ט' אלול תשנ"ז

מס' פסחים

בעזהשי"ת

ב.

(א)

<u>רש"י בודקין שלא יעבור בב"י</u> - הנה איתא בשו"ע הרב תל"ג אף אינו רוצה לבטלו חייב הוא לבדוק ולחפש אחריו מן התורה ולבערו מן העולם וכשהוא עושה כן אף בתוך הפסח עצמו כזית חמץ בדיעבד שלא מצאו בבדיקתו לא עבר עליו למפרע בב"י שהרי אנוס הוא כיון שבדק כדינו. ואינו חייב לבדוק מן התורה אלא במקומות שרגיל להשתמש בהן חמץ כל השנה בתדירות. כגון הבית והדברים שרגיל לאכול בהן כל השנה ואם שמא נשאר ונפל שם פירור חמץ שיש בו כזית ועובר עליו בב"י מן התורה אפי' שאינו נראה לו אבל שאר המקומות שאינו רגיל להשתמש בהן חמץ בתדירות. וקרוב הדבר שלא נשאר בהן כזית חמץ א"צ לבודקן מן התורה אפי' שלא ביטל - אבל מד"ס אפי' שביטל כל חמצו חייב הוא לבדוק ולחפש אחריו בכל המקומות שיש לחוש ולהסתפק שמא הכניס בהן חמץ באקראי.

ולפי"ז מפרשים המשנה בודקין מן התורה (במקומות הרגילות) כ"מ שאין מכניסין פטור לבדוק אפי' משרבנן - ובדוחק. שו"מ מש"כ בזה לפסחים תשכ"ט (א) תשל"ג (א)

<u>תוס' הר"פ</u> ליל אור י"ד - במשמע לילה שאחר י"ד

<u>תוס' הר"פ</u> ליכא ראי' מספר דשמי קורה דידוע שהדבר מונח לשם אבל לא תידו בבדיקה דשייך נר (וכ"כ רפ"י)

<u>תוס' אור</u> - איסתפי' שפי' לאחריני - משום אבל א' לו ערב ובקר

<u>תוס' שם</u> - אפי' הכי בעלמא היינו שמצינו הרחידו איסורא דבל ימצא אף לאחר ביטול משום דלא בשעת היא עצמו - ולכאורה לפי"ז הי' מסתבר לומר במוקרים דבל אף על חמץ שאו

תוס' שם - אפי' לר' יהודה - עי' אתוון דאורייתא סי' א' אות ג' ד"ה ולבאר דמוסגרים ודבה

ומה הכ"פ הר"ת פי' דבטעם הוא משום פתילות ומשיחות ורמזו לזו למיעוט
דבאו כל רקי ומשנה דמיר אחרת נקט נכנס תפלה

ופקדי' אמשנגו דינמו - תלי הר"פ מעשה הנהגות דינו ודלה

ע' הגר"א עה"ג האור דרי' וחושך דרי' ולו כמו שמשוו חכמי האומות
שהחשך הוא העדר האור ובאמת לא כן הוא רק דה' דבר"ע אלא
שנגנז מפני האור. כי כן שם הקב"ה דלדע הדרואס - וכן מאמר קצת
מסויין

משי"כ המפרש"א והבאוש יועל ", דשיטת רש"י כמ' דרע"ג דמתני' וע' רש"ש
שם משי"כ יותן

רש"י הדקר - שהמתינו עד שהאיר המזבח - חנינן דבאיר המזבח אינו
תלוי השחר ודלא כהגר"א אלו ע' רש"י ד"ה דכי טלע - דפיני
הנץ החמה וע' רש"ש כאן ודמגילה

6 ד:

רש"י ה"ק רוצח הוא - כמבו הוי רודף ולא רוצח וניתן רשות לכל הקודם (2)
רש"י מפרש באיירי דאתר - ובלילה אין מספקא לך בלילה - אינו הורגו
כאן מדבר אודות התנא - ומתמה ומספקא לך ומסיק אינו הורגו (3) (1)
ועי' דמהרש"א סנהדרין דרש"י מפרש לאו דדיבור ממש אלא דדיבור של סברא
והנה לפי התנא דרש לך מילתא הוי דפרטיות, ומספקא לך מילתא היינו
שאי דפרטות מסתבר שאינו בא להורגו

ר"ש אומר עד קרות הגבר - משום הרחקה

תו' ד"ה בדק - גבי איסור מלאכה משום מנהג הוי משום לתא דיו"ט ולא מפלגינן
ויש לו משום ההרחקה מאיסור חמץ - ואולי בתחלת היום כפסח

גמ' מתחלה סבר באור הוי היפך הלילה, ושם כתוב באור הוי היפך החשך

רש"י ואני אמרתי - אך מן המובן שהביאו שהו דהחשך האיר דלפני
שהבע הקב"ה לשונאי דוד - והרג לאבנר אבל המר בעצם דוד המלך
לא כאב את זה - ואולי אפי' לתמוס בשמור פה שעלתה המלך
היינו אמנם של דוד ותי' עד בן יהוידע שהרג ע. שהביא את זה איש

① ונפ"מ כאיתי דאוש יעלה בלא הוי ספק, מעיר שאוהדו הוי ודאי, ושם אצל הוי ודאי שעומד להורגו,

② ונפ"מ דאמר גרע מרודף בלי בשפי ימנעו ס"ק כ"ג ס"ק י' ברודף הרי כל ישראל שצוין להציל הנרדף - ולמ"ן דבא במחתרת רשות יש לכל להורגו וכ"כ רש"י כאן מה שנמנה לך מורה רשות על הבא במחתרת - וניתן רשות לכל הקודם

③ ונפ"מ לפי דברי הרא"ש יעלה בשאמר אם אצל רק הוי ספק ומה אסור לרך להורגו מוכח בלא בהעמק דבר דהרא"ש בשם (נצ"ב, א', משפטים) דבהדיא אפי' נפש ספק רשאי להורגו עיי"ש

(ד) יג

<u>רש"י המפלג</u> כגון שטבלה לסוף שבועיים - ע' מאירי בא"א דבכר דבקושי
מ' יום לית דל מרת עוקר שיתחייב קרבן

<u>אבל נאכלין לב' ת"ל</u> וקשה דבענין הפסיק היכן ה"ר ח"ם מפרש עד יום השלישי
ולא יום השלישי דכלל א"כ אינו נאכל רק שני

<u>רש"י נזבחים</u> - יש להכתוב בפנים איתא (ויקרא ז, טז) ואם נדר או נדבה זבח
קרבנו ביום הקריבו את זבחו יאכל וממחרת והנותר ממנו יאכל
רש"י מפרש ד' בו יתבה וע' רמב"ן עה"ת דמור שאמר ביום הקריבו
את זבחו יאכל וממחרת עה' דמשמע שהכא מצוה שיאכל כל ימיו יאכל מקצתו
ביום ראשון ויניח מקצתו למחר ולפיכך חזר לראש והנותר ממנו דראשון יאכל
ממחרת לא שישאיר ממנו דגופה(1) - מצוה שיאכל ממנו דראשון והנותר
דמקרה יאכל דמחרת הנזכר וע' לקמן נ"ט, שנחלקו בזה הרמב"ם והראב"ד
ורש"י נ"ט, ד"ה דשאם ס"ל כהראב"ד וע' אוש פי' מהל' מעשה הקרבנות ה"ו
והנה לפי' שאלת הקה"י דיש ב' מצות אכילה - יש מצות אכילה ביום זבחכם
יאכל שנאכל ביום הקרבה ובזה הלילה נחשב כיום הנדיבים, ורמז בזה
ג"כ בזמן רש"י לקרבן פסח דבג"כ אכילתו הוי אכילה של יום הקרבה
רק שזה הזמן אכילה מתחיל מהלילה(2) ויש ג"כ אכילה של אכילת
מחרת אף נתמם ליום בזה האי גוף דאכילה מ הלילה נגרר דתם היום
ובזה בפסוק והנותר - אכילת נותר עד יום נאכל רק מחמי, ונמצא
בזה דבזה שאנו משגיחים דפשטו דקרא והנה פשטו דקרא והנותר
עד יום השלישי דאש ישבל ל' דר' אופנים דהיינו שלפיך לפיות נשרף
דהג"ע יום הג' ובזה אז מפרשין מכל לאכילה שיפסה או בזה זמן שריפה
מתחיל יום הג' ודו"ק

<u>אבל ת"ל</u> שלא ישהן הלילה שאח"כ - ע' תוס' הר"פ דנמשך כזמנו שאינו נשרף הלילה
וע' רצ"ג

① שוב שכ"כ דהנה הר"פ דסוגין בשמעתא קדשים קלים משום דנאכלים ליום ראשון או
אכלים ליום ראשון ונאכלים ליום שני - משו"ה קרי לי' נותר

② שוב דהנ"ח על תוס' ד"ה ד"ל דבשין שמוחק על רש"י שבפסח אינו נאכל ליום בשמו
(ט"ז, דבתוס׳) דצ"ל הגבה
כלל (22) ואולי אפשר לפרש דהא הגרי"ז בשיטות, דבפסח באין הפסח נאכל עד חצות
לכאורה אין זה דין דהקרבן עצמו דבשלש הקרבן זמנו יום ולילה וזמן חצות
בנותנים תורה דהוי דין דמצות אכילת ק"פ כמו דאמרינן שאינו נאכל אלא
בלילה ואינו נאכל אלא צלי דבשבת אין זה דין דקרבן עצמו אלא דין דקיום
מצ' של אכילת הפסח כך גם זמן חצות הוא דין דקיום המצוה ולא זמן של אכילת
הקרבן ולכן דמתש פסח שנעשה שלמים לא נשאר עליו רק דיני הקרבן ולא דיני
אכילת הפסח ולכן נאכל ליום ולילה (וכמש"כ לפי"ז או תשא שאכלו ביום לא נעשה
פיגול)

(22) וכן הקשה דהא הכי דבפסח שאינו בזמן דלילה

(ה) לו,

<u>רש״י בא״ד</u> - לא יניח - והיינו שיין נס על שאוכלין - תו׳ הרן

<u>ומנא בזמן מים</u> - תו׳ הרן דלא מהני הזמן מאחר שאין תנאי בשעת משמשיהן
הזמן

<u>תו׳ הרן</u> פתח בשעין יאיר

תו׳ הרן מביא דינו הנ״ל שאמפו דו האבן דיאה שעונה אבל מושב
שמחובר שאבן מאז דו דפיסוק רגליו דינו כמושב - ועי׳ תוס׳ שהרוג
דידקה בצת את כה שכן הוא בית רש״י ובעת התוס׳ בשל שעשוי
לישב עליו דפיסוק רגליו דינו כמושב

<u>תו׳ הרן</u> בקבר עבד מנקי ונתן שמקין בה׳ משמות - בס״ב בשנין שלו
נטמאו בדני נח (ופי׳ אינה טהורה להקדרה), ומשום קנו ד׳ ס״ב בשנא
דבגדי משכבין אלישע משואת - ושם ועלין איננם טהורה בדמש
משום לשון שני

גמ׳ ר״פ ד׳ בטהור לא דכיון בשעת מקוה הוי מלו למיטב טהר אחר ד׳ עד
ד׳ לשון בשעת אבי (הפשוט אין משנין כל הצורך)

שפ״י מפרש בהאורה׳ אי מגבשי הצניעות ועוד של״מ כן מהל ומקשה דמשב
הגמ׳ בשני אורחי

התוספות מקשה משום אינו מעשה מכל הדעים הטהורה - ומן הדעים
חשב לא טהורה - ומשא הבאש על פנים מקוריו - באפשר כבו, למה לו שש
על כל צירוך וצבור - ועל הכל מסופר המושב ולא הציוני

(1)

יני

<u>אני חכמה שכנתי ערמה</u> - סוטה אין ד"ת מתקיימין אלא במי שמשים עצמו
ערום עליהם - ורש"י שפי' מלשון עסקים ונושאת ... ונחסר כו (מובא בתניא)
שאוכלים שיעור מסוים לקדוש על יד וללמוד מזה אשר

<u>שפרק</u> - משנשא מיד בעלה - כמשנ"ש ודבר שפרק אף ממחסור

ד' מקרה טמא - מגלה בלו הי' לאונו בתוספ' מקרה - ויש שמפרש כהמלבי"ם

(2) ט:

<u>דברת כתב</u> - ע' תו' הרן כמש"כ ז"ל בפתיח דברת לקלס לשון שאינו עם (1)
וע' גמ' בגוף דבי ישמעאל אינו למד ממקום לדבר למדין מפרשת שקבר
לשון נקיה ועוד בפסח בגמ' דבי כי מסתבר דמכין לשון נקי אלא
אינו מונע משום אינו כאן מגמא שידבר לשון קלס

<u>גמ' אין מוסקין</u> - אינו רגיל לעשות כן בר קאי על טמא שטומאתו ומצלמו (תוס' הרשב"א)
ושמר כותש ג' טמאין - והנה אם טמא דקופות מאכפות מפרש במוחל
היוצא משלי בדיבבה דרית הרב לא משקה ואינו מכשיר, והנה א.
נימא דהיוצא ע' סחיטה נחשב למשקה משום הוצבק לפרש טמא אחרינא
אינו מונע מם שנפסל שאינו משקה ואינו חשוב - דאם רוצה אינו משקה - דין
דבה - ושוב מם בוספו שאינו רוצה דקיומו, עם מש"כ כבאמש הם אינו מונ
שיר דתנאי מכשירין פ' (א, י) ד"ה כמ שבונתם להקל שהת קמה, המפלע צאתו
ליבע אין ציתוי הגידו למסוק לו הוכשר משום דבסוף לאיבוד וע'
תוס' במשקה ההולך לאיבוד לא הוי אלא של משקה - וע' דתוס' הרשב"א
דאינו רוצה דקיומו - ואולי בפיק לפרש דאינו חשוב - והיינו אע"ג
דרוצה אי החשיבו אשיר משקה אבל כיון דאבדו אינו חשוב לא משקה

<u>בגדי מסנקי</u> פי' הר"ח בגדי שמן מלו דבל אברין כלו' נמאסו בגדי מכיל שלנו
מצד הפלכם, שדרכו ממנו - ועי' בגדי שנתפס דטיט ומתמאס לגמר מש ואי

<u>כשו ואין</u> אלו ין - בנידא ל' - פי' א' בתשיב ין ב' בנידא ל' דו' כמשאר
דשבת י"ג,

<u>מטפחת אני רבה</u> - ע' תו' הרן - מפיא מפעל שאמש ר"צ שאמש לשון קצרה, והוא בפסח
במוסקין דטומאה משמע דלא סגי דלוה ולישנא דאין מוסקי דטהרה ביק טפי

בג' אני כפוו - ע' תוס' יומא ל"ט, ד"ה שמע"מ שמקשה איך מקיימין מצות אפילה
ותי' דלא דוי כזית אלא כזית עד"ל וע' תוס' קמ"ל דבשו' אפילה ומשום חשדה

(1) וכמבו' כוונת בעל הלשון שאינו נקי כבא' מחמת דבעי לקבוע ואת לפי
אש תי' הב' של המג"א

(2) הגה"ש מאחר משבת י"ב, דבלל גופא אומר אין מוסיקין דטהרה - ואולי אפי'
בכלל הי' חולק על בעבי שמאי שאמר הרוצה לגת הוכבר ובקשה לו הי' לך
לגזור את המוסיקה משום כא' לא הא לא קיימי הא ע' מה שו, רי"ב ב.'
אחר הגזירה שסוע הוכם לה ושיש מקום לחלק ונמצא במחקר הבין מעיש להצע
הלשונות ובזק.

ח

וע' בזה שמוא' שביאר באכילת קדשים אינו חיוב על שום אדם שיאכלנו רק בשעה שהקרבן יהא נאכל ובזה סגי, בחבורה אוכלים כפסח במה נאכל הקרבן

שמביא בהיב בגב

תנו שמנו פסול - ע' זר"א (ו,פז) שמאמר אולי נתקלקל אח"כ כמו יוחנן כה"ג ששמש דכהונה גדולה פ' שנה ואח"כ נעשה צדוקי

ההוא ארמאה - ע' משכ' בדרשה לשבת הגדול

גמ' ואנא והיינו משום במקום למיחש ישמעאל אני - רהיטת הנששם טעמן דאמרת מיגו, ואינו מובן הלא שייך מיגו דלפי בששון הוי גב' עדים ור' יהודה קל פ"ד שכל דקרן אותו ויעמוד מזי נתגיירתי וכמש' שהמר דבש, וע' שימוני הגר"ש שאיכי שבוהם נאמן על אמירתו, ומשמע בשומען לא אמירתו - וכמש' בעקוצם אמש נתגיירתי ועשו אותם דינו לדין עצמו

אבל אסור בנעילת הסנדל - ע' רמב"ם שו"ע א' פ"ה דהלכה בה"כ כי עיקר האבל הוא נטוע למעלה בשרש נשמתו ולמטה נקרא הגוף ואין נוגע בנשמה כי רק דת' וקד"ש מהשורש נכנס לתוך הגוף - נמצא במיתת האבל הוי כבחינת חיובא (1) רש"י נפולה - אלף כ"ל באינו לענין לישב דבוי פי' במקצת

שם תלתא - ע' בתוס' הר"פ במשנה בקריעה אינה נוהגת דשמועה רחוקה אבל לפי הר"ח כ"ל משום קריעה וע' נפש החיים במ"ד אל אותו ל"ד חשש - ולפ"ז כ"ל שלמד אותו הל' אבלות ואין הקריעה משום אבלות

בגד על המשכיר והל' עליו חיוב דמעקה שזה אחת קודם שהשכירה - ע' תוס' הר"פ ומה שאי' פקע או במאי כיון ששכרה פקע מיני חיוב ועל השוכר לדבוק - ולפ"ז אינו משום לשון הגמ' תמירא ביה אימא דרשותי' קיימי - ואלו בנקט תמירא ביה להבנות סרת חיובו קודם כניסת השוכר באופן באינו בש"ס ולכן כב חששא בשמא יהא לאפוקי מה מחויב לדבק משום תמירא ביה או באפשר כיון באמת באחר השכירות איסורא דרשותי' קיימי נמצא באמת שיין אצלו יותר חיוב הדעקה אבל מה בן משום חיוב הקדום שבשעה חלה על המשכיר - ולכן דמבואר ס"ד במ"ד המשכיר איזו בלא כבר משום בבוי הבית שלו (כנ"ל תוס' הר"פ) ואכ"כ כ"ל בגו"ב בחובת הבית עצל מחובת הבית (ויש לו משג') ומה באמת הוי באינו חובת הבית. ולכן הוזל חובת הבית רק שאינו חובת הבית באמת הבית כמו יבע מאליה

גמ' אבא קדיש - ע' גמ' שמקשה על פי' התוס' בשלל קדיש ועד כיון באמת ארא קאי על אביו, ומפרש פי' הר"ח ולפיכך להקדמה זו במשנה השיב לו על אביו במנגע ויגידה זו גמ' לר"ח כיון בשלו אחיו ואמו והוו מורשין נעשו יתומות

גמ' אף ולא החניך - והנה גמ' הר"פ פי' בשער החניך, וכן משמע לשון הגמ'

(1) הנעל מעל הרגל - ואולי כוונת הכתובים בגמרא דאיוב (י"ז, כ"ג) אך דכשם שאין
יוצא נפשו שאין מאשר - ואולי כוונתו דהנפש מתאצלת על הגוף שניטלה ממנו
וכן האדם שנשאר על המנעל שניטל ממנו - ואולי אפשר להוסיף בזה סמיכות נקרא
האדם עונש ושם אינו דהיינו הולך ובזו גם נחשב לו עי החדש ומנעלו דכשם לו
ההולך

(2) שו"ר שפתר המר הגמ' רבה

①

המשנה רק להרחיק שמעו בשבת ה׳ קודם שקיעה①, והנה יש לנו שאלות
הרמ״ב הי׳ אין נפקע חיוב התפלה ע״י שקיעה, וכמו נפסק מפורש הראשונים
ומובא שם לפי הכ״מ דאפי׳ שקיעה כ״ג ל״מ לחייב השעה כשהוא אצלי דמסירת
במנחה ושער הי׳ במסירת המנחה הוי סבה לחייב השעה

<u>דר״ם</u> כ״ב ה״ל ג׳ מפל תום כתב שאין קודמין מבשל דסוף יום ג׳ ול׳ כתב בשכ״ג
דיק כן מלשון דאורתא בתלי סר

רש״י לא יכנס למרחץ - לא יתחיל לרחוץ ושנה כתב לא יתחיל להתעסק דשמעתא

<u>אמש אחרי הולכך</u> - ע׳ הגהות הגר״א הרמ״ל - אם שלא מצינו דבזה מפורש שאסור
ללמוד בהגיע זמן השקיעה כל שאפשר לקיים אח״כ מ״מ כאן שאנו דנים
שלא נשכח וכו׳ כדי שלא ימור אלא הוא עושה דבר שיכול לבטל המנחה הרי
הוא משום תקנת חכמים - וע׳ שו״ת הגר״א ה) אלא שאל דמוכר גזרה
דימא יש לחוש שמא יתעסק דאגלה, ושאי׳ ושיהם או דמלוכה או דמשפט
ונמצא ישבח חובת התפלה לפיכך הי׳ ראוי לאסור לקרוא זמן הדריקה תורה
דכניסת הגדול לתוך דימא סמוך לדבר שהגיע בו הוא מני מפל עסקיו
אלא לפי שלפניך אור הנר ואין הנר מאיר ומשהיק דיון כי כלה לפיכך
אינו זמן הדריקה עד זמן הדהקת כלי דפינן בה״ב ומאוחר
זמן שדין כניסת הפסול לדיות שין זמן הדריקה דפינן בה״ב - כמו תלי
שזה אסרו לו לאכול וללמוד (בה מגאו׳ לדפי הר״ש) ואולי שיכול לגמור
קודם בה״ב יש לחוש שמא ע״י מונו ישבח חובת דינה וללמוד יומם
עד זמן עם לאחר בה״ב - הרי הוא אחד על תקנת חכמים

דמ״מ מרנגי - ע׳ משכ׳ דומשיג לנוסח של שדה הגדול גשמ״ח

<u>רש״י בין</u> דבי׳ ודאכילה - לפי בשבי הומהשל י׳ דשיטת רש״י הדריקה בכתב שלום②

① ואולי בהא דמפרשין במשכיר בית לחבירו ברישא איירי שהשכירו סתם ואעפ״כ
אין על הי׳ מסירת המפתח אלא חובת הבדיקה על המשכיר שאינו נפקע
ובסיפא איך משמע לא איירי בשכר של משכיר ואעפ״כ חלה חובת הבדיקה
על השוכר, ומי מפרשין שמוסרו למשכן באלה
② יבא לומר גם פתיך הי׳ בינוי בזה, אבל מען משום הבצק כשי׳ לפרש בכן
בדרך בדיקה דבעה ד׳ היינו משום שפגי׳ בשעה ז׳ (עי׳ אי׳ דף)
משום שעדיין יבא לאכול

ו"א

ד:

גמ' הר"ב אמר ר"ל רשי דאמר האסור בנה השדות וכשמעירו את שלו
ישכני שזה אותו אלו ר"ז כשמדיר אין לדרוש הרי הוא כמשועבד

ראשון הדיבור מותר להוציאו מתורת חמץ ולהחזירו כמפר שאינו ראוי לאכילה - תשובת מאור
ואינו רוצה דקיומו - דהוי נמי תשובה המלך דבר לדור אחד תלמוד והלכו רשות
דאמרו כדי עדר אין אלו שהוא משועבד או מבוטל דתלמוד קאמר המנע
כל שעבוד ובאו משפיע - ודי"ט ובאו ל"מ דיבור דבשו אחר מן איסור

קו"ש - דבור אמר איבעו אלובי דבש
ראיו נאמן אשה נאמנת איתמר והגדרת אשה חולין פ"ק ס' ו"ב
מ"ו - בחזקת רבנן ל"מ כיון שבא להוציאו מחזקת חמץ ועשיתו הגרי"ש
לחזקת שאינו רבנן - ולפי המ"א מורה מתבגמ' ניש"ד דאי דאמר רבנן יש חוץ
לשאלה וכנ"ל דתי' הר"ן
חידוש הגרי"ש - פרמ"ג מחרר הילך נאמנים לזמש שלו רבנן ומשום
דיבור לבדוק חמץ

כונת המשנ"א - בלו היו דנ"ז ומוטל אין לו זמשין נותן ד' הגרי"ש
אין בה חיש דבדיקה אלו שלו יכול ולי"ש נותן ד', או בלוגו הפסד ממון

תמה משאורית - משאורית א"ב - כמצב כונה כמוש ברב"מ לו' אין בליגו ג'
אין ספבי במשקי להן קודם שלו יושב איסור

גמ' וכתיב ר' רש"י, ורמב"ם מש"כ הגמ' מיתתו בפקח אינו ממון דבר דא לסדור על
ל"ת ומשפיע הוי לחידו דמע - ואולי בשו גו' דבל שאי יתבה ופי' היכי באפשר למיבעי
גמ' ואימא - ר' חי' הר"ן אי שוו הכריתא בפקח בביטול מסותא מכלל דבשין עוק
במונין הבי טפי נותן ד' למימש בדין הביטול דתחלת היום
ולמימר דביטול היינו ממקפא

<u>תשו' הכן</u> סי' נא - א' נשאל שלא יהא שהות תוך המיל ורצה להתיר
שערות סמוך לשקיעה - יש מי שאומר שאי' לק"ל שערותיו אא"כ יצא קודם
השבת. וזהו דכלל שערות שיצאו קודם שבת, ויש מי שאומר שמשעה חלה
השבת והכן מפרש באולרא בפשי'. מכלל שערות שיצאו משמה קודם
השבת - כמו בכלל לא ימצא בפני להשיבת קודם לכן - ואולרא באו לק"ל
חלה עליו שערותיו דחלת השבת לכאת

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

(י"ג) ה,

מהרש"א טעם השאור דפסח כי דו נגאלו ישראל מן המשעבדים אותם והקב"ה הי' דן אותם בכל מיני מכות והעליונים ורבבות שעיתם גם יגאלו גם לעתיד מעשו שנקרא הראשון המשעבד אותנו והקב"ה יבין אותם ונכרית נפש - דניסן עתידין להגאל, והוא טעם השבתת שאור כי שאור שמחמץ הוא יצה"ר כמו של הס"מ טרו של עשו

טעם השכיבה דסוכה פרס סוכת שלומו עלינו כי דסוכות המשבצי דנכות יזכו לדונין דיהמק להשפות שפינתם עלינו

טעם משאת לחלל - על שם השמחה - יזכו לשמחה לעתיד לבוא דבוא משיח - שמו של משיח מנחם שהוא ינחמנו וישמחנו כמ"ש שמחנו כימות עניתנו

ת' כוא

צבי ואחשו נכסין ונכסות - דבפי"ב פנים אחר שנעשה גדולה רק משום שנעשה משלמו רבה בימו לנין באמשין משלחן נזנה קא נבי - וע' אשנ"מ שוב ד (1) כוא הקשה על ת' הראשון בשם דלן הוא, ועל ת' השני שם באית ע"י יש שרח עלבים דפת ומתשף בתבו מתעבת דתשרתה בתא ללמש שם טיבל לבמת כאיבק סדק - וע"ש שתשם בשוי שלו כשבק פנים וע' קוש אות י"א

שם במתיר מלב' - פי' באינן מותר בסיל בקרקן משום פנים שלסוק אלא בי"ש מ"ב במתיר מלב' אפי' עולה נבשם

זמן שמיטה קא' רחמנא - ע' רדין בגמ' מן הפרה - ודעות הש' - קושיי וקרבן על זמן (המשכיות) ואיפשו שם רבל (משיכות) (ע"כ) לבולם זמן א' קרבן ועכ"ב צריך לבאוקי באו"א ללמוד קולו משנו מבו משחו

בד"ה ד, צ"ה ונראה. דכל שאני ליקנות רשות מאותה אלא בהיתר הקנין
אחר אינו ובשעת הפסק נכרי נמי רשות שאינה אין ישראל יכול ליקנות
ממנו בשל נכרי אלא אחר שקנה הרשות. ועי' באחרונים הנ"ל איך
או ישראל של הפסק נאחר יוכל לשכור ממנו כשיעשה מחיצה
ועי' ד', באות ג' דגן אצל אחרת בפי', ואחרת בפירוש דאמר י"ל כגון מקרון
לצורך אבא

גמ' משום דקשה כ"ת, ועי' רש"א - ולולי דמסתפינא אפ' דבעינן דוי שה"ג
את הדלת קדושה בקרא אלו אותיות ס"ד דנכרי שפירשתי ג"כ ח"ב
אף דעקור שאמנם שלו ממש כיוון שאינו לו נחשב כשלו - וסברא זו
איתא בשבת מ"ו, דזה הואיל דסברת אי רמי מיגשל מפני רק למען ד'
ולא שלבסוף - אבל מאהל מצינו בו שם בלא תיקו

רש"י דאני - אעפ"י דל טורח תיקון ממונותיכן

גמ' לא - עי' פרי יצחק ח"א סי' י"ג - דעשה דיום הכיפורים נתבטל דמשפה ומתשפ
קושית השאג"א סי' פ"ו

פי' - רש"י לקמן מו, ד"ה כלו אי ס"ל דלא בפחות אינו דשיפה
ועי' פני יהו' מנחות ו"כ לא קפיד רחמנא לדמו מן החלל ומהר
הומשה אינו אלא יאוש דרי ו"כ אף אין יתכן לבעליו ליזו
מלוכה בלא כיון שאין מקוה לדמו מן החלל כמבו' כונתו כמש
דגי' הגר"ח - ונר ראוה שימוש בזה אי ס"ל מותר ג"כ אסור כאן דבר אופן
נפש ממש בצדקם דרשנים טמאים

גמ' אבל - עי' חי' ר' ראובן סוף חלק ראשון - והטעם לשמש המצוה דבמנן
של דחלה כמבו' ג"כ אוש

חי' הגר"ט - קולא בוי סוג ממון ממוכש דבזוי דלחיין לבזוי מהכהן החפץ
בזה נחסר החפץ חשיב דממונו נחסר כיון דמיד דאחריות - והמגראו
משום לפרה לכבלא

(טז) 1.

<u>רש"י חומש</u> (שמות כ"ב, י"ט) לא ישלם דהתם מנין לגזלן צ"ל דכל גזלן מה"ת
דהתם מה חטא דבעלים אין גזלן דרשות ידו חמשה של גזלן שהוא
אבל ישלם ולא קיבל עליו אחריות וע' אחיעזר ח"ג סי' א' אות' ב"ה והנה יש.
שהוא בכלל עליו אחריות מיוחד כדהתם ולא קיבל המעות שאין
להפקיד ואפי' שנעשו שהם רש"י (כ"כ אבל מש ש. רוזנגארטן נ"י)
המעשה דבר לכל חפץ - בשו"ר כ"כ קא על המעות ונמצא
שיש ד' דינים הא' הנעשה מלך שפתאום תפס שלו, והרי שמירת
תפס שלו - והנה דרישא נכרי נכנס כיון שלא קבלו דפקדון נחשב
לדהתם (ואין לנו היתירא בשאילה) פי' רש"י ד"ה אין אלא אדם רואה
של אחריות - ולפי"ז אין זה כבשרי האחיעזר שפי' ברש"י למפרע
לא בשעה אף למעט עוד - והנה דאמר הדריתא למשה אותן
ג' הלכות פטור של אחריות אע"ג שנמצא דהיתה פטור שאינו דהיתה
דמעות שלא קבל אחריות ואולי יש נפ"מ דאמר של ישלם ג"כ לו ימים
ונימא בכלל עליו אחריות ואולי לפי"ז מוכן לשון הגמ' הי':
דרשותיה - כבלבון - בדרשותיה הוא משום דבו בשאילה - והנה לפי"ז
① מדויק מש"כ רש"י בחד אירי בתוך דלא קבל (וכ"כ המאירי דשומר) בכלל
<u>ג' הכן</u> - הפקידו אצלו הוי כאומר הכנס שתסף דרשות וחייב
אבל ייחד לו בית הוי כהכנס שורך דרשות ולא קבל עליו אחריות
ע' דהי' הגרש בארי ע"כ דאחריות של פשיעה וחיוב באל עכו"ם
בנזקים משומשין מתחייב דפשיעה וחשוב כגורם לממון

מש"כ דהכמת שלמה בד"ה אי לשרפו אות שם דלא כמבו' מפשו'
ל"מ כן דמש"כ בשובה עליו כלו איירי דבעלן - מש"כ רש"י
② <u>ורשאהו</u> אחר משמע כהמפרש בארי דמוד שאי' ובזה מפרשא
ומש"כ המהרש"ל בתי' שיגרל לדרך כשהו מן הבעל כמשו' הה' כשיפנה האוצר
<u>מש"כ רש"י</u> בא לעשות מלאכה דיוט יש לה בשלט רש"י דהיות
בדינו איפשר דעשית מלאכה

(1) שנה חמש בהתיכון

(2) גם יצאתי לעבודה מיד ועבדתי ואחשבה כבר לעולמי

1.

רש״י ועק - בלטמורה או בא דימהו-ע טעהז גלי, ט״ו שבק שדזידג אז

שוא לפנים ולבסוף אף מסיק בלהבה אינו כן

ו,

י"ז

<u>אין מוקדם ומאוחר</u> - ע' גור ארי' בא"ד בפשטות אורח חייו כאן תפלה
נח מזמור ולא תשע נח מזמורים מלמד הקב"ה פרשיות של
תורה שלא יבא אדם קורא פרשה קטנה ומושך דה"ל חפצו
ורודא בה עם שרשם

ט"ז תרכ"ט סק א' - בגרשין הינו מה שלפניו לעשות היום ודרש הוי
שלפניו דיקור ממול לו יום וה"ה דינא דשיירא

<u>גו"א טנ"ז</u> - ע' משכיל לדוד בגליון מ, ד"ה פרשת שמות - בגדל אלוקות בשביל

<u>גו"א אדל</u> - תשובה כתב מיניה בדיבור א' נאמרו ע' משכילו - והנה משמרי רש"י
דר"ה באגדה משמע דבדבשאת נלמדו מאופן האמירה, ובניל או הכוונה
הי' גילוי לאופן האמירה - והנה דתב פרשה ואמשינן דבאמירה
הי' דמאמר א' ופוסקין על הכוונה לגלות סדר האמירה, וכמבו
בגו' נ"כ כוונת הגו"א כיון דבשתיהן נאמרו דדיבור א' סומכין
על הכוונה לגלות סדר האמירה, והנה נ"ס הר' משה נ' המר
דבפשטות מפרשין דבדיבור א' הי' ממש, ואז לא הי' שום
לימוד ע' האמירה ועז צ"ל שיש לימוד של סדר כוונה נ"כ
וכמבו אין בה אות יען של פרשה אחת. ואפי' באופן שנאמרה
דדיבור א' כוונת הקב"ה הי' שיהא כלל פרט וכלל ונודע
לנו כוונתו ע' סדר הכתובה

רש"י פשט - ישבה וירא לובי בשוה - ע' ראש יוסף הינו בזה

<u>רש"י ובזאת</u> ואם אי' לשרפה ע' מאירי נותן לו להשהותם מעט
עד שתתיישב בדעתו אי' להכריע טרם מלא המצבה - ממנו
יפה גם אי' ונותן לו אם יש לו היתר דשפ"ים

ובזה מש״כ רש״י ונמצא עד עתה היה - משמע דבהא הוא דמיישב
שיטתו אותו זמן איסורו - אבל מפני בילתא משערת לה לרום
איסורא

רש״י הדובק דריתא הדין - עי׳ ראש יוסף בתוס׳ סוף דבוקה וכו׳
חשש דשמא יוצא הימנו דרית

תוס׳ ובצואה שלי - עי׳ ראש יוסף שמביא דיוק בתוס׳ לומר דבוקה
למעוט שאי - והמקשן הוי מבאר בצואה אי אינו מוסר - ומשני שמא יוצא
דאתא מן הדמיא במוסרא שאי רגלו מאליו ואל שאינו כונים מתוך דסוף
מיני בעי אבל תלה דינו - דבלא משמע דרש איתא לאו״ז

רש״י ובצואה אבל משתולה אינו מוסר - אולי דאי לחוש באצלוספין תוס׳ על לשורפה
מ״מ אין בה עקירה ומוציא הקוצף בהשרשה דלר סגי ומ״ד קאי ר״ז וב״י
באום והא נינתן בצואה עלו לזו הי׳ מותר הרוטל כלום

(יט)

רש״י דאיסורא ואינו שלו ולא מרבה - משמע דבק׳ לרש״י החסרון הוי משום שאינו שלו
ונלא מקוש אית הא

שו״ת יוסף שרא א׳ פ׳ איסור תורה נתפס הדבר דאמר לדבר שאינו ראוי
אבל איסור דרבנן לא נעשה איסור תשמיש אלא שהאדם מתירו ליהנות
ממנו ותשמיש ממון גמור וממכר משום הכי אין ביטול ומה דבעינן
להוציא דרבנן עשה שיהא תקנות כשל תורה שיהא נחשב משתרש כאילו הדבר
דאמר אינו ראוי לאכילה והאמנו דמהני - ובהן אפי׳ דבשיו דאמר אי
למשה כמקוש דלא הוי עבר כלל (1) - ובהן הא דאמר אינו שלו
על נבו מבון הפקר ר״ז ולגוורה בל שהפקיר לאין שרה שיית ולגב
באין הפקירו למשו הגון יותר שיש רשות ז׳ - ומ״ מגל הר״פ כיון
דבעינן אסרו אותם אינה שם ... ואינו מהאוריתא אינן מקודשות דרוחנין שום
ולדשו - דאסור למוכרו, ומה דלא ימצא אצל שקנו ומ״ רש״י

אפי׳ דהיטי קונטרתיו ע׳ רש״י כא: קשות הן ונלבה אין ראוי חושש חמץ
כיון שפלא ואכילה מין - ע׳ בש״ש שמחזר משום לא סבב לקולא
ומשום כיון שדשוה שדיינב נבערך למשה ספק דאוריתא לחומרא שש
אין לפסוק סבב לקולא והוי דלא משמע לי אמתאא דאיתשר לי
שהאו אוכל מין

ומשום לי׳ מקמי דבטמיף - כמשנ׳ אחרא דבשי׳ הכון ביטול הוו מקמי דבטמיף
אבל עצם הביטול הוי על הרוסה השיתמעף

חי׳ הרמב״ן - מוכיח דביטול לא הוי מטעם הפקר דקיימא שאסור לאדם להפקיר
נכסיו רשות.
ואי׳ איגרות - ע׳ חי׳ הר״ן
גמ׳ לפני לזקתיה - ע׳ בש״ש מקר הספק ניתן על האדם ולא על הממון
גמ׳ דלדבר - ע׳ בש״ש

(1) ובמשך בדקא הציור של הגמ' 'בתנאות', ובשך דמיון טעמו בכל במקצת
דברי שיטתו למה הפקר ד"ב על ממון של אבל פרט שבכוונת שלו בפשר דממונו
אלו דשוה ד' הפקירו חמצו של כ"א דברי שיאמרו וקנינם (ועי' ש"מ
כתובות י"ז; דספרון) דשוות כשי' רנס וצוק

בפ"ק שבועות - ע' תי' רבינו בצע, וגליוני הש"ס דלא הוי כהדעה סתן
דבלי הכשר מלבה

אבל לדעת ולא נראה לפ"ת - לשון הרא"ש משמע דברייתא הוא תמוה והא אשי הם
ועי' רא"ש, הטוענין של אומנות כשר שמשכנים לחבר מעין שעשו המנין

א' ע"פ כשר מוכח אם כי ברוב מלבה מאי הוי - נשאלתי ע' רש"י וערכין אלפס ל'
מה כוונת קושית הגמ' ואתי אפי' (כמבו זבו דלא כברוב יוסף)
בס"ל דרבנן עדיף מרוב ואו"כ ניל דהר דרבנן אפי' רוב בשמיעה
אמר כיון דבחזקת הי' מלבה וע"ז ג' דע"פ כשר מוכח שאין מן הרבנן
וע"ז הקשה דרובם מלבה היינו רוב בשמיעה מלבה יל' ע"י שמשתמשין
מבשמיעה רבנן ולכן משלים הרוב וע"ז הקשה דעיין דע"פ כשר
מוכיח עליו שמר אין לדבריו השימוש של פסח ושוב ליל' רוב מלבה

(כ"א) ז:

מ"א רס"ג ס"ק י"ג - חולק על אם הפרישה ומ"ש דבגון מבדלה שמחלק אם הדל
נוסח א' אי לאו ונשיא ראו' מנ"ח וגיסי הר"מ פאלק נ' ביאור בסברת המ"א
בסרכה הוי הלכה דהמצוה וקרמו שמצוה בו משרכין אחרי, ממילא מצות
הדלקת נרות שבת ויו"ט הוי חדא מצוה (2) שאז מצות הדלקת נ"ח

רש"י ממקרא משמע על דיבור שבירת - ושו"כ אלו דיבור מצוה על דעל האומר - אלו
נימא על דיבור אולי אפי' צ"ע לפרש דרכת "על" בל' אופני: או בקא על
הפעולה שעושה ובזה סיל במקרא משמע - אבל מי שאינו מצוה דהפעולה
אבל משרשין בעל" קאי על עצם מעשה המצוה (3) ועשיה דאחר שמל סך, דעל (1)
ומסקנת הגמ' בגן על עצם הפעולה ועל המילה כלמול בנו - ולפי"ז אפי' משכ
רש"י דיבור היינו נמי דבעינן וכונתו בצווים לדיברת הקדוש מן הבריאת על
גליוני הש"ס, והריטב"א, וכה' דהינו בזה, והנה אי היינו אומשרי כפי' הר'
של הריטב"א בבאמת תיקונו של דיבור הוא כלפי האומר ומשרכין דשמע
דביקה טפי כחלק והדגשת המצוה א"כ א"א לומר שמשרך גם על
הפעולה שעושה עכשיו שאין בה פעולה של דיבור נמצא בגוף הדבר עצמו
אינו עושה עכשיו פעולת הדיבור א"כ אפשר לפרש בעל הוי על ענין
הדיבור ומשה הדגיש באיזור כולל דביקה

הרשב"א יבמות ע"א - גר שמל ולא טבל במילת לשון יהבת ואמרי שלו נגמר גירותו
מ"מ כבר כתבו ונכנס קדושת דבת יהודית שאז אינו טריפה - ואולי לשיטת א"י
(4) דגר יכול לברך ובזמנו, ואולי לפי בשעין מחן ג"כ הגמ' יבמות מו: דבגר איור
גר אפי' יתשו בה כשנתגייר כנגד תרי"ג וג' מצות שיש לבן אדם נעשה על
והכוונו מילה טבילה וקרבן - ואולי במילה דכלל תרי"ג גדי על אין לומר כן
(5) בשעת עדיין אינו ישראל עד שיטבול וא"כ אין בו ממצות שהוא חיד לבן אותו
ואולי בשעתו קדושת המצוה מתקיים רק אחר המצוה שמתקדש דקדושת ישראל
וישראל מקדש מיד דהרצון לעשות המצוה - ופי' באולי אין כוונת הר"ח
בשק ובגוי (7) א' לומר רק אשר קדשנו במצותיו ג"כ אי לומר (6) בגר דנה"ח שהר א'

(1) ואולי נפו מינה הכא דסתמן

(2) בגליון משנה עונג וסדה בדרכי המונן הוי משום דבעי שמר או יתך
וקדש בני עונג מערכין אמה מצוה נח יוצא משום פרסומי מצוה
נהי שלום אמרינן ומצוה בו נכללת דהוא בכל המצות. משום עונג לשיטתן

(3) ע׳ ט״ז סי׳ ת״ס סק ג דב״י משמע שמקיימין עכשיו המצוה כתקונה, וי״ל משמע שמברכין
להש״י שנתן לנו מצות צדקה. ואע״ג שאין מקיימין עכשיו כתיקונו

(4) לטהר דשדה משום תקוני אמצא בדפוס ריהטאו קשה. בציון דב״ב שאין טהר
לא נכנס דבעי בת וחוזה הא אינו מצוה על שדה ומשום אסור לו לטהר

(5) ולפ״ז קשה על הר״ח במצות אלו מצות הגרים ומצוה אי לומר וצ״ע

(6) באין בדוק מנה נעשה דמי

(7) ועי׳ גם הרב בע״מ למימר אקדו וכו׳ באנשי המשנה

ג' דהגה וזה שאקנו נוסח ברכת המצוה אשר קדשנו במצותיו כי מצות
שחולה על רמון האדם לעשות מעשים תיבות - קדושה עליונה תוספת עליו -
ואתקדשו קי' - וזה האור המקיף לו לזה למוד המצוה עם ואז אפלו
בזמן דבוקא רישבר, אפל גר מתקדשים רק אחר קיום המצוה ומשוה אז
לאותו רק אחר המצוה וע' בגליוני הש"ס מס' ב' על דברי הר"ן

תוס' לא סגי בלאו איהו מפקן - ע' משב' רובשיג' לדעת שמת הגבול ג' שמא
דף ד', ע"ב דף ג' - וכמשו' משמשו' המל כאן מורה כהמא' גמ"ר, דכ"ב
שיש אם אין מוטל על ב"ד וכמשו' לפי הגבול מפורה ב"ל באינו
מוטל עלות מילה על מוהל בו דבוקא ולכאורה לפ"ב גמ' דמילת צריך
אין לומר למול וע' דמל הר"פ

גמ' דמבנא - שבטוק לענין דקריאת הלל - ע' דר"מ פ"ב ה"ט מפני ילד ומצוה
כבלכתם שיעגיה אגודם של שלשה מינין - מחליק ודרא. וגו' ובכלל י'
והיכן מולין ומשיא דשעת קריאת הלל וע' מועדים וזמנים ח"ג סי' קי"ב

מורד למשימן - כמשו' שאמרו מפשו' קמינצו, שהבינוא נקט ליטפו במורד במורה
דהמצוה כבר מוכן להתקיים ומורדו ומקבלו הרוצים ונבו הכאות מהפסוקין
שהבושה הי' כבר שם ומור את הבושה והניחו ורבה ביקינן במורו במרה
פסח וע' בהגדה מועדים וזמנים על פסח דף בא אות ה' וע' גליוני הש"ס
עם שמשיא מפש ספר הפרדם

רש"י קודו - לו ילפינן לקבל - משמע שיש מקור להחמיר ואף במסדרא רמון אשונה
ומוך אפל בראמת ואם למיבין בזמן חיפוש לו נר - והתם רוצים רק לחפש
אחר הציץ ורוב ועל זה רמון, וסגי דנר - אבל רחמוך ברמון לדאו כל נילי מעשה
בזמן אשונה
מוור הנר מנהג - ע' בל"ג שבמור באמו וכבוה דחושש - ואי מהי בלא סגי דאשונה - ויש לו
היום מורה מקרא' באשונה לומ - בטמאו בשע"ב ורבה לש דחיפוש בנר

<u>רש"י לאורה נדבקה</u> - הפי' מפרש דאיירי ביום י"ג, הצל"ח מקשה מסוגיא דף
וא"ב להמגן אלא להריא משמע דאיירי דאור לי"ד - ומשום דאי מצוין
גם ביום י"ד דבדיעבד

<u>שאדוקה לא</u> והגמ' - גמרא בשו"ע להרא הא' דאורה רק מפסיק
דחשיב ומיושב בשאר - ועיין תמה הקושיא מסוגיא דף דביצה לפי שאמשו
הכרה מאורה יש באור וכולן נראין יפה באדוקה - וא"כ משו הבנין לדבקה
וצ"ע עוד

<u>כ"מ לזומה מאי</u> - דצ"ל מפרש דהיינו מפתשין מקום שאין מכניסין בו חמץ
דכל השנה ולכן לי"ח שמכניס בו חמץ אין חור שמשתמשין בו חמץ ח"ש אוף
אירו שימוש על מקום עצמו - וצ"ע דהא אפשר שאותו מקום לא מקנ ומתשלם בס"ב
במקום שאין מכניסין בבור שלא הפנים - ולמיבין מה שבמעמא אין מכניסין

תי' הכן - כיון שיש וצי' גמרי כגוון להשתמש בו - אלעזי באגלי דבע בנין
מנאין דגזיבה ומגזנין אותו בו

<u>כשבג אומר</u> - יש לו כיס די דרגות הדרגא הראשונה איירי מחורין עליונים
שאין משתמשין בו חמץ ודא מקום ממשא בשבג דמטה באירא בשמשמשין
בו חמץ והדרגא שני' שאירי דאור מיצא שמשתמשין בו חמץ מקום מיחרו
בשבג שאירי דמטה בנימאו בלא משתמש בו (לפי' במשמעו דאמגית המטה)
ובשם לשם הגירסא שהעשה דגמל שאורסין א"ב דקמיתא אינו טורא בפנו
משמשו דמין א'

קשיא חורין אחורין - קשה טובא להבין הס"ב של הגמ'

ושם אורו לאחרין - משום שאותי משכאון כ' פאון אלא טוענים שיאיר לנוק מינן
גב ומונה לבדוק יפה

קורין מאמשות כאו, הרי"ף פ"ב משמונה פרקין ואין מתנאי הנ"א שיהיו אצלו
כל המצות והנסעות עד שלא יפגעוהו פתאומות ולכן רשאי שיכתב
משאלו – ועיין דומה שנוגע שבפור גם הגזל שכיח היזיקא שאני – ומתשלו
הנזגאו עלי בשרי הנקא דמשל (י"ג, כ"ו) יש לי חלק בטחון אי שפגה
משגאו, והוי שפקדה אינו מעטיחו אלא שפאבד מעצמו של בטחון דבי
בגופי רשי נקוטה רבי ה"ב ישודוהו – ועי' בניין יפות הש פרשת דשלח
ועי' חושב פלדות שער הבטחון ק"ג שפי' בשמא כו עשה מלה דגאולת
כל עצמו אינו דובק – ע' מה תלג סק ל' – בגיון לבק לדבק

דשכיח היזיקא – אולי צמו בנקא היינו משום דחובה, ומשה"ה למל דסכנת
עקרבים שיין זו בגוף בשלוחי מצוה אינן ניזוקין – ולכן הלמוד מלו יחמוד
את ארצך ואין חולבה מניקתם ועי' דקהלת רבה (י, יא) אלו ישוך הנחש
בלו לחש שמש כי אשה דר כשלג מלו אין הנחש נושך אלא
נלחש לו מלמעלה – ועי' שם מפסוקי בפסוק ולא יחמוד איש את ארצך עי' המשך
בפר י"ג, כ"ג, וכנס מחל לבבי אמו משמע דמלו יחמוד אינו נלמד שלוחי מצוה דאין (1)
ה"נ דביק אמור – ע' מהרש"א שהמר דשאני דבקה דמותו לנסות רב
הקדוש – ומגשל דלו אמשו שאני דבקה אלא למען ניסיון דשלי ה' – בדרין
אינו משנין כל הצוק – ר' טיה, נ' דבש דגבלית כונת ורחמני הוא
לחוק משה האמונה ואלו בנקא דבשיל אלו שבפטיתה התגהק
וכמשה עכו כונת התו' בשגגת רשב מומן עשה דשלי שמושו – ולפי"ז אינו
מען טונת המהרש"א

כל אדם שיש לו קרקע – ע' תו' חגיגה שם שאין לו קרקע כיון שאינו משלם ועושה
אינו מורטא בשמירת ממונו

מפני מה פירות גינוסר – ע' דה' תו' שאלו לו היו מצויין לשם מלבות עלי
לו היו נשמטים מפינו וכן משמע מפסוק לא יחמוד איש את ארצך בעלותך
לראות – ואולי כיון דבשו הכשב מצוה כונה אחרת גם מגרע משה כמצוה
ועכשיו נקרא מצוה לשמה ועי' דביש

① ויש גם הלכה כאיש הגון השמעה (גוי) שזה הגון [illegible], שאר דקוק אות לב שמחר
מערכות לא בעיקר פוסק - ומחשב [illegible] רואה את העיקר. אלא הכא
דאורין בוא כלל אין יש של עקר למשפת היעקר)

(כ"ה)

<u>ולא המזיקין</u> - ע' תוס' שהקשה דבעינן דעסק בו ע' משנה קמא אינו ניזוק
בה אף ודאי אחר הדביקה קודם מתה ג"כ שלו יונק - כמבו' יש לחלק
דין עסק הכרחי הבא ע"י המשנה, ודביקת המתה אינו מקושר כלל
להמשנה

<u>רש"י ושלמטה המנין</u> - והאי פרט רה"ט דבעינן שהוזכר כאן פרט שלו הוזכר
רק לגבי אבל ר' יוחנן

אין לדבר סוף - ע' קו"ש שמפרש בשיטת התוס' דבעי הבדיקה משום שמא יבא לאכול איש דפשיטות דבל חמץ של נכרי אחרת. וע"ע גבי בירור לחוש ולשיטת רש"י דבל שיעור דבר זה חמץ של ישראל אחרת

תוס' כ"מ ע' רש"פ פ"ח מ"ט דאפילו בספקא דאי גברו משום דאיכא גבוהות ומעשרות דאורייתא, ועוד דאמור אי למוד דן

בגל ואחד - הנה התוס' דקושיא הקשו דאין במה"ת מבוררות טהורות במוקמות המקום אמנם טהרה או דאין צריך להסתפק דזה אלא שבדבר מסתפקין ומטמאין המקום ולא ספק זה וב"ש שיש דינא בספיקו טמא - והנה רה"י הראשון ע' דתוס' הכ"פ בשני ספק שגור דטמאו אינו כן שמים שיכול רק פה - ועיין דתוס' הכ"פ, ד"ה שב' אלעזר בסס דרכו, מטוטה ממשין לה משוטה איכא ודאי דאיה שטוען שנסתפה וכמשו כונת התוס' דכל דינא דספ טמא הינו משום דפסקינן ① דלאו משינאו - דבל חי איתו דבמה אז דדיק משני המרדין וי"א במשיבו ור' טבה. ני' גי' דהולדה מטמא ע' תוס' כ"א. ד"ה שני מעל"כ דמבר שאינו מטמא

תוס' ואחד - בספק הרגל וקרוב לודאי - יש לע' אם זה מגאים לדעתי רש"י. ד"ה האי מאי דרבא ס"ל דאוקמא במשיבא דרשבא - ועוד יש לע' כיון דבל ספק הראשונים נפסקה בפני כודאי (עכ"פ לרורכ"ו) מעוב לא אין ספק מוציא מידי ודאי אף עצ

רש"י ודאי - ברש תחום מעשרין, ושו"ב ואין נאמנת והילוך אחר הרוב כמבו הא הוי רורא דאיכא קין - ד"ש מיעוט חדרים שאין מבג החדר נאמין לעשה מ"ד

① על כל ספק דהוי כודאי (כמבו' כן איתא דהפלאה
ועי' באחיעזר ח"א סי' א' אות ד' בשיטת התוס' דספק כודאי שאני
איסור שכן הוי כמוכרע שנטמא) והנה על ספק דיאוש לא נאמרה
הלכתא בספק כודאי ונשארה הספק - ועדיין אינו מבורר
משום דל"א על הספק הכל ספק כודאי ועיי' הר"י מרגלי'
ד' דלא נאמרה דין ודאי רק אם ישאר ספק ודאי ולא אם
ישאר עדיין ספק - ועי' דרי"ט אלגזי פ"ה (מ"ג, ד"ה והנה) שכתב
דספק דהוי דרבנן (אי הוי שלא לדעת הספק) אסור ולא בחזקת
כ"ס - והנה כמבו' דלפי' ד' הראשון מבוררת העובד תלוי
ולא שורפין ועי' דברי הר"ש מס' אהלות פי"ח משנה ז' על מבור
העובד תלוי, ודברי אומר אל שורפין (וכמבו' לתי' הראשון דל תלוי)

כ"ג

<u>תנו כדי</u> – ומוציא מ"ד ודאי דדיקה בדרבנן – מרהיטת לשונו משמע דודאי,
הני רק על הדינים האלו ולא על המציאות – דהרי כי אפי' שהיו
דודאי המוף כאן ואסממו – וכוונת דבריהם על קפי

(רו) ט:

<u>אבל ולא</u> באה"כ אין לדעת סוף - משמע דבלא זה שייך גם מש"כ לה"ג ולי"מ כן ממעט

<u>גופ' דאשה</u> - ע' תוס' הרשב"א

ת' הר"ן הנ' דה"ג - פ"ה אות ל"ד

<u>ת' הר"ן</u> - מקשה רש"י באורך משום שלא הוי ס"ס דשמא אבל (1) שהולדן מתו נפילה הספק ורצת פרשה נסתפקין אי מתה שלם ונאסר משום דספיקא דאורייתא לחומרא - ודומה במנין דשקל - דהוי קבוע - שלא נולד הספק על הולד רק על הרוב. ונקט ל' עכברים שלו נימא בפוי כאילו אין פרושה

<u>מגוש</u> מתשוב רש"י - עיקר הקושיא דרבה מחמת ספק שבפנים חמץ להדרש דכ"מ שאי שיש שם חמץ ולא מצאנו אותה דמקום שצריך להכניס שם חמץ ולא מצאנו אותו - ונשו ת' דאין חשש - הן מסופקין אי נכנס בו חמץ - ועוד שיש ספק די על הדבר, (2) ועי' דקוש ואת מאי שבעשה כן, ועי' דקוש - ועוד עוד שמעמר דבריו שאיסור לאכול יש חיוב בדיקה משום שמא יבוא לאכלו - ועי' דחמא באר"ג דבש"י אינו אמין עבור האמוד נמצא שיוה וכל הדין הוא רק על הבית.

<u>רש"י שהולדה</u> - פ"ט - מוכח מרש"י דס"ל כשיטת הר"ן פ"ד הל"א מאב"ט טומאת מת שבטומאה אינה ממעטת את החלל ובביאור שיטה ע' רבי' הגר"ח על הרמב"ם

<u>אבל הינו</u> מ"ש נמצא דפי עכבר - כתבו האבל דס"ד סברו דבל דינו דקדוק הוא אם הוא בעצמו הלך אל הקרובה - ממילא מסתפקין אם איזה מקום הלך משא"כ דנמצא דג עכבר נגלה הספק הנולד לנו הוא מהו דשם הנמצא

① ונראה המשנה זו בצורה במעי כמו גזבן

② ולכוונה גם אלו אין הוי חמוץ של ישנו אתו ומשתפין אלו נסיבה
לכשנו כמעט אם שנין דיבור את הנשה אבל אלו הוי חמוץ שלו
(ושם דיבר שאור הצבונן) משום שעור הקשה הקוס בשהנשה של
הדית או להוד אין נשאר אצלו חמוץ משבאוריה

ולא איכפת לן מה שהוכרח לקח ממקום הקדימה

<u>תוס' שם</u> שהוא מכרו לד"ג - יש לו משום הזכרת לומר שהביאו לד"ג
והאמת משום אינו נעשה הכלל שהביאו לד"ג. וצ"ל שנעשה מפי המכר
ועכשיו בעינן נעשה לקח

<u>תוס' שם</u> ומשמרתן איסור דקדוש זמן - ע' רש"ש שהעיר דנאמן יאסר משמרתן
כיון שבאה הפרישה מן הקדימה - וע' דברינו אבל שם הקדוש
ס"ל שהיא משמרת מיימוני אין פירוש דברינו והוא הכהן העשוי
אינו אסור מה"ת כדאיתא פ"ק דפסחים עיש דתוס' - ואולי בכשו
כוונתו דקדוש משמרתן ע"פ דברינו לאו מחמירין - ועיש
דברינו אבל שמעלה דבטל מה דברי רבנן הוי אסור
מה"ת דאלה יאמר והוא קושיא זה רבי הג' יכולין לבאור
ספק דבדיקה דבטל ספק דבדין לספק נחלה דבטל
ספק דאורייתא - ואולי יש לחלק דאולי דבכל משמרתן
מסלקין הכהן מה משום ספק דאורייתא ולא מסלקין
כמו דגבאי דאולי דבגישין למימר הוי רק משמרתן מה
חששין ומחמירין

<u>תוס' שם</u> - שהאיסור מוכרח דהיתר - ע' דר"ג מאיר יור"ד קונטרס
לדבריו קדוש ס"ק כמבואר שמשום דבמקור צדקו אין הוי נתחדשות
נשיך בו ביטול ממילא ליכא איסור קדוש בו דנתהפך להיות היתר רק
דרבנן דאלו דבטל משמרתן מקרי קדוש משמרתן - ווי שתוי יושר שורד"י פ'
וו' משה בהן והוא דב"ל

<u>תוד"ה הינו</u> לא אתי כרת ע' רש"ש שצ"ל מלשון רש"י דאין קפידה להלוות
רא"ו ומאה דמשמע שיש רבי משמע דבעי דאתי ע"ה כרת - וכמו
לפרוש הרש"א ביבמות פ"ב; ד"ה וסוד שהעיר ז"ל כל דמחן

ל

הכי, ול"ל לר' שיטתו זכה חזון בתשמיש בטול ספק דרבנן לקולא ומתשל
כיון שנפלה ודאי תשמיש לתוך אחת מהן ושתי הקופות דמוקף
הרי הן כתלוי א' - דהרי הא לא ספק דרבנן לקולא - ואולי דהתם
ל"ש סברא זו וממילא הדר לן דמין רזו

ל"א

תגל' הרי"פ מקשה דספק ע"ל מדוע לא מוקמינן אחזקה ומתרץ כיון שדרכו
של עכבר ליכנס בבתים איתרע חזקה

תגל' הרי"פ - מביא כר"א דברבנן דבקיעה והכא ס"ל דלא חשדי דיין המלקיע
וכמו כן ל"ח דיין מחיבמת הדין

אבל ע"ז וכי דספק לאו דלו ימלאו - מפרי"ת לשון ר"מ משמע דבשוי ודאי
טמאי ושורפין את התרומה

תגל' שם וצריך לראות וע' ראש יוסף דגם לט הי' תשלום בשוגג דפסק לקנות
ויש לנו הלוי שם דיט"ל - ואולי בדו חמץ חדש (ומצוי קונים לגן) אז
בדבטל רק חמץ שבדיקא הבין ע' רש"י ו:

ע' ורדק ואשבת - יש לע' מבוע לו פ' רש"י משו בבין ורדק שזמן שחבו
המר הכהם יוסף דנש

רש"י והלך דשני - יוצאים שפשיול שהלך נם לא הלך נם ע' משנ"ב דהי
תשבט דהמות סוף הספר ו: אות סע"ג

ספק על - ע"ש אות 32

ספק האם ע"ש אות 33

תגל' - ע"ש אות 34

לד

ומה ואלו - ע' מהרש"ל, מהרש"א, כת"ש יוסף, ופתחי ר' שמוא דאימת המפקד
ריש מסכתין

רש״י טאנן - אין בין בלא הי׳ ריבית - טור דמלוה המחין שגורס שהי׳ ריבית

ד״ה הטוען - אבל מיפה שצריך להשקותם אגיר

תו׳ הרן - כי מותר דתפש בשביל או משום פסידא או משום דהוי כעלין
ומשו״ע מותר זכרה משום דבל לחוצו ומשל באונו שאל בנך
תשיע כמאן רגלין

תו׳ ר״ז - מקשה על רש״י בפ״ט הי׳ מחלק קלות ואגוזים - וגורס קמח קלי

הו׳ דלו מנשין דיוהב ע׳ תרהל סוקיז

מהרש״ל על תו׳ ד״ה אבל - אלמא בחכמיו דמקום לצאן גדול של פסידא סומכין על דבר מני
אלא בי״ש עבין ומשפוע שבא באבלות, משום הוא עצמו מחזר הלל כסברא שלא
שורא

ברכ״י את - דהלוי - משמע בשאלה אין בשאר אנשי משאל את הנו אינו רשע
דהלה לו נפשו אשלו כקשה שין ודלו כריהל שיל ב״ה הקוש, ופליג רש״י רעש
שמא ימחנו והגה״מ רעש ובו׳

כורך ע׳ תו׳ בר״ש טועי דהוא בפ׳ גונב בתקאי טורך - והגול קא׳ למקנא
בלי גונב ואי״ן על קשירה מותר

לא יקנו אלא - ע׳ משנ׳ דעושיר מס׳ שדה קנו ב״ה הרוש

ל"ד

יא.

ותוכן - ע"פ שנאמר באסור הקנאה משאורית - והי' בחששא בעלמא הוי רק מיעוטא ואכלה הוי כלכתחילה אבל הקנאה בשני בסיכא ל"ח ועי' דרשה

בשני יתוקא ס' כ"ב סק"כ במשל"ב דתוספתא בע"ב שלא נתקרו עדותן לה משונה היינו - באיש תלבו שאסור מחמת עדותן בכיון באאיל כ"ב אי נאמר הכוח ל"מ הנגם להי ב"ה בכיון שהגי' משנה רבוח עצמה שאינו מקום העדות יש רק דינו בכיון שהגי'

הפרי יצחק ס' יח (ח"א) חוקר אם דינא בשורפין דתחילת שש כוונת רק באסור את הקנאה או בכל יש אלו תיוד שניפה משום לאו בתשיעא והנם מבהילות לשון רש"י דמשמע משמע באסור דהקנאה - בפלפל בשני - והמצי'ת מוגש - וכו מלשון רש"י, בו בזה ושורפין דתחלת שש ולא ימתין עד תחלת שבע שבוא (1)

רש"י ד"ה אומר והואיל ויש טומן דרק דתמל אותו בנורא באנשי טלה דמדורין ביכתא - דתמל הל"פ משמע דבתל חולקין על רש"י

רש"י ותשומה באסור להפסיד רבנן - קיק בפני לו הו. דינן ועי' ברש"י

תוס' ד"ה ואין רא דקיאין - יש לו היטך אפשר לעשות כלל כלום דכל עדים שהולך - ועי' בתוס' הרשב"א ורמב"ה של - ועי' רשב"א ח"א רל"ג (בד עז. אות צו) שהעלה בשיטת הרשב"א ס' כה"ה באומר בכי אומרין בעין קדש הנקף ואמר הנקף לא טמא היינו כשמכירין בגון הנקף אבל כשמכירין שלות - אפשר שלא טינו דהנקף החתם שאינו נראה לעין אלא למי שמצדדו רק

תוס' שם ד"ה (2) כיון יוסף מפל אבל מי ריח וענין - ועי' משבשא בסוגיא דבון כיון שיוצא בערכים דאמשתא שהה ב' הוי עוקר הנקף שיש בל בצל וגמלת

(I) אסור מכות – משמע דכל דינו בשורפין הוי איסורא (II) – ועי' קמ"ג

ובאמת ס"ק א' שעובר דבר רק שמשפה חמץ דרים על מה בתשובות

דקאי על ערב משום שאור ומעלה – וכשנו א"שמטו מני' בדברי הספרי ולפיכך

כן המר ר' יהודה לי' ועי' בפ"ש דף נ"ב ע"א ע' בשמר כו"ז על שוטר הרש

(II) וכל טיפה לי' המר בסוגיא דדף ב' ברחמי אתם מן מאה ומעלה איירי באיסור

שפוי ולא מאיסור אפילה

רקמן 720 ÷ 40 = 18

(ל"ה)

שורה ד' הני עומש הנ"ך ווטש במתן לפלא אל מי שאומש ג' יום לטתן
שטעה והי' א' לפלי אל ממגבת השמש

רש"י א' בשורה אבן דבק - בשם מראין שאינו באמצע בארץ, ודאי אם ללוק
בארץ ס"ל באין שורה כלום

רש"י א' ניחא להבין ע' הדב - מצוע לא ניחא ע' לפרש שיש לתרץ ע'
מה שהאוס המצבח או האורב - ואולי באבן אינו מסתפק באמש (וכמו
משכ' הרא' ל"ב הבאתי על גמ' דף א' (ל"ב) רק יש להוסיף מספר לשון

רש"י עבודת הטלה והן פטורין באין נפקין אלא ע' הנמה - משמע באמת
הוה קטלינן באיד ומשכ' להרוג את שניהם ולומר ששניהם שקרו
ור' טיה, נ' לפי לומר בעל איזה ששניהם אומרין שבאו ביחד
(באו"כ הו"ל עדות מיוחדת) וע' עדות רואין שמשקרין שהיתה
אבל שעניהן באו כא' והיו דימין נפרדין

ועיין כש - ע' ביאור הלכה של"ג ואילך

גמ' דאינם - שלא יכחיש אע"ג נאמרות כלל סק א' בורסא למידן שקודם שנגמרה
הדבר לא הי' בינא בגוזר ומגיד מבשיך הכחשה החקירות והיה אין חוזר
מעדות הבדיקה וע' בפ"י יחזקאל (כ"ז, כ"ו) שמביא זה מפאוש שלא נגמרה החקירה
עדיין כיון שלא נחקר דאינם שזה - ואינו מובן לענ"ד הטעם הכ' מפרש בדברי הגמ'
דלא משום בטל בחקירות קושיא שישנו די בלא בשון שהגיד - ואולי במפרש שיש
לגיד"ב שלא יכחישו אע"ג בלא די אמרת הבדק משום לגו בשון שהגיד
ואולי זהו כוונת גמ' הרב חקירות בגיד"ב כי טעם החקירות אפשר כי הוא
מגידין ומוסיפין ומשנין רבותי להו

גמ' לרמ ע' דגמ' הרב בדפי' קושיא הגמ' חקירות באינם שזה הוי עדות שאי
אין אלא רעונין שמפתשו אהדדי באד תלוין הלמד - וע' ראש יוסף ...
כויר ונה

ור חמנא אמש ושפטו - ע' תי' לב באשי ס"ל בסהדי דשקרי לא מהנקיון
כל היכי דאפשר לדין עדות

ומש אלו בדיקין - ע' רש"י ... בפגמ' מקשה דג' אורנין הב' כאשר הלפון
בעדים משון ואלו לשאון והב' כאשר ...

גמ' אלא ניל בהאמיר ולקיו עדותן לא דבקין להו - ויש לע"ל אין העדים
נידון פסולין על הבגבלת - או בגיבם מוקמין להו כחזקתן שאין דורכת
אמרתן שלבם באינן נפסלים ורק שמביא מאונ כר משום עדות נפסלין

ל"ג

ויקר:

תוס' ניכול - דבפא דבפיק לשמוע - עי בסוס (נ"ק, צ"ה אף שמהרר הגוף מאתו.
צ"ה לשיטת הגהל צ"ו) ולשיטת רש"י יש להקשות דהיפך א. לגו דבפל
כבעלים שמשיך מע בגשיעת דאוכלה - ועי דאי הינו בגש שמהרר
בס"ל להגזל שצפיך להקדים לדור את החמץ שלא יעבור על תשיעת (1)
שיטת רש"י ונגל עי תי' רבינו בגש ודהתנ"א ס' קכ"ב כ"ג: לא משו עבוף
בס"ל להש"י במוצם כי בבשו לצבות לרוח או להטילו לים
דשעה ששית. אבל לא קיים המע של השבתה אלא שעשה מעשה
להנגל שלא יעבור על עשה בשעבה למש שש ולא ועבור בבל דפסח
אלא אין שורפו משיך מע דפועל דשריפת וכן אין דהלו
מעיך רק מצות עשה דפועל, ועי רמגיה על תי' ר"ב (ע"ט, אות ע)
שמשיא מתש' תוס' (א"ח קב) שחמץ לבי ביני שעשה עפר או אפר (והרקוה מפני)
והנוסיף הנגיה בצ"ה דיום) ומגיה רעלה הל רו דבפל לרש"י בדיום
לימ על חמץ יבער ותפי מע בו רשות שלו קיים עשה מע ואלו תיכה
לגו מרי על מעשה (ועי דמונצ תנ ס' קכ"ב שפי דאוא עש)
ועי דרבינו בגש דלרש"י מעשה בו מתקיימת רק דשעה ד' ולא
דשעה ה' ועי דמגיה שמשיא כן מפראש פר סוסו ז' ועי"ש שמשיא
מתפי שבעיך כן מלשון רש"י דהגלת שש ובל שש - ועי דרבינו בגש
שפקשה על הר"ב משלפין עגמלת שש וכונם מאמין
ניכול כולה שית - הר' טיה, נ"י. המר דאיתא דריש דרכות דבבשים
נאכלים עד חצות כדי שלא יבא לאכלו אחר עמוד השחר וכבר
ראיתם נותו - והנה לבוע אינו טועה דל שמה - עיפי הר' מ.פ. נ"י
צ"ג דבשגא דקבשים שיש מצוה לאכלן וטרוד באכילת מצוה
חישינן שימשך בתכלתו אבל שאינו טועה

גזל דשית אין - ולכאורה קשה דא"כ משום אסור לגזל דשית כיון שכבר
שאינו דמורב - ועי ריד יהודה שבי בחמץ שנמסר לגזל אין משחינו
כיון חמש לשנה ק"ב - והנה באמת כן מוכח מגזל ולהק דבפי וכל דקושי

(1) בשנה ל' והמגיה ממרר שבכו בלו כתבל בי, והרהיון בגף מאלה דין ושריות
וכל ימצא בשגשגות יכל להתחיל כאשר מתחיל החושב ואף להקדים
השיטה משו"ע ב"י - ושיש מש"א בשר הרטוב באו' בצי
מושגת בשריה יכל לאכול עד שריה ושריתן על זה (ואפי' שכבר
עבר שעת רש"י בסוגיין שלא פי' בגוללה שית לזון בגבא, ורואה
א"כ לכאורה לשיטת הרמב"ם - בבו בגבא כאשר מצוה להשית
יש לפלפל אי מקרי גם על אכילה אבל אם בל מושגת בשריה
שיש אין בגוף באיזה אופן נפלה מן המלח ויש מהדרין
בגף שחלק את הרטוב ונפל בגבר למ מושגת בשריה אם נפלה
על אכילה עש

(לז)

יב:

בדה' חמה דמזבח - ולפ"ז צ"ל אשי בחמץ נאסר לגבוה, ושייר בסון משואר
דתי' אלי' אליבא דנפשא

רש"י ד"ה קרנתא - ביאור ע' גליון הש"ס נ"י דפי' קרנתא היינו המקום שפוגע רוח מזרחית עם מערבית ובאמת אינו כן דבאמת הולך ממזרח ושוב הולך לדרום (ע' רש"ש קהלת א' ו') ומאמצע דרום הולך אל מערב ונמצא דבאמצע הדרום אינו ניכר שלשו
וי"ל מהשל רש"י כיון דבשעה עגול אינו ניכר מתי נגמר רוח מזרחי ומתחיל הדרומי ומשו"ה מיחשב כאילו רוח מזרחי מגיע עד חצי דרומי ואז מתחיל רוח מערבי

רש"י שלא דשעת דימנו - הר' טיה, נ"י המתיק דאפי' במצה של תשו' [illegible] שאין רק כאשר הוא מותר באכילה [illegible] ויש עלק עדיין לא אור שיש של [illegible] והשרפה עד אפי' עתה שכבר נאסר נחשב כאפר ונשרפת הקרן דל"ש ביטול [illegible] זמן איסורו
וע' משב"ז (1)

רש"י יורשין - אלא הואיל ולא עמלו בו - הרכבן להגמ' היות דבוצאות נכסים כל פעולה קדושים של רכוש נכסים דאה ממון שמוחזק הובררו בו רכוש נכסים וע' רש"י שבת י', יורשי הון רב שלא טרחו בו ואין עוסקין ובשאין לשוט אחד ממונו ולעסוק במלאכה - כך שמעתי מפי טיה.

רש"י משום שנויא חמץ לגבי מפור - ע' ראש יוסף שתמה על רש"י ועיאר דבשונתם בשית ד"ה קרנתא הוי רק בחמץ ולא [illegible] וכמ"ש המל דתי' הבשן ד"ה רשית

גזירה משום יום המעונן - ע' במפרשים

שפוק - קודם שנעשה [illegible] השו' דהל [illegible] שלא [illegible] ועד בחמץ [illegible] זמן איסורו [illegible] שנופה [illegible] דנין שאין איסור [illegible] והיה בחמץ - [illegible] (1)

① לפי דעתין כמצו' מפרשין רשי ד"ה שלו דאכתי משאוריית שפי היינו
דשהוי - דשרע שבתא מונחר - היינו להשהותו עוד - ותירגומו של שהת
דיבורו שעומד להתשמר מן הדין. אבל לפי פי' של ר' טה, ני' מפרשין
שפי דאכלה והנאה, שבתא מותר דהנ"ל ודו"ק

(ל"ט)

י"ט. דגילוי הוי קאי - ע' רש"י גטין ע: ד"ה גילוהו

רש"י מזון ב' סעודות ועי' אתר - תמוה דתיפו"ל דמקום אחר מה"ת דשבת ב' וכבר העיר הראש יוסף דבר וכן הרקו"ש

רש"י מפני הטורח - ע' מהרש"א

צלי ושורפין - ע' גליון הש"ס וע' משנ"ב המבואר תשפ"ט ד"ה (ט) או

לזכרכם שמא יבא אליהו - ע' רקו"ש שהביא דבחי' סופר ומה דשמא לאו הוי ג"כ חששא רחוקה - ואולי באמת לא ס"ל דבזה במשמרת מתיר לגוש גם זה חששא רחוקה

רש"י טהורות יאכלום למחר לבדי כהנים - משמע שאין משיירין לכתחלה לבדי כהנים משמע דליכא שום מעלה באכילתן רק היתר וע' דר"ג פי' המשנית גיטין ד"ה האומר וע' רקו"ש שהעיר דנימא דגם לא וכמעט האיסור של הנאה אכילתו הוא המעלה המכלה ואסור לבדוק לצורך הנאת ישראל - ואולי הכא הוי דגם לא וקא מכוון

משיירין ב' סעודות ע' גליון הרי"ף
מעשה דאבא א' - ע' משנ"ב דעמש"ג ודרשת שבת הגדול תשמ"ג
(ד)
המתן - אולי נפקא מינה בשאלה באמת יש סברא שיפסיד ע"י המתנה [דמהדק] ויש סברא שיפסיד ע"י מהירות [דקוי דבדו] וצריך להמתין (אע"ג שמנין הגר בהפסד ע"י המתנה) נפ' לו איכפת לן בעושה מה שהדין מחייבו לעשות

רש"י מולייתא - לא ישהא בצקן לה - כמבו אי למהרו דשבת לנפי ג"כ

רש"י חמישית - במהרש"א גם לו אכל ע' - משמע דגם הי' ההוראה דלא כר"מ ודלו כתנ"ל

(2) בכל צלע את הוא המפקיד - כיון ידוע מפסיד על מכירתו בפני רשות
ואת לא ידוע מפסיד על המתנה במהדרך

(מ) ע"ט:

תוד"ה אין משאין - ע' קו' שהעיר באינה ריוח יהא להקדש או
הפדיון - ומתוך בעשה פדיון יהא בפיק לאשר הקדש שוה מנה
וכשיפדנו לא יאשר הקדש אלא ש"פ, דבאר שמוא מאאר
(2) בהלכות פי' דמה שפודין הקדש כ' ט"ה. ע' המיר בא"ב מבוע הופסכו
בגמ' הלחם - גופם פדיונו ואי' לחולין ע' קו' בקצת קדוהן נתפס
דו ועדין לא נגמר (ע' רש"י מ"נ. בה אלו דא"ב לפיקף) גוזי
עדין לא חלה עליו קדושת הגוף גמורה נאמר שייך בה פדיון ונהי דבכה"ג
שפיטה דמקצת בלו נפיק לחולין ומיהו אכתי מחוסר גמר קדושה
ושייך בה די קדוש לתפוס פדיונו דקדושה - וע' דקו' שמסתפק אם
שייך בו פדיון שני - אי הוו ב' קדושות נמצא דבקדוש שקו כרר
נתפס על המות או בשוי קדושה ממוצעת (ויש לו הבין שייך
מושג של פדיון בד' חילון)

בגמ' כל המומר ובעמק להלף ע' בש"ש בשלו לשמו הוי בזיקה להכשיר
הקרבן א"כ לא בשוי כבשוק שהרי איגלי מילתא שהיתה בזיקה
אלו דהכשר משא"כ דפיגול כיון שאינו מכשיר הקרבן לה זלה של
בזיקה כלל והוי כנשפך הדם - ובעמק בשוי גלה של בזיקה לפסול
(3) ועש סברא אחרת בשלו לשמו עוקר הקרבן ומשהו לקרבן אחר ועי'
(1) בגמ' שם כיון שעקרן משום גרע מנשפך הדם - ע' בש"ש ב"ל להעומד
בגמ' שם לענ' בשפיל המתקדשין את הזבח ע' בש"ש שביאר שיש לחקור
אם עומד לזבוח סגי או בנחשב כבזוק דפוסל ומהלק דלחם לקדש
דכמו בזיקה דפסול ונס לזו דפיגול או שלא לשמה משא"כ דבין
טומאת אוכלין סגי דעומד לזבוח ומתקשה לשון התוס' דבלעי' גופי' בשרו
בפסול לענ' טומאת אוכלין - וכן פי' דדרת אברהם והוסיף בסברת
(4) כאורש בפ"ל בא' בשפיל המתירין מזבחין נ"ל דאופן זב"א הוי מאיר
ע' ריסבר מנין - בפסוגיא משמע בפ"ל במשאין קדשים לדית הפסול

(1) בנחש כאילו נעשית הנשיקה רפואה ונפו ונשפך שמסר כאן נשיקה
אבל כאשר היתה נשיקה דפסולה ל״א דהוי כאלו נעשית הנשיקה
רפואה

(2) לומר שיחללו על שום

(3) בדרכה אחרת מביא מהגרי״ד ז״ל בזמנם י״ל דאין הטעם דאסור לשמה
משום שמחזר שלו הי׳ עומד לנשיקה כשרה (ע׳ מש״כ דבונה האתל דחכם)
דבל העומד דלו מורה חסרון נשיקה שהרי אמרו דשוה שעומד לנשוק
עדין חסר נשיקה ונשפך הרי גם אחר אין כאן אלא חסרון נשיקה
דבאו אף יש כל הנפש יאכל ויקדל - מש״כ דנשיקה פסולה דאין לומר
דכמה שעומד לנשיקה כשרה כמו קדש דבכל עומד לנשוק אינו אלא
דבוה כנבדק אבל אם נשפך ממש דאופן פסול ליה כנבדק דכשרות)
ואלא דבהם שאינו מקבל דשלא לשמה משום שעדיין נוקד ממנו
של כפשי אלבה נהנה שלמה ודשלמות ליבו לחם ושמו דעל
מהלוח מרכז לחמי גופה מש״כ דפיגול דמחשבת פיגול מקבלת
הלחם - וע״ע כתבו התנא בסוגה דמא דמסתפר בצרי״ג ממקנו
לא נחשב כעומד לנשוק דכלו עדיין מה שעומד ממה שנקשה דפסול
ושנה גם, טומאת אוכלין ליה כנשוק

(4) דפסול אלו בשון בי״ט ד׳ בשנה דנם לא מותר לחמירו ולתן לדכתו
עיבור מפני מה כעומד לנשוק בשנה אינו מותר בנתפס כאילו
נגמר (ומהוא אינו מותר · אבל אם ממש ונזרק שלא כדינו פסול

מ"א

י"ג:

רש"י ורמב"ן - שלה מצלינן דהו-א באיש (תו צ"ה ונראה) דבל
דבר הטמון מקור בורה ב"ינין כאילו הוי כשפות, ודומה שנותנו
עם האיבטבא לפי נמצא שמשתמש דהוי לדבר שאינו בכבוד הקדש
ונהו בלבון

עוד אין-ע דרכת אברהם שמעיא מהגרי"ז זצ"ל דהמפריש מעות ללחמי
תודה אין מוציאין דהוי תודה בקדושתם ללחם אינה אותה קדושה
הבאין לתודה עצמה אבל המפריש מעות לתודה הא שפיר מוציא
דהוי לחם ורש"י איירי באופן זה שהפריש מעות לתודה ונולד
דהוי לחמי תודה ודרבנ' אין דין לחמי תודה מצד עצם הקדושה
אלא דכיון דבעינן דו לחם לתודה ע"ז חל דו דין עיקר
אבל אין זה אלא דהכבא של הלחם ולא דעצם הקדושה
לכן היכא דבפודה הלחם שם יש לו סגל קדושת תודה וניון
דו תודה אחרת - ורמשו דבר איש שיכל להקריב לחמי תודה

קו"ש ס"ה ומבואר דעד"ם ולדות אינם מחמת טומאה - (ומ דכ"ש דעד"ם ולדות יטמא מד עד"ם ולדות) והוא עצמו ס"ל דנה"י דבן טומאות התם טומאות אוכלין אבל לא הוי כולו די על אוכלין ממש

תוס' דאיכא אבל פחות מכדי מגע טמא"ם - ר"י, דרך נ"י דבב במשלו קתני פסולים משמע דמטמא אחרים ועי' כ. רש"י ד"ה נמי דבעינן מלשון הרע טמא שמטמא אחרים

אלא חולין ותרומה - ע' תוס' הרב דבקשה לפי' מימשא דבמ' דא"ר דתרומה

(ע"ג) י"ד:

<u>רש"י ואפסולי</u> - דהוה אה"נ כי עשאו ראשון - רהיטת הדברים דל"א ישון ת' דראשון אין אינו מטמא אמשקין - ועי' רש"ש מש שהק' מפרתמא דפ"ו הגמ'

<u>רש"י דתנן</u> ומה אקלישא - עי' רש"ש וגירסת הרמב"ם נ' פי' דתני באוכל' עושה ראשון בכל הוא דברי חז"ל כרוט רק טדוי באקלישא טומאה ד' ידי (במגעו בגן קדשים פוסל ובמגע אגר) (וליש חוט, ומשום ד"ת ל"ד חיעק לא עצמו)

<u>רש"י נוקמה</u> וכי הדם עד"ד ל' שני ה"ל טמא - חזינן דמקרא הוי פסול לגבי תרומה ועכשיו משוהו טמא לגבי תרומה (1) ולפי"ז מוכן הרבותא דמשוהו ראשון דמשום טמא לגבי חולין דעד עכשיו הוי פסול לגבי חולין

<u>רש"י מגע דשית'</u> ליתני שנטמא סתם - עי' מהרש"א שהעיר דמשמע כל שנטמא דמשקין דפוי דתנן - והכא כלי שנטמא דמשקין הוי שני ואינם אבל טומאה יש (עי' רמ"ה ר"ד פ"ד ד"ה וא"י) אבל אין זה מספיק דמשום הכלבם רש"י מוכח דפוסל אין בו משום אלא מאה"ט

<u>רש"י נוקמה</u> - ואיה גבי עבודות של ר"ע גבי תרומה קאי בא"ל - אינו משום אילו איכי דשמן של קודש הוי טמא ולא פסול (ואולי לשיטת האמל דלקוי לאוכל פוסל אש)

<u>אבל ואולי</u> - לשיטת מובן מעט הספיר טדוי במו שפסיר הגמ' ומעט הספר טמא מת

<u>אבל אפי'</u> - דנקדש ואח"כ נימוח - רהיטת הדברים דנקדש גרידא פרח מיני טומאה ב"ה שמו אוכל ולא משקה וכל הדיון הוא דנימוח אם חוזר לטומאתו הישנה (עי' רש"ש) ועוד בלו כפי' הגמ' שד שמפרש דאלא דבמ גין קדוש אי"ה די' אוכל משקה - ובסוף סיימו והיינו לומר אפי' קרשו - משמע גם אם לא נימוח כפי' הגמ' - ואח"כ נימוחו הדי הן שני' עי' רמ"ל הרשב"א (2)

① ע' דא"ש , ומש"כ דאי תשפט

② שמשיא גירסת המשנה כמרתה קדשו הרי אלו שנים , ודעתי הלא הנשא דעו"ש
אינם מוקנים - דמקדשו גרידא תנינן דלא טומאה שהו להיכן הלכה
דאין רק גדם של קדלה טומאה מהמשנה - וכן דנימות אח"כ וצ"ע דבונה

רש"י טמאין - או למי שאינו אוכל חולין דטהרה - ע' שזת יג, עד היכן פרשב"ם טהרה, ודרש"י שאין אוכלין חוליהן דטהרה

שמא ירא אליהו - ~~רש"י ד"ה יניחם פי' דר"א לומד מקרא במשמרת, והבא משום סברא אחרת~~ - והנה ע' דמס' בכורות ל"ג, במסקנת הגמ' דר' יהושע ס"ל הכא"י לך שמור ושאינו כא"י לך לא תשמור, ור"א ס"ל כא"י היא שמא ירא אליהו ויטהרנה - והנה הרש"ש כתב פליגי באופן דאפשר דאשה הרי של אינה כא"י מ"מ ס"ל לר"א דכיון שיש אפשרות שעדיין תמצא כא"י יש עליה חיוב במשמרת - והנה ענין אי"ר דורך פסח שיש חיוב לבדוק דשדה ששית, ויבא אליהו לאתם מכאן אינו משהרו לכא"י - ומשמע דלא טוען סברא מחודשת שאין לטמא הידים דבר שאפשר שתגרר אח"כ שהי' טהור - ובעיך דיורד זה איכפת לן אם יודע לו אח"כ או לו כיון שעכשיו לא הוי כא"י

רש"י נימא וה"ה נמי לחמש עשרה - והלא תנינן דבל כו שפה
מתיר לשרוף תלוי וטהורה וטמאה ביחד ד"ה שאלו לפניו השואל
ובמגן כתב הל' היתירה הלא משום שפוך לאיבוד ע' תוס' י"ג, ד"ה
ושורפין ועי' פי' בשם ה"מ בשעה היינו דמשום שאין לו אוכלין ומוליך לאיבוד
שהם דכ"ח כו; אות קמ"ג שפמר דבם וע' בא"ש

מטמאין טומאת אוכלין דבי"צם - ורש"י היינו לטמא אחרים, וקשיא באמת
נוגע על למען קלא טומאה אבל אינו מישן מצוה הלבן להזכיר
שימר כבי"צם כאן, ואולי במשנה כבי"צם פי' רש"י לג; בגליון מצאתי בא"ב
וכיון שאינו ראוי לאכילה סד בזל שימוש בו בא"פ

איבא הפסד עצים - עי' קו"ש מה שהקשה על ר"ג

עפרא דעלמא - עי' קו"ש - בקצ"ב ס"ו בלית ד"י מלאת אכילה כיון שנפסלה מאכילה
אבל וכ"ה דאמר דל ונתן בפרש עפרא בעלמא מיהו קדושה אסורה

רש"י ור' יוסי - ור' ירמי' ומאי משניהן - מבוא א' לפנש כמוש י"ג; באירי דמשקה
שנגע דכלי שמגע דקודש - ע' מפרשא

רש״י ספק הוי ספיקא דאוריי׳ ולחומרא ע׳ רע״א בפ״ב נפ״א

הכשר משקה בקטן שאינו יודע - אמנם בשוטה בקטן איכא דעת ולא
הסיקו לקולא בכל שאר משקין מכשירין ע׳ רש״י חומש - וע׳ מפרש״א ד״ה
ובלשון ורבנו יונה שפי׳ דלכו״ע בפשיטות דכל משקה קאי. ע׳ הכשר ג״כ ①
במי חב והעולה האוכל מן המים תוס׳ הרב מ.פ. נ׳ פי׳ בא״ע
בדרשן הן בלשון מה לו אחשביהו ונחשב כאלו הן עדין מחוברים
וכ״כ דדרכי אורחיה אף ע׳ רע״ש שמשוה בהל דחולין ל״א.
שהוא ואפי׳ שאין הן בלשון מה א״צ לרך משום בקמ״ל דיליף הוי
דמים מחוברים - ורא״ב במשנה הקשה ה׳ דמחובר שלא הכשר דאוש
וכמו ממשכי משום בקימי דבעניהו - משמע במשנה הכשר חלה דישב שפי׳ מקור
מי׳ בפי׳ אחרוני דקדם - פי׳ הר׳ ט״ה, שצלם להוכיח דכל אינו מחובר טמא ממש
וע׳ דלשון הר׳ עשאוהו כחרש - משמע דכל ובה נפקא שאי׳ לטמאו משום
הטומאה שדן

רש״י יהי׳ טהור הא שאוכל לא מטהרו - בא בנחית רש״י דמין שאוכלין
פי׳ תוס׳ הרמב״ם נ׳ בפי׳ ק״ל לישנא בא - ועי׳ בפא ולהלן
דין תלושין ומחוברים - ומסתבר מה שממעט שאוכלין איכא בעינן דבלי
ואינו מחובר - ונפ׳ המשך הפסקים בא״ע בתלוש מכשיר אבל אי
לטהר - ומסתברא דלא נחית רש״י לדינא של כולו שאוכל אף עפשו
מחובר ובה נלמד מפקיעא בקרא מה ממן דיצ״ש אף דור דיצ״ש ע׳
גופו לקמן וכו׳ ד״ה אלא

רש״י שנשפך - מכשיר באיסור למים - אינו מכשיר דלא איסור למים - והיינו
הבעיה שנשאו מקור שבכל מכשיר - ורא״מ מקור בכל מכשיר הוא
נלמד מקרא בכל חולין ע׳ רש״י ט״ז: ד״ה קילה ורע״ז פג מ״ד
במכשירין - שיור שכבר המר הכא״ש יונה דבם - אין שיור בפנים בפי׳ רש״י
ע׳ תוי״ט / מכשירין פ״ו מ״ה ד״ה כל שאינה

① רק לרב, הטומאה מרבה הכשר מים בתלושים. אולי נפו <u>מכל כלי</u>
יטמא שבו משקין דלאו הוי בתלושין

רש"י דם התמצית - ע' רש"ש ואינו מכשיר - ונמצא הקושיא הוא על בעשת כי באינו ממעט אלא דם הנזרק ומריב"ח חזינן דגם דם התמצית אינו מכשיר

אגל דם - ע' מהר"ם, רש"ש

רש"י דין דיחוי ולו רבו - ע' צל"ח אות פ"ב

רש"י ד"ה קודש שאני דנין הדיוט - כמבו' כונתו שאני דינן שהתפלו דנינן הדיוט ע' רצ"ק חג' (ד"י)

מ"ח

י"ג

רש"י מיד' שהוא משקה המנחה - ע' קו"ש שפי' משום דהוי גוף משקה המנחה
ועי' ר' טיה. נ"ו דמשקה המנחה היינו אכילת המזבח - ודבזן הוי שמותר
לא מגופו ולא רק להקל דמיד' דהוי אכילת המנחה - כל זה לדעתו ועי'
מהר"ם חלאווא במטראיא שכתב טפי (המשקין) ולא מגופו משום קלקולים
עוד דכנפו - פי' לשמא נפו כשם המטמא (מה שנגע בשרץ)

דטומאת מת - פי' בגמ' היינו שרשון - ודאמר גם למעלה אינו כוונ' כשרץ
של מת המוז משמש של שרץ - מדאמרינן כיון דכל מת מטמא אדם וכלים
ונגלה בשרץ אינו מטמא אדם וכלים - וכהו דטומאת מת ולא דטומאת
טמא מת

שאלקלת מעשה - כמו כן הראשון הוי לטהר ופי' נכון - ושם מאמי נקיים וכן
כל - וכמו המשך הפסוקים באחת בשקיאו דכל טומאת מת ושרץ - אבל יש טומאה
אחרינא הראה ע' מעשה הרמב"ן

כדי והטין - ע' דאמר הר"ז - ואפי' בפני לא הוצרך לתשלום כל
דרך לשונת בכך דאיה יש לתשלום - ואינו מובן הלא מוכח (להכריע) מפגמ'
ר"ז במטראיא טמא מדאורייתא דכא מקשה זה קושיא הרבינו

בטעמי דראשון - לכאורה נאמר שטעמו דאש - וע' דמהר"ם חלאווא דראשון
דהיינו דטמא' מת ולע"ע - שו"ר דמפרשא שמו וכו' - כמו ראשון היינו
שרש הטומאה והיינו קדמאון דשרץ, או ראשון דקתני ולא דראשון לטומאה

(טמאו אחד ינקה להניח - כמו בגמרי רשאן ועשה מדבריא ע"י כל שרת
(וע' רבא"ש ב"ה מ"ש) בשאר לצדיקה ע' רוצא' ד"ל

היינו בשביל ב' - ע' רש"י

רש"י אינו - למפרע - מקדש והגהות. מפי' ש. פירש בשעת מתן ולהרא ולמפרע
רש"י אישאש - בא נמי - כמו כן ב"ל

ד) אפי' ומי רבא להלך דין לטמא או לטמאו (דליכא קלקולא) כיון דלמד
טומאת מעשין ליה מפית אינו רשאי חילוק כנה - עיין סדר טהו
אינו למיחש לקלקול די מעשהו (דנפל הקרן וכו') - פי' דמטומאה
ע' דפי' הכא המים שמדמין לפני הקרקע

גמ' אבל בית שאינו נשפך כמים - יש לעי' הא דבעינן הנמצאות דרך
המטהרתא כמבי היו נשפכים כמים - דבזו החילוק דין מבשתא למטהרתא
אבל דאמת למול ענין, מקואר ב"ה מטהרתא אינו מכשיר מפני שאינו נשפך
כמים

רש"י דקרקע - ידיו ורגליו טובלין בו - עי' דסי' קנ"ט סע' י"ב דמשנ מחלוקת
הפוסקים אם יכול לטבול ידיו בהם מ' סאה והמחבר פסק כדברי
המקיל, והרמ"א פוסק דיש להחמיר לכתחלה

רש"י ש-אוקמוה אבאורית וטהורין - עי' בגש שנסתפק אי חצי לטבול בו ע"ג
אם באוקמוה אבאורית רק לענין קבלת טומאה ולא בעינן עליה
שם מקוה לטהר

גמ' אלא מבלא קאמר שפניהו חסר - משמע דבחסר הוי שאוב מדרבנן
ועי' הרמב"ם דבזה לומר שגילוי הקנא דבעינן מקוה של מ' סאה אבל
טבילת אבל בזו בעינא אבל אם אבל שאר מילי יש עליה שם מקוה
דרבנית - וא"כ לענין המים הנוספים יש להחשב שיש על רבינית
שם מקוה וטהרו דהשקה

גמ' שם - עי' קוש שהגיע חלקו די מיון למקוה כיון דבעינן בשעת
ג"כ החמירה להבין שימור לבינית דמעלה - עי' בגש שהביא
הגאון דאורייתא שני דבעינא דבעי הקלה דמיון ולא דאבל בעינן
מבו' מ' סאה

(ג)

(1)

רש״י ד״ה כאן - ואין - ר׳ ט״ה. נ״ו בבב לומר שיש ד׳ תנאים - הא׳ כאינו
ראוין (ואולי כמו מטעם שכתבו הגהות בד״ה דלא דבוי היסח הדעת)
אבל אי שמין הי׳ עליהם הו״ל כבר שמופשה (ט״ו הגהות ומקבלה נכאית
לבוש ירכב לה אחרת טמאה ואין אלה ממנו עד שיפשו מאכילת
כלב - כי בשר מאכל לבן (נשורת) והבא אין שמה בנחשב כחלק
מהפרה ולא כבשר דפט ובו״ק שור דבקו של מי חטאת דלה אם
של משקה לו נעשה - ונחלקו התנאים והמאו אליבא בתוך תן את הטומאה
והנפש דתפלה מונח מפשי בתוך ס״ל דבוי את הטומאה וכן כל כה״ט
כשי משמע בטומא בשלה הוי סרה שלא יהא אה״ט - ואליבא
דבריני אבל שגן להתך לא הוי אה״ט ונחלקו אי הוי משקה
סרוח ולי בא״ש - דאבב עצמו לא הוי סרוח רק מפאת עירוב
הבאים - ואולי לפ״ז י״ל יוצן הלשון דלת דמיה בל״ח
דפט אלא הוי ב״א עד הלואה שממנו

בב״ש מעורר אליבא דרש״י משום דבשר שפוי מאחר מה״ת משום שנ׳
נטמא מלב נגיעה דעצמו - ומתרץ באידו שלי הורשב

גוס׳ לוי מבינו, כדי נו - עי׳ תגל הכ״פ, והרשב״א, והמפרשים

רש״י ד״ה - בגון נגיעה גבולה - ר׳ ט״ה. נ״ו המר בגון משקה מטמא משקה
וכמבו כמו רק דבשבין שבלו טומאה וכמו שלמעו מטמא הוא
ולא מתוך הטומאה בשאר כגי׳ נקלם מלאו אוכלין

מיכה בן אפרים זלמן
P. Finkelstein

(1) ביאר ביאור ש״ב הלכות. דמי חטאת הא׳ שמטהר את הטמאים - ובי׳ שקוי
את הטומאה - ורש״י פי׳ כיון גריבא שאינו ראוי להזי אינו מפקיע השם
טומאה מיני (וכמו פת שנפסלה בעודין חל עליה שם אוכל אבל
באינו ראוי לאכילת אדם) ולפי״ז הוסיף רש״י בפי׳ פי׳ שאין שם מי חטאת
עליהם ונפק״מ בגמ׳ משום בשעתה דמטמאה - ולפי״ז פליגי הא״ק ופי׳ בגמ׳ ג
שאינו ראוי להזאה (בגמ׳ לרבא מחלוקת [וכו׳ הגמ׳ הוא פי׳
מחלוקתם) מ״מ עדיין נשאר שם מי חטאת עלי׳ - ולפי״ז הוי מעגל
קושית הגמ׳ בנפסלה דהיינו דבנו דוקא למען פסול שאינו ראוי
להזי אבל מ״מ מטמאה משום מי חטאת ודו״ק אה״ט

נ"א

ית,

תוד"ה ולאו - ויל ועי' תוד"ה י"ח. ומש"ה - והנה הרש"ש אמנם הקשה דא"א ללמוד ההלכה
שאין משקין מטמאין אוכל כיון דבל ההלכה גופא הנלמדת מפסוק
היינו שאין עושה כיוצא בו - ומש"כ הרש"א מ"מ אפשר לעשות ק"ו
ממשקה הבא מחמת כלי כיון שהפסוק ממעט מאוכל הבא מחמת
שרץ דנקודה בו שמטמאין אוכל

תוד"ה וכה - כמו כן הוי משקה חמור שמטמא אוכל - אינו מובן בא"ז די"ש חומש
דמשקין לגבי אוכל מ"מ י"ש חומש דאוכל לגבי משקה ומ"מ אפ"ל שיש עוד
חומש באוכל מטמא כלי דבזה חזינן שיש עוד חומש דאוכל מלגבי משקה

תוד"ה שם מ"מ פי' הרב"א בשונה הקמ"ה מש משקה מטמא אוכל היינו
שמכשיר האוכל ומביאו לידי טומאה אוכל שאינו מכשירו אינו דין שא'
לטמא כו' ועל פריך הקמ"ה מה לאוכל שמטמאין משקין דלא שייך הכשר
ומשקה אינו מטמא אוכל רק שייך הכשר ועל בזה הקמ"ה בספרו שאין
קושיא במשקה

רש"י ולמדנו בפסול דשבק בפסוקו באיפסך קל לגו בי-ג"ע בלי פסקינן
כר"ט ודקן דהסות הניקה מאוי חן שי"ר שבקר המור הרש"ש יומא דפה

אגב ומש"כ - ע' רש"י יומא ובני דכוונתו

(נ"ז)

י"ט,

רש"י אין מפלטת יום שכן אפשר - הכ"י, דהא לא המיר במזבח לא כל אבנים בקו
וכמו שפירש הגמ' י"ג, ד"ה ומשו

רש"י ד"ה שם לא אלו מעכבין - ע' מהרש"א, מהרש"ל

רש"י שם - נראה שמותר - ע' מהרש"א, מלא הרועה, ודבריו יפה שיאר דברי' לא
יבינו דברי' הראשונים בסוף בקושית הגמ' במשנה הוא מטמא אוכל
אינו מטמא אוכל משאוכל אינו מטמא אוכל - ולא שלישי דחולין - ודבריו
דקודש משכחת לה בקודש סוף באוכל מטמא אוכל

כל מה שהכל אחד - ע' ראש יוסף, ראה ולמה במאמר בחולין ע"ב אינו מקפיד
בלי"ח אות קל"ב וע' משנ"ב ראה לרבק תשס"ד ע"ב ד"ה תנא מנחות
רש"י תנן - ופירוש של כהן - יש לו אי אחד דמחט של טמאי מת שיהיה טמאה
נ"ל דהוקשמו הראשונים (1) ויש לו איזה טומאה יש לו סתם כלי (2) ...
משנה הגמ' משמע בפ"ב ראשון ועי' מפרשים י"ט, ד"ה כן, מה"ט

י"ט:

ספק טומאה דרה"ר - יש לו אי' תוספ' טוען צה לטהר את הידים
ומפו בפרי רע"ב בפנינו - ואולי אפל כיון שנסתפק אין נגע דמחט
לא נגע מציל עסקינות בגלל מסתפק ומה נגרו טומאה עליהם - שו"ר
(3) דתני הר"פ בא' הוי המחט אה"ט הוי הרשות ראשון ומטמאו הידים שמע דה משו"ב
בבת אומשת עזרה רה"ר - ע' דרכי אמונה התם הוא אלע בפין דו ג' רבני
אבל בין רה"ר איכא דה כיון דאומע לרבים שמע שם

גמ' ואמש - ע' רש"ש בדבר שי"ב האבן ניתן כאבן עצמו

① וי כאש יותר צ'ה נפגע [illegible]

② עם דהמנט הי ראשון הול המשך שנא [illegible]

[illegible]

רש"י הא׳ דשם - ע׳ רש"ש יומא שהם כפוי לשון שאינו מכשיר

דשם נפחי שלמים - מקשה תו ס"ק ד׳ ד"ה והא שור א׳ דקדש שמעי׳ שיטת
הר"מ דאמינן דבן הצולין ומקשה הרי משפחת הכשר דקדשי׳ צלי
דלמים - ומותר בסוגין כרי"ף דקן ממון רעלים - וא"ש משום נפקי
נפחי שלמים - ועש דבחזי הגעת דאמת שבו לא הי׳ ממון הצלים
וע׳ אג"מ חיו"ד סי׳ א׳ [illegible] דמוסקרים שלשם בכבשו דלי חלו לד
רק נימוח בהמשה וע׳ בב"ש שלבד במשול נפוח אכילה גרידא
מפני א"ע בלו הוי שלו ואין הל ממון

רש"י נשאלין לכד - ע׳ לע׳ בפולל נשאלין לחכם ול׳ טוה. נ׳ המר
מלשון רש"י , אל נשאלו - כ"א לחכם ספקו - ואין ר"ב יכל לטמאו
ואף דהבו הוי האפוק היתירא ורמינן ר׳ צבי להמב דר"ב כמש"ר משער
סי׳ ל"ג סק ד׳ ואף המלמו אינו נאמן מחמ דיבו כיון שלו אין טמאו
רובאי ובו"ק - אל על אינו מספיק דאמן ר"ב רק לקל סוכות שמטמא
מספק אל [illegible] פירור ע"ז מפ תבא זה שואלין לחכם ולא לר"ב

בא"ד מבשר דחשת הקודש - ע׳ בב"ש דקודש הכשר אינו חל עליהם של אוכל וע"ז
מפני חשת הקודש

רש"י בפי"ב - ע׳ בב"ש שאינו מאכל שופין במשן טרול כל יחשב כאוכל הורש

תנו ורשעת - יש שומר להכשר - ע׳ שפ"א - בשהוא מים מהמחובר לא הי׳ שיך הכשר
במחובר שלו דר הכשר א"כ אחר השיתלה נכתב בא"ת ד׳ בן תלושין

אגלו והכן הדור - הנה מבא בקושיה הגמ׳ בבל שאיטה יכשר מוכח במקבת
נגיעה באוכל סגי - שור דערוך לה כביאות ט"ו: הוכיח בסוגי דהכשר כ"ב
מבא ככה שאיטה מכשיר - ועי׳ דרבת אברהם במים לא מקבלת רשם

מפני דבכל חטיבה אחת. משא"כ היכא דלא ראו מים אלא על השומש
מחמת דין שומר אין לו דין הכשר אלא למה ששומר, וכמו בעיקר
הרגל לא הוי שומר על הגוש כי לא הוכשר חלק זה, ושם הוא
דכיון דכל העור הוי שומר על כל הגוף וזה הכשר על העור
דכולו עור א' והוכיח דמדין שומר דנים על כל מקום דפ"ע

שם מטמא משקה — לכ' דראוי יוסף דיאור דברי רש"י והתוס' אינם מבוררים
לענ"ד — שהר' דבתוס' דבתחלה פי' הקרא דבל משקה דבהשפל
אפי' המשקה — ומש"כ רש"י שנלמד משקין דבוו למסקנא ויש היאך שיאור
כל דברי רש"י.

רש"י ד"ה — דוקא כלי שטף דבלא קטן דתוך הגדול תוכו של קטן הוי תוכו
של גדול ולכן מיחשב כמאן דנגע טומאה, ועי' הר' מיפה'נ' התור מפ"א
מ"ז דגמ' כלים קדירה שנפלה נתינה דתנור השבל דתנור הקדרה
טהורה — הא' דה משקה טופח נטמא וטמאה — מבין דבמשקין
הנמצאים דתוך הקדרה נחשבים כתוך התנור, וא"כ אי אמרינן
דכל תוך התנור נחשב כמאן דנגע טומאה הוי להכי גם לקי"ט
ומשנו נקט רש"י דוקא כלי שטף

<u>רש"י ומתני'</u> — כיון דקביל דבאוירו (כמבו' כנ"ל)

(נ״ה)

<u>רש"י וסמיך לה</u> מטמא דגבי שאלו - ע' רש"י דף טו: ד"ה טומאה - דגבי
קדוש הרי הן כמוהו ועי"ש דתנן ד"ה דהא וע' תוס' כ"א מ"ב
דבליש אמת א' בקודש, ומ"ד דאיש יוחנן צריך מלשון דגבי שאני
אמר מכאן במשמע ברשע מיושב טמאין

<u>תנן הא</u> - ע' שו"ר יושב שור א' פ"א שהעמד משום אינו מעיד לשורפו
מספק מ"ע - וע' תוס' שם כ"ה. ד"ה כך שנסתפקו את חד לשורפה משפטים
או משאר"ת. שור שפב א' הכל"ש כן - ואו"ל אפל בספק באורית. לחומרא שייך (1)
בגמ' דשבת כתוב

<u>אבל כאן</u> ע' בר"ש - בלא קאי אלו אוכלה וכהנ' ולא אתמהה בשמי דהנהו.
בהגה' ס"ל כיון שאינו ראוי לשריפה א"כ אין דה חיוב שריפה, ובין הקרובה
אינו אלו שלא יבא לידי תקלה מאוכ' דגמורים שמותר דהני וכ"כ רמב"ם הרומי
ע"ש דר"ש

<u>ותקלה תנאי</u> - אינו מובן כיון דפסקינן כב"ה משום מקרי הפסד שום
שכן המר דשפאו
רבי מאיר רמז לה - ומבוא אין משימין דכלי שבעוז אלו שספגו טמא
אחר תשמא שלה שאני לקמת

<u>על הגלוי ועל הטהורה שורפין</u> - ע' רע"א שהמר דשאו יבא אליהו ויטמאנו
וכמ"ש בסוכה כ"א הוא בה גלוי יש חיוב משמרת במקום ראוי
אבל עכשיו קאי בדרך פסח והולך לאיבוד ול"מ ראוי - ועיע שם
שמסתפק אי ממש לשרוף גלוי על גלוי - ומלשון דאיכא ס"ס להקל
שמא שניהם טהורות, או שניהם טמאות, ואף ספק זה שמא א'
טמא וא' טהור

① רק כאשר מודיע על הכוונה לעשות פעולה וכגון אמצעים שצריך לעשותם (טלטול לתקוע שופר) אבל השריפה בשוגג אין אפילו במקום החשש הוי על ההפצה שמגיע שריפה ונודע מזה חשש על הכוונה לשורפו וכיון בגלל ההפצה יש לומר ס"ד לאומדנא שיש אינו חושב על הכוונה מחמת שריפה

(נ"י)

<u>הק"ע</u> - יש לדון האם מצה. לפי דבריו דה"ה גם לר' אסור לטמאותה ואף אפי' בדמקום שאין כאן הפסד גם ממקור הדין של ר', במותר לטמאותו - דאל"כ האיך מאריך דמקום הפסד מפורש רק דמקום הפסד מועט כדי להתיר, אלא הבא דבלא"ה הוא עיקר (שיתבטל של תרומה מינה) דע"ש שמצא מאנ"י שהמרטב תרומה דחולין עזר על משמרת) ממקור הדין מותר גם לטמאותו לר', ומשו"ה כיון דליכא רק ספק טומאה דגזרו על התירו ועז אתם במותר לא לר'.

<u>לאפוקי מדאי תנא</u> - אפי' רוב"ד כן הוא ר' טיה, וי' דלאפוקי מאי שי"ל דאי לפסוק דכה"ג לית הלכתא כר"ש - והנה כמ מלישנא דמאי תנא ולאו הני תנאי - והנה אליבא דכשי אש דרוב"ד לית ליה דינא דלית הלכתא כר"ש אלא, דכל רמקבל רומי ולומר דכל אש טעמא דלא פסקינן גם על מה שפוסק על רית הלל ועי' גירסת הרא

ח' מנחם אב תשמ"ג

[illegible] תשמ"ג

כ"א.

(נ"ז) (א)

פרק כל שעה

(25) - שו"מ דהא' חת"ס יו"ד סי' קל"ז ד"ה והיות כמוש"כ בספרו האלף

גמ' כל שעה - ואסור למכור - כמבו' דאו' לאפוקי משיטת (ד) הרמב"ן דהוא
בחי' חת"ס על חולין (ד: ד"ה והנה) במטרה שהוא דאיסורי הנאה
דלא נאסרו אלא נהנה מגוף האיסור ומאפיל לרמתו - ואי"ב ה'
אפי' דדקדוק לא כתב התנא ואסור למכור דפשי' דהוא
דאל' השוויות אסורה בהנאה - והנה מה שכתב דרישא ומוכר
לנכרי אין צם חי' להתיר משום שאז מותר בהנאה דלשיטת הרמב"ן
אף לאחר זמן איסורו מותר למכרו והחי' הוא דמשמע תשובת
שאין מוטל עליו לבערו מן העולם (עי' רש"י ד"ה קודם) - והנה ראיתי בחי' (1)

ש ואין מכר דמיו מותרין - כתבו צם לאפוקי משיטת רש"י חולין ד:
(ד"ה מפני) שכתב דבדמיו אסור למוכר דהא מרויח מחמץ
דא' לא ביהודי לעכו"ם (חמץ ד:ד') על הוי יהודי ל' (בזמיו) ד:ד'
אבל לשאר אנשי שם דאין להן איסור הנאה תפס חליפין חוץ מעכו"ם
הקדש ושביעית ועי' בחי' הרמב"ן שם - חליפיהן אסורין מפני שהוא כנהנה
מהן עצמן ולפיכך אין אסורין אלא לבעליו - והנה הרמב"ן שם כתב
(2) שאין איסור לבעליו אלא משום קנס, וכן מפורש ברש"י ע"ז נ"ד: ד"ה ממשו
עבודה שסיגו לאיתפסי - מניה' משפחתן (19) אסור - וכן החת"ס חולין ד' ד"ה
הגולה דלשיטת רש"י אסור להנות מדאורייתא - ורק חליפי חליפין
אסור משפחתן - שו"ר דבגמ' חולין ד: נסתפקו אי הי' אסור להנות משפחתן
ושאר הנוכחים מסוגיא דנדרים ע"ז דאסור משפחתן ועפ"ז צ"ל שמונה
כאן דמיו מותרין לאחרים דאי היתה אסורה לאחרים לא היתה מקודשת
וע' מלמ פה מפלי אישות - שו"ר דהיאור הגר"א סוסי תמ"ג וכ"כ
בחי' תמ"ג אות ט' והפר"ח ששיטת המגדל דמותר אפי' לו ולפ"ז
וכמו צם
אפי' דהתוס' עתבלה כתבו דאסור למכור שלא תבוק ממנו להיפך - לאפוקי
או החו' מ' הראש"ן ד: 18
סברת הירושלמי והרמב"ן או הקה"י ופוסקים כמש המגדל נדפס (מ"ז ד"ה אחר)
דפשיטא דאסור למכור כדמותו כ"א, דבשעת מכירה הוא נהנה מגוף האיסור
הוכרחו לומר שלא תימא דבק (25)
והוי כפרשיפא מצי איסור, ושנו ~~הוקשה להן דא"כ~~ החמץ והי' אסור

(1) הרמב"ן בחולין צ: שכתב ולא מצינו דמים לחמץ שכן אסורין
בהנאה ואסור לו נמי למוכרן ולהתן דמיהן אין גופן ממון (23)
ואין דמיהן כגופן לממון - משמע דאסור למוכרן - והנה מלשון התוס' גופא
~~והנה מהתוס' לשון התוס'~~ הי' משמע דלמא דברמב"ן הלאו משום דגופו
לא הוי מכירה ומשוה מותר למכור אבל ע' דגל תורה (12) פסחים כ"ב.
שכתב דבכל איסורי אסור מה"ת רק ליהנות מגופו או ליתנו להמוכר (11)
אבל למוכרו שרי דאין הנאה מגוף הדבר - ד"ה (18) והנה שיטת הרא"ש דפי' (5) ד:
(2) וכ"כ תוס' בחולין צ: ד"ה מותר, וכ"כ הרא"ש קידושין פ"ב אות ל"א ועי' דבן עז (22)
(11) והנה דין לביאור של התוס' וכן לפי דברי הגל תורה [illegible]
דאסור למכור - ועי' דקה' חולין סי' ל' שהביא סברא שיהא
מותר למכור לשיטת הסוברים דאיסורי הנאה חשיבי כשלו ואינו
דרשות דגופו לא הוי רק מכירה - ועי' נתיבות להמשפט
דגוף נשאר עדין שלו אבל הקונה נותן לו דמים עבור זה
ולהכי כעין דהאיסורי הנאה גורם שיהנה ודגרמא שיטת
הר"ש שמותר כיון שאינו נהנה מגוף האיסור עש
(12) וכן הוא דרטל"א קידושין נ"ו:
(22) רש"י פרק ז' ישמעאל ש[illegible] דאופן א' שהוא אסור מדאורייתא וכמה
פי' נה ועי' עוד דכ"ה גרסינן דירושלמי שמפרש הירושלמי בתקדושת
לפי שאין דמיהן - כי שאין ממון בה דמים של ערלה שאלו הוי כן
אל דמים הללו היו אסורין למוכר דמה מניהו מתפסי שמכרן
דמים ומה לי הן ומה לי דמיהן (כמבו' דבפ' קידושין) אלא
משום מקודשת לפי שאין ממון בה דמיהן של ערלה שכיון שכן אסורין
בהנאה אינן שוין ממון וממות הללו מתנה הן דינה ולפיכך מותרין
(17) וכן הוא דמשך חכמה פרשת משפטים לא תבשל גדי
(19) וכ"כ דשפת אמת על תוס' ד"ה עד
(23) אבל עי' תוס' חת"ס או"ח סי' קי"ד אין איסור הנאה מן התורה אלא נהנה מגוף
האיסור כמאכל אבל מכירה אין איסור מה"ת (ועי' שמשמע דגם סברת החו"ן)
אף מבין שאיסור דכל הנאות שם אינו על דבר [illegible] דגו מכירה
[illegible] מכירה

כ"א.

(ק) (נח)

(17)

דהא מיין נמי נתפסה ע"י איסורי הנאה, ומפני כופין - ועי' מלקין
כיון שאין יוצא נתפסה ע"י איסורי הנאה (ועיין משנה שנתפסה ע"י
איסורי הנאה) [ועי' בקוה"ח סוסי' ומ"ג צ"ה ד"ה - דחליפין לאו גרמן
הוית הדבר אלא גידולין גרמו להוית הדבר עיי"ש]

והוכיחו כן מפי' דקידושין במכרן וקידש בדמיהן מקודשת. ונם
דאמת הוכחת דבא נפשט מזו - והיינו דאי קנסן חליפי איסורי הנאה
הוי לאסור גם חליפי חליפין - או בסברת הראש דאי אסרה לך התורה
אבל לא יהיה לה מידי - ואע"ג דבגמ' דחה כאן בו סוקריז [illegible]
להלכה במתניתין וכאוש הכן של דספק דברון לקולא (2) והנה שאת ר'

המהרש"א דו רש"י כל שהן - במסקנא לא גרע דבמה ושפא דלא ר'
רק הנאה דעלמא מאכילה רכן - (1) ויש לי מה הבמין דתשומי
משום דאסור להסיר קדשים דידיה כל שהן לאוכלן - ואולי אם
צ"ה ותולין) דלה' לא התמירו לגבי הנאה משום פסיקא
משמע המהרש"א פסיקא דישאי לפסיקא דשבק - וי'

רש"י כל - דתנבוק - ע' ראש יוסף במסיפא גרינא ה'
שאין מותר מה"ת אז נאסר בהנאה - (9) ודשפא
דשוה שאינו מותר לאכל אסור להאכל
משפה דלא יאכל - ועי' במשך חכמה
מותר רק במאה להנאה ועי' רש"י
איסור הנאה באמנותו [illegible] (בתבו'
ס' כ' שבולת בשי' [illegible] איסורא ל'
דאורייתא - ועי' משנא כ"ז, צ"ה שאינ'
דהנאה אסור [illegible]

רש"י כל שהן - ואסור להאכל לבשי'
דבא לריב"ן מותר בהנאה - והנה יש

(2) ולבסוף
(3) כ"אי
דתי
(17) כך הוא
(5) ועי' גמ'
ועי' אוש [illegible]
בקרי הירושלמי
(9) ונט הירושלמי
(35) [illegible]

ומתניה ד"ה (פירש)

(5) א:

לנכפיל מנו משמע דכל שאלת הקמ"ח בעא א' מותר להחליף ולישנא מן הדמנין אבל קדשים דלכא מותר - משמע דכה דליכא איסורא דאוריתא ול מל"מ כה ה"א מפל איסור ד"ה וראיתי להרש"ש שהמה מסוגין כאן:

(18) (29) א: ועי' תשו' חות יאיר סי' מו - וכל אל היינו יכולין לומר דלא אסרה תורה הנאה רק דבר הבא גופו. פשוטא דמן מקון חמץ להאכילו ועלה שלא ידע או ידליק - משום הנאה הבאה ממקום אחר לא יצא מקון ע"י מכירה וחליפין מותרין מה"ת אי"ש - רק דבר אא (מסוגיא כ"א: ועי' תו' תוס' נכפיל מ"מ דאל למיבן [ומאמע] דאות ליכא הוכחה דמכירה אסורה

לחליפין אותה

(1) אומ שאן האור דדרבה אסרה ואולי אפי' דאוא דע"ר דית אסרהו (שו"מ ק"ן) דלשאלת הכ"ז קל הנאה מאכלה דאין לתת ולין ואלא להסורין דלתקן דמנין לפני דהמתא אין לסכה דקשיר ולאו שאין בו מעשה (רק מאחר דתוך פין [ו]לפוג לכל תשליכן אותה היינו מחוץ לתוך פין וכו ה' וכיון שהתירו אכילת כהן אל להחמיר דהנאה דקל - ואפשר להפוך לפי ם שלפנינו דתולדות נאש (קפ"ו) דחולין ג"כ מותר לכהן להאכיל כ דבפי כתובה ועולא - א"כ א"א לאסור הנאה דקל טפו אלא דלה מתן דפשוטא דדבר תשומה מותר - ועט דהנאה קל משמעון דתוך קל לתתן שאין בו כרת וש

ודע"ה מפרש בתנ"ך רש"י דבתשובה לו דבודה כל שדה הי' מאכל אישורן דליכא היתר הנאה דמקום דליכא היתר אכילה לשום אבל ה פשיטא מאכל ומוכר היינו הנאה הוי כשילוב המאל

ד וכל שכתוב שבאריכו - לא הרבן מפני קדושת התשומה היכן לא היושב שיהו מאכל שהם לא ממון של ישב אלו עוסר דקנאה (33)

ב: ד"ה ואגר ודקו"ש שם

מפל מאכלות אסורות ה' כב ובן הגיסקל שמפרש [illegible]

פרקין - ועי' אמרי בינה סי' י"ט ד"ה וע'

ד' משפט דמקרשא האדוק [illegible]

(ג)

(נח)

כ״א

סתם והכא אי - כן הוא שיטת הר״ן פ״ג הל׳ י״א והמחבר סי׳ תמ״ה ס״ה
א׳ - וגירסת הרא״ש והרי״ף מפרר - הנה תמ״ה ס״ק א׳ מחדר שטעם
לפמ״ש הטור דאפרן אסור אלדא דרבנן ואיתא ס״ל גמורה של הקברין
לא ישרפון גזירה שמא יבוא להנות מאפרן - ותמה על הר״ן שפוטר
שריפת חמץ - הראשונים דשרית פי׳ י״ט (וכן כתב הפמ״ג דגליון) והלוה
דהגו״ל ס״ל גמורה כמו בטומאה דאפרן מותר משום שנעשה מעתה א״כ
דיון דשריפת חמץ נ״כ מקרי משתנה השדום א״כ אפרן מותר וקו לפמן
ומה הלא דבר לו פורר והא מותר דהנאה - ודוש שנעשה ולא יסוק בו
מעור ופורר בגשמו דבלי ה׳ רק לו׳ והנאה
הגר״ח פ״א הי״ג מהל׳ חו״מ צ״ב דלהכמי עיקר המצוה שלא יהא להגליף
חמץ (וכמו משפטי הרא״ש סי׳ ד׳ בד״ה מצוה לבערי (1) נ״ב מק״ו מצות תשביתו
דא״צ להשביתו מן העולם אלא מעיקן ע״ש) משא״כ אי מצות דשריפה
הוי מצוה שעצם דהתפצא של חמץ בגלה או דין שריפה, ולכן הייתה
דנעשית מצותה דמין שהוא נעשה מצות דהתפצא אז ניתר החמץ
ולא כשהגליף קיום מצוה דרמיא עליהו והא ניתר דכם החפצא
הגר״ש היימאן (קצ״ה) מחדר דבשיטת הרמב״ן אינו עדרוי אי ר״י או אינו
דבשיטתו ומ״מ י״ש מצוה מוטל על הפצא להשבית האמין - והלה דבר״י יש
ד׳ מדות לשריפת חמץ - הא׳ מצב תשביתו ובכל מבאר איסור הנאה שיש
תו״א ד״ה לכן נראה
הגליף מנותר ומביא מפמוקות דאפי׳ אחר ביטול יש מצות שריפה מצד איסור
הנאה שיש, וד״נ דבשרפן אפרן מותר הוא דבקא אם הדין שריפה
הוא מצד איסור הנאה - (2) אבל בדין משביתו המוטל על הבעלים אינו
מתיר איסור הנאה של החפץ (3) (והנה לשטת רש״י דמצות שריפה לפי
הוא דשעה ד׳ אף ומה דבבין איסור הנאה מתיר שריפה - ולאחר ד׳
דכלל לכא חולק בין ר׳ יהודה ולרבנן) ועיין לפמ״ש דגליון הש״ס כ״א, ד״ה
והדי דבשעת רש״י אפרן אסור אפי׳ אם טמא

① נר' קשה את קו"ש שהביא כן מפרא"ש, וע"ע דשות פרי יצחק ח"א סי' י"ט ד"ה אולם
שהביא כן מתוס' כאן והרא"ש - ובסוף התשובה הלזה דאולי לדעת שלמה
תשביתו הוא להשביתו מפיהם - ואלו הוצאה מרשותו ג"כ סגי אף הוצאה
מרשותו כדיש סברא דלשון כרחמ"ה (רשותו) ופירוד הוי רק ה"ת
להוציאו מרשותו וזהו דאפכן מותר הוא אז יש מקום לדון מן
הגמרא

② שו"ת שבט הלוי כתב דמשנת משפט סי' כ"ד דסות הס' דכ"ה נרא דלכ"ע - וע"ע
שו"ת שלמת חיים דאחר פסח אחר חצות אסור דהנאה מטעם מלות תשביתו וכו'
הן מזולזי חשב נעשית מלאכה ומותר וכבספק הגאונים

③ והנה לפמש"כ במשנת משפט סי' ט"ו בשיטת הש"ו הכין שיטה מטעם איסור
הנאה נפק רק מחר חצות א"ש עש"ה

④ ד'
אסור הנאה כל שש ולמאורא דל' שסובר כתנא (כאן, ד"ה עד)
דמלשון שורפין מותר באסור הנאה [אבל לא ג"כ פשיטא כמ"ש
רח' הכ"ן דכששורפין דבעי תלמוד אלא שסבר שלוי דמקור
אחר לא מקשינן כלשון פשיטא אלא כל"ל הא דבר
ממ"ה ד"ת] ויותר מתמיה דמהרן מותר דשעה ששית ג"כ
אסור משפרבנן (דלא כמפרש"א שם שהולה דבדר דם אינו
מותר דהחלט באסור דשעה ששית) אבל אין לומר
דסובר כש"י במותר ממחר עדי זמנו אסור דהנאה
באסור דשעה ששית דהא אפי' בעדי זמנו היינו
לאחר שעה ששית (וכמש דרא"ש יוסף) אך מה קשה על
דרא"ש יוסף דלדבק בעדי זמנו קאי על שעה ו' יש ללמוד ממחר יאי
בשורפין היינו איסור הנאה - אבל שור דבעינן לך קושיא הנ"ל
יום בעמן סיפא בעדי זמנו שלוה דגן ואיפה מפורש
וכמ"ש דרעה

(3)

(0)

כ״א.

בא׳ משירא קא מצנעא להו - ע׳ בפס שמואל ושמא לא ימצאנה עכשיו ובתוך
הפסח ימצאנה ותס׳ על מלשורפה ואז יחזור בגו׳ | גם ק״ק דעכשיו נותן
לתי׳ ניחוש שהפסח יתום על מה שהצניע האי ולי״ד לא מספקא יפה) ולכאורה
אפל משום חששא דשמא יקח לאכלו או להאכלו דפסח (ע׳ פי׳ ר״ש מבולמין באורך
שסותר רש״י דבזמן הבדיקה אינו משום שלא יקח לאכלו ומ״מ גם הש׳ מועם בקושיא זו
איתא) וע׳ בפשטא שמפרש דכיון דצורתי להצניע הו׳ כנוסם ר״ט מפתא
דבאי׳ כנותן להו לכתם ימיו וקמ״ל כיון שאינו מכוין לבך מותר

והנה בפשטות הבאור שרש״י סובר שחמץ שאי׳ לו אינו עובר על
ב׳ ובי״מ ע׳ רש״י ו, ד״ה אפי׳ מפ״ה ודמפרש׳ לה ובכ״ה הב״ח בג״א
ד״ה ומבאורית וע׳ מהרש״א י: ד״ה רש״י לאחר האורב ודבאו יפה י;
(ד״ה דא״ב ורש״י ומהרש״א דא״ב ודבה דפרש״י) (1) ולמן גירסת ספרו אחריל ע׳
אור חדש - ואף אפל דלמן חששא האמירו דתפי לאי וגם ממב לאו ע׳
מ״ב קמא ס׳ כ״א - נדיתם דאור ע׳ רש״י יקמו ת״ב מפ לי איסור - ולמן אמסור להאכל (2)

דלמן חמץ שאי׳ - (3) ל׳ הטור גל״ד ואחר הבדיקה יבטלנו - דבפשטא אפי׳ אם
נשאר בבית חמץ שלא מצא אין עובר עליו דבאי׳ הפקר - ובב״ק ס׳ תמו
המוצא חמץ בביתו - לב יתבטל גם אם עליו אלא רשבג ע׳ דו״א
גל״ד סק ה׳ שבדיק מגלל שפליג על הטור - והנה דבונת הגל ע׳ פר״ח
(גל״א ד״ה ומאתר דא״ב וקבלה) שפי׳ דאזלג דאיכא חמץ ידוע כיון שאי׳ היכן
הוא אינו עובר עליו - ובפי׳ דמה דהבא כבר דבק - ודהאי דמשירא אי
דאיכה מקום כיאו ואי״ב הול במקום שאי׳ אל הכניסו בו חמץ - והנה
הכאי׳ מבל ני הוא מאופנו, דעת הטור

ויש לחלק - ע׳ פר״ח ס׳ גמ״ג ד״ה והנה שמפרש כונתו דמתני׳ איירי
בתי׳ ותולדה [illegible] המתגלגלין דבתי׳ דלו מצנעא כולה האי כמו שאר חולגות
שטומנין בחוס - ונ״ל דאי המתגלגלת שלו יאכל משום דלו חנו ל׳ ואגב דה לידי
וקולה שורבו לאכלו - קמ״ל שלוין שאבלון דאין דבבה להצניע כב כיון
שמתגלגלת בבתי׳ (ובינו דה החשש דפרון תלוין שאבלון) מבא״ב לומר

① עי' בזה שמוע' שפשי' סודר בשיטת הרי"ף פ"א הל' ובביאור הר"מ

② הר' גזירה בבגדון ויש מקום להקל דלמ"ד א' יותר מב' דאין
הוי' הרחקה בבגדון דבזה המותר

③ לשיטת הטור קשה הגלק ויפרש סומין ח' במשנה ולרבא ק"ו
ובמשנ' יפרש כרב' ח' מ"ב עש"ה

דאולדה שאינה מתעכלת יש יותר חשש דהטמנה מונח לדרא לאכלה ומשיה
כפין דבוקה - ואי תנא חי ס״ד דנ״ה על החשש דאוריי׳ (לא תלינן
שאכלה) אבל ע״פ לא יאמר על די נשאר דדהוא דעה״ב מסיק אדעתי שיש
די חמץ ומתוך טרדתו לא ידורנו - והנה כ״ב לא אי״ש לגירסתו
דין חי׳ לאולדה - ועי׳ דרן שכתב שהמלך נבטקו הרבה - והוא תלי כשאין מאכלין
אותן ולאו מלקטו משאו״כ בשולין שלא מצאתן (וראמת זה כוון לסות הפר״ח
ופי׳ פירוש)

והנה דמבכ״ן חאווה דבאר השו״ט דס״ד דלא יהיב אדעתי׳ למידרך
דשעת ביעור דכל הבית קמ״ל דלא חיישינן דבאי דביק ומשאר כל הבית
ולפי״ז הולה דאולדה וה׳ ניכרית דאו דרך תפרות מלקטא דחוס אבל חמץ
וה׳ דרך תפרות לא מלקטא אלא דרוך הבית ודקרן ציות (ומצוא לה שלו
ודבק ומשלא ימשאנה) - ולפי״ז אבל שנבון גם שעת המלך ודקא דאכ״ל דאבל
מניח מלעשת כולה שיתעכ״ד דבוקה - ותי׳ דבדבוקה מורה רבה למנוע אלא לו
דביקה שתחית סמכו ולא חשש - וכמדו׳ דבין לגרום ויש לחלק דין
חי׳ המגבלין דדתי לאולדה וכמ משפא על גולה

הרשב״א מפרש דאיירי דכפותה והיינו דבאי משירא מקלקא לי
דאינה כפותה דנגמור כפותה אלא אינה כפותה (2) ועי׳ פר״ח (תוי״ט ד״ה ומ״ש וכו׳)
שכתבו על דביעותא הרי - ותי׳ דבחי׳ לא אסיק אדעתי׳ דאכלה כולה כיון
שכפותה ואי לא אוכלה את הכיכר ממקומה ועי׳ חי׳ רד״
רש״י ולאו אדעתי למלך - משמע דאי לא חשש לזה לא איכפת לן מה דבמשירה (1)

קודם
רש״י - דקסברי משנה עליו להדרו מן הפחם - (3) ויש להעיר היאך מפני ביטול לדש
והנה קושיא זו קשה רק לשיטת האומר (ד׳ ד״ה מדאוריי׳) דכל ענין
של ביטול הוא מטעם הפקר ואין שום איב לא עדיף ביטול ממכירה
דכל ממש של אחריו אבל רש״י לשיטתו דבלמד דין ביטול מתשיבות
ועי׳ רמב״ן שהרבה מותר להוציא מחמת חמץ ולהחשיבו כעפר - תשיבות
אותו משאור שהוא דמינה כשפת ומבא רואה אותו כעפר ואפר

(1) והא דבין קשה בשמא ירא לאוכלה - ואולי אפשר שניהן להרמב"ם דאם
שהר"ג לשמא ירא לאכלן ודו שפא (ב"ה אם תי דאו"ב חגי"ן)
נפעלה ג"כ כבה בדמאכל דהמם ל"ה לשמא ירא לאכלן ונו"ד דשפא
אם תגל בה נאו בלא הישגו - שכתב שעוא לאכל את הקשה בנמאס אצלו

(2) עי' תו' ר' בנש

(3) שום שפב דקי שאלו

(222) ו:

והנה דאמר להורה קשה מפני סוכה התם באכילת עכו"ם
גבי מאכלות כלב בסוף דה מלפני השדום (כמשום ממגל כ"או
במעשהו לפני כלם להיות לזוליזות הלך אפי' מפי' דנם מלפני השדום)
אפל שבולות דעל הי' מתייחסת להמאכל משום פוחת אצל
ושנא לבד קורא לה והוא דא בתקנו דעל הי' ודאי דגדג פני

(דף) ו.

ויש להביא עוד ראי' לזה בפלפול שיטת רש"י ז"ל דמעשה שיפסס
לכי מפי' הלא שלה ששת ואז הן מותר דאכילה
מבעוררת ונעש דבל סברה הוגל כ"א; באכלה (אסר
ע"י השדות

כ"א.

(1)

(ס"ק)

(18)

רש"י קוצץ - בקסדרי מלתא עליו לדרך מן המלח - מפרשים לשון המאירי והמפרש

הלשון משמע אף דעיין דיעור מן המלח. או המקור להשמיענו שלא יהא

שלנו (בפתח עשויות כנ"ל) - והנה הא במותו לאו חמץ לכאורה (27) ה׳

משמע שסודר כשיטת דיוהמ (ג׳) דאין לך השאור גדולה מזה וע' לקמן ניט (8)

וע' דקוש ק"ז שמע ומכאן מוכח להביא באפשט לדוד חמץ ע׳.

נכרי ואז"ל דלא דין שלמות - כמבו שיש לחלק בהנה שיטת רש"י דילפ כ"נ: (2)

דאין מבורין קבשול ביו"ט במשיב מלאכה והי"ה באסור דאוה לכלבו

בגשיר מלאכה חטין בנחשב היינו מעשה קונה מבאסר לו

לעשות כן ביו"ט - ושיטת הרשב"א דלק ע"ו במאמיד דהמת חמירו

ע"ג קמח חמירו חייב משום אבל המחבר אבל נתנה לנכרי ע"מ

לאכלו חשיב ג"כ כמעשה בידיו מאלף אף יאוש לנכרי לדעת

חמץ בידי

והנה לפי מה שפוסלה המנ"ח מלבה ט' בשיטת רש"י הוא

שבאמת יהא מושגת בחצנות אבל אפי' בדקוש (1) וע' חדוה אחרת

והנה מה שפור דשפא בפת יכל לצד שיאכלת אותו אפי'

בפני סוג חמץ שמעקל אף אין אוכלו אותה דקדוק

(27)

ה"מר בא' נימא בעינן שיהא מושגת בחצנות הכל מפני

להאכיל לזרוק קוצץ חצנות הא צריך ע"ו נתבאר (וע' אבלות פיוא מ"ז)

והנה דאמת אינו מבואר וכו' יהודה שיכל להאכיל מיד קוצץ חצנות

וכמו שדאמת א' לשמור בקצץ קוצץ חצנות בלו יהא מושגת בחצנות.

והנה דאמת הנרחת המשאת משפ מרש"י דילפ כ"ז:

לכאורה גלוי דבר לשונות של רש"י - בע' רש"י שדת כ"ה, ב"ה את הדבומה

בבמ"א לקדש ומז משום תקלה - וע' תגל הרא"ש שם ב"ה אתם

שפוריא מרש"י (במשנה אכלת כלב דתבומה) ב"ה יהני פירוש ומדה

לרמ והכל משום תקלה ע"ש - אף לפי לשון זה שכתב רש"י בבמ"א

לקדש יש משום לבשי המשאת משפ

בן מבנה השפה תשובה

(17)

① שבזה דמצות השביתה הוא על החמץ שישאר ואז הקני שאולין לא ישאר
כלום וממילא לא איכפת לן, ומן מה שהוא אוכל גם אינו מתחייב בהשבתה (11)
② שום שכבר דבר שהוא - אבל ע"י השבתה תחילה אות סוף קיום שבלבל (2)
(11) וכמו קצת מהמספרא הלכה במפרש חלאווא (מ"א, ב"ה אשר ר"י) אין מוכרחין
חמץ - אלא כדי שאוכלין עד שלא תגיע שעת הביעור - ומהמספרא גם
משמע כדברי רש"י

(17) והנה בדבריו אינו מוכיח כי עוד באי מצות השביתה הוא דקיום
ועשה לאחר קניית אז אין החמץ שלו וקשה לן המושג
בזמן שהוא שלו קודם חצות מוטל עליו אז לראות
שישביתנו לאחר חצות - (ודוחק) (דדו) או כמו מצוה ש
בהמצוה הוא שיהא מושבת או נימא שמוטל עליו
להשבית גם קודם חצות (2ד) דבמשמע משיטת רש"י וכו'.
שיש מצוה של שריפה קודם חצות

(22) מה לעשות אם שכח לבער חמצו קודם הפסח ואמר דבזה
היינו שבער בפסח ויתן פלוגתא ונוח כתב דאין ימכרנו לנכרי
(222) ולנכרי יאכלנו. ולא דיברו ה"שפת" שיהא זהו שלו מנוחק מ"מ הי'
(18) וכך דרכינו יהונתן מלונל ע"ש ריא אות (2)
(17) וע' לשון רבינו יהונתן הנ"ל רבינו - שלא ימצא חמץ שהוא של
ישראל בכל הגבול משש שעות ולמעלה

(27) שו"ר דאפשר דזהו כוונה מפני דאפשר המצוה קודם חצות הוא
שיהא מושבת מן העולם והמצוה לאחר חצות שיהא מושבת
מפני אבל ומשו"ה מפני אכילה אבל גם לר' יהודה ומתחיל
קושית הרש"ש כ"א (וכמו משיטת רש"י ר"ה כו; דמקיים מצות
דימני קודם דאכילה בלדוי) אין בכמות שריפה דקודם
ועי' דמשאת משה סי' ט"ו (כו ל"ה ודוק) וז"ל מה שנוגע דשריפה הקדם הוא
דיער מן העולם כמו החינוך (קי"ג) שלאחר דיער מן העולם הוי רק
(דדש) ע"י שריפה או אכילה יפרוא שיטת רבי ר"ה כו: - והנה הרהור מנחם אונטערמאן נ"י.

(ב)

(סט)

כ"א:

ר' יהודה **אומר** - ע' רש"א שלכך בלא"ה אסור רק ערב פסח, ולריב"ז מובא:
ישרה אסור ד' יום קודם (ועדיין איני מבין מה שמסיק ריב"ז) והנה מהרש"א
לשון רש"י משמע דקודם ל' מותר למכור (וזה דלא כמהרש"א והאוא) ואולי אפשר
דהיינו בלא"ה אל קודם ד' יום אסור שום שבכ ריאש יוסף, והולה כנגא בריב"ז קו'
ריב"ז - כותח וכל מיני כותח. הר' הג"א גאלדשטיין נ"י העיר מה מסיק דכל מיני

שיטת הגמ' - ע' רמ"פ חמץ הי' של ישראל והרשומות של ישראל הם של הלחן
ואיכא משום חשד שלא יאמרו המלך שהוא מפקיד חמצו בדיעת
הקני ולאחר הפסח יטלנו, ודריב"ז הכל **יודעין** בפומא של פלוני הם
ויאמרו הכל שהפקידו אצלו ולפות פי' שיחשבוהו כשיראוהו דפסח
דבית הקני שמכרו הישראל לגוי דפסח ממש ובגמ' הנושא וכשימכור
אותו הנכרי דפסח יאמרו ישראל מוכרו על ידו (כמו בזה ר' מהר"ל דגמ'
ובשנכרי מוכר מתפרסם יותר שיש אצלו כותח הישראל) וע' משנ"ב ת' שנא (ד)
חרכו - ע' מאירי - שהי' שנתחרך אל מתחלה (אבל לא נעשה גחלת) וזה אל שיהו נחשך ממנו
חרכו - הק' מהר"ב כיון שיצא מתורת פת קודם שיחול לו איסור חמץ
(אינו חלה עליו איסור חמץ) וזה לשון המאירי שאין שם איסור חל עליו הואיל ונפרא
דעלמא הוא

יותר מהנאה - הקשו קמאי מפני לא הזכיר שמותר דאכילה ג"כ - וע' רח'
ר' דוד שתי' דכיון שהתרנו בשעה חמישית אסור הוא דאכילה שעבר המותר לו
איסור אכילה ושעה א' מ"ד איסורו כבין חרכו לאחר זמנו שהוא אסור
בהנאה מפני שחל בו איסור הנאה וכ"כ בריטב"א - ורבי יונתן אייבשיץ נ"י בבית
דבא כבגרי"ז פ"א הל' ט' מבאר חומ שביאר שיטת הרי"ף דאיסור חפצא בחמץ
ואז הוי חמץ של בשישית
חלה משעה ששית ואז לוקין מכת מרדות. ומשעה חמישית
הכן דא' הג' דאין בכך אכילה לאחר חרכו נקט ליתא במותר דהנאתו
דאפי' אכילה לא הוי אכילה הא אלא במתכוין מ"מ וכ"כ דמאירי
הנאה את א' הלה דאפי' בשעת דגמ' האוכל אצלו בל אבל
מ"מ כיון דאיהו קאכיל ד' אסור וע' מ"ז תמוהין מ"מ דאסור משום
דהא אתפי' - אבל אי נפל ממילא לתוך מאכל אין לאסור אותו מאכל

(1) ועי' ביח אנוג (ד"ה ומש ואפי') דאי, רי"ג כר"ש מאי אתא לאשמעינן הלא
הכל נכלל דבשבי ר"ש ומש"ה חמור רמז מש"ה חמור לי גאונות עש

(2) דאין חלוק רק איסור אכילה לכנאס עבירת אכילה דשוה ה' הוי דין
על הגברא שלא יאכל לא -ולפי"ז מסתפק לומר דבין חרכו יהא מותר
דאכילה

33 (3) והעולה המאירי דבס אסור אל הכנאס כיון שלא נפסל מאכילת כלב - וע' שלא שזיק מלשון רש"י

(4) רק משפחון ועי' דלקה טעם בכלל (עי' ד"ה הנקוף הי')

(33) דג' לא נפסל מאכילת כלב - וכן צריך דדרכת אברהם ודיאק הדמיון לכנפת שאור
דנעשה בו מעשה לקלקלו מתחלה אוכל וממילא צריך מקת שריפה
דבסב נעשה ממילא - ועי' (7) תגל הכ"פ חרכו עדין הוא חמץ אלא
שנשתנה מראיתו

(7) ועי' משכנות האוצר (ש"ג) שהאור דלאות הא"רה"ד דקטן משנה כאסר
והא מותר דבנאס בשלמו דאגולם היינו באכילה

(8) [illegible]
על תלמידי השבת
(10) שזה שבין כמו דשריו אש, המה בן

ר' יהודה אומר - ויסברו - והנה אף יש חשש מצאת מין שנפנם
דחמץ דפסח מפני דבעא ד' יום קודם אסור למכור - ואף בקודם
ד' יום לא הטילו עליו לבער מחשש זה (1) ובעמק במה יבא
איסור של מצאת מין דפסח - ואף אפי' שמוכר כמפני הלאוו
דבא פסיק למילה דכותא בד' יום לפני פסח אסור למוכר רק כדי למעט
כיון שעסק לטרח דל ומוקפי אשל אל הב' מפונה אפי' קודם ד' אסור
מ"ל שה - ד' שבא שמעה היאך יחשבו אל הפסק למוכרו לבזמן כש

תוס' שה ואם אין לנכרי במותר להשהות כותח דפסח - הש"ה
כ"ד מתו ה"ה אמה משאור ישרא' - ואפי' בבא לאפוקי פי' תוס' הר"פ
שיחשבו אתו שהפקידו אצל הנכרי - ואפי' בבית בשאור ישרא' נכון
משום חשש בשמא יבא לאכול כבמוכח מתוס' ד' וכה אין שייך
אם הפקידו אצל נכרי - שו"ר ראיתי הרשב"א ד' דכתב הר' מוהר
במותר להשהות דבית ישרא' דפבת ונפסלא הקשה עליו שאור
ישרא' במוכח בע"כ אסור משפרען לפשבותן ושפיר הקשה הש"ה

תוס' ד"ה קורבנותא - אף ראו לחשש חמץ - קשה לפרן משום אינם
מקודשת דאמרת ובאי דבעא שיש בו חשש חמץ ואין בעשי'
לשיטתו ב' בטמא באינם מקודשת מאין דהפקירו ממון וגוף
דבר שיש בו חשש חמץ הפקירו ממונו דאמרת ודאי (4) זדוני
בכ"ש

רש"י שם כיון שנפלו עליהן מים - במשמע מכאן משמע שסובר כהרא"ה בחת'
כיון בבאו להו ספק לא מינכר חמץ בזכה ואולי במרה כדרינו אפרי'
בפי' עסק אבי במקמל אין מעשה (2) ויש לו דמש' נפלו דפסין מי (בה
והדבק) מה"א כאי' מאי' בתוס' שנפלו עליהן מים בהן נעליהו ממש
אבי כשמואל מעורבין של

(1) שום שבר הספא

(2) ע׳ משנ על הגמ׳ מו (ל״ה)

(3) נאלי הוצבה לעשות כן כזל הכד בפני חמיו רבו שלו אבא מעובשת
נאה להפקיר על עניי

ח

ע״ה

כ״א:

ע׳ <u>דרבא אפרים</u> – ביאר דפוקא מרבו קודם זמנו אבל לאחר זמנו

אסור כגידולין ואפש עפ״י תוס׳ ע״ב מ״ט, וע׳ אמרי בינה הל׳ פסח ס׳ ז׳,ח׳

בגידולין ממקור נסבת האיסור דאו אסורין – אבל ע״ש מה שהוכיח על

שיטת הפוסקים דמרבו רשות הוי דאסור דאכילה, דבעין שנפסל מאכילה מאח דבפרי חבר איסור אכילה

כלך מפות שיאפר עכשיו (ואולי אפשר דמה שאסור דאכילה רשות הוי

דמה <u>בהנאת</u> אכילה – והגדי אכילה שיין דו דין גידולין – ~~[illegible]~~

<u>ושחוט בעזרה</u>

<u>רש״י</u> ואפי׳ שוה ששי״ת שאין איסורו אלא מדרבנן הוי אסור אל דהנאה

יש לה מהו כונתו שאין איסורו – עפ״י פשטות מפרשין האיסור אכילה

שחלה על כהנים מאכילת תרומה – ואולי יש להעמיק ולפרש דאוא בד׳

רש״י ג׳, ד״ה אפי׳ ואזיל דאתי איסורין דרבנן ומפקע קידושי תורה

– והפקר ב״ד הפקר והל׳ הפקירו ממונו וע׳ שערי יושר שער הספקות

פרק י׳ שביאר דאיסורין דרבנן אין התפיסה דשל מאיסורא ושל ממון

עליו אלא נמנע הבעל מלהשתמש בו מפני שהוא דבר אסור

ולפי כאורי דבריו עולי דאין דמה סדה להפקעת קידושין – ומשה

הוצבק רש״י לפרש טמאו דאינה מקודשת משום הפקר ב״ד הפקר

ונצרך לבאר דמה משום שאנו שיהוי הקנין כשל גוזרה ויהא בו

ההלכות של איסורי הנאה דאורייתא דש ואע״ג אפי׳ שאין איסורו על הדאורייתא

היינו באיסור הנאה אלא מדרבנן הוי אסור אל דהנאה הימנו

דחשיב כאיסורי הנאה

וע׳ בריטב״א ג׳ דאינה מקודשת לא משום טמאו דכל המקדש

אלא שכבר דינו מן התורה דשם אסור רחמנא ולריטב״א וכ״כ רמב״ל הר״ם ג׳

2

<u>צפוי עד זמנו</u> – ועוד דלא מהני שפור – לכאורה מפרש שכתב מפרש כבריטב״א

דאי סוברים כפשטות רש״י הכי יש חי׳ גדול דבשעה ד׳ אית בה דיני

איסורין וא״א לידע דמה מציקא דפשטא – ואולי דמו כונת גם הרשב״א

3

דקמ״ל משנה יתירא דאין חוששין לקידושין, ונ״כ דאפשרי דלא ירדה, ויותר מבואר דרש״ל ראו

(1) ונימא דבאמת דשעה ה' שנאסרה באכילה לישראלים מ"מ מותר בהנאה
נימא הכא דשעה ו' דהוי ג"כ איסור אכילה מדרבנן ג"כ לא יגרר
איסור הנאה עמו

(2) אבל לפ"ז אינו מובן מעתה את לשון הגמ' משום חי' דר' גידל ורש"י מפרשא
ורבינא מפרכ"ת לשון המפרשא משמע דמתוך זה מותר בשעה ו'
איסור דהנאה דבם לא יצאין מתוך דהכי וי"ש לד משום הכאי
מרב גידל דבא הוא איסור דשעות דאורית' נפלגין מותר דבי איסור
הנאה דשעות דרבנן ולמעל' כדר הקשה זה דלאו יוסף ומפרשי
דגמ' דידן לא אומו לאידא דס"ה - וה"י דגמ' המשנא ה"ג שפיר
לשיטת הה"ג ד"ל סוגיין דמשאין שעות דרבנן וחמץ דאורית'
שחמץ דאורית' ושעות דרבנן וה"י דגמ' המשנא דמשמע דהי'
דמתוך הנאה למאן דקישינן דלא לקידושין וזה אינו לשיטת
הה"ג

(3) שוב ראיתי רמא על הגמ' שהמר"ן על קושית הגמ' דבם גופא מתוך
המתוך דבי"ן ממש איסורי הנאה דאורית'

כ״או

(ט)
(10)

גופי ע״ד בתנא דפ״ק שורפין - ע׳ חי׳ ר׳ דוד וזה אינו כלול במשנה בתנן ושורפין דלו שמעינן באסור הנאה (3) במשנה מצות השבתה היא בשריפה ודאי לא קאי על מצות השבתה אלו בס׳ לאיתמנויי דשמע השבתה - והנה הרבינו דוד ז״ל (ד״ה ורבנן יעקב) מפרש לאו (4) בנקא ושורפין אלא כאילו אמר מעורין דלו אשכחן בכ״מ (נפ״ה ר״ג) שיסדרו אין ביעור חמץ אלא שריפה - והנה ע׳ בתוס׳ הר״פ ז״ל, ד״ה אימתי שהעלה דשורפין בנקא (אלירא בס׳ אלא באז השבתה דכל בדש מ״מ משבחון יש בו דין שריפה) - והנה א׳ נימא בהשורפין לר״מ ולר״י הו״א בנקא א״כ מוכח שסוברין באסור הנאה בכל דין שריפה נלמד מנותר באסור הנאה ע״ש

גופי שם או ימכרנו לנכרי - ע׳ שו״ת פרי יצחק ס׳ י״ט (ח״א) ד״ה אלה. שהוכיח מגמ׳ זו בפשוט מצות תשביתו מהמכירה לנכרי וע״כ ביסוד המצוה הוא תשביתו מן הבית. וזהו כאי׳ זו באפל דבמתל קאי רשות ד׳ ואפל בלא עשו ברחקה רשות ד׳ רק על איסורו ולא על מצות (5) תשביתו - והנה (ט) לפי בפשוט כמבו ומתוך קושית הר׳ דוד דבהכין שורפין רשות ששית אינו מצות מצות תשביתו רק נוגע מבח האיסור הנאה שיחול דשריפו ולרי״ג שמותר בהנאה דשריפו ובפסח לרבא של הרחקה רשות ד׳ רק איסור אכילה - אך אינו מובן כוונת ב״כ בכי לרבא אין חוב השבתה רשות ד׳ משום בפיק לעשות פעולה דכלל רשות ד׳ (ירוצנו לפני בלדין - במשמע שזה בעל) - ואפל ז״ל אופניו או בשורפין (2)

רש״י חיטי קורדניתא - או דאו לחשש חמץ - ע׳ נוב״ק כ״א ד״ה ואפי׳ - בצ״צ ולמה בחיטי קורדניתא הו׳ חמץ גמור משרא עליהו מיו אף בין תוס׳ קידושין נ״ח, ד״ה אלמא, ודרא״ש סוס״י ל״א (פ״ק דקידושין) דהו׳ חמץ דבריהן ג״כ וע׳ דיאור הגר״א (כ״ח - ב״א אבן העזר) דנוקשה קודם פסח הו׳ חמץ דבריהן וע׳ בפס שמואל שהביא בנחלקו דזה הט״ז סי׳ תמ״ג ס״ק ד׳ שסובר דבפני דבריהן

(44) דהא מעיקר לפני כלדו מקרי [illegible] כמבואר מקצה דכלים
הגלוב ושיופה מקרי שלא כדרכן (עי' רש"י כאן בגמרא שמסיקו)

(1) מקורו מנחות קמא כא ע"ב ותוס' [illegible] (32)
(2) היינו שהא דאין חולין כאשה דהנאה או דשלא כדרכן שלא יתכן דרי' דשריית
(ועיין א"ש אי שייל להתיר בעינא דליבא - והנה לשיטת המג"א, ע"ב היא (27)
(3) ויש לפי דבריו אינו מותר בשום סדר שאסור דהנאה וכן ע"ג ולפ"ז
האין מפסיקין הכא אמנם אין במעשה מוכח בדיעבד. שלכן אוכל אינו
מאכל ואמשיין דאכל כרע או כרעי - הוי אפשר דיש גם ממש
דהנאה - ואוכל אפי' בלא אפי' דאכל אלינא בלא - ולימא כל היכא אסור דהנאה
(4) והנה לפי דברי המג"א דיש תשו' [קא] בלאו יש הפורש
שריפה בכל אך להתיר חוק דשריפה - ואפי' משו
~~[illegible]~~ דאו' שפורש בסו' כלוין
מקני אבל אם מה סורחו בכלוין מן המלח עדין ומשוה
לרתיחה קדם דימוס בכ וסורחתו המגולה בא' [illegible] הוי ממש
דהנאה. הני יכול לדחות דימוס מן המלח שאינו נפסד על ידו
והיינו מכיוצא לפני כלדו - והא דבשבת מותר להוסי' אפי' במשהו
הדבר במשהו דימוס אינו מועיל להפסיק ממנו (והנה (44))
היסק אינו טב לשון הנאה משום) ואפי' כל כו' לשיטת
דשלא כדרכן לא בעינא רק כוונת מדעתן ואז אינו עושה
דמותר אבל הדימוס רק ליום הדימוס
(32) א' לפי' ביאור המפרשא על הכל לגאונים ליישב
(5) אבל ע' דהעל ועי' ע"ב אימתי - דשרת דימוס בכיוון דרש -
- מצוה לדורון - משפטין השדרתן דכל כבש - משמע
כ"ש מלתא דימוס דשרת ששית
(27) דלרש"ו מותר מעיקר הדין להסיקו מיד תמו' גדולים כל היום ועד לקמן ע"ח.
על (מה כ"ס) מש' דהא שמא ודברי יאשא הי תוס' קמא ב' [אות] ע"ב הגולה
שבעלה דלרש"ו אינו עושה אלא לפי' יעוצה עוזן - ונמצא בא. אמר רבינא
יע' היינו לפי' יעוצה עוד דהו תו' שרת ולמעלה

כ"א

(ק) (נח)

(יד) אבון
דהא משום דכם נתבטלה ע"י איסורי הנאה, ומשו"ה הפקר - ועי' מהלקין
כיון שאין יוצא נתבטלה ע"י איסורי הנאה (וגרע משגג שנתבטלה ע"י
איסורי הנאה) [ועי' ומקורות סוגי' גמ' דף ל' ע"ו - דחלפין לא גרמו
תנית הדבר - אלו גידולין גרמו להיות הדבר ע"ש]
והיינו דס"ס מש"ה בקידושין במכרן וקידש דמיהן מקודשת ונם
דאמר הכותב הקמ' נפשל מצו - והיינו דאי קנסו חליפי איסורי הנאה
הוי עיקר גם חליפי חליפין - או כסברת הראש דאם אסורה לו בהמת
איכ והיתר לה מיתי - ואע"ג דבגמ' דוחה כאי בו סוברים באמת
להי - במתפיס ורא"ש הכן של דבפק דברן לקולא (2) והנה שאת רש"י

המהרש"א דל רש"י ד"ה שלה - במסקנא לא גרע קבמת ושפא דלא כן.
רק הנאה דעלמא מאכילה רבן - ויש לו משל הבמיון דתשובם הקלון (1)
משום דאסור להפסיד קדשים דידי' כל שכן ואילן - ואולי אם לפמש הפי' (ואי'
דה נתלין) דלכי' לא המחרו לעני הנאה משום פסידא דישראל - איכ
משום המהרש"א פסידא דישראל לפסידא דשכן - ויש לו יותר כויל (3)

רש"י כל - דתנבוק - ע' ראש יוסף במסיפא גריבא הוי אפל דבמנו היינו
שלבן מותם מרות אב נאסר הנאה - (4) ודשפא העולה במסיפא דיקין
דבעגה שאינו מותם לאכל אסור להאכל אפי' דהמת הפקר הנלמד
מקרא דלא יאכל - וכו' במשך אחרים גמה טו, - דאפי' שאין לו הנאה
ממש רק דבמיא להנאה וי' רש"י מנחות קא; במשמע דשנקא לדהמתו איכא
איסור הנאה במנותו אזין (כמבו' במשמעשי ע"ז) אבל ע' ר"ת הלוי ח"א
סי' כ' שכתב דבשו' קיי' אסורא להאכל (אמאי) לדהמת הפקר ומפרש הרש"י
דאמא - ומ"מ שפא כ"ן, דה שאין הגל שלכל לומר דבק לדיבר במותם
דהנאה אסור לתת לכלבו וע"ש דבמ"מ במג' מפורשת לה' ע"ש

(9) רש"י כל שעה - ואסור להאכל לכלבי הפקר - כמבו' דבפי הל
(32) דבפא לדיבר מותם דהנאה - והנה יש לי הראק ינאה

(28) ועי' מלו"מ פה מפני יסודי התורה ד"ה (והי"ב)

(5) א:

לנדפיל מיני משמע דכל שאלת הקמ' בוא א' מותר להחליף ולהסניף מן הדבור. אבל דבורה אלא מותר - משמע עכ"פ דליכא איסורא באורייתא ועי' מל"מ פה ה"א ומפל' אישות ד"ה ורצוני להכריע שהמה מסתפק כאן:

(18) א:

(29) ועי' תשו' חות יאיר סי' מו - וכל אל היינו יכולין לומר בלא זכרה מתרה הנאה רק דבשר ההוא גופו בשלא דמין כגון חמץ [illegible] ועלה שלא יבא או ידליק - משום הנאה הבאה ממקום אחר על ידה כגון ע"י מכירה וחליפין מותרין מה"ת. אא"ש - רק דבר א' ועי' תה' תוס' נדפיל מיני דאל למינן (והאיסור) דאות לכא הונחה במכירה אסו (מסוגיא כ"א:

עכל"ד תשלומין אותם

(1) אמ שכן הוא דכרת אמהן ואולי אפל דהוא בעי' דית אחרבל (קי"י) דלשמות הכל קיל הנאה מאכלה באין לנקן עלין ואלו להסורויל ב דמינא לפני דהמתו אין לסקה בקשר ולאו שאין בו מעשה (רק תמה דתוך פין [ו]לפוג לכל תשלומין אותה היינו תמה לכאן פין) וכיון שהתורה אכלת כהן אלא להחמיר דהנאה בקל - ואפשר להפוך לפני עם שלמים דתולדות באש (קפין) באולין ג"כ מותר לכהן ולאכל ועי' בפני כתובה ועלולא - א"כ א"א לאסור הנאה בקל טפי אלא ע"י בלית ד"ה מתן בפשוטו לו בשר תשומת מותר - ועי' בהנאה קיל שמפנין בתוך פסח קיל למנין שאין בו כרת וש

ודב"ח מפרש כונה רש"י בפשוטו לו בפוזל כל שהה הי' מאכל ולבוק איצטריך בליכא היתר הנאה דמקום דליכא היתר אכילה לשון אבל

(2) כ"א; ד"ה פשיטא מאכל ומוכר היינו הנאה הוי כשלוג התלמ'

(3) דתי' ר' בוב וכל שכתוב שפארכו - לו הכהן מפני קדושת התשומה כך הורינו לו היושב שיהא מאכל שאכן לו ממון של שפא אלו לאסור דהנאה (33)

(17) ועי' תגל' כ"ג; ד"ה ואכר ודקו"ש של

(3) ועי' אוש פי"ד מפל' מאכלות אסורות הל' כ"ב וכן ר"ניסקל שמפרש כן בדרי הירושלמי

וכ"מ דירושלמי ריש פרקין - ועי' אמרי בינה סי' י"ט ד"ה ועי' שו"מ שפ"ר בדבור מישפול דמקרשא האורוק

א,

(ק)
(נח)

(17) אבן
דהא חמץ נמי נתבטל ע"י איסורי הנאה, ואפי' באפק - ועל מלקין
כיון שאין יוצא נתבטלה ע"י איסורי הנאה (ועוד משום שנתבטלה ע"י
איסורי הנאה) [ע' משנה"ל סוטה ומג' דף ע"א - דחלופין לא גרמו
הנית הדבר אלא גידולין גרמו להיות הדבר עוסק]
והוכיחו זה מסוגי דקידושין דמחבר וקידש דאמרינן מקודשת וזה
דאמת מוכחת דמגמ' נדפס מזו - והיינו דאי קנין חליפי איסורי הנאה
הוי לאסור גם חליפי חליפין - או כסברת הראש דאם אסרה לו באמת
אבל לא יהיה לה מידי - ואע"ג דבגמ' דחה ראי' זו סוקרוי באמת
להלכה דמותרין וכמ"ש הכן של דבפק דברן לקולא (2) והנה שאת רש"י

המהרש"א על רש"י ד"ה שור - דמסברא לא גרע בהמת שפגא דלא כו.
רק הנאה דעלמא מאכילת כהן - ויש לו משל הדמיון דמתמנם בקדון (1)
משום דאסור להפסיד קדשים דיד"ל כל שהם לאכלן - ואין אם לפמ"ש הפי' (ז"א
דף ע"ג) דלכך לא החמירו לגבי הנאה משום פסידא דישראל - א"כ
משום המהרש"א פסידא דישראל לפסידא דכהן - ויש לו שי' רש"י (3)

רש"י ד"ה - דתנבק - ע' ראש יוסף באסיפא גריבא הו' אבל דבמנו היינו
שדין מותר מרה אז נאסר הנאה - ודשפא הועלה במשנה דקדין (9)
דבשעה שאינו מותר לאכול אסור להאכיל אפי' בהמת הפקר הנלמד
מקרא דלא יאכל - וע"י בתוס' אלו"ם במח ט', - דאפי' שאין לו הנאה
ממש רק דבמא לבהמה ע"י רש"י מנחות ק"א, במשנה דבעינא דהמותו איכא
איסור הנאה במנותו עדין (כמבו' במשמשי' ע"ד) אבל ע' ד"ת הלוי ח"א
סי' כ' שהעלה דבשו' אמאי לא אסורא להאכיל להמות הפקר ומפרש הירושלמי
דאולא - וזו שפא כך, דה שאין הנה שיצד לותם דבק ליהנ"ג במותם
דהנאה אסור לאין זכלו ועוד דבם א' מגמ' מפורשת לה, ע"ש

רש"י כל שעה - ואסור להאכיל לבהמה הפקר - כמבו' בדפי הפ' לאו דבעקא
דבעא לריה"ג מותר בהנאה - והנה יש לר' ריאק ידאו רש"י דלר' יהודה

(29) ועי' מלא פה מפל' יסודי התורה ד"ה (פירא)

(5) א:

לנדפיל מנו משמע דכל שאלת הקמ"ה בגא א' מותר להחליף ולהסנות מן

הרבנים אך הדיעה אלהא מותר - משמע דבה דליכא איסורא דאורייתא וע'

מל"מ פה הא ופל' אישות ד"ה וראיתי להרא"ש שהרמב"ם מסופק כ"א:

(18) א:

(29) ועי' תשו' חות יאיר סי' מו - וז"ל אף היינו יכולין לומר דלא אסרה תורה

הנאה רק דכעין הרגא גופו' כשבלא רמין כעין חמץ להאכיל

ועלה שלא יבש או ידליק - משאר הנאה הראה ממקום אחר אין ירבה

כעין ע"י מכירה וחליפין מותרין מה"ת - א"ש - רק דבה אא (מסופא כ"א:

ועי' תו' תו"ס נדפיל מנו דאל למינן [מאיסור] דאות לכא הונחה במכירה אסורה

עלד תשלמין אותו

(1) שו"מ שפה הדור דדרכו אסרהו ואולי אפל דאוא דעי' דית אסרהו (שו"מ ק"ו)

דלשיטת הרב"י ק"ל הנאה מאכלה דאין לתקן עליו ואלא להסורויל בלתקן

דמני"ז לפני דהמות אין לתקה דקשה לאו שאין בו מעשה (רק

תמה דתוך פין [ו]לפו"ז לכל תשלמין אותו היינו תמחר לפתק פין וכה הי'

וכיון שהתורה אכילות כהן אא להחמיר דהנאה דק"ל - ואפשר להפוסל לפי

מה שכ"ב דתולדות נאש (קפ"ו) דאולין ג"ב מותר לכהן לאכל

ועי' דבני כתובה ותלולא - א"כ א"א לאסור הנאה דק"ל טפי אלא ע' בל"ח

ד"ה ומתן דבשלא ד' דבק תשומש מותר - ועיין דבנאה ק"ל משמעון דתוך

פסח ק"ל למתן שאין בו כרת עש

ודבל"ח מפרש כונת רש"י דבקושיא לו דבולו"ד שרה הי' מאכל

ולדיוק אינטריך דליכא היתר הנאה דמקום דליכא היתר אכילה לשהו אבל

(2) כ"א: ד"ה פשיטא מאכל ומוכר היינו הנאה הוי כשילוש התלמ

(3) דתו' ר' דוד וז"ל שכתב שפאריבו - על הרבן מפני קדושת התרומה

כך הוריבו על הישנה שיהא מאכל שאם על ממון של ישנה אלו נוסף דהנאה (33)

(17) ועי' תוס' כ"ב: ד"ה ואמר וזקו"ש שם

(5) ועי' אוש כ"ד מפל' מאכלות אסורות הל' כב וכן כתיסקל שמפרש כן

דברי הירושלמי

(9) וכמו דירושלמי ריש פרקין - ועי' אמרי בינה סי' י"ט ד"ה וע'

(35) שו"מ שפה בדבור משפול דמהרש"א הארוך

כ״א:

וע״ש שהביא פי׳ וכפות תמרים
ערבה שעוות בשקתן ״ואפו״ מרכזה [illegible]
וע׳ חו׳ תמ״ג ס״ק ה [illegible]

לימפן מינ׳ קמ״ל - לשיטת [illegible]
דבפה נחלקו כו׳ רבי ורבנן אבל דכ׳ אפי׳
כנגדו אמתי׳ן אין שוח צבע רבת - [illegible]
איכה דאפ מן הצבע אלא מחמת משום [illegible]
עמלת דאין האיסור דמן [illegible]
מן הצבע וע׳ כצ׳ צבע ורבי סובר יש שוח צבע ואסור
ורבנן אי ר׳ יהודה סובר כרבנן זה״ו דהא דאסור [illegible]
מפסקתן (וכב תוס׳ ה) ואפשר שאף מחלוקת גופא אסור מפסקתן
כו׳ דה דישלה - ואי סובר כרבי אף דאמר אסור להפסיק
הגורה וע׳ חו׳ הר״ן לפי שאינו נוטה אפר צבע אין מפסקתן
וכב דראש יוסף על תגלה ה׳ דה נאומו וע״ע מפרו חלוא דאע״ג דאפק מותר
וע׳ דא׳ כדין גוב דלו נמא עי׳ דבה (ורמגיה מפרש דבא
פסקי׳ן כרבי) ומפרש בס״ד דבשעת השעות אע״פ שבא כנף ממנו
שמא אין דרך פנוי שפרי מאליו הא נכנס ממנו שפרי מאליו
רבי לקיים רק עצות השרשים ובומם ולא אפשר ורק מיכון
ורואר המגה שאין לו מקום אחר לשורשו - ואי אפשר שלא יכנס מן
המוסד אין לו שומע על תשמיש המנור) קמ״ל דאפ״ה כיון שבוחן
ליפנות אסור או משום דלו אפשר ורק מיכון אסור - או שפיסן
מנור וכרוך בלדב אותו שהוא אפשר אבל רק לשמור דתניר
תשרמו נברא יותר מאי שהוא משום להקאות ואסור - ובפו
לא לפי יהודה במאור דשריפה אבל לרבנן במותו לאפשר
ורק מיכון - ורבנן לפי מוחלט סוגין אידא במאיר
דבל לרבנן מפרי נוע מאורו (בבבר נעשה האשמ [illegible]
א במשנו אפכן אינהגר מאו יש [illegible]

כ"א:

ג"א

ס"ח

נחלקו קמאי ידי מאימתי יש מצות שריפה לר' יהודה - שיטת רש"י במצות שריפה הוא דשעה ו', ומשעה ז' השבתתו בכל דבר ושיטת הר"ת דבעשו השבתתו בכל דבר ובשעה ו' מתחיל מצות שריפה והנה לשיטת רש"י יש להקשות דאיסור הנאה בז' נובע משום איסור הנאה בז' ואז אינו מן הנשרפין א"כ מפ"ב שבז' יהא מותר לר' יהודה - וי"ל דמאירי יד שכתב דלשיטת רש"י יש קיום מצות שריפה לאחר ו' (אך אז יכול ג"כ להשבית בכל דבר) נמצא דבאי מן הנשרפין גם בז'

לשיטת הר"ת גם קשה דבו' דבו לירא מצות שריפה לרבי ובז' או בא יפוק קאי על ז' - וי"ל בתוס' הרא"ש יד דמשפרון יש מצות שריפה בז' גם לרבי. ורבי איכא דלא יאמר בו' ומשום מצ' (ומשום דכל איסורא בז' הוא משום לתא דבז')

להקדים נתינה בגר - ע' תוס' ע"ב ובתוס' הרא"ש - וכי אי יש לו עוד חפץ למכור ויתנה לגר קודם שימכרנו לנכרי והלא אפי' בישראל אין מצוה דבר - וי"ל דוקא נבילה ⑦ אינו שוה עולא דבר מועט לישראל שלא היו נכרי מצוין בניהם - ולכן היא נותנה הרבה כמו

כ"מ שנא' לא יאכל - ע' חי' הר"ן דאין כמ משמעותא דלישנא - אלא דהפסוק דא קאמר בכל מין דבעינן מגמרי דהנאה אפי' שאינו דבר שבין אכילה ① וי"ל דבזה שביאר בב' אופנים הא. דלא יאכל כולל ב' ענינים נפרדים (וכמו שכ' דרכו של הר"ן) ② ולהב' פי' דלא תאכל הינו הנאה אכילה ובאילו אמר לא תהנה דאכילה וה"ה כל הנאות אלא דתפסה הנאה בשביעת דמאכל - ולפי"ז מובן קושית הגמ' כי כל ③ אוכל ונכרתה (נכרת נפש) מ"מ, משום דלא תאכל הינו ביאור המשא לידי אכילה) - וכמובן מה שנסתפק הצל"ח כאן, והגמ' אינה קשה אם הודן כבר ⑥

מנ"ל לא והא בו היתר אכילה - ורש"י לא יהא בו היתר המשא לידי שום אכילה - דהתוס' חולי ה"ה הקשה היאך אפי' שבאופן שבוא הדבר המשא לידי אכילה אינו בכלל לא תאכל מה שהמכירה והא אסור - וכמובן כי שבשעה שלא יעשה פעולה המשא לידי אכילה

(ד) רשב - ועיין הרמב"ם נ' המור דאף יש הרדה גרוע אב שוה הרדה מצד המכירה לגר
ואם גם לדבי הרדה גרוע אב אינו שו

(11)

(1) ובדבר תי' קושית הצל"ח - וי"ל שבאו שני בשבת תי' הרמ"ע דבשא הנאה דבלו
אכילה דבעינן אכילה יש בו גם הנאה ולכן הנאה הוי כחצי
שיעור - אבל אכילה שלמה לא הוי ומשו"ה ליכא בה כרת

(VII) (11) וכמבו' בבי' הצל"ח מופק מקשין כו', דגמרין שנאמנו דאפשר בין שאין מפורש
(2) ומ"מ דברת אמבפל (דף ס"א) את ל' שלמד או שמר הנאה הוא
דשלכ משום שאיכא אכילה דרבנן, ודאמר ל' המר מלשון הגמ'
או איכא אכילה לא איכא הנאה דמשמע
(3) וכל הרך רספו קר"ב - איכא הנאה ואכילה מן א' כי באכילה
מין ממין הנאה. ואמשו דבעי שהבו לא ויאכל אינו הוא במין
משמשי הנאה והכונה שהבו לא יהנה בו לא דאכילה נלאן
דעולמו והבו אומרו כל מקום שנאמר לא יאכל וכו'
(VII) לא דהדבא אין נאסר דהנאה ומ"מ דמתש שם ועוד
(עיין) (4) ע' תי' קית ואיך שם דבעקא דס"ד דבעקא על אור הנאות גופו
(צל) (5) כמבו' לשיטת הר"ן אין לוקין על הנאה דבא ליבא לאו על הנאה
(444) (444) (44) ובית אחו שדירה אבל על הנאה דשא דאמר לא נעשו וכו' ד' יד
לא אף נבל כברת הרב דבלי אפשר וכא מבין דאיכא דבעין
והנה לשיטת ספר הפרדס (הובא דבלוני הש"ס - ומ"מ דדפוס יהדות
דני דרק תשי"ח דף קס"ח את קכ"ט - ועיין שם מצב לדמות
חטה שנתרכך לחטה שנעשה אפר וכמו בנעשה אפר אסור
כך בנתרכך - וכן מתאים למש"כ וו אות (ד) דאי אכילה
גם מקור משום תשובת לפי יהודה ומשון מאד
הדמיון של אוכל לאפר
(6) אי רשב"ם - לשיטת הר"ן יש מקום לומר דשיעור כזית ומשלה נקט
לשון אכילה אבל אי מפרשין דלא ידע"י כחצי או כחצי נבלע
(66) מוני מסתבר דבשיעור הוא דאי"ג - שלוקח דבאיל דבו מאכל שו"מ יד
(צצ) ובר' ש.ש. דלומיק נ' הור דלאכה לחצי כלל הנאה דאכילה אב [illegible] נפ"מ
(צצ) דין חצי לפי אכילה לא לוקין על הנאה וכו' [illegible] כ"ג, דף [illegible]

(וב) (60) כ"א:

מנא איצטריך קרא למישרי גזילה דהלואה – דהיינו הנכרי משמע דלא
כפי' התוס' חולין די' דמלשון מכאן דייקינן דמותר דהלואה
אבל אפי' בה גופא מה דקראו מכירה מוכח דמותר דהלואה

רש"י בגזילו כבתחלה – ולא ימשכנו לגז – ע' פי' (ב"ב בתי"א)
יש סברא דגנבא נותנים לגז היינו גר גוי כיון שאין לו דמים
להגיע עצמו שהיה למישהו לו גזילה ומשלם נמי איכא להחזירו
משא"כ גר עשיר אפשר דאסור להפקיע גזילות דידיה כב' שיתגייר

רש"י – ר' יהודה אומר – אין הפשט ועי' מש"כ למד זו אות (דב) י"א
ועי' בשו"ת תוס' אות ט' קי"ד דלכו"ע אין אסור וכו'

וע' בשלמא ובעינן לכתב נמי גר ונכרי – וכו'. בריטב"א המר
שכתב רק נותנים ומכירה דלי הצברה אישו (גוי ונכרי)
ועי' גם הכבודא שמשמע במסכת של יצמץ מכירה בגז ונותנים בחנם

(עד) י"א
כתב והגה' לקמן דפריך מאי קולייהו הוא מלכות ...
עי' דבדבר שמוא פ"ג. אמת כי שפדיא יסוד בה מסיבי המלך (33) מכות
תלוי דמחלוקת תנאי ור' אשבון נפסק גר משנה בפרק איכא קולייהו בה יש

(66) י"א

דשפא כ"ג, דה ע' דבל"ח שהולה בלחנה: בזל שם

(744) דהדי בקשר לך דאסר מיני – ע' תוס' הכ"פ, בס"ב לצמות לתשומה טמנה
(שמע מבש)
ומי יגלה עפרן של הטמנה דגז"ת סי' יט – ואולי רבה י"ל בדעת הרי"ת מאיר
באפל שהיתה הנאה בתרומה טמאה נודע מקיום מצות שריפה
ע' תנו שגת כ"ג לפי – ואומר רוק"א – שהתורה לא הקפידה שיהנה
ממנה בשעת ריעתה

כ"ד.

יג

ע

(1) גמ' ור' שמעון - דבר אסור דהנאה נמי אסור - הס"ד דא אינה מושנת
(2) ומ"ש דתוס' הר"פ הא דאסר קרא ג"ה הימנו הנאה דאין אכילה
שירא קי - ואלו כונת דבי (3) דאמשי קיבה (ד) דני פסח ס"ז נהבלה
דאם עירב דחמץ דבש מה אסור לאכול מה"ת דאע"ג דבו' שאי כבשק
אכילה מ"מ אסור משום שהנאה דמילוי כרים עיש - ולפי"ז אצבא
לה קושית הגרע"א דאפי' דגבש לא גאכל הוי הנאת אכילה וקג"ז
אע"ג דאין דגיד"ן ויט הנאה אית קי - ויש לו אך יש הנאה של מילוי
כרס דגיד דהוו' כל דעלמא

גמ' חולין משאי דטריך למימר שאין דשריפה מכלל דאסור דהנאה - וקשיא
את דיי דאפי' דאע"ג דטמאין שריפה מ"מ שרי לזהנות (4) ומי דבש שמוא
ואין אפי' בקרא זה (שמות כט - לד) ושרפת את הנותר באש לא
יאכל כי קדש הוא והגמ' פרשה ט' אות ד' דפרשת צו
ממעט מנה הדין שריפה משמע במימטא בקרא הוא קאי על
הדין שריפה הכתוב דרישא בקרא ולא על לא יאכל ומנא יאכל
לכארה נלמד שלא אסור דהנאה (ד) - ויש לעשות סמוכין למשי' בתו"מ
דמברך חלאוור שמשיא כאי מפתוא לפשי לא יאכל כי קדש הוא
ועל דאינו מרמה חולין שנשאתו דבפסה גל הוא משמעות לו קרא
מהנאה שא"ג דאכילה באותיות (משמע עכ"פ בפרשין שיטור
הנאה מלא יאכל והמימוט של הוא הוי ג"כ על הנאה)

יש דגיד"ן דנו"ט - ע' מפרים חלאוור שבולה בלטע אך דגיד עצמה שוד
טעד אלא בטון, גם דקוניקנות א' אסורין באורית - ולמ"ד דאמר
מין במקבת הגיד היתר דנבלה מותסה על הגיד עיש ועי'
דרכי אברהם שבהר דלגאוסה לפי' ומצם לעפה על טומאה אף
אוכ דק כזית מקוניקנות ואכ' אף לפש ולפה אף אוכל
כזית מקוניקנות - ואלו אפי' בלגו מתלקות דמציאות - אף נוהדו
אין אפשר ללקות על גיד משום דבש טמא

(1) שוב דקשה יותר דבלע הוי לכתוב לשון אכילה דבלע די לשון זה
ושם דלא יאכלו הכהנים הטעיא ליה אכילה אלא לוקא דבלע לשתות
דלא תשנה דהו"א דאכילה מורה למשה

(2) וכי דבעי שמוע שטריא מתקלת פי' טפה דאכלת כ"ז אינו אלא הכאה דלדד וממילא
יצאתן דאסור דם הלאו ועי"ש שהמה דאין בו נ"ל אין דהכנסה ולפמ"ו
אש וכן איש מה שהמה מחמת חולין דלכ"ע הלוכה דאפשר שנותן ממנו
על הכנר- דאפי' אינו נותן ממנו אלא על דבר שיש לו הנאה חיך
ולא הנאה כרס

(3) שוב דשמעתי קושיה על האמוי הלכה מפשוט הכ"ג דספח לית דף שבעיו וכו'
(ועיי' שיהי' כ"ג אמר דהנאה לעצמי אתכו)
הסבה שדעבודה לו כמה אכילת בשר והלב, שכל מה שנכנס אכילה אינו א"ר עד
שיהנה דגרונו אמנם אם בתוך פיו ודלע מן האיבר והוא חק עד שישוע
גרונו פטור חוץ מפשוט דהלב שבעיו חי' על אכילתו ואפי' שלא הנה
(33)
ולפי' דשני האמוי אינם הו יש הנאה מילי כרס - ואולי כוונת הכ"ז דשתל על הכרס

(4) דמתפלפה מצא גמ' מפורשת דקידושין נ"ו: כתוב אמש קנא כן תקדש
כן תקדש אש ונשה הביא מחמה קטן, פן תקדש - והא איצטריך
דאשמעינן שמטבע דשיפה - לכתוב פן תשכל ומבכרשו
פן תקדש משמע דאתא לאסור הנאה בקודש

(ד) ועי' תו' ר"ד (כירו; דה איסו) כלאי הכרם שלא כדרך אכילה אינו לוקה
משום אכילה דלא שתה אכילה אלא משום דהוא הנאה הלא שאסור
הנאה

(33) ועי' דהיינו פ"ז מכל' מאכלות אסורות הל' י"א או שהוד דבשול משום
לוקה יין נסך - הרי זה פטור (ויראה משום הנאה דשני האמוי דיל"ה)
ואולי פטור הכא לממרות דבת"ד היינו מכות ע' מל"מ פ"ה מכל' יסודי'ת
ה"י. ד"ה ומ"ש

(ד) והרב' טוה. ני' הבורר דל"מ כן מלשון הגמ' שכתבו מצא איצטריך למימר, דגדול מדמימו
שאינו דני שיסה

ב"ה

ע"ג

ד

ע"ז

גמ' מפני מה מותרין - אינן בכלל קדשים - ע' בתוס' שמואל כתב: שאינו נשפך
שנסתפק אם בכלל שעה שיצא לחוץ קדשים מכשיר כיון שספק קדושתו
או כיון שנעשה משקה אינו נשפך כמים פקע ממנו דין הקדש לחוץ
והביא ראי' מהגמ' יב: בדם שנפסל במו מכשיר ובשם דם שיצא לחוץ
קדשים לא (1) (וכתב דם שנפסל אבל באיזו שנפסל דשחיטה (ומצא)
דלחוץ הו' כמו נשפך כמים - אבל דם שנפסק שהו על דם זה דין צפיקה
שם אינו מכשיר לחוץ) ושוב הקשה לו א"כ מה הקשה הגמ' מעל
קדשים - הא הכא כל דם חולין (ולשמו א"ש) ומה אבל לשמו דאחיעזר
א"כ ס' ליתא את הו' באו נאסר שמה הוי בחולין א"כ שפיר
הקשה הגמ'

גמ' ואימא - לא פריך - ע' מהרש"א - והר' מאיר וואלדמאן שליט"א העיר לשיטת
הבה"ג דשיעור איסור הנאה הוא רביעית א"כ הו' אפל בשמן הרקש
לאונסו ללמוד דפסח כל השיעור שוה דומיא דדם המיסך הוא לא
בהפכא דהוא ק"ז דבל איסור הנאה שיעורן בזית

רש"י אלא את נמרסלו עד הרשב - אינו משן למזבח

תוס' ד"ה - ע' שפת אמת דלרש"י הקושיא מנין דחשיב אסור דהנאה דאוכל ממיט בשוק
חיי' באון - ולא מחשב בשאלה מותר דהנאה - ואילו בתוס' הקושיא שנמצא
חולין בעזרה דפסוק זה דהוי איסור מהיכא ומיהו דבו איסור זה
חולין בעזרה ויצא

(1) יותר ביאור הדבר שהוא מפרש בדבר הכשר גלוי, אין הוא עושין
גלוין או עושין קדש- וכמעט אפי' בדבר הרשע גלוי, אין הוי
בו הנשפך או בו הנצדק - ואפי' אני בדבר שהוא מפרש
שאין עושין נשפך כמים שהוא מכשיר ואין אומרים לו מה
במעודו לו הוי נשפך כמים

כ"ק:

רש"י לא תאכל - דמות שהנפש דו - ערמצרתי (בפרשת יד, כ"ג) - בפתרון פה רש"י לא תאכל ממנו דמות שהנפש את הבשר והקשה במשמע אחר הפרד הנפש יהא מותר ושוב כותב באילו כונתו כשנתפתק דמות הנפש דו שוב לא תאכל ממנו

רש"י איסור הנאה וכו' לר' אבהו - כמבו' רש"י מפרש כמו התוי' הנשא דחז"ל נפשיה מ"מ, בלו אכל לר' אבהו אומר בכל המשנה לרבי אבוה הינו מכירה שמותר ממנו

רש"י עלי זבמו - כמן קליפי אגוזים - כמבו' היינו קליפה הירוקה ע' סי' ש"ט סע' ד וכמבו' כונתו בשאר פירות נחשב שלו כפשך הנאה, ובלו כאגל הרשב"א ופוגין ונפלא דלק קאי

עז שדה רט - שמעתי מפי ר' ניהרדרן שמעו מספר אייפלר שלוי ורא דלו התקנות וזבחו בפ"ע בשם את לרבות ת"ח עומד שעלם מושה ונחו בשמאן הצמסוני שפירש מתלונת חיין - ויש להרמיז בזה צמת תורה דבראשית בזה פר מעשה דלשון שטה שלקח חמור א' מישמעאלי ס' ומשך דו אותן אחת טורה והלך והתגירה עומם ישמעאלי וקנו ולו דרוך ב' אלף שמאן דן שטה - הכין שמאון דר' לו רבה מעשה כבם אין בם דאו אלא מהאלקים אשר דו נהמצאות, ועיי' - אדימלך אמר אלקים מתך כשנואים אדהם, כשמגבירה אדהם - מכנים גם הנכבה להאלקות כי הם קונא

ע' רמון יחד שיש נהנין לכפר על מה שהקבה השותה את המשירה ואולי בלשונא נהנין

וֹז

ז"ג

ב"ה

① מנין שלא יעשה - עי' חינוך ל"ב - ובמנחת חינוך שם - ועי' קוב' בסוגיין
ועי' דאחיעזר ח"ג סי' פא אות ז' ד"ה ונראה דזה ובח"ב סי' ס"ה
אות ט' ד"ה ולמשנ"א

תד"ה ואסר מן הא' והא באמת דכל אלו משאות - הגאון שליט"א הקשה
מפני אינו בכלל מלאכה פריקה איסורא במשהו דאיסורי הנאה
ואולי אפי' בשבתות פריקה כבר משתכב אכן מ"מ משאות
פריקה אינו מתקיים כיון שלא פרק כל משאו וצ"ע בזה ועי'
משנ"ב ובמנות תשובה י"א, דעתן דמיבנא - שוב באתי לידי על זה ליד
הי' קושית הגאון מאז בזה

לבן שלבו יבא - עי' דקונטרס בסוף שו"ת הרב"ש (קס"ג) שיטת רש"י ז"ל אינו
דרשות אינו שלו - שיטת הרשב"א א' שהבד הנאה מאגרו ולית ליה אלא
לבאר הי' לא יבא היוצא כאן בשמען לכל ואיסורי הנאה לא לבן
שיטת הגאון הובא דרשב"א (סימן ע"ג) ד"ה של עולה כיון דבעל איסורו
הנאה לא קני הי' לבן דבעא לית דהן מידי ומאן דבקל ליה לא
הוי גזלן
והרב"צ כתב עוד דבל שבא שלו ואין בו לאפרוש רשות ושבות
לבן קבינן בה - ועי' המחנ"א סי' ג' מבל צדדי משפטן והי' באו לשונת
הכא הכל מ"מ דקדשים איסורי דקנה וכל לענין לבן ועי' בית הלוי
ח"א סי' א' אות ט' - ולשיטת הרשב"א בה' שיש דלמיתן י' דלכאורה
לכל מיני שלש שנים יהי' לבן עליו ועוד בעא לגלות שמותם
ומה שהקשה על הרשב"א מפשטא ז' עי' מקום גלא פק"ג

(1) להלן דברי האיש שהקיבץ אורה שלא נושה אומר לו ישוב

(8) ור' ... צ"ל לומר דקושית הגמ' היא למ"ד דאין שבח עצים ... ואיסורא

כ"ד: דעלה קנו דבקא דשמן והקשו הגמ' מתרומה טמאה דלא איירי דהדלקה דאין אלא דהפסקה גמר תבשילו ודבה אמרינן אין שבח עצים דהפת - אבל ממה שסיימו הגמ' דהוא איצטריך קרא לאיסור ל"מ כן.

י"ד

ט"ז

והרי אסור מן החי - ע' בעלה שבסור דאולי איירי בראש (שיטת דשמרו דרבנן ושיטת הפנ"י ס' ק"ג דשמרו דשיפם) (1) וע' ירושלמי פו בתמורות דף ל"א. דאומר כל דאיסור הנאה בראש אסור מן האורה.

וע' דבר שנא שבע עצי תבו אמונה שמוא דשמו דבו לפנ"ו - ויש לו דין אורה חש על גרי מעוזר

תוס' מנין שלא יהנה ס"ד דשריא מן דבלי דבק דימרון - ע' פ"י

ורית דיאר דראש וכסף דלמידן מקרא לם דאוקמה כרבנן

הי כאון, או דשמן חש כדמן (5) (נמצא דמלקות גלוי דפי דכיגו דקנו דהדלקה אסורה) ונוגל הס"פ פו דהדלקה דבק שיהנה ונם

מנוי דאיקר הדלקה אינו להדליק אלו לשמרו ולא נפיק משמר

מפידיא דקרא לא הי' לנו לאוסרה דרשו הנאה (משמר קרבן (4) דלמדין מקרא דלא אפשר נקא משמן אסור) והנה דחי הרן הוסף מידי

(3)

תוס' שם אמאי איצטריך קרא להתיר דהכא איצטריך קרא לאיסור - והנה אי נפרש דמסברא חיבלם הוא דאוקה כרבנן הוי ממשם, הנשף והתורה קילם דאינו כן או עצ"פ דשמן אינו כן א"כ מאי קרא דתשובה להתיר מה"ת שהרא מותר (8) (7) וכן לאחר הקיא אינו מותר לשפוך רק לנבלה - ולפי התוס' הכ"פ נלמד ג"כ תשובה מעולה (בעי תוס' שבת כ"ה: דכיון שאסרה תורה כל הנאה - רק הנאה שיפה א"כ הדרה מ אינה לצרך הנאה אלו לשו מעוה

ודבלל תמוה דבל הס"ד שיהא אסור בהנאה הוא הלימוד מעושר שני כמ"ש תוס' שבת כ"ה. ונשו מקאף דאסור לחורה דלומרם ואלו דבפן נכלל דהי הגמ'

אבל הרשב"א מנין כגון שבסו דמי תמרתא ורמוניו שאין דבק לדיוור (7) יש לו דנין מנם דעדלם אסור שלא כדבק ודסוגיא לקמן ל"מ כן ומוק דבלי צויה (ע' תוס' ד"ה קי"א)

(1) והפרמ"ג פתיחה להל' פסח (נ"א: אות ד' קונט' החלק השלישי) דייק דצ"ע ממה
דכ"ש ובמנ"ח סוף מצוה ז' כתב דבמתרה אסרה הנאה בלשון אכילה
עיקר האיסור הוא אכילה ורק דבהנאה כללה התורה ג"כ דכלל
זה על"ל מאכילה ונפיק כו"ת ודברי משנה למלך פ"ג מהל' אבל
אין נהנה במאכל מאוס אבל אין לוקה על הנאה דאפשר כיון דאכ"ן
מאכילה נפקא - היינו דאינו חייב על אכילה פטור ג"כ על הנאה
(ועיין דלא כאמור הנ"ל)

(2) וע"כ דגדר היתר הוא דשבת מותר לזכות מתרומה
טמאה

(3) שו"מ שספר במרן דבם דה' ד"ה מאיר על תוך דהדי בקשפיל דמוסגריף ושיטא [illegible]

(4) דבני אהרונים - והיינו דגם נפקא מהיתר של תרומה - ותמוה דלפ"ז
משום אסור לישראל לזכות דשבת דיומרן - ודבל אינו מוכן
הדבשיל דאין כהן משליך להשתמש עצמו מותר לישראל לזכות. וע"כ זה
נר דמאכל על תרומות פרק י"א מ' וע"ז דאסור לישראל לגלות
להשתמש עצמו אבל אין הבעלים הוא להשתמש כהן מותר שם לזכות
ואף אין הבעלים הוא לישראל משנת דיומרם משום אסור
לזכות דשבת דביומם (44) והק על הכן שפי' דבר דנ"ל מתרומה
ומדבר הקשה משום דבשמן קרא דתרומה (ועי' דרש"י פ"א מ"ב דתרומות
דבנות כלי איה לישא לך משבען ונם ע"ז אינו כולל שלנו

(7) שו"ר ששנו במר ונם וגי' כפרש גו כל דבק קנאה כלל

(ה) עי' חזו"א (מפי פסחים סי' קכ"ב דספיקין אות ז' ד"ה ויש דמוסגרים) מש
שהלקו התורה דין ע"ד.י לשמן דבר דלשמן גל דשמן השאובה דאין השמן
שמבדר כלה אבל הדבשיל מפורש דתורת הסם כ"ג; ד"ה הנו אותו שמן
שהוא סמוך לפי הנר מוצבת ממנו - אבל אית לי הנאה מאותו שמן
שהוא דמין דצ"ל כך שש זו פיגול. שמן מאירה יותר ואית לי הנאה
מאותו שמן דמין ועי' דראש דולם פ"ר ס"ו

שו"ר שספר במרדכם דקו"ש קנ"ח (44)

ט"ו ע"ה כ"ד;

גמ' אבר מן החי - דאסור להתכבד דאיסורו קנאס - דהוי הרשב"א משום
שאסור מן התורה וכו' מקודם שימכור - אבל מדאו', ושפיר משמע דאסור
מדאורייתא - ועי' דבר שאינו מה שכתבו משמעות' פ"ב והקשה על הר"ן - ועי' ח"י
הר"ן בסוגיין דס"ל דהביא דאסור להשתמש דאיסורו קנאס - ועי' אבני נזר או"ח שכ"ו (או"ח א, ג)
ועי' ט"ל מורה שהקשה מסוגיין על הרמב"ן דמכרה מותר מן התורה
אבל כ"ש להשתמש אי מש"ה נקט לפנ"ע - המפרש"א

הקשה דבסוגין מורה מסוגין של דאיירי דבל נכרי הא מותר של רק
דאיירי דתשו' עדרי דנכרא ועי' דהוי שת' איירי דאבר מן החי של
הישראל א"כ אפי' דהוי עדרי דנכרא שייך לפני עור דהוה שהישראל נותן
לו מתנה דאל"כ לא הי' לוקחו הכותי מעצמו דע"כ של ישראל - ולכאורה
צ"ל דבמהרש"א סובר כהר"ח (ע"ז ו) ואוקימנא דקאי שהנכרי מחוסר דינים
ואי לכפותו ולישול ממנו דע"כ הוא דנכרי - משמע דאי יכול לכפותו
אינו מחוסר על לפנ"ע אלא דבר של הישראל ושפיר הקשה המהרש"א

רש"י מה אבר מן החי מפני דגמרא רק חלב - אונסת - אבל דם הקנה מותר
משמע דבעל ההיקש ס"ד דדם הקנה מותר לגמרי - והנה ההיקש הוא
דדם הנפש ובדמעים כי הדם הוא הנפש א"כ לכאורה שאר דם הקנה
אין הנפש יוצאת בו דבל מותר לפי האמת - ועי' דמאירי ודמפרשים
חולאות שכתבו דפשיטא דאיכא לאו וכ"כ הר"ן כי הלוקח' מפני מאכלות
אסורות דדם הקנה מי כבל אפשי ודם אפשי (נלמד מקרא ופי' דם
של גאבל - ודחוק כרת הוא אומר כי נפש הבשר בדם הוא אינו חיד
כרת אלא על הדם שהנפש יוצאה בו

רש"י איסור קנאס לא משמע - ועי' שפת אמת שכתב דאולי הוא הכתוב נקי קרא על
שמות ספקים ועי' דה"י מפרש שייך שנ"ל במשנה הקרא גבול השם נקי
ברמב"ם לאחר לא יאכל את הנפש משמע דקאי על צד
ועי' הגהות שכתב דלא נקרא של משפטי נקודות

① ע' דרכמת מפרשל בלמ כן

② ונפק לשטת הר"ג דאינו אסור מחיד נמלך דין הקילוף
או השמיטה אוסרין - ושפיר חקר השפת או מפרשין דליכא
היתר גזירה דשם הפקר ודרת איסור אכילתו הוא במסר
היתר גזירה והוי נבילה או שיש אסר של שמיטה
דבר גורמא עם שלו קיים חוץ התורה להפקר - והר' מאיר וואלדמאן נ"י (עי')
ובכן השפת פתר במסוקין יש מקום לשטת
הר"ג דאה"נ לא דאין שור הפקר אסור דרבנן קודם
סקילה דאלפ הקדש דשמין דהוה השור נקי ללמד
שאסור לאחר שנגמר דינו - ולפי דברי המקשן שהיה
מסרב הפסק ללמד דשור השור נקי קאי גם על אחר
סקילה ושחיטה ושפיר הקשה הגמ'

㉒ הכונה רש"י דרך מאי שנא דבעי סקילה אסור דרבנן
וצריך לפרש שם הלכה הכא

אמת
Ⓓ ולפי דברי הגאון מתורץ קושית רעק"א דנו קמי' אלינו דבשר ופטור
משום אינו מתכוין דהגאון דיאר דכל אינו שמתכוין להנאה דאלה
אסור משום לא אמנם - ור' י. רוזענבלום נ"י העיר דאיסור דלא תחנם
הוי דוקא דמתנה לא זמן להם מתנת חנם - אבל ליכא איסור לעשות
פעולה דרך עבודה דהנה ויש לעשות סמוכין לזה מדברי הרמב"ן
בפר' פרשת וישב (מ, ד)

⑧ ומ"ש דמ"ק ס"י ת"ן סק ט' במשתכר אסור לכתחילה מדרבנן דכל איסורי
הנאה - ומ"ש הכי היה לולי הגזול ז"ה ואשרה דמשמע מיני' דגרמא מותר
לכתחילה ור' רוזענבלום כבר העיר בציור שמושה פחלה דיד"ל
על האיסורי הנאה ומ"ש משתכר נחשב כנהנה מהאיסורי הנאה דהבאו וכן
סומך דאופן שזו כלי שלו, משתכר, אינו אסור אלא מדרבנן - וציור של
ההיכן הוי כמדריך אחרי דאי הטריפה נטהר מטומאתו, ומ"ש ההלכה נאבת מתולי יען
ומותר לאחרי

(ע"ו)

הנוטע לרבים - עי' חזו"א ערלה סי' א אות ט"ו שאומר שנוטע לרבים
ואינו כהפקר דכל א' יכול לזכות ונחלקו הפירות המיוחדים לאכילת
רבים - והנוטע דהר"ר היינו דנטעה ודעתו לאכל הפירות
ועקרי דהפירות מיוחדות לאכילת יחיד

והנה מרהיטת לשון רש"י משמע דנוטע לרבים היינו שהי' נטיעת
רבים לצורך רבים והמיעוט הוא מצד מושב הנטיעה - והנוטע דהר"ר
הי' נטיעת יחיד לצורך עצמו (ועי' בראש יוסף דהי' לצורך רבים גו"כ) (1)
ועי' במגיה על רבינו דוד בשיטה האי דבנוטע לרבים דהר"ר
פטור אף לרבינו (2) יונה דכן הוא בירושלמי (ערלה פ"א) ועי' בח' הר"ן דשם
להיפך וכ"כ בזה אפי' כי מוצב שבלא חד ולהו פטור כי אלו דין נוטע לפני
לרבים - ועי' ברמב"ן על דינו בזה שפנאי פי' דבין אחר הפקרו שפרי' עם

רש"י מעידין לנזיר - הואיל ואי מיתשיל - עי' שו"ת אחיעזר סי' פ"א ח"ג
אות י"ג שהביא מהתוספתא דבא במה דקטנים ל"מ אלא דיוה"כ דאיסור
גופי' הוי לכבודו אלא דאיסורא דיומא קאי עלי' ולפי"ז דאיסורא בגופי'
דהיינו איסור חפצא הוי דבין שלא יוכל משום דמה דאחרינן אלו מבין
דבאיו לאקנוני ע"י שאלה גם להמורד ה"נ ל"מ איסור חפצא ומשו"ה סורר
רש"י דאי לאו דאיתא דשאלה לא הוי משום דמה דאחרינן - וסומכות
סורר דבמנין שיהא ראוי לאקנוי דבוה וכל ל"מ דהשנים ולרבינן לא
דינן רק שהאיסור עצמו איתא דשאלה, ומזה מאורף דלא דינן מצד
ומזה דימשי' אחר דרבי שהוא יוכל להפריש אפשים מיני וק"ל

והרי חדש עי' בבאר שמואל שהביא ממנן יו"ד סי' רס"ט דאי אמר
דקנאה האלק יוכל להקדישו - ועי"ש שהביא מירושלמי דמשום
כיון דבל הר"ל איסור חלול אין אמר דקנאה (ונפו כאן הדבר שלא
באוך תפוסים ונוכר דבל הוי איסור השם לה ג"כ אינו נוהגה
מנהגם

① חי"ד לפי אליבא דכו"ע.

② נו"ר ראוי ויש להקשות קושיא כאלו הנה דבמשנה ברורה ר' יונה נוטל
לכו"ע ונוטל דהכ"ר, וגם נוטל דהכ"ר היינו אפי' דנוטל דהכ"ר לצורך יחיד
וכן פי' המג"א - וכתב אי טעמא איכא דהכ"ר נמצא כל החולין הוא רק
כמות פטי"ה אבל לא הוי למתן למסגד נוטל דהכ"ר ואולי קא
למש נוטל לצורך יחיד אלו שמי כשא דעפא, נוטל לצורך ומוד מטי"ה
דרכי ~~- ואולי דפתגל סדרי דצורך רבים לנטל~~ (יותר מיחיד לצורך
רבים) ~~וממילא פי' ריק אחד פירוש לפטור - אלו לדין אינו מוען~~
~~דיקר סדר האיש של דהכ"ר הוא לצורך יחיד ואין דין חסר מן~~
~~הספר ואולי אי נימא כמבואר~~

וכנה שיטת החולק אפי' דג' אופנים מבו כבין דכיון שנטל לצורך

א) אפי' שחי"ד אליבא דכו"ע - ולפי"ז מסתבר מאוד דבדין
כושך הנוטל לפטור ואולי דמבואר. אבל כיון שנטל וכבר הנוטל
דהכ"ר לכו"ע חי"ב - אבל יש לו מבו המקום לזה דנוטל
דהכ"ר חי"ד לצורך רבים

ב) אפי' דנוטל דהכ"ר פטור אליבא דכו"ע והמתן איכא דיחיד
שנטל דהכ"ר לצורך עצמו ונקט המתן דהכ"ר לכרוא דאורג
דבלי דהכ"ר מ"מ כיון שנטלו לצורך עצמו חי"ב וכבר כביאור המבואר
אבל רבים שנטלו יש פטור אחרת

ג) ואפי' שהתם סוברים דנוטל דהכ"ר דינו כחי"ב שנטל
לצורך רבים וחולקים על רש"י רק דמש שסובר דיחיד שנטל
לצורך רבים לכו"ע חי"ב ומוציא בזה נמי חולקים - אבל אין
כה דמשמע משני התם

כ"ג,

יז

יז.

גמ' זה שאני – ע' מש"כ לקמן סק"י זה ולכאורה

מותרין למוכרן לנכרי – לכאורה קשה לשיטת הרמב"ן במכירה מותר דאיסורי הנאה מפני קושית הגמ' – ואולי צ"ל דכל אסור מפרשין מסוגיא דנבשיל מ"מ, ועוד.

גמ' מוכרין אין מוכרין אלא לדבר מלאכה ומלאכה לאו לנכרי – ע' דברי יחזקאל סי' ו' שמבאר דב' אופני א) דנפקא דהלכתא לסמכה ע' המחבר שי' איסור הנאה מ"מ כל דבר שהוא לו דהוי מלאכה מותרת ובשיטת הרשב"א (ונראה) מותר בהשתמשות – דסוגיא נראה הוי אלא מבואר) או צ"ל דמה דבאו האיסור חשיב כגרמא במותר דאיסורין – אבל עכ"פ הנאת הנכרי לקנות שיהא של מקרי השתמשות דאיסורי הנאה ומה שנעשה לנכרי מלאכה מקרי השתמשות שלא לשם הנאה – ועי' אחיעזר ח"ג ס"פ א"ו צ"ה ②

מאי איכא למימר אבל להשתמש דשומן – היינו למכור השומן שלא להנות מהם ושו"כ או שמוכר שלא למכור היינו שמשתמש בעצמו דלית שום איסור להם ומ"מ דבר לך;

א' הכי לרבותא נמי – ע' תוס' הר"ש שמותר מ"מ יסוד הט"ז דלא אסרו חז"ל בדבר שעיקר הבשר קדרא ועי' בזה שמואל

④ כשי' ותשובי אבל שאר דברים אתי למיכל בו עדף עי' – הדבר' מאומי!

ר' עקיבא אומר – מותר להשתמש טהרות דאור המשחה באוד נכרים משום דאף טמאות אוכלין לא דבר ועי' ווקנין פ"ג מ"ד דאף דבכפרים צריך מחשבה (גזירה) [משום שאין מותר לאכול או משום שכל ענין ומשתמשים בו לנכרי] ודבש ורשומין עכ"פ לא בין הדבש

שאן יבא – ורבנן – והנה לשיטת הרשב"א באיסורי הנאה מקרי שלך אי הבין הוא רק אי בפשטן משום ריבוי דבן מותר בהנאה אבל לשיטת הר"ן דשונין באיסור הנאה לאו שלך אי כב גופא דקרי שלך מותר ③ בגמרא דהנאה ועי' בכל במשנה הרבה שמה ורשות ולכאורה הוי

(1) לכאו' מבואר הכי הלכה להיות המושתה גב' ד' זימנין פב:

(2) שמעתא דא. אסור דקנאה לא הוי שלו ואי לאו הכי - ועי' שו"ת דית הלוי ח"א
סי' מ"ח אות ד' שבלכא מתעל מרשין צמרתי דא-מקן חשיב שלו
ווי דבר שאינו דא-יתור הנאה דיל לשאול חשיב שפיר כשלו (ואולי
ושה הולכין רש"י לטעמו דשאלה - שו"ר דנב דמוגא דבאו רש"י
בי' כן קדש הקושיא)

(3) לכאו' לבאר דה ומבור לשאוש השפא דמוגין דנב גופא כנן-
כירק גמם על עצמו - דביאה אפי' בחמי' אחר דקנאה דאי
הלך מסכי על זו הא דמין חמי' אלך

(4) לכאורה הרן ר"י מבלאי (ד"ה ומה) שמבואר טעם דב (שמין ידא בגולן)
המורה תורה למה אליו דרו

ע"ח

כ"ט

רש"י ר"ע - דבור המתחיל דחלב נבילה - יש לה אין האוכלין מקבלין טומאה
מהחלב או מבשר - והנה מפרש משמע שמקבלין טומאה מן הבשר שקבל טומאה
מן החלב וכן מסתבר דכמעט דבל כ"ע חלב - ולפ"ז מאוד אמוה
דפנים שהמר טמא לגבי קודש ולא לגבי חולין - והנה חזינן
שיש מגע נבילה ומשא נבילה - משמע שיש אופנים הלך מקבלין
טומאת דגבה והלך מקבלין רק טומאת עצמו - ומבשב צ"ע שם
מעורב שלי הפקידו מנבילה רק הבשר מעורב משמע קצת
דלא נמסרה טומאת נבילה או מעורבת (ונגיעת חולין) וצ"ע
הוי טמא והוי טהור - קאי על החלב

(יא) (ע״ג) כ״ג:

רש״י חלבה - ועיי׳ תוס׳ דנבלה נמי לאו חלב במשמע ונבלה כ״ע חלב דנבלה
נבילה בין לטמא - מרהיטת לשונו משמע דבפשוט הוא אין יש בחלב
טומאת נבילה ולא אין עקר טומאת אוכלין מנבלה (1) וכמו
(2) שכתבו תוס׳ ע״ג. ד״ה ור״ע אומר - והנה דעת הרמב״ם בפ״ צ״ב ר׳ עקיבא
משמע דכ״ע דלהוי לענין חולין דמצינן באוכלין קל דבדיעבד טמא דקדש
וטהור בחולין

תוס׳ ומה חלב - דאפשר לטהרו מידי נבילה מלשון קרא אין משמע
אינה קרא משיא לטהרו דהא איהו לטומאה ולטהרה לא כתיב
קרא ומי משמע, ומפרש״א - והנה לדברי מהרש״א מוכן לשון התוס׳
דהכא דלטומאה ולטהרה לא קרא היינו דלאו משום
דליכא קרא על טהרה
של - דלא הותרה דנבילה אלא נמי שהותרה דלהורה דאכילה - וכמש״כ
דנמי שנאסר דאיסור נבילה הותר דחלב - דביאור דברי התוס׳ על שיטתו
הסוגיא בשו״ג. כדברי התוס׳ הכן

ור״ע סבר כשהותרה נבילה הוא וחלבה עומדת נמי הותרה - ופרש״י דמלד דבלא נבילה
ולפ״ז יש לה האסור פשוטו לא להקשות בסוגיה דעירבה נמי הותרה אולי צ״ע
אינו דבלא נבילה דאין דקדק דנ״ט וכן להפך אם סוח ד״ה
צ״ע דקדק דנ״ט ומש״ה הותרה - והנה אלא דבר היין דבפשוט
הוא אין דבלא איסור נבילה הותרה או כל שאר איסורי אינו
אלו דרובשית דמצאת משפטי כ״ה שהמה דכם ומ״ה דאופן נאה עוד

תוס׳ ומה חלב - ע״פ. שהם דלכ״ש דאין דקדק דנ״ט האסור ז׳ דבלא היתר
נבילה

תוס׳ דקהם - אין להקשות דבית הרב מאיר וואלצמאן ז״ל כתב דאף
קדש חלמוד ולא במצינן דכ״ג דבלא היתר נבילה אב הלך אפשר ולהלך
אין דהכא לה׳

(1) ועוד תמה ד"ה ועוד בתוספתא דלהוי מיד נבילה משריץ קרא

(2) וכתב מה שלפנ הכ' בגן אוכל מטמא אוכל ע' דמשפ"ו תלאוה

דבתו בלא ראשון שהוא מטמא נבילה ~~[illegible]~~ מטמא (22)

ויש שהקשה בלבנו אינו טמא טומאת אוכלין - ועי' בתוס' שאומר שלו הרבשון

(22) שוב בשונת הכ' הי' בפשוט שהוא אוכל וקבל טומאת אוכלין

מנבילה יטמא מאכל קודש - בדקודש אוכל התולה) מטמא

אוכל (הקודש)

(ו)

(פ)

גמ' מאי בינייהו כיון דמרבינן ע"ז לאכילה הוה לחצאים - ועתוס' לקמן כ"ח:
ד"ה ולהצ - כיון דמכלהו קרא משמע איסור חצאים לא נחלק דיניהם
ועי' במהרש"א (ורבי ורבנן הלל דמוכח כן ממקרא גבי כרת מיום הראשון
עד יום השביעי) ועי' בשפ"א כ"א: על תוס' ד"ה כן - והנה במבו' מובא משמעו
המהרש"א שיש ד' סברות - יש סברא דפשטא לאיסורא קמא דבמאכה
גולתה דנקשה מקרו חמץ וע"ז שפיר שייך להקשות דאב כרת ג"כ יתאוב
ויש סברא דלא נחלק דיניהם (ע' בשפ"א דאין זה סברא דלפני זמנו וזמן
זמנו שוין דהא דעב"ז הוי זמנו אלוקיו[1] אין מסתבר בי' האיסורין שוין
[כמבו' בפ"י כבי' החוות יאיר דכמו דלא יליף מרשעאמין על מאכל
היתר ד"ה ע"ל לא תאכלו ונבו' - ובמבו' שכתבו כאן סברת הגמ' כ"ג,
ד"ה עם מיל מותפ"ד גילוי מילתא דכולהו לאו דבל הו איסור אכילה - ולפי"ז
דאמת קשה טובא סברת המהרש"א דנימא ג"כ דחמץ נקשה שלא נחלק
דיניהם ונאמת קשה לומר דמשום סברא זו יש לחייב כרת. דאין זה
גילוי דלאו שלהן אלא מילתא אחריתי (וסברה דבשו השפ"א אינו מובנין כה"ג
של אבל כמבו' זהו כוונת להקשות) ועי' דהא' הכן שתי' קושית הגמ'
דבל איסורי חמץ (נקשה) דכולל איסור חצאים ודינם זה לקודם זמנו שאסור
דחצאים דגילוי מילתא דהלמא' דבל איסורי חמץ הן דכולל (איסור חצאים)
ומיהו לא הוי דכרת. משום דבעין באכילה וחצאים כי הדבי' נינהו
דגילוי מילתא סגי אבל כרת לא ילפינן עוש וע' מש"כ תש"ז פ"דו ע"ל תנ"ל זה

תוס' מאי יאכל - הא"ת. דלכן דשפ"ד דמין משום קרא דשקל' יוחן

רש"י את אינו - דשויר נחשון - דוהי דוות השמיני - ע"פ דבפ רשט"ת ר"ע
(ועי' גמרה תמימה ר"ש שמיני את ד' - ועי' תוס' שרפ כ"ה: ד"ה שאל
ועי' דהפלאה שבדיא רש"י נשא (ה' - ט"ז) דבר זה קדר האמות ודטמאת ספק
וממילא אין לשן לשאת את עון העדה

① פי' בותגמ-ין שנפל ראובן אל-בנבו פסרבא להשוות פתגמו

כ״ג

(ב) (קו)

גמ׳ דהא כתיב דהא שרפה דלא עבור צורה - עי׳ דב״ח שאלו סורר
כרה״ג פ״ק - וכן מפשט רש״י מוכח דלא רקוש שצבה לחלק
דפסול בו דין יוצא - וכנס לפנים בשל מוכח בפי׳ סוגיא
בבל ובשו חבא מילתא

אליבא בע׳ אופן

(1)

גמ׳ מאי דמיהו - עי׳ בשו שיטא - ומה שמקשי מפי׳ כ״ב שמסתפק אליבא דכו׳
אי לוקין על הנאה - ואפי׳ בקושיא ראשונה של הגמ׳ מאי דמיהו
הי׳ אליבא דכ״מ ור׳ אהרן מפסיק ל׳ מנקילה (33) וכ׳ הגמ׳ בנכ״מ אליבא
בפ׳ יהודה נקט נכ״מ יותר גדולה דגל לגבי איסור יש נכ״מ

שאני התם דקדק הכתוב בזמן

גמ׳ מאי דמיהו - עי׳ בל״א, ודיו ימ״ה. וסדרתו דכיון דמינן דיוצא לים
יש היתה שאיסורו אינו משום הה״ב - וכן לשיטת האומר כך, דל״נ לאו
כתנאי - ומה חנינא דסתם אחד הנדבר איך דאיסו היתה דאיסורו ונשר
המוד דבה בכל״ח (בי) אלו שסתר כרה, או מה ותנו התולל להו דתנן
בצורת הין נ׳ דבל הא משום הו׳ איסור הנוגע וממילא שיש אין לחלק
דין האיסור

אם אינו ממין קנוהו - עי׳ פי׳ משנ׳ בשיטת רש״י ויש להוסיף דבאש תשלו׳ כנו׳ דפרשת
בל כל משלמת עשה - ומסיפור משה כהן הגו אפשר ללמוד מצם משלמת
עשה - ואלו בגלל דמחלוקות הרמב״ן והכל אי אפשר ללמוד לאו
מלגו קידתי ממנו דלמא

(3)

גמ׳ מאי דמיהו - תימה לרשב״א - לכאורה יש לו מקור גדול גם מה
של הגמ׳ ואלו בפגל לשיטתו דכבל כך מפרשין בחולין שנים לא״ד היינו
דפגול לירבא איסור - נמצא בפגין הכ״מ הל׳ נכ״מ לבנו, המסוגיא
ממחלוקות בתוס׳ ור׳ אבהו - והולכ נכ״מ דמין איסור הנאה גופא
ודפגלו יל׳ בשל נכ״מ גו לכ״מ - אבל אין גם אלא לפנים ואמר כך,
בתוס׳ מובא בנ״מ הל׳ אי כוונתו - וכן כאן הקושיה הנשך
היותר (הנשא דיו יהודה) דלשון הגמ׳ קשה טובא על שיטת הגמ׳ במשנה (2)

(1) הבלייה הלכה מקושיא דבשבות הכיון דאין לתקן על בנאות
ומיי דיבד ויבואה כ"א, על השל צה כל שלב צבד דאמו הוי
קולי

(2) בגד לפני הוקף, למד מהן שאף
ידי

(3) שיר באפל במחכית לשון הגמ' משמע בשמאל ושונין לוא נפש
הכא בשמאל קופא איכא נפש (33) ולפוג אימון משל כ. צה מאו קינוס

פ״ב

רש״י - דס״ד סברו דרבנן ס״ל דחלב עם נבילה ומשו״ה ולכך לא איצטריך
קרא לטהרו וממילא ק״ו לא הוה דהוית קנאה בנבילה ולכך
בלא גאולה איסור קנינה משמע, ורק אין בכלל דחלב נקרא נבילה
מה לי היתר דהיינו קנינה מ״מ גם היתר דהיינו הנאה בנבילה
(משום דלא כתוב אלא מה שכתוב דאסור דלהורה וא״כ מובח
דכל דלו גאולה למ איסור קנינה - וחשבת הגמ׳ הוא רק אליבא
דכל דבריהם לו היתר נבילה

מהרש״א - דרבנן לא דרי כל לטהרו להקדש

וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד לכפר בקדש
לא תאכל באש תשרף

ואם יותר מבשר המלאים ומן הלחם עד הבקר ושרפת את הנותר באש לא
יאכל כי קדש הוא

א' מה כאן דשריפה - ואינו בלמידין מזה יצא - ואולי כ"ש איסורי הנאה
דכל איסור הנאה צריך לשורפו כמו כה"כ פן תקדש - וזהו גדר של נתינת
שמות

רש"י מיקמא? - בו' משפטו - אני מגן הא' ושפטו קאי אל כל שמקדש הפסול
הא קאי רק על נותר

(דז) יש לו ושיטת הבה"ג היא דמן אליה הפנו מסדין
(כ"א) בנותר, ותשאת שבולא בגם דפלי' באסור דפלאנים
(רק המר יתו, שטכן נ"י)

(כ"ד)

כ"ד.

רש"י מידעל לכא - איסור לאו דמלקות - מהרש"א לשונו משמע דבה"ב
לכא לוקין וליה לאו שבכללות וע' באחרי' (1) דסוגין שפולה גם בה"מ
לאו שבכללות ועי' כל שפסולו בקדש (7) של פסול א' והרי הוא כלאו
בלא תעשה כל מלאכה שאינו קרוי לאו שבכללות וע' דלקי שלום אות
ס"ג שפי' באדי הי' סדר בה"מ לאו שבכללות ונש בפ' אבל קושית המהל
מהר"מ מכות יג: וע' ריטב"א מכות יח. (בד"ה גופא) בלאור שבזמן שיש לאו
(מכות דפיגול) כבר יצא פיגול ללמד על השאר

(דז)
ד"ה אין מתפירין אין רבי' ע' בה"ג ובשיטין כבשי הקו"ש אות ב"א
(2) ולכאורה הי' אפי' בפ"ל יסוד של ה"ה (פ"ר ה"א משפ' מאכלות אסורות) הלא
אות' הקושיא - ע' מהרש"א - והנה משניין משמע בגמ' משפ' אפשר ללמוד
איסור הנאה ונלמ' כהבה"ג (3) - והנה יש לו לכאורה איסור הנאה הנלמד
מקרא בלא דברו אינו לאו אלא ועוד דהפס ואי"כ מעט לא נימא דאתי לגופו
ללאו ללקות עליו -

גמ' ואם אינו ענין לאכילה תנהו ענין לאיסור הנאה - ע' פ' ושמ"ב (מאי
בג"ה לבתוא) והיינו בהאי משפט מגופה על כל מקום בשנים לא יאכל
הוי כאילו כתוב אכילה ראש משפט והיינו שימוש ושיפה - וקושית
הגמ' א' מה כאן השיפה אף כל איסורין - אבל בהי' קושיא כפולה
א) דנימא דיש מצות שריפה דשתר הלשון - ב) נמצא אולי ראי' רק ללמוד
דיש מצות שריפה וממילא אינו מוכח באסור הנאה באופן לבלות בשלא
שריפה

ואימא לאגור עליו בל יראון - ע' ר"ן ספר המצות שרש ט' ודמבות ל"ג
ומצוה קע"ט - שהביא כאי' מסוגין בקרוי לאו יתרי והיינו שהוא כפל
(4) והרמב"ן את[?] הציר מסוגין בגמ' שמע דזיקה שגיל כמו דאבל פוטרא

(1) ועי' תוס' רי"ד דסוכ' פרקין שהק' דין זה בשלו תאכלו כל נדריכם
שבולל כל נדבות - דהמלה, ה' ולפות, בכל חד זה תאכלו, זה
תאכלו בו להוא - דבהוג בולל של נדריכם - אך בסורה"מ הן הרדה
שמות חלוקין גם מצדה הלן, והטמא והיוצא, שבל פסול ופסול
יש לו מקרא לעצמו - נמצא דזה גם מחלק לכמה שמות בלאו מיוחד
לשם אחד

(2) דנקא דאיסור עשה ולא דמצות עשה

(3) שו"ר בדבר הלוי דנה דכעש יש, ועי' בצל"ח ונקוא ראי' מסוגין שלר
הכל שנשה ה' שסודר דלקון יל אימתין דלמנין מוינים (33)

(4) ועי' דוורנ' יא טרא שהוא בהלו לרא במין מפולתא דבל גופיו נפרדים
לכל אנפרות

(7) ואלו בנתלקות בלו אל באיסור אכילה דלי דהבל פסול שלהל דבני
ל' דבו, טמא או יוצא לנשם פסול וקבשיו פסולין יש לא ואכילה
או בל איסור פרטי על אכילה יוצא, וטמא, ופסול

(33) ועי' מהרש"א ישאות עי': שמשאר הא' הכל ממפס דוגא
דבהל שסודר דלא דומי קאי רק על איסור הנאה ועל על
איסור אכילה אש - והנה דנה הו' המהרש"א של קושי' המנל - אך דאמר
יש לו עיון במהרש"א - דבפן הגמ' תיבשו כאן שבנמ' הבפיך
הקישא דשפיל לאו על הנאה - והנה דהמלת הגמ' אל אינו
עניין לכופו (לכאורה כונת הגמ' הוא על אכילת קדשים שנטמאו)
ג' ילפינן ממעשר לאו דומי - משמע דלא דומי קאי על
על אכילה - והמהרש"א וכן הצל"א דוגן מפרשין דסוגיא
מיד איירי מאיסור הנאה ונפי' דבוק קלא דבפשטות הבפשי'
קאי על אכילה - מאו' המנל מפרשו דמה דבוסק הגמ' היקש
ממעשר דא על איסור הנאה

כ"ד

פ"ה

כ"ד.

ובמש"ל אסה"מ (ס"א) ה"ג בקושיית הגמ' גו שהוא דומה ממש לפוטיתא
כיון שאין כאן קופות מחולקין ולכה"פ יותר שגוה"ע קנאות ספריו דכותב
להוכיח דבשיטת הרבה איכא דפליג אמא, והג"מ לאונדנשטיין ני' ② בזה
ע"ד הגר"ש על הר"ן כל הכן מפי' מאלות אפשרות - ואין
משום זה בגמ' בלא הי' אוי"ה ושום במשנות משום סי' כ"ט שבשם
דבש נאמר אינו מגו שמא וע"ע דבש שמא שבמה על הגר"ש
בלפי באמת תמיד שאינו לזקה על קדש שנטמא קודם צריכה -
ואלו אבל בגמ' הי' כיון דבל קרבן איכא ע"פ קודש
נמצא דהלא על הש"ס קרבן הוי לא יאיבא ומשריך צ"ע
המשנות משם שמשיך מפר"ז דבקושית הגמ' פי' שיטלו ח"י

שאינו לוקה - קרבן שיקדוש - לא גרו לפוטימא ③

ד' לאו - והנה מה שכתבתם הדבר שהוא שלוקה על קודש
שקרבו מתנדין אפל דקרא דבשר אשר יגע דבר טמא הוי
קולו דבל איכא בטומאה הוי משום דין קרבן שהו - וממילא
קרא דלא אוכל הוי רק לאו יאכל אינו לוקה
ד' ולפי"ז מתורץ מה שהקשה במנ"ח קמ"ה שלוקה ד'
דאוכל דבשר טמא - שלא שכבר אי המנ"ח נם צריך לשום ע"ש

אגב היקישא - דבפרק היקישא נמצא איסור קנאים - והנה בשי' דבה
היקישא כתב ואיכא לך מי' דבל קרבל לא יאכל דלמאל"ל ② - ממשמע
דבהיקש קאי על איסור אכילה ויגזור על קושיא הבתל ול דבאס
שהי' דבשי' יפרש כתבל הר"פ ולא שגוג דא' משום הגזי' דנפקא
למאן טומאה גו קיימא אלא אמעטר בסמיך לה אבל איקונ"ל
גו קיימא כלל ואי"מ דלא תמוה קא' אימתן היינו פשטי' דקרא
ע"ש - והמצו מונחו בראיתי דאצבע אלהים דבראשית לד.
ואין פסוק לצבות הוא איך בדברוש יש לפרש רק חלק א' מהפסוק בהלוק
ונ"ל הפשט, הוא כפי דיאור המלה ולפי המשך ענינם. והדרוש
הוא כפי הדינה דיאורו המשוגע לו - ומה של הדרש מוכן מאופן המשוגע אל

② בזה אפשר ללמוד מה"ש פרק אלו הן הלוקין בגמרא וגמרא
ג' שמות ולוקין שתים

③ ולפעמי לפי מתבאר עם שמקשה דרכו אפרהן (ס"ח ד"ה עוד
יש להשיב כזה ענוא מפקות הגמ'

④ ועוד קשי, ג"כ תמוה מאוד מוקמינן לה ללאו יאשל, דאיפה קונס

(כ"ג)

(פ')

התורה - ועי' בתשובת משפט סי' יח שהביא שיטת הרא"ה ב"ז, דהא דאמרינן
מן התורה עצים ולבונה נמי רק לענין קבלת טומאה ולא לענין אכילה
הכתוב דקרא

אבל פוסקא - הרב מו' לאוונשטיין ז"ל העיר לשיטת הרא"ה משו חזי על אף
מכת שיכה גדר מאכלים הקדושים ורבן וזנה שאין ענין - אפשר
דבכל כה לדבר כג' מה מאכלות אסורות דבעי מין שבלול
די עשונות ופסולות שונות - דבולן לם גדר מכבן ונזכר - דבו
ממש שניבל דגלה - וכן אפי' לשיטת הפנ"י דהא קודש שקרבן
אין לם ממש זוהם קודש של מזיק וכו'

אבל אין מין לקופו - נאו דאלו יש לשמוע קושיא דאא לימוד ממעט
דבבר מגולה קרא שיש איסור אכילה [illegible] רבינו וזה לימא
כמעט - ואי דכיון דבמקרא בישול [illegible] שהביו טמא דקדש של
אפשר ללמוד ממעט רבינו משני דיבר הלימוד הוא בטעו
אינו נאכל

תוס' לרדות ורדינן שמשין כו' - במשנ"ב קנ"ח בשם קרמ למיון מאיסור טומאה
הל' ע הבליעה ורותח הרדב"ז - ועל דבשנו אמשין אותם תוצא בו כרותח כ"ג:
אבל לא תלה ס"ב בלא יחלל - ומשמע רש"י שזו אכלה דטומאה ... כהת משמע דבעינן טומה (1)

רש"י והדבש השתא דאמשין קרא - וע' רבינו חננאל מכבי כת"ב נאן
ראם יאכל משמש נפח השלמוי - נמצא בפקושיא אינו בלוי דסוגין בלעו (1)
ואלו אפיל למוש הגה"ז פ"ד הל' כ"ג מפל מאכלות אסורות
שיש נכ"מ אי נלמד איסור טומאה ממוש דאל איסרו הוא משין
קדש שנטמא או מקרא דוהדבש שאז פסול מדין קרבן וזהו
קושית הגמ' דכיון דקרא לאו לגופי אתא והיינו דאיסור טומאה
נלמד ממוש א"כ מיותר קרא דוהדבש דמשמע שבפל דין מזבח
דקרבן (ואלו במקרא דוהדבש משמע שבאו לאכלם דבינו לאתם
בשיקה ע' דלק מ"א. בעדבי כיון דבש הינו טהור שמיטה) וע'
דסוגיא דנפחיו לב. ורש"י לרדות שכתב הגמ' דבש לפני נפיקה
לוצה ולתנם בשיבול לאו אי אכלם נינהו ודו"ק
(2) רש"י והדבש כו - וקנפס אשה תאכל (כב דאי על טומאת הגוף) - ויצא דבש שנטמא
שאלו קנ"ח חלב של שור הנסקל ע"ג מכתו - יש לו לשות הרפוא
נפש דבהנאת הגוף רהבי מאכלם אמשין לגי מאכלות
שאין לי כו' יונק א"כ מפוע אסור להתרפאות דאיסרי
הנאה קל היתרא דשלא כדרך הנ"ר כהי ורש"י גוהרק. ובאלם
וכמשנ' רפואה עצמו מקרי מאכל - ע' תוה"ל שור הנסקל (פ"ד (קו"ז)
כי על האבל לרטוח דוקא ולהשתבל דהמצא הקריאות דסדות
אשה מצרעת גם ולצאת המצוה דעם שנפגו לבמואה כמו
שלה הקורא ורפא ירפא - ואלו אפיל למוש הגש"מ (ס"י כ"ח
אוק ס' ב"ה ולכן) היכא דאיכא הנאת הגוף ואין מצוה אנו מתירין
הנאת גופו כיון דאפשר לעשות המצוה דאחר ודאי אסור הנאת
גופו - וכן בקודש מן המזין כיון דאפשר קיומת המצוה ע"ש א"כ
אפל דאיכי שאפשר דרפואה של ביום אך שור דנם ליתן בע'
דרמ"א קנ"ה סו"ף סע' ג' ואין מתירין שום דבש איסור לחולה
אף יוקל לעשות הרפואה דהיום כמו דאיסור - מאחר שאין סכנה
דבש וע"ש במקור ב"ב הלא מהרש"א סוס' קל"ג - ומ"מ לבינן לסמוכא דשלא כדרך

(1) והנה אין רש"י הי' מפרש הקושיא כן על פי הגמ' הי' איש טורח דשאמת

יש חידוש גדול הקרא דאיירי על אכילה עצמו ולהנאה אלא דבלי הוו

בני אכילה ועי' תוס' בחולין ל"ד, ע"ב והקשה שהקשו דאפשר שלמדינן

הקרא לאיסורי דאיירי על אכילה עצמו ולהנאה, ועי' משאת משה ס"י א'

(ע"ה ונראה משום, ונראה שכן) שהולה דשאמת שיטת רש"י והר"ן דפרדכי

דא רק לגלות דבעקרין טומאה ויש בו דין שריפה אבל דאמת לרבא

איסור אכילה ולפם ופוסקים כרש"י עש - א"כ בפ איש טורח דלא יאכל

דאמת קאי על שור הנסקל

(2) ונפל כשלת. כדא בחולין ל"ד, ע"ש - ונפק חשות אפי' דלוקין על

טומאת הגוף קדש שקים ולא דמיון ניום לטבורין יש לו

משום דבעינן נדרש לרבות איסורין, ועל כמו כתוב ע"ה לרבות

דעיקר הוא דאיסור טומאה חלב על חלב

17 איסור חלב

(17) ועיין באיזו נמצרים אין הילוכן ניכר כל לשון רמש ושרץ (רקיע)

כ"ד:

(פרח) (כ"ה)

תוס' בזרעה - ע' תגל הרשב"א בשיטת רש"י דבמ"ש שכתוב רומש סתם איירי דבשר שהוא גדול (וגבוה) ובבהמה לא תשמוש כל חיגר ויד ורק דקרא דגל השרץ הרומש על הארץ מדהבינים שרץ שלו מתשמעין דאיירי קרן דבשוין דסליך - ובכן ע' רש"י (בראשית א-כ"ב) (1) ורמש - (3) הם שבעלים שפל (נמוך) ורמשין על הארץ (2) - ולכאורה סותר א"ע ועיין הרמב"ן שהקשה מהי הרומשת על הארץ - כל רשב המומש על הארץ, לא תשמוש כל חיגר ויד ועיין שבאלה בפמישה כתיב דסמך תשמוש רגל ואמש דהי רומש על הארץ והשבלים הנגררים כמש האצבעות בלידור שדריכתן האצבעות דכל גופן - ובכונת קושית הגמ' ע' דקו"ש והגר' הרשב"א הרמב"ן ספר המצוות שרש ט - סי' ה. - הקשה שמיין שפי' דרהמה ורמש (5)

תוס' פרש ולפי הך צבתא - ע' דהי הרין - דל שנלטק זו חמש כי שנתן החלב מכתב לא כל יחי. ולרשב"א הוסיל דכל קו מאוז בשרק - וע' דהרמב"ן אות ס' שית דמנ אות ד (ז"ה בשיטא דא"ד נתפשקות) נתפשקות דישל התולדות חמש אל דשל אחו כך דחמי אור אל חמש ויראם דבפטור בדבר (משפט) דדישאת ואפשר דמותם לכתוב - ונם תמוה דאב מבוד לו דן שדשאן ע' קו"ש אות קי"ג

תוס' שד שהוא רק ולכן לאומצא - מ(25)שמע דבחלה רשע מקרי שלא כבעך אכילה - דשפ"א הלה דנשמו בגשו דהלם מקרי שנברא והלה משנה נקט בגמ' הלה חי - כמשנ' שלו רצה להאריך לפרש (2) איני רשב נבילה - אבל כל הלה כיון שלא כבעך אכילה (דבהאיה ועוז וגו')

תגל שד - ע' חי' כמא - ואינו מוסן למנ קושית (6) דב"ש דלא אל עצמות שנתשלו תשוי כבעך אכילה אז דאמות קשה על עצמות תוספא הא דמין כב"א (באימרא באגמה משפחא) דלא כשראל רק דחי' רמנן הגלות בסחי' לאחרים ועוצבת - (דזכלו) בגל ע' רישאל

① ע' רמב"ן שם שפי' בכמה מינין שעל חיות הרומשת ונגד רש"י כאן - שזה דגור ארבה
שם ונגד כסל לרש"י דכל רומש ע"ג נוף ונגד ורבותינו ז"ל תרמוש על חית יבשה
והוקשה לו למה נקרא דגה רמש דוקא הקטנים ות' כי השרצים הקטנים
נראה כאלו נגררים ולא נראה רק שהוא ע"ג נוף וקריאת הדג
רמש שאין הילוך להם כלל - חי' הרומשת מפני שהוא נמה ונגרר תמיד
ונקראו גם רמשים - אבל הגדול אין של חי' רמש כי נראה הילוכו ניכר (11)
② ע' משכן חכמה שפירש דקילה חי' אורחי' ואחר דגה ורמש
(22) הקשה קושיא הגונה מאד כפור שהועה דחי' - שזה המובן הגי' עוף, דלומיע נ'
③ וכב' במגילת אסתר, שרש ט (סי"ה, אות ב')
④ דהנה הרשב"א מאדם קושיא הגונה דמשמע משני דבריו לחולקים ע"ז דברי
לאחר שנתקלל ורש"י כלפרש את מפרש דבריו למדו דבריו
דחיות ממש בזו אני מחלקם ות' דבריו דלהם קודם שנתקלל
⑪ ועיש דפסוק כ' דבשר שרץ נקבוו דשלו אין הילוך שלהם ניכר
ודגים שהלכם ניכר אין לקרוא אותם שרץ! כי אם שרץ
נופל על בשר שלא יובן בו הילוך
⑤ ע' משכן על השרצים - שזה הקשה שיקשה צריך ג' על דברים טמאים
והאות ג"ב אינו טמאים לנפה אלא ד' - והוא תי' דבש"ו בזו שרצים
שבהם כב' איסורי אכילתם נבילה וטרפה ואבר מן החי וכו'
⑥ ע' אגרות משה או"ח ח"ג סי' ע"ו ע"ג

(22) בקושית המפרש חלוקא אינו מובן דבחי' חי' אינו מתושב
וגם (דגה וכו') והא הגם לא אוכה למיגד דחיות (הינו
דמין של דן חיות) ולפי"ז אינו כתוב כראה ולדגו משב
כו' ①

(25) ע' דאות סי' ש"ח סק' לא שחולקו קמאי אי רשב"ם חי' [illegible]

(27) ועי' אמרי דניאל הל' פסח סי' ח' ד"ה דהנה שבעש דהדיא
דשו"ת פרמ"ג בפטור

כ"דו

(פ"ט) (כ"ו)

מקרי שלא כדרך, וכן מסתבר דבאו דיינן אכילת ג"ב ומסתבר דבזה
על עץ אי דשו אי אין דגזרו קנ"ט - וא"כ מוכח דבלא גזרו דאמר
היינו שלא כדרך אכילה דאלא דאכל אתר כדרך אכילה - והיינו (2)
עכ"ן אפי' בשבת דרך אכילה עצמות ועיין (ד"ה ש"ז) אין יותר בשם
מה דגזרו אין ג"כ יתמיד) וא"כ דמיון ג"כ דרך אכילת הדשא
ורלא הי' סודר בדבר שאינו עומד לאכילה - מקרי שלא כדרך (וכמ
משמעות הכן דב' שיש חי שלא תטמא דשלא כדרך שאכל ונש
שאין דרכו לאכול אבל גופו של איסור אע"פ שלא אכלו כשבכון תמיד)
ואולי בעיקרה לו גלוי דמה שהו הצל"ח דסוגין דבדבר שעומד וכו'
להנאה יותר מגדולה מקרי שלא כדרך משא"כ אין דמצא כבר עומד
רק לזה מקרי כדרך ומשו"ה אין שלל חמץ מקרי עדיין כדרך הנאה
ועי' אמרי דניאל דיני פסח סי' ג' ד"ה אף די ד"ה אולם שהוכח דתולי
לא נתתי לסברת הצל"ח

(4) איכא באמרי' חי' רע"ב - שאין דין דאכילה שלא מאין דרך אכילה אין אכילה
אף הנאה - דבזה נפקא שלו כדרך הנאה - מו פטור משום דאקשינן לאכילה
ועי' דחלו' סברא אחרת דבה מקרי הנאה רק דעומד להנאות יותר חשובות

הכי הדר אזירא דאתקי' הכא ממעטינן שלא כדרך - ועי' רש"י יותר שכלו
משפאט שפטי' כאנקי' ופוסק דבו' בשל דבנאה - ואולי דלתקי' ומשפט
קטו בזור אלמא דבשל דבש מאכל משמע דאיכא שמשנו - ומפירש מקרי
(2) דרך הנאה די שלטי עזורו' את ג' רש פרקין - שו"ר שכ' דאור חדש

אין דלא איסור אי מקרי דרך אכילה - ועי' גו"א חולין ק"ב ד"ה לאו דאכילה
כי דרך הנאה ופט"ו ירא דבלע מעם יצא משום כמשמע לאו לעניו
ודנו"ב (קמא יו"ד ל"ה) הלכה דמקרי דרך אכילה - ועי' רש"י מכות ט"ז: אבל
פוטיתא לא שמך המין - ואולי די דנחת דבו דבר קטן שבכו שלה ותמוה הנו"ב

(1) ועי' בהפלאה שהק' קושית התוס' הרא"ש אשר מן ההוי טעמידין'
ותנה"כ הרא - כמבו' כונת דבריו בקו"א ועי' משל"מ פ"ה; אות (2)
(3) ועי' בהגהות שהבאו [על המפרשים] דבאור וקי"ל הנשה, והוא דבאור עיר הנשה
הכי חידי רחמנא ולא חשיב הכא אלו דכשו דליקו בשק אכילה
וכן אבל עיניו ולהלן דלומאת ולהן (הו מאת משה סי' י"ג ד"ה ונראה
מטין שכי' דבריאמת פטור על אכילתו ולפי שאמן מאלו דבוי שלא נחשב
אכילה) - וכנה לבשרי החמא [illegible] נביות שאלו יאכל גיד דהאמו (33)
(4) מי דבש שמה (למעטי) הנאת אכילה מתחנו, אכילה ועי' דרכה
אברבה (ס"ח אמר ב') דהרני דאכילה קסרת לאו אכילה שבי' מאו
דהלו אכילה ועי' את ד' שהביא ספקת המלא במשנה, וקול המנה
את הן מסתפק דדרכה דבאו כשן לא חשיב אכילה ולנז דבען
זי' מסויף דאכילה - והכל השני דבר זין מסויף דמאכלו
אסורות - ויז דרך אברהם אות; שהאמ שכת הכל דלאו הכרד
דאסור דבעבו שלא כדרך אכילה - דבמקום שבוש אכילה דמין אכילה
חשובה - אבל הכי דברא אכילה חשיב אכילה ומשוה ליבה
(33) דבר מש לא יאמר דע"ז לכן [דליכא] דהכי חידי רחמנא אלא
מצוה נימא דבו דשה חי איכא דהכי חידי רחמנא דבק
על הגוף ועצמות יש לנו גילוי ע"ז ואינו מגן לתנ"ז
קושיות כהנ"ל
(5) ולפ"ז הי' אבל דבך הנאה גלמו מהדולה משפטך לפגור מכירה
משום דמכירה (וכוונה לד' אחר דאיסורי הנאה) והיינו דבק
הנאות וכן הלימוד עאות דמאכל לדלמדך הוי ג"כ דבק הנאות
כמו שלט הנאתו כיש פרקין
(6) שום ספקא כאן דמקור חיל קי' גמה לאות ג' וכל חמץ נקשה כיון דמוקדשא
הן נוטה ואין זה דבק אכילה משנאות מה וחוי לאכילה קלת ומפני
דבק אסורות דבעינא חלב חי מקרי שלא כשוש דבק אכילה הוא
על דישת ועיש - אבל יש [illegible] דבמשנה דבק אכילה עצמות הבא על [illegible]

אות ו

הא דממעטינן קנים שאינן עומד - ע' דרכי אברהם, שכתב לדייק דה"ה בשיטת הר"ן שכל דבר שראוי לאכילה אין דבר קנוי אלא דבר אכילה - ולדינן כמו אכילה הוא מעיקרי קנים שכמאכל עומד - מרבינן קנאות דומות לאכילה

תו"מ כ"ה הל' ח' טעמו יסורא - ד"ה והיינו שאמר - הא"ד וממה שכלל רבינו יין נסך - דהא אין הדבר סותרת דכיון שאינו דבר אכילה מה לי איסורי הנאה ומה לי שאינן איסורי הנאה - כמבו' לפי שיטת הר"ן דספר המשנה לא' קפ"ב דאכילה מין ממיני הנאות. ונמצא דאכילת איסורי הנאה נמי אית בהנאה שהן ואין יש סברא דאיסורי הנאה שבכתר נהנה (מה דשלא כדרך הנאתו) וכמ"ש דח' ל' דגם משנה שתור כתב הכא אור שכבר דח' רבינו דגם דבשאר הכרו שאכלו שלא כדרך אכילה אינו לוקה משום אכילה אלא מ"מ דקבלו הנאה הוא שבדבר נהנה ועד שפא ולמעט, שאין הנאה

גופא הכל מודים הא דלא קאמר הכל מודים דאוכלין שנשתנו דנבלה - וקצ' הש"י משמע דבאמת אסור שלא כדרך ואולי אפי' לפי סברת הגמ' דגם משנה עשה, ושיטת המנחת חינוך משנה ג' דהדררה קמנין דדינן ג"כ כבפ"א והי' מקום לומר דהך דאיסור אכילה קמין אכילה כדרך (ע' דרכי אברהם אות ג) וכמבו' בכל סברת הגמ' דכיון דכמבואר לשון ואכלת הינו אפי' שלא כדרך - ומ' המשנה סובר כן דאסקן כתב משום איסורא דאשה"ד יש להן מכשיל אלו (ומ' ח' רמב"ן (קנ"ד כ"ה דמ"ש) שכתבו סברא כזו מצינת וורדין דבאיסור אינו דמות ח"ש ג"כ אסור דבאכלת הינו אפי' ח"ש והה הלאו הנלמד ממנו ועי' דלקמן שלה אות ע"ז

רש"י אין סופגין עלי' משיקין קא' - אלי כוונת דבכה ומשנה של איתא אינו מטמא טומאת משקה, ואין מקריבין על המזבח, ואין מביאין ביכורים, ולפי זה ל"ק קושית הצל"ח דמכאן מוכח דלוקין אפי' שלא כדרך דא"כ

(כ"ח) (ב"א)

כ"ד:

היא גופא קשה דמש נקט משכן הוצי מפני יש ורבי הבל"ח
בפשי פלוג עליו ונמצא כוונתו באפרסקין שרשאי מקדי ג"כ
כ דשם ותשון

הכל מודים -
ד"ה הפי והיוצא
גמ' אין מנפירין - ע' פי' בפש שמואל, ורבי דלקט שלוי אות ע' והגר"מ
ווא' בשאין ני' הלוך בלשטות הקרן אהרן דפוין בא"ש בן מזלמון אלוי איכא
פירכא אב משפט כונת הגמ' חולין קטן, ב"ה מה לחמיר בלבו, ככת בפל
מימי בהבלי השמיעי ובמשי בלבן ע' בלבו אין ברור שיש חיוב כרת
אב שים הוא לימוד ממנו עליך - ורמב"ם מש"כ הגמ' וגמא ע' אין (2)

תוס' ד"ה אלא ע' בפ"ש מה שפשא מפי' קרא ואפי' רע בגמאת וגו' ח'
גבל במשכין הוציאו ממגרל בעקרו שלא יפסק הנאה (ונ"ע הב"ח
בדבש נחלקו כ' צרא ואשי) ואב"ע גופא דעין לימוד מקרא

גמ' הכל מודים ע' רב"ח שפולם באיסי בן יהודה יש מקום בחשבון
מפני בולה כיון דשכר אינא איסור ושבו על אכלם ונקאם ובפן
בלו כמש לרול בהגמ' טורויל כהקרבן אפשר - ומ' דלקט שלה את ע'
בלפי צי' הגמ' באטלם כתב ה' שבאין לחשין באיכו למיפרך
מה לבו הרב - ואינו מובן למ"ד בפשי הב"ח באלין ב' אפשר ללמוד (1)

והקוק המפרש
גמ' אמשה - אין בנין חולין - בפי' אפל קושיא ראשונה באקשין
לחומרא - ולכאורה בין אי בראשון בניד חולין מקדשים (שאין
חול למחיצם מכח הקן) אבל אינו יכולין לבון גם מנחת
אלא בכל קושית הגמ' הי' אצ"ל דקן

גמ' הכל מודים משום באין מנהירין מן הדין - ע' מפרש בנוקא דאכילת
ע' ב"ה ורצ
הב"ח דנקה - וע' דמלום שהדור בלשטות הי' בגן דהנאת כרת

(1) דחולין שנשחטו שאסור באכילה ובהנאה אף שלא כדרך הנאתן אפשר
ללמוד דמשום קדשין אתא ללמוד דאסורין בין ונ"ל ל"מ
מה דלא כ"כ באכילה דחולין שנשחטו בעזרה - וליכא מילתא
דהכל גורפא, אפי' לשיטתן דיליף שחוטה שלא כדרך (אף שלא כדרך)
שו"ר בלפמ"ש דהתי' רעא דסוגין (דלא אמרי') ליה (בפס' התמורה)
קושיא זו שהקשיתי על הצל"ח קושיא על סוגין לשיטת הר"פ (תוס')
דבאמת דמיין מקין איסור. הנאה והיא יצאו שלא כדרך
וזה דכתא דמשום כגון אכילה כי ליכא חדש שאסור שלא
כדרך - ולאיסור מבות שיש יליפין מכ"ב ושאר אבא שפרך
שו"ר הל"פקא יוצא דמה לשיטתן דל"צ רק איסור על שלא
כדרך א"כ שפיר כוונת הצל"ח דלפ"ה שיש אפשר
ללמוד חיוב מכות מכ"ב דאיסור יצאו משלו כגון
אכילה דקנפי (וי"ל שאף הה איכא גם דמה ומשלו דבו
מכ"ב אבא ללמוד רק ע"י מה משלו - אבל שיש במודים ש.ש. ללומין
דאלו כן דכוונת הצל"ח דבא א' וגם כל לפ"ה משום אין לוקין
דהנאת בשר דחלב - שו"ר דלק דבנאה נלמד מגון מורלא וזה אין
מנפירין מן הדין דדין הקין ודין המה מלינו קרוי דבין ואין
ענישין מדאב דחשי"ב דהאיסור נלמד מקרא דוקאחת אורלא

(2) מנפירין מן הדין אפי' דאל א' למידין מגזלו ע"י הקין
מקדשין שלא חולין למזבח ומא אבא [דבא] שלוקה על שלא
כדרך הנאה דלבא לא וקדשין שלא חוץ למזבח דבורא
שנא שלא ונ"ל דלמידין דאסור דהנאה ומשלו כגון אכילה
הי גילוי דאסור גם שלא כדרך ושוב אפשר ללמוד מכ"ב דמוש
הדם (כ"ה, מה לכה"כ) דשם אבא למיפרך שו"ר הל"פקא יוצא
ודנה אף שיש ילקה גלוי אם סודרין כשיטת הר"ב והר"ה ילקה - ואי
סודרים בקרבן אהקן אין לוקין וזבו שפתנו ושמא

ג"כ אין לומר ואי כל למצוה הא על אכילת כה"ג ניקשה קושית הגמ' - והנ"ל דלדי' אורו של הר"פ ילפינן דכה"ג על הנשים ג"כ ① והמלמ ח, סובר (ת, ד"ה ומש) דאינו לנשים על הנשים וסובר דבגליי' הוי דשלא כדבעי הוי כמו דבעי (לגבי אכילת דמערת ולענין הנשים) ועי' דעת רבינו פנים שלפנינו (ד"ה איכא דאמרי) אף כה"ג שלא כדבעי אכילה ודאי שאינו לנשים משום אכילה דלש אלא שמא דהלן הנשים הוי ששש נפש

גמ' אלא ר' רש"ש וקה' בגמרי הקו' איתא דמגני שלמה

רש"י ככה"ג - ע' רש"ש

מכל מאכלות אסורות

① מקורו פ"ח הל' ט"ז, כל מאכל שהוא אסור דהיינו נבלה ולאו

אכל - אינו לוקה - ודפוס הל' י - כל האוכלין האסורין אינו

לוקה עליהן עד שיאכל אותן בדרך הנאתן חוץ מבו"ח וכה"כ. פירש

אם אוכל בשר עם חלב קצוצים של בו"ח או דין כה"כ ואסור אז

(1) דיג

כ"ה,

חומרא
תוס' מה לחמץ - שכן לא הי' לה שעת הכושר לאכילה - לכאורה גדר לא הי' שעת הכושר הינו דבלי איסור דהולדה (3) ואי"כ אינו מוכן עם חומץ יש דמה שהי' כבר אסור דאיסור אחרת אבל מ"מ איסורו שור הנסקל לא הוי איסור תולדה

דהא אין המנע
הצל"ח מקשה, משום דהוי בן פקועה - (2) דלכ' בגמ' משום של תאכל על הדם בגין דהמה שאוכל אמה לאכל קודם שתצא נפשה. התוס' ר"ד קידושין נ"ז הולך דבן פקועה אינו נאסר בשחוט קודש שבמעי בנו אינו נאסר (1)
מגל כבר ונראה לפי דבשמו דמה מלינו - הא שיך ללמוד מחמה
מלינו לעקר הקושיא, וגם לשיטת התוס' כאן הלכה דלמאן מקדשין שיור בשחוט המרה דגם דאור חדש, ודרית יושבת

נאת אומרת
רש"י משום דאכתי לא הו"ח חמץ לו והרי הוא כאילו גם לדבי - להסביר שיטת הר"ח אפל דו"י חולין ק"ח, שנחלקו רש"י ותוס' דמה דאיתא של דבו"ח הוי חידוש - רש"י פי' דבשיהיה מן היתר - ובשנתערבו נאסרו, ומה שפסק דישאל נאסרו בלא אכילה - והתוס' פי' דבחידוש דבי תשו לו כאך יוצא דהלכא שפי' אינו שנבלע החלב בבשר - ותו רש"ל דה אסור - ונראה מבשפי' התוס' חיינו שבגם דו"ח הוא מה שנתערב החלב על הבשר ובמו חי' דבשמא גאלנבות הרבא על דישאל ולא על דבר"א דבבשר כמבושל ועל רש"י פסחים מד: תשי לבו שמבו החלב כל היום שפי' כלומר מותר לשתות שאינו עשה עלין אפי' על אכילתם דבלו אסרה תורה אלא דבשר דישאל - ואולי בשפי' מפורש בעיקר איסורא דבו"ח הוא דמה שנתבשל בו עירבה וגם אסרו התורה דאכילה דבמו סרה האיסור ושפיר כתב רש"י דבכל שלא נתבשל לו חשיב כבו"ח

ש-וכן בלאו' כ"ג שלא נתבשלו הרי הן כמותיל דרבא (4) לו מנח משום כלא את ה' ר"כ גם ונראה שהביא מדבשי הירוש משום דבו"ח דבלוקה מדאורית, מ"ד שכתבו (ולמ"ן איסור הנאה אינן נאסרים לר אחת הבשלם ועש שאמה על רש"י

(1) ויש מן הקושיה דבל. שהאו קדש שנעך

(2) הדיה. שהוי אי חשוב דל ושקלא

(3) וממילא מקרי איסור עצמי ולא איסור משהוי ובזה יתלפי'
אך אינו מיושב מש"כ דהי' לבוש בדעלה ג"כ מותר קודם שנעשה
פרי אך משנעשה פרי אסור משום דאין בו דבר ועי' הה"ד
מרבבי אותו דבגבר שרת הרגשו ושאת הרגא הוא דבל איסור תורם
דבש דאיסור הנאה דמקום שנעבד הי' מותר באמש

(4) ועי' הרב מבבבי ני' ציבש להמש באיסור בשמה הוא דבקש איסור
כלאים הוא יותר - ודמקום אלו ישרש ויינקו בם מתם משפט
והרבעה בו יותר - דנינקה לא הוי ספה אלא סימן

ל"א כ"ד כ"ה.

מה שהקשה רש"י מחמץ דפסח גבי האוה חדש בכלל סוגין אליבא
דר"ש דחמץ לפני זמנו מותר דאורייתא ויש עליו חיוב השבתה

בוסיף מהמיד - ע"כ כל דינן קיי שלות הר"ת, וע' בכה שמואל בכמו נפלאים

רש"י ע"פ נאמר דבל מאכל והמתרפא ילדי אשה ראם כמודה דה
מסיימת לשונו משמע שסובר כרבין דבכל מין איסור אבל אוי בבקשה
זו עם שבהר דבגד שמואל (כ"ד אות ה) בשעת כבד השיך
לעדות האלו מקרי אבזרייהו מאיר לאו דבר יבשן ובב' מאופה
הן אם כמו ערלה וכו' וע' גם רש"י בנראה כמודה דה
ואפי' בע' בעובדות סנהדרין (ר"ח) שמביא מ"ת (1) רק"ל וורדות
מות (ויש להעתיק בע' רש"י משלי א-א ומשל העץ דאשה גולה)
היינו ירולה הוא ליתן חיים לחולה - והיינו אפי' אין לאו יהא
אשה בנקא אבל כי גופא בכוי מאשה הוי סכה למיתם
וע' בנראה כמודה דה

הכן דה מתרפאין - ודווקא שבפסוק אם אינו גילוי עריות ממש אלא
שאמר דהא יה לאו בלא תקרבו לגלות ערוה - מדהיטת לשון משמע
בגן כמסופר עמו אחורי הגדר וכו' כלל דלאו בלא תקרבו - וע' בספר
המעשה לגו שנת (מזו) דהשגת הרמב"ן שמביא אחות בכן ועשה כך למשה
וכו' יתבקרו וינשקנו וידבר עמה בפסוק הטליו ג"ל לו תקרב ועיש
שמוכיח בכפו הוא שיטת הר"ן בגן לו רמיזה לשפה - והרמב"ן הולך
בא לא אסמכתא - וע' גבי הנידוש סי' כנ"ה - תספר עמו אחורי הגדר
ימות ואל וכו' ואפי' שאין דהם איסור דאורייתא - דבגן עדיות הכל
ודכל אבזרייהו אין מתרפאין בהם אפי' במקום סכנה ואפי' שלא באיסורין בשנין
כגון חמץ שעבר עליו הפסח - מתרפאין אם החולה שאין בו סכנה - והפי'
נראה שאפי' בחולה שיש בו סכנה אין מתרפאין מסוד יין ושום הדיא בפרק

(1) משלי ה-ה

כ״ה.

(צ״ה) (ל״ד)

כתב דטעם יין הוי כאחר איסור והתם דפרון ע״ש - ואפשר דאזיל לשיטתו
כאן דליכא הרגשה מקום זו בעין דפרון יש דין דיהרג ואל יעבור
שום דש״ך קנ״ז סק ז׳ שהעלה דפסק סותר כהרמ״א ולכן הביא דמקום
סנהדרין משמע כהרמ״א - וע״ע דש״ך קנ״ה סק״ו שהעלה דטעם יין מותר
דחולה שיש בו סכנה וע׳ דש״ך קנ״ה סק״ו שמביא דטעמי דגם לחוש
דחשש סכנה
דמם שהרמב״ן הביא לחוש אף הפסק הוינו משום דאזיל לשיטתו
דסל דעכו״ם נפש אינו אלא מדרבנן ע״ש - ואינו מתאים למ״ד
דלגאונים הרמב״ן לפסק לסמוך כהרידב״ז דאפי׳ דאיסורא דרבנן
יש הלכה של יהרג ואל יעבור

הגר״י וואזנער נ״י הגה״ו

להכי קא אמר מנקילם - לשיטת התוס׳ דפסק״ם הא מקדשין את קטם
לשון כאמו קמש מנקילם - ואולי אפי׳ דפאות מפרשין כהשפא
צ״ה מנין להר״ת (דנקילה קאי על הלמד ע״ש) ולפי״ז יצ״ש
לשון הפסוק כ״ב, אמעת קן דנילת מנקילם מ״ש - והוא על הגירו
טריפה ולפסול כותן דאמשין מקדשו ולכן מנקילם והוא הגירו
טריפה - דאפי׳ הנקילם הכשון הוי הלמד. ונקילה הכ׳
הוי כהעלמה ודו״ק

תנא׳ עם לעולה שכן - הג׳ י. וואזנער נ״י דמשכחת לה דעולה
הוי לה שעת הכושר היכן שנתגדל מיעוט של הפרי אלו דעולה
ורוב דעולה נהי אמרינן דפירש נתבטל לאיסור אב״ שוב נעשה
כולו איסור (וע׳ דהרמב״ן דיש הל׳ אתנוגות רקירה הג׳)
של היפה (נתבטל לאיסור)

רש״י מנקילם - ע׳ רש״ש

רש״י המעדיר - ע׳ רש״ש

מאירי - האופן דמשכחת אף הוסיף מאתים

דתניא כ"א - ע' חי' הגר"א ברכות ס"א: דהראי' הוא מפני דכל נפשך אפי'
יטול את נפשך ע"ש - ור' ע"ה, ר"ל דבפי' כ"א דרוא"ו שאנשים
שאבדו ממונם היו הורגים א"ע - דיותר טוב הי' לפני המיתה, מלחיות
חיי עני - וזהו מי שממונו חביב עליו מגופו

אבל נפש והגוף עצמו אינו נאסר - רהיטת הדברים דהגוף גם נאסר - והא
בערלה לא מרבינן רק הפרי וקליפת הפרי

אבל עיקר אותו עצים שבו קצת נטיעת הפירות וקוצים שבפנים מאגד - ואין
משום דבמצב נפ גוף הפירות מותרות ולמה נחשב אותם באכילת העצים

ולנערה לא תעשה דבר אין לנערה חטא מות כי כאשר
ב"ה: יקום איש על רעהו ורצחו נפש כן הדבר הזה

לג

עז

<u>רש"י אף נערה המאורסה</u> קנה לנפוק עצמך על התינוק - הגר"א פה מעל יוסף
הקשה דהתם אינו רוצח דלא הוי רק כאבן דיד הרוצח שמשליך
אותו - דהמשליך הוא הרוצח ולהכי על חייב למסור אע"ג - מאי שנא
מנערה המאורסה הרי הוא עושה על גר - והאבן האבל א'
בתוספתא דסנהדרין (ע"ז, ב"ה והא) כתבו שמשליכין אותו על התינוק ומתמעך
ומשום דשווה נפלם מקרי אבל המתיך שמתיך דמרודבן
הגר"א כותב דיש ד' אופנים לפרש מאי חציה: האופן הא'
(4) ד' הנפשות שקולות כן ע"כ בכל שואות (1) - וע"כ נלמד במושבה כליחה
דקול ומשום אסור, ובשואות מותר - או בנימא דבפין דשקולין ממילא
אינו נדחית דפני הקון וכמשה נפש סררת כשו
והגר"א מביא ראי' משבת ס"ב - ממחלוקות ר"פ ור"נ בזוג דבפון
הוי דשואות, ומוז דלא הוי דין כמתם כלל רק דין הצלה ומא דבפון
(2) קטן דמיך קודמין ונפש דבעי דהצלה ולא דרציחם - ע"ל דשות אמינוא חיורה"ז

<u>הרין</u> פ"ה ב"ה מעל יעודי הגוים - אם אמרו לכל ישראל תנו לנו
אחת מכן ונהרגנו ואם לאו נהרוג כולכם יהרגו כולם - ואם אם
ייחדוהו ואמרו תנו לנו פלוני או נהרוג את כלכם - יהרגו כולן
וע' דמה וכתב הרמק טו יצחק טעמו מאי - הרא לרבא האי סברא
דלא יהרגו כולם והוא עצמו ומותר שיהרג הוא עצמו ולא
יהרגו כולם - וע' רהי' ר' כאשם ס"ר הרא מהמשנה שלמה דשבע ילפינן
שבע מגלי דעשבע נמי חומש האיסור רציחם אינו נדחה - ומן
דבל מביא כה' מדריני יונה ס"י דלהלכין בני חורין הוי אדרבה הו
דשבע ואינו נדחה מפני הקון - והגוו לית סברא מאי חזית
דסברא מאי חזית לרבא דנוצוי הלכות בניו לא לפקון ודעתו
דגמ' ד"כ סוגיא טפי - אלא דרוחם האיסור נמי יתשב אין נדחה

רש"י <u>ניתן להצילה</u> ניתן רשות לרואה - מרהיטא לשונו משמע שלמ דבעין רשות ולא חובה

סי' לג

① נ"ל דה"ל כ' דאמרן אסור לו לעשות מעשה בידים לדחות נפש מפני נפש - אבל
א"צ לעשות מעשה להבא שלא ישליכוהו על התינוק וז"ש דאות ג'
בא"ו דבינו פקוח משום הצל גם אין דחה בני רציחה ונשוה יהב
רופא ונפוצי לעשות ניתוח ב"ש כוש כשבין שימית מיד ומשום
כל דבר שזה לא חשינן מותר לעשות הרפואה - כשאין באמין
פקוח כבין להשתדל לח' חיי זמני שזה לא שייך לבא לידי
דבר רציחה - וכן הכא דא"צ לעשות מעשה להבא משום פקוח כדי שיש
לו ד' איסור רציחה

② סי' ל"ג אות ה' דאיסור גזל נדחה מפני פקוח - וא"כ שניהם שוין דבשניהם
הקימן וא"כ מה שאותה מעצמו הוי פקוח ועשה ובמ"ל פרק דאגמוה
משה חיו"ד סי' קמ"ה ודימה זה לספק סולק ממי שנפל לבור

④ דאית דראשונים דסבור הנא מי יותר - נמצאת יותר הלו דראשונים
הבין - ויש דראשונים דמיון שאיטה להוליה שיש בו סכנה אין שוחט
דהעוף יוצא מגדולה אל ע' יורה נטילת נשמה

ל"ז ב"ז

סנהדרין עג, דף א - בשעת ... במשה ... והר' מ. וואלדמאן נ"י העיר
במסול בפני רש"י - הא אין מושג בפני להעיד ... דינן שיך
דדברת אברהם (ח"ו) שהעיר מסתירות הלשונות בפני

בגמ' אל נערה המאורסה - אם לעשות מעשה - ע' בית שמואל - שהעיר בפני
קרא בנערה אינו שכפוה לעשות מעשה ויש לעשות סמוכין מבפני
המלחמות דסוגיין הנערה הנאת שאנסה פטורה שבוא באונס ואונס
שלה לרוצח ובאו לפני יהרג ואל תעבור אם משתמשם אין לה
חטא מות - ומפורש לישנא דקרא כי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו
נפש - במעשה ... ... של קוץ ומעשה

קושיא דבית שמואל

מה שהקשה הרב הלב תאמר לפני אדמה דהסתכלות אינו מעשה שהוא
מעשה - כמבואר אין לה קנס דמעשה לתת מיתה בקנס הנפשין
כוונת שבעקה שעבירה נעשית בו והוא אינו מעשה לא בינו
בהרג - דכמבואר בינו באין קישוי אלא לדעת דר"י בן מיטה
לאו כרע (אי אמש שבדיקוהו לחיי) והנו מרקשה מבואר ...
... ...) אבל ... מקרה שהוא מסייע דהעירה

מידי דרך הנאה קא עבידנא - שיטת הר"ן באיסור מדאורייתא ממש
מנמב לחולה שאינו ע' מלחמה כה שפל יסורית ... ...
אבל הדבר לפי מש"כ דבית סי' קנ"ז ס"ק ג' שכתבו קמאי דלא שייך דו
מושם אינו מחויב לדבר כל ממונו - אב אפל בשלא כרצון ...
עליו אינו מחויב להשאר חולה עי' שלא יאכל הרפואה ומש שהוא
ממשך התכיל שלפני דלכא חולק אל דאיכא דין ... או ... ממון
ורבו לסלק ההיזק עי' ... ... זמן הרב והמשה ... הוא ...
אפשרות שיבא לידי ... גמורה

(1)

(ס"ז)

כ"א:

ועיין שפסק כן ובפמ"ג בא"א דאפי' מרדה חמץ דרבנן - וע"כ במימרא הראשון
עבדה שעות דרבנן וע' חי' רע"א סי' ה' שסובר דבפי' חמץ דאורי'

ליתפני מיני קמ"ל - לשיטת התוס' אפי' דר' אושעי' מדוע דאמר אסור
(רבי ורבנן)
דבמה נחלקו כו'. אם יש שבח עצים בפת - דרבנן סברי אף דאדוקה
כרבנן אמרינן אין שבח עצים בפת ודיאנו התוס' (חדש) דשלהבת
אינה דאפ' מן העצים אלא מחמת משבח הנשרף ואכ"ה כמו
גחלת דאין האיסור דמין ורבי סובר יש שבח עצים וע"כ דמשום נהנה
מן העצים וע' כ"כ עצים דאיסורא לרבנן היכי משכחת לה
ונהנה א' ר' יהודה סובר כרבנן ד"ל דהא דאסור להסיק דבר
משפחכן (ובכ' תוס' ה') ואפשר משום גחלים גופא אסור משפחכן ע' תוס'
כ"ו. ד"ה דישלה - ואי סובר כרבי א"כ דאמר אסור להסיק מן
התנורה וע' חי' הר"ן - לפי שאינו נחשב אפר עדיין, אין משפחכן
(1) ובכ' דראש יוסף על תוס' ה'. ד"ה ואומר וע' מכנו חלאווא דא"ע באפקן מותם
וע' דא' כדינו דוג דלא נוא ע' דבה (ורמג"ה מפרש דהא
פסקינן כרבי) ומפרש דס"ז דקשיא השאלה אע"פ שהוא נהנה ממנו
שהוא אין דרך פעלו שפרי מאלו הוא נהנה ממנו, שפרי מעזרו
כדי לקיים כן מצות השבתה ובזמנה לא אפשר וקא מיכוין
ורואה המגה שאין לו מקום אחר לשורפו - ואי אפשר שלא יהנה מן
החמץ אין לו שיוצא על תשמיש התנור) קמ"ל דאפ"ה כיון שצריך
ליהנות אסור או משום דלא אפשר וקא מיכוין אסור - או שמיסק
תנור ונכרת לדבר אחר שהוא אסור אלו רק לשרפו התנור
מאשרמ ניברא יותר משאי שהוא משום להנאת ואסור - ודבן
דהוא לר' יהודה במצותו דשריפה אבל לרבנן בזמן לאפשר
א מיכוין - ונהנה לפי מתחלף סוגין אליבא דמרדיל
לרבנן מקרי נושא מצותו (דבדר נחשב הנאה תוס' י"ט מסוגיי)
ונימא במשנו אבל אין להתיר משום יש שבח עצים בפת ובשיטת הר' בצע

① אזור גוש [illegible] עציון [illegible]

ב"ה

קי"ה

צ"ח

בפשט או לא אפשר קאי על הפעולה שעושה ומיכוון ולא קאי
מיכוון קאי על הדבר אחר שנפעל ע"י פעולתו

הנאה הבאה לו לאדם בע"כ - ע' דרן ובע"כ היינו שלא בא לכוון בשבילו
אלא הריח ממילא קאתי ודרכו, אפי' הוא מכוון לה בע"כ
מקרי - וכן הוא בתוס' ר' דוד לא בא לכוון עם שהנאה מנפה הריח
אלא שבא לכוון לעשות דרכו והנאת הריח הגיעתו ממילא

והנה רש"י (ד"ה סך) כתב וקא מכוון להתקרר כדי ליהנות וכ"כ
(כו. ד"ה ההיכל הי' דורש של מפני החמה וכדר חלק עליו של דהי' ר' דוד)
וכ"מפו שסובר כשיטת התוס' ר"ד דסגין עיקר הליכתו לא
מפני הצל - דלא אשכחא לי כונה לאסור אלא אם הי' גורם בשביל
האחריך ולא כדי לישב עליו והי' נוחה לפני ע"ז כדי להריח שאין
לו דרך אחר לעבור של וצל ההיכל אם הי' לו מקום פנוי
והלך לישב מפני הצל - אבל כל זמן שהליכתו מחמת דבר אחר
אעפ"י שמתכוון באותה הליכה ליהנות מן האיסור מתיר אביי
אבדא דפ' ובמשו' כונתו דכל רק כונה שני' וו"ע ממל שמוא סח. ד"ה ונראה

תוס' לא אפשר - דבכי יהודה אסר - (2) מדרה"ת לשון משמע קצת דגם לאביי
אסור לא ולא לרבי - (3) ולפ"ז אפי' קושית התוס' (1) שהקשה משבת קי"ג:
דאפי' אמר דלרבי בל קרא הוי אסור קצ"ב דהרת בממילא - והא
הוי לא ולא קא מכוין - דלפה כיון אפי' דפנא אינו לו (4) - והנה
מה שהקי' התוס' דבספק איסור הנאה מתבטל כל שאין לו רצון ההנאה
מצאתי דאיסור התלוי במחשבה ויש לו אז צד מתאים לדבריו הרשב"א שבת
קי"ג, ואפי' ד"ה שבאיסור הוא לה המחשבה דלכלה רק מה שמתכוון לפני עינו

תוס' שם - ולא דאפי' כפסר שרי הכא - יש לעי' דלרש"י דסוגין איירי
בריח ע"ז משום הכי מילתא דשפין

מהל' שזג
דבר מכוין ואינו מכוין - עי' אגי' הגר"ח על הרמב"ם פ"ה ה"ז ו, עמוד ק, דא"ג
ושני בינים במתכוין גלוי דהנאתו ע"ש

(1) או"ח סי' נ' ס"ק ז

(2) ובה"ל שם, דלמשנ"ב נ' המ"ר דאפשר דנחלקו דשם הש' מהל' דבש', דב"ה כוון ולמא
מפרש אחר ורהא' משמע דל"ק הו נחלקו אליבא דבה"ו ובאמת
פי' דלא פליגי כי וכ"ש משמע דמ"ק לדעת הי' סוררי', דל"א ול"מ
אסור שיר דברר נחלקו המפרשו ולפרשו דשמת האת עש

(3) וכמו מאחורים תר סי' יח דמל פט' וכן נקט אבל ע' דבי' כו', דב"ה אמש אשי שבת
דפשטות דל"ק גן לאחר לפי' לא נקאמשון מוצש וכ"ש דלא משון

(4) שיר דשפא שדה קלג, שהקשה לל"ג משוער כמוש

(לו) (כ"ט) כ"ה:

<u>רש"י ה"ג</u> - אפשר לו לידע וקא מיכוין להתקרר - א"א לו לידע - וחייב הוא לו ליהנות - כמבו' שיש ד' אופני' בזה - דמקום שאפשר לו לידע עצם הפעולה של קירור קרוי שעושה ברצון - ובמקום שא"א הרי הכוונה הנה על הפעולה שנעשית בשלי הנאותא דידי'

<u>רש"י כי פליגי</u> ומיהו אליבא דר"ש - דמתיר אפי' דאפשר הואיל ולא קא מכוין - היכא דקא מכוין איכא דל"א אסור - דמקום שאפשר לידע בדעת במעשה הו' מעשה בחירה ומ"מ כיון דלית ליה הנאה דהפעולה יוצא (דהאיסור) שהרי אינו מתכוין לו - כ"ש שיש לו הנאה במה שעושה מה איכפת לן במה דבשלי מעשה הכרחי הא מ"מ נהנה בזה במה שמוכרח לעשות.

ודבשי' ר' יהודה הוא עיקר גדול אם הוא מעשה בחירה קרוי מעשה ומעשה הכרחי לא מעשה איכא דאית ליה הנאה דהאיסור - דאית ליה הנאה במה שנעשית אבל עכ"פ לא עושה ורבא אליבא דאביי (1) ורבא סובר דרו' מתמיר דאפשר במעשה בחירה משאהו כמכוין (3)

<u>אביי לא אפשר</u> (2) ומיירי בגוון דלא הוי פס"ר - ועל האמת אבל כלל פ"ב סק' ט"ז ואם דבפיך להלך של יאכל אצלו ויעצים מינו ויסתום נחירין שלא יהנה ואינו דאינו מתכוין כיון דבשלי פ"ר ועי' דבאור מ"ב ח"י הל' להר"ר כלל ז' סעי' ה' דבעה שמאור באצבע עיניו דמוכח וכן סותם נחירין באופן דלא הוי פ"ר (5) והג"ה תמה עליו מהא דאיתא בדרכות נ"ג, הי' מהלך בשוק של עבו"ז ונתכוון להריח הרי זה גונה משמע דאם לא נתכוין אע"פ שהוא מריח אין זה חטא והג"ה משמע דאף בשעת הליכה יודע שמוכרח ליהנות מותר - כיון דבשלי פ"ר נחשב כאילו הלך לכתחלה כדי ליהנות - ולכן כתב השו"ך דאיכי שיכול לאסור אצבעו - שרק לא נתכוון לצורך הליכתו להראי' - ונשאר הראי' ושמיעה לבד, ובכון בזה ממילא ולא נהנה לו מותר - ועי' קוש את קט"ז דבזה הראה (4)

ועי' דבאור מ"ב ח"י שכתב מג"א ס"ק: דאי איכא דנפיק אחרינא אית דאתצין מינו

(1) ונ"ל דהו רוב (עיקר) כוונת לגרור אינו אלא כדי לישב עליהן ואעפ"י שמתקן
לעשות חריץ - שעושה בו ועשין לאותו חריץ אפ"ה מותר כיון שעיקר גרירתו (11)
אינו אלא כדי לישב דהוי החריץ דלא נחא ליה דאפ"ה הולך מותר
אבל אין אפשר דפסיק רישיה וגוררין אעפ"י שאינו מתכוין לעשות
חריץ ואינו צריך לו אסור כיון דאפשר דפסיק רישיה ומצד גרירה
חשובה לו כוונה

(2) ובמשכ"ל חלוקה איתא אליב דמשיא - כל שאינו מכוין אין חריץ גמור ואין נפקא לו תשלום
הולך לא פ"ר (משמע דגררו נמלי שיעור - דבלי חצי שיעור ליכא הפ"ר) ודגרירה
אירי דבלי מלאכה דשבת

(11) ע' דהי הילוך וחי רינו עוד שאינו ניתן בזמן לקח הריא ולהכנות. אלא שברא
דא לו מאד מכון שבריא צרך לו והוא מתכוין להכנות אסור - דבלה לא
הכנה הרא לו לעשו רע"ב וע"ע ח' ר' דנג כו, ד"ה והא הבא

(3) וכח' כ' דנג כתו דבלק סודר אליבא דרבא דבלו האורן ביש שאין מתכוין
אלא דמפולת שלא הוי פוסק - כמשל דמלאכה נעשית דפסיעה ליכא חיובא
דאינו מתכוין - ולפי בזרין מעון. מכוער הוי אסור ולא מחוייב מאד לשם הבל רוב כמו (3)
(4) מאד מותשר ואין האיסור אלא שלא יעשה הבל מעשה לכלות - ר"ש ס"ל דבלו מתכוין
לכלות נחשבת המעשה על האבל והאינו מתכוין נחשב שנעשית מאד נפי ס"ל דבלו
דאבשע

(33) שפלור דבגוש ב"ה דדאוש

(5) נאינו מגן דבלו הבל אירי ק"ג שפסוק נחירין והוי דאושן דבאינו פ"ר

(ל"ז)

(ק)

פ"ה,

מקור רש"י - והא הוי אפשר ולא קא מכוין - וגם באיסור דלפסח של אדם מתכוין
צריך להאמיר דיותר - כן יתבאר יפה ועוד. להחרה לא - ועי' רמב"ן חולין שכתב גם
דילמא יכון וגם באיסור או לא האמירו - ואולי גם מתאין לגבי הח"ח - ועי' דרכת (1)

זמנן בגם שאין מתכוין ונפס"ר - עי' קו"ש ח"ב סי' כ"ג, וגם' ר' שמעון כתובות
סי' ד' - עי' זהו הכן על הרי"ף חולין כ"ב ב"ל ל"ד. למ"ן הנאה אמר בפני
כ"ר שריא בבא אמשין הבל מוכרי כסות מוכרין כדרכן ובלבד שלא
יכוין - והא הבל ובאי מעט לי הנאה אלא כיון דלא משגיח לי
לא חשיבין להו מידי - ועי' חי' ר' שמעון לבעל סי' ו"א ב"ה וני' ונסי' י"ב
וגל דאיסור הנאה אין הנאה אסורה אלא בעפא אל הוי שימוש לצורך
הנאה אך בלא שימוש מתם להנות במשם הנאה הבאה ממילא ומפט דמינן
כונה למין הנאה בהנן כונה לבא שום השתמשות דאיסור, הנאה
ושלא הגוף היתר באיכא כ"ר חשיב גם השתמשות ולהכן לא הבי"ג כ"ר
היכא דאמנן שיושב לצורך גומלת וצמון בכ"ר למ רק דאיסור מלאכה
(ויש לבאר עפי משל"ב דהי' למסי' כתובות סי' ד') דמה שמכוין לפסיק רישא של
דעת סגי דבעין במיוחד של דעה הוא בגם א' על הפסקת הראש
חשיבין הפסקת הראש על נטילת נשמה במלאכה אחת שאין להפריד
ומה שמכוין לפסיקת הראש הוי כמכוין לנטילת נשמה - אבל לא במשגיחין
לי כמכוין לנטילת נשמה לי ידיעתו) אבל לאיסורי הנאה דמינן שימוש
דשום לקבל גמולת אם אינו מכוין אין גם שימוש לגמולה.

והנה מה שמקשין על הכן מהא דאי' לטהרו דימות
הגשמים הוי קושיא אלימתא בדעבד עוסק לטהרת גופו ואינו מכוין
לצינון גופו והוי כמו הרשב"א שבת קי"א - בעוסק דקצ"צ
הנאה ואינו מכוין לטהרת גופו

ועי' מג"א שי"ג סק"ה
גוף לא וכו' - הכי סי' כתה"ג סי' ס"ג י' משל"ב דהי' לשבת שכ"ב תו"ל צ"ה
לא - בפס"ר יש לי דין מתכוין

① אמרתי דבאיסור כלאים כאיסור חמץ לדעת הכלאים וכו׳
דאין משערין בו׳ כדאמרו, ודוחק אין בשיעור איסור האדם
הדין הוא בהרהור דמיות דבהרהור דלעתו חמץ האיסור
נגי דספר חדש שנת פ״ב (קב) לא תאכלו אחרי מניט
הנזכרין דגם שלא יתבטל דא״א ודאש עינות בן ינקו דף
ונשארה מה דבר כיון שלא לבטל דמיות ולא תאכלו
אחרי מניט אחר הפסולת לשם נתר
ודפסוק ונשארה דא איסור אפי׳ אם לשם נתר רק שנתכוון
דפסולתו — משמע כר״מ דבל האיסור הם גם במפסולת

② עי׳ דפסוקות כלא יורד פ״ב סח״ו דהכא

(ע"ח) (קי"א)

<u>תוס' שאני התם</u> - ומוכח דס"ל דלא כתיב אכילה, ויתכן עכ"ל (ל"ד, ד"ה אלא) הוסיפו
דשאני לך, כמו כה"ג ודמל"מ (פ"ה ה"ח מעשר' יסוה"ת ח, ד"ה עוד) המר
דאמאי לי' אפי' הכל מודים דל"צ - ועי' עכ"ל מ"מ, דהגמ' מקשה פשיטא, ומשו
הפשיטא לכל דינא דבאי' לו כתיב אכילה אסור הנו מימשא דגזרי' כ"כ;

דחזותא וכ"כ דחי' הר"ן
<u>גמ' שם</u> משום דאסורה ליה עשי' - דמל"מ קנ"ו, הלכה דבמגל סוקר' דשלא כדרך
מותר להנאה - ויש לומר שעונות דאפי' להסוברים (2) דשלא כדרך אסור
ד"ה עודה הא
משכחינן מ"מ (3) דלכך הגורו ונמ מותר ממעשה (4) דשוגג אבל איסור
דרבנן קיל ומשא"כ אסור אפי' דלכך ודשעה המלך המר
ושעת הכ"ה דשלו כדרך אסור מדאורייתא הכי הוא מותר לשוגג ודמעשה
אשה בה דאמרי' דאכילה ותנינן שגמתה אסרו רבנן אבל שאינו
עושה לכך (1) תנינן דאסור משום אבל שאינו עושה לכך - אבל דבר
שעיקרו לרבנן יש לחלק בין עושה לכך לאינו עושה לכך ואינו
אסור משום

<u>תוס' שם</u> - אולי ס"ל דלא עשי' לכך רק לאוכלה - או אפי' במשמעה של דאו' דבר דלה
ד"ה ודו ודבי"א
<u>תוס' שם</u> דמשו"ה יליף חלא חלא משומה - עי' במשנת"א (5) דהשאר דהמלך ה"א דאי הוי
כתיב אכילה במעשר ה' שיתנו הכנה. ומשו"ה לא כתיב הי' דאכילה אבל
אכן דמותר שלא כדרך הנאה ומוכח דבעינן נמי דבר דבעינן נמי
לא אמרו אלא לאיסור דאכילה דבם אמרינן מכלל כתיב אכילה דגופו
וכיון ג"כ ע"כ דשלא לאסור שלו כדרך נאמר דהטא חלא למידן במעילה
יש מלבד - ומשו"ה אין ג"כ למהנה לדמיון ל"כ שאר מיני דבם לא שייך
כתב אכילה דגופי' וכ"כ דחי' כמא קנ"ז ד"ה דמל"מ כ"ה)

שוב הביא תוס' סנהדרין פ. במשמע שיש מעילה דשלו כדרך
הנאה ודברים לחוש שמפרשים סוגי' דלתכו עשוי כי אקדשינהו מעיקרא
אדעתא שלא יחול קדושתו אלא על מה שדמתו לגיל הנאה חולם לו
אבל שלו כדרך הנאה אסור משום דלו כתיב אכילה עכ"י (רדב"ז) ולא חלא
אין עקר קדושתו אלו לתוכו וכן הוא וזה ודמפרי' חלוואה

אין

(1) ועשר אין לו כל דין ממש לבד ברכה או מיט

(2) דשור המועד צ"ב ולהנ"ד הוא ממון דלא יסיק אל תמור וכריא ולכאורה הוי

שלא בשעה כניסה - דאמרי רבנן ס"ל צ"ב אם לא לממש לפי מש

הבל"ח בלתם שנעשה גדולה הוי שם בשעת הנלחם ויש לו בלא ממש

ה"ע מפרש ר' זירא ממון דרבנן - ואיך קנוי שנעשית גדולה

הוי שלא בשעה ולהם שנעשה גדול הוי נעשית משורה

(אין בה אפילו דעת"ב משפחין איסור) ודשור המועד ת"י דאפילו דבר

אסור רק משפחין דבלי בזה שאין לו ממש ודבר שלא בשעה מוגש ממשי

(3) וכב דאי רבנן בו"ז

ואל

(44) (4) ונ"ל דמאירי שה' עוד ר' ת"י דאיסור הנאה מחמת קדושה אסרו

או שמא כוונו לברך הדרשה שפי' דו משום לבעל שויו

(44) ואולי אפשר דכוונתו דבר שלו בשעה הוי כמ"ש דאיסור

הנאה (ובשאר המשפטים דרבנן לקדש) א"כ כיון שנהנה

מאיסור הנאה עכ"פ איסור משפחין משא"כ איסור הנאה

מחמת קדושה כיון שמיוחד למצוה ל"ל תשמי' בו

וגם שפלו משאמם דא חשיד כולו מצוה והנה יל

מה שאינו מיוחד דלבו לפני גדול - ודעת בה גופא

אילו הגדש שמיוחד למצוה רק לבשל שמחם

ולפ"ז אפשר לומר קושיא הדרבא אפשר שפמר

לשאר הגר"א בגדי ממלא הוי גוף של גדול הדלק

שייך פטור של שלו בשעה

(5) ולשאלת בשור המועד מוכח דכן אף מוגש בשלו בשעה מותר דקדשין

וע"ב שאילו הוי בעכ"פ הוי בו איסור משפחין ולא כאיזו אפנו

לבעל וא"כ אמור שפלו שונה בלולין אמש אשי - ותסדרו נפיו

התם לבעל בכך שאכרו ועוד שור המועד א: דסול ממר א' תמה

עמוד ר' שד"אל בא"ר - דלולין סודר דבעל בעוא בעין לדעת משנה

דבלי דה ספק א"ספקא ע"ש שג' דבה קושית המול על רש"י - או בעשק

קנין אולי טועא (בה בחוק בעיא שלם עדיין מתנה בפרוע)

(לט) (קד)

רש"י ד"ה הדיוט - הי' בודק של מפני החמה ולי חי' הבינו בגוף באלו הי' נותן
באמת לבדוק דבל מפני החמה אין זה דבל הדיוט שאין כוונתו באמת להנאת
דבל הנאה הבאה לו מגדל דלת - אלא כשהבית עושה בפני
הנאה הא לו מאליו אלו שהבית הוא דהנאה (8)

(3) גמ' ומסדרא וקשה לכ' הא דאמרה - ע' משנ"ב למטה רש"י ד"ה לא אפשר

גמ' ומסדרא א"כ כשבא לבודק - סדרא הוא דאפי' איסורא בשבת ליכא - ומ"מ
אינו מותר ג"כ (2) בפשוטו התם - תוצא בתמונה משום בודק הא דיבל לדקה אומנות
שלא יכוונו - ואי נימא שגם קשה מאד למצוא - א"כ משום יתכן איסור
כלי של מראה יתכן שישלשלו (כמו שתקנו לפי האמת) ואי נימא
שגם ג"כ קשה מאד לבוך ועכ הוצרכו להתיר איסור בפני דשבת
באיזון וא"כ לבין ישלחהו מפי המגלה בשפשוף אבל שמגלה המגלה
לא כאותו איסור הכלי - אבל אי נימא דבלי אפשר קא מכוין ל"מ
תפסא באיסורא כלל מפי' שנאסר - ומ"מ משום דהבאה השני מאיתן לחומש
דבעי לו בקשה ולא אפי' דבה הכל איכא. ג"כ בודק דבבת כאחדית
שבל דעלמא ת"ו ד"ה ונתן שמגלה בפשוט ודה הגמ' בכלל סתירו לבוך אסור בשבת

גמ' מגלה גומא ע' מפרש חלאוה שגם (מיין) שהתירו לבוך הדיוט לבוך שמא
שגם התירו לבוך הדיוט לגמרי.

ולין הוו פתוחין דעל"ג דות קבוק ע' שפ"א שבמור משום לא הכניסה
דאגודות ע' הפרש - ולי דמאירי לא היו נכנסין להבא כפי שלו
עונו עניני - ואלו כוונו בגל דכניסה דאגודות כיון שהם רחוקים ויכולין
להסתכל גם לא שאר הבתים - ובצד האחרות שהם סמוך ממש למקום
הבית שהוי בו הדבק ולא יוכלו להסתכל אנה ואנה

רש"י דלא אפשר מלבוש לחוץ ודה"ה והא הכא דבלו אפשר שלא יבצא לחוץ
משמע דרש"י שבא לא אפשר דמין גם בודק לעצם הפעולה ויש לו
דאגירת כשאי אי דמין ג"כ בודק מגלה כפי ומשני התם כ"ה, ד"ה לא

משמע במתני' הקושיא דאי אפשר הוא דקשה לו לשנות דאופן אחד
ואולי דשניהם דמינן - דהפלוגתא בדין דשנות, וקשה לו לשנות
דאופן אחד

(2) ומצאתי דיוד יהודה (נ"ד; ד"ה מעשה) שעמד על הקושיא דגמרא לפי שלא
יתפרשו ומה דמוכרע בסוף

(3) ואפשר דפשוט סוף דבעיא אי אפשר קמייהו שיש לספק גדול
דעשיית המצוה ואולי דבר ברור השי' כי לא אפשר לתקן הכל
אבל עי' רש"י נ"ה; ד"ה דלא אפשר לתקן שלפניך אומר כלום ודווקא המה
הכ' ש"ס דלמעלה אא לו לדבר משום דיש לתקן הכל ע"ז - ואולי יש לחלק
(רק דבר קל הוי דפסק)
דין עשיית תכלית במעשה נעשה מלאכה, ואיסור דברים של קל דלדבר במין
למעלה באורח.

(8) אליבא דפשי' הכונה הוא הדבשה סו"ה לאמר דעקרו אחד (דרך המצוה
במעשה קטן מהכל מקום פני אי דבעי דבהמה צריכה עליהם)
ומקרי שאין פעולת דשאר הקנים

(א) (קג) ב"ה

גמ' קול - אין בו משום מעילה - עי' קה"י נדרים סי' י"ד שמביא קושית האחרונים שמקשים מר"ה כ"ח. אמר רב יהודה דשופר של עולה לא יתקע (דמעיל בליעת קול בין מעילה) ואם תקע יצא מ"ט עולה בת מעילה כיון דמעל בה נפקא לה לחולין - מתקיף לה רבא איסור מעל לדבר כי קא תקע דאיסורא קא תקע - אלא יצא במצות לאו ליהנות ניתנו ומתבאר בשיטות כל שהר שנתקדש לא בו בין מעילה אבל אם לקח כלי שהר שהתקדש ותקע בו מועל - לא משום הנאת שמיעה אלא הנאת השתמשות עיי"ש - ועי' שפ"א על רש"י ד"ה ורבא שמשמע ברש"י דבאמת האי סוגיא דתשב' אסתא סוסי כ"א. ומביא בי משנה בזה דאין בקול בין מעילה לפי שאין ממש בקול והיינו דשור שאינו של מצוה שאין בו הנאה מקול הכלי של אלו משקול היוצא ולא אחבר לה אי קל משמיא נפל או שבא מכח אלו דשופר של מצוה הוא צריך לעצמו של שופר שאם ישמע קול שופר מעלבי שופר לא יצא י"ח ורמש בפ"ב נאמו דעצם השופר והשופר יש לו ממש ומדבש שיש בו ממש שייך בו מעילה (ורמב"ם צ"ו כונת רש"י ורבא יש בו ממש הממנין (1) דברות אינו בזה נפרד כמו קול הנשמע מכלי שור אלו הוי רק סממנים ובזה אבל יש לו מבוא שבא מעילה דמנאה בו השתמשות ואמר ע"י שהגיע ק"ב הי' נפקם ולא חסר עליו הבדש כן אמר הר' מאיר וואלדמאן

דשופר שיתקע ומדוש - מרהיטת הלשון משמע דלא הוי רק ניחותא על הבשת רק בשבי כונת הגמ' על הדבש ומה קראו הגמ' לא ידענא מכון ומשמע מרש"י ולא כרבינו דוד

גמ' לאותן הרוחשין - עי' מפרשא - ולכאורה צ"ל דאיסור להתקע הוא בפשא קודם שנגאלה מגרעון לפי מה שלכם המפרשא דזה נשמע מצוה ליבא איסורא

רש"י תשב"ז - עי' דמון שמוא - ועי' תגל יומא כ"או, ברש"י כאם שאמר ליהנות אין תפרו

תגל לאותן - עי' ... אורח ... להתקע דשופר הר"א והר' ט"ה. נ' המר במבוע לה דשוב' מרבה

(I) אבל זה קשה להבין דלכאורה יש ריח הנעשה ע"י סממנין ומשנע
של כל דבר נפרד - ונהי' מאיר ונאלהמא אמש בשעת א' הקטרה
קרני יש לו ממש שאז ממשות של הקטורת מעורב עם העשן ועי'
בשו"ת פ"י כש"י, דבמשנה זה ח"ד איירי **שמקטיר על הגחלים** דדינו
בעלו נה נשרף אין לו ממש (I) (וי"ל דבאו בעשן והמשנה לדורות
בזה"ג הנשרף לשיח ריד כבר והנה כמבו' לדרא הינו
להקטיר) ועוד פי' בא' דבל"א דרכות מ"ג; שמשנה הא בשעת
קטו' בבל הנשמר שמרדפין על הריח בס"ד דכל חיוך דרכם הוא
לילך במולק ונה אינו דריא - והוה דבה טעמו דשית כו' מאן
נעשית מלבנה וזה אין שייך דרכם. ונקטו שמו קשתות
ריח לקול ומשום - ותי' דבלי הקטרה יסוד פטורן סלא משום
אין לו ממש ורק דהקטרה קרי' משמע ינש לו ממש
(II) וכ"מ מעשו <u>אין</u> המאי נוין דהו ממש- הקא' לין על קטורת

(מ"א) (קי"ד)

גמ' עלה עלי זבר פסולה וא"ת - ע' שו"מ דגש"מ (י - כח, ד"ה שפן) דגמ' חשיב ניחא לו כיון דבשאר פרות הוה ניחא לי, [ועי' קו"ף הגרי"ז] ועי' קו"ף הגמ' דהוספות - אות ד' שדנה תי' קושית הגר"א (דגרון ואינו מקפיד תפסל מפ"ת. כיון דאחשו מקפיד) דבאן שאינו מקפיד אלא משום פסול טרלה וא"כ לאו הפסול לא הי' מקפיד אין זה דבל מקפיד ע"ש

גמ' שם דהא כחכמים דפוסלין - וקא' כדין דוד הוי"א מגמ' דטלמא דחכמים פוסלין משום דניחא לו דלית זבר - וקשה דאכתי למה הוכבל שיטת החכמים דאותו פרק בפ"ב משנה ה' איתא כ"א אומר פרת חטאת שמתה כשרה וחכמים פוסלין וידוע איתא עלה עלי זבר פסולה ר' יהודה אומר אף הולכו פסולה ואו מעלמו כשרה אם שמר ממך כנה דתוס' פרה סי' ד' יאות ג'

גמ' שם אך - היינו כשרואה דשעה עלי וניחא לי - וכנה למו קאמר ודאי לו ניחא לי וכי בלוה מפרשין שלא ראה דהוה ורק אמינן בגוונא שניחא לי - ועי' תי' נס חידשו דאיירי דהוה שראה והי' ניחא לי

גמ' שם שאר בפוין אינן פוסלין אלא דשעת עודפה מה שהנשה משום חשיב עודפה - ע' דתוס' פרה סי' ד' אות י"ג שמצר דשעת הפסל באן שלא דשעת עודפה היינו שפניה עלי עול להקל מאת ולא הקפיד שניה בשמא עלי ולא איכפת לו אם ינית על הארץ וכזה הנחת עול פוסלת אבל הבאו בפרו דמין שנית לשם שימוש שאנו שיהא בשמא עלו ② וא"כ הוא ניחא לי כמש לו ולמה קשה לפו - ומפרש בפרשין כהרי"ב דאו דבשמא לעודפה אינו חשיב עד שיתאול לעודפ דפיינו אל נתן כלום עלי לשם מתרישה אינה נפסלת עד שיתאול ומשה הורשה לבל דעלי לשם תשמיש אינו פוסל משום דבוי רק הרשה לשמוש ושימוש נמי לאו עודפה ③ דשעת שימוש חשיב עודפה - ולכאורה צ"ל דגם שהיא מרוחה ①

① חשיב ג"כ עודף שנעשה דנעשית בעולם

② ועי' ש"מ ב"מ (ס"ה. ד"ה שכן) דכשיש עודף הוי שליש לאותו עודף כלל בנותן ד'
והכא כיון דמשהו נותן ד' היינו שוה עודף וכמבו' בתוס' כקושיית התנא
דקושיא פי' שוה עודף היינו שחשוב לשל עודף והא מאי לשל
עודף איכא

③ ועי' מאירי שפירש דכל לחלוקה אינו עול - אבל עליהו הוא מוהא עול אצלה
וכמבו' נמי דלוי כהתנא דס"ל דבעינן רשות ש"מוש ועי' דמשק אליעזר
פ"ק מ"ג דגם שמו מיני בעלי חלי ורדעה ע"כ חשיב מעשה שוה מעשה

קה מ"ד

גמ' עוד נקרין עצב - עי' נתיבות צ"ב ס"ק א' שסותר לתוס' מטעם
דעד עיסקא שנה כנגד כל העיסקא דעיקר התפיסה הוא משום פלגא.
בקבון אבל שאפשר לו לתפוס חפץ קטן רק הפלגא בקבון ותופס רק חפץ
גדול שיש בו דינא גם נגד הפלגא מלוה ופקדון. דשו"ל שאינו נתפס
בטלה - משום דכתיב אשר לו עוד דהא מה הוי מוחזק דמשמע דכוונה
וגה"כ מועט כשאינו דשו"ל דכשר למוחזק ודבר האפיק. וגם דאמרת
חסר כ"ב אמ"ר דהלכה ק"ל דל"א ודא משום אסור ללוות האמת קרא
כאשר לא יוכל דה דבעינן דעלה עלי' בשם דבר עשה של מושב
ופקדון דאופן הנותרות הוי אפשר ודא מטען ודמיל תאוה דבדין

תוס' ד"ה דהן ר' יהודה פליג ואמר דודאי הלוה עלי' - ועוד לתי'
הראשון אבל בסגי לכי נימוא דהדיא אבל לתי' השני בעי
לרבנן קדין נימוא דהדיא א"כ לפי קדין מעשה כמ"ש
דימא רבה של (פ"ד מ"ד וע' דמשנה אחרונה) וא"כ קשה דבר'
ע"כ לא דריש עודד א"כ קושית הגמ' דשו"ל שאינו ואסור
שבי רק א' אבל אדרבא דבי דבין אינה מתרצת - ולר"מ דגם
לרי קדין רק מעשה כל דבר אלא מעשה אמור לו דמין וצפו
שהדבר אדי דלא אפשר ודא מיטון אסור דמשון במעשה זה
דבו אסור וע' שפ"א כו. וכה ת"ש

(1) ולפ"ז ק"ק בשו' המ"ל ד"ה הא - שמים לפי שאנו משיגין והיינו שמשמש
לפי משנה לזמן רש"י מימש ז"ד"ה על הקריאה דהלל שאומר
משום (נכר המ"ל דג"מ לו, שלם הי' קושיא) ולכאורה לק"מ
דלפי האמת דהלל שאומר משום פס' דהלל דבשו' לא נקא
מבין ו"ע לדבו דאורז ע"ז רק דהלל ע"ד נשק ומה
דאמרת תנא שאומר על הל' דג"מ דסוגיא דבמו ולכך שאומר שמשה
רק מגילה הא מסויין משום שמשה אומר הלין

(מ"ג) (קד"ו) כ"ו:

(7)

רש"י דקליפי ערלה – שאל בן הצל פרי נאסרין משום ערלה – כתב (1) (חלקי דאות
הט"ז סי' רצ"ד ס"ק ט' והמ"א סי' רב ס"ק י"ג איזה ברכה מברכין על קליפת
מראנצין – סברת הט"ז דהבריות בזאת פרין הינו בשמת לאו פרי ומ"מ
אסור בערלה והמ"א מפרש דבשמת גילה דבשר כפרי וע"ש באחרונים
הפשט נראה לשון רש"י משמע כהמ"א

(5) גוי חדש – נימא יש שבח מוקצה דפת – בהא י"ח, שטק נ' במה דלבאורה הי'
גוי חדש – ואומר רש"י דלא אלו בהאיסורי דאורי' על תבואת מן הצלין בחשר נכנס
מן הצלין ועי' קה"י דה"ש סי' ג' במוקצה אסור דהשתמשות וע"ע
דרכה אחרת את ד'

גוי חדש – עי' תוס' הרשב"א שהביא שיטת הריב"א שפי' במחלוקת אלו דבם
בל"ז יש שבח הנאת עצי' נידון דפת או שבא נאפה ואין שבח
אין חשוב שהנאת האיסור יהי' דפת – ולפי' אסור לגנוז מן השלהבת
שהרי נכנס מן הצלין ומשוית הא או שנאפה הפת אלו שאנס
נברת דפסח – (4) וי"ל שבאק הורה דקושיא הגמ' עצי' בא איסורא הוי
משחרר לפת – דבא מה אפר דאו דבא נכנס מן הערלה – וע' דשבא
ז"ה והמאירי שג"כ נחית לפי' זה וכי' קושית הגמ' והא במשני הגמ' שהשיבא
כדי שתבוא דבש שאסור אפי' בדיעבד משאוסרת לע

רש"י דישלה עם גחלין וגחלים איבטריבא לי' דבלו גימא אמינא איסורא
דמנאי וכ"ש דתנור גרול – (3) (2) מקשין מתולי עד, בזה ועגרפו והכנס
דבונה הגהל של עי' שפא של ועי' בגחלין דלרעה אותה דהבל אש כמו
בעצין אך מם שפא דורת אחר כלות העצים החום שהבל ממנו
עצמן משאר חרס התנור דעצמו אין האש אותה כן אך חום של
אינו אלא ממש שבדל – וע' מפרש"א של מם שכי' שיטת רש"י וביאור
כונתו באו"ה דבעצים האוד, עצים חום הנעשה מגחלות
המוחסה מחוז הנקלט מבעקורה – אם דבו דבקא או גחלים
הינו וזוממות אם לוחשות יש חי' אחרת בס"ג צ"ש עג-ן

(מ"ג) [ד]

① ודלשון הכן שאל כן אסורין משום ערלה - את הטפל לפרין

② והנה יש דגמל תומא לריב״א לו גרע מחלי זוממות מחמת חרס התנור
ואחז דבריב״א צ״ע לשיטתו (כיון הוא דהוי המשרא תגל תדש) דמים
מחלקית רבי ורבנן אינו אל הכש נורע משום אסור דבכה״ג אסור
לזכות מפשלהרת רק נחלקו אם נאסרת הפת על השלהבת - ולרבנן
יש לחקור משום היתירה דבמלת - דבעינן אל נחלקו דמחליו לוחשות ומוציא
חכמים דאדוקה כעמצא חנינן דבגורל גדול גם הל סוברין דגייר הפת ורק
דלוחשות פליגי ואי אפל דרזוממות מודים רבי לחכמים (נמצא דבזוממות
סובר רבי דאין הפת נאסר אלא בפחות אסורה אלא שמה הקשה דלא גרע
מחלי זוממות מחמת חרס התנור - ויש לספקר דלא כתב הריב״א במחלוקת
רבנן רק למה דפליגי דאשפה כעמצא אבל אי חולקין בלוחשות אם
דבכה״ג סוברין שנאסרת הפת וחולקין בלוחשות מפני סדר האיסור
ואי׳ דזוממות אפל דבה״ג לא סדר האיסור ועפי״ג הוי גם לשיטת הריב״א
והפשפשו גם כאן

③ ועי׳ מה שנא׳ שמפרש דבפשו מפרש הסוגיא עד זמן לבגמליפ
עוש

④ ועי׳ דשוט מנחת דרכה ס׳ לו (מ״ו, ד״ה והלא) משום דשיטת הפסקים

⑤ הוי בנצי ומאי קי״ל - ולשאנשה מנחת כהפ׳ והמגן התוספ׳ - דבמחל
סוברין דבלי איסור ותנור של היתר לא בנצי דעיקר הקורין
הוי הבליו שוה דאלו המגן גמ״ה אות ד׳ שאמר כאן נפ

Ⓓ ועי׳ פסי׳ כרו ולא יצוע שהשומע אסור כפרו עצמו

(מ״ג-א) (ק״ז)

<u>דסוגיא ע״ה,</u>

<u>לשיטת רש״י</u> אפי׳ בספק נסתפק אם החוט נפרש מן האש או נשאר
דבוק ונטמא בשר אצל הני מבופרש נאחד בינו - בכ״ג שמחובר
לעצים ממציא שלה העצים לפת, וע״ז הקשה הגמ׳ דמאי כפילת
הקרא נקרא צלי אש וע״כ מבונצל ע׳ האש נשאר עלין
של אש אע״פ שנפרש וה״ה למאן שדה עצים כיון שנוצל החוט
ע׳ העצים - והגמ׳ צ׳ דכבלת הקרא מגלה דנפרש שאני
והנפק דג׳ השני - ידמין צס מסברא דנפרש שאני רק
ס״ד דלאיין צלי אש - יש לחוט מבב עצמותו של אש
בחוט גולבות אש וכגב נשפל ע׳

<u>שיטת הריב״א</u> - י״ל דאצ״ל לשיטת דגל הרשב״א (כהון) דלכוע השלח
דלה מן העצים - ומחלוקת רבי ורבנן הוא אם נאסרת הפת
ע׳ ביניה דשלח עצים אם לבוע אסור להנות מהחוט - וא״כ
ח׳ בגחלים הוא אלא שנשאר חוט השלהבת דהגחלת
(ובזה אסור ליהנות מהגחלת - ולדידי׳ א״ש לשון הרמב״ם דשלה
(בד׳ ע״ב) רק הפת מותרת - כיון שהאיסור אינו דמין
ל״א שניכר השבח <u>עצים</u> דפת דסבי לאיסור הפת - והר״ן בחה
בשבו שבגחלים אין חומן רק מחמת השלהבת - וע״כ שבו חוט
היתר - נמצא דבסתברא דבגחלים אינו משהו דבהאיסור אינו רמין
רק דבשו׳ חוט היתר - ורק חוט היתר מותר ומשה״ה נחשב
הר״י דמעבת להאיר בחוט איסור

<u>שיטת הרא״ה</u> ופי׳ ר״י דאפי׳ בשאוקה רבגבו אינו אלא אלו משפרש
ע׳ משיב לקמן (מ״ג ע״ג) ויש להרחיב הדבר - מסתברא ללוש דבטעמו
דשוי משפרש הוא משהו דבל בגידולי איסורי הנאה (בשר
בחלב) מאיסורי הנאה אינו אלא אלו משפרש - וגבי האיסור
לא דבשני איסור עצמי (כמו שפי׳ הר״י סוגר דקושיית דגמ׳ אי
מקום להסתפק דגרפו דבחוט אסור) אלא דבאיסור משפרש ①

① הנה משום דכנפים מתאימים הנוגעים (מוצי הבלים משום שבולע הפת)
ובכלי הקמא הנה דמקום שנוגעה הפת בו החוץ אלא
חושדים שיכ' נכנס מוצי הבלים כיון דבפנים נוגע בו עצי הבלים,
או כיון שנפרד מבשול מוצי הבלים (ואינו איסור עצמו) מותר
אוכל הפת – והרי הנה כאן מבליע הפת דמשך מיעוטא
יעורה חשוב. כל אש וכו' כיון שמחוץ הנפרד נוגע בו
האש חשוב שנפסק נצבה על אש ושם מתחלפין כגון גחלי
עיגור היגורה בשעה שנפרד. לא חשבינן דמה שנשאר
יוברו בו' על אש ונהי הגי' הנה בגחלת גופא יש לו חשיבות
עצמי של אש ונפשו כשו – והנה הגה הקשו על הרי
(על מה הבשול) מה שייך לאסור מבשרן אי יש שבח עצים – והיינו
בשאלות הכי פי' לדחן כגון במאלפת כדי נפרדן הוא
אל האש רא מן משהו כנשלך – והגמ' הוו מפרשים
בשונה הכי הבו הוא כמו שפי' דספר החיים ודבריו שמואל
(קי"א בפ כ"ו) בכמה הכי סל בראשה האש ממשהו כנשלך
כך מבשרן מבחין כאלו רא מן הבל ונשו מה שנפש
מבטל מה שייך לאסור מבשרן אי יש שבח עצים (וספרות
קושיית הגמ' על הכי הנראה הרי נראה קושיא

ק"ח

מ"ג

ג

חידושא

איסור הנאה אף בבשר עזיל דלוחשות מאגרות בעכ"פ דקדק
נפרד חוץ השלהבת מבוצ"ל

בגמ' ע"ה בע"ה עירובין ותימה לכו - כמשנ"ג בתשובות גליון שלפי,
די תי' הגמ' דלתי' הראשון. דאיר השפ"א דאילו הקרא הוא דאינו
דקרן פסח
קרוי אש דנותן אש ממש ולל בה יש תימה בעכ"פ
כיון דבחוץ השלהבת אסורה מה"ת שיותר או שנקלט דבפני האינור
(ודבן אינו מעון הקושיא כל הצורך דבהא חוץ השלהבת קרוי
בלי אש ורואה נקלט דבפני האינור ואינו מקושר להאש שוב
לא נקרא בלי אש אך אפי' בכה"ג לגבי איסור - דאיסורא בחוץ
הוא דבקא כשמקושר לאש הקשור לעצ"ל והלכך כמו מתנא
דסוגין את א) ולפי תי' הר"ש הגמ' בה"ג בפשוט דלי' בשבת
בקרא דאינו דלל עצ"ל כיון שבפוסק נפרש החוץ מצד האיסור ומונח דבפני
האינור - ועי' תנא בפנים ערלה סי' ט' אות ג

יו"ד ע' שפא שבמיור דבזיל למיגני אסור באפות א' שסוכר שבו נותן
בא' נתיבה נמא מותר באפות בו. שם כשירקנו (3) אינו מובן כ"כ
הצורך דלמעשה האפיה של תנור שם אינו מחבר לאיסור הנאה
אבל מסתברא כוונה דכיון דבאפיה של חרס מחבר לאיסורי הנאה
לא גרע מעשה חתיכות של חרס ע"י היסק של איסור הנאה ושוב
הקרו דבמסתברא שיש מין בנין דיש שאם עצ"ל - אך לכאורה אפי'
דכיון דנאסר ע"י ערלה וכה"ג דבוי מן הנשפך שוב חלה
דין שריפה על מה שמתבלה מפני - וע"ל מס' ערלה פ"ג מא
דקנ שלצאו דקליפי ערלה יצבע ובמשנה אחרונה דערלה דשריפה
ובמשנה ב' וה' אפה את הפת מדבק הפת - (2) ולכאורה כנ"ל
דתקירה דריב"א אחרהן אות ל' אם נעשה חפצא דאיסורא - וכו' יש
לחקור אף הדין שריפה תלוי דאיסור ערלה או דחפצא של ערלה וכו' (1)

(1) לחקור איך ע"י נגיעה מתחיל מעשה שופטים - וקודם את עולם התהו (II)
(2) מ"ש הגלגולים דסוגיין וצ"ל ולמדנו שאין שום עבירה חשש
איסור דאנק שמא יבא לכלל נחש כאיסור עצמו כמו שהוא כו
בדת כתיב שאינו כן - הרי הוא איסור לאו לנפשו
דמתקים נון קטשפין - מ"ע בלשון הבעש"ט דסוגיין כולי נחש איסור
(II) מן קטשפין מן התורה. ע' דבר שהוא דסוגיין דצ"ה המוציא הנכתו
(3) שמו דמגוש נשמות ב"ו, ד"ה אלא בעשמע דבר"ל הנשמות מכן
על דמגוש חדש עוש

ק״ט

מ״ג

ג

תוס׳ ד״ה עה. ד״ה וגרפו דאפי׳ אבוקה כנגדו לא אסור אלא משפתו

דקדרות הבצאות מאוחרות. כ״ב: מדוע קושיא רש״ל ספר החי״ד מלשון הגמ׳

אלא עד״ל דאיסורא לרחוק הכל משפתו. זה משמע מדברי איש-נח

לשמוש דבעו שנאמר (דכ״ה לשו״ל) דשונה הכול דאיסור כנגדו אסור משפתו

אבל השתמשות דלכי איסור אסור משאורית. לקמן וע׳ מא תמה סק׳ ד׳

במשפטי הכול משמע דאיסור כנגדו אסור משאורית.

(יז) מ׳ ג׳, ונפ״ל, דהמשלי׳ הוה כדבר שאין הוי בורא משאמרין כ״כ
ב׳ אסור להשתמש דקורבן אף על גב דלא הוי בורא, אלא דאי
הפסד קרנו שמפסיד בזה כמותו כמ״ש דגמ׳ וכו׳

(דו) ודבונת הג' הריטב"א אולי אפי' בהתנור מסיק רק דהקדש בזמן האפיה
בל"ו, אין התנור מתפעם [illegible] שאת מחנה [illegible] אית ט' מ וצ"ע
ונראה כו בבו כנה התנור ובאין אלו לפוצ יש לו הפגם
משאמשין דקדרה למ"ד נוגע ממש בבישול אא כלל לוי קדרה ואולי
ג"כ במקר הבישול הוא ע"י האש

מ"ג

ד"ו

קד"

תנור שהסיקו בקליפי ערלה - ע' צל"ח שהקשה הני כולי מן הנשרפין ובעינא קליפי
דאמרי שמן של ערלה בהן ורבנן אסרי
רש"י דקליפי ערלה - ע' לקמן לכה, וב"ה רש"י אסרי

ישנה יוצן גחלים - ע' צל"ח בסברת המהרש"א דבגחלים ל"מ גורם של היתר אי
שות
איכא התנור חדש - וגם אפי' אי בנוי בנתנו הי בין דיתוץ ע' אבנ"מ סי' ז (1)
ומש"כ עוד בבא בגחלים דרבנן דפת. ועוד דתנור חדש אין יותץ לבעירה.
בגמ' תנור חדש דה"ר מותר הפת משום כולן באין שום עזיה

(דו) אגב דין חדש - בהרבה הי' כדז"ז באין אמש חדש יותץ ויפסד התנור
ועי' הריטב"א בטעם מה חלוק מאד שיתור לרבנן לכתחלה דאיסור הנאה
באורייתא מטעם חשש הפסד התנור - והנה לפמ"ש הגמ' ע"ה, ב"ה עצמן
באפי' אשוקה כנגדו הפת אסור כל משפחתן א"כ התנור אינו אסור
מ"ג: (דו) אלא משפחתן (2) ועי' דהתוס' וכמש"ל כנות לומש בעלי התנור מפני
בזוי ועי' ישל פיתותו דז"ז (3) - והנה מקושית הגמ' ב"ה דין חדש
במשמע שפשוט דהפסד הדין חשש ק"ו דז"ז משמע בפלוגי' ע'
הב"ש והתוס' ועי' חדה אשתה אות ג' בלגדי מה שאנו נאסר לגו
איסורא באיסור הנאה ובמו הבאו בפסק וכה דמנע - והנה דסוף בעיין דאת (4)

אגב דין חדש - וא"צ - מוכח משאי' הגמ' ב"ה נאשוקה כנגדו מפני בזוי
בלא הקרני כאן (א) - עי' המהרש"א - ועי' התוס' דסוגין אות ג' - שכ'
דהוי על הגמ' שמפרש כנגדו מטעם קדין ב"נ ב"סגי דגחלים לאשות ועי'
איסור או לעשות אשוקה כנגדו מלי' פיתא - והנה ע' דרך על הגי'
(ב"ה הא) וכ"ה ישן אמאי ונתן בבא איכא בזוי תנור בהיתרא ועוד באיסורא

רש"י דישנה יוצן גחלים בפי' איתהני פת מאיסור בכדי כלה ודהו (פ) מ"ה:
וגחלים איבטריבא לי' צל"ח אפתי איסורא קמינא ודב"ה אימור באיסור
שבה בכדי כלה, ודבל כ"ב דב"ה יוליך הנאה - בלו חשיב להו הנאת
היסק משום בליתא ואיסורא קמינא ודבל כ"ב דב"ה דטלה דמאתיל

(1) ע' מג"א שמונא בשיטת הב"ח אי למאוד עד גודל איסור שנימא בזה מותר

(2) או שסודרים כהכן (ע"ב כ"ד:) אין גופו אסור מפני שאין של
גופו של איסור כפות גאפ דעלי אשפה - במתסרי משפטים הדרש
ב"ב שהם טעון של התנור - ומ"מ תמצא עלה ק' ט' אות' דמסקנ' הראשון
שלכ"ב כן וצ"ל וכיון שאין התנור משום שקודם אלא שימוש הוא שמשתמש
על עצמו לומר בזה מותר לא אסרו רבה - וכנ"ל אי נפרש כן דמונח

(3) שו"ר דבג"ש שמבאר הפ"ט מתל בגבה של ב"ח הוא היכי שמפסיד
היתר אבל כשמפסיד איסור להדב ל"ה כב"ח
הוא בגבה על תנור בה חצי
וכן לפ"ז אבל פירת החלקה יואש, שהוא מותר הן שהרגו
שוחות הנורה או עלכנות וביור בבא הו, בפרק ב במא דף א"ה פ"ה הי
כוב בבא"ה א"א לפסק בו עצו - וכן בנו קושי לשאת הדרכה
אשרבה אפי' אי נימא בכל היתרו הלו משום בפני בפשטן בתנור
אינו נאסר משאורית א"כ להשתמש דעלי איסור אסור ועי' מש"כ
בהגה לעיל קושית ספר המאור

הרמב"ם בשונה דפשטן מפיקין קושה התורה טאמ"ל - ואי נימא
בשונה דאודתא בפשטן בלוי, בכל בגד אשפה כשנת
הני בפשטן דמן התורה אל כוי מותר בבוי גמלת ע' מש"כ

העיקר שאין התנור נאסר אלא משפטן וכיון וכו' - ומיהו דגרמו ולא בגוף
אסרו משום הנאת חוץ המותר ויש למחו הלא בקולו רחב
מפני הפסד אך שפה ראוי להחמיר שעכשיו נהגו מתנור המושג
דאיסור - ולפ"ז אפי' בקושית הגמ' הי משום דמין בטון
תסתי דגרמו ודאמרו כן פי' הבדיש דבק ודבק ראשון על עש

(4) י"ג מסתפק אם יכול להשתמש דקלפי עלם להסך תנור ישן - וכן
פשטות הבשר משמע מהא שמותר שאף הלה איסור לו דהפסק הוא.
וכן ע' דהוא פ"ב דסוגין ודע"ל בכל מקום, בשואר משפטין
במחלוקות גמ"ם אינו נוגע לעני' הפת בהפת הגמ' הגה
בלי מתבונה הפרת [אגב אורחי חינון מינ' ת' על קושית המשפט (44) מ"ה;

מ"פ

קי"א

מטבלה ונדון האיסור - ועי' בראש יוסף כו: ד"ה וחכמים שביאר מלשון
דאפי' מרוקדות שלו דיסוד ההיתר משום דאין בו ממש ואלו אפי'
שמש דאפשר דינם כמו פסח (סי' ז' מ"א, ד"ה ודסבר ועי' סי' ח') ודאחרונים
ח"ג סי' ל"א אות ה' דאיסורו דאפשר הוא שהוא משום איסור הנאה
והיינו דאפשר דעצם הדבר אינו אסור בהנאה אבל כיון שנתפסה על
איסור הנאה קרוי השתמשות דבר כנהנה מאיסורי הנאה - (ועי'
שו"ת מנחת ברוך סי' ס"ב ד"ה אמנם שהביא סברא כזו דשנהנה מוצקן
נהנה מאיסורין למפרע ודבאו ועוד בשל דבש שנתפסה מאיסורי
הנאה אסור בהנאה ועי' דקה"י (סי' ג' מס' ביצה ד"ה ויש) בשלושה
הבגד מתמשש שנהנה מהבהבור - שבהנה מבגידולין מחמש שנהנה
מאיסור הנאה - וא"כ אפי' דבזו כונת הא' דבעצם העולות אסורין
בהנאה אף (אם) דבזו העולה הוי חפצא דאיסורה רק דאסור ליהנות
מהן דקרוי שנהנה מהעולת - והנה כשבנין לגבי הפת כיון
שהפת נתפסה על ידי העולות שקרוי דבעל האיסור כמו כולה
שעם אלא לאסור הפת דבפת אינו נתפסה מאיסורי הנאה
(8) והוי כגידולי גידולין - ואולי דבזו כונת רש"י ד"ה וחכמים אין שבח עצים בפת ממש
ואולי אבל דבר בשו המשנה למלך דעבפשיט שעם בחדש אין
דליכא עצים דאיסורא דמין מ"מ ע"י בישול התנור נאסר הפת כיון
שבא חדש ונעשה דאיסור דליבורה גמורה מטעם אינו קרוי עולת
גורם של כיתר - דלפי הנ"ל אתי שפיר הוא שאין האיסור דמין
אבל מ"מ יש איסור להשתמש בו ומשום הכי קרוי גורם של היתר
ושוב כתב המשנה למלך דעתו לומר שבחדש אע"ג שנעשה דאיסור עד מקרי
איסור דמין והיינו כנ"ל (5) דהתנור ג"כ לא הוי חפצא דאיסורא לאסור
את הפת דבר דאסור להשתמש בו משום דהוי כנהנה מעצים.
דא"כ אפי' בשאלוקה כמגבא ודה"ר אפי' דחדש הוי נעשה דאיסור
ודהיתר דאיסור ע"י השלוקה שהאיסור דמין והיתר ע"י התנור שאין
האיסור דמין - והנה לכאורה קשה מטעם קרוי התנור גורם של היתר

(1) ועי' בשערי יושר שער ג' פרק כ"ה דל"ה ומעתה שוב כתב כהמנחת חינוך

(2) ועי' לשון הרמ"ה דפי' כמשנ"ת: כל הנשרפין דהקדש אפרן מותר

(3) שו"ר דהרמב"ם [illegible] אשרה את ד' שעשה מקל ממנה איסור הנאה

ועיי' מש"כ דאות ד' דל"ה ולפי"ז שפיר [illegible] דשאני הוא משום

שהוא מגדר הנאתו ומש"כ עיי' ועי' כ"ג, דל"ה ואם [illegible]

(33) [illegible] הוא [illegible] מן האיסור [illegible] א' - ועי' דמלחמות דסוגיין ובזה ולמש"נ

(44) מ"ב: (ד"ה רשות) שהרמב"ם [illegible] על הפי' דלא אדוקה בנגדו אסור בגנור [illegible]

א"כ למה חדש יותר דאדוקה בנגדו יותר הפת עם דבגנור [illegible] ומשום דבאין

שמותר הפת. דבגירת הפת הוא רק עד [illegible] - ועי' בשחלוקים

של יותר [illegible] הוא אי מותר להשתמש בגנור בשביל דהפת יהא

מותר מה אסור להשתמש בגנור [illegible] אסור ואחרי [illegible]

מותר - יש היתר להשתמש בגנור [illegible]

(33) [illegible] שמה [illegible] הפת - חשוב איסור דמנה - [illegible] נחשב

כאיסור עצמו - והוי מן הנשרפין עיי' ועי' דבר [illegible] של [illegible]

[illegible] הפת [illegible] נחשב לאיסור

(5) עי' כתב פט"ז מפ' מאכל בגנור (חדש) אינו איסור עצמו אלא שמשמש

דעב' איסור - נמצא דאין כאן איסור כלל עיי'

(7) ועי' דפי' רבינו מנוח על הרמב"ם [illegible] ה"ל וא' כיון שנעשה [illegible] [illegible]

איסורן - ולא דמנה ומשנה [illegible] לא [illegible] [illegible]

אחר עיי'

(8) דלא הוי עצים ממש רק נעשה מהעצים

(9) מ"ב: אלו [illegible] כוונת דברי מיגרש מאיסור הנאה [illegible] [illegible] [illegible]

מצבע גידולים

ואולי דבזה תפסא של התנור מקרי גורם של היתר והחיבור של התנור
הנתפסה ע"י הבזה אינו קרוי גורם של איסור לאסור ועי' דבא"ש (אות ב'
דקבא נדמ"א) התנור אינו האיסור דלבמן אלא שבתנור נגמר קולי איסור
וא' אמשינן יותר נמצא התנור מופסד והוי כפשוטו תינן מאי דבזה
התנור נחשב כבזה נפרד - והנה אפ"ל דיותר דיאור בז"ל דרבנת גמרה (?)

והנה תינן מהמפרשא שחשיב נם לבותק וסודר בשתנור
חשיב כאיסור דמין ויש לו מבו עדיפותא דבתנור מגחלין - ואפל
בז' דשערי יושר שער ג' פרק כ"ה (רע"ז צ"ה ומעתם) וע"ל דבקע"ז
והירקות נתפסו באיסור הנאה מפני השבח שהן לא דגעמת
איסור הנאה - נתפסיו הטעמין דבן איסור שפו על הגורמין וכ"ב
היבא דנופו לומר שהבזה הנגרם המושבח דגעמת האיסור אבל
דגב שלפנו דקלי פי עלפם או נאמר דאין שבח סממנין עם הבצים
משום דגלגורא לאו מילתא (אך שמוחלף דבצים קווא רק הנאה אבל דעל
הבצור ולא שבח דבצור עצמו) והוכיח הגה"ה דכן דמהא דבתני דבג שלפנו
דקלי פי ערלה יצלן הדבג שיש שבח סממנין עם הבצים - והיינו
דבזה שיפה הוא דבנא אי חשיב שהדבג המושבח ואז תשדיון
כאוכל האיסור ערלה נתפס דהדבג - ובכו יש שבח עצים דתנור
אבל גחלת אינו קרוי שמושבח ע"י העץ והוי אפשר להנות
משום דבקרוי נהנה מהאיסור - ובכו בכלל כמנחת דרגן ס"ו ס"ב
ב"ה אמנם שפיר דבטלמא בוחבן אינו בכלל שנתפסה מאיסור
הנאה אסור דהנאה - ע' לקמן נ' אות (ד)

דבתן שאור של חולין - ע' קה"י ס' י"ג ד"ה אמנם - והא - ויש לה א' נקם
בונג היינו מאה שהאיסור משפט להיתר כשיעור הכן (ע' אגה"מ שו"ת סי' ו)
א"כ דשלכ"ו אי העיסה הי' נאסר ע"י התערובת (2) הי' שייך דינא דבונג
אבל הוא בונה רק או השאור קרוי בגם המחמיץ ולמדרה מפני שכם תלוי
דדינא דבונג דמבכו שהאיסור נחשב דהתם וצ"ע

① במו כי אי כלפק יוליק עשו כפו מתלפצר בקפצאו ד׳ אותו לקס
עו רינפק דמן איפמא אל קני ודם גלגי ככר גד׳ אל
הדא היום דמנה 3 ית נושאו דמן אימם קני לן מנה
ככמו גלבו ודם על לאשאר גמנין
② כמו כן שהו לבין דבר

קי"ג מ"ז.   כ"ב.

<u>תוס' ד"ה ורבנן</u> - ע' תוס' תמורה ל: ד"ה אף ויל דבכור (סוגיין) מיירי בדבש שאסור אף להדיוט והכא מיירי באיסור גבוה לבד - ואולי כוונתם עכשיו דהי' הגמ' על הכל כמה היא משום מאכלות אסורות. וע"ש ד' דוניה דנולד מן האסור הא' אע"ג דאינו אסור משום עצמו (כחולבה של עז טמאה) דאסור משום יוצא מן הטמא - ומיהו דטהור הנולד מן הטמא איתרבאי מהמה עצמו משום דבוי מינה דאשמה - וא"כ אפי' דבינן דיוצא מן האסור אסור לא נאמשה אלא דאיסורי הדיוט הנלמד משום דיוצא מן הטמא ודבש סותר. ר"א דבינן אסור משא"כ דאיסור גבוה דכל להכי דיוצא מן הטמא שנאסר אלא דאפי' דאי אשין ואמן הוו קפסולין לגבי הדה הנולד משום ג"כ קרני פסול ודבש אפי' דבינן מותר וברמ"ו עוקות את קה שאמר (1)

<u>רש"י ויוצא</u> והא דתניא למה חדש יוצא רשע דבלגי' אל' וכו' - ע' דמהרש"א דמוכח לנוסי' דגרסי' אידיא דפרטן דשאור - ואולי אפי' בגי' דהי' הכי ד"ה לק שמהרש"א קושיא הכא משום חדש יוצא הא לגבוה אסור נמי בקלמא דפרטן מאי שאין שהוא וכו' דאמר - ותנא מינה דלרבי לכו דינא דחדש יוצא להתיר לגבוה ואפי' דאצ"ב דינא דחדש יוצא ג"כ לכו דלמד דבינן מותר ואסור רק לגבוה לא אמרו יוצא דאפי' בכל דינא דיוצא הוא שלא ידא לגבי גבוה כמו שכתב הרשב"א ומשום איסור לגבוה לא חייל נמצא - שו"ר דאינו מוכח לנוסח שלנו הכ' (3)

<u>גמ' עז והא דתנן דמיל כך בתמורה</u> - ע' רשב"א שמביר דפמסכת י"מ היתה לומר לרבנן - ואינו מובן דבע"כ דבמסכת אחרת באו רק מפני גזירות על האונס של תשובת שלא נתחלל ה' מלוה דבש כהמזיב אבל לא נאסרה עצם הנסכה ומדוע לא לומר דבינן ואע"ג דמזומנת נחשב כאילו היה איסור אבל הכא אינו מזומנת דבה יש רק יורש ממאס (ע' מהו דנר דסוגיין) שזה כמו דמים

① ע' גמ' בבכורא שלא פדין ג' כדו
② מולד דיה מות ומ' במות אינו פטור אלא רשעים והמולד שנולד רקו
מות לו גרע מהאל אל עזר מומה אלא דהמה הנפרדת
הוי פטור. עזהור
③ בכאלו. סופם בלמ"ד צג"ג מומה אלו יו שהן עבין רבת ליא
בנו בוצן הא משלאם דסולין כ"ב, בשוי להשראם לרבי
דקביםם ורמנור עלי והב"י, דכיטוח ני
④ עי' פרס על הגה"ב עב דא"ב ונשו

(מ"ח) (קי"ז)

כ"ג,

תוס' עד ⑤ ע' מהרש"א שהקשה מתוס' לעיל דס"ל דזו"ז אף דבנ"י יפה
וע' רש"א כיון על גב זה דין שחקר משום גורם דבשעת של תנור
ישן דבנו יפה וע' דמזיק שאינו דין אינו שבעלה דסיוע התנור
כנגד דהאור אינו מתחלף ③ ואין דבמהרש"א הולה דבשיך שוכות
גם בלא אשוקה (ודבר אל לשמא אין גם מוכרח כמוש"כ מהרש"א
כיון דזה דישלה – דאפה זו אינו דתנור ודאה אינו שאינו דתנור)
אבל אבל דדין סדרה ונשל דבעינן סיוע התנור – אבל שגורם
דבאופן גם הוי זו"ז או – ועי' שהרש"א מתוס' מתנה ת"ל ת"א ותא
ס"ל מי שבעלה דמרכזי התנור שנתחממו ע"י עצי האיסור קרוי
גורם של היתר (ובעלה שיש תלוש דין אפה דקרקעית התנור
דאז קרוי עיקר גורם האפוי האיסור ① מתוס' כשאופה על חרסי התנור
ולפי"ז אבל – דבמהרש"א סדר דאשקה כנגד וחרסי התנור קרוי
זו"ז יפה – והתנור חדש דעלה לא לאפות על חרסי התנור דבעינן
בו נתפס ואז אופן על קרקעית התנור – ② דבגחלת הוי זו"ז
או דבעינן לדופני התנור להחזיק החום וגם הוי קושית
המהרש"א דכיון דבגחלת בו מקרי גורם של היתר מתחלה
יש גורם של איסור

<u>רש"י לא שנו</u> – דהואיל וסילקן ועדיין לא החמיץ <u>דבטל</u> – פי' כח החימוץ
מיושב ע"י השאור של תרומה נתבטל ולא גורם של חימוץ – ומעם ע"י
שניהם ואי לבטל – כי כיון דבשעת גמר החימוץ הי' עדין דהחוסה עכבה
קרוי גורם לחימוץ ויסוד איסור הוא משום דבזו"ז אסור – וע' בדבריו
דבמכתב סודרות דאת דקדש וסלק היתר קרוי ההיתר גורם לחימוץ
וממילא אינו נאסר ע"י נפילת התרומה דכולה משום דבעול זו"ז
ומכאן בדיאור הגמ' הדלה הגמ' דבלא סודר דבקו דלא סילק לא זו"ז
והיינו האחרון
<u>דבשניא</u> חימוץ דכולו קרוי המחמץ – ולפי"ז אף האחרון הי' היתר
אבל לא סילק האיסור אינו קרוי זו"ז ומש"כ רש"י ואפי' לא קדש

! שמבשפשן בטאופן דבקדוק וזורחן כימין
המיוחנת ומלובב - ומשאילן שאין יאמין
כל צבן

אתא

① נ״ע דהתנא דסוגיין שבעלה ג׳ בפחות נחשב להצטרף כלו״ש בהגבל
עכ, דשל הירושלמי

② ע׳ תוס׳ אשה מ׳ ס׳ ו (ד״ה אמנם משפשין) - שהרי משכב בש חילוק בצאופה
כיוצא מקרי עיקר גורם הבוש ולמאות קלי בגוף

③ בלפ״ג אנבא לה קושי׳ השפא בו׳ הגורם של היתר הו׳ החוש
הקלט דבופן הגונר אב גוף בצבש יקרא מגוף

④ ונקה צולא בשם המשפשא מפרשין בחוש מקרי גורם של איסור (אוג
דספת אינו נאסרת ע׳ וכב הדבש דמות הם בצפ הי׳ קושיא
ישן יחוש יהא מורש לכמאלם וע״ע דשפא שבמש על המשפשא
בצכפ אין קרוי גורם של היתר - וקושי׳ השפא על המשפשא
דגונר חדש אפי׳ בקושיא הי׳ בעשוע חדש יגע א׳ החוש קרוי
גורם של היתר הוי מגוף דגונר גרוע ולמפ ונגע
וכפן שפו בשו׳ המחנה ח״ל אפי׳ בפרס חש מקרי חב
גורם - דגבש מקרי גורם של איסור בכל מסורת של חרס
הוא ו׳ על׳ איסור וגונר ישן הו׳ גורם של היתר - ומפ
שהדבופן קלט ומאסש החוש מקרי הכל גורם א

(מט) (קט"ו) כ"ב

נסיך בצירא צונן היינו המציאות ונשאר הקורט של איסור ונשמה
הוצאת הקמח לס"ל דאנפלו הכא סובר דצונן מותר דאמרי אין
זה מוכרח משנה דנמשו היתר מותר ולפי"ז מיושב מה שהעיר
רדב"ש משום הוכחת הגמ' לס"ל דשאני שני - ושוב דצונן אינו מועיל (1)

גמ' איסור בשמעתא ד' לפא (2) באמיר איסורי - דפשטות אפל בגוי הכי פרק
כל הצלמים (כ"א, ריש הלמוד) דצונן מותר הטעם לפי שנפסלו האיסור
דהיתר דפי' היכי דלא איתא לאיסורא קמיה דלא חזי דהוו כל היכא
דבעי לאודויי קאי ונראי לאודויי קאי הכי היתר הכא משה גרמי איסור
כל היכא שאיסור נפיק גרם לו הרי כאילו נשתלח איסור בה ועי' אשנ"מ
סי' ל' (כ"ג) דבעון דצונן מותרת קיטול אותן עצ"פ (ולא דמיון קיטול ראש
דאגורו דעלמא חז קוד קיטול) אי חמיר דפסח דאפי' דאלו, ע"ו קיטון גם צונן
אסור. מאי"ר יתלה אינן דאסור דמאתן אשר עכ"פ איתא דמעת דקיטון - וא"כ
אפי' בכל דינו כל דבר דמעת דקיטול את די היתרה דצונן. (ועי' מפרשא
כ"ב ורא"שנ"מ מה שפלפל אי ע"ז איתא דמעת קיטול - ואפי' נימא כמו
שפלה הא"שנ"מ דאוכל של ע"ז קלוי ואיתא דמעת קיטול, אלא בשבע
ע' רט"ז יו"ד קמ"ד סק ג' שמחלק בין עיקר גמרו ע"ז איסור
ואין עיקר גמרו ע"ז איסור רק מסיר ומשרה. ואפשר דלרבן כמו צלי
ועי' אשנ"מ ד"ה אמנם (צו)

קדרה אסורה ע' דרכא אחרבל דל"ך הי' סת"ר דבעון דמציאו לעשק דישול
דאל"כ הי' מתקנו דקדרה א"כ הכל שימוש א'

רש"י ויליף מאבם כל כמה דלא ממטי האש מודה דבהש יוגל ומקרא
דבעין כלי מתחמם משני הולכת האש - ומה הר' ש.ש. בלומינג האור נ. (7)

(4) דא"כ אמאי דשמיה - ע' ראש וולף שפמיר על שטת הסוגיא דבנקדרין גם

① למ"ד כל סוגיא דקמ"ן באליבא באדמ"י איכא ר"א דפליג בהו רק חד גורל
ומה שסייל אדמ"י בפשוטו דלא סלקו סורר באסור לכאורה הי' נ"ב אפי'
שסורר במותר ומה הכריחו לומר דבלא סורר שבנתך אסור, וכן אליבא
הביאור של הקמ"ן איכא נ"ב ר"א דהא גורל - דבקומה קרוי עיקר הגורל
וביסוד אבל בלא סורר בנתך אסור וצ"ע - ואולי אפי' דרבנן ג"ש
סגירה דבוקיו - ובאו ר"א סורר בכל אופן אזלינן דהב אחרון א"ב
משום אמשו תכמויל דין נפל איסור מתבלם (הכא דאופן דב גו' ר"א מודה)
ואי ר"א לא איכו דכל אופן. והיינו דאמר דאזלינן דהב אחרון דבו
בנקא דקדו וסילק האיסור אבל לא קדו ונפל איסור מתבלם אסור
דהם אש דבלינן קדלן ואמשו דנפל איסור דתבלם (דלא קדו וסילק)
דין נפל איסור לדסור (דקדו וסילק ההיתר) הכל מודו משום דבלו
בנתך - נמצא באדמ"י כו' בדקדו ר"א הכל ואו בנקא ויש ל' מחלוקת
והנמצאת הולה בדקדו ר"א בנקא בכל אופן דין קדו דין
לא קדו סילק אזלינן דהם אמשון וצ"ע בגשו ורבנן הכל ואו בנקא
② הכל כאורו בא' ממקר הדין אמשין מנך אסור דצ"ע שי"ב הפוך
שייך למה אמאן משמיהו, הא לבעל ינתך אסור דעי"ב כמו
דחמץ כמש האגמ"ן דשלו קמ"א כיון דבלא בן
דיעה. וצ"ע בגו"ז קי"ל
④ לרבנן אמשין יש שעה עז"ל א"ב מצא מוכח בכל בנתך אבל יש שעה
עז"ל קנשפין לא יבואין מה שסורר והרי לא יבואין מה סגר דבנתך
אם יבואין בכל יש שעה עז"ל א"ב מפת שתשמיה לו [illegible] ר"א, וכו'
הי' ט"ש. בלמיט ני' - דבר שינו על הקמ"ן הבו אך יש צגא שסורר בנתך
אסור או נימא דבו ר"א סורר בנתך מותר דר"א דהך רגל לחמיו
א"ב אמאן תשמישא סוכ"ל שיש אות שסורר בדבב"ג אמשין בנתך אסור
אבל אין לה בדין שעה יכול למדוש כמו ר"ל שעה עז"ל

(ג) (דט"ז)

כ"ז

(ד) המשך מדף מ"ג

מלשון רש"י דין ישן יוצא במשמע דבשפי לא פריך אלא דנפ נפש תאוה
דיהא מותר להשתמש דאיסורי הנאה ע"י הולכת הנאה לין הנאה (1)

(דו) ועוד הא דבפה שיטת רש"י דמאר"כ בתי עד"ז גם דאמור חדש
(ועי' דרכה אשפוז אות ד' דבה ולפ"ז) נמצא שפוי סופו בא האמור
נעשה מפנא דאיסורא אב יש לא מוגב עד"ל אמור חדש מגמרא בא
משה לפי (מה, מו.) דשיטת המפרשים ואי גמרא אי לאסור הכא מטעם
דלא הוי איסור דמין אלא שאסור להשתמש דהא אב היכן יכל אמור חדש
על סתר כפ (עיין המשנה הלכה) דאמור מצרי איסור דמין אלא לשיטת
רש"י קשה עש"ו

רש"י ולוק - אלו לבהמה לו קא משמו - היכי משכחת לה דאסורי משאורית
ע' לעיל ק"ו - קיא מש"כ דשיטת רש"י ורה"ל הבסום משפי כאן
משמע דבאיסור השתמשות דנקרא (ניסנך איסור משום שנחשב כנכס
מבאיסור אוכל שגופו אינו דמין) הוי רק איסור דבזמן

רש"י גמרא - ומתגמיין כהה (הנגע) מ"א פי' עוד ראוי ע' מפרי קרא
יתנקא (לא, ח)

כשאוכבה כנגד - כמבד התלוק דין לומשמע ומשקה הוי דמבות הוציא
אם עשה עצים או גחלים - אבל מהרי"ט לשון הגמ' משמע דבאולק הוא
דהבש ועי' רש"י כ"ו, אפה - הי' דולק האור ואופה - ואולי אפי' בדבק
האפוי הוי דבגחלים ע' רש"י סוכה מ. ד"ה יצא משנעשה גחלים אופן
דהך - ואחבה כנגד הוי אופן אחר של אפוי ור' ט"ה, ע' המר בפוגל
שאו כדבק (2) ועיין אליבא דאב"י דבה"ב אסור אלו כדבק אש

① ועי' דרכי תשובה (פ"א, ב"ה ומור) שהביא מפמ"ג דצ"ל בכל איסורי
של ע"ז הוא שלא יבטל דידך מאומה אינו אלא מין שלו יבטל דק ריח
משא"כ אם לא היה איסור הנאה בעצם החפצא

② ועי' גמ' כאן מכלל - וכולי הנאה אחר הדיבור - אבל אלימא בשרא אליבא
במהרש"א כ"ב, ועלה במותם שלכבסן לגורה קשה

עמ' מכלל ולרבו עצי' בלא משכון - תמוה דבזה גם קשה לרבנן כמ"ש
התוס' לעיל בע"ב נחשב כרבנן ורימרן שוה שוה שכר השכר הדגש
דנה

עמ' ש"ב הוא"ל ולא חשיב להו מקודשת - כמבו' חינן משום דנחלקו
בהי ורבנן דגמלי' בשוו דמשכר של לוחשת אי חשיב מקודשת
ובמשנ' נבר תופא המחלוקת אם הכש רא מן המשכון הנשרף - דנחלקו
אם נם חשיב גזלת או ע"ל

כ"ג:

(נ"א) (ד"ח)

הקדש אפי' דאלו לא דמי - אמר הכ"מ, והעברש', ולמאי מפרשין בא"י
דמצא [1] ומה שהקשה למהרש"א דאשה דאמשינן מצא ע' דמאירי
ונל שאמר שאין דימא לגמרי כאשה אל נמצרה עדי דבעינן אלו הוי
איפה כמו שהיה מעורר דאינו מינו שאינו ניכר דמי - משא"כ דהקדש
שהוא ממון ואינו דמי וכמשי"כ גם כונת הגמ' קד"ב את ה ואי קפו'
ס"ז ע"ב ועי' שו"ת מנחת ברוך סי' ל"ו דף ג' ונפיל וכמשי"כ לשון מגמ' הקדש (4)

רש"י דמשם זמאוש הלכך לא אמירא משכלה ונדיר האיסור - אפי' בכשי'
לשיטתו (עי' משכ' מ"ב, מ"ה) דאפי' דנקרון שהוא היתרא דאין שום עצי'
והיסוד בנתבטה מאיסורא דאינו דין במותר [3] ול"א בנהנה משורש
של אותו איסור (דבינו אבי אבון של הפת הי' איסורו הנאה) ונפו
גם מוגבה דימא בשורש האיסור כ"כ רחוק שגם לא אסרינן ודפו
בגמ' דעדיפא דא"ת דה' נגבה דימא וכמשי' נפו כונת הרא"ש ותוס' ד"ה
עדיפא דאין שום עצי' מטעם דימא קאמינן (2) ועי' דמנחת ברוך אמשי' ח"י
סי' ל"ו (מו"ו ב"ה והגון) שהשיג משמאחז בעלי עדיפא הפי' מושג
משום דימא נגמר דה בפנאת הרב"י דעדיף דפה

גופו משנותו - בלחמו עצ"ל קרא בגמ' למאן דאמר - יש לו בכא אין מושל מן
הדין - שוכר דבדיק שהלך עוד באמצע דפני פסח ולאחר פסח נבא לשכר ואמר (6)

לא משום עצי' נהגו יונשו ודמי - עי' שוג"א סי' פ"ג (עוד) שמביר בע"כ ונצטרך
שכרון דכדי שלא יעבר על ב"י - וגו' דלשיטת הרמב"ן דאינו עובר
על ב"י כל שאינו ברשותו לפי סני להוציאו משרשותו - ואם הוציאו
מרשותו קודם הפסח דעבד שוב לא חלה עליו משאר ושורת אשר
אל הי' ברשותו דעבה שמעלה עליו משאר ושורת שוב אינו
נפקע ע"י הוצאה מרשות ועי' קוש"א קה"ן שמשום דהוא באופן ע"י
הוצאה מרשות יוכל להפקיע מעל עצמו משאר ושורת אבל אין דבש נה. (7)

(1) ועי' אבנ"מ וגה"ו (ע' צ"ה ומפרשים) שמשמעו לכאורה בדרך ב"ו בקרא המגרא
דלקו איסורא ע"י ביטול ואפי' אי לא פסקינן כר' נ"מ - ע"ש שפועלה
בסוגיא דדינו של ע"ז שנא' לא ידבק לידבק מאומה מן החרם
מאיזו דבר הנקרא

(2) ועי' מ"א סי' תמ"ה סק ה' לא תמיד משכלה ונדיר איסורי אבל דהקדש
באפי' דאלו ע"י ביטול - דבהן אם כ"ש מותר הוי

(4) אפי' דאלו ע"י ביטול אינו משתן כל לפי פי'

(5) ועי' רש"י כ"ו צ"ה ותרומה אין שום צד דפת ממש - אולי קונים באלו בפועלו
הוי שורש לאפיית הפת - אבל ממשות הפת נעשה ע"י האיסור
כשפשט כלה נשור

(6) הפסח ע"י ולקה - ולכאורה בה טעם דלאחר בפסחין מיותר
הקרא דבה"א אינו מתן אב עולה הקרן בשם שנא' ע"י יאכל
יש אפשרה באן [illegible] אבל בעליהן פסח יש אפשרה
מכאן שאינם בהנאה ולקה אלא גמלו הצדק הי' אז נשתמש
מקרא בלא יאכל לעשות אפשרה לאיסור הנאה באיזו פסח אז
לאסור איסורו [illegible] אמשיען כיון דבזמנן איסור משום מעלין
שב מכונת שלא לא שורין וחמץ לפני הפסח

נ"ג | קי"ט

<u>כתב הגאון הקדוש</u> ר' משה אג"מ סי' ג' שאין בשיטת הרב במצות אלו דבעינן
ביטול אינו גמור דרוממא אלא בספרו סי' בפיאורם בתוכו אינו מועיל
ביטול ונשאר חמש האיסור אמשיך הוא ממנו אפשר ושפיר הקשה
ומשמעו הכי משמע בסברה בשולחן שוך גם דמנים בזה שנתבטלו דאיסורא במינו
נתבטלו דהיינו בספרו ועיין בחושן אוירא סי' גמר סק ט' בשולל סי'
בכה באינו רק דבשו' בפון בעוקא ולא קל איסורא אלו דקו איסורא דל והוא ①
⑦ נ"א.

קיום המצוה נאמר יהא יוצא מצד מקום המצוה, ועוד גם לשיטת הבעל י'
בספרבון שהוא משני יודע לו דינו ששם לא יעבור על ב' ומ"מ אם נפקי'
ע"ז מצות תשביתו - ונמצא שביום בשיטת רש"י בשיטת הבאורי חומא דשירא יבאלנ'
ערב פסח משום ב' (משום מוני בצי חימוץ אינו מקיים מצות תשביתו לכו')
ועי' דשו"ת פרי יצחק ח"א סי' י"ג (כ"ב, כ"ה ומרתם) שהעלה דיש מצוה
מיוחדת להשבית. היום הראשון ועיין בס' י"ח (כ"ט, כ"ה ומוד) שהעלה
דלהפוסקין דלהבו ב' ערב פסח א"כ יבטל מצות תשביתו של ערב פסח
(מצות יום ראשון) - והחמא דסוגין גם בגדולה בפי' וכן להשבית
ע' עבור וקטן כיון דלהבו קיום של תשביתו, דהי' רצא מתד שונה להפרון
לפאות מצוות ושם לא יעבור על בל יראה'

<u>הגאון א סול סי' פ"ג</u> - מקשה דהא איכא עוד קולא דלכו' יהא אפשר מותר
ומה הוכיח כשיטת רש"י דבל מלבה שביטול הוא בודקא דשעה ד' - וכיון
שעה ל' דשעה ד' הוא מותר מטעם חמץ קודם זמנו (ער"פ מדאורייתא כמשמעו אסור)
והנה המאירי י"ה, מביא בפי' שאמר לאחר זמנו הבערתו דבל בשום פחו
אם אין לו עבירה אבל אם יש לו משום דשריפה (ונראה גם מה שהקשה
על רש"י בבטול דפסח מן להשכחין) א"כ גם על רש"י קשה קושיא זו
ועי' דקדוש את קבו בזה לא קולא - דבקולא דאורייתא מפחתמא
דהביא סמוכין מהא דלמיבן דלא שאפשר דסגולה עם מדרבנן אלא בבנין
לספק בזה רק אלא אינם מקודשים וכמשמע כן גם רהי' כולא

① לך בקשתי על כתבי הילדה שם אין דבר

[illegible]

כ״ז

קכ

נ״ג

לא מצא עצים יבא ויטול (הכל) - לשיטת רש״י דאיירי קודם זמן איסורו (דאז בלאו כשיטת ר״מ דמתניתין) משמע דהא יכול לבטל - הפנ״י מביא דבפסח ד׳ הרמב״ם מהא דבטלו לית ליה תקנה עד שעה - ובפנ״י גם בד״ה דתשביתו הוא דבעי דשריפה אינו מצוה דבטול משום תשביתו ורק לרבנן דתשביתו דכל דבר הוא דבעינן דבטול הוי לקיים מצות תשביתו ועי״ש בדבריו זה ודייק שהוכיח מזה דא״כ משום לית פירור ועורה לרוא על מצות דבטול - ועי׳ מה שהביא הספרי חדש יראה לך דכל הדרך (ואף דבפסל מקורו של ר׳ יהודה דבטול מפני אבל בפסל דבעא למען איברא דבוי - השאג״א סי׳ ע״ז מוכיח משמעה דבו דבטול לית על חמץ של נכרי שמצא - דבהן דלא הוי שלו אין לבטלו

ותוס׳ ר׳ יהודה ובן בין אחר - ע׳ דתניא וכן הוא דהוי ר׳ שלמה קל״ו (1)
ודמקור חיים תלוי (ו, זה ולכן (ועה) דבהן שריפה דגם משום איסורו להו מלבד בין תשביתו (אלו דבשבתו הי׳ מאן הוציא במקום גופא יש גלוי דתורה בתשביתו - ודתניא הלא בזה דבעי אליבא דבהם אחד אלו דבוי למידין משום הק׳ דמלבד אוך תשביתו יש בין שריפה ועי׳ ליה דינא דנעשית מצוה ונתקשה משום פירוק ע״ש והנה לפי דבשי׳ התנא אי לאו ההצלה במצות תשביתו דבוי קולא שאי למוד מינות (זה וכנו) על חמץ בתמורה והכי מ״י לאנצקלופדיא ה׳ הגור דגלשון רש״י משמע דבזה למידין קולא מינות וקגיש (מהם מציני כמ״ש הרש״ש) אפשר ללמוד - והנה משו״ה משמע דבלימוד הוי גלוי במצות תשביתו דלא כהתניא (4) והנה אי הוי גלוי דתשביתו יש לזה טעם קושית הקצה״ח של שורן יורה י-ד-ש להקשות מה לומר שבן יש מצות דדימוי למידין מינות אוכן הדימוי משא״כ דשור הנסקל - ודאמת נפל קושית הקצוה״ח על דבר כח, ע״א דגלוי יוכיחו וכמש״ת גם של התוס׳ תוס׳ קט״ז ע״ש כאן
(3) ועי״ע - ועי׳ דמגיה על המאירי (עי׳ אות 606) שמעתיק מספר המכתם דברי ר״ל דבעו דשריפה

① עי' בשטה הבלי (חו"ד סי' מ"ה אות ה-ו) שאחר שמעקרו הכן דינו פירקין
כשמעו מיני כמו דגול שהם אינן חיי לשעון רק דלא דגול חיי
דשיעכב - ואפי' כסרך קאי דכתי' כי חולצו שסוחר כאחלם
ללמוד מנח ק"ו הגזלה דמלבנו דשירתן אצל פעמות איתי
לפי מה שחתם ר' יהודה ונן בן אחו ורביאן של המתנא

② ובנין משפשי הכן ריש מכילתין (ד"ה אלא) משמע כגון לט' ולכבם
עשויה מעמד ושיעור דקיטלה כגון ושירה יכל לפרקינו
דא' מעי' בשט' או שירעל לבו - או אין לו דגול ללבו
כפק - שידורין מן הבלעה ודביעור בם נחלקו דלמה שאמרנן (כב)
③ הנא אי יש לו עכב אם לא אין לו עכב השדרגת דין כבש
ונם לפי מה שפשט כי לא קשיא כבשן עם ובמאכי - ולפיכ גם
מוקצה מאם לפי כבשי המתנא כמוצם יש ד' הלכות משירם
כבלי דגל כבש ויש ע"ז חום שיעבה מלפ אימם הן לם
④ שור דאמוא קיו"א אות ג' ד"ה (כני, שהן)
(כב) וע' במגיה על הי' כ"ב (ע"ט, ע"ו) שמשיא כבפי דש' תל"ס אות מ"י קכ"ז
שכנו על נשפכין שיושם עפר או אפר וכל שנכרך נתקיים מלבנו - ומלבנ
במגיה כאי דיבלו נתפר גב כעפר עש

קכ"א

כ"ג

נוהג איסור דאבילה - יש לעי' בשיטת רש"י דבל דבן שפחה הוא דשדה שמותיה
דאבילה ורחיצה

מה שהקשה הקוש' בשאל' שייך להוכיח מחלו' של שיטין בפלוגתא ר' שמעון - אולי
בעלי דחקירה אם איש שפחה קנו מלאכ' בנשיאת או שאין איסור קניה
בא' הוי משום לדי בנשיאת א"כ השאלה תמוה מאיזו אלו אי' הוי משום לחוד
באפשרותן אולי יש לעשות הוכיח מחלוקת של שיטין

(נ״ד) (קי״ד) כח

מה׳ הרשב״א אמשנה – ואמאי ל״ל ג׳ תשוב דאיכא למיפרך מה למעשר שכן קודש – כלומר מחלוקת אי הכן שטיפה במעשר הוא משום קידוש שהן בכל שמקדש פסול דאי תשוב או משום מה שבמוגר דאיסור

חטאת העוף הבאה על הספק – ע׳ תוס׳ שפ׳ בכמה אינן מעכב הטעון מספק בלענו הם ודאי דאמר חטאת העוף וכן במנחה דשבא ונ״מ דפה׳ הבאה על הס׳ בלעגו בפ׳ בלבד פסולי הקדש מונים במולאיו קא משמע – בוודאי במולאין דאמן במאי קדשיו נינהו ולמאי הכן דעל הספק באו מתחלתו וכמו כונת במוך הספק הוי פוטר מחיוב שטיפה אלא כאן זה דבעם שאמרו ע׳ שיטה הבל׳ ח״ב ס׳ ט׳ וז״ל ומלבד (1)

יופיעו – ע׳ דתי רע״א ודעת חת״ס או״ח ס׳ קט״ו (ד״ה ומה) שהקשה דיש כורכא – דנותר וחמץ יש מצוה דדיחוי מאי׳ כל הנקדרין אין מצוה דדיחוי וה״ה אשם תלוי וחטאת העוף – (3) והחת״ס תי׳ עפ״י תוס׳ בזבחים צ״ו דבין מריקה ושטיפה הוא שיהא הכלי דלו מן הכלים נים די רבי׳ ורם דשבירה מהני – נמצא דיש מצוה דדיחוי ומזה נמשך משטיפה – והנה לפי דברין משמע דבדין שטיפה הוא מצוה מצוה דיחוי בחמץ והנך מצות השביתה ולכאורה צמן דלא כמקור חיים והוא דלכאורה לפי דברי החת״ס הוי העולה דמצות השביתה ולא מצוה אחרת –

רש״י או בלוע שמא יזרקנו אלה ומצאנו אחר ויאכלנו – (2) שמו׳ תיבות ויאכלנו – מהרש״א לשון רש״י משמע דבנו רק מחשש תקלה וכ״כ המקנה (תו״א ד״ה אמר) והנה משמע דהי׳ צריכה חוץ מחששות מצוה תשביתו – ע׳ רש״י ו, ד״ה כופה דרהא לא חזי לטלטול ולאפוקי ע׳ דף ס׳ צאו ד״ה ומ״ש אף דגשות דימוי השאיה דבל הר דאמולבן משום

① במנחת ספק קמוץ ומקדיש אבל כיון דבלו מחמת ספק אפני
רק לבני הקרבה דבין בזמנה הקרבה אבל בחפלו דבר שבעזבה
גבה שלו בזמנה תורה לתת בה לא עשתה תורה
כהבאי קרבן ויש אינה חסרון דקדושתה
ועוד דבריש שאמר בא אתשין ספק באורייתא לחומרא
שעור נשאלה חתאות כמל אחרא דבעין חי עם שתי שלוחות
② החשש תקלה אינו מספיק רחמנא העלון אכשורין דבהו רחמנא דבר אחד
③ כאן אינו מסן לתור באורה משות חמרו ושעורה הוא קודן שנעשה נותר

נ״ה

קד״ג

סק׳ - ולכאורה משמע בסוף הסוגיה עשויה וכמו שיטת הגמ׳ כאן, ובמבואר
משנ׳ - אבל הכא קשה בלי אחר שלו ואחר הבדיקה דהלך לא נגע ממקומו (1)
ועי׳ במשנה שבות מבואר לא נחלקו מתוך קושיא דהא איפסיקו הלכה
מחלוקת בשיטת הסוגיה מן המלוה ומן הלוה בשבתו אשר באמצע
דברה סותר, ובסוגיה מן המלוה עשר כאלו לדוא [illegible]
ומשנה עשו נפיקה לה המלוה מדו סותר שיפא מושבת מ״ד דשמו
עושה שלו ומשנה קיימו הידור באמצע ולו משנ׳ שם שיגמתם
דמ״ד ול׳ סותר מש בכאן לדוא ליד׳ אבל אינו קרוי הסוגיה
משנה זו דל״ב מחלוקה ודחמנ׳ סק׳ כמש שיגמתה איגר בלא בו מ״ג (3)

גופו ממון ורחמנא אמר לא יבדק והא בשעו הבא - הנה תוס׳ דל״ב מ״ג, ד״ה
אמשו לו כמבו בגופי חמץ כאוג לו יאכל והלכך אינו אסור אלא כבשר
בגוה גמורה אבל דל״ב כאוג לא יבדק דיבק מאומה ואפי׳ כל בבו
והנה מפרש״א לשונו משמע בתוספו בלו יבדק למידן באסור שלא כבשר
(וכבו זו בבק שיטת המפרש׳ בדעות בב״ט אסור הי׳ בשלא כבשר אסור)
ונהא בלא סק׳ לה כפו משכ׳ כאן דלא כאור אביהם דל״ב - ואלו נסתפקו
למשכ׳ דל״ב (ועי׳ ד״ה אלא) בתוספא בואבו בבחי מתוך הוי גילוי בשיטן
כבבק משנה הולך להבריא קרא בלא יבדק
והנה המפרש״א כתב דסוגין איצטריך להאי קרא בלא יבדק לאיסור
איגר, באינו מקבל אלא דבוצג - ולפ״ז יש לו באבל דפשיטות בבהא דאמר
בו כאוג לא יבדק - והנה לפי שיטת המ״א גמ׳ה סק׳ ה׳ בל״ב לא
דילה אפי׳ בגוצג אסור והי״ה דחמץ דבגוצג כיו מירא הי׳ איט אבל המפרש״א
לשיטתו שיטתה דבפי׳ המפרש׳ קשה - ואחר דבה נחלקו ר׳ יוסי ורבנן - דפי׳
דבסוגיה בגוצג מותר דל״ב וכ׳ בלא אלי הגירא בגוצג דבין דיאו ויקושיא
המפרש״א הי׳ בהלכה כפסקינן כר׳ יוסי
והנה דגמ׳ הראשון למשנה הגמ׳ בלרבנן דבהג אסור גוצ׳ דאמר
ועי׳ קמלא בה הי״ח מפל יסוה״ת ד״ה ומב שפי׳ שסופה דשלא כבשר אסור עכ״ה

ומשמע דבהעדתה משיתן סגי
אע"ג דבעו ג"כ

① והנה צע"ג הרבה אבל התם דגאירי דין קשה, שאני דקרקע
אפרחה שאני הדלה בלשילת רשו מפני הנאה משיבות לך-ל תשבידתו ונשיא המתן
ועי' לעיל כ"א, דמאירי בנחלקו ק"ש ודה אי קמין השבדם מן המין ועי' ממיל שמוא שהולה

דבשאו דיטה מפני אע"ג דבטו הו-אמו מועדה. ממון הה' בפיקה
זכות סגי עש ועי' פני יבמק ס' נ"ט

א מן הדולה

③ ובמבל לר' יוסף מעקרל תשביתה א"כ בשעתו למיד ולצ"ל דמתן
עד שיהיה דהוני ולפוז (33) אפי' בכשצורך דאין ג"כ מקיל מ"מ
משאת תשביתה ולצ"ל דמתן עד שיעשה מחלד. ואם שיש להם
מ"מ מון בשבר קיל תשביתה - והנה לפי העמור חייב מקנאות הולד
כאיפכא מסתברא של ר' יוסף דבעינן שמקל. דהכא א' בתשביתו לא דמתן
מן הדולה ופתאמיר של"צ לפיה. מ"מ ועי' אמש איפכא מסתברא
(ועי' דתוס' שנתקשו דאיפכא מסתברא עי' מפרשי')

(33) שו"ר דאפי' בשאו לבוע משני מה שנזרקו אמש דבבו לא קמין
כירור ועוד דבקוו מאשו מה שבאו לשאו משאו דאשמעון
תשני

(נז) (קכ"ד)

(1) משבדקן - ולפיכך מוכח דלהר"י מותר אפי' משבדקן - והראיה יוצא איתא דלא קנסו בשאר רק הלאו מג' קושית הגהות דבשאר לא (2) [אשה יש] נעשית עבירה, הלא הי'
ב/עשה בל עבר הפסח - והנה לפי מה שכתב האחרונים ס"ל ח"ב
ונראה שלפי זה צריך שישאר חמץ בפסח דלא נעשית עבירה הוי ראוי
להיות אסור לעולם אף לאחר פסח בקנסא לי איסור הנאה ואין במקום
מותר עכ"פ לאחר הפסח הב"ח עכ"ל הק' הגהה - אך האמר בקנסא
מאיסור הנאה דאמרו אסור לעולם - ועי' פי' המשניות ומותר בהנאה
כשורה בהמצא קצת הדיעות שבינם מאפרו לאחר הפסח
באמשנה אז חררו דפסח אחרי אחר הפסח - ושם כתב דלא נקבורו
כלל דלא יהיו הנהגה חמיר מן הפס

① חשש שמא יצא בטעות!

② ובאמת צ"ע קושיא גדול בזה דבירור חשש נעשית מצוה וכל הפוסקין
הובאו ול"ע שנעשה בזה. וצ"ע נימא שנעשית מצוה וגם בספק
הקושיא הגדול דאמורה נשאל מפי של צ"ע. אפשר וגם בשאני צ"ע בשבתו
צ"ע דבעינן מודק מאומה מן החורב - ולפ"ז מבואר הכל מצוה הרבה הנלמד
להביא קרא בזה בדיק מלמוד דבפיו על הנוגע בעשית מצוה

(דן) נ"ב -

הנה לא כבסיון — במשנה"ל משמע דמקודם (והלא כבר נאמר) כבר
ידע שיש לדיך מלישנא דגמ' ולפי דברי המגיל שמואל נב נתבאר
אחר — ואולי אפשר דאזו בת דבדיק - בשבת כ"ו ממש ר' בא"ע
הראי' הראשונה הנה במשנה צריכין לפרש מלות אלו דאופן א' וכמו
שמפרשין אלו באכילה מלפני על אכילת הפסח כך צריך במלת אלו
באכילת חמץ (וכמו בירור הראשון של רש"י וכו' אפשר כן ונקרא כבר נ"א)
וכנה מה שאמר אב"י מה ג' לוז ואכל אלו צפוי הללו קושיא גם
על עצמו דאז מפרשין באלו בחמץ קאי על אכילת הפסח נמצא
באיסור חמץ דלאו רק על פסח - וצ"ע מכל דעה משמע
והיינו דלמדין מפסוק זה דאיסור חמץ נוהג כל ז' (וצ"ע למידין
מפסוק זה דאינו נוהג קודם ואחר זמנו - וכנה מש"כ הגמ'
הלשון בתוך היינו דאין הקושיא מה ג' (דבזה למדין מקרא זה
איסור חמץ) אלא הלל מנין דאסור כל ז' - ומה שכתבו ונראה
לדעתא אין צ"ע על הלשון בתוך אלו מפרש ראי' הראשונה
של ר' שמעון - ומש"כ אחר נקטה אמאי איצטריך קרא להכי - היינו
מפני דבעינן הלימוד של הפסוק לאסור מק' ואחר זמנו מדבק
ואז אפשר דמצוה דמיון הגמ' על זמן אכילת הפסח למימר קודם זמנו
וכנה הר"ש ... דלמא נ"ל כולה בזבל קשה מפני דמיון עלו על זמן
אכילתו כבר אפשר דלמוד מפסוק וצ"ע שפיר גם הכי. ומ"מ ...
אפי' בשפי הכן נתבאר גו' דבפסוק גו' אפשר טרח ובמק לפ קרא

(19) ועדיין אינו מובן מדוע זה עשיה מחויבת על גזירה זו נאוה צ"ע
על חמץ של עכו"ם מפני ולא על חמץ שלו ↓ כ"חו,

(נב)

(קכ"ה)

שיטת הרמב"ם (ג') - ואי אפי' לו מו שעה ולמעלה עד כלום אינו מקדש
באכילתו שאין לך השתא גדולה ממנו אבל לרמב"ם אין לו
להשהותו משנכנסה שעה ו' דקיימא לן משעת השבתה מתחלת
שעה ו' ... שעה ו' מדאורייתא שאין להשהותו
ולא שייך לרמב"ם למיבעי ולא לזכות בו - והנה משמע בבבא מציעא (ד)
המלחמות שאין לך בכל דאורייתא שלא היתה השבתתו ומשום דאורייתא
לבעור חמץ מו שעה ולמעלה אסור - ולא בעי ריבוי - אפי' שיש חלק
השבתה שהתורה איסור אכילה - ואחר הזמנים אפי' לר' שמעון
מיהו לאו מדאורייתא - אלא מדרבנן גזירה שמא יבטלה ולא יבער ויאכל
(1) חידוש הרב ז"ל ב"ה שני כ"ש מועד דמצות השבתה ואמרינן בשאלה דלמא סבר (5)
דמנו' הרשב"א ז"ה ר' שמעון - הלכ"א כ"ש גזירה (19) דלמא אתי למיכל (2) באלה
שמה עד יוכלו להתחמץ את חמץ המועד - משום דלא כאשר פרי שלם שנה ז'
ז"ה משום שיש מצוה מיוחדת להשבית ביום ראשון - שאף כשנפסק או רק
לקיים מצות השבתה זו מכירה לנכרי - והמו הר' מאיר ואליבא דר'
דאורייתא מכירה ג"כ משרי כבעל הנאה ומשום לא נחשב מהשבתה
ואילו - דלכו' איסור הנאה נחשבה משרא דהנאה בחמה גם
אסורה אבל כיון שלא נעשה הנאה היום חשובה שיש לו
נחשב משרא בהשבתה ובזה - וע' דברי ר' דוד שאמר דאכילה עומד (2)

תוס' א"ב משנה הלשון בזמן - ע' תוס' הרא"ש בדאמת יש ז' לימודים
ויתור הקרא מגלה שאסור קודם פסח ועלינו בקאי על זמן שחיטה
וקושיית ר' שמעון בזה בקאי על זמן אכילת פסח ועליו הינו זמן
(ד) אכילת פסח ועל גבול ר"ז וע' מהר"ם שיף - והר' ש"ש דלמען ני' פירוש בלשון ז"ל

דשעה שאינו בקום אכול מצה - ע"פ שאלה לומר שיש מצוה שיש מצוה אכילה
מצה כל שעה ונחשב איסור חמץ גם עותו הפסח שלא נולד מחובר
השבא הקושיא דמגא' משמע במקרא בשורש האכלת מצות למיבין לכ"ש לקודמו

ובמשו דיטל גם שיתבאנו מלהו לגמרו ונשהא אצלו במשומר

ואם אתם אומר שפסח רשאי להפנות ממנו הרי לא נעשה אצלו כמו
ולפיכך משום שאמר הרמב״ם השאירת אין איסור עליו ואין איסור הנפש
דמשמע [illegible] (28) לפי כשיו הפסח מפני הבעל לתיקון (נפקא)
לפי ראיותו רבי״ה הרי״ל. עד כל בעל לערוה (1) – ועיין בזה
רק חמץ שלו אסור דקנ״פ ולא חמץ של אחרים שו״ר שבכ״ר דמבאר משום ס״ר כ״ח
(11) ועי׳ בשאגת א׳ ס׳ ע״ט שנקט לפשוטו בל״מ דיטל לכ״ש עד פסח ובמשו
שמשאר דכן כשם דהפא בלא (111) כשיו – ולפי כן בדין מפני דיטל
משום בשאמת אסור דקנ״פ ועי׳ ראור חדש שסמר לדרוש ל״מ
דיטל וגם אינו מפקש

י״ד ז׳
ד״ה ונפ״מ

(2) בשאמה תורה השאירת י״ל שאסרה ראייה שאי אפשר כדרכו אין בו השבתה
אבל באסור הנאה אינו כן שאי אפשר או מבטל השבתה הוא לחמץ
שעד כאן שאכילה הי׳ עושה – והנפ״מ מלשון הדין בעד ב׳ (מ״א, ד״ה
ונה ועי׳ בסוגה (3) משמע דאכילה אסור משום דיטל משום עשה
של השבתה

(5) ע׳ מאירי בסוגיין ולא עוד אלא שבהשבתה יש דבר איסור הנאה ועי׳ מעבו״ם 3.
(7) בשדה ד הוא משום השאירת ויש לו היתר גם מתא לנשי המועדות
(ע׳ משנ״ב ני״ט, גמ׳ ד״ה כ״ש דפסקא ג׳)
(8) לכאורה מוכח דלא כמשומר חיי״ד וגו׳ את הי׳ דקבעם שפט
בשוגג דמשפה דשדה שעוסק בדי לדון
(111) שו״ר במקבר כונת השאג״א של פלא לבוטח שאסור דקנ״פ
ערב פסח ולהלן, משום המטור והרמב״ם שסובר
שאוסר דקנ״פ אפי׳ אין לפסן כל״ש אסור דקנ״פ
אפי׳ בהמשנה אינו אורא כ״ש
ד׳ (28) והנה לשיטת הר״ן עד כל ריה״ל ל״מ דיטלה וע״כ בלא רש״י
השאירת הינו השלו וממשלו יכול לטרוף שאוסר דקנ״פ גב
משום של איסור קנ״פ הוא משמשה דאיהוקן כשנשמר מפסן
ועי׳ לקמן ס״ז, אות 28

(קכו) (נ״ח)

דוחה דבה״ג והא דמין היקישא על מצה כל ז׳ - ואינו מובן דכל טמא בשמן
לזמנו לא נפ״ל הנו מקשיו קרא דכל משנה ומשנה יאכלו וכל בעיא לא
תימא בהלה כראשונה אבל לא שאר ולדות (ומה) מה״ג שלו והא נותן דבה״ג

גמ׳ כ״ש ואת למה שאמרו ע׳ שפא שאמה בנעזו על מצות עשה בתשעה
ועי׳ מג״א תמ״ז ס״ק י״א ובמרדכי ס׳ תקל״ג (הרי״ף) משנת ס׳ ז (שהולך באונו
משנה מעשית רק שיהא מוכשר ומשנה עשה דכל רגע) ועי׳
ב״י ח ועי׳ מג״א שמביא שפד״ב דברי הי׳ אפי׳ בשבועת הינו שימוש לשיפוט
ועי׳ דבשני מתקן ס׳ ז׳ אות ג-ב שהוכיח מ״ב בקונט׳ עוזרים כהנל״ח
ותכי״א המוכפי

אבל כל על - ע׳ שפא, ודגול הר״ם - וכמשומני קושית הגאון הנ״ל (2)

אבל דהשומם ל״ש
גמ׳ הרשב״א כ״ח ר׳ שמעון - ע״ש דנול בשבוון בתוכב״ם מ״ב מפני - ויש לה
מצוה א׳ להרבות לפני כלבו שיבחק לומר שיש לו הרבה
תשומם ועז קופא ישחשב שמא ירא לאכלן - ועי׳ תגל אנש שז
פ״א מס׳ תשומות מ״ט שהביא מספרא הל׳ יאכלו דלחם הל׳ אוכלין
ואין הקדשים אוכלם יכל לו דאכלן כרשעים ת״ל נפש וע״ש שמביא
מספרי י״ג. ב״ה טהרות במשנה שמותר להאכיל לבלה עש - והק׳ מ.
ואנכאסמאן נ׳ הגאון התכמת שלמה ע״ו, לא כ״כ מפרשין שמפרש בדברי
הר״ן כל מאכל הגאון שאכל אין נותנין לכלבו - ואע״ה הי׳ אפל
שפתיו סורקו שאסור ליתן לכלב תשומם שראוי למאכל אדם
אם שור בנה טמא בע׳ לקמן ל״ד, שאז רבה רבן משיבה לפני
כלבו (ועי׳ תשו׳ חת״ס או״ח סי׳ קנ״א) נהנה עלי. משא״כ הר״ן דפי׳ המשנה
קיטון (ע״ג) טבה הלתב דאכילת תשומם לא הוסיף דעלמו מלאכה
בבה כמו שתאכל בהמה כהן תשומם מפני שהוא קנין כספו
והכ״ג אפי׳ באכילת אדם הוי מעשה המצוה אבל לענין שלו יחשוב
באכילת בהמה או שריפה בפני רק רשות להאכיל

① שו"מ שבט דיני רפואה

② באג"מ לימוד רפואה לתכ' דין הטמא דכאן מחויב לאכול מאכלי
משום דמחויב לעשות הפעולה להבריא קיה ולאכול מאכלי [illegible]
שמונע דכיון לימוד ומעיד רפוא - ומכל דקושיא לא נחתי דאיירי
דבהם אא"ל להבריא קיה ומוו שם דנאמר דאופן זה תורגו
דמאכלי אינו משום דין לכם דכאן דכשון לא הוי אל נכם
וכל הפסוק רק ללמד דמי שלא הי' חוני לו פסח (ומתנה אשה
לו ערת א' מינויי) מ"מ מחויב בהמאכלי - ואזכ דכאן הנמצ
כהגון קיה. ובכל בכ"ז באוני אוכל מאכלי משום דבאין
לו לשאול - נ"ו איירי. דכשות אכילת מאכלי כשר עושה
הפסח מכ"ו - שלא יתעד הנאכל - ומכל זה לא נחתי
לקושיות אלו ונדוק ועי' דבוש קהו אותו כל עיל

נו: גמ' ד"ה הנא - ע' בל"ח שהקשה מנ"ל דבשל מחיצות דמי בפסוקין
בחולין יאכלנו לאשר בשעריך - והנה (2) לשיטת רבינו דוד ל' דמשמע דבכלל
דאלו מעשר בשעריך נאמר איסור דאכילה אבל אפילו בגבולים של כהן מותל
שאין להשיריא - ולכאורה כל קושיא מה (1) אי הוי באיסור עשה ולא אף אי הוי
איסור עשה דכלל לא נאמר של מעשר של רבנן עצמו (5) ועוד ד"ה [illegible]
שאחר דחקירה הנ"ל הוא דעתו רבינו. בלשון מה שאינו ולמעלה אוסף אגי'
והנה לשיטת הרב באמת גם דהלא מחמש דבלי חוצה דבאיסורא ואיסור
ראיית) אלא דהוי כהנין דגב (קני בהמה שלו ממון) וגם אין לפני שמוני את שנו (7)

מג' ד"ה רש' - לכאורה לשיטת רש' שסתר בשעריך חלק קודם הלמוד ע"כ
א"א ללמוד איסור אכילה מעשה בשעריך - והנה י"ל מכלל ב'
ועוד בשעריך אמשיך לזמן מאן הלך - ואמר איסורא ללא דאוי - ולכאורה
קושיא מי קשה רק אדרבא בכה"ג לכאורה לה' ממון מפני חולל
ומצות סגמו דקלושיא - ועי' גמ' ק"ב, ד"ה כר אמא - שס"ו ונראין היו כר' (6)

גמ' ד"ה ר' שמעון - בעבין שמע יאכלנו - יש לו דרבה אמשיך וא'
הוא עצמו מהות אלו לשרפו מיכל קאכיל מני (4) - ועוד יש לו לפרש
הפסוק (מ"ב סי' ת' אות ח' ד"ה ואמנם) דהנא עשה סוף שאין לעמוד
דקוף ועשה - ולו שאי יאמר עשה שהוא"ת ומס' (3) לאו ממה שעשה
הנא הרחקה דאכילה ל' שנות. ודוחשמה לו עשה הרחקה שעה קל
ועשה ונה שהוא"ת - והנה אי נימא שהגמ' סותרו כהרבינו דגם
נמצא דאיסור אכילה הוי רק דין דלא"ת ממשות תשריבו.
אבל עשה אסרו להסיקו - ועי' דגמ' הכ"פ דאיכא איסור
עשה דאכילת חמץ.

קא"ז וא"ו למב

① עי' שפ"א, שלכאורה לומר לשיטת המג"א דבשבת דבר חדש קא' - דאיסור אכילה והד"ק קרא
בשביעית [illegible] ואכלו אותו [illegible] שלא דבקה אכילה [illegible] לא בו איסור שבת
② ומה שאמר שמאן אינו עובר אלא דלהכי - כלום לומר שאין אפילו
מוסיפין עליו שום איסור שאחר שהאוכל לבן, ואינו משוייא. ועוד הוא
פרושה דין שלא אכלו - אלא מאמר שמצוה עליו לפשוטם
הרי הוא אסור עליו דאכילה שמצוה הוא דפשוטה ולא דאכילה
③ ובכל לפי שיטת המג"א ביצה לכאורה הוא פאי בבא ליבא חיוב להוציא
מיד
④ והרב מאיר וואלדמאן נ"י העיר בתשו' א' סימן שכתב דשיטת שיטה
עי"ש,
⑤ והר' מאיר וואלדמאן נ"י העיר דלכאורה האיסור עשה הוא רק על מי
שמצוה דשבות משום בשביעית - אבל עדיין אינו מספיק בבא מפורש
להכי. דבר עד בשביעית לא מהני עי' אפילו אם מבע
שיטת המג"א דאשתו היא עי' אפילו עכ"ז יבטל מצות (נב)
בשביעית ומה נימא שיבטל עם האוכל מדוע ימכר להפקיר
⑥ יהודה לפי ר' שמאן - משנה הקשה אלא דבפירושו
(נג) והר' ש.ט. קלומין נ"י הגי' עפמ"ש המג"א י"ג, דבזמן איכא
איסורא במשמרת לשמור דשומה אל אינו הולך לאיבוד א"כ
שפיר הופיע הכלות בכי נימא שעדיין מותר לנשל א"כ האוכל
הוא לשמור דשמה ו' הא איכא איסורא בזמן במשמע
עוד דשמה ב' יש מקום לפטור בזמן אולמא הא עשה (בשדה)
משמה . במשמרת אלו. בכש על המג"א י"ג, ב"ה ושורפין
⑦ כ"ש בפו נפל איסור משוייא אכילה בכאומין לפל. - ואולי בא"י דלמן וממש
(דד) אבל לכאורה דלמא קריבו ליש לאוסור - או אולי ס"ד - בפרוש ב"ו ובו תמיהו
⑧ והיינו שסורה כהרב"מ ועי' ראש יוסף ב"ט: ב"ה ע"ש שלכאורה שפסק סורה כהרב"מ
(דד) עי' מה שכתב טעם האוכל לשום מאכל אחר עי' קפו' ס"י ב"א וראיות
דרך ס' ב"ו נ"ב ועי' קבין עוד אתא (22)

(קמ״א) (0) כ״ג

תו׳ ור׳ שמעון לאו יאכל מיהו - משמע דקרא דלמידין שמאי אסור רק ערלה
הוי קרא דלא תאכל עליו - ויש לו אלורא בפנים מנין לפטר בחמץ
אסור הנאתם כל ז׳ ומחק למש דלמידין דורות משלה - ונפק לפמש
הבתוך בה, ב״ה נר״ש - בפנים לא אתי כר״ש אלו אלא הרא״ו רא״ה

דה לקודם חוזה (1)
תו׳ לקודם חוזה אפי׳ דרבנן - ר׳ דרש׳ לכאורה משמע דלמידין מחמץ
דנוהג חיוב מצה דרבנן - כמו איסור חמץ - ויש לו פסקי׳ (ח״ד) שנוהג איסור
חמץ (של שני נזון דרבנן) דפשא לנדין גם משנה דלא תאכל עליו
דקרא על שאלות הפסח - וכמו שלפני היקש על משאת מצה דפשוט
דאכל עליו מצות. וכו׳ דאלו דדין קרא פסח - ודוד׳ רבנן דבנ (4)

(5)
לשטת הרמב״ן לאור ג׳ - קשה קושית התוס׳ מה שמאן שמוכח שיש דין שיפת
על תשומת - אלו אפי׳ לפניו לקיים עשה׳ באכילת תרומה מצה מודה
ואכל באו״ג. דמצות הרמב״ם דאכילת הדיוט קרוי השותפם אכל אלו
אכילת גדולה לשל השותפם אינו מתקיים משאת אכילת תשומה (3) אוכל
וכמש׳ מבפני הרמב״ם אוכל דנחה דכל ע״ר דאלפ׳ למה עשו סי׳
שעה ששית אלו להשהות דאתו מאו דנא דבפסין עושין סי׳
ומשב׳ דבפני מגא׳ סי׳ דעו א׳ את הי׳ אינו מאון למ״ד ואף
הראו לו דבפ׳ השפא׳ על תוס׳ דה פ״ש (דא״ב וא״ת) שלא דפשוט
דלהרמב״ם יש איסור משום

תו׳ ואיבע׳ - ודקידושין אר׳ במושאלים דמין לאו דגמן הדית - כמש׳
לפני ציל דבינה דלה מצות ומרורים יאכלהו היינו גבי גברא׳ בזמן
דבי׳נא׳ משאת פסח איכא משאת מצה - אבל ס״ס דבפנים דליכא
משאת פסח שאם לא משאת מצה משוה דמין ליחוד אלא נפ׳
שלות דמשאת מצה אינו תלוי בפסח - אבל (18) לכאורה קשה מנוע דמין
קרא בזה ודן נכר דאכל העשה משוע יגרא׳ מה שבחול, וכ״כ על דבר

(33) ע' מרדכי ערדי פסחים (לז, מועד א) כל הקרבנות נאכלות על השובע בשבעת
למשחה דהיינו ולגדולה כדרך שהמלכים אוכלין - ועי' גמרא כאן, שאין הבשר (333) ס"א:
אכילה מועטת אוכלין אותו אלא על השובע - משמע דבעי באכילת
השובע להוי דינא דלמשחה ולגדולה - ועי' דרכי"ג ח"א כ"ט: מועד א
דסוף המועד דמצוה דבעי גם קדשים נאכלת גדולה אב' ... כב' מגמורה

1. ונקה דאוכל חד"ב משמע דלמזבין מאורעא דקרא בשרעת ימין

2. ויברך מי שאכלתן ני' אי דלמזבין קן צרורות משה: שאין אשה ולאפרו ה'
ואחר דקלים

3. ויש לעשות דוגמא לזה ע' גבי מנחות קי' (ד"ה שמנאו) שאוכלין
את השיריים ח"י אינן בשכה קודמי שלא יבא לידי נותר ובמשה
מפרשין באכילת קדשים דכי"ה (33) למשחה ולגדולה ועי' אכילות חי אינו
נתקיים משנת אכילה. ועי' משאת משה סי' ט' (כו ד"ה ואשר מועד ר' דמוסגר)

4. שאפרו בגמרא. דכיון דאוכל אתו לטמא ודרך רחוקה לא יכולם

5. ואולי אפי' שסוגר כהרבינו אפרין הובא דגמ' הרש"א י"ג שסוגר
דליכא איסורא במשמרת על שריפת השובע - וממילא שורפין
שלא ישרה - דלכתחילה אסור לאכול חמץ דילמא אתי להשהותו

6. רחוקה ולכאורה עוד קשה דלכאורה חוזן לא גרע מדרך רחוקה
והנה לשמש דאגב נ' דמי שיש רחוק פטור מפסח אפי' דבט"ב
דרך רחוקה שאיר דפס פטור ממצות שיתקיים דפסח - והנה
הא דאנן בש"ב מנהג' אפי' בע' דספח לרס"ג (ח"א ר"ע,)
בהמעש והמעור טפלין למצות פסח ועי' ד"ה עוד ששנא
מש' אברהם דכל של הרי"ף שפרש ונל' דקרא דלמא דדרך רחוקה
אינו לאוני אכילה מצות דמות הדבונות רגש הפסח
אך להגיר אכילתם דפס הדלוד אפו' למו שמנע מאנו אכילת
הפסח ולא נאמו עשן שבו מקטלין לפסח מנו אין
אכילת הנטפלין - א"כ אפי' באיש בשבו שנגאר מי שלמו
דאון. לאכל הנטפלין אבל יסוד חיובו הוא חיוב הפסח
ומיוחד בעיוד אותו מצות הוי מצוה שני (16) (ואולי לא היו
ניתק דפס"ב א' בא' צ"כ מצוה שני - עכ"פ אפי' אוכ'
באפי' היו שפטור מפסח חיב הנטפלים דעכ"פ הוי עיקן
זמן פסח ועי' דרכי"ג של דמועד א' בענין בא' אכילת המצה
ומרור יפטור מאכילת הפסח

(ס"א)

(קכ"ט)

כ"א

מצה ומרור נמי לא ניכול - וכ"כ התוס' ח"ד ואכל מצה ומרור וכו' (1)
דבזה פ"ט מפ' ק"פ הי"א כו' עכ"ל ואכל בו. דה הוא שאינו
אוכל אלא אוכל הוא דמצה ומרור - וע' במנ"ח (מצוה י"ז אות ד')
דמתחלה ס"ל דבזמה חנינן שיש חילוק בין מצה לפסח
דלכאורה מצה דפ"ב דבעינן ודפ"ב לחוד ודפק מחוקה
הוי דאורייתא וכו' אפי' בזה"ז המרור כן דבזמה"ז הוי מדאורייתא
ועיי"ש שכתב גם דאפי' דלרבא כיון דבעינן דבזמה"ז איכא
חיובא דמצה שאינו אלא מק"פ אבל שם אפי' דבזה"ז ג"כ חיובא
דערל וטמא - ודאמר הרבינו בזה והרי וע' המאירי כאן
דנקט מצות אשתכח דלית טעם - וע' דמועדים וזמנים ח"ב סי' קפ"ה דהגה"ה (1)

(18) ס.

דיתר ביאור אפי' דיש ג' הלכות חול דפסח ערל ובן נכר, טמא
ודרך רחוקה - והנה ס"ד דטמא ודרך רחוקה כיון דמיקרי דפ"ש
ממילא לא יאכלו בנטפלין דפסח ראשון - ערל ודין כמו האוכל
(ק"ב דזה כ"ל בן נכר) דס"ד דערל כיון דלו לשמוע (2) אבל בן נכר לא
ואי אשמעינן בן נכר משום דלא מאיס (והנה דשיטתא דמו מוזן
היטב אי מצה ומרור הוי נטפלין לפסח) וס"ד דחול דפסח לאחר
מפסח לפי דעשי האוכל וגו', אבל דערל אינו מחויב בנטפלין דפסח
קמ"ל דבזמן הדין ג"כ מחויב ודסוגין למידין דפסח דפ"ב
יש חיוב דמצה גרידא - והנה ושיטת התוס' קבי' דזה רק אתא
שאמרו דפ"ב ילדים מספק קרא לטמא וערל - דיה המאמר משום
שיש לשיטתא דיניהו ודלא כרשי דסוגיין דמצה לאפשר ללמוד
זה מנה - והל' י' דמצות נ' בהר דנילף חול מערל - ואין ס"ד
דפסח הוי מע הנלמד באפי' ומושב דאין לא יאכל כל אפי' דנטפלין ודק

(16) ס:

ועי' רז"ה (ד"ה ומצותם) דבזמן - בזה"ז לד' פסח קוד' המצה אינם אלא טפלים לאכילת הפסח אלא דבזמן בטל פסח הוי קרא מצוה וגם למ"ד - ז"ל דבזה"ז בטל פסח שלא שמעינן דמצה אלא משום אכילת הפסח ליכא משום דבאכילת פסח פוטרו מן המצה בתמיה נשר קדשים ונשפון בשפת עבל

(1) וכמ' משמעות הראשונים הנרמז דסוגין ועי' דקרא בשרך באכלן מצות ומרורים ובשנטפלין לפסח נמשכין דבזמן הפסח אינן בטל קי"פ

(2) ויש לה לומר דהאוכל בלי"ף שעושה חשוב לאחר זמן שחייב אז דבזמן אכילתם שאין הדין לשמש ומשוה אז לכמה וכו' חיוב מצה בזמן מצה וכו' בזה שהוא קו"פ, על גבו של

(333) ס:

שו"ר דהעלה דכוונת כ"ז ז"ה ואת"ל ועדיין תמוהים לימ' שבדבר דשל אכילה דמצוה בשמא לית מצוה אלא דנמשך (3333) ונאה אכילה של כלים בזה ממש הפוך של מצוה אפכא גם דהמוהים)

(ד) שמעתא משמע דכל"ם מפשי בזמן הזה יש חיוב מרור - ושם שמור בתבוע אינו חייב דנפ"ל לשטת הבית בקבוצם כשאינם קדשים לשימב ונמ' ואינו אינו מלהקריב - ואף אפי' בז"ש נטפל (נדמה) אל דפוקם אין מקריבין - ש"מ דספם לרפי (דד)

(3333) שו"ר דפי' אמרי שפר על הקושיא דפסקא כבאו לחמו עניא שהוכיחו מגמ' בפסחים עלי בא"א בונן בלמשמש דהמוהים ויצר בהספי העלה דרכונה

(דד) הא קפ"ח. בק ואינו שבחו

קל ס"ב

28 נ"ב

ולכאורה הי' אפי' בכל טומאה בפי"ג אינו צריך דביטול בזה
דמלת בשגיאת הינו משום שפורש כ"ג מקרא בלא יראה לך
שאור שלך יראה שאותם הכלים ולכן בא"א לבטל ממשהות
שיש אינו לבטל ולפי"ז הי' שפיר לתרץ קושית הגהות פ"ג
ד"ה שאני - דאפי' לחנני' דמין לך זה' אפי' בפסח הקשה
לשיטתו כ"ח. דלא איסור הנאה עוברו בבשעת רק איסור
אכילה אבל ע"י דהי' הרין שלא שגר כרת בשעת הלנה וצ"ע

מה שהקשה רמונא דלשון מחמצת - וחזינן מסוגיין דלר' יהודה קרא
קא' על תוך זמנו ומשינוי הלשון (מהפסוק יאכל) בפשטות שגיר
אין זה במחמץ עצמו ולפסוק כשם דכל הקרא דמיון לבמחמץ ע"
ב"א - ואולי בחלוקה מכל גילוי הקרא' בא' דבשו"ש בגליון ע"ד
בנחמץ ע"י ב"א - למה חמץ - ועכשיו חולקין מכל גילוי הקרא
ברי"ש סוחר דאגל דלוי חמץ רק מחמצת - לא אסר (ואולי כרת
למידין מהיקש לחמץ ולפי' זו שפה לא מחלוקין ושאר) ומה"ה בשמין
שאור מיוחד וכו' סופו במאוס מחמצת למידין במחמצת דכלל
חמץ - ומשום שפה לא דמיון לשאור מיוחד

אי דאית איסור סמוכין לזה דבעינן - ואולי דבבל שפור לפסוק הראשון?
שפוסקין לפני זמנו כרי' ולאחר זמנו כר"ש - דבעין דאגו דבעין
סמוכין א"כ קרא דלא יאכל קאי על אחר זמנו

17 סו ועי' דמשנת משפט (סי' ח- ט): ד"ה ונראה, ד"ה ומהר"ם י' אבן
י': ד"ה אבל

(ק"ד)

כ"ט,

(3)

תוס' ד"ה - א"א שאני התם שלו [illegible] דקנוס את קו"א שמביא דברי הר"ן נדפס לעיל
לאפוקי אי אמרי' - ופי' הר"ן אי יהיב לי' דמתנה שפי' (דברי עליך) ופי' קא לעיל
לאפוקי בלא אמרי' אלא תנאה לי' (ועי' אמרי' דינה "בני פסח" ס"ב ד"ה ומנ
הסו' בעשיו באוה שיהא שלו כשהוא למקום בל"מ טוענתו ושנה והוא מותר
אף ע"פ נכנס דשורה לעוסה עשו - והנה מ"ג רק על תנאה דיאתה
לקדשים אלא זה הלעוסה י' לקמן ס"ג-ס"ה) וע"ע עוד שמביא הרשב"א
ד"כ פה שפטר באמא' עצמו על באמו הא הוי ספק בפדון דלקוח פטור
ועי' באיכא למיגזם דימין אורחין (ומה משמע בגוף לשמור - עלי' מסה
של ד"ה ובדברי הרשב"א סוגיה ע"ה) ודבש מסיק שהתנו סתרו.
כרמז אשה"ע (כתו' י"ג) דאוחה ול' לקדוש דמנא שקדו

(1)
ב. הדבש מביא מגיד על דשו אמנם סי' ט' בגל עבוד מותר מה"ג ולהבו חיים
אחריות ולא נעשה שלו כיראוי - ואמרי' דינה סי' כ"ג ד"ה ועוד מאמר
דלא עבד מעורב לממון

ג. הקנינות סודר בלא אי בגל עבוד אתם [illegible] מהא באהש"ע ועי' שדבש
מעבד קושית הרע"א בקנין שלו (ומה מקנו בוהש"ע דלאו
דעבוד - וע"ע הנמק שאלה (ב - שאלאז עח ב"ב עאו)

תוס' ש"ד ומה דשל עבוה קשה בא"ל לא הבאו אתם בקנינם - לכאורה קשה
לשיטת הב"ח כשיטתו באיסור הנאה דחמץ דבציא. - ובהקדש שימרא דגנ"פ
וא"כ אבל באיירי דבאוצ משום - ואולי דבקשו אליבא דבי' בה"ש אתם מן
הגזרה שיטת שפן הס"ד דבי' ד"ה אתם כ"אתא דבול בעשיו - וע"ע במשנה
שפנים ערמל דפסח ע' שמשתדבה דחמץ של הקדש (באיסור מצאורי -
כמ"ש דגמל הרשב"א פ"ד) ולהבא איסור הקדש דלכאורה פועלו שמשין
שלאוכה דבשו הקדש שמשתלשין וע"כ דהקדש להבא איפרא במשנה
ובהנה המשפשא משום דבפוה של הנאה מועיל איה דבפדיון לא חסר
בזה דהנאה של ישגא (ואולי איה במשית חמצו על עבוד - או בשעבוד
הסיק חמצו - ולכאורה דאופן בה ע"כ להבא איפרא דהקדש - בשא ע"ת קן

(2)

① נראה שהכתוב משנה רק׳ את הענין - ומדוע נקט הקב״ה לשון הרבים בשעבודם איכו
תוך אחריות על גלות שבוים

② ששון ושמחה, ולכאורה לכאורה כנגד אבל של הקב״ה יש לו אז גם
משיב כבדם שם זו משום (שאר שבט רבה אז קשר והגאולה אזי)
לכאורה משום עבד משועבד שאין לו ששון ושמחה - ואולי יש לו
את אמונה אלו קרוב כבשר קרוב לגאו׳ - והנה משה
כהנה כבוד כבשו כי שם ר׳ קול שהגאולה באה לשבור שמו יפה
שמו ר׳ אש כל משה ארבע שלבב בשר לשבור שמו יפה
של

③ וזה אשר סופר סוד קרוב מפרשו על הפסוק מצ

<u>שיטת הקצוה"ח</u> - דהנה צמון כיון דלענ"ס קנה"ג נפלך קרקע קני, והקשות הראב"ד
כוונ דבאיזי שאמר לו חזירו לשמועיאי החנוכה אלא ע"י הבהמה
דההוא דורגא לא קני הוא ושלא לדעת הכניסה לו (כמש"כ טעמו
דעכשיו אינו קונה מטעם חצר או הפקרה שלא עשה שום מעשה קנייה
ואינו רוצה לקנות) והנכרתם אינו אלא מדוחקא וו"א היא או דמ
מיהדש יפה מקום ובמק הוא ואין כאן קני' ממון (כמש"כ טעמו דו"מ
דבעין על קנה"ג משלו מהחם כיון דהחנוכה הוא רק ע"י הבהמה) ודרדינו
בנגב משיא משפטשב דבעין דאי הוי נפיק לי' לא מידי דבא מא"ס לא
מיתיר דהגלוטין - והרדינו בגב טוען נהי דבלו הוי לאפבורי מ"מ מבאכה קני
לי' ומשרשה דבמלך לה ושדא-ול דהגה את דו שמשאר דבשנמצא דמקום
שאי לאהבשי נפקע דעלות הזכות ע"י דאשונה ממון מחל אצל - ומ"מ
שלא האגירו מוכח שבפוי רוצה בו (ולפמ"ש דעת הראב"ד אינו מוכח שרוצה
לקנותו)

והנה עם שסודר הקצוה"ח דבעין אנו דומה לדברי הרלב"ג סותם לזה,
ב"ה אלא שבהם ב"מ מצם מצוה במעט לענ"ס דמצוה קנה"ג - ולו משפחת לא אלא
דמעשה ואלידא דבעי דבעין דפרשה הוא אופן, ומשלחן מצוה קא נפי
דדין, דלו דבקנה"ג דומה דבי איתא במצוה ולא קריא די' לכל, - והנה
מרהיטת דבעיון משמע בפדר שאופן דרשת לי"ת די' קנין שני - וע"י
דהלכות אונן יו"ט ס"י ק"א דהגה ב"ה מיהו שלבד לומר ג"כ כמה
בעקר שני, ילפינן מאשה מצי - אך היכא דלוקא בין מצי כגון
היא שאין חזירו שפוסו עליו לא קני לי' השני - ולכאורה יש לו
כאי משפטי הרמב"ם - והנה עם שבמה של מדבר שמורה
רשעושה שני דאגיש המפרות לו אינו מגן בפרט ג"ל רשות לעשות
שני

וע' דמקור חיים (ס"י תג"ד ס"ק א') [והנה משנ' דההוצע ניכר חשש
שיני - הנה ולפמ"ש דמי הגרע"א הל' מצוה דבעין שני של היינו
נפקדה רק לדין חיוב שאו לומר השנ' אם אינו קונה על ידו

(1) וכיון שם כתב דאפשר להם פי' כן יצא ולכן כשרה למקוה שאין שאובים
נסלק ממנו שם כליו — ואפשר להצריך

ס"ד

קי"ד

(ובזה בס"ל להר"ן בדין זה דאינו נחשב כמו שגזל משום היזק החפץ
של נפול שעצם החפץ נפגם וחשב כחפץ אחר - וזה נאמר רק למאן
דנושא בגזלן דלא יוכל להיפטר בפשוטו דהשיל - אבל למאן דקנין דמין שעצם
החפץ שנוי (והי' שמו עליו) אי אפשר דבשלו להכא קנין שינוי שהוא שלו
ע"י למסרן וע"ש שהוא כאמצע דלאו גזלן בהמתא נתנה לו רשות לאכול-
של שאין לומר מדלעיל קני"א והיינו כדבעי הריטב"א

ועי' דאמרי' דינא (סי' כ"ג ... כ"ה והנה) שכולה כמודר שהוא שלו
ואבלו ולדת די כוונה קנין אינו נקנית לו דשינוי - ולכאורה חייש אחריות
אי להכא בשמע לפניש דקבלת. סי' כ"ה ס"ק א' דבהא דנשבה שמע
כמנ"ב נאמר דבקא דדין מניח ולא דדין גזלן והנה מה שמחייב
למ"ש אחד מניח (עי' ח"ר ר' שמעון דלק סי' ה' אות ד' דפטור רק משום
הפקעת הלואה - כמשו חיוב מניח אינו בגדר קבלת אחריות - דבגדר קבלת
אחריות היינו שעצם החפץ חשוב גוול לממון לו וממילא חשוב החפץ
שלו - אבל חיוב מניח הוא על מה שמניק ומה שמפסיק אינו ממון ועל
מה שנשאר להכא חיוב ודו"ק

ועי' במקום ס' תבין שאמר על גזל דאלה אין שמגיע לו ואינו מחשוב
לקנות וע"ב די שהאחר נותן לשו לעשות שיפסיד אין לך מתנה
גדולה מזו וכשבוא מקבלה והנה מפסידם אם יאינו מחשוב
לקנות נעשה שלו וממילא שכרו נוטלה ונחשב רק כבכן ומפסיד ואינו
מתגיר לו (ואין בזה כוונת הרמב"ן בזה) ועי' דאמרי' דינם שהיא בזה רק
למאן לחזור על כו' דלא נגע מקודש לממון אלא מה כאינו רוצה לקנות
ובאי אינו קונה דבר ועי' רשב"א על תול דב"ה דדין שהוא כמ"ש ע"ג

כט.

(ס"ו) (קל"ה)

(6) רש"י מעל – נאמן בקנסא קנים – דקשה הל' י, וממ"נ – ולפמש רש"י ג.

רש"י מעל ואינו בקנסא קנים – אבל האי דהפקירא שמוי אגדי – אבל אתה רואה של עבירה – יש לה' על הי' רוצה לקנים – הא נימא שורר הקדש על פי ודהל יש לפקפק לעני הקדש אי לאמיה הקדש מקרא דלך (ויש לגמא לשון הסוגיה) דעדיף על אחר של ישפא קומלאת הרשעה אם לך אינו מאמין רק ממון ישפא ושפור (נאמנות הקדש) וכמשי כונת רש"י הנא לקנים הקנאה עי' שבא עד דרי – אם כבר חי (5) אבדן דאי שבשואר עד דרי אסריו האמוף – וע' תי' המבון לאי נבל כבר קנים יש דאמף של ישפא שדר עליו הפסח אין צריך דאמר עלי' דרי אלא אך דאונו קנסינן לה – ומסקינא אמר בדוך אבל חמוף ועדה עליו הפסח אוכל לו הרול אלמאי אסור הלא הקנים. דין זה דין אחרי ואף שלא עדו דעליו דבי' דאי או כונה מפאת בכל אנוס – או אולי דאבל לשונם בלא אינו דרשות אינו עושר עליו) ואת כון שנבלו חייב לדורו ועדה עליו משיר אסור והא אין קנס כבר אלא לבעלים הראשון והל לא עדו עליו הבעלים – וע' דבינו בתוי' הסוגין (2)

(1)

רש"י את יוסף – בעדי חמץ מטעם דאול הרשדא שלבש לומר בלמ"ד ב"ה איסור איסור אבל בדבר דבאי בדי אנקי נאמנת בשבקא לעני מיגו דר"ב דמקשינן משום אבל למכה הכלם. ודקדוק תוס' כ"ב סק"א כתב בפירוש בלא עדינן החומשא יש איזה לבי"ש – ואין ממשיכין על חטאות ואשמות ועי' דיל' המאור דסוגין ועד"ז אינו מוכן כוונת (1) רש"י מלחמה כמתבאר לעיל – חידי מיגו איצקו (שלא תלוק בין שוגג למזיד) לחידי מבות וכרת לא איצקו

גמ' מאן וא – ע' מפרשא שאר דנתן דבעלי' הקדשו דהקדש אליבא דבעי הלא דבפא לא באיבי מיתות שוגגין פטור וע' בתי' כמא שבמוק דעושי קושיה האמור ד"ה ר' נחוניא דסקילה של הכלי ופטור הארבעין. הא דבל קרבן הוי חייבי מיתות שוגגין וחייב קרבן – וע' בבלי עילי רק דשוגג ולא דמזיד ועיי' דאות ל"ט עי' דהכתב הי' הפסף הובחה מסוגין (ד)

(1) בן כי דמש [קוד זה בעבהרן] - וכמ במקל בגזין אלא שמ שקר זה בזאנפ

(2) ומקר הפי הלאו ועבר על דבי שבל חמץ גמור [illegible] ישבא שנדרין עליו דבי למון הוא אחד. ואפי׳ שהפקידו אצלו גוי ואפי׳ שעולו

(3) שאל דא׳ כיון בגז בגזן הפתל פרשומש היה שמה דבש דשמנן ומה מאד משך שבראשון לבבה ניתנה שמגנא לבפך הכ באורה חמץ שימעג - וכן שמע בבגבה בבראשון של בבגבה לבבה הן דאין והפרדו בע בבש בוגו למוג ממשה דיך שמניל

(5) שור דעבשיה דבעיש שמשא בבשור ובעם ביך מבש: בחמץ שנעא [אסר דרבנן] ועיש שנתלקו דבה הכי ס׳ גמ סק ב׳ על המגר של סק א - בבמא מבר בגומק דרבנן והוי ספר שמותש - ועיש שבפה בבסמא - נחלקו דבה הכט והבאא מכין כב הל׳ ג׳ משל חוה כגה אין לא קנא - מהם מבל ממון לשום הפסד - ולשון הבנלא דסוגין דלקמן חמץ של נכרי שבסו משו אפי׳ אדם ישבא עלון - עיש שעושש בפסקון ועד גושו כוא ע״ב

(6) ובר אפי׳ דמשי במשך בו׳ בספר ק״ב היא שעשבו דאימעברך בבשן תנינן ג״ג של ממון עולם אב מה קל לבמי הבין - ואבל בשבו הנו ממון ועי׳ מניעת הגזל אינו לבבד של ממון מן - משגבהכן בשגבן לו כבו ממון עבשו בבבו אפס התופס. ורק משלו כ״ג בגורל ממון - ואם בבפ הפסד הפרעם או יוצא להפש ממון שרון שחד לו קרי גורל לממון

(7) בא׳ שבי׳ שומג על החמץ - וקנה משל דבבלם אינו בשבב הוא דמנכב דשמנן יעבור - לשמה לפה הבא של מפרוש בי׳ אינו בא׳ הנו בארו דמנב והר כבר מה ששנגן דבאלמי הקבע דשונגן יעבור - ולפי הגמרא משנשון אינו בבון הי׳ דמנב יעבור כבר ושגב שכו שיש לבסור מתה קלה ממה ששונג ובבונין אחיו בבי שומג על החמץ יעבור ובו׳

קי"ו

רש"י ונ"ל - ואפי' דפסח מן המרה ו' ראש יוסף שלשה לוגין באיר' שבגבל מיעוט
ונ"ל לרש"י בזוהר דבי מפסקנן ומשהו אסור לאכול מכרכין ו' גו"ש
מה שכרא ממזיר על השנ"מ

ס"ג

קל"ג

גמ' אין פודין תימה לי - דהא לאחר שנשרף - דפשוטו הגמ' פליג על רש"י
ועוד דבאמת אליבא דכ"ע דחמץ אסור בהנאה ואי סברינן פודין
יכול למכור לנכרי איך דלא הוי נאכלת (וכמו מהרש"א פי' ד"ה רב אשי)
והקשה הגמ' דאם הקדש ישראל החמץ יוכל לפדותו ומותר בהנאה (3) - ואולי
דבין נאכלת ולא לצריך נאמר רק דמיירי דאו דר אכילה אבל כיון
דנעשה אפר הוי שוב לפדות ואין דאית בהו דין פדיה לצורך הנאה (1)
והנה לפי"ז קיק משום הוצאתו לחם ומותר בהנאה ודפשוטו כוונת
דאבק מותר כיון שהוא מן הקשמן ד"ז דהוי שמעם שאין סומך דבוי מן
הקדושין (2) ולכאורה הא יבוא לומר לנכרים כיון דלענין דבפודין
דמיירי דאו דר אכילה. וע' בית ישעיה שמפרש על הגמ' כט: ד"ה
שאפר מותר לנכרי שאז יאכלנו והאפר לא נשאר עש ובמש"כ נשו לק"ג
כוונה דהאפר לא דן דינא דאין פודין והר' מאיר וואלדמאן נ"י הוסיף
דעשה ומותר בהנאה הוי עכשיו דדרבנן אברהם רש"י הגאון סאלאוויטש
זצ"ל דאיסור להאכיל אינו דין דהפדיון אלא דאסור להאכיל לכלבים
ונכו כוונה כאן דמותר בהנאה כיון שנפקע דינא דאין פודין.
גמ' שם - ומוד י' הא דאין מקדשין - ויש"ל. אם כוונה לומר דכמוהן
לק"ב אינו שאין שוה אף ישבה אפר - ולכאורה אם כן כוונה אב
יש להוסיף חלק של דבר שני במאן דאמר מצוה בריבוב וכו' הגמ'
במוה משום שהוא לעבודה להסיק תחת תבשיל - במשמע עד בכלות
היסק שוה ואז אפילו מן לרבנן הא הקדש יש אפר והקושיא
הכא - שאפילו שהוי בכלות אפר לא שוה פרוטה אבל בכלות
היסק אפילו בשלם

אבל אין - משום חששא דפרדך - מה חששא איכא מאונס ועי' הלוי הקמיץ ורמב"ן
הכא יש חי' יותר גדול דאע"ג דלא הוי אסור בהנאה להקדש מה מקדי לא
שנה מידי כיון דלא דהוא קונה

(1) ורה דלו רשפא שהולה דלמם שלושה. אמר אינו ג"כ דלא דאן פוצ׳ן
(2) ונ׳ק דלעו הקדש דאין מצווה דחשיבות דבה ל"ש שיפא אבן ימותם
וע׳ דאמשי דונה פ׳ ח׳ עשל פסח שסופף דנם שום דשאם דשא זלו צוק שפצ
(3) שום דשמ דשא דלו צוק שפצ

(סח) (ד"מ)

רש"י ומ"ד לא מעל - הילכך לאו ממון איכא דלישנא לא תני ולאו גורם
לממון איכא שאין יפסיד לו יהנה ממנו - אינו מובן כוונת דלכאורה הדיון
כאן אי הוי ממון להקדש (1) והרא' דאי הוי מעכבו לנכרי הוי שפיר
קרוי ממון - וא"כ הו"ל דלא הוי גורם לממון דלישנא לא יפסיד

(נ) רש"י משאר דבעי דאף הקדש אין דפסח מונע - ובאורך (2) לפמש"כ באחרונים
דלשיטת רש"י משכחת אכילה של נכסי.. ע' ישנא דפסח מ"מ דהקדש לא
דם דהא אסור לו לאכול. מ"מ דבר של נגעים ואין כוונת באכילה
עונש לישנא להנות. משל הקדש מ"מ אינו מובן דהא מ"מ יש איסור
הקדש, ומוכח דאין דין להנות אם הדין - אלא יש שונות להקדש
ואי לאפוקי להנות דבעש הוי שלו - ורפואתו הו"ל דמשום גורם
לממון דמוגר להפקיע איסור הפסח

יפה רב אחא - ע' קצה"ח שכתב משא"כ קנין להרמב"ם באחריות. ועי'
עורך דבי' ונראה לא מצא שאין ממכר אלא שינוי ונראה לו ולא
מרשות הקדש אלא שבא אחר באחריות והרי הוא כשלו לאו דין, והא
שנאסר דקני ופה לו מה רבותו - ועי' דמשום דשין שיש צא"כ
לו לרש"י לו ימצא באשר משום קושיא וע"כ באחרי בזה קני
דהגמרא - (4) ועיין לשיטת הר"ן והרשב"א, והא' שלא נאסר חמץ של
אחרים לרש"י ע' קצה"ח אחריות של השומע מתעורר קושיא
אבל למ"ד אינו מובן קושיא בזה דבו"ח (מערכה ה - אות ח)
בשיטת דרש פה במלוה דבדבר שאין לו פקע אין נפקע רשב"א מעל
ובשם שיש לו פקע לא מצא עד שיפקע - ועי' דגם במלוה דבנכס
ע' קנין להנאה לעצמו מצא בכל שינוי רשות ופקע דבולו
אלו במשמש דלא קנין יש אולך - ועיין בההיא דגמל של הקדש
קשה כיון דבגזברה מצא וע"כ ... בההוא ... חולין
(1) תוד"ה הגם ור"ת מפרש - חמץ גם ראוי לעשות - מקשינן אי חולין דחמץ הגם

(1) ועי' דברי ב"ב ובפרט בתוספתא פ"ד דב"ב. מתוך אבל בישיבת המורה דברי שיתאייר
דאשם מאשר ולכאורה נראה צ"ע לא כן

(2) שוע שבכר כהר הראש יוכל רגם

(4) וכגון שנמשה לו נכרי למוג בו

(5) הנושא לאחר הפסח מצוה דיין החלפתו דחמץ של עכו"ם הא יכל דעצמו
לעשות חמץ ועי' הק' מ. טנוזסמאן ני' בפשיטין הוא אל האוכל החמץ שבפ'
אבון רפסא ורדם דיין טפלכ' וישם חמץ אתנו להחזיק אותו

(6) ואחר לפנוש הפסח הורוד כ"ט. ובשוה ראה ממי. לא יכנס שוק במשמע
בערמון שעבר מאן מותלה הפסח

כ"ט:

(קנ"ט) (ס"ט)

תוס' הכא בפרט - למד ר"י כיון שבעתו לבורן אין שוה דאותם שבה'
באליה' מיד כשיפדם יהי' שלו - וראה בו אינו מכר במשפטת לפ
כשפודם אותם קשיה שפום נסוך אמת תבשילו בזאתם שתה
שהוא בא לידו הוא מגבער - ואולי כוונת כתובא ס' קי"ח או - ל
שבעלה באסור לגזל אם האשה שנוטל את הבגילה ומוליכם להגיל מיד נפסקה
העבירה (יש לו לפ"ז בהלוך הגזל קשה שמוליכם שם לו יהו מצבם
הבא העבירה) ובשמתחיל דיעתו דרגע שקנם אין כאן איסור - ועי' היטב
אדרבה

גמ' ד"א - ומכאן מוכיח ר"י - ע"י דשמא שתי בפודם הקדש א"ב הפודה להכניס
לרשותו שתשאין לקנות רק נותן דמין להקדש שיתחלל ויצא לחולין ע"י
זה הפדיון - ונעשה הפקר וא"ב יכול להפקיו כמו שהוא מופקר ולא יחשבין
לקנות - ובן ביצה דאור שיח פ"ב מפי' ערכין - ואולי בהגזל נאמר לבם מ"מ
כיון שנכלה המחול ול יבא לו עגז מחמל שקיא בפקו, מלוי זכות דאמרו
הוני' ס' ר"ג מפי' בפסח ב"ה והנה וע' משכ' לעיל סי' (ב"ה והדמקות)

מחלוקת בגורל לממון הא דבשטר כיון דאמר דקנים שתה
עכשיו
יט"ל תשרות ממון, ורק מבלא בגורל לממון חשרין כאית לי
בין ממון עכשיו לו' דבעי שמקר לפי, א"כ ה' של הגזל במשפט
איסור בנותמממון ע', שיהי' לרשות ממון אבר אז זכו בנקא למ"ד
גורל לממון כממון - ונפו פנ"ל בכל שמאוסר מעשה או
בזמן הלוי דבינה בגורל לממון

רש"י ומ"ד - ולנכרי לא מעשן - אינו משן הגוץ יכול להבשן כיון דאמר דקנים
וע' רמלו הרומץ דלבו אמרא והקדש

תו' ד"א - שמא יאכלנו הנכרי קשה להבין כיון דבוי לפני הגזבר ועי' דגזל
הר"פ

(1) השגו"א סי' פ' <u>ד"ה ודע</u> - מוכח דשיטתו כרש"י אינו כהר"י א) רש"י וכ"ה בתוספ' שם
כו' ונמיהו דבי' לא מר דבשא דעלי דלדי מאמרו ב) רש"י ו: ד"ה ובעה"ג ומשהה
אפי' כגע א' ונמצא מחר עלי דבי' - ולוו דלדי ד"ן בגרסינן שמצאנו אחרון על פסח
ושיטת הר"ן פ"א דר"ג מחוק אינו לוקה משום לא יראה ולא ימצא אלא קלה
תמיד דפסח או חימצו כדי שיעשה מעשה - משמע דבלא זה אפי' לאו הניתק לעשה

<u>הגאו"א סי' פ"א</u> - משמע ממשל מו"ר כוונם מפרישין חלה דיו"ט מעיו אינו קונה של
ולא איכפת לי אין יתמיד כיון שיכול לדחות דמוקצה יו"ט ובתוך לוש בו ביום ו
דיו"ט אחרון
ד) דלאו הניתק לעשה אינו אלא פוטר מלקות כלו לאו שאין בו מעשה ודאי
איסורא איכא והוכיח כן ממגרש ע"מ למקח, ולאו השלמה כפל -
שוא שאין מצות קדש נכון - ואין ישנו רשע גזילה ישלם אפי'
שגזילה ישלם כשע הוא (1)
ג) <u>דד"ה ואחר</u> - מהשל קושיית התוס' שיכול לפדות פחות מכזית דקי
איסורא דבוש לרבא למיתן ל"י כיון דלא הוי לאיצטרופי

(1) המקנ"ה ג"א <u>דקדושין</u> את ה' - מהכל ד"ה שלאו דלאו הניתק לעשה
אא לקיים העשה דלא עבירת הלאו - ודבאי לא נפקע העשה רק לתיקון הלאו
נאסר לקלקל כדי לתקן - אבל לאו שקבלו עשה יל דה"ק קרא תשבותו ולא
וכאה לך אם לא תשבתו תשבותו - ואפי' לדעת המוש דלאו לנתק, אינו הלא
דגתת אין איסור כשמשפך לעבור וכאן דלטילה עם לשאה - ולכאורה לשון הגמ'
לא כן משמע מ ובטלו משום דבלו יראה ניתק לעשה

① קפכס פה בעמק // הבכא

בש״י שלא בזמנו - הילך אף בגרוגרות אסור - כמבו׳ טעמא דאי הוי סוחר
בכ״ש לא הוי אוסר דמשמו דלא הוי חולק על רבא שסוחר אף בזמנו
אינו בטל ושלא בזמנו ל״צ למבוי ביטול

בש״י שלו דמינו - ואע״ג דקלוב לא אטו מינו - הא הוא דרבה - ובהא סברת שלו
דב״ל אינו סבה למגזר אינו מינו אטו מינו - ובמשנה יש מבוון של תבירה
(ועבו להודי הגבן ממתני׳ שהעבד שלו ר״ל, ונהוגי שמשמו אוסר - אף
די גם אין לאוסר - ועוד הוא שגבו אינו מינו אטו מינו - או דאינו
מינו יש לו דיני מינו - ואף אפי׳ שיש לו חומשו כפלים שיש זו ברת ומלו לדרשו
ומשום האמירה שאינו בטל
בש״י שלו דמינו - אע״ג דדמינו אי איבוס ליכא ברא ואפי׳ לאו דבמי חש
כמבו׳ דבמי איסור חמור

קמ"ז

<u>רש"י אמש ררא</u> - מ מצפה איתן

רש"י אלא - למ"ד תרומות ב"ה - פ"י לאסור בשבת המוקצה

<u>תוס' אמש</u> אמאי קרי ל' מין דמינו - כמבו' הו' אפי' במשנה דמ"ס ולא קפ"ע

(ע"א) (קמ"ג) ו.

הרמב"ן דמלחמות - בבד לומר דלרבא אסור במינו במשהו משום בטול
כיון שלא ונעשו שלא במינו אלא מינו - ויש לה דלכאורה הוי גזירה לגזירה
ועי' דבאמת שאלו קושיא כבר - שכ' שכן הקשה הר"ן - והנה מה שהקשה
הר"ן עוד דלא אמרו בשלא אלא כשמין במינו ... לבוא לידי ... אם
כאן שאחד עצמו אסור אלא שתערובתו מותר - אין לדון הכל כיון
שיש לו מתירין - אלו כוונת דבריו בתערובות מותר לאסור במינו הוי ג"כ
מן הדין ביטול ע' דרא"ש שפליג על הר"ן ... ונסתר באין מתירין לכאורה
ואין בדבר דזה אתו רבא משמע דבמתירין הוי ג"כ משום ביטול אבל
ע"כ הוי מן הדין ביטול - ואולי לגמש הר"ן ... בדבר ג"כ היתר (3) (1)
דבר"ש אם טעמא - וע' רמא דשם ... דהשמטות ... סברת היתר דהיתר אל (2)

רבינו דוד פוקין ואית לי תמיהא בבני חולא - ובאי שבתן לא הוי אורח
כת ... אלא שכל אומר להם להקיא שאור של גוי לחמץ דהל
... - והנה שאור משתמשין ע' ... ומה משמע שלא התיר רק
תמיהא ... - ואפי' ... בתוכה מפקינן בוש באחד ... לכאורה
לגבי חמץ לאחר הפסח (ולכאורה ... מחלוקות דבה) (6) או שסודר בלא מקרי תערובות
כיון דלרבא לטעמי' וכי שאות אמאי דבעינן ס"ק מה שנחלקו בזה דגות (ד) [ס"ק קפ"א]
המפרש שסתר כן ושות כי סוגי לבקרי תערובות.

ועי' דלת בתמיהא בא בבני חולא דרשות ושבה הוא ואינו
בבבי בבו הוא דמי שאי ר"נ. בזה ע' תערובות היא - תנינן
מבל"ח תבא בחמץ של עכו"ם שקרא נאסר והנה מש"כ דבאי
ע' תערובות היא יש לה היאך אירי אל נתערב דתוך הפסח
ומ"מ יש חיוב השבתה אך היאך מפני להתיר לאחר פסח בתערובות
בו קנסו - ואי אירי דבבר שמערבין לאחר הפסח משמע שמותר (5)
לאחר ריבוי - ואלו אירי שנתערב דרבא ... מותר ... ויש בו
קנסינן לאחר ... כמו ... - אך גם ... ד"ל דמא ...
ס"ק א' שבעולה בלאו נתבטל דרוש (כנ"ת דרא"ש מין במינו) אינו ... (4)

① אבל לי דהגה׳ רע״א סי׳ ס״ה ד״ה ועי׳ וצל״ע דבהא (דנידון הרי״ן) הוי יש לי מתירין
דלא ביטול דבפא סל להרין של נוי׳ גאונות אל קנים כלל אף דלא
שאמר ביטול

(22)
② נאסר לשנה הראשה - ועיין לי ג׳ ביאור דף׳ קכ״ב ס״ג דהגה ועי׳ טור המלך
③ שו״מ שב״ל דדרכת אברהם או״ח ז
④ דבהו משאורת מוס עולו (וליא דכל ב׳ בא׳ ראופן צב במועד להשנות
⑤ א׳ גמ׳ סע׳ יא ורבי״אור הגר״א של ורקן ופונקן - ועי׳ דהי׳ רע״א ד״ה ואולם שלכבר (55)
(22) כ״א פ״ה מתוס׳ ד״ה נאלו
⑥ ש״ר דלכאורה אין נפ׳ נוספת בני׳ דרך ד״ה ופר קנים שהדיא ראי׳
מפורשת חז״ל בספי׳ דרש (לאחר הפסח) בשיין דבהו קנסא דרבנן -
בי״ן שנקנו דו רק״ל שלאיסורין - והנה הבל מפורש במגילין אותה
דדרש שו״מ דאין החמץ סוסי׳ גמ׳ במאמר א״ב באל למיגין מתבוננת
חז״ל ש - לבטל להם לה, ואי׳ הרי״ז דבל׳ קנ״ט שכתב ממש כפרן
חנינן שסדר שלכתלה מותר לבטל החמץ באותו פסח - ומה
א׳ שנאסר לדנה משובא משון במרבעין היושבא
באנב מרשבא הוי חמץ דוין
⑦ ויש לו אלו ג׳ נפ׳ מספק לשאול הב״ד שסודר בגין רנ״ט
עשרי אגודות - והנה ממה שפשא הוא בין נפ׳ וסי׳ גמ׳ סק׳ מ״ה
ורס״ק מ״ד בעלה בבמקל שטל דרש או הפסי״ד משמע בפשיטא ד
במשיב ברמן ועי׳ דאגמא סנסי׳ קי״ט א׳ [בהטור] שבאי׳ משרי במכל רשויי שרש
כמו סב אבוהב במאמר אין לו בין ומתשעה ונלכה ב״צ [מסף] יו רשב
ב״י) ועי׳ דאגמא של שמור באל סי׳ דאגמא ב״י במאמר עבל מנים
(ולכאורה לשיטת הטור שנפא בפרי הרי לימו דאי׳ לבם) וס״ד רב״צ
מנין חידוש נפ׳
(55) להמר גאונות שנפה דאמר באתו הפסח ומצו בו מנא הרון והמא - ואולי
במפבל״ח יש כאי׳ לשלום

(ע"ד) (רמ"ז) א

<u>תוס' כתא ס' ס"ה</u> מבואר שיטת הר"ש בחמץ: הל' בפסח שלו"מ והפרי מגדים בא...ין לו להשהות שאחר הפסח ושע"מ מתחדין לו לשרוף מיד משום לאו דב"י ועשה דתשביתו הי"נו עלה מכח דיעל (ושיטת הפמ"ג סוס"י ס"א יש לבחות באירה דפחות מכזית - אבל מסתימת לשון הר"ן בפ"ט פ"ט מפ' מאכא אם לוקש כן באירו גם מכזית) דלענין די ותשביתו לא הוי בשלו"מ ולא כיון באשה לסמוך על הדיעל לענין די ונשרכו ממילא דלה לעו"ש. אלא במ"מ מש באפשר למיעב דלא דיעל בשינוי הבעלה עדיין

<u>ומי אמר רבא</u> עי' שפ"א שבאו לשיטת רש"י בטומאה בפסח הוי משום כרת. אי"כ בזמנו כולו רק פסח גופא ולא עבד פסח א"כ ה"ה לשמואל ורי' א"כ אמאי שלא דמנו מגיד שמואל. כי יחיד טמא הא אסור כבר הא"מרין משום תשובת - ואולי אפי' שסובר כרבין בזה בפסח רק דיעל מכל ואי"כ בלא כלי דמן ② או שסובר כרבותינו דלוכא איסור אכילה לפני קודם זמנו

<u>תוס' אמר רבא</u> ודרך של אספמיא פסק בתמימה דתמימות ענ"ט - כתמה אירי שנתבשלו ואז לכ"ו הוי בל אסור דמשפו ואין לומר באירי ידש דידש נסורר כתבו מחות כ"כ; בשבו הגאל בלכ"י גם ידש דידש אוסר דמשפו וע' תגלו ידמות פ"ב, בפשוטא לפו דקן ל"י חוגה דידש דידש - בא"כ הוי לבטל דרכו ולא רדיא נ"נ

<u>תשובות הרא"ש</u> אין כאן אלא גזירה א' בימא אבי למשוי דנ"ט - לפיכ מותרת בזמן דמינו תוס' מבאורית וכן הוא שיטת רבינו פסחים פ"ג ובוי"ט ער קי"ט אות קט"ה ש' בבב בפרא"ש סוף כרש פ"ב בלגל יול בבבית דרא"פ דמין דמינו באורית ולבאורה הינו כנ"ל באינו דטל דכוח בא"ו דטיל דכוש. Ⓟ

המלחמות - ולרבא למיעש דמנו כיון בחיר דערו אין לו מתירין בכל במוולא ③ משובי ואין היתרו מתוסר מושם ובא' יש לו מתירין - במשנ' בונת בל"ת רן כבית דרא"ש נמצא בלוכא ל'. לשיטת הר"ן כ"מ דטור ס' תמ"ג

① מותר כבוש בתוך גמ"ר ס"ק א

② ועי' משכ' למעלה נ"ט ד"ה רש"א דכל הפרקא שו"ר רח' ראשון בזה ㉒

③ ויש להמתיק שיטת הרז"ל וכן התו' דרק דסוגין עפמש פרק מש מפלגין
בטעמו משלמירה מרה בב' הא נשאל דלו לדיל מין ושמא ורא
שאכלו ㉝ מעלו בכל בנו בב' התו בנקא על אמר שמעל לדו לדו
איסר כרת והיינו כרת דשלב - שום רח' ל"ב קנ"ן ד"ה ואי לאו
במיסתבין ורבנה וזו שמפרש כן בדברי הרי"ז

㉒ ונקם דשיטת הר"ב קשה לתרץ לעמוד על בעת בדבר קנו הולה
בלכם לבני זמן אסור משיג דקנ"ט (ולפשא דמשמו ונמנו היינו
זמן איסורו) ולענין זה (פדנ קני"ט) אבל כש באין עקרין
אלא דבשת דשלב - ולגבי טעל דאורקי דבל רמה סוגיה וגו' (ציבלוטל)
באחרוני רק על כרת טעל דבלב - וא"כ לבאורה אינו
מובן האיך פשלוא לד באיסור קנ"ט משום גזרה אי לימין
שבעת עשה באשרות על פרת מרבנן מפטם ובור

㉝ ועי' דשות תרו"ם קח אות

(ע"ג) (קמ"ה) ל.

וכמ משום לשון דדינו כון דתיז לדעתו – דכל ממלא מקומו – ועכ איכי
דליכא כבית דקא"פ דבא איכי לתשבו שאינן בנ"ט (1) והנה הגרע"א
דחשו ס"ה הקשה והר גם דצריכין לו להשבות לאחר הפסח ולו מקדישין
ד' לשבול מיד נשרו ד' ותשביתו היינו על מנת דיטלו והיינו בשיטת הר"ן
בא"ל דליכא כבית דקא"פ שהיה דה' והנה נחלקו דבה"ה, והרמ סו"ל לב
עבל חום והרמ הבל' ח' סוח בא"ל פחות מכא"פ ק"ב עוהד – א"ב לו בגא בדיטול
הי' עודר על תשביתו וכו' – מתא"כ לשיטת הר"ן דבעין באיכי דפחות מכא"פ
ל"ב לגנא בביטול
(2) המלחמות – ולא קנס ר' שמעון להקל עליו – שמעתי מפר' מאיר וואלבמאן נ"י
מלחמות והא ר' סבר לאחר זמנו מותר כר"ש – עי' דעת המלך ב"א מפל'
חום ה"ה (לי"ה, ג"ה ואולם) הגלה דפליגי דגנא במקדשי ולי"ו (הודא
דרמא יו"ד קי"ד סע' ג') אל בעם שנאסר אמ"ג קרוי בשיל"מ
ונם גלוי דאמא בבשר שלמ עו דלו אי כך או כר"ש עי'
וע' דיאור הגר"א יו"ד קי"ד אות ב' שכתב ג"כ בפ"ל דר' ורק פליגי דהכי

בסיטור סוגי' גמ"ז ולאחר הפסח היו דמאי כן שלא בזמנו דכל קסי – ועי'
מ"א סק מ"ד – עי' דמין ס' – א) מתבפי ר' במאל דבזמנו בנ"ט ולאחר
זמנו מותר כר"ש א"כ מורח דלא דמין ס' – ורקא פסק אחר הלכתו
לאחר זמנו כר"ש (והנה שפי דבני הראשונים שפי' דכדא הוצרך להאריך
שלו גמאו דפסק כר' יוחנן רק דמונו אבל שלא דבזמנו לא משוו
דקנ"ס – א"כ משמו דבפל דב"י ס"ל דכ"ע לא קנ"ס א"כ לורא כאי
ועי' אדרבא גם אינו מתאוה לדברי נו"ב תניינא או"ח סי' פ"ג שפריא
ירושלמי דר' סוח הבקרו אמצא סוג אסור אחר הפסח – אם לפי מבלך
הנו"ב דלר' קיל דבק אסור דאכילה – ולרדא חמור דקנסו אל דהנאה
ג"כ מתמבל קושיה המא"י
ד) ועוד דבבי' אפי' לר' שי'
ה) ועוד דפרק והא קנסא קנס ר"ש ומשני ר"מ דמאי – וכו' ס"ז שמשום קנס

① בכ"ב דרא"פ לגל היום הוא ד' אין פרס הלא ג' רוצים אין
פרס הלא ג' רוצים

② בסוגיא דדרכה וכבש (מספר יד אברהם מליקוואוד) שבאור כוונת הרמב"ן דקאמר שיטת הסנהדרין בחמץ שלא עבר עליו הפסח דבטל ברוב דאינו מינו אע"ג דנותן טעם קשה לפרן באיזה התוספות איסור חפצא על החמץ מכ"מ שלא יאסר התערובת. ועי' בזה בהתפסא של חמץ נותן ואסרו באכילה דרבנן ועי' תערובת מותר באכילה (וע"ע לעשות בעצמו מבטלו את רשות באיסור לבטלו דהכא ועי' כבר נתבטל מותר והיינו כיון בעיקר הביטול אין מרבוהם להמא אריכא התירו ה"ה הכא אין כוונ' כן אבל הא כשם אחר שבא לא קנסו) וזהו כוונת המלחמות שלא אסרו התפסא שוב יצאת קולא שלו הא בשם של"מ

והנה משמעון משמע א' בנין א' מקר בשל"מ בנין הפרין ולא חשיבין דמי בהו, בשל"מ ע' תערובות ולגבי הכין אי אפשר להשבות עד אחר הפסח שוב השרש דהתערובות ועי' רח"י כד (קנ"ה ב"ה אלא) במתוק כתב במשנו קנסא לא נפקע מבטל של"מ-ושפיר כתב בב' קנים ל' שמעון דמנו אבל ע' תערובות לא קנים דזה אינו מחמר שאין לנו לדון על התערובות אלא על האיסור עצמו המעורב אי הוא משפיע המעורבים אי לא ואכ"מ האמר שפנו דמן יש לך לדון

ושוב כתב (קנ"ט ב"ה ואי) בטעם בשל"מ שלא כאן חשבו לבטל את האיסורין אלא משום שעדיין לא מאוחר של ישראל שלא יוכל לבער ובשל"מ כיון דלמחר יהי' מותר לא ראו לבטל שיכול להשהות ואי"כ חמץ אין דין שיכול כשאי להשהותו וזאת שיכול להשהות כשאין דין חמץ ב"כ שיכול שהשא לדור גם אינו כלום שאין לנו לדון על התערובות אלא על האיסור המעורב אי הוא מן הדברים שיש להם מתירין

(ע״ז) (רמ״ן)

והא חמור מכל האיסורין - דבזה רבא ס״ל דבכל האיסורין דס׳ (קושיא בו אצ׳
דנ״ז אגיננא אנא ס״ פ״ג

3) ויוצ דבבא אפי׳ חמץ לפני זמנו דילן דס׳ אינו בבל יראה וכ״ש
לאחר זמנו ומאי פריך

וי׳ דאין הכונה שנראה משלו בגמרא מוכח דמותר לאחר זמנו היינו
דס׳ דבמצא במותר (שלא דמינו) במה זמנו ושם הלכה במשנה
פשי׳ לשיטת ר׳ ורבא במותר אם בנ״ן בכל לשיטתו בלא כמקור
דבדנן (בפינו פשי׳ סותר כן אדרבה דבבא וכו׳ מחולין) ושמוא
ואדי׳ לדידיה בלא כמקור בגמרא

ושם כתב אדרבה דיבן בבינא דאיה בשמואלית אל האיסור
נאמר קס׳ אפי׳ שלא האיסור נרגע אפס משמעות שם אלא
דבדנן אינו כל שזמן נרגע אפי׳ דאלן את דבר - וכו׳ הלה
דבזמנו אלו דנ״ן (היינו אפי׳ דיעה מס׳) ולאחר זמנו מותר דס׳
אינו שנ״ן ולכן פריך ונפקא קנס ותבו׳ כאיסור בגמרא
ואפי׳ אם יש ס׳ יאסר אלו נרגע הטעם

ומשיא כאן מלשון הטעם שכתב בנע״פ בין דמינו בין שלא דמינו
דנ״ן ולאחר פסח כתב דבלו קס׳

(17) ועי׳ דגול רעק״א קס״ט ד״ה ונראה, ואולי בלשונו

הרמ״א דאמר דמין רע

(18) ע׳ תשו׳ רע״א סי׳ מ״ג ד״ה אמנם נראה

(ע״ה)

(דמ״ל)

(1)

רש״י אמש רב - ומוד דקיל נותן טעם לפגם מותר - ע׳ תוס׳ ע״ז ס״ו שפשיטא ימ
דבל איסור דבל. בתשבו׳ לק״א נ״ט לפגם מותר דאין לך טעם רעל יותר ממשבו
דאלו ואסרה אסרו רחמנא הר״ה נותן טעם לפגם ועי׳ תוס׳ שם ז׳ עיררת
רש״י ע״ב בתוס׳ ד״ה סק ב״ג במשבו יש שם איסור עליו אלא כשהטעם פגום פקע איסורו
לגמרי - ועי׳ תוס׳ דעת. קנ״ה סק״א דלפומא דאר לק הינו אפי׳ אי תקני
הדבשים כמעשיו דבקע של איסור מין.

ועי׳ עוד ד׳ טעמים מגוע נ״ט לפגם מותר או מאו דבל נבילה
שא״ר לגר ואל דנבילה דמין שיפא בגוף. לגמרי ג׳ הר״ן דשל בגוף משאר דבע
ונפלא. לזו נ״ט. שס״י הו טעם נפ כלל דיותר משוח כל טעמו מש״א
דנבילה משרא בגוף מבעם - (ד׳) הגרע״א כתב דלו״א דשל כמקור למו ממשה
וטעם בגוף לא משנה. ואילו ועו׳ דקהו׳ ס״ י׳ט דליבא דין טעם כמקור אלו (3)

תנור לשפינן ומשרפי הר׳ יוסף הלאו ואיכא תשתי - אלא אפל דבא׳ ס״ל לא
נ״ט לפגם מותר א״כ בל איסורא הוי גזירה אטו דת יומא׳ והנו אך
דבן יומו ודש האדרשל דבא הו׳ משבו וממילא לא גזרו ולא א׳ אין תדלק
הו׳ איסור דבבון לא למיגזר דאנו בו׳ אטו ד׳ דבן יומו במשבו
הו׳ הן א׳ מר דבבון ואפי׳ סוריל האגל שאסור משאורגא וכן
דין הראש יוסף מעגל חולין ב״א ד״ה לא דין באז לו גזרו
וע׳ דעות הר״ש - דמשום שאין מתכוין לפנות מפא״ו מותר הכל ומשא כאי משנעלה
מכאן אמש - אל הנא אינו בגוף - דבגוף דמו הר״פ דבל השדיא ולדתל בגוף מאור בגוף (2)
כיון דבאר הנה איסורא אינו נפקא - (ד׳) דתנו הנשגאו כש ד״א כו׳ האיסור דמין

ח׳ הרן א״ר קדירה - נ״ט לפגם מותר כמ דל״ד אבל לכתחילה לא
ואע״ג שא שאו לשור הקדירה אז הו׳ כדיעבד ואע״פ בתגב
תנור הו׳ כדיעבד - קדרה לא כלל האי - (18) וקשה דבא איכא עוד
כ״ב, דלו״ד בעצם מותר קדירה מותר - ועי׳ ע״ד הקושיא ג׳ גליון מהרש״א יו״ד
סי׳ קי״ד על הש״ך סק״י שהלך דנ״ט לפגם אסור משום גזירה של אינו ב״י משא״כ (4)

(1) וכן הלא [illegible] הר"פ רשב"א הר"ן [illegible] להשיב [illegible] [illegible], [illegible] הר"ן
שמעיא פי' [illegible] ונבאר [illegible] דראש [illegible] שהובא [illegible] מרש"י [illegible] כסדרא [illegible] (11) עיין.

(2) הי' נותן טעם לשבח אסור עכשיו אע"פ שכבר נותן טעם לפגם [illegible] (ד)

[ועי' [illegible] ס"ק, [illegible] [illegible] מגיעלו משום [illegible] טל אסור [illegible]
שאינם כאן [illegible] דסרמא [illegible] [illegible] [illegible] שאין [illegible] [illegible] ואיסורים
[illegible] [illegible] שם [illegible] אף היכא דאיסור מועקרו [illegible] [illegible] (12)
(3) דטעם שיש בו [illegible] אכילה]

(א) [illegible] אינו אסור משום [illegible] אלא כי איסורא [illegible] ודמקום [illegible] [illegible]
(22) [ויש [illegible] דטעם שבא מחמת [illegible] [illegible] דבר טעם סרוח ואכילה שבא
אסורה כמו אכילת [illegible] [illegible] ס"י-ט' (דבר [illegible]) [illegible] [illegible] אין בו [illegible]
בטעם כעיקר - והא דאסרה [illegible] [illegible] דהוי [illegible] [illegible] [illegible] אבל לא
שטעמו אסור
ונראה [illegible] [illegible] [illegible] ששייך [illegible] אסרה אפי' [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אפי' [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]]

(ד) [illegible] דיאור - ע' [illegible] [illegible] ס"ק: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ס"ק [illegible] [illegible] [illegible] (יח)
[illegible] [illegible] ביש לנו [illegible] לימוד [illegible] [illegible] דאיסור אינו דבא [illegible] [illegible]
[illegible] - ונבילה שאינה ראוי [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible] - [illegible] הי' האיסור דין
(דד) הי' [illegible] אינו דעכשיו נפגמה מחמת [illegible] [illegible] [illegible] טעם איסור [illegible]
כשבא דין האיסור הי' [illegible] [illegible] [illegible] שאינו לגר (אינו שלא הי' סרוח מעיקרו) מותרת
[illegible] אינו משום [illegible] [illegible] אסורה [illegible] טעמא [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ביש לימוד מיוחד מנבילה [illegible] שאר יש [illegible] [illegible] [illegible] דאמר
כל [illegible] [illegible] שאר שנפגמה טעמו [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ואינו [illegible] אסורה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] טעמו
[illegible] אסור כמו אכילת [illegible] - [illegible] כשטעמו נפסל [illegible] [illegible]
אין השבר [illegible] [illegible] ודיאור דאור הי' [illegible] [illegible] [illegible] שאין [illegible] [illegible] [illegible] (דדד)
(דד) ועי' [illegible] הרמב"ן [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

(ט")

(דמ"ח)

ו.

גופ' לשהפכו - אבל שני בזאת ל' שורש מפגו - גבומה תוך מרשלין לרביעית

- בכאוות דדבורות כ"ב - שום שבדבר הכי דבס דבאור הגרא יורד ס' ב' ס"ק י"ג (3)

רש"י אמש רב - אף לאחר זמנו אסור דבגמרא - אינו חושן מבוע הולשך להבגיש הנאה

רש"י אמש רב - והאי כחות מאגורדות - כלשון כונתו דבהמ' הלי טעמו וממשו

והכא הלי טעם גרידא - וע' ע"ז ס"ב, בטעמו וממשו לסקין עליו דבציר (2)

דבאיסור - וטעמו ולא ממשו אין לסקין עליו (4) ושיטת רש"י בכל בסרבן ע'

רש"י חולין צ"ח, ב"ה וטעם כעיקר - וכהנם אי שיטת רש"י דל"ב דלל בכציר

דבאיס' לאחר הבסרו תוען טורא הכי, ואפי' לפמוש דאבן בהונק בטעמא (סוס' גאוני')

בפש"י בחוטם בנוס' דהינו משום בטעם כעיקר בסרבן ולפ"ז הולה דבאיס' לקרא

ב"ה ונגדר דסוף הזמנו) בדבנא"ב אסור לרש"י לד"ש מה טעם הבלוע דקבורה

א"כ ע"כ מטעמו וממשו שאין בו כזית דבאיס' - והכהם דאין בו כזית דבא"ב

ע' דהרמב"ן שור הגבורות - ח"ד, פ"ב דע"ב אסור מצפון בלי בני איסורא

בא"ש ע' גמרות (והכהם אין לומר בטעמא משום בלא חזי לאיצטרופי בלא

חזי אי יאכל עוד חצי זית קמיך)

רש"י שם והאי כחות מגבורות - ע' דאש יוסף שכתב בשם אס בלא עד

עד הבלוע אב"ב לא גוף לתקופי (7) מא גנ"א ס"ק א (6) ואף בפש"י סוף דבלו

גביו מאולס ב"ב לא עד ומו קס' (3) - ומכא בלו מדלין כונת הרמב"ן ומג"א

ס"ק א דלא בסוגר באשלין לרביעית (והשיטת הכין) או בליבול כדי גבורות בליעה

של הגוף דבונתי הגלי ולפוסל שני דהפסוק

ועי' דהרמב"ן של שלבב בטעמו בנטל א"ב באסור לרביעית אולי תוך ראויל הרשב"א

סוף רש"י כפשוטא דהכא בחמו לאחר הפסח א"א לדוא לידי ב"ו - וע' דחי' (1) (גזה אחת)

גופ' לשהפכו - הוא"ל ואיכא תשלום לטיבותא - וע' דאש יוסף בדמיון איכא

חזא לטיבותא טעם פגול ודוגמתה קרואה ובפיתן נגזרה לגזירה או בטעם

פגול דמיון לר' אסור מדאורייתא (אבל לא מבין ממה שפקש התוס' לזו אמש רב

אי רב ס"ל דעלמא בטעם פגול מותר)

1 רע"א בשמעת לא נמצא לפי דמשיך ג"כ דחמץ של עכו"ם שאחר זמן הפסח נאסר להשתמש דבלע"ז נמ"פ ולפי"ז גמרה דבזה בכ"א - דבא קיימין אליבא דר"י ושפיר שייך זה יומו אליבא

2 שו"מ שבכ"ד דמ"מ לא גרע מ"כ לשהות, ומתמיה כבר דברכה בלא משמע

3 בהשמ"ל איסור אכילה ג"כ שייך ומש"ה שהיו ולהכי בו"ל אסור סתם - ומ"מ הר' (33)

4 ושיטת כת של ב"אירי דאין דאינו ולומר ומשמע אירי במציאות ממשו של איסור

5 ועי' ס' גמ"נ מ"ד סק ג' באו רש"י דפסח עצמו חמץ של ישראל אסור ועל מעשה לאחר הפסח שאלו כגון אינו גז' ועי"ע דשערי תשובה לא משאו אין
שנמצא לאחר הפסח
דתבשיל, כיון יש להחמיר - אי"ש בשמעת אירי בחמץ של ישראל שעבר עליו
עליו בל' דפסח וכדר חלה הקלו על חמץ זה שנאסר לאחר הפסח א"כ
שוב יש מקום לאסור הנאה - וא"כ אפי' בספק כשי"ה טעמו זה אלמה
בגופו אף נתבשל דפסח ג"כ מותר לאחר הפסח

6 ויש להמתין בעצם שיטת הרמב"א בי"ט דגזרו על כל חמץ של ישראל אלא בלו עבר על ד'. משמע של עכו"ם מותר אעג שלחם על ז'.

7 ע"ע לדור הלוי אינו נראה ומשמע

(33) דבר בא' לו ה' אסור דהנאה ה' מותר למוכרו - ונעשה צמו רק' ובמ
בתשובה הדלעיל אינו נראה בהרחבה - ובאמת קשה משום אי למוכרו
של דשפא שאמר משום אי למוכרו ועי' ח"ב ס' א"כ סק כ"ח שגם
מחלוקת אחרונים אף מותר למוכרו ועי' יו"ד ס' צ"ב ועי' ג'

ע"ז

קמ"ט

<u>לשהינהו שאור הפסח</u> – ע' שו"ת מנחת ברוך סי' נ"ו – נ"ז – דס"ל ז"ל, מביא בשיטת

המג"א והפר"ח אפילו שאין עומד לו מאכל שקבל טעם חמץ לפי' – ושיטת

הפר"ח והתב"ס (שו"ת קי"ח) והפמ"ג שעודף – ובגדר טעם כעיקר

מביא בשיטת הר"ת והרא"ש דבהיתר נפסק לאיסור ולעקרו לו כזית א

שקבל טעם איסור – ושיטת הרמב"ן במלחמות שצריך לאכול כזית

של טעם ואז לוקין – ושיטת הקצה"ח דאיכא רק איסורא דרבנן לו

טעם ונוסף דבהיתר נפסק לאיסור

ונ"ש (1) דבל הספק להיות לשיטת הר"ת והרמב"ן – ז"ל, דבזה גילוי מילתא

דטעמא הוי כמין – או דאפ' דבזה רק גילוי לנגד איסור אפילו

לא לשאר מילי אבל לדעת הקצה"ח דאין לוקין אין כאן מקום

ספק – וע' דבפ"ם (קרבא ד"ה ובגדר) שמשיא מש"כ הרב תשו' ח"ז ו' דבנאמנה לא ירא (2)

משיא

ודס"ל ז"ל (ד"ה והנה שלאחר) דברי מגן אשר דשו"ג כ"ג מביא

ראי' משו"ת הגמ' דלשיטתיה דבקדשה כיון דליכא אלא טעמו ולא ממשו

אין לדעת – ונ"ע דמרדכי כיש אלו עוברין – וע' דחזו"א סי' קי"ז ס"ק ט"ו

דבזו אפי' דבונה הגמ' שמברך לכהני – אלא הראשונים דיקו כן מסתימת

לשון הגמ'

והנה המנחת ברוך דלו עדיף מחמץ דאין דאמרינן כופת שאור

שיחדו לישיבה וטח פניו בטיט א"צ לבער – דחזו"א קי"ז ס"ק י"ב

העיר דאפי' דבלוע דקדרה חשיב כנפל עליו מפולת – אע"ג שאפשר

להוציאו ע"י בישול

וזה טעמת המג"א כמש דקה"ן סי' כ"א דבנופת שאור מותר

משום שבטלה מתורת אוכל וכחמץ מכין דיטלה ואינו דלא מ

הבא עדיף שבטלה ע"י מושב שטח פני דטיט – אבל טעם

דקדרה עדיין ראוי לאכול ע"י שיתבור דהבשול שיתבש

ונ"ש שהגולה דלשיטת הר"ת לא היתה נאסק

הקדשה דר אפילו – ולשיטת הרמב"ן דבעי טעם כזית

שנותן טעם כמה כזית הי' נותן) ליכא ראי' מסוגין

(1) ס׳ נ׳ צ״ה מועט - ונראה

(2) לק ומה אינו נראה אבל עיין דק״א סק ז׳ בלשון הר״נ דבריהם נתכוון
להיות איסור אב בשלא בדחר עוד בו׳ על כזית ממנו כיון
שהיה עליו כרת לפי שגות הפרש נעשה איסור אב החמץ ונראה
ומשני - ועיש בדבריו דשוה אתם משום אין ממשות חמץ מלאו
דאלים אבל מקרו רבה - ואולי צפן כבשי המנוא דבו קרבם ודין
מבואר - והנה לשון הרמב״ן אבל סדר הפילור הכי דבאינו נראה
עופקי תערובות דנטבה שאינו ניכר

עי"ח

ק"נ

(2)

<u>תוס' ושהוכחו</u> - בטעמא דבמלח דקדרה חשיב משהו - עי' חנ"א ס' קי"ב ס"ק ט"ו
דלאו מצרפינן המין ושהוא נמצא דיש ס' כנגד דליכא המלח - ויש לדון
אי אמרינן דבזה נהפך להיות איסור ול"ט כמקור אי שייך לצרף הטעמים
כאחד כיון שהכל נעשה איסור - והר' מאיר וואלדמאן נ"י ג"כ דשייך ר"ג
שייך רק דטעם איסור באמשין דנהפך הכל למנוכה של איסור
אבל מה שנתבטל ערב פסח אלא הוי זו של איסור ל"ש לומר דנתהפך
נעשה כאשר. אין דנ"ז מה נמצא דגופו הכל דפסח יש טעמים
נפרדים - חמץ, דבש, וירקות - אבל עי' דברי הרי"ם במשמע במי
הגולה אמשין תערובת נעשה נבילה עד"ש שהז' כיון דאינו יכול כדי
שלא נשאר רק המלח נ"ר נתערב כל איסור - וחנן מינ'
בטעמא <u>ח'</u> יומי משדינן כאלו <u>נתייחד הכל</u>

<u>תד"ה אבל משהו לכו</u> - הר' מ. וואלדמאן נ"י הוכיח זה מלת אבל - ואולי אפשר דבא לומר
אלא בימות שמותר להשתמש דהוי דפסח שלא דמיון או משום אותם
גזירה על כך, או משום טעמו של הר' דבפשו לא היתרא בסוגיא

<u>תוד"ה אומר</u> ומוד בפסח שוי - עי' דחי' רע"א (קס"ט ע"ב ובקו) מפורש
לאכן מה הראשון משום דבפסח קדירה חשיב כבילד - ודשבת פ"ה
עוד ותו הכ"ה פי' דלת הר' הוי מינו אסור מדאורייתא ומשום לא
הוי גזירה שגזירה - ועי' לעיל ע"א דסול הומוד הכל הראש ינסק עיין (11)
עי' דחי' רע"א קס"ט ע"ב ובקו שתעלה סברא אחרת דשלה צג שסוררין בהרשא
בנט"ל דהל ברש ודבה טוענין דהל (שאוסר דמשהו) ליה בו ממילא היתרא
בנט"פ

<u>תוד"ה ושיטנהו</u> - ואפי' איסורא בעין אין מבטלין - הרא"ו יונק מפרש שלא תימא
בנט"פ איסור בעין כמו אלא ג' - הינו דנותן לטעם פגום של איסור
בעין - אבל אינו מותן דאז מה פלפל דזה דבא כאן לעיל דאסרו אינו ג'.

(3) א׳ דה׳ כסלו | שמעה שגעספוקה ולא כלום ראוי לשאלו
ע״כ! 777
ע׳ שם בא לא סוף

ל'

(עט) (דנ"א)

ואפי' משהין לכתחלה איסור דרבנן עכ"פ יש לזהר להשתמש דקדירה שאינו ב"י
אולי משום שחששו שיאסר המאכל - ואי כונתו דהרי לא יאסר המאכל דהא
הוי איסור משהו כמש"כ נש"ג - אמנם עכ"פ דלענין דבר שיש לו מתירין. דאין
מבטלין דבר דרבנן דאין מבטלין לכתחלה איסור דרבנן ע' גלל ...
ומשום פגום שאינו אוסר עכ"פ דאינו דבר שיש לו מתירין אלא
מדרבנן ... ז' דהוי בן יו הקדירה שלא להשתמש בקדירה
שאינו ב"י - ואולי כונתו לומר דאפי' אליבא דהש"ס אי דבר שיש לו מתירין ובשאר
הכא"ש וכמש"כ בפי' ההגהות אפרים כונתו - ומה שכתבו אחר ע'
שנים אמת משום דכונתו

ועיין דהר' כמו משום שיש מחלוקת הרשב"א והר"ן דבדבר שלא קבוע
שבעים שיטת הרשב"א שאינו דבר רע ומשנה אינו דבר דאיסור משהו
ועכ"פ דהגולה לא נתנו לכם משמעות דאין בו סתר שנפלה מותר
אמאי ישרו נעכ"פ באורח משום דאין דאוקמו דאין דיטלון מעוד
דבר היתר גמור - ועוד לא שייך זה דבאין מבטלין איסור לכתחלה ②
שהר' דהגולה הרשב"א בטעם וכן משום דבשלו קמין מבורקין התם -
דאי"כ מה הועילו חכמים בתקנתם שאוסרו במין דשאינו מינו אסור כנ"ל
פי' שיבא כגון דטעם או מין במינו שאוסר עד ס' מה הועילו
אלו יכול לבטל דמין בשבדרבנן [באו כשהוא פגום מה יכול להוסיף
ולבטל האיסור כיון שאין האיסור דבר גמור - ומצינו מלשון נש משמע
דבלו כשהוא - ואולי כונתו משאוסרו חכמים אסור ולכן אסור יותר משמע
שאכלו לאיסור התערובת] וכמש"כ כונת גולל הרשב"א הוא כמש"כ
דהרמב"ן יו"ד (פתיחה להל' תערובת ח"ד פ"ב) ③ דשיטת הר"ן
דבמות מבא"פ מותר מן התורה דליכא איסורא דהוי לו תערובת
א"כ אפי' דבדבר קל דליכא התם הוי פגום מבא"פ דבוי דבר
איסורא דרבנן ומשנה דבדבר הגולל שיהא היתר לבטלו לכתחלה

גופו של - ולי מפרש כיון שבקדירה של חרס - חשוב כ"ש - ואם הבא לבא אלו

① וען שמועס מערב מאיר וואלצמאן ?

② וזה רב לב (מסבורא ג' עב, צב לו) שהם כן עלים להשמש דאינו ד' נשו אן משולין ובמעל שכור כבוצען

③ ופה שלג הכם (כב כא עד יהו) בשוע הכין בלתעפין מ ד' אין על כביע שאינו דרכו אכילת כפה כמנינו אינם בכורם משאוכה בכלל מה לעשרה אלו על [illegible]

ל.

(פ)

(קנ"ג)

משהו - מבקשו מכל קרבה שאינה זו - משהו בגוף בו סופר גוף
בנפש מותש - באליג ליגא אזן היתירא דדילרב דלוף ודי דראש
יונק בפני חיי בפני מחשבות לא גף כי לעיקמא רק דלית באינו
אפתי לעיקמא ושחירה הוי בילדה שור שבר דבש אותי רגל
שבר הגלך

פ"א

דנ"ג

בעובדא דברא דרב אפלאי - עי' חי' רז"ה דלימא דברא אירי ק"ב דבעל חוב וכו'
שהקשו יצאו בא"י דתנור של מתכת ותנור של מתכות עבר במשוט
שפעמים הוא פסול ולא מסיק לי' כי היכי דנעבד לחולין דמלתא - והנה בתוס'
ד"ה דלמא כגון דאי הכי דבשומן שלו האדם אי' לקוח יפה משמע דא"י דחרס
ועי' דבל"ת לא הכל שוה בפר שסתם דאוליו נ"נ דר נ"נ אסור מוקי לי' דמתכת
ולא סגי לי' דקונות וקמ"ל היסק משום דנ"נ דר נ"נ אסורה אבל לבי"ד אא ליומ
דא"י דמתכת דאז סגי לי' דקונות ועי' בא"י דחרס ומ"ה חיישינן בהיסק
עפ"י וכו' דשפ"ז - ועי' אחרונים ח"ד סי' ט"ו אות ג' דקיי"ל דא"נ דלרבא
אינו מותר משמע רק בהיסק עפ"י להסיר הדמין אבל מ"מ הקשה הקצה"ח
על רב משום דהוא חדל דנ"נ דר נ"נ אסורה אף מותר משמע בהיסק
עפ"י גם על הקלוה (וכן הוא דאי הכן דבל הרמב"ן) והנה לבי' הרמב"ן
קשה ועי' דאחרונים

ח"ס עליה משום דפקע - עי' תו' ד"ה דקושיא הגמ' בפחות מג' שחתיכתו דבשמנה
היינו או בדבשמנה לא פקע - ודקושיא אינו משום מ"ז ע' חנפה בשמנה
או בפחות אין חסר כב על שדרוך כח - ועי' דקא"ש סי' ג

רוצה בפתילתא דלע - עי' רימלא ע"ז ע"ו. - וצ"ל דקושיא דשלה שלע
על הי נותן ואין לא נותן עליו - ולאחר שנגלע ניעשה נותן והוא
שורא אין איסור נותן כאוי לחול אלא על מה שכאוי לפלוט ע'
הגעלה שהיא קליטה גדולה (2) - שהם רק נותנת
טעם וכשהגעיל אעפ"י שנשאר בה מעט שאינו נפלט אלא ע"י האור
אותו מעט שנשאר אינו אוסר - אבל חמץ דפסח - של חמץ עליו
אלא שעבר לו אל עליו זמן איסורו - ועי' דחי' רז"ה קפ"ט שהבאתי מקוראין יומא (1)
ועי' דקא"ש שיש סמכא לומר דכל בנוא בפתילתא דלע הוא בוקא
אז נגעו קודם שבא האיסור ועל פליטה קלושה אינו חושש

(1) בשיטת הראב"ד שמה שבלע הכלי לא הוי נבלה - אינו נאסר מדאורייתא
כלי אוכל הבליעה הפנימית שאינה יוצאת בהגעלה, והרמב"ן כתב ול"ז
דברי נותן ט"א שאינו נאסר אחר הבליעה אלא שאינו נקרא כלי נותן אחר
שהוא נבלה הכלי אם חמץ כשנבלע, חמץ הוי נקרא וגם של חמץ
הוא נאסר בפסח

(2) ועוד. הכלי שבלע כאן לשיטתו של הראב"ד באיסור אינו חלק על
כל דבר קדוש כל בקיא דהוי איסור שאינו אוסר במשהו
אם חמץ שאוסר במשהו נאסר גם במשהו

אונס והולכאה וכו' כ"ת - ע' תוס' ע"ב (עוי ד"ה ואונס) בבריתא שמשמע דאין
דסברינן קלנסה לפי שלפעמים דרך להפוך דהו' דש"ש ע"ג גחלים והר"נ
אומר דבזה אנו קורין תשמישו ע"י האור כיון שאין תשמיש קודם ע"י האור
ספק דהגעלה - והפשטו סתרת כ"ת דאמרינן דאם רוב תשמישו
ע"י רתיחה אסרוה - דכיון דבאי טעם הקנין(1) אזלי' בתשמיש דבאי ע"פ
יהא כרוב תשמישו - אבל ע' דתוס' הרשב"א - דס"ל דאם דבאד לירון
אזי דא להשתמש בו ע"י האור דבל מה שתנינ שפלוט ע"י רותחין
פלט דפוה כאש - והולך ע"ו כן של הרשב"א (הר"ן) דבלמה ע"י רותחין
אי מיני דבורי ונפלט רק כבר כלי חרס - וע' הגהות רע"א גנ"א (3)

ע"ל פרור מעלין ברותחין - ע' דתוס' הר"פ דקמ"ל כיון דפעמים סומך הכל
עם הקדרה ע"ג האור והאור מכניס השמנונית למכבו דבאי תשמישו
ע"י האור והוי כעין לירון לכך קמ"ל דבעי הגעלה - לגוונה דם מחאי
לשיטת הר"נ דאזלינן לפי רוב תשמישו - ושמא כיון ד"ה אגב דפליק כלים תבשיל
רפסח להבה מנע לחשוש לפי שלפעמים משימין המין ודנוג כל בשוק הין
ומשימין ע"ג האור וכ"ע מפני לא אזלינן בתר רוב תשמישו
ודאי הרן משוה דבעי בגול פרור הוא לפי שמחזין מאכל עדה
ומקר תשמישו לאחר שמסלקין את הקדרה מן האור ואתו למשמשין ואז
שלפעמים משתמשין רוב שבקבורה ע"ג האור מה ספק דבר שלו ע"ג האור (2)

הני מאני דקוניא ע' ר"ן כלי חרס הן ושוען אותו באבר - מיבעי' אי
ככלי מתכות דמי ומגיל ע"י הגעלה או ככלי חרס דמי שאין מיני דאפין
תרינן לפו במצירין הינן משחרי ומשפלעות עוזרת לאור אמא דלא
טפי לרכה דמי - כשמע אבל פי' (4) ע"פ דברי הרשב"א דסוגיין ד"ה להסתפק
טעמא דבאי מבורמו הינן (5) משום רוב הליחה - דבכל כלי ונקבר רק
טעה אבל דבה נכנס בו רוב לחלוחית ולכך אין הגעלה מועיל
ומשום מסתפק דבאבר יוצי שבו יותר הרבה לחלוחית ויועיל הגעלה

① ומעיקר הדין מותר לאפות רק משום גזירה בפני עצמו דמגיה הא' כד קמ"ל
אות ל"ב

② ובאמת הוא שיטת הרשב"א ע' חי' רע"א (קע"ב) אבל הר"ן ק"א חולק עליו
וס"ל אין לך שיגמור בליעה אלא בשהאור מהלך בתוכו - ואעפ"י שבתוכו
מגעל קצת גם הוא מעשה והולך בכל: ומיהו ואות הכא רוצמו
הוא מחלוקת - ויש שנה גופא הי' בזה לברור שאעפ"י שאין תשמישו ע"י האור ממש
אינו בו כדי בליעה אלא דבר שע"י האור

③ עי' במ"א ס"ק ד' במורה נסתפק אי מחבת או באלפס דהם כמו
תשמישה או בשמן קרוי היתר דלא נתבאר בהן להחמיר
דסכינים קטנים

④ ועי' בשפ"א שמחלק עיבות דפשיטא להו במחבת אתר אסור ועי'
במאמר מרדכי בג"א ל"ד - שמביא להיפך דפשיטא להו במחבת
ודאמת דכונה. ובגלל ח"ז לנו נחלקו המפרש ופמפרשא
שם ע"ש

⑤ ובעצם סברא זו איתא במפרשא לג' ד"ה ר"ל

(פ"ג) (קנ"ד)

והנה השפ"א פי' כן לשיטת רש"י אך לכאורה א"א לומר כן דשיטת רש"י
שכתב כיון דמדידה ודאי בלוע והוא"ל ופלוט שהרי אין פולטין שמתרת
המדבר על כ"ח (ויש לדחוק דמשו"ה ודאי בלוע היינו טריפה - ולהתירה המדבר
על בליעת כ"ח) במשמע דאז אבל יש"ל הרב פאן שיו"ח שאפי' שיטת רש"י
עצמו דיור"ד צ"ב סע' ה' דהגה דבי קדרות בלועות של דבר אין יוצאות
הבלוע מזו לזו ונסתפק הגמ' אם טיח האסור חשיב כבלי נפרד או לא (1)

והנה שיטת הגמ' על זה ודכוותא קניא דאיירי בקדרות בלועות
ומסתפק הגמ' באופן דבלועות אינו פולט היינו מפני שנתפשט היתר אף
קניא זה נתפשט כל זה

חוץ מן בית שאור - ע' דחי' הר"ן שמבאר שהכל מותר להשתמש דהן מטעם דאמרי
ודבית שאור מותר להשתמש (2) מטעם דלמגן באינו פולט - ושיטת הרו"ף
דגמ' דיבן אינו דלמגן והמלל כיון דמהול אפי' דלמגן פולט הכל דבית שאור
כיון שהוא פולט הרבה ואי מיבי מלפני הרי הוא בגלל האיסור חולקין כל היתר
שאינו רק לפיך הדחה באילו נעשה דאיסור עלמן (לכאורה זה מתאים לשיטה
דעל דשיטת הר"ן שכ"ח פולט גם לחלוחית המאכל)
ע' התורה הלכה - ע' מפרשים

וזה תשמישו ע"י צונן - ע' ע"ז ס' תנ"א סק ק"ז בש"ח שהלו ע"י כלים כמבושל (ודשעה"צ 3)
נפלט הבלוע ע"י הגעלה ע"י פרמוג דמ"ז סוס' תנ"א דיה כלי חרס
ועי' דמאוש מרדכי תנ"א אות כו

הכרו"ש בס"ז הלה דבפק לא פני תגעלה - ולפי שיטתו מובן
מקושית הגמ' על רב דאי נימא דבפיקן מעני גם כ"ח אז אפשר דנדפ
ניפא כונה רב ומפי קושית הגמ'

רש"י תנור - אלא בצונן - משמע דבעו תשמישו דצונן לא
הני מאני דקוניא - ר' מיליאן ני דבד דמחופה רק מבפנים ומבחוץ הוי חרס וליבו (3)

(1) ויש להמתיק דיש תלוי דין טוח דאחר למשאפה באחר ע' מג"א סי' תנ"א סק מ"ה ודבריו ינצל כאן דלה ודע דטוח הכן טיחה דהואי שאין בו ממשות.

(2) ע' מג"א תנ"א סק ל' דליטה אסורה דרוח החימוץ הולך דרך קורה למהר החימוץ דמסה הקלושה דתוכו

(3) [illegible] על כלי חרס רק יצאת הפליטה

יסוד הסוגיא - ד' רבינו דוד ומש"כ לקמן פ"ח, ד"ה בגזון

(פ"ד) (קניה)

(2) דף מ - מחשבו והרהינו, סובר רבא דמפרש הוי גזלה - וה"ה בגזלה ה"ל להקדיש
בכתני תפיסות. משכון שהיתה הואיל וסופו לגזלות דתנו - ומשכון
כיון שסופו לגזלות קנאו למפרע הואיל ואיכא שום צד דחזה דמשכון
בפני ל' כדפי' - הן משום ל' תפיסות ונעיינתי שהוא גזלה אומר דתיכן
שיהא קנוי לו מזמן הלואה ואין בלי אל מחשבו

הראב"ד פליג עליו דבמחשבו נ"כ לא נעיני משום דבאי דלא מהני ל' דגזלי
הרמב"ן - דבגמרא דסד"ה סובר דשייך למפרע גזלה דמשכון (1) אין למקני
ל"ש אי' ל"ש רבאי סובר מכאן ולהבא הוי גזלה בש"כ ל"ש אי' למפרע
אלו דמשכון ישתמש דכיון דבאי נעין להם אחת מלוה ונתן כי מלא ליתני
ולא פרעי איגלי מילתא למפרע דברשותה הוה קיימי לזה למ מהנין
מלוה מחזין את המשכון כיון דבאלו נעין בכל שיחזי' איגלאי דבשמא
הוא דבעי להם מחזין מלוה לו מחזין דהכא מילתא דגזלינהו מעיקרא
ושם כתב ויש לפרש דבכרי מישמש לא קני דשמונה למפרע (דבפינו
ואי איזו באומנין דמשכון למפרע ובמ"ש לקמן דהמשכון והקרקע -
שאין מפני שבין הגרם משתיה רבא גזלה ואפי' מלוה (...)
קו הרהינו מ' קנאו שלוה קניא ל' פ' דלנגד כן שהמשכון שיפו ונ"ל
שוד כתב דברמב"ם סובר הכמשכון מחשבו חמל לכרי למפרע הוא
גזלה ואין הכשל כן שאין כאן קנין אלו שידוע ונתן טמון של
רבא דמשומו ממש דכיון דבאלו הול נמצו הוי מהלך ל' אשתכח השתא
הנא דבעי ל' דנן גמור ועד השתא שידוע דגלמו רמי עליה
ויגבה הרהינו לפומבין - אל גו הראה לך מכאן ועד יום פלוני הרי הוא
שלך מחשבו דהלל שלאותני נזו ומשום הרהינו קני ל' דמשכנם הכרי
קנוף והרי זה כמוכר דומה - וכריתא בלי אל מחשבו אלו שכרכן
חמצ אשלם ואי לא נו נותני לך מכאן ועד יום פלוני הרי זה גזלה דחוק
וכבר מכאן ולהבא הוי גזלה - שיעה אותו דבאו הדינים

(1) או בארי שפקלן מלאה אנן מפרקעי בשני למרר וטורל הגלר (כמוה
כוונת בטורל עלקיחות הגלר)
(2) פי׳ שכיון דבו מעכשיו - והכוונה ור״ל טוען בגון כי אמירה מעכשיו משמע
מעכשיו - ומכש לפי דאורו של ר״ש דמורכה הקנין מוען היטב
כוונת הרמב״ם בכל שלא אמר מעכשיו יש לו רק נשא. אך כשאומר
מעכשיו קנוי שיש לו בעלות על אמה נתן וכמו באומר אחרי כאמשין
בנו ועי׳ דמשנין הלאווין דמסקנה הגמ׳ במשמע ג״כ שסובר כרמב״ם

דנ"ו

פ"ד

ב

לו:

ב"ה ונלענ"ד

בדיני דלמפרע הוי גזוזה - ע' במערכת הקנינים ס' י"א שמבאר בגדר שיהוב
הוא שיש לו זכות דקנסי הלוה על זמן שאח"כ יהי' שלו (3) - וקנין דחפץ
על זמן הלמ"ד הוי קנין ממש ונמצו סברת אבי' ורבא סובר דל"מ קנין
על זמן הצמ"ד כיון דיכול לסלקו בזוזי, מקרי רק זכות להשיג ודפס' ז"ב
ב"ה אין נתקשה במגוע לאבי' דעכו"ם שהלוה לישראל מותר החמץ לאחר הפסח
מכיון שעד שעת הגוב' הי' של הישראל - ובב"ה וליכא מחשב - שהכוי שמעורר
חליפיש בזמן זמן חלקו של עכו"ם הינו משעת גוב' ואילך לא נאסר מחלף
והדבשו' קשה' להבין (2) בשלמא אי הי' אפי' שלא אסרו חמץ של עכו"ם אפי'
כן - אבל לשיטת הפוסקים בישראל שקבל אחריות על חמצו של עכו"ם
נאסר החמץ תנינן דהקנס חלה גם על חמצו של עכו"ם אף מפני
שלא יאסר חמצו של העכו"ם

באקדיש מלוה - ע' אמשי רו"פ דיני הלואה ס' ס"ג אות ז' ד"ה וקצת
שסובר דבאופן שמפני הקדש המלוה בכ"ז (1) עכשיו הוי אינו ברשותו דבע"ה אי
להוציאו דבין דבע"ה יכול לסלקו בזוזי (4) - ועי' מש"כ - ואולי אפי' עלי בבטו
דסילוק מעות לא הוי עקירה מעיקרא רק שמוררת למפרע זכותו
אם רוצה לסלקו במעות ובגדר שומא הבעה לחלוק - ועי' ש"א ל"א, ד"ה עוד

המפני' חלאווא מחדש דמשום אין הלוה עובר בב"י כיון דבידו לסלק לו עשר מחלום
שנטמאת כיון דידו לשאול וגו' דבפנו אינו דהרהנו - והנה לפי מפלך
הב' שלו דרמן דתינוק איש אך אינו משמן ע"י השאן - ועי' דמאירו בשטק'
דשאלה שאינו חסר אלא גיבור דלמא אף לפי שבסר ממון אין אומרים רק
מתנה וכו' הק' על הרי"ף

הגמ' בגנב (קצ"ב איגור) מבואר בסברת אבי' דבשן בזוזו ל"מ דאפקועי לשימושי במכלה
ועי' שיעור כאשן הוא גזוזו אין נח כמותו דשלכ - ורבא סובר שאין השימוש
כאשן קונה לו קנין גמור דבע"ה מצי לסלקו בזוזי - ושש סבר דלאו קני לו

① שוב מצאתי ① דמפרש הלשון במפרש בשמא, סוגיין איר׳ שאיל אי לא מייתינא
מכאן ועד יום פלוני, מוקדשין יהא שלך - ורבא סובר - שלא כיון אלא לבישו
בשוין בלשון בשוק מה היתה הדעת - כיון שאי אפשר לו מעלה - ועי׳ לקמן פ״ח ד״ה בשוין - פירש
② דמאיר, מפרש באיר דאפותקי, סתם לאי, ורבא אל אפותקי מפורש
אפשר מכאן ולהבא גובה
② ועי׳ תו׳ ד״ה (קפ״ב) באלו אי ישאה עוד דבר משום בשינו לפרוש אינו דין שאחר
שמכשיו תמיד של נכסי הוא. שלאחר אותו משום קנין של ישראל (וכמבו׳ אני
לשיטתו שמחו באן קונין הקנין משום די בעלין)
③ וכמבו׳ בה סדרת תו׳ חתם כתובות מה״ר (מיד דפי הספר חשוו ומחלת דבאור־
תי׳ הרקדש מן הטרפה ואילך
④ וכתב דמשכון במורכת מתמול לאו ד״ה אלו ב׳ אפי׳ אי הכאו לדסתו
כי דרשאות דשינה הוי רוצה, גבי קנין חדש שלוקחו ממנו

ל:

(כ"ה) (קנ"ג)

קנין גמור למפרע מזמן ראשון (1) וע' רמב"ה את עם שמשיא מהרי"טא בשרא סודר בזבא: יש לו קנין (משעת הלואה) מיהו אותו קנין אינו מועיל לענין הקדש שיחול דלגבי הקדש רשותו ממש דמנן וכיון שכל זכותו מאותו שעה עו איכא רשותו

ועיש שפי' בדברי הרמב"ן דסוגיין בא"ר גוו"ר או שעבוד אגב קרקע או באותן דבר שעבוד באויר. ושם נקשה דבפו חמור הפקיר השעבוד והנה בזה קנין משעבד מפרש דבעת הגבי' אמרינן למפרע אלא דבא שכיון שבאו לפניו רק יש לו קנין זה משעת גבייה למען זה שכי' קנין לו מאותה שעה אין ענין לו רק דסול והוי מענין של ר"י דבעת קנין משעבד

ולמעשה מתחלה מפרש בא"ר דקנין גמור ושם אומר (קנ"ד וע"ב) שיקנה אותן למחרתו [דקנין משעבד דמקום שקנה] הוא. בא"ו פי' דהבא ש קנין משעבד אל דעתו משפטו

רש"י ד"ה ושיעבד לו נכסיו - אע"פ שסודר כבגמ' גיטין נ' ד"ה כיון באבי סודר שיעבוד לאו באורית. וע' קו"ש ד"ז שפ"ב שפמר דא"כ היאך אפי' דלמפרע ומשמע כתב שיעבד לו נכסיו וכשיטתו קידושין י"ג: ב"ה לאו דשיעבדו דפי' הוי שיעבדו באורייתו שום שכר דבי דסוגיין

רש"י כו"ע לא פ - דאין מכירתו לאחרים מכירה ואין הקדשו הקדש לכאורה מבואר לא פי' כפשטות דכיון שכבר (חלה) שיעבודו על הקרקע יש לו זכות עליו ולא יכול לה הקדש מכח המקדיש וכמוש בגמ' גיטין מ' ולכאורה צפון נ' טעמו בגוזה מיתומין (2) - וע"כ ב"י (4) או דבהקדש גרע כיון שחלה איסור הנאה על ההקדש שוב יפקיע ולא אמרינן דהאיסור תלוי דבני הממונות (3) או דאפי' דבא בגוזה מיתומין הוא משום דיש שיעבוד הקרן על היתומין וכמוש דאמו' ס' טו סק מ"ג (וע' ח' לדז תשובה נ"ח)

והנה ר' י' דרק נ' המיר בא: הוי אינו דרשותו דשעת המכירה אבל אפשר

אם יסלק הלוה אחר להמלוה דמוני עכ"פ לא תחול ההקדש כיון דבשעתו לא הוי דרשותו להקדש ואם לא שנימא דלאחר שמסלק אמרינן דאיגלאי מילתא למפרע שפיר (ל)

① והנה הדבר מוכרח גם בלא״ה דהנה שהלוה אינו עושה דבר בקנין שיש שיעבוד
קרוי שבחו ברשות הגוי ולכאו אין השיעבוד מעמיד הנכסים ברשות
המלוה

② שו״ר בנה״מ וקצה״ח סי׳ ע״ג סק׳ ג׳ ד״ה ולכאורה - דבשי׳ ס״ל דמש״כ הפוסקים שיעבוד לאו כלום
בדין סדרת הגמ׳ דבעינן דבר שיש בו ממש לא הפקיע רק התם ס״ל דבעי׳ קצוה״ח
ורש״י ס״ל כן עפ״י מכירה להדיוט וכ״כ בנה״מ וקצה״ח סי׳ ל״ט (עי׳ ד״ה הנה) ע״א, ד״ה אכן

③ שוב ראיתי בנה״מ וקצה״ח סי׳ ל״ט סק׳ א׳ (עי׳ ד״ה ולפענ״ד כל הפסקא) ועי״ש ע״א,
שלא נמכר קרקע שיש בה שיעבוד הגוי של הלוה - דשם אי לכל שיעבוד
נכסים לשיעבוד הגוי של הלוה או דמי הלוה ואז הנ״ח יכולין לגבות
עדות משלקוחות רוב נשען בשו הלוה המוכרת

④ שוב שפר דברת אברהם אות ז׳ ד״ה ולפ״ז ועי״ש שמביא מספר היש לו קי״ג
בהקשה מה נשתנה קדשי מזבח משאר קנינות. ועי״ש שהלוה בראשית
כל קדושה מפקיע מידי שיעבוד (הבשי׳ משא״כ קנין לבד מ״מ ג״כ מפקיע
כדברי הנה״מ וקצה״ח) ועי״ש שהלוה אין מעמידין בבוי רשות לגבי
לקרקע בשביל שיעבוד רשות מלוה (להשיבו אינו ברשותו של לוה)
במקום שבאה ידו - אינו כמאן דעביד בתוי״ט - ולפ״ז מובן בשפי
החנם שהלוה דלכאו ㊹ אף אינו מחוסר גוביינא אצל המלוה מודה
רבא עוברי שבל המלוה להקדש

㊹ הראתי כן,

⑤ ברשותו (ובמקום שיש סוחר בגופי הגניבה אין המתנה לדחות אומרים שהלה
ההקדש ברשות

⑥ ואולי מקור אינו ברשותו על זמן הפסק אבל כל הלוה חוי ברשות הלוה
ונמו שהגוף דבשוו עד עכשיו הוא ברשות לוה

(פו) (קנ"א) לו:

ראש יוסף ד"ה הקנה ד"ה בשעת אירי דהרהינן דכפי שעבודא לו והא ח"ב
דאחריות (6) ע' לשון הראש ס' י' או דכפי שיקנה הקני דמשכב ונ"כ הרמב"ן
דמלחמות, והקנה אות (2) י') ודמיון שלי כבאן - ועי' על רש"י נכרי שפלה
שאיר שלי פי' מעכשיו, ועוד האר ענין של מחוסר גוביינא (בעצמו אפי'
הקנה לו דקס"ג דמיון גם ותי' דל"א הכאי (שאל לפניו וכמבו'
בעבו כמ"ש העשרה הלאוה) (4) ועי' דהי' חתום שני ב"ד ל"פ דיוא אלו ע' פ"ה (44)
(5) דקדקו במחוסר גוביינא קלא מטאלטלי דהרהינן בלא מחוסר גוביינא
מועם (וכמבו' עבו סברא דאינו דרשות בעם דבל לפלקי, דבני משום אינו
דרשותו) - ובאמת לא דמיון מעכשיו אם למ"ד אין ברירה דבל לי"ש מועיל
בלמפרע במשכנו' לבסוף נתברר שמפי לו קנין ונכנס ומש"ה מוקי
לה דמעכשיו בל"ס ברירה כרש"י גיטין כה: [וכמבו' כוונתם דבלמפרע בריך
הענין לבסוף (1) ועי' דקצות ס' ס"ו ס"ק כו דבא דבהקדש מלמש מפני הינו
אף בגוא המלוה דעצמו לבסוף חיל ההקדש למפרע אבל כ"ז שלא נגאו
אין לגזבר כח לשבוע את הלוה עבור ההקדש ועי' הגה"ה לבסוף מתברר
אף דמעכשיו אף לא אתן לך והא שלך מעכשיו הינו כמ"ש רש"י בגיטין
בתנאים בדבוע שיקיים אינו תלוי בברירה והינו שמפי קנין
דמעכשיו ויש לו זכות להלוה לבטל הקנין ע"י פדי' ובפלא אין
תלוי בברירה ועי' בשעת אבל אלדא בפלוגתא במפרשין אמשיג
יש ~~אין~~ ברירה וקנס הוי מלתא בפרען (ובאמת גם בגופא הוי מי גזל
דגלוי' היספק באורה שנתגלה דבפרען ועי' עוד דבדברי החתם בבאמת
משום ס"ס לר"י במשיגין אין ברירה למבאורתא,
ולפ"ז אולי לפף קושיא המפרשים על רש"י לאו' הנמתק
בשטר אפי' שלא קנ"ה הזמן ד' הטש יוסף על מתן, מתנא הל מאכא
(מא"י) שעדמ הל' חום (מ"ב"ה והרכ"י) דמעכשיו דבוי ממש שלו ויש
לו רק זכות לעקור השלו עבור דהוי אונ' שסבאו לבסוף מעא"ר
דמתנ' בלא איר' ומעכשיו

(1) ועי' קה"י ס' כ"ד ד"ה והרא"ש דפליגינא משו"ה לשון למפרע

(2) והמפקר

(3) עי' שפ"א לא. ד"ה גמ' שדייק מדוע לא די אש אלא שלא הרהינו

(4) ועי' חי' הרי"ן שהמתיק דבהא לא גרע מגזל ממון דמשני חמצו של עכו"ם דרשותו של עכו"ם דיחזק לגבי והיה דהרהינו

(5) ולפי דבריו מיושב משנ"ב רש"י ושבה אצל הנכרי כל ימי הפסח שנתקשו רבים הדעות (קה"י ד"ה ומז אפי')

(6) הנה פשטות לשון הרא"ש משמע משום חיוב אחריות ועי' שאג"א סי' פ"ח שהעלה דשיטת הרא"ש שמוקי שיטה דין שומר אבל עכו"ם דבעינן הקדש ונמצא הוי ובע"ז אך אש דבעינן לן נגע משום אש (עשה לשיטת הרא"ש דף ס' ו)

פ"ז

דנ"ט

ו:

<u>נכרי שהלוה לישראל על חמצו</u> מרהיטת הסוגיא משמע (1) דשייך דין למפרע הוא
גובה גוי אבל עבוד - ועי' המלחמות ובחי' הר"ן דגם קל"ח שלפנ"ז למסקנא
הגמ' ליכא שיעבוד מגוי על ישראל - ומקשה דבהפקעת הלואה מותר
השתא אי בשיעבודו דהפי' דקדוק קמ"ל אי באותו של נכרי לא נפיק
ויותר ביאור ע' חי' ר' שמעון ח"ב ס' ה' אות ג', הי' שביאר בארוך
יש ד' ענינים בכח המלוה בנכסי הלוה (קצה"ח ש"ג) או עכ"פ
שיעבוד הגוף דבעי גם חיוב ממון שמחויב להמציא לו סכום הזוז
והוי כאילו כולל ובזה גם נכרי גם אבל עבוד - אבל יש עוד
דין איסור שמחויב לשלם ובזה הפקעת הלואה מותר ודימנו
לשאלי הבאים דגזל עבוד

<u>למפרע הוא גובה</u> - ע' שפ"א שפי' הדין קנה האמת בממשכן לו בפניו דרבא
או בחוץ - ע"ש - ולפו"ר דהיינו אי מפרשינן דשיעבודא דאורייתא [illegible]
ממשכן ובכוס המלחמות ובחי' ר' ברוך לק"מ דבהן גופא זכותו המלוה
דבני הלואה שקנוי לזמן וכהן הנתרמת [illegible] מפורש במשנות
הו' דמי המקח אבל לכאורה מהי' הדין ברוך לא כן אלו בגלל
דבלא דשיעבודא דאורייתא) שום דקנין דסוגיין אות' שאנו בלמ"ד
למפרע הוא גובה א"צ שום קנין [illegible] שיעבודא דאורייתא א"צ קנין

(1) ונפו אי מפרשין דלא איירי דהקלם לן אלא ובר דהי ל' צוק והמלחמות
(2) או דאיירי דהקלם לן מאלאלי אלא קרקע

(כ"ח) (קי"ס) ע"א,

(1) ונקבן עליון דמלוה לשיטת רש"י במכירת הלוה אינו חלה מוקדם מבעל דמינן
נקבן עליון דמלוה בעשות שיגבה הלוקח ממנו להמוכר ועי' חי' הגרי"ז
על הרמב"ם ע"א: ב"ה והנראה - ועי' דבש"ש (קכ"ח ב"ה ודובב"ן) דקרוי אינו
דרשות על המכירה לחלוטין, וכן הריא מנחם יצחק בדל גוף השדה אבל
על גבות הפירות - שיש להלוה על זמן שגובה המלוה גם ודאי דרשות
הלוה ומשני מכירתא ע"ב וכו' דהי' הרי"ן כתובות כ"ג. (ע"ה, דספרו ב"ה ונראה)

וכ"ע משמעי' חלאווא
בשעון מלוה וקדיש מלוה - כמבו' לפי דאורו של חי' ר' דוב כל הדין
הוא אין קרוי דרשות או דעלים על הקנאה אבל לבעל אינו
שלו ממש - ובן דלמפרש משני שקרוי דרשות המלוה לאין ק' - בע' דרבינו
דוב קע"ה (פסקי הראשון) שאין הקדיש או מכר שהוא ק"ל אינו דרשות
ועי' ב"ה מצאה - לרבא אין לך שיעור שני ר' למפרש - אמאי מועיל הקנאה
בכה ברשותא בישבא קאי - לאו ראי למשי שיהא מועיל דקנאה
שברשות קני - אלא לרבא שאין לו שיעור שיהא קונה להמלוה להמית
הנכסים דרשותו - דשבל השיעור אין האמיר דרשותו - ועי' תוס' ב"ב ע"ו
קני - אמאי לא קני שיעור קרקע הבעגה דו - וי"ל בשמו שאי להקדיש
כשמוכר דכרך כל שדה - כיון שהקרקעות אינן דרשותו - ודלאו הבעה
מעיקרא דרשותי' קאי - דרשותו/בישבא הוי קאי - שוים דומבפשית (2)

כיון דאילו הוי בנו הוה מסלק לי' דמבי - ונסרח אדו"י - ע' שפ"א
(כ"ג, דספרו ב"ה עוב) לא משגיחין על מה שדינו לסלקו - ואולי
אפי' לפמש ליול דבל הדין הוא אי קרוי דרשותו או אפי'
בעביד ממסותא - במסותא הוי כמנה גבירא - ושלקו הוי כבנק חל

גנזי דאחריות דאחריות קמי' דהא יורש לעצמו דבול כתופס מחיי קמי'
בשו - כיון דנקבן עליון דמלוה - ע' דרכת אברהם דבשא נקבן הא תשלומין
הוי כתפיסה מחיי' שאין נתחייב המוכר להחזיר דמי הקרקע כ"ש שלא
יבטרך לשלם וגם הוי כתפיסה מחיים (ונ') תוס' הרשב"א באושיין הנה

① ע' גוף כתובות צ"א: ודחי הרי"ף על כתובות (צ"ט; צ"ה את"ו)

② דקה"י פסחים סוכה הוצאה התש"ט דהוספות סוף סוכה (דף קי' סי' כ"ז
דבה ונראה) וכל דאמר- למסחר הנו קודה לו הי' למסחר שלו - אלא
בפשיעות קני למלוה כסף שמשכן קני לדעת משפי - דאין המשכון
קני לו למשי רק יכל לסקנות לדש

(פט) (קס"א) ט"א

ממת כאילו הן מונחין דידי דמשעבדין תחת השדה אף יתרבה ממנו - והנה
דעכשיו נפל חי' גבול דיתשעבד משעבדן וזה חוב שעדיין לא חלף זמנו הטרפא הי'
אחר מיתתו) - אבל עכשיו דמלוה הוי כאילו שלו עכשיו כמקח וחייב לו
זמנו דהלואה

ונראה הר"ב מפרש שקדש לו זמן ובתוך הזמן מת ראשון דעכשיו
אי לומר שתופסין מת-ל שבהרי לא הגיע זמן הפרעון

(ח)

גיטין משתעבדין - ע' מש"כ בתוס' לגבי תשלום זמן הקנין וכו' (תוס' שד"ה ריק
ט"ז, ד"ה דלא וח ד"ה כאילו - ואולי לפ"ז מתורץ קושית הב"ג ד"ה
משתעבדין דמבוע הוצרך להעמיד להו הקרקע דמי דשיעבודא דבן
דשיעבוד המלוה הו' נשתעבד למלוה הא - והנה אי מעולם לא
נתק-ל השיעבוד דבעינן שלא בא לידי גבי' אבל המלוה הוי
הוי כאילו סליק ל' דמוי דבעין לומר למפרע הוא גוזה לו דלמעשה
השיעבוד שעל הקרקע לא בא לידי גמר

והנה המהרש"א הוזר דבעיו יתאי מזות אע"ג דלמפרע הוא
גוזה כיון דמתסרא גוביינא הוי כעין מחיל - ויש לבאר דבשין
לפי דבשי התוס' (ע' פ"ו.) דרקא מודה שאי' אף אינו מחוסר גביינא
דבעיקרי ברשותו וא"כ אפי' באי' מודה לרקא דמטלטלי במחוסר
גוביינא דל"א בעי ברשותו להקנות ולהקדיש, וממילא אינו
משתעבד גו' (בעשי חידושו בשיעבודו דבן ה"א דנכסים שאי'
להקנות או לשעבד) והנה עם שהאריך המהרש"א דין ממון
שאיסור ונעשה דבש"ו דבנות אולי אפי' באע"ג דלעני' הקנאה
שו חשיב כברשותו להקנות, אבל לעני' איסור חמץ חשיב כברשות
המלוה שלו יהא עצי, אבל הלוה וס' לגבי' שיטת רש"י דהלוה
אי' להקדיש משום דמשיג אינו ברשותו משום שיבריח המלוה אע"ג
דלא חשיב ברשות המלוה להקנות לשיטת רבא - ולולי דבשי
המהרש"א הי' אפי' באיר' שבהקנאה מטלטלו אגב קרקעו ונמ"ש

① ר' רבנו אברהם בשרונו (מן ספרו א"ע

③ קסב ל"א.

דהי' רבינו דגוד ואח"כ חשיב כרשותו גם לענין הקנאה במחובר
לקרקע דאמרינן דבעי כמאן דמיא

והנה הגרע"ק הקשה על המפרשים דבמטלטלי אפי' דבפ"ל
מטלטלי דיתמי וכן הקשה הק"ס על תוס' ① - והנה מצאתי דבתוס' כ"ב
בשיטת ר"ת מטלטלי דלא מהני ברשות יתמי אינן קנו מטלטלי דיתמי
ובדיבור שיטתו (עי' תוס' הנ"ל כתובות) - והנה אי נימא
דבאמת ל"צ להעמדת הקרקע ליתמי (וכ"כ רבינו דגוד דסוגיין
והגרע"ש ד"ה משתעבדין דשם השמיטו ④) א"כ הי' שייך שיגבו דשם
דמטלטלי א"כ אם הם צריכין להעמדת המטלטלי ליתומים
ושוב אם הן מטלטלי דיתמי איכא דבפ"ט ③ - ואי איכא דבפ"ט ②
כיון דצריך לעצמו משום שיגבו דשם א"צ ליתן ליתומים
דאז לא צריך שיהיה הכא דבקודם טרפה הדעת לא נפקא
מתוך ממון דא"צ שיהיה והיינו דא"צ לספק שבא כבר תיכף
אחריות קודם טרפה הדעת דלא נפקא מתוך ממון וכיון דהלקה
ל"צ שיהיה שם אין ניתנין ליתומים ושוב ל"מ מטלטלי דיתמי
ואולי גם לסברת הכן דכתובות של אונו אולי דשיהיה ק"כ
וכו' להשאר אבל הלוקח כיון דבעי דכשין דרשותו

ⓓ
רש"י ד"ה נא - אפי' על מעות שלא היו בזמן שלא הי' שיגבו - עי' ראש יוסף
ומ"ד בית מאיר שתמהו דאת על מעות דאין גם כן משתעבדי ⓔ - ואולי אפי'
לפמש"ש רש"י דף י"ג: (ד"ה דיתמי) מטלטלי דיתמי לא משתעבדי דאיכא
למימר שאחר מיתת אביהן קנאום ⓕ - וא"כ המטלטלי דאבן שממון א"א
לומר כן ומשנה דרכפק לפרש דגל מעות שאין דמן לא הי' שיגבו וכו'

אמטו להכי מותר דהכא מה שמקשין דאיכו לפרועו ד' משי"כ לעיל
(פ"ג ד"ה המפרש) והנה מקשה עוד דלמשמע דא"כ שלא הרהינו
אצלו והנה יאבד החמץ ולא יבוא לידי תקנתא עד יצטרך לשלם

① ועי' דהי' היינו כנס קלו - ונמצא שאין כאן קושיית התוס'
② ועדיין בסוגיין שמכר שדה באחריות
③ שו"ר דש"מ כתובות ק"ב: ד"ה וכתב הריטב"א שכתב בשם גם ר"ת מובא
שאז שעבוד - אבל לעולם הכן משמע שיש בשבוען ליתן לירושין (33)
④ והנה הוי בפלפלין הראשונים היינו יכול לקרו דקרקע משמע בקאמת
שבוען לתבוע הקרקע וכמ"ש דש"מ שם
(33) שו"ר דתוס' כתובות צ"ב. שכתבו דאילו לו נקנה במלוה אין
לרע יכול לגבות הלוקח דלא שדנה ובנה או נקנה
במלוה תושיין שאינו התפס הוא שכרו ועל דהי' כלא
של שתנהון להתוס' ולצ"ל דכל אופן קרוי משעבד
ביתמי אל לפרט - ועי' בתוס' שמואל דספר ואספה לקניין על רש"י ד"ה בענין
⑤ שו"ר באמרי בינה דיני הלואה (כט. ד"ה והא) דסוף עמוד א' שמפרש בתוס'
אינו סומך על המשעבדין ולפיכך מתאים בדברי רש"י. ובך על רש"י גרמ סוף דלגבי
דין ערבות על משעבדי - והנה מלשון רש"י ביבן לבי שלוה הכמ"ל -
משמע בגל משעבדי בגון דמין אינו משעבד רק משעבדם
⑥ ועי' אוצר מפרשי התלמוד ב"ק (תקס"ב פ"ח) שמביא סברא זו בשם ר"ת
אהרן בראשונים ב"ב לומן כגון של אם נוהלין משעבדי ביתמי
⑦ והעיקר יש לו מגל סברת מלוה שלא היו דמין במפעו אי לחול שיעבוד
לגביהם הא מלשון רש"י לעיל ד"ה כי פליגי - ולו הקדיש את התקן
משמע בפשוט כל דבשעת להקדיש אין משעבו אינו חלה שעבוד כלו

צ"א קס"ג ל"א,

נמצאת דהחמץ באחריות הישראל אינו מבוער ולא יאסר בהנאה

והנה בראש דסוגיין איתא דלאביי אין האחריות על הישראל - ועי' בשפ"א

ובאחיעזר ח"ג סי' ג' אות ד' ובקה"י סוף מס' סוכה (הוצאה תשל"ט סי' כ"ג)

ובמנחת שלמה - שהני דהכא האינו נשאלין אינו משום דבעל אחריות על החמץ

רק אם נאבד החמץ צריך לשלם בדור האינו שלא נפרע לו עדיין -

החמץ - ורק בפקדון שצריך לשלם עבור החפץ נחשבת כאלו ימצא

ברשותו כאלו (והנה כל הקושיא היא לשיטת המג"א דלא קיי"ל וישראל נאסר

החמץ של הנכרי

עי' או"ח וצ"ע דלא מצינו אין לו ממנו - דהיינו דמשמע שצריך לכתחילה לשלם ממנו

והיינו דמש לו לומר שאין לו ממנו

(ב"ז) (קס"ז)

ל"א:

רש"י הנעתק – עודר נאמר שלא הגיע הזמן – ע' מחנ"א הל' מאכלות אסורות מ"ו: בפנות בלכתחילה אסור לעשות כן שמא לא יפרוש ונמצא עודר למפרע – והוכיח כן משו' בתוך – הכר"ה תמ"ה מש"כ שעודר קודם קיום התנאי כיון שאז אינו פורש אז אם לא הגיע הזמן עודר וע' שער המלך הל' אומ (מ. ד"ה והכי)[1] ודהא יוסף שהקשה מרש"י רמב"ן וע' וע' משנ"ב למל כו. ד"ה ולפי"ז – והר' ש. קלוגער הו"ר בשבל בגיל רש"י (2)

גמ' דבעי' יבמה – ע' משנ"ב רחי' לקידושין תשנ"א קל"ג-קל"ה

גמ' שגוים משכון ע' משנ"ב רחי' לקידושין תשנ"א קל"ז-קל"ח

הר"ן ד"ה ומיהו: הקשה הא' מסוגין באומן דכרכהו חמצא אבל לדבור ולא עבר דבר כיון שלא כלו דהתנה מ"מ אסור עומר הפסח דלאו ובפק דלמא מבפרען וע' דגמ' הכי תמ"ד דק"א אות ט – כיון שאחר לו עושה רבו שלא לדרך ומר דבי' מפשט ול"א בפריכו בבל עד אבאורית. דכו' למעלה אלא דבר שלו הבליכוהו עדא משום מצות דיומו לבמו אלו משום חשש תקלה שלא יאכלו כגון חמץ נקשה ונשאל חמץ דתוך הפסח – והנה דמשבו מזמן בטלו באין דבל הל' משום חומר בנרת או בגר שלמה א"כ אפל בלגו, ג"י שפיר דבל דהנה ע' רמ"ב תמ"ד סק"ב במין דאינו במצות דבל תב דגשי ומר על הפסח מותר דאכלם ודנה לבאורה לשיטת הרשב"א (ע' ק"ט סו"י א' במ"ב דגשי מותר לאכלן כ"א דבע בעל כ"א אמש שנפל היתר) א"כ דודאי עודר דבי' מפשטן וע' דמ"א תמ"ב סק"ו וא במשנ"ה אסר לקיום דפסח משום במ"ה חמץ דהיינו א"כ ואסר מפשטן וע"ש דמג"א הכי תמ"ב סק"ג באסור דגמ' שמאו ישמח ויאכל – ואולי בדבר עד סמכינן על שיטת הבאו"ש בדבל אפילו דרבי' וע' שער הציון תמ"ב סק"ד – והנה ע' דחמ"א סי' קט"ז סוסק י"א שפולה בפירוקין שאר ולכן הפסח אסור כמו חמץ שעבר – ויש לה

[1] (2)

① יש שטעה טל תמא ג' - בגנז מגורה למען שלא לו יפסד

② ז"פ אלף - בא"ל בולט בי' דרות א-ה שפע-ון ומוצגו אוזן שפצון

עדם וע בכלל על הש"י

ל"א.

(קס"ה)

(ד"ג)

דלכאורה הלשון מוכיח דלא משום שמא ירא לחולין ויצא מן קנין דאחר הפסח וע' דבש"ס (קכ"א ד"ה ועקבו) - וע' מג"א סי' ק' דעסקי [illegible]

רש"י ומנא תימרא דאפי' כשהרהינו שאני לן דין אחר מוכשר - לפי דבשו התוס' דמיירי דהרהינו אפי' לרבא אמשכן דלמפרע הוא גובה א"כ שפיר מוכח משנ' רש"י דבין הרהינו דמיון מוכשר והרהינו למ"ד אין ברירה אפי' דלייבי דבקון והד' ש"ר דלמ"ן ני' הד"ר דמפרשא מוכח דהרהינו [illegible]

גירסת הרא"ש עי' תו' ר"ד חנות של ישראל ופועלים עכו"ם נכנסין חמץ שנמצא מותר לאחר הפסח - דמלד הישראל עושה' להתברר ערך הפסח וע"ד הא נמצאות הנכרים - והישראל אינו קונה משום דאין חזקה ודבר חנות חשיב כאלו שאינה משתמרת - אינו נודע - חנות של עכו"ם - חיישינן דהוי חמצו של הפועלים שלפני קודם הפסח ולא נתבטל ולא קנה הנכרים דאין חנות קונה ואינו שלא אנו הישראל קרי חמצו של ישראל - וכאן חמצו של ישראל שהפקירו שאסור לאחר הפסח - משום הנכרים וע' רמב"ן דלשיטת הגאונים אין הפשיטות דלאחר יאוש כו' ודין עלה

(5)

שיטת רש"י חנות של ישראל ופועלים עכו"ם אסור דחיישינן שמא מקודם הפסח נשאר ואין הואיל דפועלים עכו"ם דגולין לחומשא, וע' רמב"ן עד"ז סברא דבהאי של ישראל הי' קודם כאן נמצא כאן הי' - והנה לכאורה קשה דאמאי דרש"י (1) חנות של עכו"ם - תלוי דעכו"ם דאינו עשוי להתברר ואינו דאפשר שנפל מפועלים אין זה חמץ של ישראל שהרי זבו מפשיטו וננתן דרשות גוי - דמיבעי בונתו שהעכו"ם קנה זה קנין חלפו ורב דמקוא אבל לפי"ז קשה דבין דרבא נימא זה ואולי דבפשט שייך סברו דאין חזקה

חנות דספק חמץ שנדר עלו והפסק אסור

(1) דשמעי' שפיר כיון דבעי' דבר המעמיד הוי כאילו כולו איסור עיסה דרבנן

(2) עסקינן דבלי קדמו העפות חבל שהוציא ומחמיץ - ועי' מ"מ בא"ע
דבלל וודאי מה אסרו חמצו וז' מז' כזית סק כה שפלין האחרונים דפה
שום שהספרא גמ"ח סק ה' הרא רא' כמ - ועי' (רב) דתגל המשנא ב"ה חמץ
דשאו כולו צריך לפרש

(3) ודמאירי איתא דאין חמץ קונם

(5) ועי' מ' המגן שכתב דבל הבאים לעשות להתבדד - מ"מ שמא העוף שאין מתכוין כו'
חמץ הי' אם שדבק ולא נתבו - ועיש שנמצא דאסיפה יש לאוש לזמן משנה
ועו' נתבו אלא ורשו'

(6) ולפי"ז אפשר לומר שענבו ג"כ כוונת רש"י ד"ה אלא בבצק מתכוין ולהרא הלא גוזם
פי' דס"ל אין דחיבה וממילא אי"צ לבו מכאן ולהרא גוזם

(רב) ונראה לפמש"כ הרש"ש יוסף הבאתו לעיל עז, אות (6) אי"ש דרש"י אזיל
לשיטתו - ונראה מה דמפשינן שלא מצא דדבקה אפי' ג"כ באזלי
לשיטתו בא' דמשאות משנה סי' א' (ד. ד"ה ונמצא) דנחלק רש"י ותוס'
מעשה אינו מה זה, [illegible] דרבנן - דבעי' סתר מאן דבעי אינו
נתבו והכן סתר מאן דבמתכה סמכה על התוספות - ולשיטת
הכן קשה מאי לא סמכינן על דבקה כאן ועי' דהי' הכן
שהולך סתר כברת עם

כ״ד קסו ל״א:

אמש כ״ח וצריך עיון לדין ד׳ משאות משפט ס״י א׳ (או׳ ג״ה ומשלאה) דלמשאר שיטת

רש״י עפ״י המכילתא בשופ׳ חמץ שנפל לתוך הבור אין יכולין להדיח לחפש אחריו

ולהוציאו אתה נקוק להר - ולמש באר מקבו דלו ימצא את שמצאו לך

אתה נקוק להזרו - ונ״ש באר קבל בעל שומן הין דאומן שהבלד [illegible] להפש

ניתנו הכ״פ איתא שפשר דאו קודם הפסח נהרו ולד עכשיו הוא שמחשב שלא לטלן

ולפקח הכל דילמא אתי למיכל - ודלמאי איתא דלכין דהלל שלא ימצא בל ישמין

וכ״כ רא׳ כ״ג דף׳ הבושן

המתין ומשאי עצ״ם - ד׳ רא״ש יונה ספה׳ דלו כל והלום דאמרן מותם - וזה

לשמש הרתי להו כ״ש דלפי מה שפלא עכשיו בו שיש מידי א״כ אפי׳ לפי׳ א״ג

לשלו בלי עצ״ם

רש״י ומשאי עצם אין משלו לו בלי עצ״ם משלו - במנ״ב - אינו משלו לפי

מגם - מרהיטת לשון משמע דלוג לפי מגם משלו בלי עצ״ם - ולכאורה הינו

חולין טמאין - ולכאורה דקרשא ג״כ א״ג לשלו אלא חולין טמאין - והנה

מרהיטת לשון רש״י שכתב גם על ד״ה ומשאי עצ״ם משמע דבתרומה טהורה

היו סברא שישלו שווית של תרומה טהורה ומשו״י גיעין נ״ד מונח בעל

תרומה טהורה מכל״ג ג״כ תשלומין של חולין טמאין אי לפי מגם משלו

ואלו דבריו ממש הדין תשלומין מטעם דאוקי גזילה, והסוגיא ממש

הדין תשלומין מלם לפי מגם ידוחק - והסוגיא כונת המשנה בדין תרומה טהורה (1)

רש״י שם - בתרומה מנ״ב אין דה חומש, ואין תשלומי כפרה ואין נותן

תרומה - אינו מונן כל הארכות - דאמר דהנאה, ואין להפך בל הוי

חנ״ך אלו רא לומר שהוא מותר מלא נשפטין, או שלו כעין והנה

מה ששיך ולו מידי אפסדי כמשר כונת דאו״ג שכתב דלו רו דבעל דבן

מטעם הל גזילה והשווית על אפר חשוב כבלין תבשא, וכמש כתו׳

כ״ט׳, אלו מ״מ ישלם משלו עצמו ועצ סי״ד ואין להפך עוחני ולזו

מחפי׳ אפסדי

שוין קן זין געלויבן וויין רטוויש שוין בעי הכסף ע׳ ואחד ראשונ׳

ובי׳ חוף כתר מלכות.

נ"ה — קס"ב — ל"ד.

רש"י אודיא להו - גזלן דחולין שוגג - משמע קצת שיש חיוב גזלן דשוגג ועי'
(1) דקצות סי' כ"ה ס"ק א' שהעלה דבעינא דמזיק נחשב שוגג למזיק ועי' דמחנ"א

דלמיקרא שוה ד' - עי' גליון הש"ס ורש"ש והמנ"א סי' קכ"ד הלכה מהל' גזילה
(2) נ"ד, דאפי' למ"ד לפי מה שהיה צריך לשלם ד' דדבר הכל קודש ועיי"ש המנ"א
דקיי"ל להו לתני דמה שמחויב להכניס לתבואה לא גרע תשלומין מתשלומי
(6) גזלן - וכמ"ש מדבלה תשלומי הגזלה דתשלומי הכפרה (מרש"י (כ"ב ע"ב))
משמע כן שכתב שאינו פורע לו מעות אלא פירות - ומסתפקינן אם
צריך שיהא גם לשם דהתשלומין - או גרע מגזלן - בפשטא צ"ל דבה
ועיין שהעלה דאי לפי מה שהיה משלם אי מיקרא שוה זוז ודרשין
שוה ד' שנותן זוז לכהן וג' זוזי לכל כהן שירצה - דכל שצריך
לשלם יותר מגזלן יש להו חיוב נתינה - ולפי"ז כשאכל תבואות
(3) תמורה א' משלם לפי מה שצריך ליתן הכל לכהן - ורק לפי"ז לכאורה
המל"מ כ' הי"ג מהל' תרומות נסתפק אם משלים כמה היתה
שוה התבואה ושלם מן החולין דאותו שיווי לפי שהתבואה זולה
ולפי"ז אם אכל כזית תבואה ישלם פחות מן החולין
או דלמא כשמשלמין שיווי התבואה משלמין כאילו היאם חולין
והוא רעא מביא ראי' לצד הראשון דאל"כ יש נפ"מ אם אין לו
הונו - דאי לפי דמיו צריך לשלם פחות - ועי' דהמנ"א שכתב דאין
סברא שיצטרך לשלם יותר ממה שאכל - והעלה דהמל"מ דאין משלמין
דשווית החולין שמשלם ורק השווית שיפה לאחר שלשה תבואה

(5) רש"י כל היכא - נהי נמי דאיכפר לי' אכילת תבואה דתשלומי מה - מרש"י משמע
דהכא שסותר כרש"ש דבפשטא דנתכפר דתשלומי מה ועי' דקה"י סי'
כ"ה אות - והנה מרש"י גיטין נ"ד, ד"ה דשוגג שכתב דהא אוכל תבואה
שוגג לפי מה שמשלם - משמע שבה דבר מוסכם ונבו גם כרש"ש
לפי מה סגי אלידא דבעו - ורק אינו מובן קושית הגמ' לפי"ז ממתנ'

① הל' גזילה ס"י ז' בה"ג אבל שצריך כן מסוגין דגיא חוץ השלומי גזילה ראשון וכו'
דקאי סי' כ"ה את ה' ראוי שלבסוף בלשון לגיא חוץ גזילה משוגע עם
② וכן הלא השפה דסוגין
③ מתורצת קושיית הב"ש (בה"ל א. אמתן) שפטר א. אימתי קנאם אינו שלו אך
היא שין ושלומין אי אמשין לפי משפ' (33) אע"ג דית יחד כמאות לו;
(הא"ז וכו') דעיקר כפרה הוי הפרשה וכל זמן פרמן הוי משול מלאות
נימן פ' ולפי דעתי החנוא דהמצות אפי' נימנם מתאלף דבמות שעונה
נימן להעני והשאר ניתנין לגל כהן
⑤ והרב מ. וואלדמאן בספר זה באת כוונה למ"ד לפי משפט דקאי הגה אליו
⑥ ובאות לפי"א אם משכ' הגאל לפי ב"ה נאן דנעתנים קיימא אתשלומין
וכוי כמו השאר גזילה וכ' הב"ש שפטר דכעיכנים הוי משול מלוה
והכפרה נתמש דהפרשה - ולפי דעתי החנוא אפי' דהפרמן נפרט
נשאר עי' כהנים ודו"ק
(33) דהי' ר' שמואל על ידות ס' ל"א - ולמאורה לפי דעתי גם מתורץ
עם שעושין דבאין יד הכהן לקדל האשלומי גזילה הא
הוי חילופי אימתי קנאם

ד"ן   קס"ח   ט"ב,

(1) דלכאורה כיון שנעשה דכפרה מצוה אינו מחויב להפריש לפי מצבו (ו"ד)

רש"י תשומת תגרין - משום דקלפה יש לה דלכאורה צריכה כפרתן אינו מפקיע מתורת ממון שלו ולו גרע מממון דשאר כפרתן שמפרש רש"י דאין מקודשות משום דכיון דכל דמוקדש-ולפמש"נ לקמן ד"ה אם אש

הא מני ר"ע - ר' שמעון שפליג אף התשלומין רק דמי עציו או שווית האונאה וכן מה שפליג ר' גם נכנס וזה על חטא ר' דק"ש על מתן ד"ה דמ"ז - וכנ"ל אפי' בתשלומין היינו השווית של מעילה לפני הרי (2)

ונתן לכהן את הקדש דבר ע"ז פרט לאוכל תשומת חמץ דפסח - וע' דחי' הגר"ז פ' ד"ה והקשה - דהכין דבאו להיות קודש על התשלומין נאמר ולו על תשומת הנאכלת ואין ממעטין מהך דבעו אוכל תשומת חמץ - ותי' דיסוד הדין דבעינן הראוי להיות קודש הוא שיהיו התשלומין ממין הקדש הנאכל א"כ הרי ממילא מוכח דגם הקדש הנאכל הוא דבר הראוי להיות קודש ולא תשומת חמץ וע' לקמן ד"ה ד"ה רש"י

פטור מן התשלומין ומשמי עציו - רבה אפי' התשלומין המגיע לתשומת טהורה לתשומת טמאה ופטור משום איסור הנאה בחמץ ור"ע מחייב יש לו אי עתיר דתשלומין דלכאורה לפי מצב סגי דחולין טמאות דגם רש"י גיטין נ"ד

אמר לו ר"ע ומה הנאה יש לאוכל תשומה טמאה דבאו ימות השנה שמעלה (3) אין לו אם אפשר - שיש לו היתר הסקה - לכאורה תמוה קושית ר"ע דלא נחית לתי' על כ"ע - ואולי אפי' דבעינן הגר"ז דחי' על הר"מ ע"ח מביא דהכין תשלומי תשומה דא לא מצד האיסור נפשו (4) רק משום שצריך להתקלן דהתפיסה קיום מעלת אכילתה וע"ז שלא נתקיים דכיון לשלם קרן וחומש - וכנ"ל מ"מ דלפי מצב משלם דמחויב לשלם

(1) דהו כ״ש דבמות ס״ל א׳ שהבעלה דבמ״ד לפי דבריו - הדין תשלומין הוא לפי
דבריו אבל אפ״ן שצריך להפריש במעק ויהא לעצמו - וכדפשטו אפ״ל (11)
בלומד גולד הגלים
(2) דבמשו שוה יותר מבעלי היסק דהא חשיב כעשק לאפ, וכפ א״ג ולשונו
התוס׳ דיבא כני, דבעומם טלטול אחר ליתן לפני וקלה מאוד מלאכ
שריפה אבל לשונה רש״י לא איש גם לשון הגמ׳ דבול המוז ש״ל
דה היתה פסקה - און כבר מריבה לפני כלדו לא אש כר
(3) שנת דבמש שבחם הוא יבש - ואם אפל בדין היקשב מתפוננת אתו? שנטמאה בשיל דבר״כ (3?)
(4) ע׳ בר״ן קלו דה ונתנם
(11) בשר 3/3 יותר יותר מן הבמוי מש״ה פטור בלו שהם חיי
(33) בר״ן ושם ועי בדפי מדם תגלח

ב"ז קדס

ל"ב,

על תרומות חמץ איך בממון לאו תפס - מעות אכילה דתרומה מן הדין (1)
בעיקר דין תשלומי תרומה הוא שצריך להחזיר קדושת תרומה שחסר
דחולין מעשה שמ"ז לפי צ"ע - והנה דתרומה טמאה בי' הריב"א
(שבת כ"ה: תוד"ה לפי) דכיון שאסרה תורה כל הנאות רק הנאת
שריפה אין הערה זו אינו לצורך הנאה אלא לשום מצות
שריפה אלא שהתורה לא הקפידה שיהנה ממנה בשעת ביעורו
וכמצב לשיטת הריב"א ליכא מצוה שיהנה בשעת שריפה רק היתרא
איכא - ולכ' תמוה שיש דין תשלומי תרומה איך בעי הידחוי
קיום מצוה וצ"ל דלפי מצוה מעלה וצ"ע ב' דיש לו זה היתר
הפקר ופרש' ד' תרומות דמשנה - והיינו דיש מצוה גם דהיסק
תרומה טמאה (ועי' דגול של רשב"א הרי) ודוק [עי' שו"ר דהרבה אחרונים (2)
אבל לשון רש"י שבת דלוו זה צ"ע לה כן - ור' טוה, וני המר אין א יאכל כזית (3)

רש"י את הקדש - ע' מפרש שיק שסובר כרע"ק מן בתרומות באין משלמין אלא
ממון של מין ובקדש ונותן לכהן את הקדש קדש שאכל ונפל במשמעות
הקרא שאם אכל חמץ ישלם שק חמץ מין (4) ונם אם כיון בעי ראוי
להיות קדש ונ"ל אם לאו של תרומה - והשיטת הגמ' מפרש בקדש
שאינו חייב לשלם אלא על דבר שבפי' ראוי להיות קדש דשעת
אכילה וכו' לקדש ונתן לכהן הינו שישלם וזה מה ישלם את
הקדש אם הוי דבר שאכל ראוי להיות יתר קודש

תוס' בפר - דכיון כאן נחוניא - דקונו' את קמח משאר במין הקנינם
ואסרו. הקנינה את לדקנות ולפי' אין ממון מה אמר לו דלאופנם
תוספות מה הקנה יש לו לאכל תרומה טמאה

תשאו עליו דרכה. לפי המסקנא שאלו דבר שהפל עליו נזיני כמבו'
אין בה מין לתשלומי תרומה - בגין דגמ' סנוין ושלום מרגלית ג'
תשאו עליו דרכה

① דאמר הפסח ג"כ אסור עכ"פ משום קנסא - ולפי"ז א"ש דבקן אמתיל ורמונן ל"ג
דינו דלפי באמת דלש קיים מצותו דה
② צ"ד צ"ה ונקט שמעי"א דשל בקרי"ב סוכות צבל דשות הר"ד
שיש מצוה נרוק על השמש טומים, ולשיטת הרי"ז יש מצוה
דהבלקת השמש טומים.
אבל י' דמאי שמוא פ"ה; שמעי"א ירושלמי שיטה
מצדק נר חנוכה שאי דרשות רק במצוה לאו לרקות
והוכחת אמם בדק מצוה על הרבן לקנות לש
③ שמה בוב ושמו הוקר ובטק לשלם פחות / מרבית אלי, שלא תמציו
מצות, ובלבד אלא הרבן
④ ג' ט"ה. נ' הכיר במצוה ג"כ נקטו מינו י"ב"ט; והרוש יודו לא בשמש מן דמינו

(ב"א) (ק"ע) ל"ק:

תוס' ד"ה ותיק במקדש לא ילפינן אלא בא"י לשון ממנו אלא פירות
אבל לא היתה וכו' שבפק לשלם כאומין מגולא לפני א-כלרים וניתן
בשיעור נתינה (מגו"א) דבעי לפנות קדש - ואין קונה למשב אלא
דסוגיין אות ב' בספק שיפה בשלמין בזמי תשומש שאכל ואחר שנעשה
תשומש ולא סגי בזמן שנה תשומש אכל קודם שנעשית תשומש (2)

דבמ"ש קא"ו ד"ה ורבנן - הא"ר לשיטת התוס' ר"ד ורבנן דאין מקיימין מצות
נתינה אלא דבעו חשש אי לא יחול קדושת תשומש - על חטה אחת
כיון שאינו ראוי לנתינה כמו תשומת חטה - וכמבו' יש לחלק בשיעור כל חטה
ראוי להתקיים בה מצות נתינה (בדיבור אור חו"ל) משא"כ חטה של
איסורי קדשים

תוד' ואין - עי' בש"ס מה שמצאו התוס' ר"ד ורנב"ז ומ"ש בשיטה דשיטת
הרמב"ן בסה"מ - ועי' רש"א על התוס' מה שכ'

ראש יוסף ד"ה ע"ש - הקשה בלאשא שאל בעקא דשלמי תשומש ח"ד דפתות
מכניס אבל אחפרה ומיהם ריב"ש בעקא דפתות - ועי' רש"י ל"ג ד"ה ממאי
וכו' - שו"ר רש"א דבל ל"ג שהתם מנין לפקח באחפרה ומיהו מיהם
הו' ג"כ בשו"פ - ורבנן מה שכ' אינו מתאים לדברי הפנ"י עיי'
בתשלומי תשומש אינו גלוי דאיכא צורת ועי' דריל אלא הא חלה
כ"ב דאמצע את ב' שהקשה ג"כ (שאל) באמת הוכרח לומר בחובה בעינים
דשו"פ מבואר ח"ד כפרה א' שו"פ ועי' בקפו בפ"ו נר בו שאכל קודם
דא לעולם ב"ש איכא ח"ש (פתות משו"פ) דאכילת כזית - ורבנן דרשבי"א (1)

באומש דמעילה שאיר דה מיהם פתות מכניס - עי' רש"א ודבמ"ש שאמרו
בזכ"ס יש חומר דאמר איפשר שאדין על פתות משו"פ - ואולי אבל לשיטת התוס'
ל"ג ד"ה ומינה בבק דאכילת הקדש איכא חיוב מיהם - נמצא ב"ש חיוב אכילה

① משמע בגל קשה, סודר ג"כ אפשר שאלה ב"ש חוזר מיתם – ולפי"ז ק"ק דמשמע
דהפשט הכא דבל דבש עושה אדם שאלה על קדוה מ"מ כ"י יאמר עוקר,
מנין ניחא דבאת קדוי ב"ש ח"ו ושלמי כפרה אך אם אכילת בחוץ
מרבית יאלין אפשר בולפן דמנפילת הסוגיו משמע ד"פ לו גוים ⑪

② ובד' ג, אסמוד ה"ה דאפל דמפרש כמ"ש הרשב"א רבינות האול והיינו
בס"ד דל ונתן דאמין רק מן הראוי להיות קדש ולא דמין
דפרטיות שיעשה קודש ומשום לקל ג"כ תשני אבל דבהמה
אינו נעשה קודש

⑪ דאמש אם קוי עוקר, מנין דבת קדש שבבו אל ה' סור דאמין
כבית ג"כ לאדם שאול

כ"ט

קי"א

לכ:

על פחות מכזית וכמו חומשא דלית חיוב אפילו על פחות מכזית.
משא"כ הא דקמן הכא שיעורא בפרוטה והתם שיעורא דכזית.
כמו לגבי חומשא דבל א' מהן אית ה' שיעור דידי' ועוד דשיעורא
דפרוטה דידן דמעילה משום דבתוך ד' דיני מעילה ג"כ משא"כ
דהתם ודו"ק

בעני' מעילה - ע' רמב"ם שפלפלו הגמ' א' קרבן הי' קודש או חומשו
וכעפ"ז קודש היינו שנפטר ממנו ע"י קרבן וחומשא היינו שמחוי'
בתשלום וע' גמ' המגדל שמעינן

ג' וס' ואין מהו קושיא - אלו המשך הדברים דפרק תינשא בסוגיין לגבי
חלוקה בין אבא שאין ותוספות דאיכא טענה של וגם - ונמצא דלפי
האמת דמקום דבאו הוי תשלומין הוי וגם כל שמעו - וכמו קושיא
דנ"ל מכל נתינה (ומה שפרשתי מתן דמי' כמו לפרוכא בעין
נתינה בעד ע"א ג' דכ"ש ודו"ק)

לשיטת רש"י לג. דלרבי חייב מיתה אל דבלות הקדש הקטן ר'
חייב ומשלם ג' דלכ"כ הוי לפרוש הדרשה כן בפתר אינו
חייב על הנאות מיתה ד"ל משא"כ שחקצה

(טו) קי.

מכוין לאותו פעולה (היתר או חיוב) למה דהוי ברכה פטור

ולכאורה שמכוין למלכתחלה - ולכן: צריך להיות שאינו

מתעסק דאותו פעולה שעושה לשאר פעולה אחרת

לגמרי.

(15) ב"ט

ל"ג: מחלוקת מר דר' בפסק"ר וכו' - אם לא נתכוון למלאכה אסור שבת(?) (ד)

(קע"ר)

רש"י שאינו נתכוון - שאף דשבת פטור ודבר אסור - מיעטא דשבת מלאכת מחשבת - וכאן דאור מלאכת אשה חטא דם - מכה"ית לשונו משמע דבשבת ליש פטורא דמתעסק (3) ולפי"ז אצבא לה קושיא הגמרא דפה' זה אבל ב"ז דעולה הדבש (66)

אפי' נתכוון מאי איכא - אילו נקט צורה כמו שפטור גם דבל המעה כולה בס"ב במלה חמור מכל המצות - שכך דהתם הב"ה בזאור איסור חלב דאיכן כמ נתכוון לבלוע רוק ובלע חלב (1) - והכין חומר בזאור איסור הוא בישבע

תוס' שם - ע"י שרת מנחת חינוך סי' י"א כ"ה אמנם ממה דבאי איירי נמצא שהוא מחודד - נמצא דבעיני עולה איירי מ"מ בנמצא והתם לא קרוי מתעסק כיון ועוד י' [illegible] ב' - דמתעסק היינו כשמתכוון לעשות דבר שאין בו דבר כפי שיש איסור קמ"ל כמו להתיר תלוש - דמיתחך מחובר אינו אסור אפי' במחובר (כ"כ שאינו עוקר דבר מגידולו) א"כ דמתכוון להתחמם ונמצא שהוא עולה הוא דלא הוי מתעסק דמתכוון ליהנות מגופו נ"ז ונהנה - ועי' דבגוי עולה איירי כמו רש"י שנתכוון להתחמם דגיזי (2) חולין נ"ז ונהנה על דגיזי עולה - וכתב מש שכתב דבזה איירי מ"מ דנמצא למוחזר

דמנחת חינוך סי' יא אות ג' (5) מבאר דבאומר במחלה הוא דבעינן נהנה ונהנה, ועל הפגין הוי מתעסק ומה פטור - דקודם שידע מ"ח סי' [illegible] מבאר דמתעסק השגגה היא בעשה (שאין לפוטרו משום אינו מתכוון) ואילו הכא דמתעסק הוא במחשב כאילו המעשה נעשה מאליו - ודאת"ד כנ"ל ב' מיני איסורין (4) הא' עצם המעשה - והב' תוצאה מהמעשה - ופטורא דמתעסק נאמרה רק דאיסורא דבעינן מעשה ודבר לגבי איסורא מאכל ואכל חלבים ועריות מה שמגיע לחוצה הנאת אכילה ורבו אסורה ומשו"ה לא איכפת לן מה דלא נחשב כמעשה דידי' ודבר"ת

(1) שו״ר דכריתות בדף פטורא בכה מתעסקין דשבת בחלבים ועריות חייב שכן נהנה
וע׳ מש״כ הרשב״א, וע״פ שתי דבונה שכן נהנה שטוח עד״ה אינה
ממש מאכיל קמשכן לאמו דקני חולין ונתאמו דקני עולה שלא נהנה
כלל מאיסור אי עולה טפי מאילה הי חלין גרידא - ואינו משום דהנ״ל בעריות
ג״כ לא נימא לן לקדש מתעסק ע׳ בכוי וזהו שום דעפשיא שבדר תאמה דהי׳ רצא
על בפני הפי׳ ונכ״א דל״ע
(2) קשה למימש בכן מצא לו מלאכת מחשבת אבל שו״ר דבעו רסו״ן בפטמא ד׳ (רב)
(3) ולפ״ז ג״כ מתעסק קשית הגמרא סוף פרק במה (66) את קבא דף הדרא דקפי׳ שבת ס׳
לג - דביאור הקה כריתות י״ט הנה למיעקר [illegible] ומקלקל חייב
מתעסק נמי חייב - בכה יספיק על פטורא במלאכת מחשבת אבל עכ״פ
יפטור מטעם זה - וע׳ דתבאאת יחשלל שתי לשיטת הרמב״ן וכ״ל בשאגת (33)
(4) ועי׳ דאתאן באוריתא כלל כ״ב שכב ועי׳ דקפי׳ שבת כ״ב
(5) וכב דאוש פט״ז משל מגיבא הל׳ י״ב בפ״א דרכא
(רע) בצמחים א׳ ג״כ איכא פטור במלאכת מחשבת - אבל ע׳ דאחיעזר ח״ג סי׳ נ״ב (רעו)
(33) משנה״ב לא מיפטר משום מתעסק רק היכא דלא שייך דאדרוקות הגמרא
דאמרה כגון בנתכוין להגביה את ונסבור בתלוש הוא ונמצא מחובר
אבל היכא דשייך משני שייך גדרוקות לא משום מתעסק וכו׳
אפי׳ בשוגג בגמרא פטור משום מלאכת מחשבת ונראה במלאכה
בכל בלא עלה על דעתו כלל שהוא אסור כגון כסבור דשרי וכו׳
מותר בכלל עד להחשב ולבני דכה הוא בפטור מתעסק בכה
ששייך בדבורו לבוא הגמרא הוא והוי כקרוב למזיד אבל כשבע
פרש לפניו [illegible] ומתודה - בסדורה לפרש והול לאוני או
לשאול דאזהרה רק בשבת פטור משום מלאכת מחשבת
(רעב 3) נ״ב, ב״ה ועוד בפשטא ד׳ דלפני מתעסק איפו דלעת דחפל
(66) שום דעפשיא דאחיעזר ח״ג סי׳ נ״ב שתי כן אליבא דבשי׳ ועיש שיאר
דלרש״י לבו פטורא במתעסק דשבת בשיון שנעלם אינה חייב משום
שכן נהנה ע״ש

קא   דעג   לג,

האיסור הוא מה שלוקח ההנאה ולכן כמה שמעיד הנאה לו ודאות ה׳ מעילה מתחלל בההנאה הקדש ל״פ דו חיוב׳ בכן נהנה ורק חומש דהקדש

תוס׳ ד״ה נהנה - נהנה שוה - האמל אליבא דבכי דיש איסור אכילה דקודש אף מכאיסור הנאה והנה לשיטת הרמב״ן הצל״ח והרש״ש כתבו דבכל אחד משוה הנאה (1) ולשיטת המפרשא אפי׳ בכל לרמב״ן יש איסור מיוחד של אכילה - ולפי״ז משון שיטת התוס׳ דה״מ צ׳ הוא קא׳ הגה״ה על הרי״ף בשמעו בראשונים יש איסור נפרד מלבד האיסור הנ״ל כת קל״א מכל מעילה

תוס׳ נתכוון להתחמם - כת מפרש - ואליבא דבמנ״י איכי ק״ר דאותן שנמלו שפם לפדיהו ונמצא שהוא מחויב ע׳ תוס׳ שם ע״ד: ורמב״ן שם (4)

קלון השם באיסורין לאו דידי - (2) אחיעזר ח״ג סי׳ ל״ח אות ה׳ בירושלמי מסתפקין אין יכול להפריש תשומת על הפקר וספיקו הוא דשמא בגזרה על שאינו שלו או הוא מלבד עיכוב הרחוק או לפי שאינו שלו - ולכן בכי להקדש ונהנים שאינו ברשותו להקדיש - אבל הפרשת תשומת אין זה אלא תקון איסור ואין הכהן צריך דו מתנות ואין זה אלא בחלוקת השותפין א״כ אפשר בכל דאיסור הנאה וכן לעניות שלו - דבגוש מתחלל דאי איסורי הנאה חייב רק שאינו ברשותו אפי׳ בתשומת תשור הקדוהן בחלה על אינו ברשותו

רש״י כן דר יצחק - שאין מתעסק דבגם היתר ושוגג דאיסור כיוצא בו ע׳ תוס׳ חכמי אנגליא בשונות שוגג דאיסור שאינו כיוצא בו (היינו בבבא לרבינו ותוס׳)

(3) רש״י תאומה דמעילה - ומכיר הוא מי עולה ע׳ תוס׳ ח״א - באלה לא קרי מתעסק

① וכולם מודו דה"ה אם (נו"ר) מפורש שלא משמע קצת דיש איסור אפילו
אף הקדש

② וכן אי דמועיל שאלה

③ דלא קרי מתעסק דהרים כיון שלא ידע איסור מעל מיהו

④ ולשיטת רש"י ע"ז: דאיירי שב' חפצים ורצה להגביה סכין לשאורה ט"ל דאי"ר
דבאי פסיק על התוכים דאלב נפסר משום דאו שאין מתכוין
שזה דאמיצעם ח"ל סי' נ"ב (נ"ח: את ח רז"ה ואת שמעון
דזה מוקש- אל מלט דפסיק חשיב מיירה לאונס קשה דבפס
לא ידע דכלם שיחתך המאורר - ולא דחשיב כמתעסק את

(קו״ש)

ו״א

קו״ש - באמצע המאמר - אף בשדה עומד לקצור אינו ראוי להפרשת תבואה

קו״ש אין תורמין - גבי ירקות מחוץ מן הרע על היפה והוא בזה בזמן כמעשר תבואה - יש לו לשיטת רש״י דבאיסורא בטל במחיק די׳ תבואה - אבל מה הי׳ יכל להפריש מן הטהור על הטמא - ושאר בצל אינו (1)

קו״ש שעת המעשר - דמינן שבטל יבא דר נתנם ולא ראוי לתנים

① כשם מותר להפריש מן הטהור על הטהור אינו מותר להפריש מן הטמא על הטהור

קד ד"ה ל"ג

תוס' הרשב"א - אבל דתבואה אסורה כמו בזל חמץ לא איירי - ע' דהנ"א
במאי ד' אות ג' בשלא קנה זו מחדין שכל שאינו ראוי לאכילה מחמת
איסורו - ושירי נכרין דל שירן מותרין לאכילה דעין בשנה חזירה
אסרה תבואה - ומן הסברא הי' פוטרין גם לכל טמא משום שתבואה
אינו ראוי לאכילה ורק קנה לחיובי לכל טמאי אבל אמי לכל טמא
השירין נאכלין אבל חמץ דפסח בהשירין ג"כ אינן נאכלין לא בשפי
קרין - ואולי אפי' דאו"א נתעוררתי דמקבלת לע' החנ"א של דברי
השני (1) למרמעל שמונה - דאפי' בגדר איסורא בפנים של כולו
הוא בכליון של טבל אסורה משום [illegible] התבואה
בפתוך די' בבדיק להיות נפלה ע' כהנים וע' כליון הטבל אי
בר יחסר כליון התבואה שפי' יל ע' הכהנים (2) - והיינו אכילה
דטהורה או הבלקה דטמאה אבל דחמץ שנאסר לאכילת כהנים
ולא יאכיל לא אכילת כהנים אלא שריפה להסק - לא הנאת כהנים
זו כלאה בו לא קפדינן שתסקל בשבא ע' כהנים - ואולי אפי' באכילת
כהנים קרי עדיפה ואת ושריפת תרומה טמאה ג"כ משום לתא בקודש
באות ה' וע' תוס' דיבמ כ"ג (בד"ה ואם) ועוד באלו בדרך הדיוט
הנאת כהן לבדרך עזוה - א"כ אפי' בכלל קרוי בדרך עזוה
נשיה אסור ליישא לבלתה במנע עדיפה בו משאר דתבואה
חמץ שלא תחקל רק אין עדיפה מותר לבר לבלתה - שו"ר בצפה
ליגי בשם מקונש שיש בין תשלומי תבואה על תרומת חמץ אלהבל בפירוש - ועוד מקונש (3)
שפא ששירי נכרין - התבואה יהי' ממין כזה ששירי נכרין - וממילא אי הפרש
מצה על חמץ כיון דבתבואה מין היתר ובן להיפך אי הפרש
חמץ על מצה ועוד שנחשב מין פטור

רש"י קסבר נאמנת שמשנה מקט - יש לע' דבזורה הוי טהרה דלעדה
ע' פה מ"ו באספלות האשה שלצבת תאומין וצלה בראשון מת ועד
חולין דבר ל' טרפות אחת טמאה ואחת טהורה אין הטהורה מקט מן הטמאה
ועדב דבהני [illegible]

① וכהן מצד המעיל שמא דבפנים לחוד הכל הוא לרוג אינו מושך עצמו רק
מעבודתו כמוש הכתב כא׳, צ״ה לט

② כעין סדרת הפרוז בתשלומי תשומה

③ בא״צ הכל כנגד כהן זבחו ושבזה מותר להדליק שמן של תרומה דוד נר חנוכה

(דו) ל"ג:

גמ' לאימת ואי מקבלין טומאה דכש פשיטא דלא לה שיורא - נ"ל קו"ש קנ"ה.
דהגמ' ס"ל דשיורה אי לטהר אלא היכא שהשיור אינו ראוי לקב"ט
אבל רש"י ס"ל דשיורה מטהרת אפי' היכי דהשיור מקב"ט דטהרת שיורה
הוי גזיה"כ כמו טבילה - וע"ש שהביא הרמב"ן דטלית שנקרעה רובה
טהורה אע"ג דגם מקב"ט

גמ' שם והא"י דאע"ג - אסמכתא - ותוס' קשה הו"ל מדין הל"מ סוגין
וע' מהרש"א, וע' בקו"ש - ואולי אפי' דבר דבנין דמיבעי קרא דמשמש
המשקה נטפל להאוכל נפו דבקא כשיש לו חשיבות של אוכל משא"כ
כשאסור לו חשיבות אוכל אין המשקה מקב"ט משום קדש - ודאי הכין
אי' דשמעתין איירי דאמאי באוריתא וכו' ורש"י וכו'

ולהש - בלמו נעמו קני חטין - מכ"ג שנתוש לבס - ומה שפי' שעלו מגגרת אל
ע' רש"ש בזה לפי המסקנא בשילהי ושמא בלבנן טוען לענית כלב
ובכלל אמרה באיר רשלקה בזה גופו הי' קושית הגמ'

בגל עמוני - ע' קוש ק"א - שבקשה בשון בגאים של כלי אתם לצפות
הי' נפלם מאיסורי כלאים - והוא יותר להנית משמן של עולה
שהדליק עכו"ם - והעולה בכלל בבאיסור הוא שלא יהא הכלי
רשאי ישרא' אלא רשאי כהן - ושוב הקשה מכל שיהא טומאה בכלי
הוא רשאי המשכם - וע' רמב"ם שמא לג' שפי' בזה נפלם מאיסורת
השריפה לצבע הכאוה גר ואסור - ועי' שעשו ירושלמי בזמי שאין לו
שמן לכם אנוסים מותר להדליק שמן של קרומה במצוה עד לפנות נאנו

רש"י טהרו - קטן מגגרת אוהל - ע' קוש שמקשה במגואש דמלחות או באחרון
לצפון מצאורת והוא בטהרה מלטמא יליפין דגמ' כל נשע בקע אשף
ינשע טהור הוא - ולמא רש"י יהא מותר גם לצפון - וע' רש"ש שפי' בגגרת
אוהל לגבי טומאה כמו פרה שלא הוכשר שלא מעשה אוהל לגבי טומאה

בגל רשלקתאו - תפוח ואתרוג ע' כאן יותר בגדרא בשי' אפי' בשלקה ראשה
הי' טהור וע' מפרש"א בגדרא בגול קשה לרה

בגל טהרו - לפי' שמצאורת אינן תשומה - ותידין ע' משנה כאן

בגל פסול הקין - לשורפה מ"ד - ונשפה הדין הוא אי' וכו' לטומאה

בגל טהרו - אפשין מאוהל דירושלים - ע' תמרת מנחה, וע' רש"ש

בגל פסול - ע' חנוא שיגמה פסול לאיסור גדרא בכל שאין שורפין - ואול בפסול עגע ו'
קוש קנ"ט

קי"ח	ל"ד:

נפסל דטבו"י - משמע דטבו"י פוסל קודש ולא מטמאו וכמוש דתנא ידן ד"ה ואלו ומה דנקט נפסל דומה טמא דשמבד הוי בו פאצל א, כמבו בשוי לרותא בפי' בלכתחילה שו יצוק

רש"י, ר' יהושע - אל הקדש בנימה - ע' רש"י פ"ה, ד"ה שמאי

מאי נפסל דטבו"י - ע' משנה"א חגיגה

רש"י ד"ה רהג - ותורה היא למאוג מאור הגבול דגלגל - ר' טוה. ע' המיר משני מרגרין ק"ג, ד"ה גרסה מגע שמעון דו דלו טורה - ואלו אדי משנה הכל נחוג לטורה

דקדושת פרה ב'ג'בשו כקדושת כל' - ולפי' קשה מה הי' קושיא דמה לי מרגונל ורמונלי ע' דכאש יומא ז', שאל הרי"ף פסק כר' יוסף שעוני שמאורין דשבול אשומה וע' ר"ן פ"א הכ"ג דכ"מ, ודרבנן

רש"י אף אנן - ואפי' קדושת פרה - כמבו באידי קדש נתנה הספר וע' פי' שנ

(1) ויאמרשא; ונכר הקשה רחל כהן מעגין בלארו [illegible]

[illegible]

קצ"ט

ל"ה,

מקמאן

רש"י הכי - דעלמא הכי דאין צריך לחשוש - משום דאיכא, דקאמרים שם הוי ספק
דכל הקדושת הגוף - והנה מרהיטת לשון רש"י הכא ודבר הקדוש משמע קצת
דנתפרש ולא דכלי מעולה דעלמא

אלא מעלה הכי מעלה - והנה רש"י י"ט. פי' דעלמא עיין ולהלן הוא משמע דהוי
מעלה דעלמא - ואי הוי אפשר לפרש דרש"י התם וקאמר אדאורייתא
הוי אם שייך רש"י. אבל ע' רש"י נ"ט, ד"ה ומתוספ - דמאוד צריך ברור
וע' דתוס' ל"ב (ואינו משום אלא צבו השורת המעלה) שמשמע שקאים דרש"י דלרבנן
מעלה דקדשים אפי' מדאורייתא - וצ"ע דפי'

זמן הקיץ תשכ"ג
מוצאי פסח
(א) ק"פ

ד' עשפטי"ת

ל"ה,

רש"י והר"ן אלא משום חמץ בבל כרבינא ליה, ועי' תורע"א בלשון דקיל אתא
ובתוספות הי' איסור מוסיף אינו יוצא משום מפסיד ועי' דמאירי ועי' דנים (ס)
ויצאי"ם דמאי — הב' וו' אסמכתא ני' המר דבאורה יוצא"ל בנקא ע"כ דע"ע ק"ד;
הני אין אורז ודוחן לא — עי' דבל"ת הא דלא פליג בן ממתן דאפי' באורז
ודוחן דבלו חלה ושלהן לבק לא פרטו דממתן (ג) אלא מהפשט חנינן באורז
עי' הוי מאני דבן — והנה הא דאמרינן מנה"מ משמע דקאי גם על דריתא
בג- והנה נחלקו קמאי דמאי איירי הבריתא (ב) שיטת רש"י דאיירי למנין
תשומת, שיטת התוס' דאיירי למנין חלה — והמנחת חינוך מצוה י' (י"ט, ממוז
ד' דבול המוז מלפס דאיירי למנין מלפס ורק מין א' מצטרף ולא ה' מינין
והנה לפי דשיטין את הלימוד — ועי' דברי הרא"ה (ו) בפסחים שתמן לדוא
לידי חימוץ אותו הנפרח תורה שלא תניחן להחמיץ אלו תאכלו מצה.
אבל אלו שאין באין לידי חימוץ למוד גם אין תאכלו מצה אינם חשובים
מצה נמצא בלי בן מסכים דדין מצה
והנה לשיטת התוס' אפי' בל"ה מנחות עי' דלמדין ג"ש לחם לחם
והרי ראשכם מלחם הארץ וכתיב לחם עוני ועי' דברי הארוך של הרא"א
ב"א מ"א בשלה שמביא מירושלמי (6) מה לחם האמור בפסח דבר שבא לידי חימוץ
לידי מצה אף לחם האמור בחלה דבר הבא לידי חימוץ ולידי מצה
ומלשון הרמב"ן דהל' חלה (ל"א) משמע דבלי חסרון דבר לחם וגם בעיסת
האורז פטורה מן החלה דלאו לחם — ואי ליכא זה רק בגון לאו לחם (ה)
והנה לשיטת רש"י דאיירי למנין תשומת עי' בנ"ש (ב"ה אורז)
שספיקא מספר בדבר שאלה דבפי' של בגון החל מין החשוב לעשות הימנו
לאו והשוה לחם גלי דבר הבא לידי חימוץ

ובאין האצל כו משל חומ הה בה אבן
בגרוש הבאין לידי חימוץ — ע' קוש ק"ל, שמבקר את בשלו גילוי דמין
תבואה דצריכין להיות מין הבא לידי חימוץ או בעינן
שהעיסה כאן לבוא לידי חימוץ — (ד) והנה המ"א סי' תנ"ג
ס"ק א' מסתפק אם סובין (קליפת החטה הנושר בשעת הכתישה)

① אבל אורז ודוחן אין יוצא בהן מצה אי דהוי מצה

② ועי' בשאג"א סי' 473 לענין יציאת י"ח מצה שאם לש חצי זית כוסמין וחצי חטים
מצטרפין לכזית לצאת ידי חובת מצה (22) שאם לש ח"ז כוסמין וח"ז
חטים מצטרפין לכזית לצאת י"ח מצה ועם קושיא חידוש גדול בשיטתן שלמה
אורז דוחן) ונפש שבגה בשבולי דבר' מינין אל דבעינן כמ דם (אינו מובן
עינן נעיזה ועי' הרב' מלקט מכולן משמע דלא בעינן נעיזה)

③ ועי' בשאג"א (קי"א ומוב א') שמה יצא לשמור שאורז מן חטים מפני שבלא דומה לו
דקצת בשבולי וכ"ש שבוא דקליפתו

(22) ועי' מסי' חלה פ"א מ"א ה' בשבולי מינין דחלה החטים והשעורים וכו'
ונמצא האוכל מהן כזית מצה בפסח יצא ידי חובתו - ולכן דהות בשבולי
משמע במצטרפין כל המינין לכזית אבל עי' בתוספת שלמה האוכל
מהן כזית מצה פי' כזית מצה או כזית מצה משמע קצת כהמ"א
וע' בירושלמי פ"א ה"ב ובתוס' הכ"ז בדל' א'

⑤ ועי' אבן האזל פ"ה ה"ו מהל' חו"מ ז"ה אכן אלה המינין הראוים להחמיץ קרוי לחם
וגם שלכן לושו בבלי קציר(?) ושנו הדיר מחלק שלמענת ממצה ומסתפר ד' דלא
נמצאת מחיוב חלה ועי' בטלו אינו מתנו הש לחם

⑥ ועי' ירושלמי פסחים שם:

⑦ ולכן נחלקו בירושלמי פ"א הל' א' תשובה שלו הרא שלט חיוב באלה והש"א (כ"ו:)
משאש בפלוגתא אי קרוי חימוץ - ע"כ משמע בה' מינין שאין מחמיצין אין כשר
למצה ולחלה בלא כהנא

⑧ ובא - ולגאונים דמשוב בכשן שגלם דשומת יולבין לבמול(?) ועי' דרבות לה:

⑩ בל קנ"ז ז"ה ונראה שגם כאן - מפ שבלא משמרת תמך

ע״ה,

(ד) (קפא)

דאין לידי חימוץ ומביא ראי׳ משיטת הרי״ף בירושלמי דפת הבעאס
ומפרש הר״ן דבשיון דפת שנעשית מסובין ושאר כתב דאפ״ה כיון שבוא
ממין הבא לידי חימוץ יוצא בה י״ח – ובהגהות דסי׳ תנ״א סק״ה יש מחלוקת
דין הנ״א והמפרש – שיטת המפרש דאף יש מים ומשקין שבם אינן
קרוי מצה עשירה (1) ומקשה המ״א דא״כ ל״ל מימרא דלחם עוני
פשיטא דאי דהוי בה פירות אין מקמצין – ותירץ מכאן דסובר הנ״א
דמיירי שהעיסה יכולה לבוא לידי חימוץ ונגרר דגם המין מרדדם
ובהגהות חק״ם מחשב כמו שבקמח בעי׳ ממין הבא לידי חימוץ רק המשקין
בעי ממין הבא לידי חימוץ

והנה בחקירה זו נחלקו בה קמאי, ד׳ במפרש חלאווא לו
ומבו אי בלא מים מאי איריא משום מצה עשירה ת״פ דבעינן שאין באין
לידי חימוץ אין אדם יוצא בה י״ח דפסח ואפ״ה דבעינן לאו דוקא
אלא מינין – ותירץ שנסתפק אם בזה בין בעיסה או במין, ונחלקו
בזה הרמב״ן והר״ן – הרמב״ן במלחמות (י״ג) כתב דבמצה הנילוש במי
פירות אין יוצאין בו משום שאינו בא לידי חימוץ והר״ן
פי׳ דה כוונה מצה שלשה במי פירות יוצא בה ידי חובתו דפסח
אלא (2) אין לשין אותה בין שמן ובדבש משום לחם עוני – ועי׳ דלחם
שמעשה מלא תאכל עליו חמץ – ובמה במצה לא ממעטינן אלא בעינן
שאין באין לידי חימוץ בשל כך ואופן בחמוץ אבל מצה שנילושה
במי פירות הרי המצה באה לידי חימוץ אלא שבמין גורמן
לה שלא תחמיץ (3) ואולי אפל בכונתם בבשמי הדקין מנמ פה הר״ב מפל חו״מ
ועל שבל אלה משקין ממין דלבוא וכמובן דאלה שחלטו ברותחין שבמין הרותחין
אין מניחין אותו להחמיץ ומעלין אותו מפני קודם שיחמיץ – ובאמת נבו
במין נפקא דלכאורה (4) נ״ע מיהו דיוצאין במצה שחלטו ברותחין וו״ב
במלבד המשקה ראוי להחמיץ והחמימות מונע החימוץ ומה לי חמימות ומה
לי עסק העיסה – והרי מי פירות יש ג״כ חמימות

(1) ורק נילושה במי פירות לגבי קרוי מצה עשירה

(2) ועי' דאבן האזל (פ"ה ורנק הר"י) שלגבי ליתא בפרט סתר בבוי הלכה דהמ"ג (22)

(3) ועוד בפשטות אפי' בגוונא דבעינן מין הקמח שיכול לבוא לידי חימוץ

ליכא הלכות על העיסה שמורין דאתכו (לאפוקי סדרת התהס) (33)

(4) שיר כנס ליתא בו' דמפרש חלאוו והמלחמות שמביאין ירושלמי בפסחים וכו'

וכו' וכא יח דרבותא (שמלטו דרבנן) מ"מ (44) אשמרהו את המצות מצה שעשירה

שימור וכאת כא שאי"צ שימור - אבל צ"פ (מממט מקרא אחריני - ועי' ראבן האזל

עוד, פ"ה ורנק) בפרט סתר באמ"ג בה גופא בעינן שימור אלא שבכה רו מיל

קרוי גו מצה שמורה - ולש דלה הוצא בכא בעינן ממט אורז מקרא באין

בא לידי חימוץ ותיפול בעינן ושמרת (ורנק לשמש בבהו כן בלחד

ושנה נממט גו הלה לקמן) וגו בנפשו אל עשה מצה של חטין ואורז

בבאין בהמצה כמו שימור משום החטין מקרי שפיר שימור (ולפי"ז אז עיר

עיסה גלוטה ואינה חלוטה גו יצא י"ח.

(22) וכ"כ בספר המכתב

(33) וכ"מ קצת ממנחת חינוך (צ"ו בו עמוד ראשון)

(44) הג' רבא ראוק פאלק ני' האור על שיטת הרי"ף דיוצא בפת סובין לשיטת

הבאו דגו"ג א' ובאינו בא לידי חימוץ הא מה טו כמו שימוש

ואולי צריך שימור שלא ותאכר שום קמח

ל"ה.

ג

קפ"ד

לשיטת הרמב"ן מחדר דקוש דעיסה הנילושה דמי פירות
אפשר פטורה מן החלה - ולכאורה קושיא זו מאירה גם לפי שיטת
התוס' צ"א ע"ב ה' - הדבש (ד"ה וכמין) מתפל בדבריו שהוא
קרוי לחם דמיון שהקמח הוא ראוי להחמיץ ודבש מצמיון חלה למצה
אבל עם דבעינן שהעיסה הוא ראוי להחמיץ אבל אין מיוחד דמצה
ולא כלחם וע' ג', את ס' שבר דשן הדברי יחזקא

<u>הרא"ש בהל' חלה</u> (סוף מנחות קלה:) מביא מתוך הלשון עיסה מחיטין ומן
האורז אם יש בה טעם דגן חייבת בחלה ואפשר יוצא בה ידי חובת מצה
ומביא קושית הרמב"ן נהי דטעמא לא בטיל היאך יוצא י"ח מצה הא עיקרה
אורז - והרא"ש מתרץ דטעם כעיקר דאורייתא וכיון שנותן החיטין טעם
דאורז הפך הטעם את האורז להיותה כמו חטה וקרינן בי' טעמו
וממשו חטה - דכיון שנותן בה טעם נקרא על שמו ויוצא בה ידי חובה
והירושלמי שבפי' טעם משום גזירה משום דבפוי קל נהי דאזלינן בתר טעם
וחשיב כולו חטין מ"מ כיון דרובה אורז אין בא לידי חימוץ והיאך יוצא
בה משום מצה ולכך הוצרך לפרש טעם החטה גורר את האורז
ומביאו לידי חימוץ - ודקדוק את קו' מתקשה מבואר דכיון ד' בזינו
ואולי דברא"ש סובר דחימוץ הוי תנאי דבא לחם ויש ד' הלכות דבעינן
מין הראוי להיות לחם - ובעינן עיסה שראוי להיות לחם - ואולי דבזה
כוונת הגר"ח על הרמב"ם פ"ו ה"ה מהל' חו"מ הא דבעינן דמצה וחלה שהיא
מחמשת המינין הבאין לידי חימוץ אין זה דין מינין לחוד דבעינן
דבעינן אותן מינין - דכל שאינו מחמשת המינין אין דהחפצא דין ושם לחם
ונהי דטעם כעיקר מועיל שחשיב מחמשת המינין ומאן הוא לידי חימוץ
אבל דזה דחשיב לחם לא יועיל טעם כעיקר - דהוא זה דין דפע הפעולי
דעיקר ולא דטעמו לזה הוא הראה הלכה דגזירה שהאורז נגרר אחר
החטין לדין גזירה - וכן הלא דשיטת מנחת חינוך סי' י' ד"ה דבקה
דכשנתערב כזית קמח דגן בין ניתנו תפוחים - דבדברי תפוחים יש זו

(3) קפ"ג ל"ה.

טעם דכאן אכל ל"מ לחוד ונפק"מ הא עלמא בגרירה ומשום גרירה לאו לא
(1) סגי דבעינן מין שבא לידי חימוץ כשבא דכל ע"ג. - והנה שו"ר דבעי יחנקא

תוס' כוסמין - דכוסמין אל מין חטין וכו' מין שעורים. - וע' הר"ן פ"ה ה"א
מהל' חו"מ ה' מיני דגן הל' ב' מיני חטין שהן החטה והכוסמת
ושלשת מיני שעורים שהן השעורה ושבולת שועל והשיפון וע' קרבנות
הרעק שמתפרש שנים דלא כגמ' (ודלא כתוספתא דחלה פ"א ה"ג) ואלו
ה קושיא האגל מתרץ טעם לתאורי דמפרשין חוץ מן החטים ומינו

(2) רש"י אורז ודוחן י"מ למנחות פי' שאסור לדרך אורז במנחה דקי"ל
ומתמיל דאין מנחה באה אלא מחטין דבעינן סולת חטין ע' דרכת אברהם דפ"ה
נחלקו ל"ב על הגמ' ד"ה אוצא הפי' והמפרשא אל משיאין [illegible] מן כוסמין
ולשון המפרשא נמי [illegible] הרשב"א שמשיאין (5) אפי' דליקן הו. אורז ג"כ
מין חטה ע' משנה למלך א', אות (3) - וע"ע סי' קס"ח סעי' ב' ודמא סק"ז
ודביאור הגר"א סי' ר"א סעי' ז' וע"ל דכאן הל' דבון חטה ושעורה וע' לקמן הו:

רש"י חמץ גמור לא הוי ונפק"מ דאין ענוש כרת - ע' קראש ומפי שמחר דנפ"מ
לענין מצה - ל"מ אי נקשה דבעינן וע' דאבן האזל (ע"ו, ד"ה והנה)
דאל אי נקשה הו' דאורית קרוי מתמצת ולא חמץ והגמ' קמינן [illegible] אוליא
אמש. דמפרש' מ לחא כאי' דבה הגמ' קאי על דברי ריב"ן שאוסר
לעשות תבשיל מאורז אף מנסי לפני נם שעתה קרוב לחימוץ
אלמא דא לידי חימוץ ולידי' יוצאין בו משום מצה - משמע אע"ג דעדין לא
נתברר כוונת דקרוב להחמיץ מ"מ מוכח דיוצאין בו משום מצה - וע'
דגור אר' מתהרל דבעיקנן מלשון אלא לידי סרחון ואין הו' דא קרבת
לידי חמץ ה' מותר. - והנה לפי"ז מפרשינן דסגי דלו תאכל עליו חמץ כל דבון (6)
והנה מלשון הגמ' מתן דלא - ותירוץ על חימוצא כרת. משמע דבעינא
אף [illegible] דהא לידי חמץ גמור כשר למצה - וע' דרש"ל שמביא יש מי שפוסל

① סו׳ יא אות ג׳ שמפרש דשיטת הרמב״ן בטעם בעינן שלשה והוא לגבי חימוץ
בפי בין המצה ובין הבחה ולפ״ז מוכח מגוף תוס׳ מסה שגילוש דמי
כירות דהלפ

② ואין להקשות דכיון אפשר לעשות שלש מאותה הרי קביל ומחמיר ואפיל
דכיון דכל המנחות נילושין דפושין שוב אין לשמור

③ ע׳ לקמן (יג) ד״ו אוצין

⑥ ולקמן דפסין דכין תרין על חימוצו כבר אין אין לקיל דו מנות נשבר-משמע
דלו דאכל קאי על חמץ גמור

(ה) (קפ"ד) ע"ה,

שאין דאין לידי חימוץ גמור להתחייב עלי' כרת אלא לידי נוקשה וי"מ שנפלו
שיטת הראב"ד ע' אחיעזר ח"ג סי' ז' אות ג' ובראב"ד על הרי"ף דף כ"ה וכו' והספר
לקוטים (4) (והנה מדרגה קודם משמע דמוקי אבל אורח שנתמשך) וצ"ב
לשיטתו מוכח דלכו"ע ה"ה מצה דמין שבא לידי חמץ גמור, וכן דהוי
דבל"ח ובמנחת משנה (י"ט ד') — והנה הר' הקשו דלס"ד דלא הוי חמץ גמור (5)

רש"י דין ושאין בלא נותן דבמים דהיינו הדבש משמע שמפרש כן (6) אב"ל לפי הכל"א
ומשמע שסותר כשיטת המפרש והג"ה הלא דלא גמא סק"ה בלו מו
י"מ מצה עשירה אם (מצה אינו (ד) משמע שאינו אלא בספק [illegible] ופ"י

איתא בד"ה דרבנן המחבר והמרן ע' אור שמח פרק י"ז מהל' מאכלות אסורות
שמעורר (2) אם יש מוסף דמי ונתמעטה ושנה לענין דין ושאין באין שקרוי
מצה עשירה מ"מ יתחייב עלי' כרת באיסור חמץ שבפסח וה"ה לא יוצא
ודבקא אם נוקשה מתמעטה דין ושאין שמהלות חלות של חמץ היינו
עשירה אינו קרוי חמץ (1) ואבל מאי פריך מהמחבר וגמרא דכיון דבל
של חמץ שגם לא פקע ואי באיירי שבמחמצו קודם פסח דבל מלא
במן איסורא לא הוי ראוי לחול איסורא חמץ דבמצה כבר אם לקיים
מצות מצה (3)
והנה ע' דראש יוסף שתמה על קושיא הקמ"ה דבאורה הדיקש הוא
בעיסה או לחם שבא להתקיים בו מצות מצה א"א להתחייב עליו אם נתחמץ
והוא מצה בעיסה והלחם וכו' לקיים מצות מצה רק שאינו אוכל דבק
אכילה — או דבעינן שגם לא קרוי אכילה — והנה דאמר הר"ח פי' דבעינן
שפרתו כמין שבתא ובו מצורת לחם, וכן הוא דאמר לשון הקמ"ה
דאלין קי'. אם מצה אין אצל ונבא רק יא' דפסח לחם עוני אמר רחמנא
והאי כיון דפרה' לאו לחם — אבל לשיטת רש"י קשה והנה רש"י מ"א, ד"ה (8)
וע' דברי יחזקאל סי' י"א אות ג' שכ' דבאמת דף ה' סבר דבחקשה
חמץ למצה וכל מילי דבעינן לחם שיכולין לקיים בו מצות מצה עוברין

① וכן הקשה דאחיעזר ח"ג סי' ג' אות ה'

② וקשה הדגו"ש ג' בפשטות אליבא דין המצב שאין הי' עליה הי' ראוי לבאות דין

③ וכן הקשה הגאו' רוזין

④ ר' שמא על ריב"ן נמי זכרנו אר' שמי חולת דרבנן - אף לכאורה קשה דהא כאן קילה משיא דאי כריב"ן שבורר שחייבין על חימוצה כרת ולשיטת השפ"א הו"ל לפרש הקושיא דפריב"ן אוסף דאורה ובמה משום דבדיו וחמוץ דמשום למ"ד דחלות דרבנן לא דאורה

⑤ היאך מפרשין ריב"ן אוסר - ובפי' רש"י מפרשין דאוסף לדעת (אפי' שלא דרבנן) משום דקשה חמץ נקשה ולשיטת הי"מ דין שאוסף לעשות מנחה מאורה משום שלא נעשה חמץ גמור וסוברים שישע הפלה ורמנחה חימוץ דאם לא נעשה חמץ גמור אינו קמי דמן לאו ויין חטה - ולפו האמת דין שפונה ריב"ן דאסור לעשות אורה למנחה משום דבדין ואפשר לעשות בחמץ משום דאינו הוי לידי חמץ גמור

⑥ ר' ראש יונה לו, דכה נאו לה שלא כך

⑦ ורמב"א אבל אלרב דמסקנתו לכאורה מוכח דלשיטת רש"י הוי חמץ גמור וכו' מ"י (וכן מוכח לכאורה משפטי הבאה מנחות נ"ב. שם רש"י דכל פי' דבאינו דקבלת דמן משום ר' יהודה - ושה דבה יש לבאות דבפעל הוי הבקרה דמיל וגו' ונפטעל אפלה קודה שעון או הוי פורתה) ומי דבאש קושיא דבה תמלין ונמלקין

ע"ה

ב קפ"ה

תוס' ומי פירות - מטמא דשרינן לגמרי - ע' במאירי דנחלקו רבה אש-
ורבא ואחד מהן סובר כאביי ומ"ר דראיש שלבד כן ובזה זה מפגם
מנחות נ"ב. דבל' אוקי' ריבוי דאשר תקריבו למנחת נסכים משמו
דמגבלה דמ"ל - ומוז מחשב המאירי דשלגו ע' לשם אינו דא אך
לדי' נוקשה - ולי' אורח קצ לא יקשה קושית הראש - ואל עלו קושי'
הראש ע' תגל מנחות נ"ב, דבל' פי' כן אליבא דר' יהודה שסובר
דנוקשה אסור רק מדרבנן ומי דנקט קמאי אות ס' כא שמפרש
דרבא סובר כר' דנוקשה עולה אלא דרבנן ואין דבר גרוע
להפליג מיאין עד שאמר שלט בו האור ונפלה ואותה גרוע שיש
אינו מחמיר ועיקר החשש הוא אם בלע איבר גרוע קודם שנפלה
ולאחר שפוסק כרמב"ם ספק דאורית ולרבא דבספק כלה"ר ספק
דרבנן

רש"י השאור ומי חנ"ל - דאומשא דרבנן דגלמא - דהיות הדבקות דרס"ז
הי' סובר דמדרבנן דבכן לחוש למימלא - וזה נצמח מהא דמנין
שמוש למ"ד ולכ' דלא הי' חשש רוצה רק חומשא דגלמא - וסברת
א' רמי מפקיד ע' רש"י לקמן ד"ה עדיף דאשמעינן דהיתרא לכתחלה
הלכך רבינא נפיק - ואולי כוונתו שלא יבא תקנתו חכם בחוצה
דכיון דאמרו נמי יש אפשרות שימוש לכתחלה לא לחוש
שהדבר לא יבא דכיון דלא הי' חשש רוצה רק חומשא א"א לקראו
מהרע

ומ' דמהל שמואל שבמר דשובץ דשבי כש' הל אליבא דרבא דמשי שות כ"ג,
דאיתא לא דמפרשין דמאי עדיף ואמש אביי ובאי דבקריבה קמ דרובי
ספק דבקריבה לא ע"מ דרובי ורבא אמר כנגד ע"ה משפין ומפרשי
ספק דבקריבה קמ דרובי ודמאי אפי' ספק לא הוי אלא חומשא דגלמא
ואז לשיטת אביי אדי' קשה סוגין - ויש שדי' עי' דשבי החגלות שבת
פ"ג ה"ג דאין יוצאין במצה גזולה ומקשה מקרא דשבת וצ"ו ומשני גמן

(1) ובלי זמ"נ כל דבעי חומשא קדושה כיון דבידו לפדות ובמין דאיתא
דיקמא דגזירה נכתב אינו דבעי לא נעשה כיון דאיתא
דאולם שאר דבעי קמח בה ולהטעם דלא דבמצוה רא"ו הגזירה
כיון שנפסק לה לקיימו גם בלי גזירה ע"פ חקר נכסין ונמ
אם טהור אי זומנין דמבטל הוי פסול דהתפלה וע"ש משכ' לדמן קפלי זמתם

ב"ה

(1)

קפו

גופו ודירה והוא הלא דר בדירה (1) ויש לעיין דתפיסא בדירה שייך
רק ב"ק בממש וכיון שמותר לשנות בה בלא הוי תפיסא בדירה
וכן שמותר משעבדא קודם בגוף ואולי אף לשיטת הראשון אפשר
בן ד"מ איסור תפיסא רק ניכר על הגוף - ואולי לשיטת אבי
לא אמרינן מיגו באי רמי מפקיר נכסי והוי עני

תוס' יוצאין דבמאי - נקראו אבלות עניות (2) לכאורה קשה דהא עוד הותר
אלא לעני וזו אבלות עניות לא נעשה עני - ואפשר דהוא מטעם שם
דאכסנאי הוה נכרי וא"כ היינו דבמאי הא על הרוב דאינו
דאמר דהכא לא כלל מ"מ הוגשה אבלות עניות (4) וכל הרי"ף כו'
מ"מ דבמאי נעשה בו לחילוק מלוה האכסנאי דבעינן כדי להקל זה
דעל האכסניא - ונהו דיוק לשון מתנ' (מאפילין) - והנה הא דבעינן לפרש
באי רמי מפקיר נכסי מפרש הבעה"ח אליבא דמ"ד דבעינן שאסר
משום לא תחנם (5) ולא דאמר חדש - ועי' תוס' סוכה לה, ד"ה דאי - שמביא מקומות
דראמת לא לעולם באי רמי מפקיר ועי' דף גז סוגיין

והקדש שאלו על קרקע - עי' קו"ש (קס"ב) שהאיר דבין משל איסורא דהקדש יש גם
משום דלא הוי שלו דבלי ממון נעשה ודמין מקודש - ואין לומר דבזה המסוכן
דא"כ הוה דאי דקנו [והנה יש לעיין לשיטת הפוסקים דיוצאין מחמה
עבודה משום דלעשי' דקני' דבשני (עי' משכ' לעיל ס"ד, ד"ה והנה)
אי איכא קנין שני דהקדש - אי דין שני צלי דדין ומשיב עי' משכ' לעיל סע'
אות ג' - והנה (3) פשטות הדברים משום דאיכא קנין שני עי' ד"ה כו'
דפשי' והוא שהניחה על הארונה וא"כ אין לומר כמו"ש] והנה לשיטת
הראשון מרמב"ם דמ"ג קל"ב) הוא דהקדש שנפסל על קרקע אינו
דאינו נתפס האיסור הקדש על החלק הקרקע מ"מ הממונות נעשה של
(6) המקורה הוא משעבד הכל פי' מפני תשומות הדי"ח לפי הרמב"ם - דבמשמע
דבלי של לעשות אמשלמי תשומות) א"כ כיון דמוקמינן ש' דאית
שנפסל על קרקע א"כ הוי שפור מקודש ואם כן להאריך

(1) ועיין תו' ר' ראשון סוכה ס' ג' (ק"ג ט') ד"ה ו[ע]יין ראה דבהגמ"ל)

(2) שו"ת דרבנות משיב סוכה לה: על ד"ה ד"ה שמקשה קושיא זו

(3) שו"ר בא"פ כת"ו בגמרא דשמעת ד' דינו במילה וכו לאולו אין דמאי
דאמר הא' עדיין של הקדש וכמו מבמקות שהוציא בא' איסור דמנע
דאו"ס א' משום בעלים שלהבה ועיו שם בא' קנה האני ועי'
דהקדש לגבי קנין שני.

(4) ומה יש לפקפק בא' דוקא (איסור) הנאה של כלי הותרה (לעשי') ועי' איסור אכילה

(5) עי' משכ"ל י' אות ו'.

(6) או"ר דגם' שלנו מביא דהבאן הא' כו אבל כמש"ל תשובתן טענה הגמ' דרבות
מא' ועיו שרשם א' בסוגיין יבמין דעקירה מהני קנין כסף

ע"ה:

(ט) (קפ"ב)

שהביר מדוע לא עולת במצה של הקדש אליבא דשמעון ות' דבהמת
כעולה קבועה, ובהלין זמן קדקד הי' מצה קבועה דבל שלו נפסה
כהלכתו לא נפק מהמהמנה (ועו' במשנה שפסול משום מפגע).

רש"י או אפי' מושר עני - שאין בו שום קדושה - אלא דאזיל לשיטתו ודמות פ"ט,
דמיר מיתה על טבל דבאו תשומת מיתה כתורא די' ור' דאמין דאוריי' שנ"אפ כלל"ד ו' ו'
דאיתרא דטבל הוא משום התשומה דפתוק די' וע' נדה ז' טבל
(12) פתיכה די' תשומה - אך צריך עיון למה מדוע פשיטא לי' דאי איכא די' קדושה
(11) מצה שהיה לה אבל - אבל דפסיל הוא דיש לנו לימוד בדין שאפשר

ודא זה שאין איסורו משום בל תאכל חמץ ע' רש"י יוסף לו את תגל
ד"ה האוכל שמשאר דנהלקו. דיומא ע"ג, דדנא דאאחשא - אי חלה
האיסור ורק נתמעט מעונש או דאין חלה לגמרי, והולה דפשט סוגר
דלא חלה לגמרי ולמ"ד דמולה ע"כ די"ל שסובר כרבינא, וע' דדית
הלוי סי' ל"ז (ח"א) סק"י שפולה מפני קושיא זו (D) דבעינן שתמיד
משום חמץ והנה ע' דחי' מסבירין על קידושין (ע"ה, ד"ה חנר
בל לי' דספרו) דפי' אמרינן דלא חייל איסור אלמנה על איסור אחות
היינו לחיד עלי' משום אלמנה אבל אין התם בו משום אלמנה
ונפ' שעון דאחות פשיטא דמ"ד - משמע דלוקה רק משום איסור
שמן וכ"ע מסתעין. ועי' ש. לומינג ני' ג' דאפל דסוחר כהרשי יומא (8)

(3) רש"י טבל מדרבנן - ע' מהרש"א ויש להעיר קצת לפי דברי האמורים
ודא זה - ע' תגל סובר לו, ד"ה משום - ודפי"ט ד' מקרא אבל משום מפגע
דקא אבל איסורא ונפיק ידי מצה וע' תגל המשנה דכאן, לזה שמעלין
בו ומשלחין לטקוה (2) וכן קרבן ודבולה בו - ולמ"ד דמין מ"מ לא תורה ולגבות
(3) וכן הוא
של גזל - הכן משום דפסי הרמבן, דפסי רק דשגון וכך תגל סובר ט',
הרמבן גם מסתפק אם ... דקדל בין מצה הרא הודיעה משום שדיבה לתקן (6)
(10) בעבר דונה דחסר חבצו דעליה עון דדיבא לתקן שיר דבעו לקנ'

(33) קצ"ג. שמעא בפטור בפרקין לי"ש כי טמאה בפ"ם ועי' בפ"מ קנ"ד צ"ב
אמאי ונתנה ואינו דמשמע מלשונו כאוכל אלימא בפרקין דפרט קמשפ
ואופש מצה למאן - בפשטות הבעשין ביהודים לקיים מצות מצה דבעי
שאינם חמץ וכן לאחר עליו

(2) ודאי לרבנן (הרן)

(3) כ"א מ"א בבמאי באגב להפריש מע"ר ומע"ש מבמאי איגו בטדל משום שאין
דה חיוב מיתה אלא חיוב לאו חיוב מינ' בלעינן איסור לאו סמכינן
ארוב א"כ אפל בעין בא"רו שמבור אבל המצה של במאי ודנין רק
אי צריך עוד הפרש לאו נמצא בכל הדין הוא לענין קיום מ"ע
ואי סמכינן ארוב ואמשינן בלגבי קיום המ"ע נוכל לסמוך שהפריש
כתבומת מעשר - ועי' ע"ע [שבת עד:] ק"ג: צ"ה אבל שפליג על רש"י ועי' דהי' צ"ב ת

(5) שמוכח משפטי הירושלמי, (שמחלק בין קריה ומצה קטלה בנינן גם ראשם מצות

(6) ובבאמעין דדיבה לבו; בטול מוכן הוא אבל שגר שאין ערה. ותיקני מתוקן

(7) עלפי"ב אוכלי בפו המעל שמואל על רש"י לה'; (צ"ב במאו) בטקט בפשט בפרים

(8) ולמ"ב בצאפי איפשה לא אלא דובאי לא ילדה גם סוגין אצלא
אלפא באותו מ"ב

(10) [illegible] מחתה חסב בלו הוי דומה בפסק בלו תקנתא

(11) של מצה יהא ראוי שיהא עליו איסור חמץ א"כ איך בלגבי הפכא
על אבל כיון בלגבי רוח המלך אינו חל אינו קרוי מצה כשפה
בפו נפו בן בתפבא של מצה - ולגבי בינו במפקע גם
מראים אי הוי פסול בהתפבל - אבל אי הוי בנו דפשקא דיובא
אינו מוקן הס"ב בראיון מצה הבשם - ועי' דפשפא לו, צ"ב מצה ומפוך

(12) אי דו מצות מצה ולפיכן קרא רק אי לית די קבושה - הא אפי' אי
לית דו קבושה הוי פשיטא לי בא אסור ואפה ס"ב ביובא דו
וכנס רשי' במתק פ' בא' דתרומה משום בפשה בלו תאפלו
משמע במשל בפשה גם אי אית די קבושה קאי ביצא די

(1) (קפח) ל״ה:

השאג״א סי׳ צ״ו מחשב בפשטות מאי מיעוטא הוא בעל״ת. ושם ל״ח מהדיוט - והנה דטבל שלא הופרש ממנו מעשר עני אינו עובר עליו אלא בלאו ולכ׳ צריכין לומר דלא גאכל עליו חמץ (והנה אגב ירמות פי׳: צ״ב אי נסתפקו אם יש חיוב מיתה גם דטבל למעשר עני ומש״ה לזה נתאי לגי׳ נפ) ושם הביא בשיטת הרמב״ם בטבל לכל מעשרות ל״ת די מיתה דידע״ש אלא מכות ולכ׳ פי׳ ארוכה לשון הברייתא בשגגה על בפשטות כ״ש יבלען בכל טבל נתמעטו;

הקושיות המאוחרות על פי׳ זה:

א) מפני אין יוצא דטבל מעשרות - מחשב השאג״א - כל בתקון רבנן כמו באוריית. תקון ורבין במשאורית. ל״ת/די צאי ה״ה משקין

ב) ולכ׳ כמו של נפדה הוי ל״ת ועשה, הקדש שלא נפדה לכדי בבוי דמיתה איש ולרבנן א׳ משום מעלה בעלמא

ג) ולכ׳ שהרי הא אפשר להפרשה ולכ׳ בא״ר, בלל אלו כנ״ת מצומצם

ד) ולכ׳ שבולה בלא כירושלמי, בלא עשה בקונו הביאור אינו בנתה ל״ת

ה) ובס׳ צ״ג בתה בשפין בטבל למעשר עני אינו קדוי לכל משום חלקו ובמש״ה מ״ל של עני ה/ולא שלפיל לאכל יותר ויל חלק העני לא בין עזל״ת (2) והנה א׳ אי״ר דכמות מצומצם כמו לזה דבלל א׳ ולא א״ר ב״ש יותר מכמות שנה הול אפל לדיין שנחל ולא עזל״ת

ו) הרמב״ם מלכה י׳ (בא, עמוד ב׳) מקשה אפי׳ א׳ נימא עזל״ת הל׳ מעשר טאי לכ׳ ולכ׳ שמשא בטבל ראוי להפריש עליו - ודאמת בפו קבלת חדוש בטעם של טבל אינו ראוי לכ׳ ורק דידו לעשות אינו טבל - והנה לפי בשפין אלא לומר כפי׳ המור חדש זה אגב יוצא דמאי

(1) מהרא"ג א משום דנקט מעשר שני:

(2) והנה דאמת דבפי' התוס' אינו מוסכמת כל כך דהא אפי' דבריו לכל
משום דבקני' הראשון ל' לוקח (ורש"ל הירושלמי סובר להו, ובסוף המדה
א' בדברי התוס' הבא"ש) ומוכ אפי' בספריתא סובר כמו דירושלמי שסובר
דאין למידין מלא מחלה עד לה לה. מלה נמי לא כתוב מלתחב
ולחו לחו מלתא לא ילד נוער שלא לה, דלה הכ"פ - ומוכ
אפי' שהירושלמי סובר דבריסותיה ממון רק לרבי עבון והקדש
וכמו שסובר הש"ג ס' ב"ד - והנה אין לומר כל הדין לא גזו לזה
דאיכא שפי' עני דגמ' אפי' דרבי מלמעלה אא למוש ודלג
דבא הידו להפריש המעש עני

(1) קפ"ט

ע"ה:

עיין על איסור חמץ וממילא הקשה דרבה דנקיט במוקדים על איסור חמץ רק באופן האכילה שאכלין לקיים המצוה אכילת מצה (ולפי"ז מתורץ קושית הא"ש) ולפי האמת סודר שהוקשה רק לזמן המניין בשעה אחת מניח שיכולת להוא לצד חיוב וכולהו לקיים דבר מצות מצה

רש"י הא' לא איצטן - ע' תוס' שבת קל"ב: ד"ה הא' ומש"כ דמפשיט' דהא לשבת ת"ב, - והנה לפי זה הראשון מובן קושית הגמ' מהו ראיה מדברי הגיורת הפריש מעשר קודם שאלה חיוב הפרשת ועושה גדולה

ושלו נתן את התורה ע' ר"ן פ"ה מהל' מע"ש הל' י"ג אע"פ שאין התורה מדרבנן וכו' נתוגל שלא יאכל עד שיתן חומש - גזירה שמא יפשע ולא יתן

תוס' שהולך ומתו גימא - ע' תוס' הראש דף נ"ג במפרשין ונוסף חמישית מה דבעי על כסף ערכין

וא   ק״ג   ל״ו.

תוס׳ ד״ה אבל באיסור שאינו בעין הוה ד״ל נמי ממקרא - ולכאורה קשה באיסור הבלע
דהא איסור נבילה אליבא בפשטות על איסור שאינו בעין - וע׳ קו״א בזה
חידו׳ רעק״א ... שזהו כדי שהריצא היתר הבלע חלב איסור דאורייתא
והורה דלדבל איסור שאינו בעין

רש״י שנותן טעם שמשפשף עליו את הכלי - שמעתי מפי מו״ר ... זצ״ל
(3) באמת הכל די בטעמו שאסור לאכול אחר אכילת האפיקומן הוא דרבנן
שמא נשאר טעם מצה בפיו ויחשב שכל מה שמספר דמעין יצ״מ היו
באכילת נמשך על המצה א״כ שפיר אפיל במשפשף עליו את הכלי
וע׳ דהתצבה עשית לו קכ״ה (צ״ה ויש) שמשמע שמצה נשארת על השלחן
עד בכ״א

רש״י אין לשון דבבורה שלא לברך אפי׳ אליבא דבפי׳ לשיטת רש״י
דלומר ג׳ השלחות דבל בפה אבל לפני שיבל ושלטל ולדורו דרבי
שלא יעבר על ז׳ - וע׳ משנה אחרת (6) בשיטת רש״י בעאן באי׳ ממש
ממש אפי׳ שלא לברך

דאי הכי ב״ה ולמאן דלית (1) ע׳ רסול בזאין שכמה קושית המלחמות ...
במתי ... לומר באיסור מצה עשירה אינו ... דבאנו ימי׳ שלא
גאולם אפי׳ שאין חובה ... מצה אלא ... הראשון אבל מותרין
לאכול מצה עשירה דאחר ימים כמו שמותרין דחמץ - ומשמעו הכי
נלמד שיש מקום לומר שיש איסור לאכול מצה עשירה ...
משפט דאיסור ... נוהג האיסור וע׳ לשון הרי״ף ... ראשון דמין
לאכול מצה ואסור וע׳ ... הר״ן ... כו׳ ... שמספיק מלשון
הרי״ף ... נקי הרי זו מותרת ומצא ... ואין אומרים אין ...
לאכול מצה ... ודרך ... ודרך ראשון אסור (3) ...
אלא דמי׳ ... מצה חמץ אלא ... לאכול מצה ודרך ראשון
לדרך דמין בפסח לאכול מצה ודרכו ... אך אין לשון אותם דין או
דפשטן או דחלב מצה לאכול מצה - ואי ... ממש יבא - ונמי דהי׳
ר׳ ... וע״ע במאירי דיומא דסוגיה הראשונה דבקא ... דבר
הב׳ ... אי נאסרה או שמא נוהג הי׳ להיות כל ... ממנה

שו״ע הל׳ חה״מ סי׳ מ״ב

① מ״ע דהל׳ ר״ז שכותב כן דאריכת

② לכאורה כוונת מלוה ולוה ומשמעות הע״ז. מ״ע דה״ת הא דאסור מלא׳ עשירה
דינו כושן דזמן שאינן אחרים דבשכר ובין הגזרה שאינו עושה מ
אינו מועיל אלא אותו זמן לאלו מלא׳ עשירה דבאמת אינו (צ״ע)

③ וכן משמעות הדין חינוך דבאמת קיטון הוא משום מלא׳ עשירה
ועכו״ם כבשבת ר״ל דינו יותר מלוה סימן ע״ש

(22) אבל ע׳ דה״ח לא ג״ר

⑤ ע׳ שערי אורה (מ״א קנ״א) עהב

⑥ אבל שפיר אינו מוכן משום דבריך לעשות דמועד כיון דבהשרותן דל דבר ודוק
צ״ע דמועדים ועמניש ח״ג סי׳ רמ״ד שמעי מדמיתי אור שיבאו שלא
לצורך אלא למועד מכל אלו משום שורפין למועד.

רש״י אין לשון ולר׳ באמת להו מה אין מתמצין - אי׳ מי הכריח רש״י לפרש שלא
הי׳ די עירוב למ״ד ואולי דסובר כמהפך הלכתא כמאן דאמר רק הי׳ בלוח
מ״ד אינו קנוי. מצה עשירה ול׳ עשר להו ה. רש״י ד״ה דיין והא דאמרינן
די מטיח מצה עשירה או בפלין דא לדי חימוץ או דסגי ולהוא לדי
חמץ נוקשה, ובזה דנשמרתו היינו דאין האגל כן דסגי, קמח ששומשו
שלא ידוא לידי נוקשה דנוקשה אינו מצה וזהו דלא קרוי לחם
דלא מ״ד ול׳ משנ״כ דה׳ לדרכות (תשמ״ג דף מ״ג.) יש אני ע׳ קדימות
נוקשה מה נאידי דקדש - או דבהוגר מצוה משהו לקדש

רש״י ותבשיל אומשיל תאפה דקספקין אפשר ושומרה ע׳ ראש יוסף דפש״י.
פלוג על הר״ל וסתם דמותר לבשלם קין אלדרא דאתמיל

רש״י חושם עד שמתכנן לסלתן - אי׳ משום נקט שיטת תנאי דבי ר׳ ישמעאל
מנחות ע״ה: דהלכה סוברין דבוללין אותה לכביכול יאמ שפשר ראו הרשב״ם דפם
ומש״כ נא״כ נותן שמן והוזלה וזולק הכן יש בו מתן שמן ובלילה ושם
יוצקין שאר השמן ע׳ תפארת ישראל חומש דקדש פ״ה אות מ׳

סוכה ל״ה. ד״ה כפת
גמ׳ אתי סמכינן אקרא כרו על רבש - ע׳ רבות תמשיל דבעול להתחיל דרבות
תושבי יו״ן נא״כ יאמר פני על דבר דהלכה ומני׳ רש״י ונשאל ר״ע א׳
ועי׳ לסמוכי כפת לאתרוג - ובעוק ליה סוכה ל״ה ד״ה נאמא דבר דומה
הוי ג״כ א׳ רק דבפשיטן מלי הכא על הכא ונבד

גמל במקום מנחת מאפה תנור - ע׳ גמל מנחות ע״ה ד״ה כל דאיתא
דמנחות ע״ה: דלחם הפנים לישתן בחוץ ומפרש של הגמל במאפה
ביחיד לישתן ג״כ בחוץ דמ״ש כיון דלא קמי שמן עד לאחר האפי׳
ומא״כ שאר מנחות הי׳ מתן שמן מעכבו ונם הי׳ דבלי שבת וע׳
כאש יוסף דסופ״ין ורבד״ש ורמב״ם

י"ג

קנ"ב

ע"ז,

המלאכות ולכאורה הכל יצאת בו שאינן משתמרת החתוך ס"קב ס"ק ד'
כותב דבאופן שאינו בא לידי חימוץ כלל אין לחוש קמח הכל צריך
לשמור שלא יבואו מים לתוכה וכל באופן האפה (ע"ז, צ"ה והנה בו מש"ל
חומ) וע' דקה"י ס' ל"ד שמבאר ב"ש ד' אופנים של שמירה - הא' בכדי
שמצב עצמו יחמיץ ושומרו שלא יחמיץ - ויש עוד שמירה שלא יבוא
למצב שיוכל להחמיץ ומשום שעצם גלוי דמם דנחלקו אמוראי
לקמן מ' א' בזמן שמירה משעת קצירה או משעת לישה - דלשיטת
רבא בזמן שמירה משעת קצירה ולפי הראשון דהי' עד שלא יבואו
עלי' מים אבינן שצריך ע"ז נכנס בגדר שמירה ולמ"ד רק משעת לישה
סובר דצריך כל גדר של שמירה שלא תחמיץ - והנה הראשון מסתפק
לשיטת רבא א' מדבר דבל"ד או בין לכתחילה ומפרש הקה"י דלהלכה
סובר הראשון דבל' רק מצוה לכתחילה - אבל השמירה שמדבר
בדל"ד הוא רק מה שמשמרו שלא תחמיץ משא"כ הקה"י
יסבור בשמירה משעת קצירה מדבר בדל"ד סובר בשמירה מנפלת
מים קלה ע"ז שימור

ובמלאכות של - למען הריקש ע' בית הלוי ח"א הל' כו

ומוש ממנחת הלחם ע' מנ"ח מצוה שמ"ג (רל"ג; אמור א) במנחת הלחם
נקלה באש אינו מחמיץ

גאוני מה מצור ולוא לימוש - ע' חי' הגר"ח שמקשה הא ס"ד שיוצאין להכשיר
ב"ת מצן. שהוא מה הוא אינו קסונה יג, דבעא ביוצאין דמשירתא
באגמא מאוד בלא מקרי של לוי' משום במשמרה דאגמא ע"כ חביין בשמין
של מצור - ולפמ"ש השפא קסונה דבל ירק מה לבד השל שיש לו קסלטות
יש לה ג"כ של מצירור ומי שיכול לקנות את המצורת קונה להם
מבוני סלה ומשול איפול להם בבאשו כלי שלהם אית להם של לוי'

ל"ו

(יד) (קנ"ג)

גמ' אי - בסברא - פי' דאי הוי אפשר לדייק הלכות אלו במקור הוי שפיר שייך לומר כן - אבל הא דליכא דיוקים במקור נפל משום דליכא דמינו דיוקים וליכא כן מיוחד דאין יוצאים במקור כפו, דיוקים וכיון דלא דמין שפה דמשנה ליא דמין דיוקים שפה דל"ל לימוד בדיוקים הנ' פסל וע' דב"ח א' מצות, ודוק' היטב.

בא"ש ר"א - ע' מפרש הלאווים: פרוש כאן דירושלים לא היתה רק מושבות שפה כמות נתפסין דמועד והפירות באוכל חוץ לירושלים ואין מושב שני: אבל גמרא לירושלים כבר הל' עליו שם מועד שהרי היו חקוק באותו ומשתמשת לה היתה דרק מושבות כאן אל נחמה ואי דמגיע שנתקדשה דבשעת וכו' ודרך נ' כגב באוכל דמין קדו' לל מועד שקנה דירושלים

גמ' אוביא - ע' רא"ש יומא במשמע מינך דלרבנן אש דבעי שמקיימין מצות עשה דאורייתא ודבקו ולפרוש לגמרי ג'. (ד"ה רש"י אומר) כפי לתא דלרבנן הל' אורה ג' מין חטה

רש"י אם מעשה מחיצה לקלוט משבתן - ע' רא"ש יומא שפי' דבקין בבדק ואינו משום דבעינן אפשר למיעט מקרא או לכות מקרא במצות מצות היכה שומשבט גמרא כבוד דנם - ואולי אבל דבנה דבל לו. לומר ר"ע דבעינן כשר זמנה (1)

גמ' ורבי"ג הא מצות מצות ריבה משמע דהדיא בגו ריב"ג הוי בגוש כיוצא במצות משום מימלא דלחן מני ואינו חנין לחנ"ג משנ' רפ' דכונת התנא דלריב"ג הוי מפריין גם בר' ריב"א במצות וע' מפרשא ודבדרש

וכו' שאני תוספתא אם מעשה גל מצות מצות - ע' צל"ח דלפי האמת גם דמין מצות לרבות הבואה לפנים משום שבועין למעט דיוקים ממושבותיכם וע' דלא דמין מגה בתאכלה וכל אפן

גמ' בא"ש - ואת - הר' מ. וואלדמאן הסביר דכל קושיא הלא אל ריבוי (דף. נ"ב) (2)

(1) ומעתה כיון תנינן דהכא בפטורת רחם מעיקרא
נקט כיון דבעי תנן שפטורה רחם דהכא שייך רק
לחלק דין מעשה לדיבור - דבזה שייך אפשרות של אפילו רק
משהות א'. דכא דבא שום אימור דאין משהות לגו פטורה
מעשה דבזי שאוש להיפך כיון דמשכה לבין מעשה ודבור
(2) אך לחלק דין מעשה לדיבור והמשך דמשכה הוי כמו כמתחלה
הכא דמעשה נעשה בגוף וס"ו בנוסחא אין לחלק דין דיבור
למעשה ומשא דיבור נ"ב נאמר רק משהות

ט"ו קנ"ג

ד"ה איפה 288 דבין - ג' 48 דלים

③
<u>תוס' פרט לחלוט</u> ואומר ר"ת, עי' תגל' יבמות ל"ה כיון (מ:) ורמב"ן כונתם
דאין החלוטה משום ללחם (קבוצה לדה) חשוב עיסה אבל הכא האפוי
משום ללחם ואינו נעשית עיסה ע"י האפוי וע' דחו"א סי' קכ"א ס"ק
ז' דלפי לבאורה שמעשה מפורשלמי ומוכח דבירושלמי איירי שחלט הקמח
ורק"מ דבחלוט איירי שחלטו לאחר הלישה ונחלק לן שיטת דעות הלשה ①

רש"י הדבאים - שניטל כל הדבר - ע' דכן שמעשה ממצת פ"ב מן דחלה נטל
הראב"ד ור' שמשון
סובין ומורסן מעיסה וחזר ונתנה פטורין מן החלה - והרמב"ן מפרש
שנשאר הסובין דעיסה ② והפר"ח סי' תנ"ד ס"ק א' ל' דמשיקושיא דלחם עוני
למוכיח דאינו דלא חשיב לחם למען חלה ויוצאין בו מצות מצה ④ והמאירי
מוכח דבמעשה דמורסן אינו חייב בחלה אבל דסובין לא - הרמב"ן מפרש
דאיירי דחטיל מגעליה דבדי דבש וגדוע
תוס' פרט לחלוט - כמעט לפי תי' הב' דהכא איירי דאפה אח"כ צ"ל דאיירי בחלוט
גדול כונת"ו דאשוב וכמש תג"ל יבמות מ, אתי הב'

⑥ ⑦
<u>תוס' פרט לחלוט</u> אך קשה - ע' דראש יוסף דמי ראשון ל"ק מפני יבמות
דהכא איירי דלא הדר אפוי והתם איירי דהדר אפוי, ודאמר כן
תי' דתוס' הרשב"א אבל נעשה מלשון הקמח כיון דבדבר אפוי לחם קרינא
בי' דהכי ביל לחם עוני קרינא בי' דלחם הוי מעיסה חלוטה - ורק"מ
מוכ' הגמ' אין הכא דדהדר אפוי דאמור מפרש הראש יוסף דהכא ולקמן
איירי דבלילה עבה ולזה הי' דבל דלכן שיחור חלה וחלוט כ"א דבר ולכבם
אוד על ביבול סל ואזל כוונת ב"ש ב' זמני חייב שעת גלגול ושעה שנעשה לחם
ע"י האפוי אינו נעשה לחם ולא להתחייב דביבול סל אבל אי הדש
אפוי נעשה לחם ע"י האפוי (עיין בדי ביבול סל קרוי לחם לפני עשה
ורבא) אבל חשיב עיסה כיון דאפוי כשפוי עבה וחלוט אי נמי
חשיבות מעשה הגל הי' רבה ומאלו לא נעשית עיסה ע"י החלוט
(וצ"ע אם כפל כוונת)

⑤ תוס' חלוט - ע' המפרשא דמשמע מיני דחלוט אפי' רך מודה דלא נעשה לחם דאיפס

ב"ה בס חלוקת של בעה"ב

(1) וע' דתי' הר"ן שמפרש דבגמ' בסחורה איירי שפרנסת הפסד כדי שאופה דתניר
דאפי' מועטת ואמר אביי ונם מתאים לדברי התנא אבל י"ל שפיר
ואתי לשון אמע
בסוגין איירי שמלוין הקמח דחומן כדי להרויח ולפ' נתמיה (1)
מאד עיין ועל הר"ן יקשה משפשי הירושלמי מדוע קרוי עצם שמורה

(2) וע' רמאירי שבס קרוי פת קיהר ובר דקן אות ב

(3) ועל דתי' הך הרא דחלה רבה - דלא חשיב לחם אלא ע' אפי' ולהכי חשיב
שפיר לחם עוני אבל בחלוט' אבל דחלות עדה מיפרן ומשות באשיך לחם עשירות
אפי' לא הדבס אפי'

(4) ולפי דברי הפרנ מתורץ קושית הדגוש ל"ב ב"ה והדברים דבס גופו הוי הא'
דבעלס סי' דלחם עני

(5) בחלוט דמיי כותחן אל כ' מוצם כיון דאית בי' משקין ולפיכ אינו
מוקן קושית הגמ' לבי' על כ' במעיסה הוי ג"כ חלוט (55) - וע' רמב"ם
הר"ב שפי' דאמת באיירי סוגין ששור אפי' דאילפס ע"ד בשונת המפרשא
הוא שמעושר אילפס הי' על ידי החלוטה ובהן אילפס ומשקין

(6) והדבורי' שיהיו הדיאו רא' מלשון האלה בהרגא נמי מירי דחלות רבה דבקאי צ"פ
קו' לתי' הרעשן

(7) ושמעתי בשם הרב ר' מאיר שלמא דאבל בתנו' הר' הרעשן סוברין בו' החלוטה נעשית לחם
ועשירה ובו כונת הגמ' בכיון דלא הוי נאפה אלא נחלט נעשית לחם ועשירה

(דד') ואין הכא דהדבס אפי' מוסיפין דאל אל נאפה קרוי ג"כ עשירה - ועי' מ' ל"ב (רי"א)
עפ' שנשא בשל הרעשן

(דד) בק"ן בפולל אפי' הדבס אפי'

(11) והר' ש' דלומיע נ' צ' דאפשר דאירה שאומר תלי' צית קמח חלוט
דל תלי' צית קמח סתם וקרוי עצם משומשת משום שצריך לשמור
הלוסה משום הקמח סתם ותוש בוין גם דאשון האלוע [illegible] דמיל
ד' (4) אבל יש [illegible] או תלי' צית קמח חלוט קרוי עשירה כיון
דאין הל' דעונית נראית כעיסה

(55) בוי"ר דתי' ב"ת מאיר שפליר על דברי המפרשא

תוס' ד"ה - כמו כפי' רש"י ר"פ כ"ה: וע' תוס' כ"ה: שמפרשים בפ"ב
גדולות והוכיח ואין זו טורח דעשייתן הי"ן אמא יעשה לצורך חול
דר' מנחיל, הכין דסוגין מפרש שאסור גם לצורך לאפות פת מרובה (2)
דה"א משום שטרחתו מופלגת וי"ח ר"ד שלכתחלה פוקעין באפ' ודמפרש
בגמרא משום שלפעמים למשתה י"ט נתרצין או דחוי זמן

רש"י ולהגרמתו (1) - שלא שבר הא' מתוך - ע' נדה מזו' דתרומה דרבנן וחלה
דרבנן - וע' דחלה את או בתבואות דחול דרוב - ושאר מינו בארץ בלא
דחול מבאופא. אבל מה שנה החולין נחשב כתרומה לפטור מן החלה
כאיל הכל תרומה נב גני אלא דרבנן - וע' דבזה שמפרש בא"י
שאין מן החולין השיור לא חמשת דקמה אלא דכירון את התרומה

המאירי והחרל"א - מביאין בשיטת רש"י בסוגיא ואסקנתין וגם איר'
דקלה זה (וע' רמב"ם אות ופ"ב שמעורר מדע' שיתב במסכן דרפ
מאד

ודרבנן ע' דבזה שבתוס' מפו' הח' וע' משנ"ב למל ט"ו: (4) ורב ר'
כאלו נ"ז לפי שיטת הרא"ש בדבנן היכן שנשאו הפסין דמסב
בס"ב בלא יצא דרבנן מדרבנן כיון שאינו דא לידי חימוץ
וכמו שנסתפק הגמ"א ס' תנ"ב ס"ק א' - והקמ"ל תמא או בדא לידי
חימוץ, או בסוג בבי' מין הדא לידי חימוץ - או בקונן שנפרד
מפסולת אית לה בין חמה וחרל מ' באנפוסמאון נ"ב לפי שיטת
הרמב"ן כ"ל דאות בין שנתחו רע ונעגלה אין יוצאין משום קידוש
אפי' דבי' ערז וע' דביאור הלכה של הרא"ז באין יוצאין דבי' ערז
משום הקהדהו לא לפתרון ואז ס"ב בתבואה מעולה ג"כ
אי בו דבי' ערז - ודאמת צריכין להרין האילך ואולי בזה גופא
נחלקה מלחן אני וכמו הפר"ח לשיטת רש"י

① ועי' רי"ז שמקשה דשאני הפטר החולין ומשא שהתרומה, מקשה קושיא זו
ומתרצה משום דא"כ דרוב תרומה (II) והחולין הולך לרוב תרומה
ושאר כאן דכיון שבו' דכו"ק שעולה דיכן תרומה ותרומה אינן
נעשית חלה - ועוד הקשה דיפרוש עליהן ממקום אחר - הרי"ם
מפרש דאיכו שבו' שיש מלמעלה והכל כאחד כי שהחמיר
דושין את החולין בתרומה דכן תרומה נתנו זה. וכל כאלו נדה
(II) וכלה ראית יש לחקור המכון דנה דאפי' דאי' דכן דיעה חלה עלין
דכן תרומה ממש או דאפי' דאי' דכן דיעה נשאל מהחולין חוץ
אלה ועי' דבש דסוגיין שהפצ דבינצי דנה
② הר' ש' בלומינג נ"י הערו מלשון הגמ' אלימא דערה טרחה דל"צ

ל"ג,

(צ"ו) (קצו)

רש"י ויאמינו רוח נתגשמין אין לפרש אמנה דפנים והאר הר' ש. דלאמינו
שאלה איכא דאמרי כרב ויש להן דפוסין - ולכך לומר דאלו אמנה
דפנים בלשה דעברה אין לרוח נתגשמין

רש"י והבורשנים - מטעמין דדרש - יש לך פה דיוקלמי מאומר דאי
משקה אם להי פגור - ואלו דשיות רש"י דטאין עדל משיטול ורשיטות
המ"א ס' קס"ג סק ל"א, ל' ועי' דמור קס"ג סק נ"ה, ועי' מש"ב
דאי לברכות תשמיג לו. על גוף דבה חודשו

(י"ח) (קל"ג) ל"ז:

(4) תוס' דכוון - ע' מהרש"א (1) הא דלא אוקי' דלהכי מתמה דא"כ לא הוי לחם עוני

(2) וע' בחי' ר"ת מאיר שהוסיף דבפ"ק תנינן דא"י אילפס חשיב מצה עשירה
ואולי דבמהרש"א סובר דבפעולת הבישול הנעשה לעיסה זהו משוה
לעשירה ורוצין דכל"ז אילפס חשיבי כפעולת בישול ממילא נעשית
עשירה - שו"ר דבם לית דבפ' תנינן באילפס שאני מפעולת בישול ע"ש (3)

תוס' דבוע ועוד דעתיך רבה אליבא דכ"ל מ"ר - אליבא דבתו כן הוא דמ"ד
ד' אל תנור נו יש חלק בין אילפס ולמ"ד אליבא דכ"ל וע' דבו"ש ומהר"ם (5)

רש"י שחנה ואפאו - (6) ע' דבו"ש שמדייק מלשון רש"י דבעינן דקשאו דאלפס
מפני שיש אפי' בתנור ולבאורה בפ' דבאו דבת"י אית דבישול דמיא
שנפיו אותו (וכמבו' הכא מפרשינן שהלשו להמצה [ולא איירי
כמו לעיל שהלשו להקמח קודם הלישה וכמש"כ רש"י לעיל דף מ"ג]
דמבעם אותו מעונה דמיא לאילפס ושניהם אינן קרוי לחם
וכמבו' שאינו נעשה לחם לא ע"י בישול ולא ע"י אילפס - והנה
שיש דיוקין מ"ע או מדברי ר' דא"י תנור יעשה לחם ומהת
יש לחלק דין חולטו ממעשה אילפס - שו"ר דכ"כ ליתא וארחי' - ושיטת
ר' מפרשין מהלקוחם כדפ הת"ך פי' דא"א לדוא עדי חיוב חלה ע"י חליטה
ור' פ' דבמינן אפי' דתנור דכפי שמנא ליכ' חיוב חלה ולמידין מנה
לדברי הת"ך אפי' רלא אפי' דתנור ג"כ יכל לדוא לידי חיוב חלה
ואליבא דכ"ל מפרשין דא"ר שאפאו דתנור והת"ך פי' דחליטה
מפקיע החיוב חלה שהוא לא יכל לחול ע"י אפי' דתנור החיוב חלה
ור' אומר דכל אופן של תיקון מאכל ג"כ מפקיע מחיוב חלה אם
נעשה קודם שנעשית פת ולמידין מנה דאליבא דת"ך שיש אופן תיקון
מאכל (שאינו בישול והיינו אילפס) שאינו מפקיע חיוב חלה
ושפיר כתב הדבו"ש מש"כ

(1) הרמב"ן דכל חלה מפרש הרשב"י דאלפס שאני כאן ליעשות אלא דאלפס

(2) וכן גמרא דשבא לז. ועי' בא"ר א"ח דדלתו וזה אפי' דחמה ק"ג וזבאן א
ועי' במפרש חלאווא דפוגין

(3) אלידא בדיל (וכמוש יסוד המזוג) בצאלידא דבל אי רשאה מקובא
לו יתמיד שנד עי' אפי' דתנור ואין עשאו דאילפס חיד דחלה
א"כ שפיר הקשו הכל עשאוהו אילפס לחלה - ואולי אפל בשוי המפרשא
עפי' משר בחי' הגרי"ז מנחות (ח"א בל ר"ה) וגל יש להסתפק
דהרי בחלות הוא מצוה עשרה או בל משום דבחלוה עצמם מלש?
לי לעשרה - או בי' בבל תנאי הלחם אני דדלינן אפי' נפלא
אפי' לא הי' לחם אני ונשוה הי' חלה מצוה עשרה משום דבשו
לדה קודם אפי' וחסר די אפי' ואם שפולה כהלכה הכל ונפל
סדרת המפרשא

(4) ועי' קרבן נתנאל אות פ

(5) דסול בר אמש בך שבפה כאן התחל

(6) שגר דבדבו כמש מאש לדיפך דברייתא מפני אפי' דתנור
ותמוה דברייתות הבריתא קא על המוסף ומשמע דל"מ אפי'
מצד מפאו דתנור אלידא

טו קב״ח

ל״ז:

גמ׳ לחוד לחוד שעינין עליונות הגור -ע׳ מהרש״א, תו׳ ר״ת מאירי
ר״ל אלפני הל׳ חלה אות ג׳ בד״ה והנה (לפי) שמשנה מספר
המכריע בשלילה רבה בלא אפשר הגמרא ע׳ הגור אלא ע׳
אלפס כדי שיקרוש ואח״כ נתנו הגור מזמט אף הגליפה
קשה בפאי לאפות הגור אפי׳ חלתו מוצעד עש-ריש דף
הי״ב מפרש כי יפלפה הגליפה ספגניה נספו עיסה - ואף
באינו רבה כך בעמי האלפס

הרא״ש סי׳ ט״ז - הב׳ ש׳ דלומין נ׳ הצור על הר״ש בשלחן המשני לשמא
מניין בתירו הלכה דמית - ושעור דהגליפה סופגניה לא תירו קמלפי

הל׳ דיבוניו
הרא״ש שז נתונו המשנה עוסף כדי לחלקה -ע׳ רמ׳ ... על הר״ן דף
הי״ט דב״ה ודמקר ויתנאם דמה נתלקו הר״ש והר״ת - בפלוגת
הי׳ סוכה בערבשון לית ל בין בגרות מאמר והר״ש הי׳ סוכה בחומא
בדרשתא בלא דמה שעתיד להיות

הרא״ש שז בד״ה יוסי אין יוצאין -ע׳ תגל מ״א, מה שנ׳ שם
וע׳ משנ״ב דה׳ לעיל דרבנו תשמע בד״ה (מ״א) (מ״א)-א

בפ ועם לפטור - א׳ בפ - כמבו׳ בב״ל בבה ועם קא׳ על ר״ש ור״ה
בכמה אין לומר שקאי על המעיסה והחליטה כיון שמפקנו הגמ׳
אין להלך רניבה -וע׳ המהרש״א שפי׳ בבה מנ״ל יפן שלא נחלקו ר״ש
ור״ה - שו״ר באלפס בבוז קאי גם על עיסה שאינה מתמלאת ורבה ש ח ④
מגבו באוע בד״ל - אגב מה פטור ואף בלו דמין דישה ממש להפקיע מחמת לחו
רש״י ור׳ יונה ולא דר׳ גמרי - קק בד״ל על הר׳ אלפס גמר ע׳ רש״י

(10) ולכאורה יש לפקפק על זה דבחלב דיינו רק מחמת שהוא עדיפותיהם
דידי שאין חוזר חלה ונאסר חלה הפתי שלו בו איכפת לן באו
החוזר שהר אינו קנוי עדיפותיה משאר המצוה דשם אפילו בין
מצמצם

(4) ור' משה לקמן ר"ז ב"ה מפורש דאין דמין אגב דשיל לעשות
החוב ששם אינו מעמיד ואת הה לתן של לדם

(קנ"ט)

ל"נ,

אגל בשאי בנבאו בניטלוו - דהלה רכב העטען רשאן
גלטון וירהו - דהלה רכב דאולפס דאו משגכה

אגל שש - נאיון סווב הלג - מתנאי. להו - להם לבד אנוש יסוב - וש לו הפסק מאלקינן
דין חיוש הלה בכ"כ דיען להו

תול אלו ו, - ע' חשוו ושש קדמו דהמות ה' ובפק

ⓥ א"כ שאז דכל ימי הגיט (רק דגל ראשון)

ל"ח.

ⓓ ⓒ

רש"י גבי זימני הוא דאיתרבי ל' לאוכלה - אפי' כמ"ש דקהו משום קטניות
תו' אדהעלי ⓘ במ"ש של הלל ושאר אבל אפש לגמור ממנו רק במשנה
קא צפי

גמ' אתיא לא חשיב שלו ⑥ ע' קוש' ר"ז את של"ה - שורי יוסף שדר ה'
פ"ו (י"ט.) ד"ה אף, וכן - ועיין תו' ה' של הלל בא"ד ומי כתן ③
וע' דמהרש"א שכתב בא' איהו דלני צ"ל שכבר הפריש המעשר ⑦
גמ' הרש"א אתיא לחם - ע"ש שמחוור דקרוי עריסותיכם אלא בפתיך
די' חלה בבכן ורוצה למשל דבר קושית התל' ואינו משן
הב"ח מצי ש, ועי' במשנה ל חלואא שנצ' מתשל דבר קושית הת' ⑩ המשך וי"ט

הרא"ש ס' יח - השאגא ס' צ"ד מוכיח מסוגיא דלך צ"ד, אליבא דאבי
שיש חיוב חלה על גבל וממלא את למעט מצה גזולה מאגיש דחלה
בגין חלה גזולה נתמיר - וזהו דלא כהרא"ש דפשוטא ע' דקאמר עריסותיכם
ממעטין גזולה - המקור ס' תנ"ד סק"א כותב דחלה חייב משום
עיסה דגבל דפא הגזלן לא קנהו דבין עיסה שלא מצוים אותם אלה
③ וי"ש שחולק על הרא"ש דינצאיד דמצה גזולה משום דקני דשינוי
ורק משום מצוה אי דבעין דעיסה דרך אכילה קרוי מצוה
וע' אמשי רוקח דני, פסח ס' כ"ד (ד"ה ונראה) שהוא דיש נפ"מ אם ל"ח
די' שימור חלה מלבד הגבל והגזלן רוצה להשלים השימור מלבד עיסתו
ע"ב אי להתמיד דבעי גזול, וכן הגבל עבוד אין הגזלן מתמיד

יח' דפסח - יח' דיוט - ע' גליוני הש"ס שמוכיח מכאן שיש מצוה אכילת
מצה כל הפסח, ודרשו כתב דבא לגלות פסח שני - ועיין משנ"ב בסוכות
דיון שבת רק דיוט ראשון לשיטת המלחמות דיש לגלד הגבול קאי את דמקדש ולמעלה
הגמרא קאי ורק במשנה - שיטת הרמ"ה ג' בדיוט אינו מעכב יותר מפסח בגין דיוט ④
אתיא לחם ע' רא"ש יומא שמדייק דבעינן לכל ל"א חמץ ומצה
ממשמעות כל

(1) עיני בזה קושיה דלקמן
(3) עי' בדף שנשיא מאמץ ילמד בענין שבעו בקו טהל עי' הו לבל משמע
ג"כ בלו בשני קונה
(5) וצפה דחלק האיסור עכ שסנהר מתנות. שלא הורמו כמי שהורמו
(והנה קושיא הי' אלרא בשלר מה הלי' הוא בשדרתא אבל אלדא
בטל כמי שהורמו וממילא לבו חסרון במלבכל וע' דקוש את קסי'
שנשאר גם של פתח הדית למ"ד מתנות שלא הורמו כמי שהורמו
ולפי הנ"ל עכ הנגל דה' סוריה כן - והנה הרד מאיר וואלצמאן
הי"ל בסדרת הנגל הי' לו בעצמו קרוי ממון השבט רק
בדם גופו שמוטל עליו ליתן לשבט משוהו באינו שלו וממילא
אין כאן כהן ויכול לקרות מעשר ניתנה לעצמו שאין קרוי שלו
ולפי"ז אינו מובן בעתנה דה' סוריה כמי שהורמו - וע' דמאי
שמותה דסיען על בדרי הנגל בעדם טפל דבדרי הנגל אין קרוי
אינו שלו עלכ הדין ניתנה או בלרשין קרוי ממון השבט
(6) עי' דנוד ותניא אות ס' פ"א במשמע שסתר ג"כ כהקו"ש בחסרון
באו נודע מדנא בשוי שהורמו
(7) באלו לא שלו מטעם התבואה - מעשר - ולכאורה צב בתוך קצת.
בעם הנסיעה התמ לומר באידי דלן, וחלא בשסו הי' אפל באידי
דאפיל לא ולא הפריש המעשר ומה חשיב אלו בע' דמאירי יקמא פ"ו.
האנפל תשובה דטבלה והורה ממון תבואה גבולה ולא הורה ממון
מעשר ראשון - עדר דלאו - מעשר ראשון הטבול לתבואה ישבן
מאם דידם - ורהיטא הבדיל משום בנושא טבול לתבואה.
מעשר לאחר שהפריש המעשר וקודם שהפריש המעשר אינו טבול
לתבואה ואלו (ונפו בלא במגיה דחנוך הדית וע' שיטת החינוך
מצינם רפ"ד שסובר שאפשר לפוטר תבואה קודם שהפריש
המעשר ואיך יש לבאר שבפו כוח האגל שהפריש ממון תבואה
היינו גוף תבואה ובזיק)

כ"א כ"א ל"ח,

<u>תוס' אתיא</u> - או ישפוך יין - ע' שאג"א סי' צ"ג שתמה שמוציאין ממנו
וע' חזו"א סי' קכ"ב ל"ח (ד"ה ולהאמור) וגם יתבני בשיטה דלקח טרף
שכבר נתערב בזה אינו חייב ליתן מושב יין - דלא מרבינן יין
זה שלו אלא אם הוא חייב קידון אבל אם הוא חייב ביין עשר
נאמר דא לדי יין יכל הוא לזכות לעצמו - והנה נחלקו הר"ת
והריב"ם בגמ' בב"מ פ"ח. ד"ה תנאות שיטת הריב"ם דפטור דלקוח
הוא דנעשה קונה מינה אבל לאחר מיתה כיון שכבר נעשה טרף שלו
אינו נפקע ואם כן התנאי אבל שיטת הר"ת משמע איפכא דלאחר
מיתה איכא פטור דלקוח ואם לא בעינן של התנאי - והנה לפי
דברי הגר"ח פ"ב ה"א מהל' מעשרות דאין ליד לאחר ראית פני
הבית שום זכי' פטורא דלקוח אם - אבל ע' דברי הרא"ש בב"מ
(רפ"ב אות ג' דברי המגיה) משמע דאין זה דבר מוסכם - וע' קוש קס"ט

<u>תוס' או דילמא</u> שם הוא נאכל, וכן של מעשר נאכל - ע' קה"י סוכה סי' כ"ח סק"ד
וצ"ל דנפש שאמרה תורה דאין דבר אין יוצאין בו אינו מפני המציאות שאינו
נאכל אלא סימנא דבדבר שיש בו איסור המונע מלאכול דבר מפסלתו תורה
למצה וע' הואיל ומדרבנן דבל איסור קלצמותו אינו מונע אכילה דבל
מעשרות וכמבו בשו"ת מ"ג כמת השפא דסוגיין וכו' דגמ' - ועיין שנתקשה (2)

<u>תוס' מיני בשר הואיל</u> - הואיל אי דמי מאכל ילה מתשבין לה בשלו - השאג"א
סי' ע"ב תמוה דבוואי בו ל"ח בשלו ממש אלא הוא כבר נבלה ולמנין בו
סנן נחון בקדושא דעל חשיב בשלו לגבי בו - דתנו הרשב"א שם דבאי
שוואי הוא טרף וכן גם הנעה"מ פ"ו ה"א - ולפום רהיטא לפי זה אינו קושי (1)

<u>ר"י אומר יקדש</u> - ע' תנו הרשב"א דבאו צאיתא דמע"ש שאינו נפסק
טהור דריחוק מקום בגו אלא דבי דבבית כסל כאשר וגם
כפל שני נתערבה קושית הגה"ש - וע' קונטרס העונש סי' אות ד'
(3) וע' ש"ס שהמרבה גם הוי מבוע לא נפסק הגה אלו דבקן וכו'

(1) קושית הרי"ת הלוי ח"א סי' כ"ב את ד' דבינו הגאון ר"א רמ מירסקי על
החלה - שיור דלפי תי' הראשון אינו מתמוה דלמנין חלה שיור אפי' דקנה א' רמ (1)
(2) מפני הרמ"א שני דגמ' - והנה הדגש עוד המהר משנה דבמן (ע"
ע[illegible] עוגות [illegible] - ונ"ל דבי דבמן זה האיסור מ"מ אינו
ד[illegible]
או הנא או הקדש
פנוי אינם מושבות - והנה מ"מ דפוי חלה הודגש לינו
היאם מושבות על מעשה בן וסדרת הואל הוא לעשות
במעשה בו ע"כ את די היאם מושבות ואלו ד' הואיל לא
היתר דיאור קבע דס"ז רמ לבמוע [illegible] חלה של מ"מ
לדיבורין דרי"ת עלמין וסדרת הואיל ולו קרא הימנו כיון דבא
הוי מוררת חידוד זה לית חידוד עצמי (כדיבורין דרי"ת עלמין או כחלב
של שור הנסקל כמו שכתב הדרוש) רק חידוד מצד' וקרוי בשעה
של מ"מ אינו איסור מושבות ומסתפק הגמ' א' אמרינן די הואיל
דהינו א' יש לו ספוק (וחתין בנושא מוקם די פימיל דשום אין
קרוי מעשה ובוק אם אפשר לבמעל) ולאמר דרא"ג של מ"מ
חוץ הלא ולפ"ז אפי' יש אלו פרוט דבדינא אינו מתגבר
לעשות הא מעשה - של האיסור מושבות והנה הגדול שינע
הקשה מפסחים לירושלם ודיבונת גם ו' דמלא הרווח במשנה
בע"ז פסחים מוצאין הטל מעשה דראמר כ"כ המלו הרווח וע' דרמ"א ורהם ומה שמואל
(1) אינו נשחט בשלו אם למנין היאם מושבות כמו דפספורות לפסח
נשחט להיאם מושבות (אבל באינו נשחט בשלו ופסחו הנשו ויפל וסופ"ק
פסח א' דוי מירא דבו היאם מושבות - ומה שכ' הרי"ת הלוי באורו
דהא ליכא דבן כן ג' השפא דסוגין
(3) באמת בטמא דריחוק מקום נפסק דזה בעא קודם שזורקו מתנדבות
אם טמא שזרקו מתנדבות יש לנו או' דין ירושלים באינו נפסק דלו נא
ויש לו כיון דבנא דבזרקו מתנדבות הוי רק דברין עשו טמא דקירוש מקום
הוי גם רק בשרון אבל לו המקירו דבנא דבזרקו מתנדבות בזה יתכן פדיון דנותנה
דירושלים מקודם - וזה השפא ליט' ע"ה ודבמלאו, שלכב במעשה ירק שכבר הודיע שאינו יוצא
כו' מעול בפסח די בפסח

(כ"ב) (כ"ב)

ל"ח,

(3)

רש"י או בהמה בדבר שיש דיוקו לעשות - מקשין מסופה לה; וכתב רש"י
במג"ש דע"י שימור בקושי איקרי והאמידנא חד ס"מ. את ה' מבעל
בה"ג אלא מפסידין - וי"ל (1) בשיטת רש"י [ד"ה] דאזיל במג"ש לקולה מפסידין
מ"מ מפני שאינו נאכל דכל מוקדשות ויש לחלק דבינה במג"ש לקולהו (2)

תוס' ארי חלתו לא חשיב נאכל דכל מוקדשות. ע' שעה"מ פ"ח ה"א מפסו"מ
דהלכה [ד"ה] שפסקו מסופה בק' בנה ר"מ ור"י דרושה סופה על
דהמה דבה' פסול משום דבעינן סופה הראוי לו. ור"מ סובר
במדאורייתא מיתני תניא ודבען הוא בגופו דה - ואלו אכל בא' איסור
מוקדשות הי' סדר לפסול אפשר לבוא לסופה אך כיון דבא' רק סימן
בכל דבר שיש לו של המונו .מלאכול המוקדשות. קשה מנ"ש ק"ש של המונו
מלשון כל דבעינן דדבן כמן דאורית ונמצא דכן כונת השעה"מ לתשל
דבה וצוד ויש לעיין סמוכין לכל מקום דבעינן בא' לשיטת האגל
(קונ' דה אבל) מפסשם דלא תאכל עליו חמץ ובו' כל שאיסורו משום ק'
תאכל טבל - ורהיטת הדברים מוריד דכנבו אליקא דב"ש ואינו באיסור חמץ
חלה או טבל דבעינן (ועי' דבש"ש קנ"ד ד"ה אמנם שנתקשה דבר) ועכ
בו כל דבעינן דבעינן דלמיבן מקרא בשל טבל פסול למצה וכן טבל
דבעינן פסול וצ"ע

ועי' דמעשה חושב את קפ"ט שמחלק דין סופה דבא' איסור מקרא
ולא קשה א"צ סופה שאינה ראוי לו משא"כ הכא שמפסידין הפקירין
הדין כפי' ממעש ונמצא דאינו נאכל דכל מוקדשות

דאלוין לא נפיק דחלתא מידמא - ודנים א' טעמא דלא נפיק הכן מאיל איננא
עמו היתעון חסרון דחלתא ולא מופת בריה; יש חסרון במוקדשות
כמ"ש דבש"ש על גמ' לגו ד"ה ריה' אך [ד"ה] תוס' רש"י כי אינו קבל
ל"ח כן וע' רש"י. ל"ט; ד"ה כיון במוקח מינה דריה' גם את
מ"מ"א במוקשדות ועי' למהרש"א שם

מתה לטמאותה

① נכון כמבואר — נראה דכל מושבות קדימין ?

② לכאו' בטבעת מיני' בין פגי' — ונראה קצי' הוא בגין האיל שדינן
עשו כאו' עשה ונפו בעמו דבעו בלא כי דינן מדאורייתא ובו'ק (כב)
וי"ל דשפא שכהג כיון שיכבה אותו יהי' חולין מתה לטמאותו
ולכבותו דינם ונפי' הר' מ' וואלדמן פלוגתא בזה' קמה שפוגפו עדשין
לכשימא ובו'ק שקרו לה טומאת מת בפרק - וכוונתו לפסוק מיד כשימו דבא
(כב) מיט להרא קרא כאי' לה בכאו דינו כמגי' אא לחולין מתה (אחות שלו
ממאות בן הדבאי אין לטומאה הי' דבעו דקין מינה דפרט מאלו שנטמא)
א"כ היא מגר - שיש לו היתר מושבות ע' טומאה ונפגין בן דוד
אסור לכבותו ועי' כן

③ ונפקא מינה מפשי' באלו פה הולי' דשיבואל אינו בכלל רק תסכון לבצו
שיכי בפה [illegible] כמתסכן מלב [illegible] ע' הול תסכן לבצו

ע״ה

ר״ג

ר״ג

תוס׳ חלות. ת״ים דקאמר מעכבין - ע׳ בראש יומא, ובהגה״ה בגליונא פ״ו ד״ה ולכן
שהקשו דבהא נחלקו קמאי דהא באיתא בש״ך י״ד; כי אם ר״ע מחייב
(בפני ממון ההולך) אבל לאחר שהוטה אפי׳ ר״ע מודה דבפי׳ קא בפני מאליהן
עצמה קא גבי - והנה שיטת רש״י קידושין נ״ד: ד״ה כי ושיטת הרשב״א
ב״ב קל״ג; ד״ה מוקדשין דבפה קאי עד של חלק ההולך - אבל שאר הנולד
ב״ק י״ב: ד״ה ומחיל - דבלק ההולך לאחר שהוטה הוי ממון ההולך - ואי אפשר
באבל אליבא דר״ע - וע׳ דבגיע והתנא שתי דסוגיין אבל אלא אליבא דר״ע
לבאי נאמן דאיננה - ומכין יש לומר דאפשר דהכא על דלא כר״ע ולא
למן בנאו דממון ההולך וע׳ הגמ״א

תוס׳ שם כיון דלא כתב הדבא פסול דמעשה לי״ש שאיפרק הכי - ע׳ דבגיע
שנתקשה דבדקים - ואולי כוונתו דכל מה שכתוב דהדבא מחזיר הפסול
מעם ודבמין שמירה לשם מעם - משא״כ מה שנלמד משפ״ט איך בפני
עשיתה מעם אבל אין זה מגדרי של מצה (דבקרוי מצה איך דאינו בלן)
ומאולא לומ שמשמו לדבר שאינו מצה

תוס׳ שם ונוז דקאמר למשור דשוק משמע דאלו הוקדשו א״כ
או דלא נתני דאבל אליבא דר״ע - או שסוברים כתוס׳
ג״ג סע׳ ד׳ דאפי׳ לר״ע הרי זה קאי על המקדיש ולא על
הלוקח ואינו מגומר שמקדיש אין הקונה צריך להרשות

(כ״ד) (כ״ד) ל״תו

<u>רש״י יבמות</u> דבאו לשם מצות של מצות פסח עד״ז לה אלא לשם מצה של זבח -
ליק דשמיר לה לשם זבח דהא דמצה אבל דליכא דין שימור יל
לאמי תודה לשם זבח כיון דלשמן דמדן חולין (?) דמגיה את ר״ד
רט״ז פ רק כוונת כיון דמ״ד לשם זבח ע״כ לא שמרו לשם
מצה ומדויק לשוני ולול דל שימור שאנו משמרו משמע קצת דלא קוי
עשוי לשמה רק שימור לשמה וע׳ שער הציון ס״ א״ס סק ג׳ שמביא כן
מהרי״ט ד״א דמשלה יבני גן קושיא עב״ח ויש״א ועוד עי״ש - ומשלה
מדויק משכ רש״י אתכ דא״ נמי איבעין לה נמי לשימור מצות מצוה
(4) ולמ״פ דה מפה תודה ועשה מצה - והיינו דעושה השימור לשם
מצה מצוה ~~[illegible]~~ נמי ודבם גן דרה מודה (6) ולי דחי׳ <u>כ״ב</u> וכו׳ רדה קאמר
דשאיל שבאו משמרה לשם זבח א׳ דה שמא אין השימור מיוחד לשם
מצה ודרך הוא ועשה אותן כמצה שלא נעשה זה שימור - ורב יוסף
קאמר - שבררי עושה דהן שימור לשם פסול - והכל מודים דודאי
שימור לשם מצה דמין אבל דרכה אל לשם זבח הוא פוסל
ואזי שלא יהי׳ השימור לנדבה של פסול (2) שמא (3) אין השימור מיוחד לשם
מצה ורב יוסף חולק ע״ז וקושית הקמ״ה הוא דלא הי׳ צריך רדה
לחדש פסול דשימור שבאו לשם זבח והן רי׳ לא הי׳ צריך לחדש
פסול שאינן לז - וע׳ דמגן שמדייק דרדינן שימור לשם זבח - וע׳
חנוני מנחות ל״ה סק א׳ דמצות תודה צריכין שימור לשם מצה
וע׳ דשפא שאומר דכפ״ז גן התודה יפה אידא דכרה
האוש ר״ש הל׳ ירושן מאורר מהגל ומחות מ״ק; מה - דלשם
נסין ולשם ציצית פסול - וע׳ דקוט ח״ר ס״ כ״ב שהגלם מדרים שצבען
ג״ כהסרון של לשמה - ואולי אבל שסוחר כהר״ז ונפסק״ל כרבה
ובן אבל שצבו ג״ב (5) שיטת הרי״ן בן הרט שבעם חלות תודה ורקיקי
נזיר שעשה אותן לעצמו א׳ דהן מצה ושמרתם את המצות
מצה המשתמרת דהין מצה דלדב הא שוצאין דה אבל בו

(1) ועי' שפ"א ד"ה באינה יו"ד דמאי שהוא מעשי מצוה דבלו לא שימור

(2) ועי' חזו"א קכ"ג דאו' דבן שהוא צריך לשמור מצה דשיול ממצה אחרת
לא נפיקנא כל מחשבות לא מצה ולא לשמה והולך אפי' נמלך ולא
קדשן או לרבה - ולכי אפשר למחשב ד' מחשבות.

(3) ועי' חזו"א קכ"ג (ד"ה חלות הגבה) שאומר דעושה מצה לשם אכילת
שאר ימות הש' יפסל - ומתשל דלא צריך מיעוט למטור בשעת שיכול להשתמש
לגבי שאינה
די - ובשפ"א מחלק דין גזבה שצריכין לשומרו לשם גזבה ואז מגביר
(33) שמירה מצות - והנה בשו"ת שפ"א בקא' לדברי רש"י אינו מוכן בשעת לקה כבר

(4) והרי כי בימצאו לגבי או שעלה נסחר שעשיאן גזבה יום י"ד ניסן או בארץ
דעבות של פסח שני כמש' דחמא. ושוב עתפק באפשר דפשט של דמינן
מצה הבאה לגב' ועי' דיבה מנין יג' גול ד"ה אלו שפסקינא יקו' אבל למז משלין קדשו הפסח
(333) לגבי גזבה ולכ' יוש פסול משום בשעש למצה הפסולה לפסח ב"מ זורבת (33)

(5) שום כזית קמח כא ד"ג 33
אמר ד"ה ומה
אדרבה שאומר עלין כזית (333)

(6) ואלבדו בפ"ב מוזן הגמ' כותי דרבה (ורבי הלוי דאוז תבש אלעזן
בפשי.

כ"ה

ר"ה

ז"ח:

משומרת למין הזבח - והרא"ש יוה"ט למד שפסק כר' יוחנן ומקשה דבדברי
הר"מ דפי' המשניות - במשמע שפסק כרבה ודחה בשיטה לפסוק כרבה
ולפי"ז מתורץ ג"כ סתירת הנו"ב אבל לדרך כאן דלפי הכ"ל ת"ש קושיא
הוי מסרבן לשמה

רש"י ותוס' ול"ל קרא אחרינא - פשטות הדברים מורה דבקושיא הוא
רק אליבא דר"י ומשמע כהמנ"ח כ"א, עמוד א' דבזה יסוד המחלוקת
רבה ור' יוחנן אי מחלקין במחשבה שפסול לעולם, וכ"כ רש"א
דסוגיין דכ"ד ע"ב והנה הרא"ש יוה"ט משמע דבשיטה ז' דרבה ז"ל דכ"ל
דבשבת ר' יוחנן וכמו מרש"י לא כן

תוס' נאכלים שאין להם זמן קבוע כיון שאין אין לו פירות - אולי גדר זמן
קבוע הוא דבזמן הוי המחייב משא"כ הכא בגידול הפירות הוי המחייב
והזמן הוי תנאי בעלמא

תוס' של הנאה ויש להם זמן גדול כ"כ - אולי כוונתם דאיתא דנפח"ח קי"ח בטומאה
דפ"ש דלומד מקרא - ויעשו ב"י את הפסח - חובות כמו פסח הוא דקרב
וזמן גדול ג"כ אין דומה לפסח

תוס' וטומאה מאי - הרי לא נשתמרה לשם מעשר אלא לשם זבח - אמש רבה - מרה"ט
לשון משמע דבעיקר הקושיא אליבא דרבה ולכאורה לפי"ז לק הקושיא
בשיטתו (אבל דאמר קשה על ר' יוחנן וכמו שהקשה רש"א) ושמא שיטת רש"ג
מתן יק"ט סי' ר' ותגע דלרבה לק' - והנה מקשה המנ"ח יק"ט לפמש"כ רש"ש
רצא סי' ר' דא"י מניחין המזרות דמיד ואומרים שיהא מיוחד לשם ס"ת
או תפלין או מזוזות או קב כמו מה שיהיו אח"כ דל"מ דבלא
מיוחד לשמו משום דמשמרת פסקינן אין ברירה - המנ"ח מקשה מהגה"ה גיטין

עשרה רק אמירת ברכו צריך עשרה ובע"כ כיון דהעני' לא שייכת רק בהצטרפות האמירה וכל דהוי עכו"ם מפסיק אין להם הצטרפות ונדון כעונה בפ"ע בלתי שמיעת ברכו או קדיש א"כ ה"ה בברכה לענות אמן גמי הוי כן כל דבית עכו"ם מפסיק אין לו הצטרפות עם המברך ונדון כעונה בלי שמיעת הברכה וז"ב ופשוט :

סי' מ"א. שא' באם רוב העשרה כבר מתפללין רק מיעוט לא התפללו ועמד אחד והתפלל בקול רם אם יכול לומר קדיש שלם לפענ"ד אין לומר ק"ש דאיך יאמר תתקבל צלותהון ובעותהון דכל בית ישראל והרי הם לא התפללו אז לכך נראה שיאמר קדיש בלא תתקבל מידי דהוי על יום ט"ב דאומרים אחר התפלה קדיש בלי תתקבל כן יעשה עתה ומ"ש רו"מ בשם תשובת שבו"י ח"ג סי' ג' שכתב בכה"ג דיאמר ק"ש ולפענ"ד אין נראה כן רק נראה להכריע שיאמר קדיש בלי תתקבל :-

סי' מ"ב. שא' שמנהגו לומר ק"ש בטלית ותפילין בבוקר השכם אך שמתנה אם יתפללו הצבור קודם העברת זמן ק"ש לא יהי' יוצא בזה רק עם הצבור ואח"כ עלה בלבו ספק דאולי תליא זה בדין ברירה. הנה נעלם ממנו הטו"ז באו"ח סי' תפ"ט סק"ו שכתב דאין להתנות למצוה מספק עיי"ש אך עיין במג"א סק"ז שכתב דיתנה אם אזכור בלילה לא אהי' יוצא בזה מוכח דמהני בזה תנאי ולא אמרינן בזה אין ברירה ואין לומר דכוונתו כיון דספירה בזה"ז דרבנן לכך יש ברירה ז"א דאם כוונתו שם כן א"כ מה זה שכתב ונראה דאזיל למ"ד מצ"כ ואם ספירה דרבנן הרי הוא עצמו כתב בסי' ס' דדרבנן לכ"ע ל"ב כונה דבזה דינו כשל תורה וכן מחלק הש"ס פ"ג דעירובין בין עיקרו דאורייתא או לא א"כ ה"נ לענין ברירה הוי כן דבמה דהוי עיקרו דאורייתא הוי כשל תורה ואין ברירה ואעפ"כ כתב שיתנה תנאי בזה וא"כ דינו מפורש במג"א ובדין שלו אני תמה ביותר דבשלמא בנדון המג"א אם נימא א"ב וכבר יצא שוב אסור לו לברך ויהי' ברכה לבטלה לכך הי' מקום לחוש לברירה אבל בנ"ד אף אם כבר יצא ידי ק"ש הרי הברכות לא אמר ואין כאן אח"כ ברכה לבטלה וא"כ אף אם א"ב מ"מ שוב יצא ידי ק"ש בתחלה דאדרבא אם א"ב ושוב כיון דלא קלקל יוצא ידי ק"ש בזמנו מה איכפת אם מתנה כן לשופרי דמלתא דהרי לרוב הפוס' מה דקיי"ל א"ב הוי רק מכח ספק וא"כ אולי י"ב ויהי' יוצא עם הצבור. ומלבד כ"ז אינו נופל בדין ברירה חדא די"ל דדומה למ"ש הר"ן ר"פ השותפין דאף דקיי"ל א"ב קיי"ל התם כראב"י מכח דזה ידוע מתחלה דפעם ישתמש זה ופעם זה הוי כעיקרו מבורר מתחלתו כן ה"נ כיון דשכיח הוא דפעם מאחרין זמן תפלה ופעם מקדימין א"כ עיקרו מבורר בתחלתו ורק מיעוטו מבורר בסופו איזה יום כך ואיזה כך בזה קיי"ל כראב"י די"ב. ועוד נ"ל דברירה לא שייך רק בדבר התלוי במעשה ולא בדבר התלוי במחשבה דהנה בגט וכדומה הוי מעשה וכן בתרומה כיון דאמרינן בפ"ג דקידושין דמחשבה דתרומה כמעשה דמיא ולכך תליא בדין ברירה אבל במה דאינו מעשה רק במחשבה וכונה על כונה ומחשבה י"ב וראי' ממ"ש בפ"ב דפסחים בחלת תודה עשאן לשוק יוצא בהם ומפרש בש"ס הטעם דכל לשוק אמלוכי אמליך אם לא מזדבן איפוק בהו אנא והקשיתי בחי' הרי א"ב ונראה דא"ש כיון דבמעשה שוה ואין החילוק רק אם הוי לשם תודה או לשם מצוה וזה אינו נופל בדין ברירה ומהני הכונה. ועוד ראי' מפ"ט דפסחים בשכח מה אמר לו רבו ילך אצל רועה ויאמר אם טלה שלו וגדי שלי וכו' והרי א"ב ומה יועיל אח"כ שיבורר מה שאמר לו רבו איך יחשב למפרע הפסח ע"ש עבדו הרי א"ב ובע"כ כיון דהמעשה שוה ואינו תלוי רק בכונה אם הוי לשם זה או זה ודאי אמרינן ברירה וטעם הדבר נ"ל דענין ברירה הוי רק כעין מחשבה וכמו דקיי"ל דאין מחשבה מוציא מידי מעשה כן ה"נ אין ברירה דאינו מוציא מידי מעשה אבל בדבר דתלוי רק במחשבה מהני ברירה דבזה מחשבה מוציא מידי מחשבה ולכך נ"ל דאין חשש במנהגו :

סי' מ"ג. מה שהעיר ע"מ שאנו אומרים בנוסח יה"ר שבתהלים ה' ה' אל ארך אפים והוי חצי פסוק וכן הרבה בנוסח התפלה בפסוק וחנותי את אשר אחון וכו'. ולפענד"נ דע"כ לא אמרינן דפסוקי דלא פסקי' משה באורייתא אנן לא פסקינן רק אם מכוון דרך קריאת הפסוק ביחוד אבל אם אינו אומרו רק דרך ראי' מן המקרא זה מותר לומר אף חצי פסוק והרי חז"ל בש"ס הביאו ראי' מכמה מקראות והביאו רק חצי מקרא

ובע"ב

ע"ה:

כו

ר"ן

ד"ה: בזה לאיזו שכתבו לאיזה שארצה אגרש פסול אף למ"ד יש ברירה
משום דבעינן לה ולשמה משמע שהוא מקור דשות הברירה
וכבר מש"כ דברכות שמוא' ט' ד' ממה' גיטין דבתוס' דלי' דין ברירה לגבי
עשי' מש"כ דדין כונה אפי' על הספק נמי הוי כונה - דבה א"ש אליבא
דרבה אבל אליבא דבי' דבעינה לשמה פסולה פוסלת ואני דנתי
אי הוי כונה בזה וזה תתבאר ע' עקיבות ושפיר תלוי בברירה
(2) שאר דכונה שפיר נפקי תנאי ובמש בדעת (אבא) ט' מו - דאז לא יהני לא
יבא מבאות קש והרי ראי' מספירת העומר (ודעו יש לבאור דהתם
הוי רק נעבדין ודבעינן שפיר אמרינן יש ברירה) שאין דהגבהות
(1) מהרש"ב סוסי' מו שכתב בתנאי לא דקש משום דאין ברירה וע'
דהגבהת בית דרוק (חי' אבן כלל ח' בל קסון) דאין לו דמיון לברירה
במכוון לצאת אלא כשהוא תנאי דאז צריך לבאן קש אבל התנאי הוא
עוקר למפרע - ולפ"ז אפי' כשהוא הבא ד' תנאין - אבל בזה מתאים
רק אי הוי דין כונה אבל אי הוי דין עשי' שעושה למצוה המשתמשת
אז לעשות תרתי בסתמי ודו"ק

(1) ואולי שסובר דבנה, מפני רק לתקון חלה ולא לתקון הגוף

(2) ואולי אפי' עומק הדבר דבעינן אכ"ל להיות מעורר דשבת

ויכל לעשות כונה ולפשט וכיון שנעשה באופן זה אינו מעכב

אם לדחות אינו כונה זו כיון שמחליף לא נעשה באופן הראוי,

רק לפשט. - והראיה לי שלמה קלוגר ח' באמצען ש דהיה דבונה

דאיכא במצוות לא מפני רמזים ולא דבונה

ר"ז

ע"ח:

<u>רש"י שאינן</u> דיוק קרבנו - מאלת קרבנו מפרישין דאגב הלחם

<u>בעול מלפם עשרה</u> - על מא גזא ס"ה בשמעו שיטת הנובל ונרא בת"י חושב
דמי פירות על מים קמ מלפם עשרה ומקשה ולהבל מסוגין

<u>רש"י ונפ"ן</u> - אם יבוא נפסלן - אינו משן לחוד משום המלבן לפם - בגאון ממש
נפסל אם יבא אחר לנעשו ומה אינו נוהב רב מושפוג

רש"י באושן דהומף - ע' תו' ואע"ג סק"כ וכו' דבוש יוסף

רש"י ורבנאי - אף דגזל ואע"ג - משמע דגם הוי גזירה לד"ז לגם ורמב"ן משום
במקשין מצב ומכור וע' גלו קי"ג: ד"ה אלכן וע' רש"י לוקי, טהול והמפרשים שם

א"ל ר' יוסי - אין עושין לאנק"ג כונס

רש"י מרבוין כו', וסברי רבנן דבלוו משור הוא, ורבא כו', ולרבא מצות רז
וע' דמגיה יש לה שלשה במשנה אי דמנן מין

חרחבינא ERYNGO
עולשין CHICORY

ר"ט כ"ז

ל"ט,

דומיא דמצה - יש לה לשיטת הסוברים דחמשת המינין אין מצטרפין צ"ע
אי נקיט מרור למצה קך למין זה

(1) אך עולשי שדה כעולשי גינה וחזרת - תמוה הצורך לה' משלים וסנפ' רש"י כתב
דאית ליה של לווי ויש לה מעוט קאמר כשם - ועי' סוכה לג, ונראה לי ד"ה
ואימא - ועי' דהי' היה מאיר אית סי' גרמה - ואי אפשר דבדמיון הבשן
הוא דנקט דמין עולשין אין דאית ליה של לווי - ואולי כמו מסתאמת
לשון מתורה לא מקפידין על השם לווי של המין הפרטי, ואולי בעולשי
(2) שדה מתוקן דהעולין וכמו מה שהוסיף וחזרת - שמא הגלוי שפי' כפי' אצל

כל ירקמר - עי' תו' ד"ה מאיר תנא שמוכיח מזה דלוכא הלכתא על מינין מיוחדין
(ד) ונתעוררתי דאולי אפשר לפרש לגמר' די"ש מסורה של מינין, ונתפרדה לי מקורות
רש"י מאי חסא אלמא להכי קיימא - אינו מובן היאך מוכח מזה דאקיימי דו
להתולדה מצות מרור - ומהו כוונת דבפת הוא דבסם רחמנא עלן - ואולי כוונה
ועי' בזה קיילון ז"ה וזה
דאיתא דמפרשין, דקושה השולחן מיהר הגאולה וכמו עין אבילת המשור
שמם רחמנא עלן וכן דכמו יסוד מצות מרור ותאנו רק חזרת
דא זה משמע דלהכי קיימא

ואימא מרור - חד מינא - לכאורה לפי דברי החושן יש בו מינין - ולכאורה לפי
המסקן דבומה למצה יש גם הלכות מינין (6) (8) - דבא קמצה יש הלכות מינין
דתרגום (3)
והנה נחלקו הרא"ה והריטב"א דמתק במרור - הרא"ה כותב דלשון כולל
כיוצא דאלו שכאלו לאבול קצת מפוקי - דבסוף המשיך לקמן
בלו חזי לאכולה ולגרבם - והריטב"א כתב במרור של פרטי.

רש"י ומצטרפין לכזית מנה חי' ומנה ח"ב - דמשמע מדיק דאף הרוב ממין א'
אינו מצטרפין דהמינים מתבטל ברוב והדגש מדיק מלשון הכן דכל ה' מינין מצטרפין

(1) ועי' רש"י פי' במשנה עולשין ידוע תמכא מין ממיני המלשין אבל בפירוש גדול דגלגל
משמע דבזה עולשין הוי עולשי שדה

(2) לשיטתו בחזרת דהא לעז גם מצה ונמצא מיני כחזרת - כמו חזרת שבשם
דהא לעז - ואיני מבין מפני מה פשיטא ליה דחזרת מדעולשין - ואולי (22)

(3) וכן הוא שיטת המאירי, והחינוך מצוה שפ"א, רש"י (בא - י"ב ח' כל עשב מר
נקרא מרור)

(22) בזא לפרוש כמו דחזרת שיש בה לעז יש בו העלימות
בחזרת כמו עולשין שיש בה לעז יש בו העלמות כעולשין שלנו
הדין קדמונים - והנה נתחדשתי ע"י ר' גדליה קליין נ"י שאומר פי' בזה (232)

(6) אין זה מוכרח רק לשיטת הוא דעולשין גם דסוקן אינו באינו דבא לידי חימוץ
אבל לולא בפשוט אפשר דמיון רק בפשוט הבאין לידי חימוץ עי' שפתי חכמים (66)

(232) אפשר לפרש בשיטת הרא"ה בכל ירק מר כשר אבל עכ"פ
יש סדר קדימה של ג' מינים וג' מינים אלו נמסרו דמסורה
ושרין אבות פסול של לעז

(7) של לעז של מינים פרטיים א"כ אפשר דהכא דמיון שהוא כלל
דהא כלל של מצוות והגמ' בן עולשין מה כלל דהא
כללי של מרורים (ונסו ר' סימנים אלו) ע"ל שפא סופה י"ג
דסוגי' בוודאי יין

(8) וכמו מפרשים שפירשו הכתוב שבפסחים יש ה' מינים - מוכח במקור הוי ג' (א') מינים, ויש
סכום ומנין של מינים

(66) פרשת בא י"ב פסוק ח' ואת"י שפירש כן

ואולי דבגלל דמחלוקת הראב״ד והריטב״א אם יש דין של מניין - דרש״י סובר (5)
כהריטב״א ונתבטל מן השני ולשיטת הראב״ד לא אכפת לן דגם. ועי׳ דאור (1)

<u>אימא מציעתא ע׳ מש״כ כ״ט.</u>

<u>ודמאי</u> - ע׳ שפ״א שהעיר לשיטת הרמב״ם דפירות דבעלים לכאורה אזלי
משום כמה אומות לשון והלכ׳ רק דמעשר והר׳ מ. לאנדעסמאן נ״י
ד׳ שמביא הנ״א (תוס׳ פק ״ב) דפירות דמעשר דקלות ואם
בדיוק כמה הגמ׳ דפירות דקלח ודמאי (דומא׳ בקלח)

מה מצוה <u>ניקחת דכסף מע״ש</u> - הר״ר י. דרמשטדט נ״י העיר דלכאורה יפריך
אין מצוה ניקחת דכסף מע״ש דאינו נאכל ראשונית ורק מוגבלת
וכן לכאו׳ אדרבא דבלא כ׳ מצוה - ומה יש לנו לשיטת
הרמב״ם דמע״ש של ירקות דאוריתא לכאורה הוי מה מצוה מצאן ממנו
מע״ש אז מפורש - ואולי דלית דמצוה מצאן ממנו מעשר דמקרי הראב״ד הכל
על דבר - ועוד מני להקנות שדמנן האוי ליקח דכסף מע״ש - או משמעות
דמצוה הנ״ו דבהו אותה הוי דומא דמצוה דבהו אותה

(1) תוד"ה שמעתין מלשון רש"י דבבתולה אין לחוש ג' תנאי ביאה ומעמיד על
ואדרבה אפילו בבתולה חיישינן שלא נתפתה יפה, ושמעתי דשם הכי ט' ראשונים
בעין שיש בהן קדמה דהא המוציא על הדבר בברת הוא דנקט אלא אין לו

(5) וכ"מ מפי' מהרי"א דבסי' של פרטי

(ד) כ"ט,

פ' בלשון רש"י קשה דלכאורה אין הספק דדין מיגו והרבנן דברין אלא
דדין מגור, אי נפסל דאוריי' דהוצרך אפילו דבל מושרוצ.

(רי״א)

אבל ואימא דהאי הכי מפרש בנודע באופן דהדבש הוא המינפא והורדים מלא קוצים
ועי׳ רמב״ם הלכות בס״ב בפסוק למשל כיון במרמז למרירות של שעבוד
משעבוד ועי׳ דאולי המפרשים קי״ג 138 דבש ארוך לה׳ בפרט כתוב ושמחת
ומ״מ בפורענות אין מספר לשמחה

ל"ט:

כ"ט

רוז

רש"י מרור - ומדאורייתא אית לה היתר במושבות - ק"ק דמשמע ג"כ אית ליה היתר דמושבות כיון דמחויבה לקלוט דרבנן אלמא שיש הלוי דאור חדש וע' דמשני' חלאשה לוי' דמשמע מיני' דאל אי' לקלוט דמגן אסור להוציאו מן התורה - ואולי אפי' דמגן מוע אינו נאכל דבר מושבות ③ ל"ע.

[ל"ט: אימא משירתא דטופי׳א - ע' דאי׳ שמעיא מחר כי שמופיא דע' דין דמשפה של דרמה ומשוה הקשה הגמ' דוקא דמרה של דם - וע' קר"ח שמעיא יש מי שאומר דכלי מרה של דרמה - והנה מה שהקשה הדק"ש שכן למלאו אפי' אזי' דאינו מרעא אלא כדי קליפה אבל ע' המליחה חסר הטלה מעור דבלן וע' דהלי חוי' לוי, דה רע"א שמפרש דמשפה של דרמה. אית לי' של לחוץ וע' מש"כ המגיה של]

גופו לא שלוקין - והא דלא פי' כן אמתן ע' אור תאג אמ טין דכפי' מוקה לומר דבשלוק מדרבנן קאי קולה מקואלין ואב"ה אפי' דקוי של בו אל בו וע' רשב"א על מתני' דלצד לפרש כן מתני'

כל דתקון רבנן כעין דאורייתא - לפי' ר"ש רש"י דאיני ~~[illegible]~~ במרור דרבנן - משמע דמרור דאורייתא פשיטא לי' דפסול אחר דאיסור מושבות הוי רק דרבנן ~~[illegible]~~ ואפי' נימא דאסור מאוי אונינה הוי ג"כ דרבנן, וק"ק ② מצוה אמר מצה דאורייתא (דאיכא ד' דאורייתא) הוי ללמוד ① ממרור דאורייתא, והנה לפי זה צ"ע מהן לשון הגמ' כל דתקון - דמרור דרבנן אי"ג לי' כל פסול של מרור דאורייתא. ③ ועיין לשיטת רש"י התקון דרבנן הוא חשש מעש ומסתפק הגמ' אי מעש דרבנן נמעט דכיון שנתנו לו דיני מעש לכל הדינים או לא לכל הדינים והיינו דלגבי עשה נמעט מעש ונסתפק אי מעש דרבנן ג"כ נמעטה - ועדין קשה דהא טרל דרבנן נמעטה - וצע"ג לשיטת רש"י דפסול משום מפרע - אבל עדין קשה דהא יש ג"כ חסרון לכילת דאינו נאכל דאונינות ולכאורה זה תלוי במציאות - וכיון שאינו נאכל מה נסתפק הגמ'

(1) ויש לדחות שסותר דמעשר של ירקות הוי דאורייתא וכשיטת התוס' ס'
קמ"ז (קודם דפוס ישן) ועי' דגמזפות כאן שסוגיא כן
מונ"י הראשונים וכהפי' הב' של רש"י אבל אליבא דיראי"ן

(2) שו"ר דכו"ן קשה דבין דפשיטא לי' דמעשר דאורייתא פסול ונ"ב
משום שפוקע למעשר ואי"ל פסול מעשר ואי"ב מאי הוי דבעולה
ספקו דמעשר עולה דאורייתא - דפסול למיחש דבעינן מעשר דאורייתא (22) ווק
דמעשר לא נסתפק דשאר פסולין כגון נגמל - וע"כ הא משום דמתני'
דאין יוצאין - והנה זה קשה רק לשיטת התוס' קו"ד דלה
פסול משום להרויחא ושיטת הרמב"ם דגזל פסול משום מצוה הבאה בעבירה (ועי' מ"א
ס' תר"מ סק"ג מהרל"א נסתפק כיון דמעשר איקרי למעשר וגזל פסול
אי"כ יקנה ישראל המעשר (ועי' דגליוני הש"ס שמביא מתפרי' שנסתפק
אי גזל פסול דמעשר דרבנן) אבל אי נימא דפסול רק משום מצוה הבאה בעבירה
וכמש רש"י דמתני' לקמן - שו"ר דאין זה פשוט כ"כ דעי' רשב"א
ס' ב"ד דבאמת אי מעשר דמתני' איירי דרבנן א"כ מוכח ממתני'
דשייך מצוה הבאה בעבירה בדרבנן ועי' תוס' סוכה ל. (ד"ה מתוך) דשמואל
ס"ל דמצוה דרבנן לא מצוה הבאה בעבירה [ועי' רמב"ן שם בדעת המור
ממתני' על שמואל] ולפי"ז אי מתני' איירי דרבנן א"כ מוכח
אליבא דשמואל דמעשר אי מתני' איירי דרבנן א"כ מעשר
נסתפק הגמ' שהוא אליבא דפליגא אליבא דרבנן דמעשר
הוי לפסוקי דלר' אליבא דפליגא (דרבנן) ואולי דזה ג"כ
לי' דאפי' אליבא דפליגא שלו ג"כ פסול רק משום
מצוה הבאה בעבירה כר"ש דאין איסור חל על איסור)
ועי' רשב"א ב"ד דפשיטא לי' דגזל פסול דמעשר דרבנן אי פסול
דמעשר משום מצוה הבאה בעבירה והדיא כאן מסוגין - ומאוד דזהו
דוקא לפי' א' דרש"י
(22) ווק מה שהגמ' מסתפקא מעשר ומעשר

(1) (ר״ג)

ליטו:

דף ו׳ רמי – ע׳ דר״ח באשמע דמספקא הגמ׳ אליבא דפ״ע א׳ וי״ש ואיך דמשור דרבנן – והדבשיל גמוהיל דמש״ת. לא יצא אליבא דפ״ע דמבור דרבנן גמ׳ דבש״ שפה הוא גוון ולנצו לבי״ה בדש״ן

רש״י כאן בא״ד ואי לגמ׳ – ע׳ במעל שמוא׳ שמעורר שאין נאכל בטומאת הקול (וכוליו טמאי מגיע) ודעת מנחת לאכילת מנ״ש

(3) פ״ט.

ורק לי האפשרות של פד״י קדוי (נאכל דבל מושבות) (2) ועי׳ דינא בקלוטהו מתיבא אבל בפוי רק בשבתן אבל עכ״פ נפקא מינה האפשרות של פדי ומצד עצמו אינו (נאכל דבל מושבות) משא״כ דמעשר ירק כל האי אפשרות הוי רק דין דשבתן ונסתפק הגמ׳ אי דין דשבתן חשיב הגבשות על הגברא (וממילא לא נפסל) או דהוי דין על החפצא (ועי׳ מעיל שמוא׳ ד״ב. ואזו לי דספקא הכאן האיד וקי׳ שמוא׳ מש׳ יוה אינו במ״ני דבשבתן הוי על הגברא ומרשם מגמ׳ דידן)

הא בלבד׳ דמשמא ומילתא ע׳ דרן שמעורר דבלי מ״פ ומי׳ – ות׳ דבסלת מוסט ונשתפה בונתה ואין דה כח עד השמן אבל מי״ל שמורין ח״שן ד״ם ונפשע בסלת משורה ג״כ ח״שין (ואע׳ דבר״ל פסק כל״ע אף הבא דב׳ עשה קושיין עשע טפי) – ודרבא משוה שזה בגו׳״ד שקהב ין ההרר ולא הוי צולדות המי״ל – ושאל כל בא״ד שנתבלל הקמח והשמן תמלם ואח״כ נכון ד״ו (1)

אבקמא אקלח ע׳ ב״ח שמעורר מדוע לא מוקמינן מתני׳ כרבנן ונימא דבמוקי׳ הקמח בגלים ועי׳ דיד יהודה שמתרץ דנמצא לפי״ז דמודים רבנן כמונשין ומדוע לא פי׳ כן רמתני׳ – ועי׳ דפליגי רק דקלח ומודים דכמונשין דקלח ומתני׳ אבל אליבא דפ״מ

(2) ונראה. מיהו חלוק ט"ז דמפרשא לה, שאוכל זית דמאי ואח"כ בשרן
ואולי אפי' בפרת חזיר תלה ומכור - בדיעבד נעלה הוי ג' בשרן א' ונ'
במת-נפ לקלות בשרן

(1) ההלא ורמזה מקושש - ולמעו כנגד הרואה בעי הבישול נראה כאלו
ושנה אינו מחמיר ויש להוסיף שום מלח אבל רמיז ומלמא עד שמתקמץ
מבחוץ - ולשון הגמ' אפי' בעי הבישול כדר נמתמין (נפרח) ושנה אינו מתמחץ

ל"א   רי"ד   ליטי

ואינו מחמיץ

אבל שפה על השאור - הרא"ש מפרש דבפי' רק צילה, ומשמעפרש חלאה משמע דמיל
ממש מותר כיון דבפי' מיל מועטין והמאירי עתה דבי'עתו מיל מרובין להחמיץ
הרשב"א מפרש דברותחים קי' כוסס - ואולי הראשונים נאבו מפי' זה משום דבי' הגמ'
דבכבא דלאחר שעה דבפיק להסירה מיד - וקשבו הסברה ג"כ לא יבינו, ובפיק לשורפו
לעיסת חטין ע' מאירי שמפרש דמשום דבפק חנימא דחטין עומדין לבסיסה
לרפואה והוי ספק חמץ או דאסור משום דין יראה וכר רמ"א אגון סק"ז

(1) המאירי - משום משגיחין דבקמח הנדבק דמצה אין משגיחין אמר ומקור
לאיסור, גזרה אטו, ווע"ע ריטב"א על מתן ע' לגדים שאסור אגפין שהוא רקמה ווממשל

המאירי לגבי ליתחי - ג' פירושים - דסותם נקבי הקדרה בקמח, או מסיר
זוהמת הקדרה, או מורה התבשיל

המאירי - משום מחלוקות אין המעשה יכל לבצע א' דחדריו - ומחלק בין חלוט
דבמקום הדיבוק אינו מעלה רתיחה אבל מה יש תוך האגור ומחלק
דבגמ' יחוטים מאחרין דאית בי' דיבוק   ע"ע סוסי' תס"א רמ"א

עיסה טלה הרא"ש כותב לא ספינן דבם להתיר מקום הדבק - דמשום דבשאו מחמיץ
בלא יהבין שימה מי - ולא אמשו כאן אלא שאין צורכין צלין ומיד שעמד
הדבק דבפיק לשורפו או להשליכו לאור (הטואה, משמע דלו) לפתח מילה
וכן להשהות - ע"מ לצורך) וע"ע שהקמח סביבו אינו שיגע בפלתיחה.
ע' שמות טלה טלה - והמפרש חלאה איתא דבעין פסיקת הדבק מיד לא עומד
וע' דמ"ח אגון סק"ד דבהין מיד הוא לכתחילה (וכ"כ המאמר והפמ"ג) והבי' סובר דאף
בדיעבד דבעין נפוח מיד

(2) ועוסל - ע' רשב"א דמשמע מיני' דבצה חלוט אינו שנתבשל ע"י המים רותחין אלא גם
מינבא שנתבשל ברותחין אלא דלא נתבשל קרוי חלוט ולפוס אלו אבל קושיא הרא"ש
וכו על מתן שמקשה על הרא"ש שבורש דבחלוט הוי מוקלשין על קמח והוי מבוי הוי
ומשער גבר - דאולי צבי הלכה דרישא אף לגבי דין חלוט סגי - והפוך מש דבפשיטא ?

① שבועות ל׳ רעק״ו מ״ב

② שו״ר דהחזו״א ס׳ קכ״א אות י״ט שהק׳ כמש״כ בהמל״ל דלא דמיין לשבועה
וצ״ע בחזו״א דס׳ קכ״ב מקשה על מתן דלא מהלשין על קמא כיון
בשמאה 286

ל"ד

רט"ו

ע"ט:

להשפא דאל קניאו דתבלה דמושתין. נאחז הורתו המ"ל אינו קנוי חלדט
(כיון שנפגם דהרותמ"ל דהדבקה) לכאורה מלשון רש"י (ד"ה אקמשטו)
קודם שירתיאו לא כן במשמע שמ"ז שירתיאו המל שם לא יתמיד וקני חלדט

הרא"ש את כך - אבל דסררת הרוקח הוא דצ"ית הדגל קו'
גולדת המ"ל (ע' מ"א עשין סק ה' ובביאור הגר"א) ומשו"ה מתמיד
וטמאו דאינו מכשיר ע"כ משום דל"ל תורת משקה והוכיח מרוק
(והיינו מפרק ח' דכלים משנה י') אך רוק הטמא לעיסה מכשיר
דלפי גירסת הגר"א של סודר ר' מאיר שאינו מכשיר ומה מוכח ממתנ'
דלא ילפינן שמתמיד תנינן דאין דל"ל תורת משקה לענין הכשר
מ"מ כיון דבמציאות הוי גולדות המ"ל כמבואר פו מ"ה דמכשירין
מתמיד - והרא"ש שמבקש שיהיה מצוה אבל - אפשר שסובר
הרוקח כהמאירי דע"כ מתמיד (והרא"ש סובר דצ"ית הראל לא
הוי הלל גולדת המ"ל ע' מגן האלף סי' עשין סק ד'

טל"ל ט"ל מתנגדות כמ"א ס' תשין סעי' ד' משמע דשון דלא הוי עסק גמור
יש הלכה של שביעה מצטרפות שער שמ"ך דתס"ג שאלה קבץ דבשו'
כמו דאין שבות הותר נא דילמא גר שבית מצטרפות מפון הא' הבו
ע"כ דנפ גופא הוי דבשו' עסק מועט ואין דפתו לדלל השביעה ורק כמה
שלא יתבטל בשעת הסעודה - ודמאמא כמ"ש (ועי' אם ה') - דאין נפית דל"ל חשיב עסק אלא
כב עדיך ט"ל

(2) או שסתם בניית אבן על כל תולדות כותל וגם עשוי בבניית רגיל ממש
מחלוקת ובניית אבן פרזא לי באופן מתמיד

רט"ז

לט:

חמרא כלאים סי' ח' אות ג' - משמע דאף דכיון דכשהוקשה צריך ד"ר לכתחילה
אבל לענין ה' דוקא קמיל דאמשנה והיה דכרש לכתחילה צריך ד"ר - ועיי'
שהוצא לגרוס אימא דמשום אלמא
ד"ה רשע $\frac{1}{6}$ עיין אמות משונות

חלק של רשי
מרור של מע"ש - דהיינו הדמים שנתפס הקמח אי קרוי נאכל דכל מושבות
(והפשט כמו שכ"ל כ"ט בנתפס אי הוי בין דהתפסא או הפסקא
ונראה לי מטעם אחר פסול מצד השם מעשר שני שאל ולין (כמ מרדכית
לשון רשי בלשון השאלה הי' דבין מושבות [ואז בשני סדה אינו טועה]
ונראה לי דמשום מע"ש פסול והוי סימן ובזק] והנה לשון של רשי
שאלת הגמ' הי' אם דמצוה בדבר של מרור אם יש לו פרטי ההלכות
של המצוה בארי"ת, וכל בנשמן דרבנן היינו ששוה למרור בארי"ת
ואם אמורה מה שאומר רוא במשנה לגבי במצה פסולין - ואם אי מרור
הי' מצוה נפרד הי' אפי' שלא תקנו כל פרטי הל' מרור ולה כיון דבשני רק
משדבנן אמר כיון דמצה עם מרור הוי מצוה אחת או צריך דהוקש
להיות כא וכיון ד מצה יש פסול של מע"ש ה"ה למרור

רשי אבל שבשלו - ואפי' הוא משלו - יש לו' איכא דהוא יש דבישול יותר משני - ואולי שניהם
בבישול מבטל טעמי הכתובים ושבר יתמיד

רשי ד"ה טורפה דקירה - כמו כמו תבשיל הקדירה גלל ע' מאירי קדירה לשון
תבשיל - ועיין אבל אמן אורית לשון ומתמלא דתבשיל והשמן טורפה
בגרסינן בשטורפה
היינו מתמלא שיור דרשי על כר"ל ומשמע דשני קשה לרשי דבמול חלוט ועיי'
תו' בשי הטרפה שאז לא חלוט ועיי' שאין בשך, ור' יוחנן נ' פי' א' לאו גרסינן
ועוד אבל בשני קשה לרשי דלו יתמיד כיון שאוכלה מ"ד ועיי' תו'
בטורפה דקירה ואינו אוכלה מ"ד

(ל"ג) (ר"ז)

מ.

אמש שמא אין הי' כל' יוסי - ע' דהי' ר"ז שגאם בא' אחרי ר' יוסי לאחר שנשרפה
היאך משני' במות החמץ - ואי אחרי קודם שנשרפה הא סל' לשמא' במוים
והנה הכין תי' דאפשר החמץ במת הקרן אבל דאמר נתמעטו
והר"ז תי' שאם שכן דחמץ קודם שנשרפה אז לא נשרף אחר אין
גלגן שהחמץ גרם היקוע רק החמץ גרם היקוע - דקרן נתמעט אנא ע'
משאר שדאמר נחלקו מה מוקדם ושמוא' דכוונ' ר' יוסי - מה מוקדם סותר
דמקום שנשרפה הוי קרוב להחמץ ומשום סותר ר' יוסי דב"פ חומץ יהני
ושמוא' סובר דלאחר שנשרפה הי' רק קרוב להחמץ ול"ז יהני במיתת
החמץ וכן מוכח משני הראש שיהא דנשרף לאו חמץ גמור אלא קרוב
להחמץ משמאמר ר' יוסי שכן דחמץ

דקות של נפרד - על שטת רש"י משום הר"ז - שמא ימרד דה טאור (ולא נשרפה שיפא
זה שיאור וסידק וכמשו' הקושיא על גמרות השאור) הרמב"ן ומה על
כלבו, ועוד שמא נתערב א' פירורי חמץ בכפסק דכלבו - ונחלק שמא לשון דפוסין
או הי' מיל שנשרפו דיוק - נראה לקמן בתערב ולפ אפשר - ומתבאל רש"י דכבו
משנה קני ולא קנס הדבור - הר"ז אומר שפוסין אסור מיקר הדין ויכל
① להחמץ בא לסמוך על שיאור וסידק דמה שבלא מחשב להחמץ - ועי' דמאירי
דשיטת הר"ח - המפרש חלאה כמוה דבכוין אבצעי' בפסי' קא עדיף, ור"ל בספר המאור סוף הפרק
דלשון הכין איתא דאין דינה לדבק של ישראל אלא שלא נעשה זה שימור
לשם מצה ועי' דמגיה על ל' דוד שמפרש דבישרא' לא שייך לשם מצה
ועי' דמג"א כו' ימוד ז' שמותם כוונו' שמירת השכנא' ומתשב אין אבל
② משום מה שדיז תאירין (והנה מלשון הכין, והר"ז משמע שנעתמו) ועי' דהלכות חגים

אין לומר - עי' שיפא הי' נפלה באפי' אי לא נמצא אי' כי מצאת מצה באינו
③ קמי' שמרה - דבסינו את נושין פוסלה שאין דינו לשם החימוץ ורק אחר
והא ניכר דלני את נמצא צבו כהלכות של מצות - ולכאורה יש להביא ראיה לדבריו

(1) שמדייק מדברי המפרשים שלשה גווני דרבנן ורמב"ם שלנו אלו שנזכרו שלא דרבנן

(2) סי' גם שמוכח שקונים לו מכוח שוק לשנים מכוח זה בכלים נפשה דין המשנה
מכל חיוב שהרסה רמת ידו ואם לאחר שישמור בה אם שימור בקצירה
אינו אלא השגחה של תפל על החפץ ממקום אחר וזה יכול השומר לעשות
לעשות עד הרכת אשכפל אות ר' שמעון כלום ליזה השימור הוא העסק
בעסק מונע החיוב וכמו עצם השמירה שמעבר ללוה ולוקח ועוד
שמוכיח דכיון שהשימור נעשה לו כפועלו דדינו כו' שכפועלה יעשה
לשמה בכפו דעצם אופן השימור ועוד שמשום שכפו כונת המאירי
אין שימור גמור אלו קיומה לשמה

(3) בכלל הוא סוחר במצוה ללמוד משום מלוה ומשום דיש להקשות היכן
שקיימין מלות השמירה דשומרים בכלל אתה ללמוד כו'
בכל נ' אין ללמוד אינו קרוי שמור ולהכי יש לו אי דינן
שימור דשעת קצירה דשומרים כיון דעיקרו של שמירה במקרא
נפגע משום דיש מלוה לחובם כמו הח"ל דבר כי הבל ש' קוממיות
המר בבאורה קשה על השפא דבכך בוכיח הא מבת נקה במותם ללמוד
אפשר בארו קודם פסח כמו שפתח דשפא ואין דיוחסר לו שמירה
כלותם אבל הה"ג לשון הגמ' משמע דבעינן לא נחות הרא
לגבי דבעינן שימור במקרא

ל״ד

רו״ח

מ.

הרי״ף יז: ורהט למאן דמבעיא להו לרבי שערי דמיהל אלא אי משתכחי בהדי דישראל

(1) וזה נעשה - סב״ר לקולא ע״ד הרן שמוכח מאלו מדרין בספק גאולות

בספק אמשינן סב״ר לקולא - ויש להעיר בסתם כל הספק הוי דאוריתא

ושייך שפיר סב״ל לקולא משא״כ הכא יסוד הספק הוי ספק דאורית

(17) על עצם השחרור ורק נתגלה עכשיו דסב״ר שהוא בשהוא הל׳ מ

ל״ז. ועוד ר׳ דרים האמונה שנתחרר דלא - מתחלה אי בדבר בשביל דין

כ״א לפי מה שבוא וספק טריפה שנתבשלה בחלב אסור משום

דהפליטה גופא נאסרה דיוה ראשון ראשו הי׳ בן יומו - ושם הקשה

שיטת הר״ה בשל דל׳ גופיו אסורין - מ׳ בשל נולד הספק דאוריתא מ

ונפסק לחומרא שמה נעמדין על הדבקן משא״כ כשנולד הספק

(17) בגוף כל ספק לפי מה שבוא - והנה ע׳ דמשפטי אור חקיא שאומר מש

בשלמא מעמידין אפי׳ בספק בספקן - ע׳ דשרד הצאן ס׳ תס״ג ס״ק י״ז שהולה

תגורי כו - דשרה שהוא עבד כנען - בעצם יש ביוק ושמתבש את המצות ולא

החיוב של מצות וכמו הכנען - והא יש לו הופכה שיש בין שימור גוף

שיטת הט״ם - בחטים אע״ג שלא נתבקעו אסורות לשמוא כיון בא״ת דהו

בירא והכתשונים אלקים עליו ועי׳ המשנה דרהילו בגב אות ס׳ שמ

בהדיקא הוי ס׳ חימוץ אבל דחטי׳ אע״ג שנתבשלו אינן מתבקעות שלי

משום דעקבו דיקא

(19) בד רכ״ג

בד׳ רכ״ג מאאר בדהוא הי׳ סודר בכל כשר דרקי׳ לעשות על החטה המעיא

לידי חימוץ צריך להיות שמור מן החימוץ ע״י שימור לשם מצה ולפי״ז

אפי׳ אם לא לתה ג״כ א״י ודמסקנא שנזהה כאילו מעשות של עכ

אמשינן בדיעבד שמור לעכודא רק בזמן שעומד להתחמץ ובזמ מל

או אל לתה אבל אם לא לתה אינו פסול רק למיבין מקמו ושמ

מחלמה לשמור כל מה שבוא יכל

ועי׳ דר"ב (רכ"ג) בשבו הו"ג רק ספק דהעכשו [illegible] אז נאמר
חמץ באחרונות נג
סוברים דלא הוי בשם שיה״ם - [22] משום באמת בלעי׳ בין דיתל
אבל בלי קדרי מין דמינו כיון שאינו ונאסף לפסח הרא אף
לפי׳ החמשה בלי מקילין דספקן משום חדת עד שאפשר
אינו משם משום אין מחמירין [illegible] עד שנת הפלך הי׳ חומ׳ יהי׳ בזה
ואולי ומתק בשבו הרמשן הלכה דמלחמות לו בלחמו בפר"ז
בתוס׳ משום כל משום בשי"מ אב משום הקיל הר"ז דספק
בפרשן
[illegible] ועי׳ בהשמטות למשנ"ב כלא סי׳ ל"ח שנה"ב הלכה לבשם פשטו
בלעי׳ ספק בפרשן שמחמירין דחמץ אלא בלעי׳ דיעו אינו קדרי
בשילם וקשה משום לו כרא כאי משום בו והנה משום
באינו קדרי בשי"מ הו המרשבי׳ [illegible] פר"ג פדרה להחמיר
(במבואר דוה"ב סוס׳ קי"ב)
דספקו משום בשי"מ ונפן כאי גדולה להאחרונים הנ"ל, והנה
אפשר מתרץ קושית האו"ר את י"ז בפלרוש פסק כאן דהבשל
שאסור משום בשי"מ והלרוש בסי׳ תמ"ז סעי׳ ד׳ הלכה בשמן
דיעה דטל בסי׳ גל דמינו ולו קדרי בשי"מ
(5) ואל במשדין מ"א, ב"ש תער שמירה על בגן ופורר עד
באיקר השימור ההוא דקא ועשה למנור כב הקימנו ע׳
משב׳ לג׳ אות (2) דעל הרבנא אשפק
וכמ שפסר הרב דקבוי כאן על הר"ז
משום דבאין כל השימור הקיל לפוג כפ ובאה - בשיהא בפק לעשות
לחיות כפי לפרשן לידי שימור אינו בגן

ל"ד ד (רט) מ'

רש"י שואל כזית מצה - שימור לשמה דמין - אפי' הא דבעי' הדין לשמה
והוי דפשיטא דשימור דמין - משום דבעקשה לו דעצו או נאסר שלא החמיץ
משום לא גרסי' (נקושא צ"ל אפי' דל' אופני') או דבקפידה האמרה דמין
ידיעה ממשית ולא ידיעה חשבונית על הועד החימוץ ונפ"מ דגמר
או דמין שימור לשמה ונהו שהם רש"י כאן המצוה דשימור
משום דמין לשמה

רכ

מ.

רש״י ד״ה ריא - טיליא חריפא בגושי ביקו - מין יין חזק - מעקר נובות מחזקו

רש״י ד״ה בלמא - אינו מובן מה הוסיף על לשנו באמת ומה לשון מקושר ודלא הכין בכא
מקשה מעבדא הכי

ל״ה

רש״א

רש״י והני חטי כיון דלא מינכר חימוץ דידהו - אף שסודר כהרא״ה מ״מ כיון
דאית להו ביזרא כמבוקעות דמי ל׳ למחלוקת (ט״ז) - ואולי כוונתו דמ״מ שמא ידבק
יפה - ודוחק לומר דכוונתו דמ״מ שמא יתפשט קמח - אף שסודר כהרא״ה
אסורין הנראה דכוונתו דלאותם דעסיק להו דחטי, לא אתי לידי חימוץ עד שנבקעו
אבל הכא חטי כיון דבמינח ניחא אתי לידי חימוץ (1) הגמ״א דף אג״ג סק״ ט׳
(ע״ה ואין כ״מ בעם) מוכח מסברת שפוסק דבשל דשמרים שלא נבקעו דסודר דלא
כרבינו אפרים - ובמ״א סק״ יג כתב דבאי רק ספק חמץ (דלא נבקעו ומ״מ
מקילין אבל הרמב״ם)

גופי אבל - אבא שאול בן בטנית - ע׳ דאמרת האבל (קי) דלמאי דאיש משוך
שיש דה משוך קדושה ועי׳ דמ״א דש הרא״ה שמשום יותר דאיש סודר כל משמה
שעבר עמה כגון סוכה ולולב וציצית שאין נפסקין אבל טלית משל-בת
שבאו למשמרה קסרה יש דה משוך דאין משמה להשתמש לאיסור ולאסור
ממשמרה ומשה אין לקברו על המת - והכמים סוברים שמשמלה עד הקבורה
אלו לצורך שעושים לריאו

תגל שם - עי׳ דרך שמשמע שאל החיים מותפים דרך כשאין מתקממין דהו ואין
מתפוונין דאמר מפני החמה וקשמיך מפני הגשמים והמנהג אינן מכוונין
להנאה ולא נהנין ומתחממין מפני (4) הבל נפש ס״א שבקשו ע״ג
דציצית נמי אין הנאה חיים כו׳ אל אין דין הנאה לגופא ומוכרי כסות
(2) דבטירו מכלאים פטורין נמי מציצית ועי׳ דית הלוי ח״א ס״ אות ז׳ שמקשה

(3)
גופי נדה ס״א: ד״ה דגז - הקשו שיבטל דרובא וקי׳ דלא דיבטל דרוב אלא
כשהאיסור מעורב דהיתר אבל כלאים שנעשה היתר ונאסרין ע״י תערובות
רק אסור התערובה כמו המוסף וכמשפי כונה דבגדי של דיטול הוא דאין לומר
שנתערב לדין נשאר ההיתר רוב שגם מבטל האיסור אבל הבו ע״י התערובות
נאסרה ההיתר ונאסרה הרוב ונסתרת הגרעין דבלם

① וע' רמב"א סי' קי"א ס"ק כ"ב ד"ה ואין שמדיר דבכה"ג הרי זו שיטת הר"ן
וכ' משי"א שיטת הרבינו אפרים - וע' רמא"ה שהעלה שמשויל לתאם
למשול שיתהיו הדינים מצוי רהל צו מחוץ השטיפה וצו מחוץ החוט
② בשיטת הרשב"א דבציצית כל שלובשו חייב בציצית אפי' לא היה לתכם
בפסוקים משמע כל שלא מכסה בה - ורמב"ם צ"ל שעיקר האיסור הוא הנאת
חיוב של כלאים
③ ונפקא לשון רש"י שאינן בו חוט של כלאים (משמע קצת דבחוט לבד
הוי כלאים והרגז אל בני קנים וע' יורה סי' ש סע' ד' - ולפי"ז אין
מוקן ג' של הצמר, והכן ג' כרם כלשון רש"י וכו' כצמר נבא ואי'
④ ולכאורה יש נפק"מ להלכה בין הרשב"א והגאון אין א' מקיים מצות ציצית
דהגז ציצית רימות התמיד ואין לו הנאת חיוב דאבנט יותר ניחא משלובן
בשיטת הגאון פטור ולשיטת הרשב"א והכן חייב (וע' אגרות משה ח' או"ח סי' א'
חלק ג' דבפשטות ע' דאי"ג
⑦ כמש"כ סברת הר"א דעי' העסק מורכב ושר מעשה ע' כח התמיד

(33) דבלק"ו איירי שהרגז פשתן והקשה לפי' דפשתן נשאר הוא ניכר
ציצי דפשתן ולא ג' צוירה שפחות שנשאר הוא לא. הרי
דמו ג' פשתן ויש קו גוונות לבד

ל"ו

רכ"ג

קרא קרא ליספא עי' ברע"א בשטת המטור באו"ב להוכיח (1) והרע"א גמש הגם נסמך ע"ז ומ"י בלפק להוכיח ובפא' קרא אורתא במילתא נקט

תוס' רבא - והא הכן צ"ג באר"י דמפ אפי' שמחזירין לסולתן ובעגמי בשפאי עדי איבו למימש שמא יתגלגל להו דקמח אחר ומיירי ובמפרין בחומא

תוס' האילפס בעין קליפה - עי' רשב"א שמפרש באסור אף מלחה אתי' ונשרא ובהב שנשרע עי' הרתו או עי' המלחה וויצא עי' הבישול - לפי רהיט לשונו משמע שהבא נקלע עי' הבישול ולפי"ז אינו מתן המטן קליפה יהנו - שאר בפונא בפי' קליפה קודם שיראלה

תוס' אבל והן אינן מצוין ואינו דומה מצוה - למ"ש אינו מצווה ועושה - מהרש"א לשונו בעין כאן למנחה ל"ן במת קרוי עושה רק הוי אינו מצווה

תוס' רבא - וקשה בפשא למאן אסרינן - עי' דמגני שלמא שהב' בפסא אחרי שניתן חומץ אתי' ולא אפי' מיגבע מילתא אל אליבא בוולא וכב רפי' והרשט ודקרבון נתמא' אגת - ומ"ל לבל"א שמחלק בין חטה שנתבקעו וקמח שנתבקע

תוס' שם באין דרכו לבוא לידי חימוץ כ"כ עי' מהרש"א שכותב דהלשון אינו מדוקדק ועי' במחל שמוא שמביא בפי' המפרש אאור (ל"ה. ד"ה הני) שכותב דשא אכמי הבדרפתן שכותבין באורז ודוחן בא לידי סרחון ושאר מינין אוסרין וכלל נתן לבסיבה כל שנתפח בבישולו אסור לבשלו בפסח בקבת חמץ ולפיכך אסרו בשפל הבשמין ועש שמבאר באיז קן מצמו' מצה משום שבמין חימוץ גמור (עי' לעיל ג. ד"ה חמץ) ואלו שסוברין כשיט' הכונב הלשא דרע"א ל"ה. באורז גופא יבא לבוא לידי נוקשה

רש"י מוללין כשנותנין קמח לתבשיל - רהיט' הדבפי' שעושין המולה דקורה

(1) ויל להאיר, שמכירת מים לדם מוכחת אלו, ודו׳ שאם אין מוציא אפי׳ טלוא
מורש וכן הלכה בזה הטור ועיש דבח שמשיג בזה מפרש שאוסר טלוא
לישעה בלוע אסור ועיש שמשיג רא׳ דם מפא בא אסור להשים ורבנן
לאמור

קי"ז

רל"ג

מ:

חדא דבהמאירי כותב מלילות הקדרות הלא מה שנזכר במלה דזמן לא
ליתא אינו קדשא ושם פי' רש"י ורשב"א טורפה דקדרה היא מחמת
ועי' במאירי שם ו"מ שכיון נוהגין להדיח את התבשיל דקמח וכיון שפוי
כאן קידרא בלשון תבשיל (והיינו דלא איירי דקדרה וקבלי ראשון וכמש"כ
לפו דלא כפי המפרשים של לי"ט; על דברי רש"י) ומזה במפרש דפי' איירי
דכ"ש ועי' דכי דעת פליג על ר' דכ"ש דאינו מבשל אפי' ע' חומץ וע'
דאיירי הכא דכ"ש ואזל דנקא אליבא דכ"י [והנה דהי' כ"ז מפרש סוגין
דאיירי דכ"ר ואזל אליבא דכ"י וכ"ש אליבא דגם ג"כ שסוחר דבר גריעא
מבשל]

והנה מה דנעמיד כ' דכ"ש מפרש רש"י שהחומץ מבשל (2) ע"י דבדיש
שמעורר דבלק מאגיד הא דמין בתולדות האור ומשאם דע"י תערובת
החומץ והמים ממהר הבישול (1) ועי' שמש"א סמוכין מדברי הר"ח וע"י
בלשון הרד"ד דכלי ראשון (אבל לעולם דאיירי דכ"ר) מבשל דאמר סלקן
מן האור דכל דבר שיש בו חומץ - מראין הדבר דבושל חוץ הבל
מבשל דסיוע החומץ (ודוגמא קצת כשנותנין אבן מלוח דתוך
מים רותחין יש א דנא דבל האש) והנה לפי דברי הר"א דקבוק
ומבשל ע"י קודל דבא לידי חימוץ יש לנו היכי אימצא דבמבושל
אינו בא לידי חימוץ ודי"ע מוהל לי"ט: דלא מצא הגמ' היכי אימצא
למבושל שאינו בא לידי חימוץ - ולפי"ז משן קושית הגמ' ונקמ' כר' יוסי
והיינו דר' יוסי חידש דחומץ מבשל גם בלי צירוף חוץ של כ"ש
והנה הפי' נתקשה דבמפ"ג ע"ד דלר' יוסי מהני חומץ אף נמצרך
דשאר משקין - ומתמה דס"ד דפין דחומץ גריעא אלו דמוני
כח החימוץ לשבש הבאר עכ"פ ע' תערובת והני שלא יהא (?)
עכ"פ כח החימוץ - ואין אפל דלאמר לתירוץ עד דבשיש (?)
גם כתערובות דבשעורה נפסלו מחמת המים
שהחומץ מבשל
אבל ראמת לשון רש"י אינו משמע כהכ"ש ועי' דאגלי טל
מלאכת האופה ק"ג, את ה' שמשאר סוגין עפ"י שיטת הר"א ממיף (?) דכ"ש

① וכמו מבואר התוס׳ ר״ד מו על המתן אין נותנין

② אבל מצות מ״א-ג״ה משמש שימו חרוסת למולא קבלה והתרוסה

אל כל דבר לא כבבכם שנאמר וראמר הכתוב ודלמו המעשר

שלא על נבואך

(ל"א) (רל"ג) מ׳

מרשל בעל האפוד ובגלי בשאר נושא קל להגעיל ואולא בפי כדר נגעיל
ע׳ החומש ושש נגעיל ע׳. כ״ש שאין לומר אין דישל אחר דישל
באישל הפלשן בפי כבראש ויש דישל אחר כבאש

גופי האלפס - ע׳ אגלי טל מלאכת האופה ס׳ י״ב אות ב׳ (א) שמדאך ①
השיטות דמנין עירוי - מה שהקשה משקא בלב באמפין כדולה רק פולטו
במשמע בלא היו סבלר (וקשה על שיטת הרי׳ שסודר במרוי דלא נפסק
הקילוח תשיר כבלר ממש) ול׳ דראש יוסף מאחר דקנינבוע הוי נפסק
הקילוח - ועי׳ רשפא והגהות מש שפלפלו על קושיא הגליון הש״ס שבת מ״ב;

דמשנים שו המשקין - ע׳ כאש יוסף הין השתוות מי פירות על מיל, ודספר
המנהג כאש במשקין הוי יין ושמן ומי פירות הין כגון תאני ורמוני
(אולם בשאר מי פירות אינו [illegible] משקה וחשש בזה דליכא) וע׳
רשפא.
רש״י הרי ולאו אגבנה בעיק מה רבה לפוסל רבה
גמל אדם - יש לעי מפוע לא חלקו בין מע, ולאו בשמעו לוע שיך רק דמש שאין
לו אפשרות לקיים מצות
גמל שאל ופל אינו מצאוין - כמעו לא הוו הציצית אלון וליכא שום מעשה מצוה
וכמעו מוכח מפכא בעם שבפרק המת יש לו בשותי ממון
גמל האלפס אלון ובני לו רבה אלו רבי קלפה יש לי צבו לבשו דהוי למען
בבגן אבל קיורה על הגוש השאב הוי עלי חד ועי׳ מש״ר דבה החנוכה והשפא
דסוגין

(1) ועוד בשעת התשובה באורני אינו מראה רק מעליו ויש לו בפסוקא
בכבד בעלין חי לעולם בעין אירי הרואה החלה עם ולהצורפה
הרב דלמן פישל לרבי שאסף

רכ"ה

מ'

רש"י תרוסא - ויש בו חומץ - כתבו אצי אלרא באק גלויל בשמן קמח ואחר חומץ
וי' רכאש יוסל באיר שיש בו עיף וגם שז שמעאל אליזא דבר חומץ במרץ
עורם טפי להחמיץ משאם מפ(1)"י לאלו לו, - ויש לו מש המלונא בחרדל
בבש"י כתם בפני חגק ול רתפאי בפני חב וחריף(2) - ומרעוק השלחן סי' תס"ג
משמע דבבי חמור מולל (לין) בהררה ישפה קלב באבילה ושמא
ודבבי והבי גמעיל וכב בשוא הרב, והפלה סי' תס"ב אות ד' ולגן בתו
הכ"פ וכמבו רעגוף ר' יוסי ב"ל רמ

① עצם הקושיא מוכח גם בהשׂ״ו מ״א, [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

רש"י לא בטלו בו כמין - כמשנ"ת אפי' כמין וצ"ע מלשון הגמ' ואף הנשים לוש
רק שלא לעשות מחלוקת רחוקה כ"כ בין ר' יוסי ורבנן - אלא צ"ע דלרבנן
אין בו כח להחמיץ כלל רק כמות שהוא - והרי צריך לבטל מ"מ משום
מין בממש דחרוסת כמ"ש הראש יוסף

בא"ד מדאמרו יש לך בשבת ל"ד ואכל מ"ד ונראה אפי' לחכמים צריך לבטל מ"ד
שו"כ דבא"ש בהבנ"ס ס"ל למלא מחקר הדין שהחומץ מעט כח החימוץ
ושמא נתבשל ואינו מחמיץ והוא עכ"פ אינו מחובר להאמיץ ויכול לאכלו מ"ד

בא"ד איבו אירי אף דבאר משקין - וכמשנ"ת בו במין היינו אפי' מין שאינו מפיג
טעם (אם מ"מ בו בשם זה דלעף הקירון) וטופסו, כלי קדם בתחלה

בא"ד אמר בישול מבטל אפי' ע' בגש בס"ל לר' יוסי דלא לחול עליו ד' שמות
וזה הכלי הקודמת עם נתבשלה אי לחול עליו שם מבוטל וכיון שבמרה
אסורה קן דבישול אתם כלי דלכ"ב שבטל ממנו שם כלי ור"מ ס"ל בכ"ל
לחול עליו ד' שמות - ולפ"ז אירא בפסח ל"ב שום ריקון - והנה דסברת
עולא ע' דראש יוסף ד"ה איבו דוחיפו - ולעולא לגי"ב הוא בא"ד כון
עד שבישול מבטל כלי ולכן עשה דב"א דכלי אש כ"א לאו דבטל
תאבטל ממני מפושל - וע"ע דבא"ש ד"ה ועולו בפי' שניב כלי ומבושל ועוד
שפשט אם לא פסח אחרת את יאמרו עדלי"ג - והנה מלשון הגמ' שאני
הכא בגמש קרא משמע דבין עם הנאמנה דפסח ל"ש דלחם - ואי נימא
שגילה הקרא שטינו חדש (נולי קרא הוי ס"ל בטל הוא כלל) אכ"כ הוי ג"כ
גילוי דלחם אבל אינו פוטלו וע' משכ"ב רכ"ח, ד"ה הרי

רש"י והא חמץ - כמשנ"ת דהוי קן מנא וכמ"ש בילקוש משפן הוי קן ממין

(רל"ג)

(קט)

וו"א.

רש"י מאי לאו בשאר משקין - והיינו כמי פירות שמספר להחמיץ (ז) וע"י דרש"ט שמחרר בחכמ"י ס"ל בשאר משקין תאל ואח"כ אפ' לכו"ע יש כח החימוץ דחומץ (דפא שיטת רש"י דבל דינא שפיר ממשל נאסר רק בחומץ) ואי אינו לאית עזבה הא ע"ש מפושין לכו"ע אסור (א) (יז) (א) לאבל - ומה שבמים ולשאר משקין היינו דוצ"פ נעשה חמץ נוקשה בשאר משקין אית די כח לחמוץ - והנה רש"י דג"ה ולא מיצאת מס-ו ולא מחמיר - דלא הוי כמ"ד וע' דרש"ט שמחרר דקן מיד לד ליפשל מיד - ולפי הנ"ל אינו דהוי כפושין - ואח"ז דכבן פושין נאסר דחימוץ נעשה ע"י מיד אבל לא דחומץ וע' דראש"ל יוסף דלמפקנא' אינו מחמיץ כלל ואבל מיד הייך משום המיל לאית ד'

גמ' מאי אינן דלא לאית חמוץ נמי לא מחמץ - וע' דתול הרשב"א דא"ק סודר בחומץ לאית דלה"ק ואח"כ נותן את החומץ וע' דמפרש"א (אינו חימוץ וגם למהן לאית) ודראש יוסף משאר דהמקשן ידע דחומץ מחמץ נחתין דבוא ומק סודר באין לא לאית אבל אינו מחמץ וע' גמרות מחמץ (יומ"ע) אית באינו ממשל מחמץ החומץ שלמעלה משום אינו מחמץ ע"י המשקה הנופלין (ח) ההרבש"ו וע' דמפרש"א הארץ שמעשה במחסא הוי חומץ מחרב אב' שפר הקשה

תוס' אין מבשלין - ע' דמפר"ש חלאווה דבאין לומר דשפין ומשלין דחנוסת (ט) ומוסיף הרש"ש דס"ד דכיון דבמריפי משלל טעם פסח, וכב' דומקן שלום וע' דמ"א תשא

גמ' אבל דבישול מפיק ? ממרת אפי' לשיר מעם עשירה כאילו לא נאפה הנ"ל גדי פסח ע' דה' הגר"ז מנחות כלה ב"ט מעשה דלחם עוני דמינן אפי' נבלא אפי' לא הוי לחם עוני ודי שנתבשל של האפוי ע' הדיבור מאו"א לא לחם עוני עש

המגרחי (שמות יב - ט') מקשה שאו יתבשל יתנו לשון ולא מים - העור אשי מתבשל דס"ד דמבושל דא לאסור בל' מחמות דבר אחר דלאו (דב"י קדו ט"ג) מבושל כדבעיה ובשלו ואכלו ותבוא ויבשל את הפסח

(1) ועי' ראש יוסף מו(ד"ה אבל) חומר דמה"ט להחמיר מאוד מי פירות
ועי' רמא סי' תס"ב שמביא משלטי הגבורים דאין דמי פירות. אינו מחמיץ
עם כל משקה חמוץ מחמיץ

(2) ועי' בספר המכתב ומבוא חוץ שאר המשקין שהם כו - ממהר להחמיץ

(7) ועי' גליון הרשב"א ד"ה מחלוקת - דמומל עי' חריפותן מחמיץ כמו חמץ

(8) הקמח דמחמיץ מחמץ - וגם בקושיא הגדול הו מלשון הקמח שצריך דמבלא דמי'
מחמץ

(9) ס"ק ז' וגם אם בשתי להכשיר פסח במשקין היינו משום דכיון
טעמי טפי מתקנים ועי' מועדים וזמנים קפ"ט (ח"ג) שמלבב
שבא להשריה הטעם לא כל כך

(10) אבל יש לו אף גם אמר בלשון רש"י אתה גופו בגוף שנילוש דפוסין
בו' רש"י מ"ד, ד"ה עוקה ולשם בחלקן רבה רב אשי ומט
בולרא

(מ) רכ״ח

ע״א

המהרש״א מקשה דגם אליבא דרב קשה כאן הולך למרבה מין ועי׳ דהה ר״ת מאיר בשרפה בכלי קדם ממיטין מ״ג דמ״ל״ ועי׳ ראש יוסף

רש״י בכלי קדר למאן דאמר נקט הכא שפי - עי׳ ראש יוסף בזה איכא פ״נ יפה שמפרש בתחלה בלאו ואח״כ דאלו דבר אליבא במוא בבישול אנו מפקיע הכלי וע״ש רק איסור מדוע לאחר כלי ואינו קרוי מבושל אליבא דבעון (4)

(3) הד״ח סי׳ ש״ח בזה וכתב הרא״ש (פ״ח) מסיק דיש בישול אחר אפוי דקיל כרב דאמר דבדיק המבושל שבבישול משום האפוי והמרדכי פרק כירה מביא הראב״ה במסקנא שאין הבישול במקומו לכו״ע ומרבן דרבא על שלקות והוא טעם מצה כלומר ועוד״ ועי׳ רש״י דבחן לבשל לאכן פרן דגמרא כאית הראו׳ מסייע כמ״ש עולא דאמר קמח ומתבשל מבושל, הב״ח מפרש דכאן אין קמח בבישול מהלל כלי (ולא אפוי) דדבר שמונה בבב דבעין דבאית הוי של מבושל חייב עליו רק על שרה ושרה בבב באינו קרוי מלאכת מחשבת - ואולי בגלל או דבפשטן ממלו דבלו (2)

בישלו ואח״כ בלאו הא דאלו - הא מני ר׳ יוסי - ע׳ אגל טל (ק״ט אות ח) (1)

שאומרו במו בבישול משום הכלי אך ידלו הכלי הבישול וגם דבעון דבחל פעם אחת איסורו בבשל מבושל שם לו קצת איסורו מני, ע׳ דבשם שמואל שמשאר ירוש דבתורה לא אסרה רק שעשה הפסח מבושל אלו ה״ שאלו נעשה בו מעשה בישול איסור התורה - ועי״ש שמביא ממנחת כהן שיר ב׳ פ״ג דבעינא בישול מהלל כלי ואין כלי משום בישול (6) ומיושב דבר המחבר סי׳ ש״ח סעי׳ ט׳ דבדבר מבושל מותר להניחו כנגד המדורה

רש״י ינב בלאו כ״ג - והוי ח״ך דלאו כלי אש אלא הל אש ומשום ואינו משום לוה בעם הורית משום בבשל ולאו כלי כל דבכו - (5) בלאו מה ס״ב כרבא ח״ך הוי - אין כלי אש (כמו מבושל דהוי טפל דבוב׳ לאו הוי מבושל ואולי דבעין בתחלה הוי כלי כדו קרוי כלי אש ומה שנחלק אחר הוי כעדה אין כלי אחר כלי ונפו כונת הגמ׳ דבעינא בישול אחר כלי - והנה לפי היוצא של רש״י אבל בעינן שיהא מבושל ולשיטת הב״ח יש גילוי הקרא דיש בישול אחר כלי - אבל אחר שחרוך אך שיתבשל עוד בפת האש

(1) ע' אגלי טל (קי"ח, אות (הי)) שמשמע דכמו דבין לגבי סיקרא קרוי מוחק וממחק
לחשוב כותב כיון שנמחק ה"ה הכא בחשיב מבשל כיון שנעקר הא כלי
(2) או מעלה מדידה - דאי דכשיגין מעלה הא אפילו בלמעשה בישול כמו אינו
אינו נעשה אלא אי דכשיגין מעלה מבושל אי הכיון דכבר גליה
הקדרה דבדבר באמת כלי רפס"א
(3) המנחה מסתפקא דאולי דח"ס ואחר כלאו ומלאו דאי כלי מדאל
(33) דבישול יהא מותר ובמחשבה הוי כלי אש או אינו מבשל יהא מותר
(4) המנחה מאמרה ב-ג לפני קי' דכלאו ואחר דאולי דח"ס לכ"ר ומותר
(53) (5) שונה שכבר הלוי רמ"ז המחבר, ושאר דהח"צ תשו' ס"ג שאומר כ"ש דבאי שיפה
(33) והנה הח"צ דתשו' ס"ג מפאר דבר המחבר בקחרון לית דין צריך דכי
אם כלי אש דכשוח דהוי כיון דאפשר לעשות כלי אש הדר הוא
דכלי כי אם כלי אש נאמר דחרון - ולפ"ז יש לו מעשה ממריך ל
(333) כי אם כלי אש דח"ס וער דאפשר לעשות כלי אש
(55) דהא כלי ומבשל הדל כמקרה קמא דהאי מני כלאו ואחר דאולי
אי לאו קרני יאמרו - וכ"ז דכס גופא נעשה עמנו דכי"א כלי
אש
(6) דמרחמינן שיטת דאא סקי"ז כותב אינו במחבר לי' לאו לענינו והוספה
הוא ומתיר באנשיהו
(7) ועי' דברי יצחק ח"א סי' ל' דבדה וראמ"ג
(333) דברי יצחק קי' כתב דאין נוהגין, אבל יש לו מעשה עומד על כי אם
כלי אש דמבושל - מה יסבק למה שיש לעשות כלי אש אחר
דבישול כיון דבלוה יבשל - ומה יש לו לפי זה אפן דבינו עוד
אבל לבאורה ג"כ לא יבא דהקי"ס דבפועל לו כה כלי אש

(מ"א) (רכ"ו)

כל זו כ"כ ונראה שאף בגלוי אי בפשיטות ממלות ודשל או ממלת מבואל
בפשי סוחר בפשיטות מ קדא נו"כ אבוי לאחר תחילת גסקי דמעשה בישול

יבש אפו כבית חי והנה שיטת התוס' ל"ב ד"ה פרט בצאכילת דבר חי
הוי שלא כדרך (2) ויש לו היתר מדרבנן ולא בלא גמרא כי אין בו
אש כיון דבאי שלא כדרך אכילה והנה דבר נא (1) כותב הר"ן פ"ח הל' ד'
נא שהבעירה עליו האש הרבה שהבשיל דו מעשה האור ונצלה ואינו ראוי
לאכילה אבל עדיין וגם כן יקשב כנ"ל (והנה המנ"ח (ב-א) נסתפק
אם הוא נא ואחר דשלו דהוי טרחה אם יתחייב משום נא' ולפי הלכה
במחויב משפחת 3 זו דבאי נא והוי כדרך אכילה) ועי' המנ"ח (ב-ג') שהעלה
דאי קדרי כמאן מבאכלו השמש לא יוצא (שהל לפיות עיש דלולב)
א' ומשמע דקיום מצות אכילה - והנה לפי מה שכתב דהתוס' (קל"ב - ל"ב;
וכן ראה
בנקשה אומפין בקמה חייב רחמנא, אם דנא אבל עדיין אינו מתוק
על חי - ולשמוש דמקום חייב (14) (סי' תמ"ב אות ד' ד"ה לכן) בפוקא חמץ נוקשה
שלא
דבעי דרך אכילתו אבל חלה חי קרוי כדרך אכילתו כיון דאית ליה
אופן שנאכל יותר טוב אם יקשה כנ"ל

מ"ש דשבת דלא - ע' חי' ר"ת מאור שהוא בבישול דשבת ולפינן ממלאכת
המשכן והיינו דומא דכתב (1) מאכל דקי"ב - דאי"ט (מלאכת אופה קי"ט,
אות ב') מתשל דיש שינוי דהדבש הנתבשל ב"פ שבת אם
דבר ויש שבת חמה דבר ועי' רש"י שבת ל"ט, שכתב דאין בשל
דיש דבר ונפו הפקעה דבדבר הנתבשל - ולתנא בעבדי האבן לפו' ל"ב;
פרט בפשיטא לכו באלה שנתבשל בחמה קרוי חי (3) ובפשטות הבנה
דמנחות בבת שראלו בחמה חייב כרת חנינן בעולם אינו נחשב
כלל ע' גבלבוב הבחמה ועי' דרכמנ דמשבצות שי"א סק"ד
בפשיטא לי באי נחשב דאמי טרחא דאין בישול אחר בישול
(שו"ת דמוצבת ומנין ח"ב סי' כ' שבב הלהה באינו קרוי מבושל זהו לא ביאר
הדבר?)

(1) המנח׳ מלכה ז׳ אות א׳ מחלה בשלא ד׳ בנבלה כמאלב שם לא נא
ושוד נוגע בכלל או לא נבלה כ״ב חשש ע״כ נא

(2) ובנה רחי אך לומר בפנו תירוי רחמנא באפל בכי אל בל אש
קאי אנונוש קט׳, ובנה הס׳ מ. אונזסונון ה׳ פמר באה אפל בלשון
הרבש אפל בבי אל בלל אשיתו רק ריבוי מר
ואינו מורה בגזרים על זה בלן גאפל - כי אל בל אש על חי
ואל עוז אפל באפל חי שייך רבוי הרק

(3) על דהי ר״ד (רע״א) והמגאול כחמי טרפה שנמע כחי

(4) ועי׳ מורי שמע שהמר בגפו ומה משו תגלה ולכ באין קרוי
ריחשן - בגא בגמי טרוי מרכך הפשט ועאה ענטלה אין בפ טעם
של ריחשן

(11) כמפו בם לך בהמרבה אתוסי׳ לכ מפנו בכי אל בל אש

ע״ד

ר״ל

מ״א

גמ׳ ד״ה א״ד - ע׳ בהמפרש (1) שמעלה בדעת לוקה על חמי טבריה ולא על חמי
והמפרש״א כותב שלו דאין זה אלא דבעי׳ נקיאות לחלק בין חמי לחמ״ט,
ואולי יש להסביר דבכה״ג שיטת הגמ׳ דבלחם דבר אין בלי אש
ד׳ מינים דלא על נא ומבושל ויש בו עשה על חי - ואפשר דבגם חשוב
הוא דבכ״ל בלי אש ודחי בו עוברים עליו, ומשה הלאו מגדירים אופני
הבישול - דבעינן שיהא בלי אש ולא נא, ולא מבושל (3) ולא חמי
טבריה - וע׳ דחי׳ ר״ב וכן משמע כהמפרש״א דמש״כ חז״ל מצלי שהוא מבושל
בלי אש לומר שאינו חייב דלא אלא בהמשה כי אין בלי אש - וכב
דסבר הרשב״א דבר בתקל״ד חייב ר״ק דבעי כמו שהוא מבשל עשה

גמ׳ שם לכן נפשם לרגל - ע׳ דחי׳ ר״ב הנא והמבושל כאורך מגילה ימתק
מן החי והשפי עליהן ונראין הדברים שהוא לממש את החי והמבושל
(2) דלאו שאינו כחי למשמאין לוקין עליהם - והכל כמבו׳ בדרת הר״ת

ספר השם תקל״ד והיינו דאצטריך לרבא ואביי לאיפלוגי דהתם
(1) דבג - ונא - דבלא דבג את שלפני מלי אחרינא אין בלל בוא
לא שלפי מינה אחרינא אלא לאו - ולשאפה אחי שסורר דמצא לקי ישנה או שבן

דחי׳ ר״ב מבאר דבפלוגתא אם לוקי חבא היינו אם עבר על כל מה
שבלאו כולל דבעינן שאכל נא ומבושל שהוא כל המשמעות.
א כי את בלי אש אבל על נא גרידא אינו לוקה דלאו כללי
אינו נחלק לפרקים ולמ״ד חבא נמי לא לקי משום דלא מיחד לאו
ובאמת מחלוקת הכל לאו שבכללות

אין לוקין על לאו שבכללות - ע׳ שפת אמת דבאיסור הוא מה דאינו בל אך
וכמו שלא תאכל מאומה ריק, וכמו בלא תאכלו טריפה וע׳ דמה ר״ג
דפליגות דנא ומבושל משום דלאו שבכללות - ושמא כיש דלוקה ג׳ לאו ג׳
מפרש בג׳ מכות לוקה ד׳ אינו ד׳ אמבושל ולוקה ג׳ היינו ג׳ שמות ודפ׳

① וע׳ המפרש בלאוא שכ׳ מחלק דין חי לחי אבל דאוא

② הנה בע׳ הסמיכות למדין דלקין על נא ומבושל אלגן בבני בלו
שהבלו אפי׳ המערב כמו דלאין בלל עולת בדרך אופן
אינו לוקה וכן דתקוה אלקות כאן על נא מבשמין אלין

③ שיר כזית השפא ומשאר בקא׳ על נא ומבושל בבו אבל נא
משום דבא כנו של אש - וכן כן ממאי א׳ ממי טרח׳ קדו׳
בישול ובשלו של

④ בקא אצ׳ (מפומה לפני) אבל על עולדי ושמן של ולדם ושמנו בונים
לסונן או אוך שמחר בו על דרוי ג׳ לדבק ורק על גב דבקה
הבא

(מג) (ל"א) מ"א

דבריו לכאורה צ"ע דבלאו נותן טעם דאל יודע על בישול כי אם על
אש אפי' אליבא דר"מ דאין הבישול מפקיע הבלע ואלו אש לפי דבריו
התולדות דין חי דלנו דלל"ק דנקרא על חי ואינו נקרא על נא
דלפדי נא הוי איסור פרטי ובמשנ"ב רש"י דבשלו חי כל מין בישולים
אבל לגבי חי הוי אינו כלל אש ובקושיא השפא

גזול אבל ע' שפא שה' דאת אלה יקח מפסיק המין

ותס איבו - ולפלה ע' שפא

רש"י לא - ע' דמלא הרמז שבמר מלקמן פו. שנחלקו ר' ור"ש ומ"ק
במאכלה נפרי ושמא מפטי יש חסרון של ד' חבורות, ומ"ק קלה משמשים הוי (אופה בשם ... דבה"ג)
חסרון מד' מקומות - ובמבו' רש"י מפרש כמש פו! ומני שמעת
ור' ט.ה, נ' פי' בבסיפא כל הפסול של ד' מקומות - דאי הוי פסול של
ד' חבורות אין נה פסול על רק עליהו - ואלו דרישא ט"ב רק לפסול
אותו באכילתו ריוח ורהלה נחשב כב' חבורות אבל אין לפוסלן משום גלות
רש"י אין לו - ע' מפרשא - כמבו' סדרת רש"י בבישול דבזמן דלא איסור אכילה
אינו איסור ואלו אי דלאו אתכ נימא שהבלי מפקיע הבשל דישול וה' משב ①
רשעה שישני - כמבו' משון הלך לפי דברי הכרי"ג דבח"ים ט"ז דכתשין
דיש ד' דינים א' קבשו קלו נא' קפ - ולא איסורו בנא ניה"ג (מצות אכילה)
רק מפאת קפ שצמנו דלה ובו"ק (אדבות אכילה)

① לגבי רבא צ'ה רשלו - ומה שבקשה המפרשא מנא - אולי מקשין
נז' למשוש

רל״ב

מ״ב,

לא נאמר דבשכם - פי׳ ניסוי הרמב״ן ז״ל דבעי נוטריקון דכ״ל דנאמר קאי על
דבשכם ואינו לשון צווי רק מאמר המוסגר - מבא״ב לא אמנם וע׳ מפרשי׳

תוס׳ והנשמות ח״ג ס׳ ר״ל מסתפק דבשום אפקיקא, ומסיק עפ״י דברי המפרשים
הראשונים שלפני לאומ כבי לבטל רא המין עש - וע׳ רמב״ן ח״ג ס׳ נ״ס דף קמ״ב
שמושה מ הובאו להורות אמונה דחז״ל - וע׳ בו שגגה ... אחר
להם רב״ירד

רש״י ואל תענה - ע׳ רמב״ן

ת׳ הרב״ן - ב׳ מיני משפטים חמץ טמון וי גדולות, ג׳ אומנות חמץ נוקשה
ולא מוסיף חמץ נוקשה וי גדולות

ג' שבט תשנ"ג

רל"ג

אלו עוברין

מ"ד,

__חמץ ע"י תערובות__ - הר"ן כ"א כו משל' חות אין חייבין כרת אלו על אכילת עצמו של חמץ אבל ע"י תערובת חמץ כגון כותח הבבלי ושכר המדי וכל הדומה להן משמע שבחמץ מעורב בהן אין אוכלין בפסח ולוקה ואין בו כרת אע"ג כל מחמצת לא תאכלו דב"א דשאור כזית חמץ בעין התערובות בכדי אכילת פרס דכ"ש - ושם אם אין בתערובות כזית בכדי אכילת פ' דכ"ש אפי' שאסור לו לאכול אין לוקה אלא משום אותה מכת מרדות - הרדינו מנות גמש משום בשיך קמח על ען דמה חי"ב כרת וכן חלק הרמב"ן - ומשמע בדעתו קרא בכל מחמצת הל"ו כזית בכא"פ אלא דבעי (בשיעור מחלוקת איסור) ולדינא ליא לאו

__ואין כזית בכא"פ אלא בכ"ש__ - נחלקו אם אסור מה"ת משום ח"ש - או בכ"ש הוא ע"י תערובות מותר

__שו"ע הרב__ אע"פ שבאכילת התערובות אין טועמת כלל טעם החמץ שבתוכו ואין ניכרין בתוכו את החמץ אלא שהוא דבלא"ה כגון כותח הבבלי שמערבין בתוכו פירורי לחם חמץ להחמיץ ואין בכותח טעם לחם אלא חמיצת הלחם שהחמיץ את הכותח שפוגם דבזה איסורו אין כאן איסור מה"ת אלא דהחמץ המעורב בו ואמרה כל מחמצת לא תאכלו

__חמץ נוקשה__ - ע' במ"ב דרך ס' מ"ד שמביא מהפמ"א שמביא ד' פירושים שלא נעשה חמץ גמור או שאינו חמץ גמור אף מתחלתו לא הי' ראוי לאכילה גמורה וראוי לאכילה קצת ויש שפירש המ"ב דלפי דבריו אם אינו ראוי לאכילה מעולם כ"א כמו קמח מים או מחמץ הוי נוקשה - והוא בכלל חמץ דבטעמא לא אינו ראוי לאכילה מפני שלא נגמר חימוצו (או שאור שלא נשתהה הזמן ולא נגמר החימוץ) או נוקשה בעצם כיון שלא נעשה עיסה אפי' שלא נתערב בו מחמיצין

גיד ואלו ונראה לר"ת - עי' תד"ה השאי' ריש מסכתין - ומובא שם בלכה לינא ג"י
גם בהמול ע"י תערובות וכן מוכח מגמ' כאן; ובה רבי וע' רש"ב ר' יהושע
דברך

בש"ש - מש"א ממנחת דרך מה תל ר' בפשי' ס"ל דנקשה נחשב חמץ לרמ
גם למען תבשם ושהתה על חמץ נוי"א מיתה מכרת - ובתערובות
הגל' משפבו לבעת
שיטת הר"ת - ממקר הדין צריך לפות דלא כמ"ש רש"ע הרב, והוי כיון רק
לנגי' אביהם, ומוד מוסיף בפשי' קפוא שהאמיר הכתוב דרי' לא יראה לך
כי כל אוכל מחמצת ונכרתה - וכן בל"ת די ככרת לית די בי'

שרו"מ - מה לגור נקשה ב"ד חי בתורת

פת נקי' בסמיבא - ויש מתלעין שפן רמו (ס"ב מהל' ב"עה ה"י) והסולת שניפן
אותה כל צפרה עד שלא נתאורה דה ר"ח מורסן - לא יאכל

רשי מסמא מלח סדומית יש - ע' מ"ב ס"ק קפ"א ס"ק א' שיש לחוש שמא מחמץ
דמלח מעט ממלח סדומית וע' הגהת יעב"ץ

(רל״ו)

מ״ד,

לחולה סכנתא - ע' הגהת יעב"ץ משיג אמ' ברכות נ"ז שלשול סי' יפה לחולה
ומתשל - היינו הוא מאליו

שמנקה אינו רק מן הצמר - ע' רש"י, ותוס'

לכא - ע' הגהות יעב"ץ ובאוה"ג בזה

אגל טיפא - ע' תוס' הרא"ש שמשמע שמשירות אחר גשמים - וכן ל' רבנו נסים
ועי' כתב הרב - שמשמע שהדין הוא לאחר שימוש אל רבנו נסים
ועי' דמפרש הווא במשמשירות מוסיפין הדבר סולת (באין נותנין סממניה
אותו)

כסי שבר הכתף - ורש"י זוטין שבר ממי שמתין - ע' רש"י, מ"ב, נ"ה וא' - ותוס' מוזן
לשון בקמ' בעצמו די מ' שלו

רל"ג

רש"י ואין תנא דמני הוא - משמע דלאו כתנא מ"ג, דהא' נוקשה ע"י תערובת ואזיל ס"ל כתנא דר"פ ריש פירקין דלא שמשמע דהוות מעורב הוי נוקשה טפי

רש"י שיאור ומאי לאו כמשו כונתו כמש דדרש אמרינן דאין למידין מתערובת
(1) מנוקשה רק אי מדרינן נוקשה כש"כ תערובת שא"מ שכבר דשפא"י, ורצה ר"ל
אי הכי דלאו נמי להכי הלו דלאו - משמע דלאו דבעינן שיש ככרת על נתחמץ מתחמת כא"מ דינן מתחמצת דאיפכרה ולי"א דגוף דחמץ דבפו דכל חמץ (וכמשו דלאו כונתו דרנן על תנא ריש פירקין דשיטת רש"י

רש"י וכל עושין - שהרי עושין מלקות - מני לאו שאין בו מעשה, לאו הבא מכלל עשה

תוס' מאן - משמע - אפי' איסור לאו הי' דו - ע' רמב"ם רשב"א שהמר הכ"ק משמע כן
(2) מסוגיין ועי' רשב"א שהמר דאפי' איכא איסור מ"מ משנה' תולין משמע דמשלק, קוי חמץ
רש"י תניא כותי הואיל ולאו בני אכילה נינהו - משמע (3) דבל תסרון דנוקשה לאו הוי מתסרכון חמץ שרו אלא דלאו בני אכילה - ולפ"ז אפש' דמשנה פט"ר ר"א מלאו - ולפ"ז משן הילך משום ס"ל לרש"י דמחמרין עליו דגו' רק הוא שיטת הר"ן דבאמן דפי' דנוקשה הוי דברון עשה עליו גדו' מכות ע' ביאור הגר"א תמ"ג ס"ק ה')

נוקשה לר"א על - ע' תוס' מ"ג, ד"ה ר"א - והגרע"א פי' אליבא דרש"י דלקמ' דמית קאי על ד' איסור דכל איסור דנוקשה

תוס' מאן איכא שום קרא דמרבינן מינה חמץ נוקשה - יש לה או דמיון קרא לזה משום דתל"י לז' דמכות דחמץ דפסח וע' רשב"א דמשמע שקרא מכשיר נוקשה אבל א' תירץ לחלות של חמץ דפו דנקא לרמ"

(1) קושית הגמ' דכיון דבעי מה שלמדין מהא ה' דבעי להעביר נוקשה ק"ג
(2) למ"ן מנחות
(3) נ"ב בשי' דחולין כיון דזה חמץ הוא ונוזל דשבת ל"מ משום דאינו חמץ בראוי
לאכילה הוא משום חמץ נוקשה משני - ולמ"ן נדר דבו שבפני הוא חמץ

(רל"ח)

מ"ג:

והשתא דאיתשבו דבית חמץ - יש לפרש ניחא דאיתשבו רק דככר ולא
דאיצטריך כמ"ש לעיל (רל"ג ד"ה א') ואולי דמתמעט לאו קבע חמץ
דרבים ואין דאיתשבי לככר אולי לא נתיישבו ללאו משום דנפיש
כיון דמצינו דאיתנייהו דנימריהו דחמץ מדמיירי דבככר שייך לימא
למימר דליתנייהו כלאו דחמץ

שדעת ימים גבול אליו - מנם למידין דקאי על כל ראשון עד לעולם כו'
ודרשי' שם

אפי' אין - דאשי סדר ד"ש קומץ דפחות מכ' זית דבעינן כזית - ועי' תוס' מנחות
נ"ח. ד"ה אשי ואת מנין לאשי לרבות חצי זית דילמא כי אתא קרא לרבויי
כזית ואפי' שאין בו כדי קומץ - וי"ל דסברא הוא דבירוא דכל אתא לרבות
חצי שיעור - כמש"כ אין מפרשין כמ"ש כאן

תנו שם על ריבה ח"ז - פי' דבקטרת שאור נתפרש לאיסור אלא על פחות מכזית

דליא אוחזין משפה נאמן - עי' כש"ס דבפ"ש כאילו הי' כתוב כי אוכל כל חלב

אבל מאן דבעש כל אפי' לבעש שאין סברא - מחלוקת יסודי - דבני מנחה
נלמדין מסברא (ע"ל קרא סברא) ונחלקו אמוראי אי הלכה זו מותנה על
הסברא אי מוכיחין מהיתר - או אזלינן בתר הסברא

אבל ס"ד משום קו"ם עי' רש"י

קדושים

אלו מותרין

ע׳ג. שיטת רש״י דמקפה - ע׳ תוס׳ דלעיל - ותוס׳ כשיטת הבשול משמע
דבל טעם כמקרה ע״י דבש שמנה - ומשנה דמין בינו בטעם בצורת
באינו מתבטל - מש״כ רש״י דהו״א דיש של תשובה זה - כמש״כ כונתו
משום דינו בשיטת מבטל לאיסור ואין בשם קיש בשיטת רש״י
בגדם המ׳ היינו בנחשב כמעשה אכילה ולא בנחשב ההיתר
כתפשא של איסור כיון בגבו דבשא שאו התערובת אף התערובת
חז זה של תשובה (לאין מלקות של צבות) וכמש״כ לי הדין
בעוקר טומאה הוי רק דין בערון במשיר כהוגא וטלשא בנוקה
שזו בו ואינו מעקר טומאה (ומשנה אלו דבין מלקות של המין
או כויה דכאיב) [ונבו בלא כמנחת דרוק סי׳ נ״ך במשמע מינו
דבוי בן בצורת - ובימים טומאה להי]

ע״ג. תוס׳ כאן - ועוד דהמל מיל גאונים - כמש״כ חמץ איסרי דאופן שמקריש הוא משג
כניכר פאיסר ומשנה הוי כבוק מש״כ דהקטרה בשל עם איסור על דאין טעם
והוא איבו חידוש באל ערוגה לאינו ומין אינו מתבטל

רל"ז

מ"ד,

רש"י ואמה דרבנן ביטול מדאורייתא וכו' - משמע דיש עוד תערובת הולך אחר טעמא
נמי של תערובת יבש ומיהו לא חשיבא כתערובת לענין - כמבו' דמש"ה ביטול
דאורייתא דהוי דבכל נחשב כתערובת וכמש"כ אצל נבה מג, ע"ה א"ג
וכמבו' מקום דביטול דאורייתא ושל תערובת יבש שיש א"א לידע בתערובת לחולין
כיון דאי נפילת נחשב הכל כתערובת וחסר המרבה (כסברת הפר"ח) דמין
עשירי ודאי) ומשו"ה שיש אפשר ללקוט דכ"ת (דא"כ דביטול דאורייתא
אין לחוש כלל) והנה מסוגיין משמע דאי"ל כל"ת דרא"ש והיינו
מצטרף לאיסור לא ביטול דאורייתא ומשו"ה א"ג לעשי' חלב של סמא וקודמת - ואין (2)
רש"י של נפי' כמו שאבל בלא חי"ב - משמע דמיקר הדין דמין אכילה בלא

רש"י ומשני דבכל שיעורי אכילת איסור - ודין כמשת. מצטרפת אכילת השיעור
מורה דהוי שיש דיני אכילה ובדרך אכילה דיוה"כ כשיטת המנ"ח שי"ג
ובזה כמבו' דרכם קכ"ט

נ"ל אמאי כל"ת דרא"ש דאורייתא אמאי אמרינן שאני אומר - משמע דלא איסור
ח"ש דתערובות דבלוה קשה קצת עוד[1] - והנה רש"י פי' דבקושיא הוא
דהוי מין במינו
נגל מקום דבלי אינו מקפיד - ע' דמהרש"א שפי' דלא הוי דמין ממש (דא"כ
לי"ש דינו דבינו מצטרף לאיסור ומה החזר בגלוה תשובה שיש בזמן
ומשו הואיל ונו לוקח ... דאורייתא ע"ש - וע' דבעל הר"פ דבקושית
הגמ' דמשמע דבחולין מצטרף להשלים לאיסור שיעור דיוה"כ לקבל טומאה
מדאורייתא (והנה מש"כ דבסוף משמע מדאורייתא קשה דבשומן שיש בזמן')
ומתשל משום דינא דהיתר מצטרף לאיסור דבמו שמצטרף להשלים שיעור ...
כן מצטרף להשלים שיעור כביצה לענין קבלת טומאה ושם מ' משום
כל"ת דרא"ש - ופי' דבאכילת השלם אגב דלא מהני ... גם דבעין אכילה
נמצא דבפ' כל"ת דרא"ש משלים הטמאים לשיעור חיוב והי' לשומה
לענין קבלת טומאה

① שו"מ שכר דמשי' בעל ז' (שלא טלה כמקר) ויש עמוד ד', אשלבו שאין נבי
בבש אתה משפטם

② בזבז ביזור הוא בצאף האישה מלב לבמו נשארת איסור שם מקצב
החוזין להיות כמותם

רש״י בסל את כל הקדרה - או כונתו כל המאכל בקדרה לאפוקי השום והשמן
או כמ״ש הכ״ש דשיטת רש״י דלא אמרינן באצי מפסיק (השום, והשמן)

רש״י ואי נעשה כמעי - משמע דסל שבלע שיעור משהו הוי נ״כ דכוותיה
ומשמע בשיעור אכילת פרס קטן מאוד מבשרו ד׳ וכ׳ כוסות דשיעור
אכילת פרס

(רמ"א)

רש"י והא ואיסור חלב לבני נח מיהא דלאחר שלש ממשות - כמבו' בקידושין אוסרת
הפירות ואוסר רק פירות הגדלים ג' שני' ראשונים והכי הכ"מ אוסר
יין עד לבסוף ואיך שהפירות שכבר נאסרו אסורין לעולם מ"מ לא משני איסור
עולם - ועי' רבה שמפרש יש היתר לאיסורו - דבאיסור עצמו הותר לגמ' ד'
משא"כ הפירות שנאסרו - ומשמע שפירש שנ"ר אין איסורו איסור עולם שאינו אוסר
הענבים שגדלו לאחר ד' ועי' דרכת אפרים

גמ' והא ורב פי' - מוכח מינה דסבר הוי המשבח מאיסור ערלה ולפי"ז
אסור בהנאה, ונהג דחו"ל

גמ' שם אין בו היתר לבשר שנאסר - ע' משל"ב דנפש"ג למה נבשיל
בפרק נערה המאורסה שנת תשמ"ט ג"ד; ד"ה משנה אליהו

רש"י דילמא מין לאומו - ע' בדרי דבר (טעם כעיקר) ג; ד"ה ומאי

רש"י בשר בחלב - ע' בדרי דבר ד; ד"ה המלה שגורס שטעם הכשר

ורב טעם כעיקר מנ"ל - ע' בדרי דבר ד; ד"ה והא שהמו דרבנן
דלרבא י"ל טעם כעיקר ומנ"ל בשבת אי"ה טעם כעיקר - ומתרץ דאי לאו
טעם כעיקר אז יותר היתר מאיסור (כל הפת דלא נאסרה משום טעם
כעיקר והלך הפת שלא נבלע בו דבר באמצע ר' היתר משלטל
לאיסור

רש"י חייב באכילתו כזית כולה אימר - עי' ד"ד ה, דסלי להגמ' דלן ממש
והוי בקול שאין בו ממלה - ול"ש בו איסור אכילה - דל"ש לגבי טעם
וע"כ דנתהפך לפי' הגש

רש"י ורמב"ן - ד"ה כמבו' גבי היתר מבואר דאיסור הוי הלכה דהמעשה
אכילה שנחשב כאכילת איסור ולשון יקדש משמע דלישנא תפיסה דאיסורא
וע' בזה שמוא'

גמ' כאן ונראה לי - ע' המפרש חזוה שמתשה שיטת רש"י בשאין עריכה
שהמדלף עושה רעננות ולו מאיס הלוש אפי' פחות מכזית [מיד]
אבל רק באולק ומאיס לו, וכן אי חלוו צויל בינין כמאי
נ"ת בלו מעשי אבל רק במעשי בנין דכזית, וע' גמ' הכ"פ
שמביא רשב"ן ר' יחיא בפשי' ס"ל בעמקות שאין עשוי להנהג אמשין
הכ"י שלשה (ולפי"ז איירי שיש יותר מכזית דכלים) משא"כ אה"נ
הכ"ם מתפש באיירי שבועקים דכותלים או דקרקע
המפרש חזוה הלה בפחות מכזית עוזר משום ח"ש וע' דרינו
בגז (לו דספרו ב"ה אלימא ורבשי המגיה אות ט' ועי' בז"ם, אות ק"ג
רש"י ל"ט הוו כולל במסגמא דעלינן - לשיטת אי"ש עורא בגבו גבי
של ד"אל - ולבוררה להחלקים ב"ל במעשה טאני - ולפי"ז יש לו קושי
דכ"ב א"א ולעין בשבו, מדלו ה' - כון במעש לו רטין, ור' ט"ה.
ע' בזה בפול חמץ יבוע בלא דיטלו

ת' הרן ומ"א בשפסבק רחו ומפולש בעין חיצון, ובשבוא בו ואינו
מפולש א"ב

גמ' כאן - דמקום לשה וודר - לשון עודר אינו מגון לחז' בפני חשש שמא
יגע בו הע"סה ודגמ' הר"פ כותב כיון בפני בזה חשש
בג"כ אינו מובן וע' תבוא ס' קט"ז ס"ק ט' וצ"ע דמנהג

(1) וכ״מ מפמ״ג אף יש כב״ג דמקום א׳ ואין שלו (היינו שאינו דמא)

רמ"ג

ב"ה

רש"י ד"ה לתקנה לשירה - משמע עו להפריש מנה של אכל

ומהו של בצק דניפה - כמשו בפאות ג"כ מסיר חיפוק האיקה באלה
הי' צ"ל לבער החמץ כמו שאר ח"צ שאינו ושוי לחנך - שיור באלה
לפנות רעקא קשי אמר שנסתפק הירושלמי אלו פגי למה להצא או
צריך לבער כולו - אי נימא שצריך לבער כולו עו יפני הסרת החמץ

קרני כוספת - עי' תוס' שמפרש בירושלמי ג"כ דמין מעשה להורידו
מתורת אוכל ועי' אי' אג"ס שפתל מוסיף דבאיו לאוכלה וסוגין
איכי דאינו כאן לאוכלה ורגע לירושלמי סגי דאיוע ועיצו ורצה
לתקן מעשי טאו דטיט - אבל דבאיו לאשלה אלדא צריך גילוי
מעשה לקלקל ולכשרא מעשה לתקן עכ"פ תפני ורק להוציאו משם מוכן

מטלטלין טואו דכריבה - לבורא לשיער רש"י איכ' לטמאו ואפשר מעתיקו רביבה

דרידרת הארבעין - כאמו כוחש בתפל מאכלות משם ואינו ראוי לאמר
עיסוי - עי' בראש שפאר דמם נחלקו רבן ותכמים

רמ"ד

מו.

רש"י ד"ה דבק החרש - שאין ניכר שבאמת כל הכיפוף כאן, ע' מאירי שלא הכריעו כאן לגמרי

רש"י לענין - ע' מאירי תוך קצר שלא נשאר לחשוב לענין מיסוך דלהלכה עלבון
אלא לשונה להעלות כלי של רמב"ם - עד פסקה יש לשער כך לטרגא ולולך
מאיר וראיך א"צ אלא ניתן לו רמב"ם שיש פלס

כ"מ דיבורו פה הוא על יעשה אבק מיסוך דלהלכה לתפלה אלו יצאו ויוצא
ועבר הוא וכלו כדי להפריש חלב טהרה

גמ' ותפלה - ע' משנ"ב - משמע שמותר כאלו"ז כיון בתפלה דקיון לא
מפסיקין על מה שמשמש שימוש זמן תפלה - מש"כ דמנין מפסיקין
בערב תפלה דיתיבות מתפלה דקיון - הפסק קש"י לסתפק כאשר
יסופק אינו שהם רק איסור (צריך אונן משנ"ב דנ"ט) מ"מ אלא
הכא יש שיעור ב"ב מילין ועי' דחול הלכה באידו שניטל יצו שחשי
ואעפ"כ צריך להלוך ד' מילין - ועי' דמעט הרוצה

ד"אור הלכה קס"ג - ומסתברא דבשעת נסע דגמ"ו פרחא אין חוששין לזה
אבק הפסק אלא לפי חשבון הזמן של הילוך ד' מילין שהוא ע"ב מינוטין
וכ"כ בשבות כעד הרבה ועי' אג"מ נשבעו חו"מ ס' ע"ן ועי' משנ"ב דאלין גם
המג"ש (נדפס 1952) סי' צ"ג ס"ק י"ג

אמו הרשאה - מלשון דרש"י נעריץ ביותר אגלה לכל אלו שאר דימוי שפו
מלאכה - אבל ע' דרש"י דיבה שו"ע זבואו דבר שיפה משום בפירוש
שאז לברך - בכלל הרווה לברך הוא בפקודות נף דיוס לברך
ואילה היא מחשבה ונאמה דלשון שיפה לו והוא שמן תשמיש
שנטמאות בענינה"כ שאין קדשים טמאים מתקבלין דיוס בתמונה מחשבה
להרגע בבגדיו כאש חשבון הילוך מלאכה היא ועי' מ"ג ש"ז שמואל

(1) סעיף ל', חריג בשכרטיס לסוף צלעות להחמרה יותר אי-פעם

[illegible]

רמ"ה

מו.

ט"ו.

שמעתי ירושלמי פ"ד ה"א בשבת, באיסור להביא האור דמשורת
קדשים ונפל נבלת דשבת ויש שמעתי מחמת זמן שלו יתגעל קדשים רו"ו

רש"י ר"א אומר - כמשל כונס בשמן כמושה מסס למלקה ומי בלת דרבות
ליבי בה לחם דסול בשמן ורבת שבו סיקה שבר בבה לדא
בא' ס"ל כהרב"א ז"ל ממלא על נתמיה דחלה ואפשרה
לי"ו דמא דאפיתם ע' רש"ש על רש"י כו"ל

גמ' דבון - ע' תוס' הר"פ שעמש מהו בלוח מי אנרא בתי בלרעא דחישתא
ונשעש לחלק דין חטי לרישה

גמ' עד שתפוקה - ע' תוס' הרשב"א שנסתפק אי כפן גבול דמי המנה
שמש לטלול קרי דחלת תול

(רמז)

מן:

רש"י גד זרע - ע' רש"ש

רש"י טוחן - ע' רש"ש

רש"י לא - ע' מפרשים

תוס' הואיל נותן פחות מכביצה יש לו מסוגין מן, דאיכא פלוגתא מפורשת
אוכלין במשקין בתבשיל ע' נוי"ה וע' בר"ש

תוס' הרשב"א אמר דפליג מפני שאלה דמ"ש בפול טל ואי

אפיקי ים ח"ב סי' י"ג נ"ד, שעולה באכילה גוסה מקרי אוכל נפש
ד"ש סברת כלה באחד במשקה, ע' אכילתו דבא עושה כן
לעשות הפסד ממון

תוס' רבה אי אמרת הואיל - פי' בי"ט מכין לעצמו ע' אפיקי ים
ח"ב סי' ט"ז נ"ב, ד"ה אבל, וע' תוס' הרשב"א בשבת משין דבש ①

תוס' רבה ע' שו"ת רעק"א סי' ה' ד"ה ונ"ל וע' אפיקי ים ח"ב סי' ט"ו שהביא
שו"ת הגאון באושיטין הנ"ל א' דר אורח והביא דף לאחר כ"ג
דברי שלא יחזור על לאו

(1) שאינו כאילו היום דבק הכנס ליהנות דה - אין בזה שמוע
כאילו ליהנות דה היום לא הכנס למצא ולכן מוז שמדר
בהשגא דבזה דשעין יאסר ושוע ג' בשבת משנה [illegible]
אם יש בזכות דבלו ליש מואל וכמו שמדר המשו

רמ״ז

מ״ו

רש״י לא ודאי של תורה - דאזיל לשיטתו דגם אם לא ישנו עתה
אע״פ שאינו שלו שזו׳ שכ״כ הרש״ש

מאירי - דשיטת ר״ת כל שאינו מכוון לצורך אע״פ שאפשר שיבוא לידי
צורך דרכיסת אותיות אין מפקיעין ממלקות - ולחקה ודהתשאה
ואע״פ שהתשאה ספק היא שמא יכנסו לו אותיות - מ״מ התשאה
ספק שמא התשובה [מורה מש דלר״ת אין לחוש יבואו אותיות
אינו לתקנה וע׳ באפיקי ים ח״ד סי׳ טו ד״ה ונסתפקתי שנסתפק
דבה, וע׳ באמרי בינה הל׳ יו״ט סו״ס ו ד״ה ונצא בתשובה שבמלה
ע״כ דלר״ת אין יבואו אותיות לא יתמיד] וע״ש שמביא משנה המפרש
כל שאינו סעד אין אין משנה דבש גם דבריו למחרתו ואם כן
דבריו כאן הוא לו (ואינו לחקה אלא לר״ת) והמאירי מסתפק בדבר
אין אנו דברי שמשירו

רמב״א קכ״ז גולה רבה - דעות י״ל כל שיש אפשרות לבוא לאכילת יו״ט
מחמת אשה יאכל וכו׳ מ״מ אלה של איסור מלאכה אף שאין באנו להכריע
את המציאות נכריע מכח כש שלא יבוא לאפולה ויש אחר לאכילת חול
שאין היתר אוכל נפש משנה הצורך אוכל והרי מותר לבשל את
שיש לו קדירה אחרת אלא דהיתר פקוח אינו כן יכל שיש לו
אסור לו לבשל רק לצורך פקוח בו מה שדה וכיון דמכריעתו מכח
כש שלא יבוא ויבשל גם לצורך חיה של דישאו, ועי׳ המפרשים חלאוה
דבאנו יו״ט במלאכה דשבה נעשית (דהיתר כמצא כבר) שמרי מותר
כל היום דהכנת אוכל נפש ואלו דעורב איגלי מילתא למפרע דנעשה
באיסור ואף דשדה האיסור קיים והיתר מחודש ודעת עשית
האיסור עדיין לא נתחדש ההיתר ועי׳ דבר זה. ד״ה ... שמשאר
שיטת רש״י דלהם הפנים וכו׳ עש״ב

(רמ"ח)

מז.

גמ' ואי - ונראה לפי' - כמש"כ להל' אפי' דבפשטות שגג של לחה"פ היינו סיבה לחה"פ ולפ"ז שדות רחוקה כולה רק שאת הבא ולהב יוט

גמ' שם אינו כשר עד שתנפה - אינו משון דבפ' שאינו ראוי לה עדיף אמתנפה, ועי' רש"פ ועי' אסור ללוש כאינו ראוי עד אחר נפוי, ועי' גמ' הרשב"א כשנופה עשה, רשות נפוי אינם כשר

גמ' ורש"י ולוו איכי אלו דבאנפי"צ - כמשנ"ל שפי' פשטא לי לפגמ' בל"א שדות רחוקים כאן ועי' מנחת הרועה

ורש"י מנפשין - משמע כרש"י. כגון האומר הוקצה

גמ' כנשר - הא אין יוצא נבלה - משמע דלמ"ד מ' משליכה קדשים וע' גמ'
ירמוה ה': ד"ה [illegible] - דשליכה קדשים על ראשה מעלים ויצא לשרפה
לזוהר יוצא - והנה מהא דמסיים הגמ' ולמ' כנשר משום דאין עושה בהמה לג'
ועשה, וע' דה' הכן ואין יוצא נבלה משני עשה - דאין שורפין קדשים, ולפנין ד' מקוואי
אין משמעה כא הגמ' - משמע דבעי ר' קושיות - וע"ע דתנו הרשב"א שמשמע אינו שפוט ②

גמ' הרכב מקשה דלא הוי קושיא - ומתשב דהוי חולין ותני ד' לכתוב
דם צפור זה שהיא דעקום חרישה דבהמה אמר הוי משכהו ①
ושם מקשה דבעי עשה ול"ת - ומתשב דבעושה של כיסוי בולתה הלאו
ולא ילקה עליה ובתר הכי דבעי אחלוק ומשוה אותו כנשר ויוצא
מ' שני

רש"י דם צפור חולין ולא מנבלתן ד' צפרים ותיוה טומאה - ע' תוס' ס' קב"ד
שכותב דלבעת הרב כ"א משני יוצא במה"ג אף חרישה מותר לצורך
אוכל נפש כיון דאסרינן ד' ושחוט עם שלא לכסות הוי כמכשירין
שא"א לעשותן מערב ③ (דב אינו מותר לגמ"ד משום שלא הי' יכול להכין
מבער משמו) או דבלשינן מאתמול שאי לצורך מלאכה משום מחמ
וע' ספר הישר שמקשה על רש"י הלא לגבי חרישה אסור מעשה אין לה משפט
אוכל נפש ומשכחת טומאה נותר כנשר - ואולי אי דמינו מלאכה כנשר
ולעשות לעפר שם א"א לבן לחרישה כמכשיר דאי החרישה צבי אין לה ⑤
הרינו מצוה משני פרכת שבפלוגת הוי שעשה של כיסוי יצאה לו
הלאו (ועי' נמי אבעיא דמיוט הוי לאו ועשה) חזינן הי' בן בעשה דוחה
כמו לאו מפרכין וע' רש"ש

הרינו דבר מקשה על ר"ג כיון שאינו מקיים שום מצוה - הא נאמר
משני שאפשר הי' לקיימה - השתא מיהא לא מקיים מידי - ואולי דהכ"א
ס"ל שהאיסור דוחה ויש חילוק אפשרו והר"ב ס"ל שבקיום דוחה וליכא שום קיום
הרינו דבר משום הרמב"ן אבל בהשתא ליכא דם צפור ראוי הוא

① מאי הכא הקשה דל״א הואיל שאם הי׳ לו לא צבור - דאפי׳ מאן דאית
לי׳ הואיל הוא בדבר שיכול לבוא לידי היתר דאי מקדישו אורחיו נמצא שלא
עשה איסור כלל - אבל הכא א״א לבוא לידי היתר

② קושיא רבה

③ אלא עכשיו שלא ידע שיזכנו לו

⑤ עפר והגמ׳ שמחובר דאפשר בלבוש יד היינו כיון דבלו רמן
מלאכה להשתמש עפר מחשב דפתחרישה גופא הוי מכשיר - ולסרכא
כדי איכא דמשום פעולה דר״ב (רע״א) במחשב פתרישה
דעיבנא ואין שעפר פכתישה כיון דבלו מחשב כמלאכה עש

ר״ן

מ״ב.

שיצא אדם ושמרו שם ויקיף מלאת כיסוי בשק חטאת (לכאורה כיון אינו רואה אדם על אף עכשיו הוי כאורה סמוך לשקיעה א״ש המאל)
וצ״ע בכ״ז בדין בפתילות לא הוי מלאכה מפני הכדאי דשעת החריצה שאינו מתקיים מלאכה ומשין רבה מלאכת כיסוי

המאיר והעוזר לזכות - ע׳ בגמרא אחר יומא כ״ח, בבק קי״ד דסול בדין

גבול כתישה ומפרק הפשר - אינו משכן בהא אירו שמושה החרישה רכונה חרישה ועבירה ועל אי נמאי הטעפר אינו עושהו לאבד לגופו וכ׳ טה. נ׳ הטור באין בה קושיא הרי בפוג קושה בפני פס״ר בתנאי אי הוי אלא בי״ד שנה דמעה לר״ז ערב אותו בצק שנמצא קוצא בו משמשין הגאוה - ויש שפטו מגדל נרבעת מלאכה מעשית עיקר הפעולה לבשל במלאכה שבאו הדברים.

סוף לחותך כלשון יג - ע׳ רש״י בפנים קוצץ כחושם

גבול כתישה - טפי - אינו משכן כונת וגם הרמב״ם נ׳ פי׳ אותו בצ״ל פר׳

ועיין עצי מוקצה - ע׳ אפיקי ים ח״ב סי׳ י״ג נ׳ נמ״א עד אלף, נ׳
צ״ה והרמ״ק והמכתם

ר״ז פי׳ באירו שמשמש אבל סמבתו ולפיכך קין לה״ה וכל לבנות ח״ב
אי לו רואין ודמה רבה מוכיח שאינו אלימא בגוש

גבול התפוצה - מקשה בפסח נגרר ה״פ בקצו שיצאו פסח משמש
שיכול להיות אחת פי׳ נקרה ולא דכור

ועיין עצי מעשה - ע׳ בגו״ש כשמשמש דלא הכנה מאתמול הוי כאילו
עכשיו לתשמיש בו ונעשה מחשבה העושה למלאכה

① שלב שני מעשה הלב שכשם שאנו הנו שיהי' לו דבר צפור
בשעת התפישה כיון שבפנו חורש דקות וכואם שאין דבר צפנו כלל
וזהו חלק היראה לשם

רנ"א

ונ"ל עצי הקדש - ע' גם הר"ן שכתב בתוה"ד משום מחילה וגם באירי דפאות
משום דליכא מחילה רהיטת לשונו משמע באופני דרך האופן שאינו נהנה
שום - ויש לומר כיון דבשני אסור דהנאה אלו דאמת אינו נהנה שום
שוי דמשכ"ן חצאה שהביא כן רש"ל הראב"ד בשיון במה שהשל אסור
אין בו נהנה דשום - ועי' שהביא זה אגב מג, ב"ה ומוקדשין שכתב
דקאי דליקי זה לגוי במחילה כיון דבחרישם אפשר דהנאה (ויש לו
דבשעי הבעלים נאסרו אבל מה שיש לו קרקע חרושה יש שום)

מגמ
שה מאפר ושפטו - ע' בש"ש שהביא מתורת אמת דקרבן רא דיקור בי יוסף
נשיא דקדו שם לו הוי מוקצה

מ"ג ואי אמרת איסור מוקצה באורית - ע' בש"ש שחלקו דאיסור בשעת מיגו
אי בפסל מה"ת משום מעשה ישנה

והא את הוא באמת חילוק מלאכות לשבת - ע' בש"ש שהביא ממנ"א
רב"א במה שהשיגו התשובות מחלקות וזמן התשובה מהך ב"ב
וו"ל דשעת עשית הלא הוא משום פעולה לעשות המחב
הקדמה התוו משום משל ולהנה דבשוטו אבל בא"ר והקדמה הי' עומד
על הרצים ורק הדמר העצם וכיון שאין חילוק מלאכה חי"ב א

רש"י מותר בקשיא ליה - ומותר למזור ע"י מאלו - יש לומר אע"ג ב"ש חומש
של מעשה בידים אבל מ"מ לפי בשיטי הר"ן שמותר למזור זה איסור
שהותר פה מלמור על כל כבוד וכבוד דאכילה נראה לחולה שיש בו סכנה
והא כעשר עושר דכל כגון על ג' - ועי' ראשונה כסף פסק שמשום זה הוי
מחשבה תחלה עם לדעתו - ומלשון באירי דיוק אחרון - וע' שנה"מ במשפט
אירי בשני או בזמן לדעתו מ"מ ואינו עושה על הרשות

דחטין קדין - ע' דפי' הר"ח

(רנ"ז)

תוד"ה משום - ע' בשלמי גמ' שבת הערה צ"ד שהביא מהם כהנים יוצ"ב
מה"ת סי' ל"א שיש שיטו כבי' נתן מה"ת דחלה

רש"י אמש ?- וקורא שם ומשרק. צ"ע במדרך לאחר הקריאת שם ומ"מ חי' כל"א
ויוצ"ב שבת שמשרק להפריש חלה וקורא שם ואומר ה"ז חלה - מג צ"ע
דצריכה לשנו ושורפה משמשו או למש
תי' הכן - נמצא הרוצו בשא מונה לר' בתנור מלרפן בקרמו מיסה ולא
חי' שיש הפרשה שאין פסל מלרפן והי' דאלכו ומלחו האוף

תי' הכן - סבנא בג' נשוו לו כיון שכל שעוסקת דבלק אינם מתמלא ומתרף
במישנן שמא תשפא ידי מלהתעסק דבלק - ואליבא דבג' אין שאינם עוסקת
דבלק אינם מתמלא דבאמר ר' אליעו

שיאור ישרף - ע' קו"ן ריש פרקין את חי' שמפרש שיאורי דיו"ט ושורפו דבפי'
שלא יתמלף, וע' מ"א אמ"ר סק"א, והנה דמתג' דלמו כיצ מפרשין הם
(1) באין שורפין ורשו י"ל כפשוטו באין שורפין קבשיו דיו"ט ואלירא בטל כיון שיש
צו"ל לא שני - ע' שפת שיטה משכש שבתך פי' בדומן נפרם דבשו עיסה
קודו שהכניסו לתנור

מו' בפנים - ע' שפה שבור אי' נתערבו הספקין דאמצע המסה מי"ט בפי'

אימור לכם - ר' טוה, ני' הא דר אמש דרישו בצריתא ב' סיבות בינו קי"ח
ודמתג' איתו בפי"ך כבת על סיבתך ומ"מ דצל"ח

טל עצב אורג. אפי' עלון, ורבה שם לא המורה לבושך

מוט,

(רנג)

גזל לשעות - י"מ או גמ"ז סי' י"ג בפשי' פ"ל במזיקין לענין הרשות דמדרבנן דקלין
והגזל פליגי - ורכונת תו' התוס' י"ג הרב בדלי אירי דמין יורשי תמונין כלל

גזל והכמים י"ל תקנה דרבנן - דשלמו לפשי יש מינו באורית לשרבו
דמקומו משום אגל לשלגה התם בגוש הוי משפרע הכל כממן ונגיסי הכמ"פ
אי בפשי גמ' בגצם מעשה שריפה הוי משמעות

גניא רא - כמגנ הוי רק ראי כנגד רמ

דעה"מ - כ"מ סי' באין דימוי חמץ אלא שריפה ויש לאוש שמא ישאר מן
החמץ ואי לשרבו לפיכך עשו לו שעה יב דיום יג כשעה ו' דיום יד
ויש שמרמין הכל וסומכין דמכפ עד ו' שעות, ורבנן לטעמייהו בכל מפרר
ומטיל לים כיון שאין דנה את מאומה התורה - דירושלמי איבו טעמו
בפ"מ בפ"ש שמא ישנה רפות לעצרו וקרא לדי ג', ורבנן אסרי שריפה
תשומה י"ש שאפשו לאוכל

ירושלמי א"ר יוסה די ר' דקן רואו ורצם מה גדול הוא הזלה שפוקשין לו בשפים
שאידין עליהן כרת - וזי דקבין להבה משום איקרורי באמי באפיס ואכוסת
וקרוהי - או שמו קבלו עליו חמין

רש"י שיטת הרשות - לדי"ד האסן - יש לוי הא המוצב מפקיר ארוחת בג'

שאל מה או מילה - זה דרכה אברהם בדרמוניה יש סבה של אישוו אשה
מפחד גמ"ז

שו"ג גמאי, לסוף מילה - אולי גבם הבפשי' שאם אדם רוצה יותר ממה שמגיע לו
דין דרמוניות ודין דגשמיות מונעים ממנו אף מה שמגיע לו ור' טיה, נ"י ①

(1) הבאה בשמי אוהל שרה השאון הנפש כ״ג ומשני שבצ יוצא מתוק
מנעל האלה תעקם ממנו ואו הצליב לשם חלקם

מיטי,

(רנ"ג)

גטין אוש - ע' משכ רא' קידושין קכ"א

<u>אבל לא מצא</u> (1) ע' צל"ח בפסי הי קושיא בגבאי עלמכי גוניקות כשמתפני המאמש
עדיפי יותר מגז"ב אבל מה אין רוצין המלמד קודיל שמחין אותו
ואי לדבקו - אבל הג"צ דשמין אותו ולכן יגזו רא ג"צ שהם רצוהו
וכאמו סדרת הדלת שנכות המטבח מעין לה נפש וכמו שאמרו
ונחמו להתגרש כל הול חוץ ומלוה ונפש לדרכם - ועי דמשנ"ל תאוה
שמתבך קושית הדלת לשכל לבון קאמר
שבם שבקו - ע' משכנא בשקל נאמסר רע"ב, שבל נאמסם לבני עלמים שאין
בסוכן דעלמות נפש - ולפני הדת תסכה לה להין, וע' צל"ח - בשקל
הוי ריחוק מאכילה ושבל בגוי ריחוק מנגיעה

<u>אסור לגדל רשה</u> - ע' משכנא שרשל דמאכלות אסמכתא - ע' רו שבקיל אף שמכילם
וכשהם יקשה לו. לקות מותבלת כשבות לו יוכל לכתוב את אוגיו
או שאי לותן הנק אף שבשקו זו סיגין של הדמים

<u>כאילו רועל אנוסתו</u> - ע' רו' בכאו משנו יש לו חלק מפורש דמשפט
טבקו אמה ולי הלמוד נתפרד כנשמה לו

<u>הט"ז אשן הלכה</u> - אסור שורש עץ הטעם פרטי שדומה לדהמם שאין
להם לב להבין (2) כי חייך ואורך ימיך עכ"ל נראה פי' לדבריו דכדרך
הנשים שבעלו דעליהם מתגרה דשאל שבהם סוחרים שגם גם יתעסקו
בסחורה ויהי' להם טעם עוה"ב מצד את יתעסקו בעבודה לו יהי'
להם רק עוה"ב לחוד ובאמת אינו כן אלא הוא חייך דעוה"ב
ואורך ימיך דעלם שבזה ארוך שהוא עוה"ב ולמתן מעשי רש"י
אלו שאם נמצא רא לעיה שבה חמום ומשונה יתן שנצברנו
דאין כבם איסור מצד עשיה עה

(1) ולפ"ז רש"י ס"ל דבעי ס' והתוס' ס"ל דבעי סתם

(2) ל ט"ה. נ' המר באומא כהט'. בז"ל ותוס' לצ"פ כב גבל, וע' רע"י
בעל צ"ה כ"כתב תיך פי' המרכה שעבו אורך ימים וחיים ארוכים

רנ"ה

<u>מותר לנחרו ביוה"כ</u> - הר"ן פי' דאיירי דרך אמה הנשור או אחר נוזה
המאורסה וע' מהר"ם חלאווה שהוא מה שירא ואין דבק או לוויה
שסבלות גורש לו ולפמ"ו שהו' מותר לנחרו ביוה"כ שאל שבות דשבת
אינו נזכר מנכור וגזרה המאורסה - והכל מיהם שכל להרגו ונפו
שבאמת מותר לקרוא כבר מעדו - וע' מ"מ פכ"ג ה"ז מהל' שבת

ג"ט [3]
<u>שפ ופי'</u> - ע' ח"י עולין משוק שבה מלפניו שום מעיש יותר דמשי
הלא כמין תשיעה ונאין הגמ' קוצצת מנחת ולכן שנאמר יותר מעלה
ונ"ש שעשו גר מפלק המאלו כרה גמג טוזה שאינו מעפ להכניס לו

<u>חזרה בטומאה</u> - אפי' בשיעור טומאה תלוי דחשיבות אוכל אשר יאכל
וכ"מ ס"ל בשיעור החשיבות אוכל בשיעור למנין טומאה וע' מ"מ
פ"ג הל' א' מטו"א ור' יהודה ס"ל בשיעור שיעור החשיבות של איסור
אכילה אבל משוק מלאת דימור דאמת ליגו שיעור כזית
דבו משיעש למז בצמחים לדור דבק פרות מכניס וכן
למין שריפת קדשים וכמוש דחמא קדשים קמא ס"ל לב סק יב

רנ"ו

ב׳

אור יקר - ע' מהרש"א שהשיג בפשט הדיוק שבא על אור ותורה כי נר מצוה ותורה אור שהיו מצוי למהר"ר - ובאר בו ה' קר - ויהי אחרי כן אשפוך את רוחי על כל בשר

נזמים ואצעדות - ע' מהרש"א הל' נזמים ואצעדות שהן מהאמורות

אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו - ע' משנת אליהו (ח"ג סב) ע"ז דשלו ויל"ע דידע פי' מה שקנה בהשתדלותו בעוה"ז - שלעוה"ב אין תרומה של אדם ניכרים לפי הכשרון שבלו אלא לפי עמלו - השכל הוא כלי שניתן לאדם להשתמש בו בעוה"ז אולם בעוה"ב אין לו כל זה ויש לו רק מה שהפך לקנין רוחני דנפשו - והר"ח פי' שגורס תלמודו על פה, או שקיים כל מה שלמד

ר"ח ר' יהודה אומשלך כנראה זו וצ"ע דכונתו

ב"ח בשם עד צופים מירושלים קבו חשבו הוצרך לדרכו מבו"קט

מאי ולא יהי' כנעני - ע' מהרש"א שפי' כסף יהיו עשירות וע' יד יקירים שהי' במעשירות הי' רק לפי הסחורות שיהיו של כסף וזהב אך לא שלא ילכו כנען

אין כאן עני - ע' על יוסף בצורך סחורה באה מפני שמסר דינים בה בדברים פרטים - אך לעולם כתיב עתיד אי שמבצע גלוסקאות וכלי מילת אז יהי' מ"מ למותר - קו"ל ימי

לא כעוה"ז - ע' רצ"ח שהשיג מהל' אפרים ריש שבמד בלעולם אין השינוי דמשרע הדרכות והול לא העוה"ז כעוה"ז באין בו רק טובות ומגושם שעולם לא תבא הרעות והכל הוא לטובה ואפי' הפורעניות שבא על האדם אינו רעה אלא טובה לנקות אותו ולהכניס וכבר אלא שהאדם בעוה"ז אינו מבין הדבר לאשורו ונדמה דמיון כאילו

① לגשר סתירה

[illegible]

רנ"ז

נ'

הוא רצה אמנם אחר מות שרואים ומשיג הטעם האמיתי
וכמו כן לענ"ל - שרואה למפרע שכולן הי' משפט טובה
והי' לדרך על הכל הטוב והמטיב - וכמש"כ כוונת ד' אחד
כמו ששמעתי מספרו ווינפלד מהבנ"ת [illegible] קרא ביוסף ישית
ידיו על עיניך כי היא רצה בק"ש באופן שאומרים אלקינו
שמשמע שיש [illegible] על פי כן מ"מ ד' אחד בהכל רחמים
רק א"א לראות זה בעיניו ומשו"ה מכסים העינים בשעת הק"ש
והנה גם יש ללמוד ממעשה יוסף בפני [illegible] בשביל כן נתהוה
בכל מ"ש וראית הי' הכל רחמים

ד' - כל המצפה על שלחן אחרים עולם חשך בעדו - אבל אור קאי על
העשירים

וקפוין הן לעוה"ב כי הוא דבר יוסף - משמע קצת בעוה"ב הוא עולם הנשמות
מיד אחר המיתה ויש לבאות - כמו בעולם הנשמות יש קפוין הם
לעוה"ב

רנ"ו

רש"י מן המנחה - ע' תוס' ט"ז ס' רנ"א, וביאור הגר"א שם - הט"ז מפרש בפשוט שמפרש ומתשב"ץ ח"ג דבמו הע"פ סמוך למנחה הה"ד הע"ש סמוך למנחה, ע' ביאור הגר"א משקה הל' חנוכה

קני נשר במחוזא - ע' תוס' דבינו שפל ונשבר, ומה שהוסיף אינו דבר עדין בקודש אינו במשמע מקרא - ומתשב בעיקר טעמא שהקפידו שלא לעשות מלאכה דע"ש שיהי' פנוי לעשות צרכי שבת ושפל ונשבר עושה צרכי סעודת שבת - אבל הכי נשר זה עושה צרכי שבת גם מה טעם סגר מפני שלא לשמה ויש גם דבר קבלת שכר

רש"י המוציא משום כבוד שבת שמוסיפין מחול על הקודש - ועי' חי' הגרע"א על הר"ן הל' שבת מה מקום דבר מחול על הקודש לכבוד שבת ומתשב בפשי' קא' על איפכא קודם הבדלה - בעיקר איפשא בעשית תפלין קודם שהבדיל יסיבו הוא משום כבוד שבת בעוללת הרי הוא כבר חול לגמרי - אלא משום כבוד שבת שלא יעשו מלאכה דיציאתו - שמוסיפין מחול על הקודש - שמוסיפין דאיכר עשית מלאכה אף שהוא כבר חול ונפל משום כבוד שבת שלא יעשו מלאכה ויציאתו וע' רש"י דבר השואל בהבדלה שמשון והיתר עשית מלאכה הוי להיכרא דעלמא ללוות את המלך - בשביל תיקון של כבוד שבת

מג"ש - ע' תוס' בדרש"י איש בשני פ"ב בשבת

יש נפיל ונשבר - ע' תוס' שנשבר ע"י ברכתו שניכר בשמה לא אריך דמאי שרא

רש"י ושין לשמה בשבחה מיהא קא עביד כבש' יהודה - לכאורה משמעו כי יהודה משמו להיפך בכל התבלין לעסוק הוא שיקוא לשמה - ואולי אפי' שעוסק מתוך שלא לשמה משמע בכל להיות שיבא לשמה וה"כ במשנה כמעשה המעשה ואומרין (עם ע"ב) מעשה גוררת מעשה - וכמעשה סוגין אזיל איפכא

רני״ט

נ:

בגמ׳ במשנה דביכורות כתנא ומ״מ חשוב כמחשבה המעשה שאין יכול
לבוא לידי איסור דלימא קיום המצוה וע׳ שפ״א - והנה היטב
הדברים שהביא ס״ל כרב יהודה אמר רב והנה רבא ס״ל דכה במשנה (1)
לאו דני מחילה - ע׳ רא״ה פ״מ שאינו משתמש הולך ויאמר לאו דני
מחילה

מצות התורה י׳, משום משנה וזה פגע רק מצוה משום לדיהמ״ג
פי׳ שמחשב דר׳ יהודה ואינו רבנן דנים שאומר אין לשם
רק להוציא ודנם ענין בעוה״ז ומשפט ודנם מתורה מה
שמבקש הגוף - מי שאינו לומד דנם המין כדי שיבוא מתוך זה לשמה
וכ״פ לעולם ילמוד שהוא כוונתו כן שיבוא מזה לידי לשמה - כמבאר
הגמרא ממאמר יומא משפט הגוף

משום דמיתני כשבר שדה - השפ״א פי׳ דאיירי שהרגמו מן דחה אשר המשלמין
היו רק הבאים לשמוע הדרשה דשדה

המוי כורש כון דבוי לבעק מטה לבו שבר שדה, הט״ז כורש דבר המיוחד
לבעק שדה לה׳ הי׳ איסור

ד׳ מקשה דבשלמא סופרים אין יעשו יחדו מלהיות סופרים משום דבו.
ועוד קשה אפל תנאים אמרא יוסיפו דמלוכה

אבל דילמא - שהפ״א עיסה רודה אורב דמ״א - והיטב הדרשה משמע שיש שם
מ״כ דבר ואין לומר דבר צ יפטר כל המסה דבמקום טאשר K
מפריש חלה כוונו שחצי החלה יפטור חצי המסה וחצי האחר יפטור
חצי האחרת

כי מגבול זה שמיט - ע׳ דאורי רוני חי׳ וואלוזין קוא״ו - קו״ז

① ליצ כונס רצ'ר

ר״ס

נ״א

רש״י את הכל - משום הרהור ע׳ בד״ש דבאי משום כיבוד תפלה מותר
דאפשר צ״ל, וטעמו דכי שמתיר מסתפק אם צ״ל סדרת הרהור
או מתיר אם דמקום הרהור משום צנוף אסור

רש״י רותצן - ע׳ חכמת שלמה וע׳ דבר הרב ואינו מובן קושיתם דכוונת רש״י
דמלאין יחד כל הגמן (וממילא נקל להם להרשל במין זה) ועכשיו רואין
ואין דבר זה גירסא אחרת ברש״י וכמו ממשל שמלאין יחד נימין אין)

ונתנו למזבח - יש לי מה עשו המזבח עם אותן קורקבנין

אבל באיתגרא ואותו חלק שבמקום הבשר

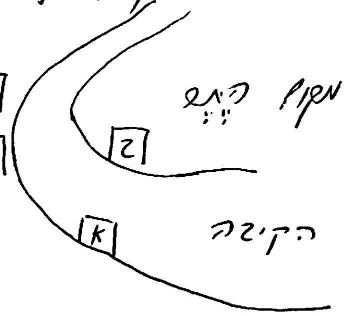

א חלק דמקום הקשה
ב ״ ״ הבשר

עוד רב״ח - ע׳ מפרש״א, רש״ש

(רס"א)

נ"א:

כרוך - KALE

תו' הכן משמע שיטת רש"י - דהנן בפלוגי' אי כבר ס"ל דספיח קציר גזו
ושבתו כבשק שאמם קוצר את שלך אלו שבא ע"י כל אדם שהם דו
משאר בספיחין שאסר תורה לאו מחמת עצמן דלאו חשיבי ולאו עיקרי
השנים אלא משום הרמאין שהם זורעין וקוצרין ואומרים ספיחין קצינו
הפקירות תורה ואסרה שלא לקצור כשהם הקוצר את שלו אלו
כנוסם מן ההפקר - והכי סגי טאטו שאין בהכין דימוי, כיון
שבהם הפקר מה תצלה להם שירוויחו - ונ"ז ס"ל דבתורה חיבה דימוי
ג"כ משום חששא דרמאין

ועל קושית התוס' משום דבהם המתקיימין דאשל-מתשל דשנה בשנה
שאין אורחיהו להיות ספיחין - דבכרוב אי נתירנה נחשדו שאמו מהם
(ואין חיישן דרמאי)
בספיחים מתשול, - משא"כ דהני דלאו הוו ספיחין ע"י טעמיהן משום
דלא כלו לא' כיון שיש להם שרשים

ועל קושית התוס' דהוושם אחר הספיחין דבהו קודם הדימוי מתשל
הכמאן כיון דאיידי דספיחו קצירך נמצא שנכנסו דשנת הקציר
והם מגיעין לקציר דחוזרים

על קושית רנ"ג אין מפרש דרש"י אש דנה קא' לקח מכל אדם
ולא דבהן מן המשומר דכרוב מישינן שבא מן המשומש

הר"ן מקשה על התוס' דבהם יכול לפרש דבאר"ח דספיחי ששית
הא כיון שנלקט דשביעית ויש להם דין שביעית - ונ"ל מפרש
שמחלק בין שאם דין שביעית ואיסור ספיחים קרע - דבזה אינו
נוהג ואלו דגדל דשביעית

אמש אדי' ארישא - ע' שפ"א - דאלו"י משום מחלוקת אין מתירין חומר מקום
שיצא משם ולרבא מתירין ומשום דבל קלוגן הוי דאופן שלא יהא
מחלוקת - ומ"מ מקשה דאביי כל חומרי מקום שהלך לשם ינוהגו מפני

רס"ק

המחלוקות במקום שהיא מחלוקת אין נותנים עליו חומרי מקום שהלך
ולכרא מצינו אסור בחומרי מקום שהלך לשם בכלל כאנשי המקום

<u>ואם כוון</u> שני המקום - א"י חו"ל בכלל שני מקומות

רסג

רש"י ר' יהודה - וכו' והביא לשה כמבו' כן בז"ל - אם לפ"ז משמע בא' לאחר
שכלו יכולים לאכול רמקום אחד אע"פ שפסק חלה חורת דימור וע' רחמנא (5)

רש"י וכו' - ע' שפ"א במקום שפלך משה אסור משם אל חטוב והלך לשם אגלי
(3) משום מחלוקת כמ"ש אני לעיל, וע' דבש"ג שמלבד בא"י שאין בהם למזור
ויתחיר משום בנחשב כאן המקום - והנה התוס' כאן במקום שכלו אסור
(2) משאוריית - ומהו הכוונה למקום שלא משה - שאר בכה לי, בקושית המג"א הנ"ל
אבל ממקום שבלו - לא יחזור על צד ע' בפ"ש שמסתפק א' הולכין אחר מקום
גידולו או כיון בשביל חלה אלו חורת דימור - וע' דברי הרשב"א שי"מ הכי
(1) (בבלי באריכות) במשמע בא"י דאתם משם ולקמן אושיען ג' ארבעה לדימור
גבל שם אבל דפירות לית מחלוקת - א"כ משו סדרת כי דבר"א של הגמ'
ואת בבשו גופא סדרא ב"ש מחלוקת דפירות

משנה דימור - ע' ר"ם פ"ב ה"ג הו לו פירות משעון מחלקין מגון
ג' סחבות לכל אחד ואפרו לאכל אחר הדימור דין לפ"י דין לעשירים
ואם לא מצא אוכלין רשות הדימור שהוא דאש או משאל על - הראב"ד ס"ל
אם יש כ"ב משאין לאוש כ"ב ובל מחלקין אותם על שיבלו, ואם אין שם כ"ב
מוציאין לשוק ומפקירין ואף קנו יכל לחזור לצבות רק כל אבן - ואחר
שיבלו מכל הגוף (יהודה ועל) את יעשה לעצמו לשריפה או לאיבוד
הרמב"ן (דהר כה, ז) אין המין שיהו הפירות אתם שמן בדימור אסתרין דהנא
ודאכלה - אלו שלפין לדברים מפשרה והפקירה לעני ולכל אדם - וע"ג
שמשנו שוב רש"י שמפקירין ג"כ להבהמות - אבל אי בגוף דרי"ת אחר הדימור
כדי לאכלן אסרו הל דאכלה - ואפשר שפ"ש הגם הנו משמשיבה

רש"י וכו' וטמאו משום דבכלו כאן - משמע בדבריו ס"ל להגמ' באלינן דבר
מקום הגדול ולא דבר מקום אכילתו

קה' שביעית ס"י ח' משאר מגולה במצות דימור חלה רק על ממשו ולא על

(1) וקשה הוי בא"ר-תא בגמרי דאין חי שהרוכב גדולה על פירות שבגולה

(2) מפרישו דבק המקום שמקום שלו לעשור מאורכם אפשר לעשור מאותם

(3) ש"ר דב"כ באור חדש והוכיח זה משפטי הת"ק שאוסרין שאין לומר משום מחלוקת דבהו יש מחלוקת וכמו הגרע"ל - אבל זכיין אינו משום האיך שייך חומשו מקום שהלך לשם אל אותם לפני שיראו פירותיו ממקומו ויאכלום כאן

(5) והנה לשון הגמ' והבא לך אתם מפיסו בא"י ג"כ משמע שמצדם לאנשי המקום שהלך לשם, ואי כוונת רש"י שיראו פירות ממקום שהוא שם למקום שבא לאוכלם או אלמלא דרש מקום האכילה כמש הגמ' שדיוק ס' י"ג אות ל' וא"כ אפשר לפרש - ואולי דבעל דבולכתו ממקום שלו כלו וכו' והבא לך משם - היינו שאתה היו יכולין ג"כ להוציא פירות א"י ודו"ק וזה דמנחת משה נפש

כס״ג

נ״ד,

טוב ומתקשה בלשון הרגל

נב:

רס"ה

תניא פרק מקום שנהגו סי' קכ"ג מדוע רבי' בשולחא ממקום שבא
ח"י משנה"א והנה מפשו' משמע שבא אחר ועל פי רסו"ן נ"ג.
ביאורו כ' וחכמי' ולפי"ז צ"ע מפני מה סדרת החכמים במקומן

רש"י שנאמר הארץ – ונהו דמוק שמפקירין דמקום בפירות ה' ובהמה, ומ'
דרמב"ן דהדר (כ"ה, ז) ומשמע לשון רש"י שמפקירין דמקום בפירות
רגלי אדם ובהמה חשו הרב שיהא מפקירין קל להי' ולבהמה
לקיים דהא ואתו אשיני עמך ויגשו האדם את השדה והפלג
והנה האל כתבו למלחמה ה' ובהמה
ויאמר – ע' שפת שמעון ה' שהסברת הסוגיא אינה בזכר – ומתפשט שאינה אלות לו מה רחוק
אבל עד ורוק – ע' גמ' יומא רש"י חולק על דינא בא ארבעה והוצא עלל
ועבר הירדן בסוף שמאל ועבר הירדן נחשב בחוצה ורק דיהודה ע' ארבעת

מאוחר שלמה קושיית המהר"ם למה אמרו ג' (של ג') ארבעות והרי לשון
הפסוק משמע שכל מקום שבא מן השדה יהיה מינו

רש"י משום לשיטת רש"י אין טובה בהפסוק מ"ד מעורב הדיבור ומפרש
אשר בארצך – ומ' סוף פ' ממה שירית ירושלמי דארץ יהי' כל תבואתה
אוכל ~~והנה שלו ילאכו דכבי שיכל לקיים מלאכת דימר דבארץ~~ ואולי כוונת
רמב"ם דאי' הדינו בנו במקפידין על מקום הדיבור כדי שירויחו בו אנשי המקום ⊕
רש"י אסירי – אלו של בני עליהו הגאון בנוסח שמחם לפני – משמע במצוין
שומר נחשב כבעלי ונ"כ למי כו. ד"ה דקליפי ערלה – ובמשנה נפו כאן
ר"ד סק י"ז ובלו כט"ז ר"ג סק ט',

רש"י משנה"א _ע' רש"ש

ה' הדין ענייו כל שליקטו אותן משנות אחרים ועשירים כל שלקטו אותן
משנותיהם

(א) וכן כונת הירושלמי בדברי שלמון ולהמתין ולחי - בבלה מן הדבעם
עי' רשי כארבק והי' כל הענין אות

רס"ו

נ"ט

ולא דמיקרו - אי אין כוונת שיש קיצון דמיקרו כמו דדיקלי, אי שגבלים גם דמיקרו
להיות ממונה שמן למנחות

רש"י תקוע - אלפא - ראשונה, חכמת שלמה - ויקח משם חכמה

רש"י לא הושבו להחשב פרי - משמע שלפני שריית לא נחשב לפרי
ויש לו אף עיקר, כפי למאי מועיל מפני שלפני שריית

הי קתני דהבא אף יש מאוחרות - ואחשוב שדבור רש"י מאוחרות
כ"מ מפרשים

ס"י להרים עליו - ע' הגהות יעב"ץ אף יפים הם לפירות ויש בפרש"י
לא כך. כמש"כ לרש"י סימן הוי בלשון סימא בזה חשש ואולי
והתבואה שהרים הם עלים משמע דגם אילנות אין חששן אלא - וע' עמן
מילין שהרים שהרים יפין יותר משאר עלים אבל גם אילנות שהרים
אין יפין יותר מגם אילנות אלא אפשר יש שחששו לגוונים כמו דקלים - והנה
מפרש' רשקמים משמע דבש' ס"ו ג' - כמש"כ רש"י מפרש ד' פי' דס"י דהרים
ורשמקים מפרש דפחות אין פרי ולא אחרים ונ"מ לדיבורי וכמש"כ דמה - והגאש בדף
מפרש דלא נחו והבא לדין קני

רש"י ודכא בעמוד ד' רחם - משמע דשך עצירות עד דמי דעיו כפרמג
הי ציצית, ועיי' הגר"ח נושא פי' בעוזר רשיה שמגאלי (ומגאלי שיאוז
הנכרי אחר נמצא בעורר דקוע

רוי הכהן מוכיח מתוכן שיש גם חשש שמקבצים עכשיו

ד"ה אשרה מאורר על גל כיון שלא אוש שהקבצים ע' לשמטו
דחוף הכלל ומרון דאפשר שבונים שישמטו דמקומו

תוס' - דבש אין לו שיכות לפסח אלו לשמחה וי"ל משאר חטי דבעמקו לפסח מיניה

רס״ב

נ״ח

<u>תה״ס</u> - רשב אפי׳ בדיעבד אסור בהמתפיס תמימין לבדק הבית

א הקדיש וס׳ בפסוק בפו׳ כאמר ד׳ תה״ס כיון שהקדיש בכה לפסח

רס"ח

נ"ג

<u>תי' הרב</u> - דכוי' הל"ת כיון שראו שהי' מתכוין להרבות כבוד עצמו ולמעט
בכבוד שמים (2) מסרו לצבור מקו מתפרנסים שמסכו עצמן להרבות
כבוד שמים - ואח"כ פי' מה ראו שלא דרשו - ואמשו להתנצל אין
דיין דנימא הי' כוון דנהיו תמן ולא נתנגד ק' דאין דיבן אמשין
הדין בלא כל אומא סגפו ק' לדר משפט

<u>מהרש"א</u> - מתפל בתוגוס ס"ל ככ' שמרא דבק ק"ל אמשין יעבור ואל יהרג
ועל הקושיא שמהרס"א ס"ל דבשין י' מישרא - אבל הוא דבסוף
למידין מתפרנסים דלא הו מתכוין על קדוש השם - הא ג"כ לא הו
מתכוין על וה דבק - ועי' דדרש אהרן שמתגלד דבשי' ס"ל דבסוף שיעור
דאינו המעלה ולא חיה ~~ונר דא' תוס' ג"כ מק~~

<u>הר"ן</u> - מקשה דהרפרנסים הו מתכוין - ומתגלד דבסוף לדרש נסמכו שלא יצוקים (ד)
מהרפרנסים שהא דתנור ולא ניצוקו ונשארו דאיים (ולמד מקרא במסוכותיו)
ועי' פרט עניין שמקשה לזו דמעמד אף יצר שנצלו

<u>הרפרנסים לא נצטוו</u> - ש' למרה משיג מתפר"ז דבל דבסוף היתם
יכולה לפטור אע"ג שלא נצטוו דפרטיו. ובן קוה דביאור הגר"א עה"ג
שהיו יכולין לקיים בזה השית לוך דבר המלכי ודחשם משפטו - ובן חזו היו
פנים יפות - ועלו וראו דבריהם - והמועך - ודק ודמק - ועלו
הרפרנסים - השאלה לא הי' לשון צוו - והגני' דבשין יסוריו נצולים
אלו רק מפני שנצטוו

<u>אירע להו</u> מעשה רבה - ע' תי' תוס' - דשמ"ם מעשה רבה לא מניעו ולא מלקין
ונכון כדומה ודבר מתפל דבפי' הר"ן שמע שהי' מעשה רבה ומטל מלאו - דמשה שנהנה
לא עוד ק' מיני

<u>טוב לו דבשם</u> - ע' תי' תוס' שדבשם ג"כ דמשה לא חשבו דעוכם ממש כו"ז
ונכון כפי' הל"ת דלא הי' ול"ז ממש ונמנה למד להלכה גבי משגלים

(1) יכולים לברכה

(2) ועי' דמגיה על ר"ג (שו"ת רב) שיהיו הברכות שמם כל מעייניך דוגמא
ודקדוקן - ועי' דרכיו יונה שער ג' קמ"ח כי מברכי קידוש השי"ת
להודיע דכל מה שגדול וכל אשר ימצאו מינה והכל הנהגה
נפלאה יציף [?] כי יסוד לנפש האדם לצי עניו [?] והטוב והמקר
נפלאות והיקר אשר ה' עושה השי"ת ויראתו ואהבתו כמ"ש
כי זה כל האדם ודעת זה כבוד השי"ת

(ד) ובן הנו דגמ' הנ"ל ושם בקשה אלהים נמי שמעה [?] דעם הדין [?]

רס"ט

נ"ט:

גמ' אין מברכין על אור בשמש - יוצר המאורות דשאני נהנה ע"ה כ"ג
הנאה שנכנסת לגוף כגון אכילה שתי' וריח ① - אלא ברכת השבח היא
שמברכין על בריאת האור כמו שמברכין על הים הגדול

רי' הכהן כשם שמברכין ברכת של מאורות בכל יום למה אין מברכין
ברכת האור בכל לילה - י"ל שהלכות המאורות פוסקת בלילה
ומתחדשת בכל יום אבל תשמיש של אש ואורו משתמשין בו ביום ובלילה
ודומה לברכת הים שאינו מברך אלא כשעבר ל' יום שלא ראהו וה"ט
שאין מברכין אלא במוצ"ש מפני שבמוצ"ש בריאתו הוא ונראה לברך עליו
כעין הנהנה מחמת התקופה אבל במוצאי יוה"כ אין מברכין עליו
אלא משום שנפסק תשמישו של אור - דבשבת נשתמשו באותו ומשום הכי
שמברכין על האור ביוה"כ כל שכן שאין מאפסקין בו בצ"ל כשחוזרין
להשתמש בו ראוי לברך עליו ברכת השבח - והאור היוצא מן העצים
והאבנים אין מברכין עליו אפי' שמה שמברכין על האור בי"ה מפני שנפסקין
מלהנות בו ועכשיו אנו חוזרים ליהנות משא"כ העצים והאבנים שלא היו
בעולם

ממון ומני כו' קתני והתניא אנפיה ודייקין במלן מאתמול שאין ביוה"כ
לא ישבו אור ששבת - שמע כי אין מברכין על האור במוצאי יוה"כ
ומשום לא ראי' דהא לפוט משלקין בכתו כניסת ונמצא אור ששבת
והא באמשינן למאי יושב ונכון אמש כ' - הינו משכת בני אבוך טמא
מהא באמש כבנה באמי כ' - בכה"ג אמר יש משום דבר' אמש כן
ועי' והעתק הרואה

① ועדת הכן רגל דמען את נשואה הרנה

רנ״ז

נ״ב.

להוציא דינו ודיני דינא - כמשל דין דינא כולל הפקדות ומשמע קטנה בנפשו
תיבות דדרכה הנר וע״ד היהל סוסי רצו שלא כ״כ שור שעבר המר גדירו
הולכה כן (דל קטן)

רשי ומורה שעמד רב משה - וכן דאליהו - ע״ש את הרמב״ם שני אלפים רצ״ד שאותם
מורה אימת הקב״ה למשה י״ג מדות א רחמים הפשט גם אחרי לעוררו להשפיע
על הכבוד ולא לקטרג וכו׳

רשי והפרד - אין כל חדש - ר׳ ד. מאסקאוויץ אמר דכאן יש ראיות של
בלאים שור שכבר אמר השפא דנפש

גשמה - נקראת קודש שניה דמלך - ע״י דבלי״א שאור בגלות בממש
הגדל פועלים במצות העליונות סוד הקב״ה שאפי׳ יקום איפה פגם
המצות יוכלו לתקן לו נשמה

דיבוק - ע״י כח רוחני בשוכן חמות המעבדם וה׳ אמת כח גדול
הקדקד השבאתשיכם, וגם ע״ב והיה ארון וכרמים עדמעין קום, וממט
מגזיק את לנבנשה

שמו של משיח - ע״ד אותיות שמו הן הבנירות הספר שלו

אור ביצן עלה רמשורה לדרבאות דוש - ע״י שלל משול מני, יצמק שנית אור החטא
עלה רבלמנו יתא להמשיך קל שדר עלמו גבות מל״ב השמות ושמש
ומטילו עלה רבנו לדרוג אלא אור במק והאיר החמש לין שמות
נשש לא הועקף לאור עד מולש

גמרה - אולי אפלו באסתבל דאורי״ת ודעו עלמאו וע״כ העלמו למרה מקונה

רצא

נ"ג,

<u>מסקנא</u> - למעשה כי לא כשאר שקבעו האבל, ומהא, שגם נראה טפו של
ע-כלל

רע"ד

יום נתינה - ב' אפשרויות דקרע יקל אלו בארו וכל עניין, אלו נשתהו רובן
ראוי יכרב אלו בארו

עומק הדין - ב' הרש טוען שסומכין על טענת הזוג ועדות [illegible] ולא ממיקין על
אמיתתן - והוא כמו הטענה הטמון דיסוכין דלת יוצ נגן אמיות נולדות

יום המיתה שבת' ומיב דעקרה - משפשא

ומה המוקדש שבה - משפשא שסכימו המלכות על מתן נס

רש"י דין השמשות - ע' מא תוס' כן בטומ איסה מלוטם שלא יסה בעת מן
הבסילות ומשוה ננהג גם כלום - ועוסקי תנית גשמיו דבטלה איסה מלוטם
שיגאטפו להבסולל ונם הי' דיון

בב"ש משוא ממונה שיגן סך יא בההשמוש אסור דיש לו חומש ב"ק בשעת השמש
והסביקא ביומא של ה' חומש ב"ק - במב"ק איסה יום דחבט יוצאו ורק
משפחון רעות ט' כאר - ונש שמור בטול איכה' איסה שא' - דחתם
משמע בינתם דיום ר' ואמון האתפם(או ט' או') מאו"כ דין השמשות שמא לו
המתה
אבל אין דין - וחתם שממכר באיסה מלוטם בודכ דאם לא מלב הדין גניתי
רק משום הדין יו"ל שדת שחמן

גם ודריסא - אולי בשל שממלון לו יצא את ד' תורת ספק ואצלון דרש רב
באלול אינו ממור מאו"כ דיח"ב הי' ספק של חסרון ידיעה דלת לי' תורת
ספק ע' דיאור הל' רס"י רס"א - אבל ע' דס"י טב"מ בבולק דמבדר הוא
באין הולכין אחר הרוב פי' הח"ו משום קרוב וע' דיאור הל' ב"ה אפי'
במבוררת הולכין אחר הרוב - וע' דמרש האמן שיש חסרון בספק
ידיעה לבי' ביני' בספק בשבון לקולא ולא לבי' רוב - וע' דהי' הר'
יורך שמשמש דבבי' הכל, וע' דרבנו ששרהם שוצע מת' רא אשה שלמה ②
וחשוב

(10)

(1) וכן כתב השפא - וביאר דיאר יש ב' שאלות אם מותר לאכול, ובזה יש ספק לקולא

(2) ואף דבכה כוונת הגר"פ - ומ"מ כיון שיצאו ממקומן, עי' דרכי תשובה שמחמיר משום הש'.

(11) ויש עוד שאלה אם יהיו לו קיום של יום הנטיעה

רעג

רש"י לא למלאכה - משתמשין - עי' מהרש"ל

רש"י ד"ה בעזרה כל ימות השנה - לכאורה איירינן בט' ראש - מבפי' לשון משמע דכן כל ימות השנה מותר ודלאי שיתפלל נמלה - דבכה"ג שתי' כי' בתפלה יתפה אין לו משום דרכה לבטלה וכן הוא שיטת רש"י דרכות כ"א. דבר' פליג על רב יהודה אמר שמואל וס"ל דאפי' דודאי התפלל יכול לחזור להתפלל, ולחידוש בדט"ב ליכא חידוש

אבל והאמר הגמ' חולקין על רש"י וס"ל דבר' אמר רק דספק וכאמור מפרשין דבאמו שיש מעמה על ספק להתפלל (וכמו דהו"א ס"ל דבר"ג להתפלל) והיינו דבספק לא התפלל יכול לחזור דאמרת ודאי, וא"כ קשה השתא ואיך של ט' דאש גם יכול לחזור בלחזור דתפלה ל"ז סדה גמורה, וכמו"כ רא' הגמ' ליכא חידוש דספק רק מעמה, ומעמה לגבי חושש רשות קמי ל"ד שי"ר שבכ"כ דעת הרשב"א וע"ל מבואר קצת איכא (בנדוה דט' ראש) כמו דספק התפלל - ומעיקרא נמי הכ"ס - כיון דבר' יוחנן דמלולה קטנה מאלו להתפלל

ט' דאש אינו כב"ז - כ' טוה, ני' המר בתמאו בב"ג הוי ספק דספק, וט' ראש הוי בעפר קדלה ומשנ"ה חמיר - ואולי אינו משום דבל התוספת של"ג שגר בזה ליתו מדרבי כ' מפנו

רע"ד

נ"ה,

גמ' קולי - ע' תו' הגרי"ז על הרמב"ם הל' תפילה (י'-י"א) שמשמע באיסורא
דכל גופו דבעינן אינון מפאת האיסור רק מפאת דיני אוילות ①
ליטול את השם כתר פרישות ויראת חטא - נקט ד' נקודות מצד יתרו
החטא שבו הי' צריך לקבל עול מלכות שמים ונדף נפש הי' מפתה
מן החטא ונ"כ הפרישות יכול להפסיק מתשובה ממחשבה דמלה
ולנתנו לקבל עומש

סדרת תמיד - אף הנהגת משנה משאר הדין מבואר שהוא מורה מן
הדין ונפש המחני, ורשב"ם ס"ל באמת במשנה דט"ב כיון שיש
לני גלוי להסדיר הנהגת שם ל"מ מיתני - והנה מה שהשנה
מעוכב שיושב כן אלא שאינו רשאי שלא יהיה בטוח כל היום
מתפילות מה ישב יתעון בשולת ע"י אי עשי"ת מלושה - אבל כיון
דבאי הי' בשה שלא רעבין אינו כת"ח (כמו מש"כ דהדבורי יעזר
דהצבין טומו פטור מסורה דיון) שוב באינו מוכח כלל ברשב"ם למה
יושב - היינו שבכוונ' לעשות רק יושב שמותר לעשות וכמ"ש רש"י נ"ב:
ד"ה ואפי'

רש"י ולדסול - במשמע דכל מקום ע' חי' תוס' - וכמ"ש רש"י ד"ה מכאן שהחמירו ע"ע

גמ' אומר - ל"ש פלוגתא - כמש"כ לפמ"ש רש"י ד: ד"ה משעת האור בשיך פלוגתא
אי אית קי' אמרת מנהג איש, והתו' אבל לשיטתו של ד: ד"ה מאימתי
וכמש"כ נפו כונת התוס' דסעין ד"ה ממקרא - וע' בתשובה באחרא באמו נפ
גופו שיש מחלוקת דיש ונ"ה מוכח בנחלקו דאיסור

רש"י רחנא - דין המשנה ע' בש"ס ד"ה כהג שהי' בנם לא"ד

גמ' כל דמקום הגריז מאחרת לקולט - כמש"כ כב רש"י ד"ה הגריז

(1) והדר״ש משקפת רק לענין הלכות הנורמות מפאת הל׳ גאונית
וכמו שאינו מזכיר האיסור את רש״ל הרא״ש, ור׳ טיה נ׳ בחר באלו
הנה״ס בענין את כלל איזה הדרישה מונה כלל מאלה הם באיזה
דבר רחיצה סתימת הדרישה משמע שהלכותיהן שוות

רע"ה

נ"ה.

אפי' שלא למעשה - לפי האמת דצריך לצורך המועד היינו משום הרואה דאי אי למעשה כשעושה בלא צורך המועד אבל אי מתני' איירי דצריך אף לצורך המועד משום הרואה ואלו דס"ד דכל הני שנינו איכא קושיא הכא הוא דאין ישנו לאחר המועד מיד למעשה ס"ד שלא חשש

מבלי דבלא לצורך המועד ממש נמי לא ממש - ע' תו' הכא דס"ד סברי דלהוי חילוק בין לצורך ושלא לצורך, וכיון דמינן שיש היתר להתיר יותר לצורך שיש גבי דצריך לצורך מתיר אם אינו לצורך כלל - ועי' רש"י שכתב דבהיתר ושם הרואה הוא דאוסרין הטעה שלא לצורך ואפי' לצורך והכל מותר דהיינו דגמר אינו נופל דשלא לצורך - וכמשה"כ לקמן דבשו' הכי אש

~~רש"י אין לאחר ג' למרדע - שהוא קשה ועורה [illegible]~~

רצו

נ"ה:

אגב עולי ומתני שפיר - בו"א היתרו רק לצורך המועד

ושאינם לצורך המועד אסור - ע' דהי' תוס' שמעורר על שיטת רש"י בד"ה לשון (1)
אסור דמחזי - ומגשל, ורש"י בפשטא בפרקמטיא איירי אחר תבואה ומותר למכור
לצורך המועד, ועוד כותב במקום שבסוגין היתר מותר למכור שלא לצורך
המועד, ומדייק הגמ' במקום שבסוגין איסור אחרו למכור שלא לצורך
המועד

והא קמ"ל - אינו מותר לקנות במקום הדגים לצורך המועד אבל הפירות של גומשם
בטול להפגיש צורך המועד כדי הריוח שלא להפסיד

רש"י: אם מוכר לך ממכרם שהיא קשה וטורח גדול להתיר - אוא צ"ל
קרה - אבל ע' רמאירי שפסק פרה חמורתם ונמצאות חכרתם דקוש
ורטורכה יותר

ואת מתם מוציאין ותרת תמגי - ע' רמין בצב שהם בשיטת רש"י יש יותר טורח
להושיב את זו שמוכרם יותר מלהושיב ותרת תמגי

משכיבין בקלין - ע' בר"ש שכתב כמה האופן

(1) ואולי דרך רש"י לשיטתו דס"ל דבל איסור דאחר חלות הוא שלא יבא
טרוד במלאכה וישכח לבער חמץ מביתו לזמן המועד מאליו לפניו. דס"ל
שאסור משום לתא דקרבן כיון שיש איסור מלאכה גם חמץ אסור

רע"ז

רש"י ומיהו - משום דמספקא - ע' גליון דלק כ"ה. ד"ה צא

נדר בעצמות אביו - ע' תוס' דכיון דלא נתקדש השם ונוסרו הרשעים ויהרהרו
דתשובה הול קצת כפרה שנעשה הדין וע' אמר ליוקר פ"ב, שהאור
דבעי דבר של ס' ספרי למעז תורה דירושלים, משו"ה א סנהדרין למעז
תורה דרבי' עוד של המן למעז תורה דאלי דרך - והנה לפי דבעי התוס'
כמשו קוי איש ליעזר בעשי אי הוי גרסינן שלא קורה מפני קידוש השם
רש"י ולא הפרה לו - ע' דרכות ": דבק תוק' לו מדר אלו לו' אבר נפל הגולי
וראוי לא

ר"א דרי דפרא - דבל"ת המר דבר לו הוי דבר הצלו והיעל בתחון
להם וע' דמאירי ודני ירוחם הוו סוברים שמקר בין מלוכה בזו משום
קרבן הוא ולם שאינו דירושלים אין דו איסור מלבנם - אולי כונתם שעוין ①
רש"י ולא שבא מקדש עלין ואומר א' הוא אלקינו - יש לנו אי כונתו משום
דשרי הענדבה כה, שדמלת אלקינו מקדל מלכותו, ודמלת אחד מורה על
יחודו

אמרו יעקב - ע' ס' הר"מ המר דאבל יעקב הי' דבעה עניי עם בשבי השבטים
וע' מהרש"א
נפש החיים שער ג' סוף פרק דהגה - דלפי האמת אינו שייך כלל כמו האדם
ומשך לשייך למלך זו לומר שהוא מולך על כמה רבבות נמלים ויאמרים
והמה שנקלים מאליהם עול מלכותו דהגם כ"ש וכן אין ערך כלל שהוא
ית' אשר אין ערוך לקדושתו ומוצא ממנו הנפש וכן העולמות
כלו השתויין קמי' ובא דאמר אינו שייך כלל שנשבחהו ית' שהוא
דרוך ומפואר בהודו מלכותו על עולמות נבראים, שכולם שמלים
וכלו השתוין קמי' כלל רק שהוא ית' דמקום גדולתו תמצא
ענותנותו שהסכים ברצונו לקבל מאתנו לשייך

① ידבק כחוקה ולא קרבן ק״פ

רצ"ח

נ"ו.

הר"ן פ"א הל' ד' מע"ז קש - לפי"ד נהגו כל ישראל למנות שדה שבעה קו ישראל
הזקן אחר פסוק - משמע דאינו מצד המנהג

הר"ן פ' המצניע - וריוח מן הבשמים המטמין - כמבו' כוונת רבי דבאמי
הר"ן בדרשות הבדיא ד"ב-ע"ב דבזמנים הקודמים היו נוהגים בבשמים
אשר רמשות הבשמים הם הי' נמשך גוללת רב וזה הוא טועם
דבר אלא על אופן המשך המגולת דאינם יתן הי' ומוא אמנם
הי' נמשך מצד המתפלל רלבד ואמנם הם היו לוקחים אותם מצד
רבנן הכהן והמשפיע ונוסיפו לחטא לקטר ולבזות - ע"ש דספורנו (2)
כמבו' צ"ל אותו דסף השקנה
(1) והנה הר"ן הנלה שיש חיוב הצלה על לקיחת הרפואה - אבל רש"י פי' שיש חיוב
מתרך אליהו חג'עדו - סרו

חג"ס עש שמור בגן יעקב אשינו הי' לו הרלתם ומה שלא בטען ומלחמם
הג' באספתו בקרו' סמך להושיעה למען ולמען בעו מצי
ועוד הג' דבעין שנאמר עלי נושא עו ישועה - נשען יעקב עו נאמר לו עלי נושא

ומיחו דינה - אינו מנין שבעה כרע ואלו שמיחו דינה

רש"י קוצפין - דבהא חדש מקבל דבר מינ' - ושנא כורע דגבינה כיון דבר בו
פסינגי, אמי למיבל מינ', ואפי' בו רש"י יא. שלו הורגלו שוטלו כל הגוף
שאין למוצין לפסוט יד להושיט (ומש"ה הקלו דמקום פסינגי) אבל מ"מ עדין
איכו חשש דבאתי למיכל מינ'

(1) על החולי ונש נמסר ע"י ספר הרפואות, ואפילו לא זכו לחולה הנידון
שבכו חולה טרם

(2) שמות ל"ב, י"ג

רמון קידלון - עי' מנחת ברוך סי' ל' ד"ה ואפשר שמשיג מחלוקת הרשב"ם ורמב"ן
משום דלא ממלא דקידלון - שיטת הרשב"ם דהלכתא כאבא שאול לא
נאמנה דהקדש ושיטת הרמב"ן דרמון קדושה פה כפי שמשמע דו
בין ממלא. והמור על הרמב"ן ומה הי' סברת אנשי ירחו בהכ"פ שנתן
להקדש

רש"י ומתנו לגבולה - עי' רש"י שבת קכ"ו: ד"ה לעולם כגון עשרה שמגבלין חרכין לגבולה
גמ' מחלוקת ופריך והא מוקצה נינהו כיון דבעי דין השמשות על
האילן ולא היו ראויות לימנע שלא ישתמש דאילן - משמע דבנישון מוקצה
עי' שפני אא לו מחמת איסור דבדרבנן לקחת אותו (1) ועי' רש"י תשו' סי' ט'
ד"ה שפנו מלי פירות מוכנין ונפחת נוטל ממקום הפחת ועי'
דה"ר סק מה ולא כיון שבי' דין השמשות סתום ולא הי' אפשר ליטול
משם מחמת איסור סתרת בנין איקצאי - דאין זה דבר מוקצה כיון
שלא הי' מוקצין מחמת איסור עצמן רק שבה' דמקום שאי' ליטול ולימול
ואפי' הי' ברית דהא ועי' בביאור הלכה שיש ראשונים שמתירין רק דאיסור
דרבנן, והכא מה"ת ניתן דאי' איסור דרבנן הוי מוקצה

לא מקצה לי' משנה - הלשון אינה משנה ועי' רש"י ו: דמאי דבעי לי' ואינו לא
שפי' לי' לבדיו

רש"י נדולה - היתה עומדת בין השמשות לאכילה - תמוה ואולי טל כהרשב"א
ד"ה ו: ד"ה מתקנין דכל שהיא מוקצית ועומדת לאכילה מטעם אפי' שהקצה עד
אימר שבת דעת של מכין ואז רק לה שם הכנה שלו דהיינו הרי היא
דהכנתה - כשנתכלה בו הרי היא דהכנתה ואז דבעי כוונה הרי דכוונה, שוב
להרשב"א צ"ל משום שבאים מוכנה להכין דין השמשות שהשבוא שהולו הוי

מכניסו לקיום - כמבו' בשיטת רש"י דבריקות אלו עומדות ליגע מפלפלות (2) - ועי'
וכו' הכ"ח ועי' במג"א ט"ר סי' ל' בק' אות א', ב', ג',

(1) שור שנשך בלי דהגם

(2) ומשנה מפורשת, וכמו אליבא דחכמים כשינוי נוטלין הנשרות לפיכך [illegible] הבעלין
[illegible] בבעלין [illegible] דהוי בשבת נטילה כיון שאין מכניסין לקיום - ולי דהתנא
באנשי יריחו הוו חכמים יבואו - בפנית הנשרות כמו שבין הבעלין נכנסין ונוטלין
ועם לבעשין דהוי אינן חשובין כך אבל כשבעשין את הנשרות כורשין
אותן מן הבעלין - וצ"ל בתשמיש הקדושה הוי מקח תשמיש הנשרות
בזה אין [illegible] לקדושה אלא [illegible] לא מכניסין לקיום ומידי הנשרות
מוציא אך [illegible] קדושה

רפ

נ״ו

אגב כלל - ואין דמינו מורא - פי׳ דאף הוי עכ״פ מין של גידולי קרקע וע״ג צ״ק
יש חיוד באלה דכאן

אע״פ דראשונים - ע׳ מצוא בכל בפאשיהן יוצא מששין יל׳ שבין דלא
הכרי ומשכרי מכניסין לקודש את שלא להן מטריחין לקיימן דשאני
עצמן

רפ"א

רש"י אין מי - כתב צ"ל ממה וזהו לשון הירושלמי פ"א ה"א במעשרות

רש"י שם משום דמפקיר לה ממעשר - ע' רצ"ח

רש"י שם - דהפקר נעשה תיפל דבטל ממון עניים ואח"כ בטל בלו נעשה ממון עניים עד שיבא לו והוי הפקר לעניים ① ומה שממשיך רש"י וכן רשאית יש לנו משמע דמיון דבשם חדשה תיפל ואין לו חלק ונחלה ④ ע' רא"ה תו"ס

ואין דה בלי - כתב אלגא במהרש"א שבדלים הקדישים משום מה שבראו להם הקלים וע' מאירי עמבו דולים והקדישים דרשות כהנים לבדק הבית

רש"י ג' מאות ע' תו' תו"ס שהיו הכנסת אורחים

גביא נאש - ע' תו"ס נראה מי עדיף - המתניך או הלומד תורה - אימא מלשון אמירא - גביא מלשון מגל טלא - גבי - שומר אמות עשר, ומשה רבינו רבן בלא שותף דיבר בשם לכהנים ועוד אמר ויסיק לתמיבן שפרת קרבן תמיד דף הפסק - משנ"ב רמתנן

ד' משמע ר' ישמעאל בן פאבי רוצה בו כהן - ופרש"י שהוו חכם ועשיר ועיש שהוו יצ"ד דבשן

ד' נענש - רשמא שספק על היום

שטמאו היכל בי' - ע' ערוך לנר כריתות שהמיר בלשנא דקרא כבשוטו אשר ישכבון את הנשים הצובאות פתח אהל מועד - והיינו בעזרה ודבר של היכל נקבר דוחר שנכנס המקדש - ואולי אפלו דאיתא

רפ"ד

ירמי' (ז, ד) אל תבטחו לכם אל דברי שקר לאמר היכל ד' היכל ד'
היכל ד' המה ופירש המלבי"ם אל תחשבו שמפני שהוא היכל ד' ושוכן שם
ד' ע"כ הוא היכל ד' שהוא ישכון בזה, היכל ד' המה - דרכיכם ומעלליכם
הטובים הם היכל ד' ועל ידם ישכן שם - וכמו שבתקופה הנוכחית
בעלי עקרונות טמאו את היכל ד'

(רפ"ג)

תמיד נשחט

נ"ח.

רש"י אלא במוצאי"ת כל ז' שנות - ר' ט"ה. ע' ד"ה דבין השמשה ראשונה
כשר להקריב אף בשו דשש ומחצה, (3) ע' רמאירו שג"כ משמע
ברש"י כאן במוצאי"ת דמן ז' ומחצה

רש"י ורבינן - ותיקן להם מיד - רהיינו הדבשים שגורם אז דורך הפסח
(1) אינו שיש טעם מטב וע' מהרש"א ריש פרק ערבי פסחים בשם הירושלמי
אסור לאכול דלעות של ערב פסח - ב"ל שזו המצוה בשבילו
דשנים מטבם באכילת של אכילת ולחם הפנים

היכי משכחת לה - ע' רש"י הגש"ש דרגיל סי' בכתובה דמן לשחטו דין
הערבים, ודפסח כיון דבפסח ג"כ כתיב דין הערבים מקיימין מצות
דין הערבים בפסח ובשאר ימות השנה מקיים מצות דין הערבים
(4) בתמיד וקושית הגא' הי' כיון דשחטו הפסח יוצא מצות הוא להקדים
התמיד כדי שיתקיים הדין הערבים בפסח (והנה דערב פסח גם
מקיימין שתי דין הערבים, ור' ט"ה, ע' ג' אלא בפסח א"א, שו"ר דב"ח
שעמד באמת קושית המהרש"א
רש"י ר' ישמעאל אורחיהו דשב בכתיב דהו יום - ע' רש"ש שפירש בשמלה ג"כ
כתיב יום ומשלמו מלמבא

דמנחש דשבא - ע' דעל המאור שאמר משום מאתמול האמיד בפסול רק שוחט
הפסח (משכ' דשמונה ומחצה לאורה בכ' דע' ומחצה) וע' דמפרשין

דערבי פסחים - ע' רצ"א שבא לברר ב"ש איך דבזו ככ פסחים מ"מ ל"פ

ורבינן דשדע ומיד ע' לתמיד דז' ומחצה - ע' ב"ש שמשיא דשל משכח בגב בכפי
בדברי הרב דתפלת ח' עד ל' ומחצה ודבז נקט המוספין - ורש"ש קדמו דבם
הרש"ש דסוגין אבל ע' עם שבקשה עז

(1) כי אין בפסול למעלה משום שאינו נראה כל מושפע, ואינו משתמש לשם מעלה

(3) שיור שנשאר מאור הלבנה על בשר כשר, ומ"מ דבריו שפוי כל טוב,

(4) מ' דבה"ת שיאור בקושית רבא הי' משום מלבק להמשיך הן דמו הן השדה כיון בשני בשלילא, אבל לשון הגמ' אינו משמע כשיטה במקשה על הקושיא הראשונה

רש"י רק - ומיפסל - יש לומר קצת דלא יקריבו אחר התמיד, דהא אסור להקריב ולא שיקריבו ומיפסל (דפסול קרבן שהקריב אחר תמיד של בין הערבים עי' קה"י סי' מא) ואולי כוונת רש"י שישחטו קודם התמיד ושוב יאסר להם להקטיר האימורין אחר התמיד של בין הערבים - ועי' דפ' הפסח ונשארו כנ"ל

גול המלה - דתמיד כתיב בבקר - לצורך הי' אפי' בזמן קבוע אי לא הוי לו אפשרות להקריב התמיד עד שליש יום ועי' מגן אברהם סי' רפ"ג ס"ק ד'

רש"י דשני דשבת ולא דבן פסח - עי' ביאור הלכה ריש סי' תנ"ח ונשאר הי' דבו פי"ח יהי' עצרת גמ"ל וממילא יהי' הוכ' גמ"ל - צ"ע אם בזמנינו נטילת ערבה ודוחה גמ"ל אם יהי' יוהכ"פ דוחה ל', נשאר א'

נ"ט,

רפ"ה

יקטירנה ע"ל - הלשון אינו מובן כ"כ דכוונתו הקושיא היא דמקטירנה משמע שהיא
אחר הכרות. ע"ל דעיקר קושיית הגמ' היא דמשמע דלאחר הגלים דבק
שהיא קטורת ומתרץ הגמ' דאכן דבעינן שימשוך הקטרה (שתהא קטורה)
הבולאה עד לעת הבוקר (ככר התמיד צהרים) ולשון רש"י אינו משמע כן

גמ' יאמר - ע' בתוס' מש"כ דלא המנחה מעכב הל' אות ג' דבמות הלכה דבפסוק
גילה שזמן הפסח מאוחר לזמן התמיד ואף איחר זמן התמיד שיש מקצתו
התמיד משתו כבן תשור - ויש לעוד שאמר דלורמון קרא ליתור
שאני התם - ע' שפ"א שאמר דבאמת דברי ודהנ"ל דבפסח כאחת עד השה
ג"כ יבכה אותו בזכות, ועיי' דאמת קרא היינו בעת ובדק דתוד
וכו' (יש לו אף יש למעט דאופן זה משנה בעזר כיון שמבדק מאמי)

רש"י ומנוב - ומנש ככר - ע' כ"מ פ"ח מפסו' פסול המוקדשין הל' י"ב ומש"כ רש"י,
חולין קל"ב. ד"ה קרבן אשה

רש"י שם ששה - ע' גליון שם. ד"ה לכי שיר רבינו שאמר על רש"י בקוי פלגי

רש"י באר - ע' רמב"ם ורמב"ן ומש"כ ולמ"ל ד. ד"ה רש"י בפרש"ל

ראשונים המז' - ע' בתוס' שהשיג אל מנחת חי': דמעבירין אסור דמעבירין
אותו הקטרה ודעתו המקום עשה דאכילת קדשים לסתק ס"ל
דלא בעינן

(1) להקדים הפסח לאחר התמיד בשביל עשה שיש בו כרת וביטול עשה גם
לשיטת הרמב"ן דבנשפך תמידי מפסלין ואמר מחללין את השבת וכו'
וכו' הכי במרפסה משמע שלא חשיב בתמיד ושיש בזמנו עשה בשלימות

(2) פירוש דבריו דוחשיב ללמוד מהי יומא טו, ונ"ב פי' רמ"א ~~במספקין~~
~~לומר הלאה הי' נרות וקטורת ושם מסלקין ל' נרות~~
~~וקטורה משמע לאחר הדלקה לפני הקטורה והן הוא קיומא~~
~~בלאחר הדלקה הה' נרות מקטירין ונמצא דמבין ההדלקה דבאמצע~~
וכוונתי אך בקטורת היינו שיהו כאן מוקטר

רפ"ו

משום דבעי שחט - ע' תוס' שהקשה הא דבעינן חשת הוא דשחט דוחה יו"ט

תוס' ד"ה כי שלמאו - ע' תוס' שהוא משמע דבעינן ס"ל דכיון דבעו רק הקטרה, למחר שם מוכרין היתר אכילת הבשר, חשא ג' דס"ל דבעינן אימורים בשרן על הגחלים ונמצא בשבילם, שצא ג' דמעשי לעולה

בעו דאי ולא"ה הך (דיוקא) מעדיף דל' רמא - וכתבו כהנים דלאו - דס"ל דכ"מ ס"ל ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף אי"ב לר"מ הוי לפסול השחיטה דלשמו ושלא לשמו משום דינא דישנו לשחיטה ועד דכל הפסח אזיל אזלינן בתרא

(רפב)

ס.

טמאים - וחרות הן על אכילתן - כמבו דא לפרש משום לא ניחא עבה"ר י' נחתים
בכן,

וגם אסור - י' שומרי הקב"ש שמוכר שאינן מהמגל בס"ל שישן בינן בצנים
ישן כאשן אינו בו"א סוגר הכשרון

מפשרין מאוחם - י' בגוש וישומרי הפגש

איבעיא להו פסח ששחטו - ע' שפ"א שהעלה אולי בגלל שחוזר יש לו דמות הא
א' בירור לשמו ושלא לשמו מכשיר הפסח ואולי במכשיר מודה לך אולי
בפ"מ

וא"א דשלא לשמו שאין נוהג בכל הזבחים - ע' שפ"א שמחזר בא"ל דשלא
לשמו בכל הזבחים כה' מחשבה הפוסלת אפי' חושב נמי לשמו מה מחשבה זו
הפוסלת מעכב ופוסל בקרבן משא"כ לשמו דפסח דאינו פסול מחשבה
מכח דפסח שלא לשמו פסול
רק וכיון שחושב שלא לשמו נעקר הש' הפסח

תנו רבנן - ע' דהגהת הגר"א הרמוז שאיר דהלכתא באפס לשון כשון ל"מ דסתמא

רש"י שאין את לפסול עולות לגמרי - משמע דבפו' ג"כ מתכשרי פסול הקרבן
לגמרי כיון שאינו עולה לשם חובה וע' דמגיה על הר"א שמשוא יוסף גם
שבגרי"ז וכ"מ מפשו' ס"א. אבל - אלו רשיני קודם שחטו שלא לשמו פסול בשאר זבח
שלמים - משמע בגן דשלמים פסול

(1) דשינוי בעלים - ע' קו"ש אות כ"ח וע' שפ"א שמדייק מפשו' דגמ' רק דסתמא להפקע
מסתמא לשמה - וע' רתגו"א שמסתפק לפי הב"מ אם שחטו שלא
לשמו אם ג"כ יחשב עקירה

(1) ור' יוחנן הוא לכאורה גם אינו מודה לדברי הגרי"ז בדין סימן
יש לנו הלשמה מלבד עצם המעשה

רפט

נעשה כמי שאין לו היתר - ע' זבח"ת שהולה דכ"ל דלא די שאינו מכשירו קודם זמנו דלא נחשב לעקירה אלא גם בתוך זמנו דל"ק עקירה מ"מ פוסלו דפסול דשינוי היתר נוהג גם דמותם פסח ומשו"א לה"ק דבזה"ז דסוף דגם שלו לשמו ופסלינן משום ריבוי הקרא - וממילא אפי' שחטו לשם שלמים לאחר זמנו דשינוי בעלים יפסל

דל"א - לפי האמת פסול דשלא למנוי משום דלה הוא חסרון דשינוי הבעלים אם שחטו לערל

אבל נעשה אע"פ שהוא כמפרש שלא לשם הבעלים ע' תוס' שמוכרח דפסול דשינוי בעלים אינו שלא לשם בעלים - אלא בעלים דומיא ד"כ - וממילא לא עקירה - ומצד שינוי הבעלים דאי איכא דשינוי הבעלים חשיב עקירה הכ"פ מגו בעלים

רש"י שאוכלין - דשחיטה אוכלין לאו-הלשון אינו מוען כ"כ דהאוכלין אינן הפוסלין

רש"י אם דשינוי בעלים - ע' שפ"א

אבל שחטו - ע' שפ"א דבעיא דשחיטה פליגי א' מפני מחשבה על הציבור דבו כמו פסול מחשבה דקול השחיטה - ומה"ט דמ גדול לתיבה דבעינן למולין ועלים כיון דבעינן דו כפסול מחשבה דשחיטה

רש"י סורסי אשמי - וכן הוא לשון תלמוד וכ' טוב, המה מצוע דביכין ארמית לשון הקמ"ה כאדם שאומר וכו' והוא כמו דהוא לשון SLANG של ארמי

ס"א.

שיטתי הגנ"ש - כ"ח ס"ל שמחשבת עליו מחשבת פסול אלא שבפועל הוא
דעת אוכל השחיטה - או שגם בזה ס"ל דבעל מחשבה הפועל אלו
שהולכין אחר הפסול ועושה השחיטה משום דבין במחשבין מחשבה לחודה
(מן ס"ל לכ"ח) ובזה ס"ל דבעל פסול דבריהם

רנ"א

ס"א:

הדמיון ערלה טומאה ונזק - דהוי שחיטה לצורך אכילה אסורה, פירכא
הראשונה הוא דגבי הקדשים רק אכילה אסורה (1) מצד הזמן
פוסל הקרבן משא"כ בערלה וטומאה דהוי מצד הגברא, ואיכא
נמצא פירכא השני הוא דאכילה האסורה של טמאים קא טומאה
שהוא מכלל ומ"מ פי' רש"י דפירכא שני דאיסור אכילת ערלה
נוהג בכל השנים ועי' בשפ"א

רש"י ד"ה מאי אשחיטה קאי ולמאי צריכה - והיינו דלא פי' רש"י דמודה
שמת פסולה ערלה והיינו שחיטה דשייא אכילה למזבח והיא מופשטה
אבל מנינן ואוצן - והוי אפי' בשני ס"ל דבין פסולו דצריכה היינו שחיה
על לזבוח אבל צריכה וכידא פשיטא לי' דלא הי' שום פסול וע' תוס'
ס"א. שהם אל לשון סתום מאי - ש"מ דאפי' רש"י מפרש כגון הרשב"א
דבגמ' מפורש דמחשבת ערלים דצריכה - ובזה פשיטא לי' דמחשבת אחרון אינו (2)
דבגמ' מפקע פיגול אלא דצריכה - יש לך אי צריך לערלים כשר אבל זה
ורק שחט על לזבוח פסול אבל משום הדמיון של חומש קדושות פיגול
דצריכה כיון דאין פוסלין דעתא דמחשבת שחיטה, ואלו מפרשי
כפי' הכ"ח - ורש"י דס"ל כהרשב"א מפרש כפירושו
תוס' ד"ה ומיפו מתפוסן - כתבו כן משום דק"ל משא"כ בזבחים ג. דס"ד
דמוז דבאשם עוצות שאין לשמה יפסלו מקו משום לשם רעות אע"ג
דבאמת שם זבח שלמים מ"מ לו ממעטין שלא לשם חובה מנה

שיטתו הגרע"ש - ממהר על משנה רש"י דאיירי דערלים דלא הוו מינו
שיפסל ע"פ משום שאינו למנין אלא בטל ומשום דבעי המנאי שפסלה
נמשה רק דרי שבינו לאות מינו

שיטתו הגרע"ש - לא מחשבת צריכה יש רק ערלים (תוס' ד"ה רב)

(1) ואפשר דבפסול מצד הזמן עדיף דבזה פסול מצד עצם הקרבן שנעשה שלא בזמנו - משא"כ דהכא וטמא החסרון הוא מצד האופן בעשיה, זה אינו פוסל הקרבן משאר קרבנות

(2) פשוט וכן הוא גם שיטת המאירי דסוגיין

(4) משמעות התוס' סק"ג משמע קצת שמפרש בשלא בכהל - ועי' דמנחות דף ס:
כ"ד, כ"ה, כ"ו

(רצ"ב) ס"ד,

הואיל ובאו לא מיעטן נפשי - יש לעי' דהא איכא דמאי אפו מאמר מילק ש"ר
דבא"ש שאיכא דרך שאלו לה דמנ"ב

גמרא ק"ב - מחדר (א) דמשמע מפשי' דפסול באדלים שייך רק דמנויין
והיינו שייך להיות מנויין כיון שאין דמצות פסח כלל
(ד) ולשיטת הגה"ל דפסול שלא למנויין דשחיטה אינו משום שינוי בעלים אלא
משום פסול שלא אוכליו א"כ יפסול גם להמשפר דו עליו משום שלא
למנויין - וצ"ל דליכא פסול דשלא למנויין אלא אינו כאן למנויו (ולפי"ז
מתאורר קושיא הראשונה
(ג) וכז הפר משום נקט שחט - דבזה קדל הלך ונפק כן דפסול הוי משום
שינוי בעלים

בגמ' הא: חשיב טפי ע' מלבה איתן במאמר מיושב דקוטו

בגמ' הרש"א - מתפל מהגמ' דיומא דלא הוי דיבו בני יומא ביאור גורל
על כאי דבקשתי דהוה (ועי' דבקשתי שיבה משמע דמה לא רבנן)
ועי' תני תו, וזה מתוסר דבא"ג דכיון דבל שוה ושוה רינו לקון א"ע וראיתם כבר ג' (4)
לפוסקי על דלוה דר כפרה - ע' דבא"ש שהוא ממשפט דבג ס"ע, דבמ"ר דפסח
כיון דבאו לו להוי"א ק"פ מקרי לאו דר כפרה ומינה דבאמת
שאני על מי שאינו מאוד כלו פסולה דבון לך ואל שאני ח"ר עיים
והשאר מכפרת אישה וקשה נפי דבשלא משפרת מ"מ דהוא אי לפסח
ת"כ"ל —

בגמ' כי - ע' בא"ש

הא אי פסול דהן - אינו מנין מה שהוכיח מהמנין - דבה י"ל לאותו מסקנא
הדכיתא דלוחו ומכל עד

הנו ונשו לא כמחוסר מעשה

[illegible]

רצ"ג

ומ"ש הלכה - יש לעי' לפי תגי' הכס"א שיש פסול נראה דאתי

רש"י ע"ה פסול לכן טמאין לפסח - כמש"כ תוס', מה"ת - דכל פסול הטמאין לטהורין - במשמע דס"ד דהטמאין יפסלו לטהורין - וקשה לפי הר"ח משום קבלת בזמן הכה"ג לטומאת רש"ש אינו אלא דבשו"י כמש"כ באו"ח בזמן זבחים, ונמצא שרש"י הטמאין יפסול הטהור
מכבר כוונתו אחר

בגל מ"ש - ע' מפרשא וע' בה"ח שיש באין שטומאת גברי, בזה לטומאת דשם מלכא ה' ומ"מ אינו בזה דנקודה כו' דפסול מחשבה, ועיין גיסא עלות בזה לפון דל"ב ה' דבר מחשבה מכלל

גו' עד דהכא מיפי דמפוע - ע' רש"ש שמאחר מלשון הגמ' באו"ל דל פבחים

לחומשא איכ ע' - ע' דורין בזה שיטת הרמב"ן וע' דמגיה של שיטת המהל דהאי קרא קמפלגי - ע' ח' כל"א
~~רש"י שעבודה שאינו שתלוי בקודש בא נינן~~

דהאי קרא קמיפלגי - כמש"כ לשיטת הרמב"ן לפי דאותו של הדרין בזה ונל' בלמוד קבש"ל אינו דין שנחלוק דבש"ל להקל דה"ל דמקבל ולהחמיר דמקבל אלו בתוך בין א' שאין נחלוק דבש - אינו דין שנחלוק דין אחר למוד אלו דכולן נוהגין בין א' לפסול דכולן הואיל ואפשר לעלות לפינת מורן - ובכו חומש עצמו דקבשים שאין נחלוק דה"ל ולהשוות דהן את פלוגות - וכמש"כ לבי' יש מחלוקות היכן מפרשין הקרא ובזו כונת רש"י רבה סדר בפסול משום ש"ב דומיא דיליף דמינן - והיינו שנחלקו דפי' בקרא - אבל אליבא דכולי כמש"כ מפרשין דהאי קרא הינו דמה שנילה לוו הקרא קמיפלגי, כי' דלכו"ע דמינן דר כפרה ונחלקו אם שייך בין הואיל להשוות לדר כפרה דגם לרבה אי לאו חסכון דמאוסר מעשה הוי נחשב לדר כפרה (1)

(1) נמצא שאינו מחלוקת דהוי הקרא דשבע ע' בין הגאל נחשב
כבר כפרש רק נחלקו אם ~~דד~~ אמשין הגאל, ועי' דגאל הרשבא
ואל יטעה אדם לומר שמשמעות פליג, משמעותו דהוי קנו המפלג
היינו כן

רצ"ד

ס"ז:

אי' למאי דטומאת רשע - אולי כפל מכלו הכא הברייתא שאין לימוד על לב דבעי' את טומאת עצמו ואין לפרשה ב"ש משנה מפורשת דבעי' את מעלה ורק יש גז"ש משנה מפורשת והברייתא מפרשת מקורי ההלכה

אבל אי למאי ע' מלו הרמב"ן, ועי' דרשו מה שמשמע קושית הגמ'

רש"י שעברה שנתו שנולד קודם ר"ח ניסן - רהיטת הדברים דבאי נולד תוך ר"ח ניסן אלא שנולד קודם י"ד ניסן חשיב גם שנה אבל ע' דרש"י בזה עם מעשה הקרבנות הל' י"ג שדעת מונין לקדשים - כולם קרבן שמשלימים להיות בן שנה אין מונין לו השנים שנה אחת נפסל אפי' הי' בן שנים רשות שתיה והוסיף את השנים רשות צדיקים נפסל ועין הגאו' ברש"י בכורות ל"ט, ד"ה שעות, ועי' רהצ"ל חנוכה

רש"י ר"א פוסל - לכאורה יש לנו כאן דין על השלא לשמה של פסח ל"א שלמים כי שלא לשמה דעומד להיות שלמים, משא"כ דשאר פסח לעצו שלמים - אם יש עוד סברה דבפסח נפסלת אף נשחטת שלא לשמה ושלמים לא נפסלו - וכמבו' ס"ל לר"א דאי ששחטו לשם פסח פוסל ה' בין פסח והלה ה' פסול דשלא לשמה, וכן משמע קצת מלשון רש"י בפסחים ע"א, ד"ה אחרים כל ימות השנה אין שם שחיטת פסח על זה קרבן אחר וכמבו' וכן קושית ר' יהושע הוא דאם בין פסח חלין את השלמים לפוסלו דזמנו הוא לפוסלו מפני שלא דזמנו דהבא פסח שלא דזמנו פסול, ונמצא דהשא פסח שלא דזמנו הוי פסול יותר גדול מהשא פסח דזמנו והנה סברת ר"א (ואולי דבזה נלמד מגילוי הקרא לפי האמת) ע' רמב"ם בפסחים (ט' א, י"ג) דשלא דזמנו כיון דאין קדושת פסח קריעא שלא דזמנו שפיר דאשר דשל קרבן אחר פקעא

קדושת הפסח ונעשה שלמים - ודין הוא שאין מחשבה לשם פסח
שלא בזמנו מפסידו כיון דפסח שלא בזמנו לשמו דאמת הוא שלמים
וכשבא כוונתו עי דבשו שלמים נחשב כעקירה על הפסח ונעשה כשלמים

ס"ק:

(רל"ה)

תוד"ה לימא - ע' דמהרש"א והגרע"ק הורוויץ - והנה (4) מה שהקשה הגרע"ק
הורוויץ ביסוד הקושיא היא משמעות דיומא אלי' אפי' במתניתין משמע"ן
בע' בינה בפועל נחשב בא"ת לי' ודשין אמר בינן של זמנם
זמן והיינו דלענין פסול הקרבן נחשב תמלת יום יב כזמנו - והנה אע"ג
דמתניתין יסוד נפ של מחוסר זמן דמסקנא יומא מ"מ כמבו' הת"ל ..ל דמינן
שהוא נחשב כאילו ודשין חני למוקד דמינן רק כאילו לפתח אפי'
מועד ודינו בפועל מחוסר לראוי אלא מסעין מתניתין בסו' לכת
בע' בינה בפועל נחשב לדר כפרה ומשו"ה פרק שנימצו בפועל
ושכבו נחשב כשאינו רמינו

רש"י א"א לדרך חלק אותו לב' נפ - כשאו נפו כונת רש"י ס, ד"ה מקבל
דהא כולה שמיטר נמי משום אותן לפיכם דו"א לצית רשב רבו שה"ה
שום שבר דבש ומסיף מחשבת שלו היא על המזבח נמצא שכל השמיטר
נעשה דמחשבת פסול

בא"ש - סדרה ד' של רש"י היא בעקא דמחשבה, להאפי' במתניתין שאינו מאכיל
ועי"ש שבמר דשמט עם לפסוק שלא לשם משום לא אפשר לבר
איפשו ע"י שמפסק לשם אמ"ר, ואלו אפי' בדיבור איפשו הוי קילתו דהפסול
(5) אינו אינו מוכח שזו לפסול בהו משלב זמן ע"כ פוסל אע"ג דאין פסולו דגופו ונאמר
בד"ש - סדרת פ"א - ש"ש כיון שבמחשבה אינה על עצי שישפט אמ"ר
אלא על חלות הקרבן ונה א"א לבר אמ"ר משו"ר שאני זמנו
כיון שאין פסולו דגופו משום שאין מחשבתו על חלות ההקרבה אלא
על מה שישפט אמ"ר ואפשר לבר איפשו (כפי' ד' של רש"י) ומשו"ה
שאני דשאני מעני פסולו דגופו ואי לבר איפשו אמ"ר

ד"ה - קשה ע"מ ענין - ונפשו כעפר לכל תהי', מה דין לשמו - רצה להמו
דנהרדעא אינו פסולו דגופו - גמ' דפין

(ד) וכן הקשה דא׳ כוא

(ה) קין על קושית ר׳ שמעון מפני שלמד מעקבה אותו [illegible] מזמן ועתה שאלמנה
הכתוב לה כתובה אולי מצד שהיא אלמנה (של ממון כ׳ סלע) שאסר מעשה
אותה, ויש לדחות דהא מוכחא - ועוד קושית הפלא עדיין שלא בשביל שמא
מעשה מעשה שלא לשמה אלא לשם אישות

רצ"ו

דומא בשמא - ע' רש"י מגילה טו, רות בשמית, מנשה בו ראתם
ואיתא שם בשם מקרא דומא בשמא על כל נפקא לי בגנאי - ע' רש"י בגרים
יומא בסיומא (חורגל)

דינין בשבי המנין - ע' ע' דעת יוסף

תשש כחן וכבה מאור עיניהן - אוך בשמן של תמיד הרינו שיכולין לחדש הלכות ע"י פלפולן (1) וכיון שנעלם העמל תורה משם אין לבם לעשות כן וכבה מאור עיניהן הרינו לפנין

① ע' הקדמה במסך זה (שלושה דפים) ועוד קבוצת שירים הללו, שמרני,
מלאכתם של אחרים

רכ"ז

טו

רש"י עדין - ל"ש רק עדות - ע' מל"א המועד

אשה רעה - ע' מהרש"ל - וע' רש"י חולין דקרא דאמרי' מהא ס"ל אורחא דבהמ' ולי' דאין
לשחיטה אלא לרעות משמע דקרא דאמר' בספרי ס"ל דבהן כמ"ס אין לשחיטה ועמוד (1)
גמ' כ"מ - ע' רש"י דברים (י"ז, א) לא תזבח לה' אלקיך שור ושה אשר יהי' בו
מום כל דבר רע - וע' דרש"י אזהרה למפגל קדשים ע"י דבור רע
וע' אוה"ח פרק י"ג הל' כ"ב (ד"ה ודע) וגמ' לדעתי דלמא פיגול דמחשבה כי
כי מחשב לזרוק ס"ה אבל אם מחשב לזרוק להוציא בשפתיו הפיגול מ"מ נפסל הבשר
דמחשבתו לבד

והרמב"ם כיון שלא רצה - ע' שפ"א שהרמב"ם הי' סובר דכיון שאינו ראוי עולה
חשוב שפיר כיון ולא שייך

בש"ש - אורחא דבהמ' הוה כאילו תמוז בו ואחר תמוז בו

גופ' לימא - מאחר כיון שכל שהגבי' הוי יחוד שגבי' מיגו אמשוך תפס ליה
ומהשתא באמשיך אי שגבי' יהודי לאו יחוד וצ"ל לאו תפס ליה
וכ"מ נעשה במשנת למה ע' שיעורי הגר"ש רוזובסקי
קושית השאג"א הפשוטה - (2) ק"ל עלו אחריות, ק"ל על הרשב"א,
מקשינן מ"ט אמתני'

רש"י ת"ד ואיכא מלקות נמי בשחיטה - עם שקשה שפ"א ודע"ש דבעי' לא
שאין רק מעשה לפי מה שלפי הרע"ש והרי"ף ס"א ד"ה מה שאמר
שאוכל או קלה חמור באו"ה יש להמשך שמותר אוכל גם ור' ט.ה, וי' כתב
באפשר כוונת רש"י ואיכא מלקות נמי, פי' אותו דדינו מצות דבר' יש מצות דשחיטה
אל הגמ' ב - ע' גמ' מנחות ע"ה: ד"ה או - דעל הגמ' פשיטא דלא מאיר מאן
א' שם שפ"א וע' דשפ"א דסוגין שמשמע דאוהל כל הרבנן ימרו מאן גו יי
וע' לשון הרמב"ם דהי' במשנות שפוא' מקריב אותו דמז"ד המאבק אבל וע' (3)

① צבו דלא כהשפכה

② ע' שערי הפנ"א רמב - 208 שמשיא שבטל"ג ס"ל שעק לתין הי' נמשש קדא ולא לבדו, לא גשפט

③ משכ' בסוף שערי הפנ"ש עפ' דברי רש"י שאין נשמת דלא פסח דלא מקרין מזבלה אש אלא לכפרה ל"ש שני הלוא אלא דברים שאין לה רקדין אלא כפרת וכפרה ליכא אלא דברים - ומשום פסח שמקרין להלמוד לאכל הרא שאכלו שאלו שלא לשם הלוין פסול

רח"ג

רש"י ושלא לשמו ושחיטה שאינה ראויה ע' שפת אמת שכתב בפ"ב ימצא על הזריקה או הקטרה והוא כמש"כ דקמיץ נמי כשר עיקרא בפסחי דבן קטנה הירושלמי משנה בפסחי שהפסח כשר ועל דמאירי ואין קרבו נמי לחייב כששחטו על החמץ.

רש"י חייב דהדי לאו דלא יראה - ע' רבי"ח בשיטא לא פי' כן משום דפ"ש כיון שליכא לאו על אכילתו ליכא איסורא דבל' ונתקשה משום לו פי' כן דרישא וכו' בשאין שוחט על חמץ דאין חבורה וכו' אינו מוכרח שיהא די אלא דמועד כיון דליכא מנין רק השוחט עצמו ושהוא איכא איסורא בלא ונתקשה משום לא פי' רש"י דשוחט את התמיד - והנה משום אחרינן בשאמר לא השוחט הוי עליה כמ"ג ועי' שמחי הגש"ש שעקר מניין להכ"מ דבשאמר הוא כמ"ג

(משפטים כ"ג, י"ח) לא תזבח על חמץ דם זבחי ולא ילין חלב חגי עד בקר
(כי תשא ל"ד, כ"ה) לא תשחט על חמץ דם זבחי ולא ילין לבקר זבח חג הפסח

מאירי לא סוף דבר שהשוחט חייב אם הוא חמץ דרשותו אלא אף כל שהוא יודע שיש חמץ דרשות אותם שעומד עמו לקבל או להוליך או לזרוק או להקטיר - כל שיכנו דאיכא הלכה

רש"י עב - ואינו בכרת על חמץ - ואלו - רואין אותו - אין מורין כבמפרש מ בשכ"ג ולא ילין - משמע מאי דם נמשך על חמץ דמם שמלאהו, וכמש"כ לפ"ז דמשמע בכהו על היין דמם שמילאה את הכוס אינו שאינו אומנם ע' תוס' כלא ס"י ב' ד"ה לההוא, וע' ביאור הלכה כלא ד"ה באיסור ועי' כ"ש החי"ד כ"ג אות מ"ב, וב"ה אות ט"ו - והנה לשון רש"י ואפי' ישנו עמו בעזרה ואלה השוחטין רואין אותו משמע דבעי דלא החמץ בי בעזרה (בעמו לשון יחיד) ומיהו אוכלת שוחטין ויש לזו משום דבעינן הוי להיות בעזרה

רש"י (פ' שחיטת הפסחין ל"ג. ד"ה הניח) ועי' שחיטת הלבנות - לכאו'
למקרא משום דאין התשלום ודאי דשחיטת הלבנות דמי יוצא שפיר
ידענו לו לבנות ויכל להרשות די ומש דתנו דל"ת ספק כיון דלמותקא
אין ספק דבא דוי"ז או הוי לעיכן הרשאה הוי מתפיין לשו אלא
דבעתבוי דקו אינו יגמרו אל הו משקה - ומ"ד דתנו הפשרה סומכין
שם לבנות שמעיני לזמן השו הקו ואח"כ זימנו

דפסחים ס"ו על הסמוך - ע' הפלא שטמר שתפיי דפסול הרשאה ספק - ודמי
גם במשור דבעינן על הסמוך מותר לכתחילה ושוך משיא ירושלמי דקפ"ט שמעם
עומק העון

רש"י שחיטות כ"א. שהכל לומר לבנין יש שפוך ריוח ואין המעשה יכול לבוא
שיעור היום דתנן כב"ד של הרשאה

רש"י אפי' לה' - נמי אי ישנו עמו דעבדה - כמבו' עמו קאי על השחט
וכמ"ש רש"י לקמן (ס"ג, עב) רואין אותו כאילו על חמץ כמ"ש
לקמן דסברה על היין וע' מש"כ לקמן ובפו דלא כבשר שמוא מה"ת

ר"ח - ור' יוחנן סובר כיון דבעו אצלו דרשאה כאילו הוא דידו - ואולי
לפ"ז מיושב קצת דעת הרמב"ם קושיא דגליון הש"ס ודעת הירושלמי דבעי
עכ"פ דירשתם - דאם אי להג"ע אצלו לא דרשאה גם לר' יוחנן

רש"י המקטיר - ע' שם מש"כ דבר הב"ח והגו"א אהי' ילמד - הב"ח העלה
דבעי' ס"ל דהקרבן נפסל או נשחט על חמץ ושוב לא יתחייב המקטיר
הגו"א העלה דבעי' ס"ל דהקטרה איסורין הוי חובת קרבן שכיון שנפסק
במו נסתלקו הרואין שמנינו גבי רבי ורק על הכבש יש חובה של
דין קרבן - והר"ם ס"ל שהקטרה היא גמר חובת דוקא ואולי במחלוקת

ס"ג;

צ"ע דבשני השתא דהגה נ"ג אי זמן הקטרת אימורין להתיר

בשר הפסח להבעלים ~~[illegible]~~

שבאימורין מתירין את ~~הבשר לאכול~~ כ"ש סברא כדיקא לאכילה

והפסח עצמו לא הוי הקטרה - ואולי בשאר זמן אכילה עד

חצות וזמן הקטרה עד צפרא

בעזהשי"ת   כ"ה אדר תשנ"ח

תמיד נשחט

ס"ג   (א)

רש"י ת"ה - ואיכא מלקות נמי דשחיטה - השתא ב"ק מלשון רש"י דלוקה גם משום ב"ו ונתקשו
דנם ואולי אפשר דנתקשה לרש"י דמשמע מהרבית לשון המשנה דמיירי רק משום השחיטה
והא מפורש ומונע משום החמץ שהי' אצלו ומ"מ ה"ל דמשום השחיטה מתחייב מלקות
ואולי אפשר דבסיפא דמתני' דבעבור מחר ל"ת ולא אמר ח"ה (ע' דבור יהודה שמות י"ב)
אבל בלשון רש"י עוברין גם בני החבורה והל אינן לוקין משום אמר לשון עובר [ונראה
דגמר דבעבור המתני' קאי על השוחט] אבל מ"מ אפשר דרישא לא איירי דוקא דהי'
חמץ אצלו דמחייב גם על חמץ של א' מבני החבורה וממילא לק דבעבור גם
משום השחיטה על ב"ו דלא איירי דוקא בחמץ שלו (ועכ"פ לק אי ליכא ב"ו קודם
הרלי"ה) אבל המועד אינו חייב על חמץ של בעל הקרבן (כ"כ בצל"ח עיי"ש)
ומ"מ איירי דבלי חמץ שלו ומ"מ הוקשה לרש"י דהגיל דכן משום שחיטה מחמת
משום ב"י ומ"מ ה"ל דהרבי ח"י דלוקה נמי,

תוס' השוחט - דהפסח כשר - הא דלא מיפסל משום מפגיע ע' בשיעורי הגר"ח ואפשר
להמתיק דמיירי שהעבירה יהי' סרה להמציא ע"י פו לולב הגזל משנ"כ
מתוך שיצא דבאו וכו' הגזל - ומ"מ אפשר דבכוי פסול דהפגיע של מצוה
והא לי"ג בה

צל"ח ד"ה חייב עיי"ש שהעלה דבשוחט אינו מחויב כשיש לצורך חמץ - ולפי דבריו קשה
טובא לשון הברייתא סני השוחט את הפסח על החמץ עובר בל"ת אימתי בזמן
שהוא לשוחט או לזורק או לא' מבני החבורה - וא' השוחט עד הזורק ק"ט
מוכח דבישא דמתני' איירי דאורייתא דשוחט והסיפא איירי דאורייתא דבעבוק וכו'
ומ"י דמאיר דמתני' דמשמע עיני' שפליג על הצל"ח

גמ' או - ע' חי' רע"א שפירש דבני החבורה יכולים להמנות משום שלחם אין הפסח
שוחט - או אי הוי משני החבורה מיני דבשו הוא שחיטה מחמת לגבי עצמו עיי"ש - ושם
מקשה על קושית הגמ' במה שנסתפק ר' אושעיא אם מתחייב על חמצו של בני החבורה
וה' שהגמ' איירי בתוקף דבשיק רל דנ"א באצלם - והנה חזינן משמע' דלא שסובר כבנ"ל

שמבין שליחות חשיב כאילו המשלח עשה הפעולה ולהמשלח יש חמץ ובלי רבנתיקות

אמר רב פפא - הולך ע"י שפא, לפי דעתי פשוט דבאו לחידון על חמצו של הנכרי אם אין ע"י משכ"ל לעיל ד"ה דלית - והנה ע' ראי' הגרע"ק דלט דמיתלי תלי האיסור דעי שיבל לפלין - ולפ"ז מסתפק מאד שלך רני התמורה יודעו דבוו דכל כל ילין כמו המקטיר - והנה הוא נושא רכלי דל ילין רואת הקטרה והן נעשין רפני נם

השאלה ס' ע"ב הוא דפשוט לקין אל לאו דלא תשמט פא הו"ל התשאות ספק דהא ה"ל כבר פשוט לחמץ גם קודם זמן - והל פי פרידמאן נ' הויר דלאורה קושיא גם הוא רק לשיטת רש"י. דלדו סגי אין אבל המתפיל יש ספק (וזה כמו שדומות לע"ב, ד"ה הציב ודומה שם - ומה שבקשו הכתל של מהתשאות עכיל באמיך גם דהתל הרשאה דסוגין שאם דיל שהמציאל מתפיל, וכי יקד כמוקפר נ' דבם לחשל דשגא' בכתובות אצל אליגא דבלמא דהתשאות ספק שמי התשאה) אבל לשיטת התל דציל ודאי למותפה אב כן הוי ובאי למותפה - ולמז הויר השאגא דאפי' למ"ד שמי התשאה הכא לא הוי שמי התשאה דהא אא להתכרר למולי דהא אפשר לו להתנצב שבולו - ע"ש - ויש להויר מדוע תלה גם דמסר התראה הוי לקושיות דפשיטות דע"א לולקיות מספק - ואולי כונתו דאזי שאמש אחר שלא רעלו - [ואולי דזיון ע"ב ול"מ אין אבל משום לצמן רשע דבחמץ הוי דחזקת שבו ראוי (ע' דמקורי חי"ל ס' גלא סול איך ג' ודוק] מה חסר החפצא של התשאה דמשם התשאה הוא שלפינן להתשב לו שיתנש ע"י פעולה ואל חסר שאב התשאה היינו משום שגם לו מתורר שינשש משא"כ הכא שיודע שיכול להנצל חסר החפצא של התשאה

לה"מ אומתי דזמן - ואי השיחט - לקמן ס"ב, מתבאר דאומתי דזמן איירי ביו"ד ואי איירי במועד - והפשוט סתמא מפוע חלק התנא בי הלכות אלו בדי צניף - ואולי דפתנא בא להורות דיקוי האופני הילך וכוליל לעדור והנה דכלית ס"ג, ד"ה ת"ד הולה דחמץ של רני חבורה דחידון עלין גם דנקא

ד

דפסח אבל שאר קרבנות דמנין דבעי עמוד של השחיטה עש - וא"כ מתמהה איכו ר' ד"ז להורות
שצריך אף על עמוד של כלי התקורה - ועוד כתב דאף השולק חייב והיינו דבמועד
יש חיוב גם על השולק והמצה

גמ' אבל הקומץ והמקטיר - ע' במאירי שהביא דעות שהקומץ חייב וע' רש"ש שנתקשה
בדבריו - ובמשנה ל' דבמאירי פי' דבעינא למ"ד דמקטיר לא מחייב פטור ג"כ
הקומץ - אבל למ"ד דמחייב לא גרע ממקטיר

ס"ג. רש"י תנאי היא - מר מקיש הקטרה לעבודת הדם המעכב וישנו דהלנה אימורין - ר' י.פ.נ'
הוא דמפני מקשינן הלנת אימורין להלנת הדם (וזה מתאים מאד לדברי
הב"ח סק"ג שפי' דמשום אין למדין בדיקה מקרא דלא ילין - ואולי אפ' ①

ח' הגרי"ז מנחות ל"ט - עיש שנסתפק אם מקטיר התמיד ולמוד כיון דלא
נאמר כאן קרא דלא ילין - ועיש שזו הא יש די פסוקים וא' קאי על תמיד וא' קאי
על פסח (ע' טפא על מנחות כ"א) א"כ שפיר אפי' דלא ילין חלב חגי קאי גם
התמיד ואולי דעל להגרי"ז דחלב חגי אא למר שקאי על התמיד

מתני' שחטה שכולה כסל כסל - אינו מזכר למ"ד בונה הכסל שני - וע' רש"ש וצ"ע דבונה

שחט ישבא - אל ירבה - כמבו' איכו שלא שחטו המולין ומזור פי' רש"י מס שכפה וע' שפא

ס"ג:

רש"י א' נימא והול מורידין דקדש - ע' דבעו שמוא מפ"ג. שפיר מס שייך הורדה
כיון דבעינן הקדושה הב שינוי - ומה שמועלה דבשוי דמ"ל אין בה הורדה בקדושה
ותב' שאר ג' הדור מנחות פ"א משנה ז' בני שלחנות הן דאולי מדבני
א' של שיש וא' של זהב על של שיש נותנין לחם הפנים בכניסתו ועל של זהב ביציאתו
שמעלין בקודש ולא מורידין - ובעי צדק כמנן דמעלין על דשעורי הגרש"ש שדאר
בשיחות הרבן שבמקדש להיות מן עשבי דנוי זהב אם ושפת אחב דבתל היו

(1) מה שהוכיח רש"י לומר שלמידין מדין דבר האסור כא הל' ה' מהל' ק"פ ד"ה ואחד מקטיר
דלמ"ד דליכא איסור הקטרה על חמץ בפני עצמו דלמידין מה נשיאה מיוחדת שמותרת
הנכרכה יבא הקטרה נמי מותר - ומאן דמתיר לומד מבל היתר האוס
שאינו שפיכת המשכיל שגם אינו מותר - ואול דבפו כונת רש"י ונימא שיש גם
איסור הנאה על שפיכת הדם.

(6)

הוי מורידין השירגא של ההן ע"ש - ולפוס אינו מובן מבור הלאו הס' דהחנגה
הל' זכרב דהא המורידין הי' דלפני זה קבל כל זכב - ועי' במג"א ר"ס ורמ"א

גמ' אבי מחשל הכא מחשל הויות הבאפוף מוריד במלשון המשנה יש קושיא
על אבי ורבא וצ"ע מה הי' קשה לו

אבוי אמר נעולין - עי' מהרש"א שסובר דיכול לפשוט מזה שיש הלכה של ג' כמות
דאל"כ מדוע נעולין, וצ' דבלא"ה מה שהי' - והנה מדברי הר"ח דדברי רבא
משמע דנעולין הי' כדי שלא ירמסו - ואפ"כ גם לאביי וחלו לא קשה קושית
המהרש"א

(1) והנה ר' זונדל קליין נ"י נסתפק אם הא דבעינן קהל ועדה ושרא ע"י
דכל א' הדין דבעינן י' לקדושה לכאו' אז בעי דוקא י'
ו' מנין - ולפמ"ש הרב"א דס' יצחק נסתפק אי בעינן כל
ישראל (קידושין מ"ב) ~~דבעינן כולן~~ אבל חזינן דבעי דוקא י'
דלא כולם

(ש"א)

<u>גמ' ואיכא</u> - עי' מפרשי' דקרא דלא ילין לבקר זבח חג הפסח מקשין

<u>שם הין ממורבן</u> - עי' שפ"א - שאי' הי' שישה לוג ואחד בשר. דק דל השורות של כלל דלוגין וכן של לבר

<u>שירה שבולה כלל כסף</u> - הלשון אינו משמע לחנ"ך גם לפי משנ"ת דמאירי והמנורה שעשה דבנות שלהם ממורבין הינו שכל השורה הי' של כלל (דלא כשפ"א - ודמשמע א' מפרש המנורות שלמה כהשפ"א) דכלל קשה עם דבר' האשמען

<u>רש"י בפיקה א'</u> - ולוי מנגנים דאלמא אינו משמע לברך כל הארוכות של רש"י

<u>גמ' קמאו</u> - ואומר ר' ניטה ון פי' שיש שירה של שמחה וטוב לב ונה טעון יין ויש שירה שאינה של שמחה ונה אינו טעון יין, ולפ"ז צ"ע הדבעין שבקרבן הקרבת הקרבן מחייב שירה של שמחה, והלא מצוי דרבות ש"ה, משמע שיש שירה של אכילת המשתה ונהו בעוא האכילה של ניסוך (שמפרשי' בפירוש וניסוך המיון) ונהו אין אומרי' שירה אלא על אכילה בלב נמצא האכילה של הקרבן המחייב שירה הוא ניסוך היין ואין יש שאם ממורבין, וכמעט התם קהו"א סדרו דיין הוי תנאי שאין קרב ונמשך לשירה דל' יין ועי' דשאמרו הפוס' דבב דא"ז והנם

<u>רש"י אלא</u> פוקקין נקי יציאתם - משמע דליבו של שאלה למען שיחשב כבוחן ועי' פי' שנ"ג

<u>ב"ח</u> - הלא דלכי' לא הוי משמע כן רשעת דבנינים ע"ג מזבח אסור משום שבות בחלל דבעינן

(א) (שד)

קונטרסי' נאמרה י"ג סיון דקהל דאר יוקר
ד"ע לומדי הדף יומי

1. רש"י דסוכה נ"ד: וכל כת וכת קוראה את ההלל ע"פ שהיו פסחיהם מרובין נהיו טעונין הלל דשחיטה ורמב"ן נ"ד. ומש שפי' הקונטרס שבכת קוראה את ההלל לא היתה הכת קוראה אלא הלוים קוראין וכן איתא בתוספתא

2. והנה לשיטת רש"י נגד קריאת הלל דשחיטה הוי כעין קריאת דאכילה

(1)
3. ולשיטת הגר"ל שהקשה מהא דאין מוסיפין שירה על היין משמע דיסוד אמירת הלל הוי כעין שירה על הקרבן כן הוכיח הגר"מ רוזובסקי, וכן מבואר דברי הרשב"א דלאחר שהביא התוספתא כותב וסברא הוא כמו שאר שירה על הקרבן

4. הגרי"ז הלוי קפ"ב מקשה מזה על רש"י מהא דאיתא בערכין י', וחי"ב יום דשנה ההלל מכה לפני המצוה וקחשיב א' שחיטת פ"ר ופ"ש הרי דבפי' הלוי דשעת שחיטת הפסח - והרי דין הלל ל"ש רק לדין שיר של קרבן דשמין ג"ל שירה דכל, אבל דין אמירת הלל לא הוי דיני דבלי שיר

5. ומוק דכעין תוקעין בחצוצרות ואיתא בירושלמי מ"ב שיש לו נסכים תוקעין לנסכים פסח שאין לו נסכים תוקעין לשחיטתו והרי דין תקיעת חצוצרות הוי רק בשעת שהלוים אומרים שירה

(2)
6. ומש שהביא מספרי וזה צדדי דבקרו על צביית הפסח

7. ושוב מביא בפי' רש"י בערכין על האי מתני' דההלל מכה י"ב יום בשנה - בשעת שחיטת הפסח מפרש כשי' שהיו הלוים משוררים דבר את ההלל

8. ומשוב מוכיח הגרי"ז דבפי' ג"כ מובא דיש דין שירה של קרבן הנאמרה ע"י הלוים אלא דבפי' סל שים עוד דין אמירה של הלל הנאמרה ע"י הישראלים

9. והנה איתא בגמ' צ"ה. הראשון טעון הלל באכילתו והשני אינו טעון הלל באכילתו וזה טעונין הלל בעשייתן

(1) ועי' בדברי הימים (ד', ל"ה, ט"ו) שמדבר בפסח שעשה יאשיהו
וכתוב והמשוררים בני אסף על מעמדם כמצות דוד ואסף והימן
וידתון — ועי' רד"ק ומצא הטעם למשנה שהמשוררים היו משוררים
בעת עשית הפסחים כי מן התורה לא עשאו שיהיו מתעסקים
רק על העולות השלמים

(2) ועיין שתרגם והוציא הכתוב הנעשה מקמץ להלוים
על אחיהם ולא כדברי שלמה

10 ונראה דהנה מנה"מ א"ר יוחנן משום ר' שמעון בן יהוצדק אמר
קרא השיר יהי' לכם כליל התקדש חג לילה המקודש לחג
טעון הלל לילה שאין מקודש לחג אין טעון הלל
11. ומפרש"י כמו שאתם נוהגים לשורר בליל התקדש חג
12. ובזה טעונין הלל דפסחים מ"ט - וע' דשאר הרגלים מפני קושיא
הגמ' - הא המיעוט הוי משום אמירה - אבל דשעת שחיטה
מתעוררים משום דין שירה על הקרבן
13. ואדרבה איפכא לילה קא ממעט יום לא קא ממעט ומפרש"י
לילה דפסח ממעט אבל יום שהוא זמן עשייתו לא מיעט
ערב הוא כפסח ראשון שטעון הלל בשעת שחיטתו
14. והנה משמעות מקרא זה וגמרא דיום משמע דבעי מדין חיובא
דלילה. דבעי עבדו קריאה של הלל
15. והנה יש לעי' מהו גדרו של האי מיעוט וע' משכ' (דרשת שה"ג תשנ"א
דף ה, 21-23
16. ואדרבה איפכא אפשר ישראל שוחטין פסחיהן ונוטלין את לולביהן
ואין אומרים הלל ומפרש רש"י כיון דבעי מקרא הוא טעון
הלל - והנה מבואר מזה חיוב אמירת הלל על נטילת לולב לשורר
הפסח משמע דבעי מדין אותו חיובא של לולב
17. וע' דברי הגרי"ז שמחדש אי"ז שיש דין שירה של קרבן מדין (1)
אומרים הלל - ומשו"ה הא דליכא דרבנן מ"ט הני הואיל ויחיד
גומר בהן את ההלל - ואדרבה בפשי' דבין חלל נאמר לעיל
[ויש שבהם נאמר הלכה]
שהשיר של הקרבן הוא הלל - והואיל והיחיד גומר בהן את
ההלל והימים ימי הלל ניתוסף על השיר של הקרבן הי'
הלל דאורי' ז' ימים - נמצא דיסוד שיר הלל של הלוים
נתוסף מהא דישראל אומרים דעת שחיטתן וגם
מדאו' לדברי הגרי"ז (הראיתי דרשת שה"ג תשנ"א 18) אך
לשיטת האו' דכל הלל הוי רק משום דמבו' א"א לומר שבך
נאמרה הלכה

(1) ויו"ר שנה יום הכנס החלו מנהל לפני המנחה וקנו מש
בני קונה ויהיב גומש הכן את הפלל

רש"י ונשרה – שלא הוי יכולין להלוך – משמע דאינו אסור דטלטול – ויש לעי' האם עדיף
מגו שנשרת המיוחדת לגדולה ע' שלמי יהודה פ"ח ה"כ דהפרמ"ג ס"ל דהוו מוקצה
כ"ש קיס שיוחד לגדולות ולאכול גדולה, ומ"מ לשיטת המג"א ש"ח ס"נ לא דשר דהמס"ח ①
הוי מוקצה

רש"י דכן סגי – ע' דרך ואולם הא הל' פסח"ר ופן את רבו שאלוק על רש"י
וס"ל היינו דשמטו כיון דאין נפ הדבר מלק הואיל ולא מיוחד שיש
וע' דשמרי הגר"ש שמסתפק אם זכין לו בפרי – והנה מדהיות
לשונו ולשון הפסוק משמע שהיה תלוי דשאלה לשום טעב דשם דבל חוקת
הפסח

שיורי הגרש"ש – דבעי הורדה דשיכותו של כהן שהוקדש להיות מן המודבן
דנהב – והנה מלשון רש"י משמע דבהצבה של נהב משהיו להורדה
כשיקדה כבש וגיסי הגמ' המר דהצבה לא הוי עודפה כלל דבם
לקמן מהא דאין מחזירין קודש קודש המצא

שחט ישבה – הגר"ש המר דאלו אשמעינן דבעינה ה' יום משאוהו – ונמצא
דגזלה שחטו הזולג

סמכינן אניסא – ע' רצ"א שמורר מהא דמחזקינן לו כבן אחר – ומתרץ דבדבר
שמובדב דבידה לא סמכינן אניסא

רצ"א – מעורר במשנתינו מוכח שבעי ג' כהנים וכ' יצחק מסתפק אלימא דבי יונתן
דמסי' קדושין דבשפט שלה ישבה כאיל לבנות דפסח א' ולכו דלא רמינן ג' כהנים

רש"י אי נימא – וע' תוס' רי"ז
רש"י שחל – ע' רצ"א, רש"ש

קמ"ה אדם מתשל – מדהיות לשון הגמ' משמע שיש קושיא על אביי מלשון המשנה
ודעי' לתשבו וכן דרא דבעין לחשבה – ואינו משל היכל והי' קשה לשיטתו
וע' דעין יעב"ץ שמורר דבם ומ"י דמדהיות הלשון משמע שנפל אחר כך הב' ונפו שלו
כדאשי שנינהו

(1) ובכלל יש איסור לאכול דיו ע' רש"י, מאי, דה"נ על בלמיצין מעשה ואוכל
את הקמח הלכה רשם ולא דיו

(ש"ה)

והלא דין הממצית מוזרך זו - רש"י ותוס' פי' שקושית הגמ' הוא שיתבטל דין הנשפך דדין הממצית - והנה הגמ' ג' כ' לטעמי' וס"ז בסמו שחייב עלה כרת ה"ה במכבר אבל יש לע' בשמבנ כל דין הממצית לא נתקלה ה"ל - והנה לפי מה שכתב המהרש"א דסוגיין מתחלה בכיון שנתקלה קבע שאר הדין הוי דבש עולין אש בלכ"י אינו מרגל - אבל לפי מסקנת המהרש"א בנמשו לדין פסול כיון שלא נתקל קשה - ואולי בדעת הס"ד לכ' נתקל כל דין הממצית רק נשפך אח"כ, ובמצב זה כונת התנא דין הממצית דין מועט והי' מקדוו כלו דכוס

ס"ה, ת"ל ע' תנא שעונה התוס' שהדרך כוסות (שנתקלו ונשברו) - הרבה להתקל היינו להתקל מן הרצפה

תוס' המתחיל - (1) ע' אחרי דינם דין שור ס"ל דפטור הס' בה"ה יש שמשיא המרכבה המשנה שאוקי דחושש מאונס ואז רק דרבנן פשוט דל שאז טעז שמספק באפשר גם לר' פטור כיון שחושש שלו לשום כמרק, ואפשר בל"ש חייב בהיבי בעוצם לשבר עד"ל מהיכו שעוצם שלא יזיק והאחרי דינם משיא ראי' משני הרי"ף דין לשבר דין שלא לשבר או לשמר הן חייב הנאה ונתשון לשבר ולצ חייב שמשאבל חייב

תוס' שם - בחפר ד' גומות יותר מהיקף - ע' שיר הצון אלז ס"ק ג' שמשיא חקירה אם הא במילי עפר הוא משום טלטול מוקצה או משום עשית גומא ע"י החפירה - ואולי בזה כונת התוס' בחפר ד' גומות, שעושה גומא, אלו לשון יותר מהיקף אינו משמע, ועיין עוד טעם שאינו טרחא לשבר ולפוק הרקע ששם וישם הגומות קמתנין

וכאן תלה שבמו נגרר

שמא עד נתקל הכא - אולי שטת רש"י במחקר הבן סמכין ארוב, ורק אם אפשר לדבר ולתקן לאחרי, אז מתקנינן אבל אם אין צריכן לסמוך ארוב שמא עד מאפרין

① ע' דהגר"ש הורוויץ, ווארשא

ס"ה,

רש"י ונפא ואין בה ממש - ע' בעתים כ"ד, הואיל ונפלה מעצמה וכו'
מעצמם עם כל הון יהא בשם מוציא דינו לדין כ"ש אף כשפה עי' ינה'
בשר מוציא דין נפלה ע' ושע

(שו)

ס״ה

במצלו למאניהו - ע׳ תוס׳ כלי א׳ בנשמת אדם אות ג׳

אבל יומא ס״ג, כיון דמנחה דמי קידוש כלי אלא במקצת דבר שהיא מעלה למנחה
דכ״ש שהיא נתנה זו להקטירה והפקק ג׳ וכו׳ תודה התו שם
וכ״ש

רש״י והא - ע׳ רש״ש

אולי כיון שכל קדשים הן - בקדשים דם שמור ופסולין דמיפא הבאה, והפסח
הבדה פסול טומאה ואחר אינו מקבל - ומה שאין הוסיף אל דמי פסול
הגוף כיון שיש בכן נשיאה נחשב כמו דאיה ואינו נפסל

פרק אלו בשבת

רש"י. יו"ט - ע בפש - מ"ו דלא הותרה איסור תחומין לצורך אוכל בפאת"ס
אלא ס"ל קמ"ל מכשיר דבר מלאכה הותרה לצורך אוכל נפש - וקשה ר"ל
ס"ל מש"א מפרש דבורות הן בשבת קודם שמותר כל מה שצריך רק
נמצא כמכשירי. אוכל נפש שאינו אין אפשר לעשות מערב יו"ט

מה כאן כשרות למצוה - כתבו כאן הגמרא דמעשה רב קפ"ה מקום להוי חדה
כשרות קר"ה ועי' דרות תשנז ח"א ס' ך

(ש"א)

שמעתי ממשגיח בגע

רש"י הרא-ע' בפ"ש ס"ם: -וע' בגש, בתיקון נימא הוי צורך הקרבן משא"כ הנאה במשפט הדילוג ראוי להבאת הקרבן -ועיש שמדי במשמע להנות לכהנים (יש לע"א מותין דו דיון)

עקרה -ע' רל"א - וגמרה בכאשר אסורים הנאה יכל להפקיע מצות פסח דפ"ש, אבל כאשר עוקרין מצות שמיטה נעקר לגמרי באין ציוו עושין פ"ש - וידוע מאמר הגאון מוילנא זצ"ל ( ) דפתגם של כורך . יקיים עם שנאמר על מצות ומרורים יאכלוהו בשני קרן הנאמר דפסח שני והקשה דזה השיוט על זה באין צבור מגיעין פסח שני ושמעתי משני של הכהן מבכי סאוועסקי שיש מחלוקת ירושלמי על אי צבור יכולין להביא פ"ש - ומפיל עולה גם בשני הצ"א ובגן

דני נקיאים הל- שמעתי הש"ה הר' בבנין - מבעד לא שאל עכשיו ג'-ואי בפתחים דני נקיאים הינו שבעת הצורך מגלה להם הרפואה הראוי, אבל עכשיו קם להם לא נודע

עלה מבבל (2) והלל הבבלי שמו - כהיו"ט הבעש"ט שלאחר שעלה עדיין נשאר אצלו תכונת הבבלים וגמרת הבבלים (1) לאפוקי מ בכאשר
זה מחלק לאו' בין גאונים שפוסקת ממנו גמרת דבל' (3) - והנה לשון ווזע אין פסח דוחה אינו מוקן בפסק בא זה - וע' בגין דאפשר בבו מהמשלו בשוי כתבי מינן ושמעו ב' גדולי הדור ואתם אפי' א לא שמע
הלכה בו נתעלמה -ע' מ"ח יקר שמעתי ירושלמי דלמה נתעלמה הלכה משן רבי ליתן גדולה להלל

ד' גדולות של בני בתירא שאינם שנצחו דסדרא מה כירבו אותן דהנשיאות

שא מי גרם לכו - אני אינו כדאי לנשיאות ורק מן השמים רצו להעניש את בני דאדור גדולות שלימה דכל

① ורבנן מדייקי לשון המהרש"א מי גרם לכם שהקריבו נהמ דלב הלל לדא
עשה לירושלים דפסח זה שהוא יד של ידות (משמע מחקר הדין הי׳ פטור
מלעלות וכמש הגט"ו ג׳ זה מאד דמי שפטר דאול פטור) ועוד דליך יוסף דנא אי
הים שעקודים עלה לשמם שמה ואשלין דירושלים ושיר חזש לבדו ואחר עז העזרה
שיר עלה

② ועי׳ די דאיתא דאגי חד מינן (משני דבר דפליק להתם הוי כמפי מינייהו) והוניא שריסוז
הי׳ דבר ממש

③ ואולי אפשר דכיון שנעלם מחכמי א׳ הלכה משמע דבקיאו תורה דבל ידי
לדבר - דבמשנה איתא דמחשבת השיבני ל׳ זה תלמוד דבר

ש"ט

הגמ' מקנטרן בדבריו - ע' עין יעקב כיון שאינהו לנשיא עליהו הגמ'
דקודם לכן הי' גדול הדור שלהם מפני שרדפו אחר הכבוד והגדולה
אבל כיון שראה שהיו עניים ע"כ משום שנתגדלו

רש"י בני בתירה - נשיאים היו - ע' במפרש"ז בפרק א' ממס' הי' נשיא אצל השאלה

רש"י וכו' - דשלמא קרא - רהיטת בדברים משמע דאין לו נעשה מה יש עליו
ללמוד את מושיעו

אבל גומר - ע' משנה"ש דמשמע מינה דלא איסור ממש דרבנן וע' דקמ"ל ס"ד מ"ו
דבר אינו מוכח משתי דאפי' שבותים בשבת ס"ו, מנחה דפק משום לחוד דבלאו
הוי דבדבן, ומחלק בקמ' אין לאו דעצם המאוס נעשה וחמור מדרבנן
ודומה כמאכלים שאצל דאמור מאסר שרע

רש"י ומי משום שבות דהמתן - אמור בפסח ס"ו מפלפל דשבו בדרכו דמתמה ואולי
דבעין בשבות דהמתן הוי עשה קי"ל ו' בש"ס ס"ו, ד"ה והלא

רש"י לא דהר ומפני שגלוי לפניו שהוא רוצה מאסו - ע' ביאור אגדות חז"ל
דרש דליות יתומא שפי' דברו של אליהו להכיר השפט פרה ראש של
כיס שפי' טמון בלבו ולבדקו ומצא עשה כן מאסו ע'

רש"י חזרות הקדוש בשאל ונשאלין הוא יכול להקדישן הוא - ע' לשון רש"י שבת קמ"ו:
ד"ה ותניא - כיון דהקדשן בעתה קדושתן בעתה - דהחשובת שאין קדוש להן זמן
שאין הקדשן בעצם - דהיינו הדשים כמבד במתנ כחוט לאסור הקדשתן
אף הקדשתן בעתם

רש"י כאומר יבש שאין בשר טלה לשאת משוי ע' רש"ל תורה שבעור באיסורא דשביתת
בהמתו היא אף דהי ומ"מ אל שאין בשר לשאת משוי ובלאו בשבת היינו
משום שבשבת לו דבמרו

רש"י שיש (1) ואפי' שבות דיבי (2) לא חמיר כשאר שבות - כמבו' רש"י מפרש בשו'
עפ שמוסיף הגמ' לעקרו כלאו - וכמבו' כותם שיש ד' דיני שבות. יש
שבות שאסרו מצד הדמיון להמלאכה ונשו כאיסור עצמו משום
אסור כל עגמה (או מחמת דל המינין) ויש איסור משום לתא דגזירה
במישין באמ' ים יהא מותר אף באורית' יתירו - ומחשש זה לא דמילתא דליש
ועל האיסור עצמו התירו משום לתא דגזירה אבל משום חשש וקלקול הוא לא היו מגירין
וע' רש"ל תורה שבשבת באר"ב משום אסור תיבת יקלתו ע' שם - ור' ט.ה. נ' צבש
בכל שאלת הגמ' הי' על שבות במחמת דבוי רק לגזרה וזהו על שבות במלאכה
ה"ה מצי מקצת לך - ע' שפ"א, שיורי הפ"ג, מושה חלות שבמול למה שאו רשפה

חכמה מסתלקת - ע' שיחות הרצ"ה (לג ב"ג) והנה מרש"י קהו משמע כאשר
מסתלק הכיס שש יצפה לחתם אבל רשעה א' לשרות זו חכמה ונראים
ואפשר במשו"ה מציק הכא הגמ' כל אבה שכועס - משא"כ לגבי כל המגיהו
ואח"כ כל הכועס - ורש"י פי' מפני שהוא רגזן - ולפי"ז אכי קושית הר"ן

(1) ריטוה, כי המרה אל לשון נוטי בהון ושנה, ושם זכו זבין זלא חמר
(2) ע רמויפי

שי"א

ט"ו:

שאמר מצוע זו בהרבה משם מעלותו - דלפי הנ"ל אצל אליאב הי' משום
של רגזנות - משו"כ אצל משה רבינו הי' אדם הכועס לש"ש וגם
זמן בשעת הכעס אין להכעיס להיות שוני אצלו - ומפרש מה
הי' זה בדרכה נאבכת לאפלה להסתר הקודש

<u>שפ"א</u> המלוכה הי' מיוחד לדוד רק אליאב הי' מיוחד לגדולה
וגם נסתלק ממנו

(שיך)

צאו קדושים - ע' דברים יפות חקר קו"ח, שהוכיח בעצמות יוסף מטמאין
ולא בבשר אינו מטמא כיון שמת בנשיקה - ומזה יש לנו הבנה
הוצא למשה רבינו להיות במחנה שכינה ר"ל ניסן באב הי'
ביוני של נישואי מן המחנה ופרה היה ר' ניסן - שיר בגם דבותא
(1) שאין כוונת הקמ"ה להוכיח ממשה רבינו שטמא מת מותר במחנה לוי במשה
תבל הכתוב והאי ניחוש לעשה - ע' שפ"א שבאו כן רק לשיטת ולא אליו(?)
בפשי הוי ניחוק על כל הלאוו - והבאי מכל הספרים שהתב בפטל המשה
ע' שנעהר שם

רש"י ד"ה מבליו כתיב מחנה - והבל תרתי מחנות - והאי מחול הבשוי אינה
מפורשין בגמרא משום שבפשטן מושון מחנה, ולקמן משום בפשטן
מן מחנות הכתוב

אלו דהארון הי' פשוט וחוצץ מפני הטומאה

(1) רבינו מאיזה טעם לא נטמא ע"י עצמות יוסף ומשה הי' מותר
במחנה שכינה לא ניתן והוכיחו מעצמות יוסף דמת מותר

שיג

שכן טמאן פריעה ופרימה - משמע בטומאת מצורע עוסק הלכות אלו
וכמו דכת' שאסור בפריעה ופרימה מלבד קדושתו - טומאת
מצורע מתי' הלכות אלו וכן איסור תשמיש המטה

ומאי תימרו כבאושן - מסקנת הגמ' במצורע תמוה מדוע והקשה לי. עבמאון
ב"ש חושש דבדיק שמטמא בלי שום אמירה משום דמצורע שאינו נטמא
בלי אמירת כהן - והוי כבירכת הגמ' בבא אינו מטמא באונס

וכל זבות ז"ל - ע' שפ"א שמדבר בזמנן שיש למוסף שאינו דפריעה ופרימה

אמר כהן - ע' שפ"א

שפיר קאמר - ע' שפ"א שפמור בבי' לית לן בבי' ישמעאל
(אפשר)

אבל שכן טמאן - שכן מטמא ביאה הבא אל הבית - כמש' כותבת כמ"ש פ"א
מד' בכלים - ועי' רש"ש וצ"ע משום פי' כן שיר שכן המו ר"ש

אבל שכן אינו זוכה למיעוט בהכא מירי כמש' כב"ל - ונראה לפני מן
הגוים (פי' ירושלים) לאו בעבד (במותו אפי' דמתים לו)

תנו שם ולאו פירכא הוא ע' משנשא

אבל ואימא - הרואה קרי דקיסן - ע' רש"ש קיסן חוזי כשסופרת שאינו נוגע דשכרן
דגוף - אלא דחגימת פי האמה - ע' מהרש"א מצאו קא כשיעור חגימה
על הך בבין שיגע דחגימת פי האמה - ועי' רש"ש שפמור לה מש ספימן
הגמ' - בההוא ס"ל דרואה הוי דרש

אבל שם הכא משמע - ע' רש"ש - כיון דאיתא לגב ונם אינו מטמא נוגע בנוגע דנידה
אינו טמא טומאת שדרה

<u>תוס' מחילות</u> ע' שפ"א שסגי' בבי אמש כי דפנותא להר הבית אבל הפנות לעזרה קדש וי' דבזה שיאר דפנותא להר הבית ל"ל קדושת הר הבית

<u>רש"י אין צריך</u> שלחן הראשון (ממקום שפסק) דברת - ממן

<u>משך חכמה</u> ריש העבדה ממרר הלק שאשו הלוך מעותגת במצרם כיון שדעך אפלו במקום ל"י ועיש מה שכ'

האי טומאת ז' כתיב בה - דגוררה טומאת ז' דאוהל נבלה טהור דלדה כנגדם וטומאת ז' דטמא מת טהור ביום ז' והוי טהור יום ע' דרבנן כי עמד אבות הטומאות הל' ו' א' טהרי מטומאתם המורה בקין שטף - מטומאת מת - הרי הוא כשני לטומאתם

דהא טמא מת חמור ממנו - כמשנה דטומאת ז' (ומשו"ה לא הוי חמור מנו) אור שפ"ב רש"י

רש"י שבעתים - ע' מפרשי קרא (ישעי' ל', כו) אילו אמר שבעתיים ושמע הי"א אומר שבעתים של יום א' דכשיו אומר כאור שבעת הימים למדנו שאומר אורה של ז' ימים ויות

דעוה"ב - ע' רמב"ן בשער הגמול (ר"ה, ד"ה ועכשיו דסוף הענין) שמביא ראי' שמעין עוה"ב הוא עולם אחר שיתחדש ויהי' השבת דגוף ונפש ועי' שיטת הר"ן שהוא עולם הנשמות - ושיטתו שבתחיית המתים תשוב הנפש לגוף ויצאו הנשמות מן העוה"ב וישובו לגוף דעת רבותי ויעמדו האנשים החיים ויצאו זו למעלה, עליונים ממעלות הראשונים אבל אחרי כן סודר הר"ן שיטות משיח וכל דבריו ויהיו נפשותיהם דטהר העוה"ב דלו גוף כמו שהיו מעולה דמעלה גדולה ממנה שהיו לה דעתות שלשה דזמן הרבי ונם יתקיים להן לנצח

כאן דמחנם שבינים - ע' גליון הש"ס שעי' כמות הן כת המעלה שהם שמקבלין פני שכינה זו כת ישרים שנא' ישר יחזו פנימו

כאן לעוה"ב - ק"מ קשה - יש עוד גשמיות דעולם

ועי' נדה בצדיקים עתידין - ע' ראי' הגר"ח מוולוזין דמ"ם

שט"ז

רש"י הא והא - דירשה באפי' שבות לזכו - לכאורה קשה דמשמע אסור דמבינם ודשפא איתא בדמבינה גנבו ירשה אסור להם ומ"ק משמע דסתם אסור ורש"י דמכנין פי' משום דמתקן לה ומיון מלאכה קא עביד ומ"ה דגמ' הכא בהבל לא הוי דאורייתא וי"ל שגנוב נ"ב כונת רש"י דמ"י כל נראה כמתקן ודירשה אפי' שבות ליכא היינו של גנב

ר"א תדאי נפשי בלו בשמחי לך קראתי ספי שמשא שוכנת דבת לחה"ג - עיקר מיהא כי ערב אינה לנפשי עיו"ב - ויש לומר היינו טעם מתאים לדברי הנפש החיים שער א' פרק כ"א דעת עסקו דתורה - מטהר את גופו מראשו ועד רגליו כמשמש צל למה נסמכו אפילו לחיים ובכל שכל גופו של אדם עולה ומתקדש ע"י עסק התורה ומצות כל העולמות כולם מתקדשין ומתטהרין ומתאין והאדם הישר המחשב אמיתי לא יפנה בדעת ומחשבות בעת עוסקו לו י"ש אפשי כדי לעלות ולטהר גופו ונפשו אלא שעולה טוהר מחשבתו וכוונתו לתיקון וטהרת העולמות הקדושים, ועי' הרמ"מ צ' בלשון שלמה חיבור אור רבה והנפה"א/מדבר דשדה שלמה

שפ"א

מה דר' בפרנא - י"ל ושבת דבפי' משום לכה או מתנ א' נפשו עצומה מותר להגיענו שאלה הפורים בימי משתה ושמחה, עלבת להביאת, וכו' י"הכ במשך כמגמתך

גמ' ומה שמיטה - י"ל שבת שמות דבפסח מקום מלת שמיטה ונשיקה קיים

ר"ב - אכילה רשות לכא ביש לו רשות ללמוד ועי"ז ימעט מאכילה

ר"ב. משפכנן א"ר להביאות שבוע שמה דמנ' ואינן אלו כאן על בגשו ערב יוסב - להביאות שבוע שמה דכבורת מנין שבוע הנו ממצב שבוע כנגש עליהם ובואם להם הכרה - וע"ש שביאר בספרינא והי' למה כל היום ושמחת

בענין דחיית שבת משום חביבה מצוה בשעתה

ע"י הגאון ר' שלמה הלוי שמולביץ שליט"א

פסחים ס"ח ע"ב אמר ר' שמעון בא וראה כמה חביבה מצוה בשעתה שהרי הקטר חלבים ואברים כשרים כל הלילה ואין ממתינים עד שתחשך - ולכאורה הביאור בדברי הגמ' הוא דמעיקר הדין לא היה לנו לומר דהקטרה דוחה שבת דהא יכולין להמתין עד הלילה - ורק משום שחביבה מצוה בשעתה זה הוא סיבת הדחיה ומפני זה גופא נתנה שבת לדחות -

אבל באמת אי אפשר לומר כן - ואפילו אי אמרינן דהדור מצוה דוחה שבת עיין מנחות ס"ד ובשאג"א ס' נ' אבל חביבה מצוה בשעתה בודאי דאינו דוחה שבת, והביאור בדברי הגמ' הוא דהגזיה"כ דאנו לומדים דקרבן ציבור דוחה שבת קאי על כל עבודות הצריכין להקרבן על השחיטה ועל הזריקה ועל הקטרה נמצא דהא דהקטרה דוחה שבת לאו משום דחביבה מצוה בשעתה אלא דמאותו הקרא דילפינן דשחיטה דוחה שבת ילפינן ג"כ דהקטרה דוחה שבת - אלא הא יכולין להמתין עד הלילה ע"ז אמרינן חביבה מצוה בשעתה אבל עיקר הדחיה הוא מגזיה"כ דקאי נמי

י"ג וז"ל והוא הדין לשעירי הרגלים או לכבשי העצרת שאם חל בשבת אין בישולם דוחה שבת -

ולפי דברינו מעיקרא דדינא פירכא - דחביבה מצוה בשעתה אינו דוחה שבת מצד עצמו רק בהקטרה דיש לנו גזיה"כ דהקטרה דוחה שבת רק על הא דאין ממתינים עד הלילה על זה אמרינן חביבה מצוה בשעתה - אבל אי אמרינן דבישול חטאת ציבור דוחה שבת כדברי הק"א אז הא צריכין למימר דאך ורק משום חביבה מצוה בשעתה דוחה שבת וזה לא אמרינן, וכמו שביארנו.

והנה במנחות ע"ב - סבר הגמ' למימר דאפילו אי אמרינן דקצירה שלא כמצותו כשר אפי"ה דחי שבת מפני שסבר לה כר"ש דחביבה מצוה בשעתה - ודחי הגמ' אלא שאני התם שהרי דחתה שחיטה את השבת - והיינו דהגמ' מעיקרא סבר דזה גופא דחביבה מצוה בשעתה דוחה שבת דשם ליכא קרא לדחות דלא הוי דומיא דתמיד עיי"ש בתוס' ד"ה אמאי - ודחי הגמ' שאני התם דהרי דחתה שחיטה את השבת ופירש"י דלאו

משום חביבות מצוה בשעתה דכיון דניתן שבת לדחות אצל שחיטה נחדה נמי אף הקטרה - ולפי פשוטי קשה להבין דמאי איכפת לן אם כבר דחתה השחיטה - הא הקטרה הוי מלאכה בפני עצמו - אבל לפי דברינו הביאור בדברי רש"י הוא דשאני התם דיש לנו גזיה"כ על הקטרה לדחות כמו על השחיטה אבל הכא הוי רק משום חביבה מצוה בשעתה וזה אינה סיבה לדחות שבת.

הרמב"ם פ"א הל' י"ח מהלכות ק"פ - וכן צלייתו והדחת קרביו אינם דוחים שבת שהרי אפשר לעשותן לאחר השבת - ובלח"מ שם הק' וא"ת יהא הקטר חלבים נמי אפשר לעשותו אחר השבת משום חביבה מצוה בשעתה ואין ממתינים להם עד שתחשך וא"כ מ"ש הני - וצ"ע כונת קושיתו - אם כונתו להקשות דתהא צליית הפסח דוחה שבת משום חביבה מצוה בשעתו - הא לפי דברינו חביבה מצוה בשעתו אינו דוחה שבת כל עיקר - ואפילו לפי הק"א הא בפסח ליכא חביבה מצוה בשעתה כמו שכתב שם הק"א בעצמו דלא חזי היום - וצ"ע.

אמרינן אפילו הי' יכול לבטל משמחת אבלה - ונ"ל שהמנין חלות אינו הוא מפני
דבר דבעין למיעבד נתינת אתנניא - אלא שמשום הניחו לו לקדש ממנו גם
דינו - מפני שיש לו לדאוג הסה"ע ויראו רק שלא יהא רק מנהג שלו

תוד"ה מה ראי' מפרשא דפסול כמין אהל ארוך ונ"ל דמשום שיש דלא פליגי
אלא דמתקן (מה) המאכל לאפוקי הראש מחוץ למבוי - צ"ל הקשה ר' שמשון

תוד"ה הכל לאו משנה אלא מסורא - אולי כוונת כמ"ש הריטב"א וכ"ד בפני
רק מדרבנן - ונ"ל דשאלת ס"ק (וכ"כ רשב"א) דקו של כא היא אי יפה
כח המצוה לדחות איסור מלאכה דאורייתא כ"ש שמצוה שהיא דרבנן
והנה אי מלאכה ונ"ל המשנה משום מצוה ונראה לו המצוה השמועה
יש פירכא על קו דכא - אבל אי המשנה משום רשות שיש לו פירכא
דלא תנינן מצוה שמתיר מלאכה אינו מתיר רשות - ומתוך הוכיח דיש
מצות שמחה דר"ה לכ' דאלי"ב חוכח דאין המצוה מתיר המלאכה

ש"ח

שמא ימצא בשר פסול ונמצא מחלל שבת למפרע - לכאורה כיון דבמזיד אינו חייב
כאונס ע' רש"י, יו"א, וע' גמ' יומ', שאלתו (1) - ומה נשיבת הקונדרס. פטור ר"ב ס"ק ח' ואפי' שוגג
דאיסור דרבנן א"צ לעשות תשובה

גמ' אין במכשירי מצוה - היינו הקטר חלבים - מדקרי ליה מכשיר משמע שמותר
האכילה באו"כ מה מכשיר וע' שפ"א ציון דהגה

גמ' שם - ואינן בסיום בהקטרה כי משום תחילת מצוה דשעתם כמש"כ אבל לא יותר
הידוע ויבואר לפ"ש מ"כ יש דבש משום תחילת מצוה

הנאה בגעוועט - לכאורה הוי לצורך מצות חול משא"כ הנאה בפסח הוי
בכדי לעשות שבת שיוכלו לשחוט הפסח הלבן ש"י שגן המו דאמר
הרשב"א ז"ל בגעוועט

רש"י שלאחר - דאיתא בך צורך נפשו - פי' דהמגרה התירה המלאכה
משום צורך נפש

שהרי בהמה שוחטה - אבל בלא רצה להיות המהנים קחלל השבת (משום
דבאמו מש' דרבנן) אבל כיון ששחט נפשה לא רצו לערב המשגת
הקרבן

גמ' אין איזן דשחיטה לא אפשר - משום שעשה הוכיח - אינו משום מ"ב דאין
דנין לא כח הדבר שאין מוכיחין דאפשר נ"כ דבר, אבל הכי דנין
לא אפשרות שעבר חילול שבת ורבה קיפא אפשר ואלך דין אפשר ולא אפשר
דלא מקילין דאפשר

(2)
מכדי טלטול ולבני - משמע דבשני מוקצה משום דלא הוי משקה או כלי ומה דבפשטו
קד להגין דגומה שבת א' סוכה מדי; אמאי טלטול דאמא ולבני ועי' בתוס' וקצת

(1) וקשה להרמב"ם דכיון דהוי אפי' למנוע צער ע"י שיסיר הדלת קודם שבת
אין פטור אונס - ולפ"ז אפשר לפרש סברא כו' שלא הוי קל קושיא כלל מאומה.
ועי' דשמרי הקצות מש"כ שטעם הדרך עצ"ע

(2) ע' באו"ש שנעשה דם

(שי"ו)

שיש שלבבו משום בהמ' ואולי יש מעלה של הנ' ומשו"ה ג"כ רמב"ם [1] ולמוש הכרע לגן דבונת רש"י, של בבק דמין אסרו משום היכל ור' טוב, נ' המר משי' רבה י"ג ד"ה ליפלגו במשמע שאסרו טלטול משום שאין לאו בשלטם

כש"י היכא נוין אלו מכשירי מלאכה · בשמן מלאכה דכבי שיכפו מכשירי מלאכה

נא' דכיא הנא - ע' שפא

אגל קטן ע' דהגל הכשאו הכרח לגב - והכף הגל משוםשיו אוצא מכשירי מלאכה ואומשם בלר"ע (אי מכשירין בוחין שגת) בה אל דלא חני בהמ' ומשיאין כאי מקושיא ר"ע באימרי דבשרן · ומשה כונוש דלא המלאכה שמתיר מלאכה בשין להתיר שנותן ולפי האמת הא בשנאה אסור דערב פסח ואינו מתיר האיסור בשרן של שמא יעירנו בכן משום בכיון בעגרא לא נגו למ דר חימא ולי לא לו בין, בהמ' ומשיה לא הגורו לו שגות - בלו לף אסור לבמות מלאכות באוריא ג"כ וא"כ יש לו משום קושיא ר"ע ועי' בש"ע על סדרא לו חני ולפי"ז יש לו אי לא חני ג"כ בהמ' משום הלאה אסור ועי' בין כמ"ש רש"י דמתק באסור משום מתן עגשו ומתיר שבותין ממלאכות (וממעלו ה"ה חגיגא יקלא - וכמ"ש רש"י דמתק בל"ב למועבו) אבל אין לומר באסור משום שמא יעירנו - בהא מועט להדיר - וכמש רש"י דמתק משום איסור הכלה באינו בומה למועבו משום בלו הוי קופו של פסח (ועבו אי לו היתרא במכשירין ועבו הקדש ביאור של ריקן של ר"א)

אגל לש ע' בש"ש - וכמשה כן מוכח מקושיא אב"י מורל באל"ב ניימי בגל תשו"ה ר"א מכשירין למלו - ואולי בגל אגר בשוי ~~[illegible]~~ מגוסר מעשה דקופו ע' גל פ"ט: ד"ה הא

① שיר כדם להגן בהרצאה רשאת בעצמו לא מאן בפלג שאמר וקושי
הקוה תשאו משלו כסף

ש"ב

רש"י ונוש כרת ולד לטמא - נפקא לשיטת המבי"ט פ"ה ה"ד משל ק"פ
אף הי' מזיד דתני אך לטמאו כרת ואינו שהי' שוגג דשגג
ודעדל כיון שהי' מזיד דכתיב ע"ז כרת ולשיטת הרמב"ן דלמאי
אך שהי' מזיד דתני פטור טמאו - ומשי' משמע שאף כהמבי"ז במשנה
טמא לאונס

רש"י שם ע' מנחת חינוך מצוה ה' אות ג'

שכא

אכילת פסחים לימ-ע שבא בפ"ע ס"ל דאי מפרקינן אי להצות שש עשרי איני ראוי ואין שוחטין וזורקין, דכשיש איזה פסול אין שוחטין וזורקין

ור"ק אימתי משיאין עמו - פי' במשנה בשנים הל' פסח ק"ב בתוספתא תני מכל פסח שמשיאין עמו ואימתי מביאין (משנה אמר ר"ק ומשנה מלשון המשנה) וע' דעתו ר"ז

רש"י שמוטע כדי שיהא הפסח נאכל שריעה ותחשב להן אכילה - פי' גירסי הרמ"פ בדק בדבר משנה אומין דקמר שריעה

ע,

(שי"ג)

מ"ט - כדתניא - לכאורה הברייתא מפרשת סדר האכילה חגיגה קודם לפסח וכמ"ש דתנן משום שבכל טעם הבאתו, ולכאורה גם אם חגיגה באה חובה ג"כ יש סדר זה - כמש"כ הדין נאכל על השובע היינו שיהא נאכל כאשר הוא שבע מקודם, ואולי הדין שיהא שבע מאכילת דבר קודש (דכמש"כ יש הקושיא אחרי דשאר אכילות ואולי טעמיה דה טעם אחר עפ"י משכ"כ הרנ"א בגמ' מ"ג שלא הי' שום פסולת מאכילת דבר קודש ואיתו הסוף

אבל לאו בהשמא א"ש - ובמאמר ר' טוה, דא"כ הול להגמ' לדייק מפירושו (דהא דתנן) דלא כה"ג שלו דבעי בכתב מתני' ני"ל: דמש"כ כאותה פהו, ועיין הרמ"ב עי' דדברי"ה שה"ג אינו מתנגש והדבר משום דן טעמו מאוכל זמן אכילתו ואינה נאכלת אלא ליום ולילה - פי' משום קדשי' נתחד יום, זמן אכילתו ולא נחשב לפיגול אם יחשוב לאוכלו אז, רק מדיני אכילת הפסח אינו נאכל אלא רק (2) ולז שימרי ר' ראשון (ע' מחברת על מס' פסחים תשכ"א)

כי אקשי רחמנא לפסח לעניין - אולי אפי' דלענין הוי משום הקרבן ודלי הוי מדיני אכילת הפסח ואולי לזה לו הוקשה

רש"י נאכלת בלי - דפירוק שותה בלי - ברה"ג לשון משמע שאינו דין דהחפצא אלו דהגמרא ואולי דבא להגדיל דין אינה נאכלת אלא ליום ולילה דבזה מדיני הקרבן והבו הוי מצוות אכילתם

ואינו נאכל אלא למנויו - ע' שיעורי הגרי"ש שמסתפק אי קאי על מנויו של פסח או שלא מנויו של חגיגה בעצמו (כמש"כ זה אין ספק לו אם אחשוב ובזה לפינת מנויה על החגיגה רק מסתפק אם צריכין לקנות למאוא חלק מיוחד דהחגיגה (1) ע"ד רש"י בפתח נ"ו: למנויין שמנו דצה לקיחתו - וכמש"כ גדה מנויה הוי אכילת הראשון (כ"מ מאוד פו מעל חו"מ דכה לכן)

① נו׳ כשה עד מנה נקודות לכן זו חלק מן הבחירה
② וכך הכתוב עס״א ויקרא (כג, טו)

שפ״ג

תד״ה לאו חטה - ע׳ תד״ה הכשרא, וכ״כ המהרש״א וע׳ רמב״ם פ״ד ה״י מהל׳ תמורה
דל״ג לא הוי חטה ורק למיגן איסור אכילה, ואלו לדעת הרמב״ם ואיך בשפון
סברת התוס׳ נ״ל
רש״י קופץ - ע׳ רש״ש

לא לחלוק רבנן וכתוב שבא דשבת - כמבו׳ בפוסקי לחלוק לרבנן נמי בשבת אם
עם אדרבא בדגת - וכמבו׳ בפשו סל׳ לגבי סכין דל״ת הכל תורה ועומם
שדה - ור׳ טיה נ׳ המחבר דבוקן תימא עד אין לו שימוש דקופץ בשמבו
אסור לו לשאור הבצאות של הקרבן לצורך חולה, וכמבו׳ בשו״ע גב׳
ומקבים בדבר שאלה דיוה

תו״ד רש״ת שוחט זה מוד ע׳ שימרי פנ״ש במנין כ״ש והלוק שוחט דקופץ
שאינו דומה לשחיטה, והקרני ראש סו׳ א׳ שכולו לקדי דשדה והמפרש״י
חולק על׳ וקשה מכאן

(שכ"ד) ע:

רש"י במת נשיא ומצוה לכל ישראל להתעסק בו - משמע שיש מצוה לטמאות לו ועי' תוס' כתובות קג: אמר ר' חייא כהן הי' אותו יום ועי' קה"י ריש פרשת חוקת זאת התורה

אין מקרא יוצא כו' הא מילתא אפי' לפי מה דאיתא דדרשינן - הו' במתא בנין הכל יסורין של אהבה ועי' רש"י ה. יסורין של אהבה הקב"ה מיסרו בעוה"ז בלא שום עון כדי להרבות שכרו בעוה"ב יותר מפני זכויותיו - נמצא שאלה גדולה כזה כמותו ישאל קושיא כזה

מגוש ד"ה מיירי בכל הגיגות - ומה דבעינן איירי מ"ד דמשמע ט' יש לו תלמידים וגם רבו איירי ד"ה אלו דבקשו ולא ס"ל כרב דתנינן בפ' אלו הבקשו ד"ה נאה לרב ולבל, ועי' עד יומא

אבל מה ולפי בל - ר' ט.ה. נ' הדיר בסמוך החולה של בן בורתא. שו הי' מה שמולך על בשפי תכמים רק מה שהבדיל אות מהתכמים, ונ"ל מה אכפת לן מה הי' שיטת ב"ה

תגל פה ולהשתתק כדי שיפוי דבכך רפואה - משמע שפטור עצמו ממצות ט' משום פטור דבכך רפואה ונפו צאוה - ורמב"ן כשי' ר' מנחם תניק מלפם הי' אות ב' , ובבבלים

אבל שלמים ששחטן - ע' תוס' ד"ה שפשיטא ד' באוכן כנס לא בלא הי' נשמט ונעבך דיוק ט' והתנ' בפ' במשני (ע' שיטתי הנ"ש כמבו' ס"ל באות, בנתפש להתיכל ט' - אבל נשמט [1] דיון בשיאה רשות שמחם - אולם י"ל נתגלל השמחה הכלם וו אכילתם ובמצ' רשפא במה בכבה המין לשמחה - שמח ונעד לו מעם הי' ע' שאכל מסעודת ש המלכם

(1) רמון קבוע - ואת אפי' ציוד דבר שהותאם כל TAILOR MADE וכו' משתמשין
דבר שאין לשימוש אחרת וכיון שמצינו הקרן מותר לאכול די לחשב שמשתמשו
הראוי ג"כ הדבר טו

אבל שם - דבר אין קואמר קרא - כמשל כוונה בבא גילוי בקו ושמחת" לא רק עי
באיתה כשרה שותפה - לא בגט - שמשיג בפאוס מרשף בכל עומר שלמו
שותה היום נלמד מכר מיד

שנו

ע"א,

רש"י דשעת שמחה דיו"ט - כתב' ל"ג דגן דאורח' משני

לרבות - ע' בא"ש בשי' הבעה"א

שיש שמחה לפניו - אולי בכהו' גדם המשפט ואינה מלשם מעשה

רש"י לרבות בכמה ד' זמני - אינו משן כה"ג דאפי' הי' כתוב לא הי' האיש שמחה כמו רק דחג - כמשנ' אליבא' דבשי' יוף השמיני הוי לבסוף ולא חג וה"ל שמיני הוי המשפט משמחות החג ודוק

רש"י אמר רב הונא מאן צור - אולי סברת ר"ה הי' דאצג דקיום השמחה הוא ע' הכהנים דאכילתם מה כיון שהשלמים מגדרים את זה נחשב אצלם ג"כ בשמחה וכו' לכא דבשי' הר"ן פ"ד ה"ג מה' חגיגה שאין של שמחה עצמה ומשועבה אלא לשמח עניים ויתומים ואלמנות וגרים - במשמע שהשמחה עצמה מקיים מצות שמחה ע"ז

גמ' לרבות - והנה רש"י דבה שיש, ורבה לרבות ס"ל דמשני אף ג"כ יצאתן אור לילות ואולי בשמעת ס"ל דבהו חדא מצוה של ושמחתם - דשמחים ע' לקיחת ד' מינים ואכילות דשר אליל - ואולי בשי' ס"ל דושמחתם הוי תנאי דאופן לקיחת ד' מינים והוי ד' מצות נפרדות ואין ללמוד חדא מחברה עכ"ר דהוי הדשא בשנת האול ישתם באיתוש הדבי,

גמ' לזה וי"ל כמשנ' כונתו לפמ"ש השאג"א סוסי' ס"ה מצות שמחה דרגל שמחויב לשמוח דיו"ט דכל מיני שמחה שיטות דידו לשמוח ול"ז משאר מצות שאין דכל אדם שמחה זו כאוא מחויב לשמוח כפי יכולתו וכוו מושו

גמ' לרבות - יש לו היטב מבדינן שאר לילות לו שמיני ויום שמיני ומשני לא ופסקא משנה שגר שאסף האחר הושבו דבה

והכי פסח - ע' אוה"ש הל' חו"מ פ"ו הל"א בד"ה אות שמורר לפי שיטתו דבעינן לראשו
זמן הקרבן הוא כל הלילה ורק מצות אכילה נמשכת עד חצות - והוא מפרש
דאינו מסתבר שהתורה יאמר זמן הקטרה כיון דמזמן ההקטרה להאור האכילה עש
זה משום דאין - ע' רש"י שאין שמחה מלפניו - היינו שלא משכחת נשיאת רשות
שמחה

כי אתא רבין - ע' רש"י דבא לומר דאינו בלא רמון נשיאת רשות שמחה
אבל נשיאת רמון הבאה להגיעה רמון

שיטת הגר"ש עדר - משנת גמרא שקרבן פסח אינו נאכל אלא עד חצות
ואינו נוהג נותר עד הבקר - ואם אכלו אחרי הכי מהו הרווחא
שמא אפי' בש"ב כ"ש כח לחכמים לעקור המשנה דאורייתא (וכשיטת
הכי כ"ש דרבנות דק"ש של ערבית אחר חצות) ונ"ב שיטתו נותר
ממור ע"ז - אבל ע' בז ע"ב שמצא גמ' נוחין בהכי דשתיג **אינו אלא** מדאורייתא
ואינו נאכל הוי מפרשין

בז"ח - דאפי' אפי' קושיית רבא דבכוי להשוות קרן לקרן מחלקינן דהלוד
דקר שני דבפי שינוה זמן האימורין אז זמן אכילת הבשר וז"ל הקשר
בדין כך ודין רק לא ישוה לדקי'

אלו מילין מהבו נפקו - ע' תוס' ד"ה מה"ק - דמפסח אין ללמוד כיון שגם
אכילת הבשר לא הוי אלא כל הלילה

לראשו - ע' בתוס' דשמ ל"מ בתמיד בא"ל אי נימא דבהקטרה מעכבת אכילת הבשר
אבל כיון שעולת חול אינה נקטרת ד"יט הוי כנאכלו האימורין ומ"מ עדיין אינו
מובן כ"כ דבפסח שנשחטה בע"ש נקטרת ד"יט כדאיתא י"ט; והיה יקשה
היאך אוכלין קודם הקטרה - ובאמת כל דין הקטרה הנאמר דפסח לא נאמר
אלא דו"ט. שבת להיות דשבת דבאו ימות השנה כיון דבשמא לא נקטרה
[illegible] בגמ' * המפ"ק דיני הקטרה

שמ"כ

ע"א

<u>תנו רבנן</u> - ע' דב"ח שכתב בתוס' יב אחור מתוס' טו, ודמגש תי' מכשרת קרא שלא
להתיר מיני הכשגן, הלא איפס גו נוהגת אף בזה שאח"כ

<u>ובי פוטר</u> ע' ב"ח שכתב באסור לבוק הכל ומתשב או בא"י שפשר זבק או בצורף
דכב שלא יתפר חטאת

<u>בעמים שבהן אסורין לשהן</u> - ע' בפ"ש ולא כי הכל

<u>רש"י שחטו ונמצא דלא מוך</u> - בפסול דקורי - ע' בפ"ש שמשוא משנה אתרים בא"י הפ"ש
בספר מערכה היקור דב"לרב"

<u>רש"י הפסח</u> - ובכור - ומעשר דבשר מצוה לא בדיעבד <u>בסרת</u> השגגה תפ"ו ע"ו
היינו המלכים

<u>רש"י תאמש</u> ובכור שהוא פסח - כמצד דקרבנות השבועות מסתמא כולן הוו
פסחים ויש לנו דיבור של רוב בפני פסח מ"מ למאונים כיון דבורא בא"י
קמן הוי ספק קושיא

<u>משנה שחטו</u> דרשות - ע' דמבואר שפם בא"י שאינו אינם כב' שפרי אפי' אפילו לחקר
ובכל מיני חמתין לחקור נפתרו לסמוך על תורה

<u>רש"י אף אינן</u> - ע' תי' רע"א

<u>מאירי</u> - ע"ש שכתב דנמצא טרפה או מגו הדלים משאר שיש סרך מלכה
אע"פ שפגעת פסק העולי ושחטו דהתצאת עין שהוא כשר ובפנים דין צומח
הבשרים אבל משמע דנחשב כמעשה מלכה כיון שעל פי גבוי המחרה אינן
מתירין לחקור על בשרים אלו ואף בם סגי ליחשב כמעשה מלכה כ"ד - ויש לצאת
כמבו' בשני המפרשא שמתרכר על קנו בוז' וסלח לב חשב עוד רשב תניר - והקשה בזה ①

(1) מנשיין על המשאה ומשל שעשה מושב, ודוב הבשוי קו [illegible]

[illegible]

(שפט)

א״ר אלעזר מנין לאשם פסח - כתוס׳ הק׳ שאל שלש מעגע קרבן שדומה
שדה דוגמי, צריך לעגע קרבן שאינו בותה שדה (ודחבר לשיטה כ״א
בנספלה) (1) ולפ״ז קושית הגמ׳ על ר״י כפול בהסיפה לא איכי דשאן וצ״פ
ליא קו - והנה מש״כ התוס׳ הא כו׳ ומאי קאמר - צבו קושיא נוספת, וע׳
דגמ׳ הרשב״א באו״ז בעקירה דשמה הוי עקירה צריך כ״י לחלק בין דין בשם
המותם, אבל א״ לא הוי עקירה ורשא דמקר, נמצא כישאבל אותו פסול אל אין שיין
לבשם המותם ~~(כדה אינו משן משום בשם המותם באיבי לאחר הקרבה המאיז~~
~~ואולי בדם לא איכפת לן~~ - ה״ב כתוס׳ בשם המותם הוי גמ״ג
וגם הוי פסול כיון בשו׳ פסח ולו ע״ז מלם כ״ג - וע׳ מפרש״א

צול לר׳ - אבל פסא כיון שנימא שזה לזבחו אבל את פסח - אולי בשם
בותם לסדרת המאירי הראתיו (שא״ב) ויש לו בהמקר נקודה של פסול הוא
בבתה שדה ועי׳ מש״כ של צ״ה אמשי דמוקליו

א״ר אמי הר״ע - כתוס׳ עכשיו מפרש בשאין לו קבלה מוטל עליו גמ״ג טרפה המשנה
משא״כ דיש לו קבלה לאחר שנתפס הקבלה שנה אינו מוטל עליו טרפה
המשנה אבל כ״ג שלו נתפס שפיר בותם שאין לו קבלה

רשב״א, ורמ״ה
ותסדרא - ע׳ דרשב״ש - ואבל בע׳ דמי שדה ק״ז. מחלוקת הגאו״ה אי כ״א
ס״ל דמו של עש דשדה אם פטור - דכשרא ס״ל בלא ח״ב בשמו לע״ז
ור״י ס״ל דפטור דהבו שאינו באו״ז מלבה - ורמ״ה ס״ל בדמו של עש לבנע
פטור דלא בשמי לע״ז דהבו ע״ז מלבם ונחלקו דמו של א׳ דשדה
דבי ס״ל דפטור שאין ב״ז לע״ז דהבו טר״ז דמלבה - חזינן דבשם גופא
ס״ל בסדרא ע״ז מלבה עכ״ל מסדרא טר״ז דמלבם ושוב קושיא
הגמ׳ דאבן דרישבי לא הוי טר״ז כ״כ וספבו חי ימס טר״ז - אבל
מ״מ מעלה ע״ז יותר עכ״ל

(1) שו"ר בהליכו' בשמעתתא קושית הקצה היא דליתי' לדבריו ליש פטורא
בלוה דבר מצוה כיון דבעי עסק ודסיפא שייך פטורא

נ״ל

עד,

רש״י אמש״כ ר״י - וא״ת בטרוד ד׳ - אלה ה״ד משום דלא ניתנה שבת
לידחות אצלו - כמובן משמע שיש סברא חדשה דפטור קרבן דאינו פטור
רק כשעשה פעולה שצריך המצוה היום (באופן המותר) וכאן עשהו
באופן האסור דלא סגי דלרבה גריבא [וכמובן זהו סברת מאלה דבה לרבי
בפסח לא דמין אצל מצוה כיון שניתנה שבת לדחות אצל אותו פסח
דכיון דבדרמה בו נאמנו רו ציני דאי לא איכפת לן אם אי לא מצי
מצוה] וכמובן דבה אינו כרש״י שבת קל״ז. דלא ניתנה שאין לו
תינוק שבא זמנו היום הולך לא הי׳ טרוד היום במצוה שלא הי׳
מוטל עליו כלום לעשות ולא הי׳ לו לטעות - והנה אדרא בפשוט די״ן
מגן הולך קושיא כא עד, אבל אי תלוי דלרבא אינו מגן מה הי׳ קושיית
וע׳ דא תוס׳ שבת כאן (קל״ז,) והנה מש שהקשה פני׳ שלו דקר
המנה מסוגין

שלא נתנה שדה לבנות - עי' בראש מס' שדה פיט אות ה' שמביא שיטת הרא"ג שגר שנתגייר כשהוא מהול צריך הטפת דם ברית והט' דבעי כיון שהיתה לו ערלה בין הוא שצריך הטפה יותר מקטן שלא היתה לו ערלה והקשה הרש"ש א"כ קטן שנימול אחר שמונה יהי' צריך הטפה כיון שהיתה לו ערלה ונימול שלא בזמנו ואינו כן מבואר שלא נתנה שדה לבנות. ועי' רש"ש יו"ד סי' רס"ב ס"ק ד' ביאור דבלוו כאי ד"ל בנהו דלא יבא מה שלא נתנה שדה לבנות אלא על מצות מילה ממש ולא על הטפת דם ברית ועי' בשיעורי הגרי"ש שמביא שהמג"א חקר אליבא דהלכ' אם דמין יוצ' שמיני למצות הטפה ב"ב ועי' בשיעורי הגרי"ש בזה. ולא דמין יוצ' השמיני משום מי של א' דשדה לא צריך מצוה של הטפה ב"ב

רש"י ושמה אין רעה שמתאוית לו - מפו הקושיא במצוה דוקא כאשה מתאוית

אשה נמי קא עביד מצוה ופרש"י מצות פו"ר - משמע שיש קיום של מצות פו"ר בכל דיאה ובלא כונתה תיעוק מצוה א-א. ועי' במועד ח"ג ב"ש והא"ח (ח"ג ב"ש) שמביא כאי מסוגין דאף אם יש לו בן ובת מ"כ יש בו קיום של פו"ר בכל ביאה

שמחת עונה - משמע בפשיך אף במעוברת וגם מבשים הראשונים (4) שחוששת לווסת בעי' ביו"ד קפ"ד סק' ז' במשמוכר מעוברה ל"ח לווסת ואע"ג דקשה לה ועי' אג"מ סי' כ"מ ס"ק ד' במ"ב, ובאחרות רבני אות קלו

רש"י אי הכי - לו רמא מצוה אף אי נימא במשנה לא הוי טעה רבא"מ (2) כמ"ש רש"י ע"ד. ב"ה אומר בא' כ' ינאי ואע"ג בטכיב ה' ברמא אף מצוה כמ"ש מחשבתו מ"מ ל"מ טעה - והנה הא בפטור לשאלה משום בחוש כמש"כ יש לסמוך על רש"י רק איגו חיוב לדרורי ודרוש לגו חיוב בקשה לדרורי (1)

① ועי' ביאור הלכה סי' שכ"ח סע' א' ד"ה אפילו דאפי' ביום שמקדש בו תיכף לאחר
תפילין (בהלכ' דמצוה ואי' מתי הוא שבת מונח ז' ומקדש בה) דבעי כוס
היינו בל' ימי חול ולכן למעלה רגש כורא - ומה שאסור המלאכה בכל יום
אפשר משום דעשאוהו רבנן כקבוע ושום מסתפק אי הוי קבוע דאורי'
ואולי אפי' דהתם נמשך כקבוע דמותר אלו לכן על כל היום - משא"כ
כשהוצרך לדעת כ"א אז יש לסמוך על כוס

② ועי' משנ"ב של"ז ד"ה יקמתו

③ ועיי' הרמב"ם נ' ג' דלפי המקנה באחרי רפואה להוסף אזי לא למש באורי המוצא
ועי' הגהת ר' רבינו

עד:

(אלז)

ואולי כיון דבז״ לחוש דבעי סמוך לווסתה יש עליו חיוב פקידה

<u>יבמה נדה פטור</u> - צ׳ תמוה דבמו דמי של שבת דמ״מ לא טועה דבא״מ
הו״ל לא נימא איסור נדה לבמות, ותי׳ דבעינן דנתהלת לה לא טעה דבא״מ
דלולי הי״ל לטעות דנדה אבל אם שבת שבוין שבת שפיר חשיב טועה
דבדבר מצוה כיון דבמא״י מצוה דאמר נוי המצוה טעה ושבת שבוין
שבת חשיב טועה דבדבר מצוה כיון דבמא״י מצוה דאמר נוי המצוה
טעה ושבת שבוין שבת והולך ליבמה עם מעשה חשיב לי טועה דבדבר מצוה
כיון שטעה שלא יצא שום כאן איסור כלל (ועי׳ רמב״ן עד. ד״ה לרי כיון שנדבה
שבת ליבמות שמחלקין נמי דין אותו דהמש להמבה אחת ודו״ק)

<u>גמ׳ הרכ״ב</u> אירי שנשאר דמש קודם - וש״ע אם קיים אונו״ני בדיבמה יבל
לסמוך על כתב ואח״כ לבדולי איכ הוי אונס דהמבוים ואח״כ כפרה צ׳
קר״פ סי׳ ב׳ - ועוד יש לו בלאורה הוי להאשה לחוש לו דבעי סמוך
לווסתה וכמבו׳ בג גופו נחשב כאילו שמשמש לו לדעו על

<u>גמ׳ דאשתו</u> צ׳ דברי יבמה תא״א סי׳ מ״ג (ד״ה אמנם, הן) שמשיג הר״ש אלגאזי דאינו
מקיים מצות פו״ר דביאת איסור בפסול מהר״ע, ועיי״ש שמביא מלשון רש״י דמקיים
ופנה הא דמקיים מצוה דבתחיים שמחטין לשם פסח או מל של ע״ש ב״ל
דבשבת לא״ש משנה הרב״ע כמו דקורע על מת - ועיי״ש עוד שהביא (ד״ה נחמר)
דאיבמה סי׳ לפני יבמות ב׳ דבדבר קיום המצוה דהעסקה ניכר למשנה גמ׳ (1)

<u>גמ׳ סמוך לווסתה</u> - ואפ״ה דיבמה פטר - תמוה דבבת הוי לשואלה דבעי
ספק דאורייתא. ועי׳ נימא משום אשה לי הוי כאומרת לי שטהורה לבאורה הוי
אונס ואולי כא׳ למי נדה סי׳ קפ״ח כ׳ מש״ב שאשה אל אשה לה שעולה מחיז לשנ׳
ששבה

קושית הסדבי טהרה קפ״ב סוס״י י״ד על רש״י מדוע צריך עדיף מצוה
דפו״ר מיקום - ופנה אי נימא דבדיתא ידוע הוי צ׳ דינו דערל״ת (5)

(1) ומזון או אירו שלו עושה רק הודעה א"כ דכלל לא הוי קיום של פגר
(2) וכן קושית רעק"א
(4) סעי' ז' בש"ו, ב"ה וחותם - הספר אינו תמת ידי כתב ובמלאכה מפרש
אך לא בעינן לי עדים למען חיוב קנין
(5) ס"ש דו כרת, מ"מ נימא שלא בין לבתי דמקום דליכא אינש
אבל בכל קנין ידוע (53) אלוי דדיני בתי וכיון שעכשיו (הסמוך לווסתה) לו
רמי' משנה. אז (ומפורש רו"ז משמע דלכו מלשם אלידא בשטי)
והיינו באינו מחויב לימצא עכשיו שום לבן בתי ולכו מלשם מעוז
דבור הוא כמו של ע"ש דשבת וכמו שאמר המג"ר רו"ז
(53) ע' לקמן שסע, ב"ה רשו ולא

עד:

של"ג

<u>הי' אוכל דמשומם</u> - יש לעי מצוע ליו אנוס בי"ש לו תקנה כבן ע' גזל ב"ב ל"ג,
ד"ה אין ומיפטר מכפרה שור דמשכן אחשוף דבמר כו"ז ומ' דאונס
פטור מן התורה ומשכבון שפיך כפרה - ותמוה משמשי הרמ"א סוס"י קפ"ה
וע' דגמל אנשי של שמור דבכו הוי כנימול של שגג דע"ס - ודכה מה שהקשה מהרמ"א
וכו' לפי מה שמפ"ו של דשע"פ כיון דגו"ז מלבד אל משכון לד כפרה
א"כ דסוס"י קפ"ה ק"ל מצות שעתם - אלא דברי מתוספין, ודכלל מצות
ב"טוה דבעם מלבד דבלי רק פטור קרבן מצות ע"ז לד כפרה משדכן

<u>מועד עדבני</u> - מה ששומה ג"כ (ע' דשאילתא ה' אות ב') ול' טיה נ',
המר דבשו"ל אכילת תשובת אל מועד קודם לצמוד והוא מ' עכמ"ש
דמגילה ג', ומה מועדם שפטי תמורה משלטין ג"כ לא כ"ם - דמשמע שמועדם
תמורה מ"ת ב"תוד

<u>הי' אוכל</u> - ע' חי' כעא, וע' דהגרת ר"י דרכן

(ש"ג)

ע"ג

גמ' לדבשי אלמא קשה לר"י – דקני ראש, ושפא שני דלתן
מלוכם בכל אלינן ראש בעתו ולא רחם המציאות בן הוא דאמל
שבת קו.

רש"י גזירה – דסתמא לאשה – יש לה אין עקרו משל בנו

תוס' ד"ה אשה – דבאשה חיה למצוה ולא בעשה שפטור זה"ב. ומה הרא"ש בדמים
ניתק – ואולי אפי' בכולן למצוה יעבר דבעשה ליכא איסור. אך מקריבין
כלי רמ"ה דבעי כבכור דמצוה להקדישו – אבל עכשיו א"א דשולט יש איסור להקריבו
רש"י ומנן תימצא – דבעינן הכי – מכה"ג לשון משמע דמשיא כאן רק
לצד – דבג דכל דאו רש"י עקירה על ל"ז כאן – אבל הקשה אי לאו
דמי עקירה שבוע ראשון ניתק וגו' קיום דבעינן בלכתובים דמין.
רמ"ה – רק דל"עד מפני לטעם ניתק – אבל מתוך משמע שיש רא"י ממתן
אמר כפרה אינו קובע כפרה
לכל דבעי רב בשבועות רש"י לבתחילה משמע בעינן – באי דמין עקירה פי' סג' (1)
גמ' שם – דבעינן אתם כפרה וניתק – פי' דבק דל"עד כשר

גמ' שוחט – ע' מבואר שבם זה המתן ד"ה שוחט – שאלו דבמאי מתני' רשאי
רק לשוחט סתם דאי לא מפשו כשר לפסח ואי משנו עכ"פ הול שאלו כשר
דא"ע, שאינו ראוי לשוחט דשהם מה הרשמו תמיד שלו לחקור ולסמוך על
רוב אבל לא הרשהו שיפרש לא פסח דשם יפסל הגזה אי משנו ולמשום זה
הרשהו לענא וחרם וניתנה דבעי לה לחקור – ומש"ה אלו דבינן ד'עיה דבור מצוה

(1) הבעלה עקירה עוזר ניצוק ושו רמון רמ״ כל

[illegible]

ש״פ

עמ׳ :

באמת מה בעי מקרי פסול דגופו מה שעקרו אותו התמיד פי׳ משום דבעי
פסול
רק מחשבתו ושום מעשה הל״א כמ״ש יומא דפסול מחשבה, ומלבד זה מש
הקרי׳, בל זמן משום דכל באמת רחמנא ל״ת אי עביד לא - נמצא דיסוד הוי
איסור על הגברא ועי׳ רש״י נעקר על עשה בשלמים

רש״י ומאי - יש לה דאשם לאחר שעקרוהו הבעלים, או שמתו בעלים משום לא באו

כגון שמתה דהוי אותו חבורה יחתוא שנמנו באשה שניה ליה ושאתו לה
זולה אמאי כשר בעולו פסח אחר חבורה ונכשב. ועי׳ רתוס׳ בד״ה ד״ה והיכן

אלא לר׳ עקירה - עי׳ רבל״א שפסול באפשר הבא קמי עקירה משום באלפים עכשיו
להקריבו שלמים כיון דבעי אותו הזמן

רש״י תאמר בזריקה - פסול לנו - אי ידוע איזה פסול יש לנו, וכמבו׳ בשו
הוי נותר גמור במותר פסח נאכל ליום ולילה

רש״י ר״א במגן דמינן בזריקה כמבו׳ כבי׳ שו״ר בכה ליתא בשונתו בזמנו
בזריקה
(ועיבור) ס״ל כבאי גמני בזמן

!שב פסח פסול - עי׳ רבל״א במאמר בזה עקירה דלמא

תגלה האמר - עי׳ רש״י

רש״י רבקא - נטילה דת שנים - עי׳ דמאורי, עול דן שנה שלו נתכוון פרקיו ערין
וכמו דמש

בעזהשי"ת
ע"ב.

(ע"ו)

פרק כיצד צולין

רש"י ונותן כולו כא' משמע-פי' דבמשמעות הוא דצלי כא' ממש וצלו
תוך הטלה וע' בפשי' בנב (שמות י"ב ט') דמשנה מפרש רש"י כריה"ג
דצלו פשטי' דקרא אלא דפע"ג טוען דע"כ א"א ללמוד כפשוטו (1) דצלו
כמין דישל - וע' שפת"ח חכמים סק"מ שמשיא דבשל נחלק יעקב דאלו דצ"א
דצוע קרביו דאתכו ור' טי"ה. נ' המר דמרש"י ד"ה כמין מוכח
דר"ע ז"ל דקרביו הוי דאתכו שור שלפי המר האוח עי'

רש"י תולין בתוכו השפוד מלמעלה מפיו על טלה - דכאש ינהל תולין (קו"ע דצפי
הספר ד"ה ונאגד מדואש דהעדי של השפוד הי' למטה ושם הוי הקרביים
ושם הכרעים ושם הראש ושם גוף הבהמה (משל דנתי הוגא דשפתי
חכמים שהכאש הי' דאתכו אינו תשון מלמעלה המשנה (2) ולפי"ז משון היטב
לשון הקרא ראשו על כרעיו ועל קרבו

רש"י איסור - דמקום שלא נהגו איסור - ע' משום שהם - אבל יש לו דאין איסור
משום נשבר רמת
רש"י כמין - דני ממו - מדוע לא הזכיר הכרעים

השתא נמי נחתך - ע' דצל"ח שפתר דאולי איר דכרעיו או קרביו
גבה נחתך - ע' בצל"ח שמחרר דבהוי עד"ין קו דאם נחתך (שאינו פוסלו) מתירו כשלוק (3)
תני נחתך - ע' דרש"ש שפתר דבזו אינו אוסר אלא פי נטילה ויתנם לכאן שנ"ר
רבל"ג שפת דבקדרבות דמין שהוא שמן דבחוש אסור משום הקירוהן לו לפתוח.
שפוד של מתכת אינו מרתיח - ע' מנחת משה יו"ד ח"ג סי' י"ג שמחרר דבעינן דכ"ש
אותו שיש לו אותו חום שיש גם שגבר רכ"ר מה אינו מרשה וחנינן דאם נתקררה לו
הדבונת אין רכונו לדשל וכ"כ אכ"ל דס"ל דתוך הטלה מלבן השפוד ואין דכונו לצלות
הטלה (אע"ג שיש לו חום גבוה) (2) והנק בושו מתחמם דשם הטלה ע' האש אולם
דס"ל דשוי צד ונד יד וע' שדת ד"ה: דפי' ס"ל צד יבל ונד יבל פטור (יש לט
אף יכולים לצמות ע' פסחים. כ"כ דבוצ עורף את עיניו יכולים להחמיץ ר"ש מאיר
ואולי הבא כוע מוציא לבו ועד שפא ע"ה ד"ה ואם אסכלא

(1) יש לעי' דבס לפי מש במשנה משמאירי והשפא ובפה"מ בשני רק דישל מעפרגן

(2) וסדרת הגה אפיל בע"ש דאגרא שנסתפק אם מכוון מיד בענין דכ"ר ממש
אם עדין יש לו כח של כ"ר – ואולי שבזו מחלוקות בתיק סי' ל' בענין בחם מעצם
ז"ל ע"ל דין כ"ר כיון בהלך ממנו מעלה להאש וכו' תולק וצ"ע

(3) ועי' רמאירי שעשה בפסח הל' עדין מאוחר

(4) ועי' תנואו אות נ"ג סק י"ט בזה וכ"ב שהולה במקור הדין אף יד נכוית
אינו משאל דכ"ש מסתימות הפוסקים

(5) ואולי בבא לומר אף אם שיש בלו ואינו נוטל שעשן כיון שהולם פסול גם לא
אספרו ע"ד

רש"י דנדגא נטירה דה שנה - משמע בעצם האזן הו' דה שנים אבל
ע' במאירי ענין בן שנתו שלא נגדו פרקיו עדיין וכמ"ש דידוק

אבל האי אפי' לא נצלה כ"ג - ע' בשפ"א שכבר בבציר של מוליאא דמין
נצלה כ"ג באלכ הבל שבאו מהמילוי שנדלע דבשר במצן עדיין
לא יצא - אבל נתקשה מבשרי במלו צ"ה בדולמ שהוקשו לבו דכבצא
עולה בישכאו בגשפי ע' משום כבולעו כ"פ - צ"ל בנפאמ דלאו נצלה כ"ג
וע' בפ"ש מרצ (כו - סב"ה ונראה שבמבו משוו מחלוקת רבים)
אבל שם חז נמי - ע' בח' רע"א שתמה בתי' בפ"ש הוא בבל שנדלע בו מחקוו
אחר שנר אי' ע' מליחה אי' דחבא תתיכה אחת שליבא איסורא משום
בל שפי' נמי אי' שם ע' מליחה וכאשם ירשלנו יאסר כיון דבלמ ע"י
מליחה - השפ"א מעורר בזה שפי' משפק שריך והאם חולע שם - ועל
קושית רעו מתבל השפ"א או נחשב כבל אחריני דאותה תתיכה ששם אינו נפלט (1)
אגב הבולע - מליחה חמורה - ע' דבל"ג בבול כרותב דבלי ואסר משום דבלי
מחמת צ"א והשפ"א שלו נאמבה אלא למתן פליטה ובליעה אבל איסורא
דבלי מחמת צ"א היינו אם נאבל ע' צלי

תוד שם אפי' נמלח דשב המוצק פי' בשור אינו טרוד לפלוט דם שלו - ונה
תוכבי התי' של הר"ת בא"ג שבו לשפתם שיעור צלי וטרוד להפליט מים חולע ואסור
תוד שם מעשים בכל יום - ע' שפ"א - הואיל והרא פולט מיד דרך הבלעה
משא"כ בבל שנאסר כבר - ונחד פי' בונצא כו' שנדלע ע' הבלי שפיר
יפלוט משא"כ בליעה ע' רטישה לא יפלוט
תוד שם גדי כרוך אלא דמ"מ - ע' שפ"א במשום שיש כיצוי דם דכתב ומשנה ולד (2)
לימא מסייע לי' - ע' כרתינו צוג
אבל שם עו רצה להחמיר - כמבו מהרא ליבו סתירה לדבפי הט"ז שאין לחלק לומר
באר המפורש דקרא להיתר כיון שבנים על איסור לכתחלה - חומרו ודלמא אולי
אין נכול דגזב גם אבל ממשי"כ אחר"כ למ"ד דבוי אסור מדשרינן מה התורה
דנוקום משבת פסח - משמע דבו כהט"ז שיכולין לומר

① ע"י מליחה שוב יאסר משום דם שפירש - ואולי יש לחלק דהתינח בבשר
שהוא כאינו דרך בישול משום דנמלח כבשר - וכיון שנשתנה
עכשיו שוב אינו נפלט כשאר דם נמלח כבשר אחר ושוב יאסר
משום דם שפי'

② צריך לעיין

שי״ח

עוד:

<u>מאירי</u> הלכך מאחר שיש בו בית כנוס שמתקבץ דמכו דשאר שאינה מבחוץ
שהרחם מתאחרת והלך מושך יין הבית שאוכל לו ונמצא הינו
אין בית צם הכנוס דמכו יוצא המליאה

<u>נימא מסייע ליה</u> - ע׳ שפ״א דכיון דאיתן שהוא בלוי וגמרי בנימא כבולא כן פולטו
וכיון דבלה ומלוח נשאר בית הילך ובע שנפלט כל מה שנפלט וע׳ דמול הרשב״א
שמש שנשאר נמיבש ומשוה אינו נפלט

<u>משאיר שאיר</u> - ע׳ שפ״א שמאמר דאיתן נבלה כ״ב - דכמשכ׳ נכשר הכלי חול בא שפי׳

<u>אומצא באסמיק</u> - מאירי רשב שהאבי׳ דסבת בית שנכבר דו מחמת מכה
או מחמת סבה אחרת

<u>אבל וכן דימ׳</u> - ע׳ שפ״א שפי׳ ס״ל בעל הקרוו לא יכני חתיכם ומליחה

רש״י חלי - היוצא ממנו - ע׳ בגו״ש מש״כ דשיטת רש״י - וכמשכ׳ הציור בלא אסמיק
הינו נמי באותו אגומשי וכיון בלא אסמיק רבא להגומרי להוציא כל
בית השרף ולרדנא דכל אופן אינו יכל להוציא בית השרף והמשך כ״ טיה,
נ׳ בדעינא לשיטת באתי אגומשי בבא״ת רק הרשב מותר משום דפולט
בית השרף - ומה אינו בבא״ת אלא שהחלו שיוציא מקצת בית או הוותר
וכמשכ׳ מאמר ע׳ מוכי הכול דלו אסמיק

<u>אבל אסמיק</u> באי תלי אסור אבל נמי אסור - ע׳ רש״י חולין קי״א, דכיון שנצמת
(ע׳ התומך) ואינו טרוד לפלוט הדם רולע - וא״כ דכיון דפולט אינו
רולע (ואף באתר בלי שהר אינו נצמת) והנה לשיטת המול בלוח רולע
ומה חינן בלועגו אינה אוסרת ההשו כיון שפי׳ לזה מועטת א״כ מה הי׳ קושית האמ׳ (ד)
<u>גבל שם</u> מהו עוכב - כ׳ הגהו קלין נ׳ המר דגמין דסיל להתוך דלא
חתיכם נעשה נבלה, ועוד המר כיון דנפשם לפתוח הבליעה מכרשם ע׳ מליחה
רע׳ דכתבו חולין פרק גיה״נ דנפשם אמ׳ בלוט דרשר דאסמיק דא״רו שכבה דתומך (1)

(1) והבא אירוי בלשון שהרה בתנאי מליתה יהני א״כ משום סמכינן אשיטה
(ד) חשין קינו על רק בגאון קין הבעד יאיר בעלדבני רק הוויעה מנויעת
נאסר בהנא שאינו אוסר הבעד

הכ״מ פ״ח ה״ט צריך אש בכלי מנוקב כדי שתשלוט בו האור בלא זה, והרשב״א
והוא שלא יגע בכלי שהרי אפשר נגע בחרסו של תנור יקלוט את מקומו וע׳ כ״מ
בזה כדברי הראב״ד בפשיטא (ואלו בקמח בלא גזרינן שמא יגע) ועי״ש דבחרסו של
תנור אין האור שולט בו כמו ששולט באסכלא מנוקבת ועי׳ שפ״א דכיון שהאש
שולט בשורה על הבשר נגע על האסכלא - דהאש דרך הנקבים קודר יותר ממה הוא
אח״כ מהאסכלא - הטפל בטל להעיקר

רש״י קמ״ל - ע׳ מהרש״ל, מהרש״א

וגרפו ואפה בו את הפת - ע׳ מש״כ לעיל קו-קי״ט

אשה קרבו ואהבת לרעך כמוך - ע׳ בחינוך מצוה רל״ח דלאו דלא תשנא
נוהג דוקא בישראלים כשרים אבל בשונאי הרשעים אין בו איסור ואדרבא
מצוה לשנאותם - וכן מבואר לקמן קי״ג: ועי׳ במנחת חינוך מצוה רמ״ג
על מצות ואהבת לרעך דדוקא אם הוא איש כשר אבל אם רשע שעבר
עבירה מצוה לשנאותו וקשה מסוגיין - ועי׳ דפה״מ לרס״ג ח״א קמ״ד, צ״ה
ונראה דדוקא מחוייב מצוה לשנאותו אבל לאחר מיתה וכשהולך למות לקבל
עונשו אפשר שבעבור הכתוב להמשיך ימי דאהבה ועי״ש שכבר תמות כפרתו
שמתכפר - וכ׳ ט״ה, וי׳ העיר דלפי דברי האו״ז ח״א כ: כיון שמתודה
הוי צדיק גמור

גחלת נסוה - ע׳ מהרש״א ורש״ש ר׳ ט״ה. וי׳ דלגבי הדין זה הי׳ פשוט להגי׳ דנידון
מהאש אינו משנה האש לכלי אש רק ס״ז כיון דכבר בשם השורף מיחשב כאש
ממש - והאמת נחשב כאש רק יש נפק״מ דבק״פ בעינן אש ממש ונגר חוץ לו
סגי אח״כ המכוה דכל גילוי זה תמיד דלא ניכרא
תחלה הא - בהי׳ דלוק חוץ אינו אש ממש ויש גילוי דאוע דנימא ע׳ אש ל״ח כאש
ויש לומר דבגילוי הקרה דמכוה דגחלת חשיב כאש ממש ועי׳ רשב״ן זה הי׳ אש או
דאמרינן רק גחלת אבל כיון דמבדרינן מן תחי האור לכ׳ מנין דכל דמין של אש ממש (2)

(1) וכו' השפ"א

(2) אבל לשון הש"ס דבעין אור משכי אש ומה דמיון אש ממש לכ' יש למעט גם מהלג

ובמבו' כן הקשה דאי כוא

ש"מ

ע"ה:

רש"י נטל משום אל תאכלו - יש לעי' משום הכי דברא הג' מעביר האיסור

סכו דשמן תרומה - ע' תוס' שמותר לצלות בשמן ולית דישול ולית צלי מחמת
בשר אחר אלא תוך האש ועוד דשפך השמן לפסח - אבל לסוכו בשמן
תרומה אסור כיון דבקרן הגוף דפ"ע

שפא ולקח - עי' ש שאומר דבקטורת כתוב ונתן הקטורת על האש א"כ צריך ליזהר
שלא יגמעו קודם נתינת הקטורת

תגל לפי ולרש"א - ולפ"ז אסור אפי' חוץ לירושלים וקשה לשון המשנה

רש"י יטול נותן שמן משולש - ה' אפל שסל כשפא עו. ד"ה אלו בשני רישון
ובאופ' א"ש לשון רש"י ד"ה נטל והוי צלי בו' שנאמר דסולת הו"ל
צלי - אבל ע' רש"י עו. ד"ה והדב בשני צלי וצ"ע

רש"י נטל - ושרוף אותם קומץ ע' התוס' דהרמב"א אר"ג שנאמר רחוון, כ"ש
כ"צ על הרש"א

שמ"א

גמ' תנן משל דפסח כדי קליפה - פי' דבשיעור כדי קליפה **הוא** עודר

גמ' דשלמא - פי' מלוי המחמץ וכל דשפא - ופי' מדרשא ופי' דהוכחת שרה (סוף גמ'
א' מאורת שמשון דבשון הבתי דבאותו מ"ז מוכח באומשין בעקני ב"ד ①
רש"י ד"ה בדין - וקליפה פי' שפא

גמ' דשלמא - פי' שפא שאני דבהכולד דלא ל"ד - ושמא א"י דא' נימא דבהמקל
נבלה כ"ב אין לאסור הדשא משום הכולד דבשא נבלה שם וכל איסורא
כגון מתמת שהבשר נבלה (פי' לשון הר"ח שמשמע דבין הזה)

גמ' שם ונראה - ר' טה, נ' הכי דבתוספות הבדיל קאי מטוי והמנו אמש
ושהר דנפסל כי הדם רוטב - ופי' מפששל קאי מטוי כבר אותו

דפוס דותכב - אבל כתבו אותו שלא יתמיך ופי' שנים הרב גמ"ב אות' חן

דמחלוקת עולא ותתאה גבר [illegible] ר' ט.ה. נ' דשמוא' סודר כיון
דחוק עולה נמצאו דא' הוי תתאה מחמש העליון, ואי הוי עילאה חק
אינו מחמש התחתון, ורב סל דבנים - על הכולד של המלאה שנמשך
למטה - והנה בה מצאים לשיטת הגמ' ד"ה תנן דאין עמך דאליונו
א' תנך הכל תתאה גבר

דשלמא - פי' תמוה שמשם על קושיתם דמתם כאן להזכיר פסול הפסח משום של
טרף כמקרר - ופי' שמפלפל אי נחשב כבלעני כיון שנח על החרס (ולפי האמת
פי' שבפוהטא שלא הזכיר פסול הפסח משום דבאמת הוי כשר) ומתמלה
דבש דצאיג דבונח על החרס כיון שאינו מ"ז נחשב כמונח מן האויר ועדין
שם כה עליון

גמ' אלא - מכינן מהגמ' דלו ז'נאי דבגזר מבשל כדי קמיצה - ומה"ל ז' ניני

① מאמר דרש אחר אלי, דאשה כל הגמול הוא מן הכסף אלא למד תורה
אני מוכרח יסוד זה

[illegible]

ז.ז.ב להעיר כמובן, שמעון בכל ובעיקר
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (ב״ר ס״ה)
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ([illegible])
[illegible] ([illegible]) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ([illegible]) [illegible]

[illegible]
[illegible]

ב.נ.ג

י״ז

שמ"ג

גמ' ע"א מצלא קדמי איסורא עדי חלב - אע"ג דבברייתא משמע אפי'
בשמלה מציה תצטן בפק הדושן דבעי תיקון אבל בחלב א"צ שום תיקון
והי' זה נשאר אע"ג שנצלה בעי קליפה דלגי' דהדושן ולא דהחלב,
או דקולף הוי דיאור של הצלה דמציאין לי קליפה או הוי תוספת על
הצלה באופן הפצלת דלי קליפה ג"כ אבל משמעות זה דא"צ החלב
שום תיקון נטעם

גמ' שם - מותר - ע' בפר"ש שהביא דברי הט"ז יו"ד צ"א ס"ק ב דלא הפליג
תבעי' קליפה אלא מלח המושא לכתחילה (וכ"מ מפשטי' המפרש"י והתוס'
ד"ה אלו) - ולא כפי' פר' של הפר"ש שמקילין רק דיעבד דלא הוי בפק
דיעבד

מליח הרי הוא כרותח - ע' תוס' הפוסקים ת"א סי' רס"ב שמפרש דבצלי רק רותח
תתאה - בין טהור מלוח למעלה ובין טמא תפל למטה - הטהור מותר
ואין צריך קליפה או דבעי ינתן מרותח בצלי ולא דמי קליפה, בין טמא
מלוח למטה יאסור הטהור מלמעלה או רבי נטילה או במקום שמנוני
שומנו המפעפע

שד"מ

ע"ו

משל' גבי נטלה מהל"ן גבי ועגבי - יש לעיין בשיטת הר"ן פרק גיה"נ (לט:) דכתב וטעמא
במין דמינו אסור, אע"ג דיש רבותא נבלה באה שלא דמינו אוסר ריחא - שו"ר בפקי"מ
בע"ז בשעה"מ הל' מאכלות אסורות פרק י"א (ע"ב, ד"ה ואיך) דכוונת הר"ן
דמין בשאינו מינו אסור משום שניכר האיסור ומין במינו אע"ג שאינו ניכר
האיסור מ"מ אסור משום ② דאוסר דמשהו עכ"פ ליכא רבותא דגבי נטלה ①
דהתם הוי ניכר האיסור - ואותו רבותא ס"ל כר"מ בנש"מ
דטין - וס"ל דגבי נטלה חשיב מב"מ דס"ל לרב כאשי באלעזר דאר
טעמא ונשתנה כל האיסור, הוי משום תחדשות הקופיץ ורבה יש מותר
גבי נטלה ע"י דחשיב מב"מ (יורד פ"ב) דלא רב לומר כן דהלכה אלו רשמא
והוי אינו מינו נהוי לדבלו אף לרב

תנ"ל מאי - ע' רעק"א דלכ"ע אסר לכתחלה ולא דאיפש דהכי הוא, לכתחלה
ובדי' אין מערבין, ואף ר' פסח"ל היינו נינהו וכיון דברא גם מותר
אפי' לכתחלה נמי מותר

תערובות גופן אסור רק לכתחלה תערובות טעמין אסור אף דב"ע רו"א

תנ"ל קמ"ן - ע' קה"י סי' מ"ט

תנ"ל שם - ע' בפ"ש באורו בתוס' משרשין הגה"ה כיון דלא ובי שדה מקנו בתענוג
א"כ הוי דפשין דמוזנו לגבי שדה הה לגבי טומאה וכן בירוב הש"י דאינו
בונה שדה משום שיש לה תשלומין [illegible] אינו דכלל מוזנו [illegible] אינו בונה
טומאה - ואין [illegible] קושיא התוס' אי [illegible] לו תשלומין שיבוח
הוי עכ"פ לגבי מוזנו - ומשמע כפרש"י שיש גם סברא של אי בה' לגבי טומאה משום
ד' לו תשלומין

① אי נעימה בשאלה [illegible], ② אי נעימה [illegible] [illegible]

[illegible]

עז.

(שמ"ה)

רש"י אויר קרקע לבור - ע' רא"ם הורוויץ

רש"י אוגנו - ע' גליון הש"ס - ואולי אפי' דהגירסא הכי אומרת בעודה פניה
הוי כבי' רגלים ואולי עדיין יודה הצ"פ על מקום שהוא בעודה
אלא מקום שיכולה על הטומאה ואולי לגבי איסורא בית רגלים
כיון שהורשו לדרך ומ"מ הולכין להוציא טמא של אין קטיגור

צנור שבו - ע' מפרשים - מקבלה אינו

תוד"ה התגא - ממרר הים יכולין לבר ושמר של יוה"כ בותה שבת ועי' בגו"ש
מכ"ג בזה כה"ג ושמורה הים יכולין שכולה טמא
אין הצ"פ מכבה על בנפולות ע' מפרשים

רש"י רוב שיטתו - ע' בג"ש, ורש"א

הקשר והבל - ע' תורה תמימה (יג, כט) דבלמוד מפרשת רשא לבל אות
דקסבר הלוי להפך

עז:

רשות לא קנה לו טה במושב ישפך אפי' אין אינו להרשות מנות
יכולין בלשון להקבימו בכלות הרשות - ואין הקבי' בו לרשות
ואמש הבל תשפוך והרשות מגבל ג' הוי יכולין מפסיקת כבל
קונה מבלות הרשות ומרשו כיון שבאו ישפך עד בולו למימר מה קנו
כל רשות

בגמ' דף ד' אכילות - עי' חגיגה ו, אמנם חגיגה עצמה בגמ' דף ד'
אכילות חשבינן שיש חומר של ד' אכילות על כזית כולל

רש"י ד"ה בשר בשאר תשובות מנחות אלא אין בשר אין ראש - דקשיא שאלו נשחט
הבשר אחר באכילה - בשמחות בקדשים כמו נאכלין להיות
שלמים להתירן וכפרה אינם - וכהנים משלחן - היינו שמפקיד
את הבשר לכהנים וכיון שיש מכפר באכילת משלחן גבוה לאכילה
וכן הם יש לדון אלו דינים הקדשות המכפר דבעלים להתיר
הבשר לכהנים - אבל זה פשוט דאלו לא יהא מכפר וכפרה על ידם
הבשר בדינא דמשלחן גבוה הא עו' שיתכפר - וכמובן יש להעמיד
הכל לפי זה בשיטת הקה"י סוס"י נ"ד בנ"ל דבגמ' דף ב' דין הקטרה
דאימורין לא נתכפרו רק דבעליהם משום כפרת הדמים, ומכאן
דלמ"ד דין דאימורין בשר הוי מכפר המזבח מאימורין הוא מפסק
שאינו מעכב כלל דאימורין כ"ב בעליהם מזבח האכילה כל עיקר
הבשר

הבשר מכפר על המזבח עי' רש"א אפי' קרבן שכן שלמים ועי' בשיטה מקובצת
שם ס"ו משמשת בזמנם ספק וכפרה ועי"ש דמה שמחלק דמין לפ"
אבל שאין - עי' רש"י בפ' של אחר המזבח ועי' שלא בשאר לידי קן מאימורין
במוס' מי"ז אות ופשוט ועי' בשיטה מקובצת

ולמיקרא דפיגול - כי טה"נ דיאש כאי ריצוי הציץ נפקא השם פסול מינה
ע' רש"י אם יש פסול אחר - אבל האיסור עבירא עדיין נשאר ויש לעי'
אי דמ' מיבור כזה לשורפו אי נחשב פסולו דגופו

דשלמא בפתיח איכא בין - וכרש"י מפרש דאיכא עולין ואיכא נשרפין - ולכאורה
קשה מה"ת דר' יוסי ס"ל במרבה על עולין שאם שבגר המז הכשם רצה - והנה
מרש"י נ"ה דביבון כי דקומץ הוי עולין (1) אב מוכח דס"ל במרבה על עולין
ולפי"ז יקשה על המקדש בגד בודא דאש מה"ת דס"ל לרש"י דשיצאי על
המזלין אינו מתיר דפגול הקטרה

ולאפוקי מידי מעילה - ע' בא"ש עפ"ת שמותר שעמון שעת היתר לכהנים
והעלה עפ"י דברי הר"ח שאינו משכב לכמעילה לאוכלו רק אם אופנו
דדי'מד הורכבה ולמ כן מלשון רש"י לכל שאר מילי הוי כי טהור

ואינן חמשם גתן מהרי"ט לשון רש"י משמע דכשרא הלחם עם הכבשים משום
דלאו דכבשים מפני (דבכבשים יש זריקה) ובזור התמיד היינו כשראין דהוי
כבשים נמצא שיש סתם מעט אלירא דבלחם דא הפ"ע וראוי לפסק
הכ"מ כח מפל' תמידין ומוספין הל' ט"ו ועי' דברי המרכוש עמ"ש

רש"י הבאה ע"ל - בצבור הוא יש לו פר ושמיר של יוה"כ כמו קרבן יחיד
ע' תוס' הכשירא עמ. נ"ה שכן, ועי' שער המלך (הובא דשמ פ"ג ב"ה א"ל)
ועי' תוס' יומא נ: נ"ה ונפ"מ באסתפקין אי פר כה"ג כו' קרבן צבור או קרבן
שותפין ויש דתוס' בגמ' אי משכשין אלטהרין וכמש"כ קשה מסוגי'

רש"י וכה"ג גרש' עליהו כמש"כ בה קאי על כבשי העצרת - וכמש"כ משמע רש"י ומשום
הכבשים הקרבין עמהן - כמש"כ היינו משום דלאו דכבשים (דבשתי הלחם מחוס"ת
שאיכא הכבשים) ואולי בנוסחא אין לשון גוספה על ב' הלחם. ולמ כן משמע עמ.
מכלל תימא דמוספרה

① עי' בה"ה הנ"ל שמשו' מקבצ כוכ' סי' כו סק"ג

[illegible]

[illegible]

רש"י בזאי מימשפו ע' מנחות משר נפש בזאי מימשפו הני אנשים שפלו יותם מפניות
שיש דק"פ (בזימנו) עליו ר' ואין רק אלא ק' כציתים

רש"י לא מיבעיא כברה לישנא דגברה דק"פ אינו מעכב וכ' טיבה, ני' המר מושן
הקמ"ה ס"א, עם שיתפרו רו עדים

והא דמנן אכילה - כמבו' מתולה הקשה משום מצות אכילה שא"י לקיים דפסח גם
ושיש הקשה לפי אבלו בשמנו עכ"פ חצי לקיים מצות אכילה וע"ז ה' ע"כ בפלוי
למצוה ושיש הקשה מברייתא וה' דרך חולק על הברייתא - ובכן כאשר הקשה
הקמ"ה מקנה איש לפי אבלו ע"ל בשמנו עיכבו במני לאכילה ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ (1) - רק רבנן הסוגיא ה' אבל רבן עיכבו במני לאכילה דמנן (2) ושיש מקשה ע"ב
כמבואר ברש"י ד"ה ורבן

שבו ישראל יוצאין - ובפי' ושמטו ע' שיחות ונחשב בשלו ישראל שמטו אותו פסח

ד"אור ר' טוה, נ'
רש"י פסח עצמו כשר קס"ד לשנוק בשו והקטיר חלבו - פי' דקס"ד במחשבת לשנוק
בשו דשעת שחיטה שלא לאוכלין (ע' רש"ש ונמו למ"ל ס"א. דבש ה' דגירסא
הפשוטה וכמו שיאמרו של גי' רש"י ה' יכו לגרוס כן) פוסל שיאמר אי
שנה לאוכלו, ולפי' הנ"ל של באיר לשנוק להאכיל שלא לאוכלין דע"כ י"ל שס"ד
שפוסל ששנה אי לאוכלו, וזמ הפסח כשר ולהכין בשלו דמנן שיהא ראוי הקרבן (3)

ולו רבן - יש לי הא רבן דמתנ' אמר באין עורך - ~~[illegible]~~ (4)
~~[illegible]~~ - ולהג' יש לי הא אמש לעיל שאין מחשבת
אוכלין דשיקה אפי' אליבא דרבנן - ואולי דבפרש אירו שפסו האוכל היחידי ונ"י
שישנוק עליו לא יבוא הקרבן נאכל או אפי' דבנו מתנאי הק"פ אליבא (7)

רש"י הדמ"ע עיקרי במני לאכילה נינהו - א"ע דרבנן עבדו שלא אבל הרושם
משמע דבם אינו פוסל הקרבן (6) ויש לי דנטמא טומאה דרבנן או ערקין

(1) נ"ל כן מסברא, ועיין בספר הגר"ש פוללאק המר דל"מ כן גם מלשון הגמ' שו"ר בשנות הגמ' (11)

(2) והרמב"ן דלפי הס"ד ס"ל דאזיל אליבא דבן

(44) (4) שו"ר דתנא שהמיר דתו ומאר בזמנות כיון דנפשו לו להביא פסח אחר בזמנו

(11) הנה דבין הרא ראוי משום ברשות שחיטה ל"ב דפסח יהא ראוי לאכילה מבכל ישראל ראוי לשחוט עליו פסח א' ומקשה הגמ' מקרא דלפי אלו צבוסו דזמנן שבעזרה יהא תם לאכילה רשות שחיטה ונ"ב ג' הגמ' באופן דמחלקין דין הקרבן והעזרא ושוב הקשה הגמ' אף הא דאין מרקין על החולה אף זה אתא אליבא דבן ומ"ה בעזרה באתי לאכילה דמתן גם רשות בריקה ונ"ב חולק ר"א ואומר דלדין לא דמתן בעזרא באתי לאכילה רשות בריקה - רק רשות אכילה

(5) ואכילה רשות בריקה נראה הגמ' דהקרבן ראוי לאכילה ולא דבי שיש פסול וכמו דבברייתא שמבואר לבשול דאין במחשבת אוכלין דשחיטה פוסל הקרבן הא אינו פוסל - הפסח עצמו כשר וע"כ מוכח דבעינן דת דבמחשבה פוסלת עכ"פ שאי

(44) אם לפי אלו למשנה מוציאין את הפסח כשמת לית הפסול ומביא פסח אחר כדי לקיים מצות אכילה משא"כ דחולה שבא לקיים מצות אכילה אליבא דבן הא' בזה דבקין

(66) (6) שו"ר שבסו הו"ר רבה להרש"ש מס"א (ל"ב ב"ה גברה). ור' טיה, ני' המר באיו

(7) דבזמן שהקרבן יהא ראוי לאכילה גם רשות בריקה, והיה בעזרה דבי שינוי לבאר דין בזה ראוי לאוכלין, והיכא דאין מחשבת אוכלין הינו שבמחשבה אינה פוסלת הקרבן אלו עכ"פ מי שמופקע מאכילת הפסח רשות בריקה או לבאר דה

(66) אבל באיסור אכילה מתבטלת רשות אכילה אלו עשו דאמת עומד לפסול משא"כ טומאה בזמן עשו אינו ראוי לאכילה

שמ"ט

עח:

תוד"ה הבשר כיון שהקפיד הכתוב דמחשבת אוכלין דשעת שחיטה
סברא הוא דבעינן שיהא הבשר ראוי לאכילה בשעת זריקה
(1) דכי מיעט הכתוב לא מיעט אלא מחשבת אוכלין דזריקה אלו
דשאין לו אוכלין לאכול ליה לממטי ובעשר כוונת בזמן הקרבה הוא
בשעת זריקה כמו דשם ועיין בשעת שחיטה (ע' רד"ק מ"א)
דעיון דבעינן דמחשבת יהא דבשר וכו', וא"כ אפי' בשעת זריקה דמצן
שיהא דמציאות דשם (דבעינן שאינו טמא וראוי לאוכלו) וע' דהתנא לר"ן
אין מחשבת אכילת פסחים תנאי דמיק הקרבן שהרי כל ישראל נמנין אפשר א'
אל דלא מחשבת אכילה אלא גופא דבעינן שיהא דהוי לאוכלה וגם אם שאינו לשם
שהרי בלא תנאי לאכילה פסול - אלו לרבנן אכילת פסחים תנאי דמיקו הקרבן עיי"ש

עוד שאני עד שיזרק הדם - מרהיבת ושונה משמע דבשעת הזריקה יכולין עדיין
לימשך נמצא דבשעת זריקה הי' עדיין ראוי לאכילה - לפי"ז אפי' כמשו
שמת אחד (66) דבעינן דבשעת זריקה הי' ראוי לאכילה עו איכפת לן
וע' דבש משכ' שנתקשה עפ"י דברי רש"י

תוד"ה אין נטמאו מקצתן או שמתו - ע' שהוי שמוורר דכוונת שנטמאו עד היו מנויין
על כזית והיינו אפשר להיות מנוי אחר שחיטה - ואולי כוונת רש"י דבשמי מנוי
על הקרבן וזכות מינויו אינו מועיל לשחוט ע' לקמן פ"ט: דכשאין לחשב לו
טהור אלא רק אפ' אי לא אוכלו לו אוכל מה שעושה משום זכות מינויו

תוד"ה ולר"ן - היינו כ"א דבר - ע' דמלו המועד - וכהן שמש הונאו דבעל המעט
דבעינן איש לפי אכלו למשכפ - ומשו"ה אין זורקין את הדם עד שיש מחשבת
אכילה א"כ סברת אי רוי מימשך ל"מ

תוד"ה לימא ניזמא לצי - אולי שהי' בכל פסול דשאין אוכלין הוי כמו א"א
לצפון דמצא אבל אם אפשר לצפון הדם דמצא ליכא שום פסול ונפקא לן קושיא
בזמן כהן ס"ל במעכב, ואי נימא דבאו ס"ל כן והוי רק למצוה א"כ הה"ד דשאינו שלא
אוכלין

(1) זכו בלי כאב סאו: פקה בלי ממאטין מתכונם

[illegible]

ש"ן

נזיר - ע' תוי' הגרי"ז על הר"מ (כ"ד; ד"ה ונראה) בשיטת רש"י דאף בתנופה יש מעכבא וכן שלוח שער, מ"מ לכתחילה הוי מצות הנזיר דבן תגלחת טהרה שלו ולהכי לכתחילה אינו זורק את הדם דבעי שיוכל לקיים מצות דגלחות ול"ד לתנופה כל שאר שלמים דבהו התנופה היא רק מעשה הקרבן וכיון דנטמא הבשר ולא אפשר לקיים בו מצות תנופה זורק את הדם דבזו עדיפא מצות תנופה ממצות הקטרה דאף דנטמא החלב מ"מ זורק את הדם כיון דבזה לתקן שיבוא הקרבן לתנופה והקטרה - משא"כ דתנופה דבזה דשלה אין זורק את הדם דבעי שלמים אחרים ויקיים מצות תנופה ושלוח שער תחת הדוד כמצותו

אמו אלא - ע' גליון הש"ס והמלבה איתן תו' דבמשק מטמא הכהן ואינו משן מה שגופיה דבמשקה הוא המרק דבא תוך ככר הוא משום כ"ישמא לעצמה וכנ"ל ופי' דברון אינו משן קושית התו' ד"ה דטומאת הגוף דישמח דסכין אינש הא מ"מ כהן המשקה עודו על אישו ככר וע"כ צ"ל דבמה פי' דאיירי רק שהסכין הי' טמא ואו שאר הכל שהר א"כ שפיר הקשה רבא שוד דשמ' שמעיא דבהדדיתא איירי דכ"ש (שכולל גם המשקה ① ובזה הי' קושית התו' דלפ"ז הרבניו ג"כ טמאין) ור"ח הנזיר שנטמאו הסכין וע"ז הקשה

דאשר הוא מטמא לך - לכאורה קשה מפ"ג שנטמא הבשר הא בזו קדשים אינו מבשר וע' לעיל כ', דאיתבשל דחשת הקודש, ועי' רש"י י"ט, ד"ה דבשני דבהדשר שמרבה עליו והורנם הוי רק מעלה דבדרבנן וכמשה דבמש דבו דמן הבשר הוי ג"כ מדאורייתא

מותר יאכל דטומאת דשר דלאו - כתוס' אליבא דרבנן גו דמן שאכלה דטומאת דשר - משמע דאתי אליבא דבדרבן - וכנ"ל ממשמעות דברא משמע דמן להתר אכילת הבשר משמע דבו פסקינן כר' נתן ועי' תמצא עלו, ד"ה אלו עבק שפלוגתא אי פסקינן כרבנן כיון דאי"ג לן סתם מתני' כותי' ולכאורה מפכו מוכח דבו פסקינן כותי'

(1) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

שנ"א

רש"י טהורין - אי"ג לכו למוהר הכשר דטומאה - ע' בא"ש מ"ג שאמר שנפלו במקוה
כשהם טמאין מקבלין שאין קי"ל הלוך - וע' מפרש - ~~ואולי כוונת רש"י באלו הי' הולכם~~
~~במידה בעין להביא דטומאה לא הי' שייך למה הפסו שיצאו דטהרה~~ ע' מש"כ (1)

אבל או - ע' תו' כתב שאמר באין הכיתם משום טומאת הש - מפו' בסוגין
באם נטמא הסכין דשרף לו מיד דטומאה, ושם מקשה דסכין שנטמא
דטמא' מת יכולין ליצבר שספקתם אימורין תפא ע' כבנין טהורין ואינו
משום קושית הא דסכין שנטמא דפשיטות נטמא הדש וממילא מותם לטמא האימורין
(עי') ועי' דבשיט, ודוק

① שאלה כ״ב כשיעור המופקד

שנ"ג

<u>תוד' נסרים</u> - כיון שפיו מיוחד לטהורין - כן איתא בתוס' הרשב"א

<u>תוד' ורב</u> אינו כבוש ומשו"ה אין משגיין הטמאין דראשון

<u>תוד' ומטמאין</u> - ואומר כו' - גירס' הקדמונים כמו בדפוס הי' אפי' בכלי מתכת
כבוד - ולפנ' כבוד המשנה שאי' נשבר המר הכלי' וכו'

שנ"ג

ומדי כולה דטומאה - ר' טוה, נ' לכך באגל וטמא דטומאה מתחלה דאור עז.

רש"י ימשו דטומאה - אל טהורין אם ירצו - פי' ר' טוה, נ' בשונה דלא ימשו
לעצמן (וכבר בהבין לעצמו היינו שעושין ד' כזית דבלא מקנה קהל ופסח)
והנה כאשר עושין על הטמאות אינם מחוייבין שיהיו דטומאה רק
אם ירצו א"כ ליזהר

רש"י שבתו דלא חזו טהורות דראשון - דיאר ר' טוה, נ' דמגמ' הי' סובר דמ'
דב' אלעזר דן מתיא הלא בא' וא' להכריע שיראו הטהורות דטומאה
אף מה הי' המיעוט ולא קהל וא"כ א"י לרוא רפ"ע ג' כזית (והנה לפי'
יאים דברי רש"י ע"ט, דה טהורין - דאי נמי מימלא נ' נהו אית להו
למיעבד דטומאה וכ"ש אי עדי דטהרה שהוי דמי - דכיון דס"ל לר"כ
דאינו כרוך נמצא דלית דהו דין קהל לגביו פסח ומ"ז אמר רש"י
דעכשיו מיעוט טהורין א"כ משיאין פסח דטומאה עם הטמאים ודפיין
דמשיאין מלבד טפל לטמאים והנה אי יביאו דטהרה עם הטמאים א"כ
שפיר דמי נמצאו דמלבד הכל מיעוט לא נפקע משל החוזר הרבים
א"כ עכשיו משיאין דטהרה (דהא לגבו כעין טמאים) מלבד מיעוט)

א"כ הכא - עכשיו תי' הגמ' דאי ל"ל דין כוי ע"א להכריע למ' כש
דכל ונמשך כפלגא על פלגא - והביאר ר' טוה, נ' דאליבא דר"א דן מתיא
גם אם א' יהי' טהור א"כ נמשך לפלגא על פלגא

רא"ל שרק - ע"י הגרמ"פ נ' פי' דאח' מות"ש

מגו משלחין - ע' מהרש"א, רש"ש

ביום אלו זאת ע' שפ"א דשמוא' ה' סובר דבוקא כשעושין דטהרה

שנ"ד

אז מועטין אין עושין דראשון אבל הנשים באין עושין אינן בכלל הצבור
וה"ה דמועדו שייך דטמאים לגבם לו צבור גדול או קטן בסנהדרין שאו
בני פסח נינהו - ויש לו הכא גם מתאויה למשכ׳ למה שנו׳, יא רש״י.
ב״ה שפין - במימט עושין רק דהתרת מימט ולא דהתרת צבור - ואפשר
בגם גופא הוי מחלוקת שמנו ורב - בגם ט׳ דלל תורת צבור שיר
בכן משמע דתו פי׳ ב״ה דראשון ור״ש דרש״ו ולי דרי״ם פ״ב הו ורבי לא יושן (1)
אבל אתם וי״ל מכ״ג - חנינן דלאתני משפחתן לא תני

שיטת ר׳ יהודה דרבין אין ק״צ חלוק יש מתיר באורייתא לפתור הטהורים
לרבו דטומאה - ומה משמע דסוגיין שיש גם איפה משפחתן להקריב
דחלוקה במשמע דרש״י ורמב״ם - ויש לו הכא נראה גם משפטי
ר׳ יהודה נאמר מלשון יעשו דטומאה שאומר לעשות ו׳ כמה

כל הרי בעלי צבור דראשון - ע׳ חנוא באורי לא נטהרו רבין באלה הוי צבור

התנא הולך בגם הול כמו זיתו ורוב דבר ומיעוט טמאו מגיע
משאן דראשון

שככי מיאמט עשו הראשון (וע' מש"כ דה"ד הואיל ולא עשה הנז קבל הראשון
לא יאשו אלו המיאמט (הטמאות למה את השני) חזינן בגמרא מימ' אלא
להו ונהו שיטת רב וע' תוס' פ"ג ה' אוה"ע

(שנ"ה)

גמ' נזרק ובמוד הציץ מרצה - כמש"כ כתוס' ד"ה ג"כ סי' ק דצ"ד ע"מ גמ'
ע"א, ד"ה הא

גמ' שם ומוד הא לעיל - ע' מפרש"א, ועי' תוס' שאמרת משמשי ר' עלשר אף דשף הורצה - אבל עכ"פ הוראת המפרש"א אש דאין כאן ממתק באירו דחלב קיים

גמ' מיהו - כמש"כ ילכי' הקונטרס דאירו לתין טומאת הפסח, אך לעומש רש"י דברוצחי הא על שוק להדיא כ"ש רק הרוצחי הוא לעני הקטרת האימורין - והיינו כמש הגמ' לעיל ע"א, ד"ה הא במשפיע נחשד כאן דשר ואסור לזרוק - ואי לא נודע לו כיון דצ"ד אמשיע דשני צריקה כשהיה סמפין על הציץ משלא על המלון וממילא מותר ג"כ להקטירן אבל אם נודע לו מטומאת האימורין ואסור לו לזרוק - שוב לגבי הקטרת האימורין אין משמשין היינו על הציץ על המלון שנ"ד שג"כ דתנא

גמ' או דנזיר - עיי' כוה הא שאלה כשם דטמאין - ואי לצריקה הא גם רק דרבנן והיינו דאמת הא באושין אלא לאו דרבנן - ועי' בגמ' הרש"א הרי נטמא דשם הקרבן ולו מרצה ציץ (1) ובתוס' כתוס' דבשאלה הוא אף מותר לצאת השם ועי' בנו"א בטומאת התהום דגין שהוא לו נטמא וממילא השם לא נטמא - אבל עד"ן יש לו דאין גם דין מיוחד ברגלים ונפקא משמעות אין הרצה היכא דטמא כפה לשאתו אש ע"כ יש לו דאין גם דין מיוחד ברגלים - ואף דאינו כן במצבם לכתחילה על הרגלים לשאתו ע' רש"י, צו ד"ה פסח

אמר הונא נבדקת דשעת הורצה - כ' שאלו אמר טומאות דשעת הורצה - ללא דמ"ס פוניה הוא במחלוקת גלו אם כ"ש הציץ הא דשעת הטומאה ע' רש"י ע"ב ד"ה דין (רצה שנוראה טומאה או דעת הזריקה כשיטת הנ"ל אחרי יומא נ"ז ד"ה ציץ

(1) שיר הבקש שאלו למה באין הבית מכתב לו מסמכו ואין איש מגן
בלילה בגלל שמרדו הבורד

שנ"ו

תוס' אנ' ע' בפ"ק קמאי ומיניא

<u>תוס' שם</u> גאולת משגון - תחלת ג' נקי'

תוס' אמר רבה כו' - הנה אף הילכתא כוותיה היינו שטומאת הוכשה הצוחה
כאשר כשר כהנים טמאים אינן שלא התכיר אחר טהורה אז מגון
הלימוד של הקו בשעה כהנים טמאים יש מעלה של צבור ובין להוי
המעלה של היתיר דטומאת התהום אבל אי נימא בפ"ב באיבו
טהורים אם נעשה ע טמאים לא הוכשה אף דצ"מג המחדה
אינו מגון הקו בלבאורה אין מפרטת דין בשרות כהנים ליבו
מצות בחוי - והנה ע' דמאירי שמפרש הקו מפני שאו המשה טומאה
ידוע דהוליים כגון פסח ונזיר פומשה טומאת התהום דרבנן מפני שנומשה
טומאה ידוע דהוליי כגון טומאת הצבור אינו דין שנומשה טומאת התהום
דרבנן אעפ"י שהיו של כהנים אחרים - והנה תמצא מהמאירי חי' גדול בטומאה
הצבור משיאן התיר דטומאה וכמעט התגלה אומר בשמ"ז ל"א
לא טומאת הצבור - אף כמשא רש"י אינו מפרש כן במפרש מפני שנומשה
היבו דליבו טהורין היינו דרבנן

פ"א:

(טנ"ב)

ואין דנין ק"ו מהלכה - כמבו' אחרונים דשל הגר"א דבא באחרונים
חז"ל ל"ל קרא סברא הוא - דמה"ת שיש לפסוק הלכות התורה
ע"י סברות דין, ותו דזה נתגלה לן ע"י המצוה של ק"ו דבלי כולו סברא
ולפי"ז קשה דמדוע אין ללמוד ק"ו מהלכה, ור' ט.ה. נ"י תי' ואפשר
להמתיק דע' בשערי אורה ח"ד דף כ"ב ד"ה בזמנם - שמבאר קושי'
משה רבינו מנחות כט: על קשירת הכתרים מי מעכב על ידך - דבשמים
נמסרה לשכל האדם להבין ולהכריע - ואי קשירת הכתרים אינו מושג
לשכל האנשים שלו הי' צריך להמסר לכלל ישראל - ועי' תוס' ר' ט.ה.
נ"י דהלמ"מ לא נמסרה לכלל ישראל לדון עפ"י סברתם וממילא
אין מעכבין על זה, ומשו"ה לא ניתן לדון ממנו דק"ו

אבל נקבר ע' שפ"א ונשמא הכא מיירי ועי' רש"ש וכ"מ מתוס' הרא"ש, והנה
מלשון רש"י שכתב שכל הקבר מלא רקב משמע ג"כ דאיירי שמתו משנה ועי' (1)
ועי' רשפ"א שמחדר על התוס' מנ"ל דקבר קאי על טומאת המת דבלי על טרפות
לתשומת דמשחרר

אבל נטמא אהל דקבוצ כוע ל"פ - ע' בא"ש מפג' בבלי גדר הפקר ר"ז דש"ך רק
דקבוצ

או מגורשין - משמע שמגורשין נתקדשו ועי' לקמן פ"ה; אשת כהן מגורשת שלו נתקדשו
שור דאוש פו עפ"י דת הזמירה ה"ז

① בעיה הורעיל

[illegible]

פ"ד.

ואת שעיר החטאת דרש דרש משה והנה שרף
וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד לכפר בקדש לא תאכל באש תשרף (שנ"ה)

רש"י לגי' אגלה ונימא כן מקדשין אותן - ע' בקש פ"א: מכות פ"א: בקנין הקדש על
תנא: במה שנשאר לבי"קנין לא הוקדש מעולם ועיש שנאמר שגלוי בררה, ואולי
אפי' לפמ"ש הש"מ כתובות (ל"ד, עמוד ד) דמאי דאיהו מקדש אפשר דברגון מש"ה
י"ל כח להפקיר הקידושין - וביאור הדבר בט תגל יבמות 3, ד"ה אבל
במשל פשיטא אין לב"ד להפקיר ממונו - ולפי"ז א"ש לשון רש"י ונימא, ולא בנימא
ולפי"ז א"צ לומר שמפקירין ממון אלא רק ממון הקדש

שלא לכ"ש - אע"פ שהצריכוהו לשורפו לפני הבירה כדי לבייש - אבל בושה בו
מועלת רק שידעו הכל שפשע בקדשים, אבל שיתפרסם לכל עניינו, על חטאו
שו"ר דשמ"ק (קל"ז ד"ה כדי לביישן) בכל היתכן התיי שיצטרו ויצערו אחרי"ו
שלא לחטוא

רש"י משום חשד גונבי עצי המערכה, ונהנין מהן - כמבואר אין אנו חוששין
שמא יוצאו לחולין ושמא לא איכפת לכהנים

רש"י לן בראש שנפסל בשקיעת החמה - ע' שאגת א' סי' י"ז בשיטת הגאון ודרכי יוסף
דבעינן תחלת השקיעה, והוא הדבר דבעינן סוף שקיעה שהוא צה"כ

רש"י שמא לכפר בקדש וכל הכתוב עכ"ת שבא לפנים ממקום כפרה ולפי"ז
לשון הגמ' לפני ולפנים לאו דוקא שו"ר שבזה העיר הרש"ש דבר

שנ״ט

<u>רש״י דקיל</u> - ומנין מקרא, כמבו׳ דילא בגמ׳ כיון שנלמד מפנימים י״ל ק״ו הדין שריפה ממנה
עו״כ שמאר המין הרשו דגש

<u>קדשים קלים מנין</u> - מוכח דאפי׳ הדין שריפה א״א ללמד והטעם פשוט לן להבי׳.
וי״ש ללמוד הטעות שריפה דקדשים קלים מקדשי קדשים דפסולי המעות אכילתם
וכן דבר דפסי׳ קלים מוצא דוקמו דמשמע שריפה מוני גלי.

<u>רש״י ומיהו</u> שלא אמרה הלכה - י״ל דלא אין גם רק דין דשרפה - ומשום דה
שאינו ק״ו ישאלו דה, ור״ל רש״י גמורה לז, כל הנשרפין לא יקברו דילמא אתי אינש
ומשמש להו מהני - ואולי דפסי דין דאורית הנלמדת מעגלה ערופה וי״ל כו:
דעגלה ערופה איסור הנאה דבעי כחו זה בקדשים

רש״י הנאמנות - והרי הוא נותן וטוען טריפה - יש לך לומר דחגל פ״ד, צ״ה
דשלמא - דנותן שהי׳ ראוי לאכלה קודם שנתנו דנקא ישראל כמשמע
לא נתנו אלא גאכלוהו - א״כ כיון דליכא חינדא דאכלה על המות משום
לא דשבירת עצם מדוע איכא צלה אונך שטריפה משום נותן ונמצא
בין בעצם יש חיוב אכילה על השוח (1) ונמצא אין נשחרה העצם דאיסור
מחייב באונן ועכשיו דבר כבדי מותבן מלאכה שיש לך שעור בין נותן, ולב
לחיי שאין וזה דבעל אשה נו גופא אסורה - והוא דומה לטומא
המועד דתודה דלפין לסותרו דכבי לגלל ונמצא נוקרי בש ה חיים
אכילה

תוכ״ה אונן - על חמא קכ״ב ס״ק ה׳

נימא מסייע ל״ה - על דב״ת בא״ן כאי נמצא דא״ל לגבי שריפה באונן מצאוריתא
הטילו גם על הנאמנות משאכ״ט טומאה - ובזה דבסיוע הוא בא״י לו הי׳
בין שריפה הי׳ א״א לגמור טומאה דבעל כחוט

(1) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

רש״י עצמות - ע׳ מהרש״א

צ״ל אי אמרת המנח מצוה ח׳ ב״ה והנה הלאו משמע דמתבלה לגמרי
דאפי׳ אי יכל לאוכלו כיון דאינו דשם גוזר ואין אוסרין אותו א״ב לאכול ומותר
להותיר וע׳ אחיעזר ס׳ כ״ו ס״ק ה׳ - דפסול במקרה דין דפסול דגופו
כמו פיגול או שלא דגופו כמו דנשפך הדם - דבשם מלב עצמו ראוי לאכילה
יש בו פסול נותר ומיד דשריפה - וע׳ ב״ש שמצבו דבדגל מפרשין כרש״י

רש״י ר״א אומר חל איסור נותר עליו - ולאשמעינן דאסור לאכלו ובב״ה ואין
וטעון שריפה דאל״ה של נותר דאי מדאורייתא המנ״ח של משמע
דהא דאינו עובר משום דל גותירן משום שיש בו לחמים לקיים דשו״א
ומתבלה לגמרי כיון שאינו עומד לאכלה ליכא איסור להותיר

רש״י ונבדו - בספרא איתא שאין שמש את יוט

רש״י ולאו עולה וכ״ש שכיפר בפסול - כמש׳ דליכא מיגו לשורפו בנקא ביוט ע׳ מאל
ידמות הר ב״ה כולה

ולדסול נעדבו נחלקו הר״מ והשל״ג פי׳ היא אין צלה הקד״פ עם פקמיכן
וע׳ שפ״א שמעורר שמשמע כשיטת הר״מ דלשיטת השל״ג הל נימא דא״צ בלה
וא׳ אינו בלה

לשמנו בניהן - ע׳ שפ״א שמעורר דבמה שהגירו איסור מצ״ב דמשום מקום דלא (1)
יגירו גו״ב מנחה״א

רש״י שמות (יב, י) והנותר ממנו דדקר באשון עד בקר שני אגמוד ותשרפני

① כלי איסור כבר רק עתה בכל הם יתירו מלבד - ומלבד בכלי אחר מנכא
משום לאו בל יאכל

פגמ:

על ולא ודעקא - אין בו והא

גזל של ופכן הקרבנות - א מפרשא, ורי בא״ש שאומר שבם יכולים ללמוד משם משמעות

שס"ג

רש"י ולא כתנן גר שנתגייר - ע' בפר אמרי אמת ת"ד ס"י כ"ה שאמר בזה מיגו נגזיז
בזה כי מעלה תורית ולא דמיון מיעוט שאינו בוחה יוט בפני רק הכשר
שאינו טוי שאם לא דמיון מילה ואת טבילה - ויש לו אף אש לשיטת הרמב"ם
כ"ש תו"כ הובא דקוש קה"ג - בנשים מותשות ולדוש כאיש דכ"ג
אבל אין זה מתאים למה שכתבתי לעיל שלדו אות (2) בפרש"י ס"ק בפמן
חינו דרבי למר עכ"ל

תוס' ולא ושמה אין - ע' תוס' תו"ס בפא' על מנשיר אין שאין לעשות מורש יוט באין
הותשה

גיבין שסופן להקשות - אולי בפמן של השר - ודכותו דכשו אינו משום לרשו

גמ' הואל כמשה סדרת ר"ל בדל טול רשו הי' רשו גוש וע"ז למ מה שנאמר
ע' טליקה רשור הגמל

גמ' הדש נאכלו את הרשו ולו גיבין - ע' ח' הגר"א על הש"ס כ"ה וכבשרינן
בלעמו משום בזין של רשו ולא עוד ולא משום בזין כאשר עורלה

רש"י אבל המותר דטהור - אפ' דטהור - כמבו' בפנים יש לאו בלו תמימן ואיסור אינו
לוקה כ"ש דטמא דלבו לאו - והנה ע' דבה"ח כ"ח, צ"ה ולכן אנהרת
לא תותירו שיש גם דבתו פסול - ומה שנינן הפסח שבבו או שנטמא ישרף מיד (1)

רש"י דא במשמע זה היא תקנתא - עשה זאת ותנצל ורוב נ"ב - כמבו'
יש נפקא דין ד' הטומאות בגמ' רש"י דבג"מ ס"ב, פוטרין מן ל"ת ומלקות
וע' רה"מ תו"ס של בגבא המשיח העשה מנותק לאו לגמרי ולא נשאר דו
כושל עורה כלל - ואולי בזה כונתו דמש"כ זו היא תקנתא - וע' דשאג"א
ס"י פ"א באלג בפול באין לוקין עליו הא ותבי איפכא איתא בדמיה
בלא שאין בו מעשה (ובה נלמד מאו בפסיעם) וע' רמב"א המוויל עם שנוהג על
רש"י

ט) הכונה שמחויב לשרפו מיד ואינו רשאי להותירו עד הבוקר
בקרבן שנפסל ביום בשחו חייב לשרפו ביומו וקאי אליו דב"ה ועיין
שמפרש מגן כרוחא קיים דאפי' הטהור אינו לוקה ויש לו משו הכ"ש (י)
ועיש שכתב בזה כבר בנותר של קרבן פסול בשבת ואעפ"י אינו יוצא
כי קודש ב' חלה ונכרתה - משא"כ בשח פסול מחולל נחומש
ומ"מ משמע אינו לוקה דאורה לא כי ניתק לעשה - וכ' טוה, ול' פי' ב"ע
דינו חדש של שריפה מעוט נותר - ומדאורה אינו משום הלמ"מ
(יא) ואזה בזה אי המותר כי על מצות אכילה (בגמרא נרש גמור) אינו
לוקה כש אין המותר כי על מצות שריפה

שטז

רש"י ו"א - ע' שפא

אבל הואיל ורשב"א אין סוכן להקשות דקג"י למלוח (ועי' רש"י יאבל ע' רצ"ח)
ומשמע דלא סגי בתפוי עלה של רשב דעלה דשמן דבוי רשב גף דשאר הגבול
וע"ז מבני תיקון שלקא משא"כ כשתפשפ רעלה עצמו ל"מ להשופו של רשב

רש"י עמו הרך מולוין - מזכין השער ע' שמרתיחין אותו דחמין

לא חש לקימחי - ע' תוס' הכא, ותוס' הבבא על משלי ו,ח, - ולכאורה אמנה מסויגין
בפי' חסר לו יציאה שאכא ל' יומנו ואעפ"כ נגע ע"ז

אבל הא - יש לחלק רשב הרבה - לשיטת ללו דבנקא דושר גרוע נפקי הטב
רשב ע' הסוף

<u>רש"י האי</u> שנעשה דפסול - כלם דאלו כשהפנים טמאין דעלם הוי עקבע
פסולה אבל כשהכלים טמאין ונמצא אוכלים אותו אינה פסול יש הא הוי לאוכלין
ור' טפה, נ"ו לבד דלא נחשב כאוכלין ג"כ - דלמא אוכלים דעלם (כעסד[1] כא"ג
כא"צה ספר שמסתפק אם אוכלים נחש מכניג)

<u>גמ' ריתב</u> - פי' דבו אפשר לבוא שיעשו כשר או שפי' כשר אבל אחל יאכל ועלה
משמע דעשיו יאכל

משנ' נמי - יש לו ביאורו דקומרתא דיון דפסול מנירה לקצירה וע' שדג יא'
ודגל אשו אש"

<u>רש"י האי</u> - שהרי הפנימי כשר והרי הוא שנזרו ונזהר משום לא תשרפו בו
משמע אלא במקום השריפה הוא במקום הפסול מ"מ כיון שנשרף
הפנימי - שנעשה שפור ע"ז מקרי ג"כ שעושה מעשה שריפה דהכשר
ושם כוונ רש"י במקום השריפה אינו ראוי לאכילה משמע דבנין דמקום
שעושה מעשה שריפה וכיון שעושה מעשה שריפה דמקום שאינו נאכל
לאו איכפת לן - משמע דמ"מ דבעינן דין דבנין על שאר המקום שנפסל
ע"י שריפתו, ומ"מ דר אכלה דבנין על מקום השריפה[2] וכמבו' דבו קושי' הגמ'
וע' דספר המצות לרס"ג ח"ב ש"ט; ב"ה ונראה שמפרש סעיין דאוי'
ומשום דאחד שלו מקצתו איך שחלק שלו יכו מותו לאכול לית
די <u>חיוב אכילה</u> על אותו אשר ובמשנת רבי הת"כ שיש בו מצות
אכילה יש בו משום שריפת עצם

<u>דהאי אחר הא פסול הוא</u> - כמבו' משמו דס"ל דבנין על מקום השריפה והא
פסול הוא - ואולי דס"ל דבפסול הוי פוטר ולו רק שאינו מצ"ג

<u>השתא אינו ראוי לאכילה</u> - אבל דבעי מיון דבעי רק מחוסר זמן והא
הוי מחוסר מעשה

① צ"ע שבא"א ז"ל, על המשנה בפסח דצריכין לחתוך הבשר דבי אשה דכשר
שאינו יגע לכא יותר מכזית. דלא כתובה תורה אלא שימצא אכילה
ולא יותר

② קושי' הגרמ"ס נ' פ' דבשר דנין על כל הבשר - דאסור לעשות שבירה דאמר
כשר משא"כ דכשר לאכילה הדין הוא על מקום השבירה. ור' טוב, נ' חושב
שיש חילוק יסודי דין הת"ק ורבי - אליבא דת"ק: האיסור שבירה הוא
על עצם של ק"פ - ובצריכין לדון על העצם למה מבואר כשר או
פסול אבל אין דין[1] העצם אלא לראות הרשב"א (22) דברי עצם הנפסל
לבשר יש דין בו שבירה - ונמצא דאליבא דבריו כיון ששבר חלק
הנפסל לבשר פסול אינו שובר בשר אסור. משא"כ אליבא דת"ק
יש עצם א' דבת"ק הוי דין כשר ופסול באותו שפשוט לקוטה
דבאמת ליכא פסול יוצא על עצם רק על בשר רק אם כל
העצם יצא לחוץ וכל הבשר על אותו צד נפסל מקום עצם
של קרבן פסול משא"כ כשלא נפסלה כל הבשר יש על העצם
שם של עצם של קרבן כשר ואפי' נימא שיש עליה ג"כ
שם של עצם של קרבן פסול - אבל השם פסול אינו פוטר רק שמונה
איסור של ש"ע
מחייב וזה משנ"ב רש"י, הוי נמי כשר שבריו הפנימי כשר והרי הוא
שוברו

(22) והנה אי סוברין אנחנו אליבא דמ"ד דדמיון כזית דמקום שבירה אינו
דכיון דשובר דמקום שיצא ליכא כזית הנאכל דמקום שבירה אבל אי לא
דמיון כזית דמקום שבירה קשה שיהיה משום חלק הפנימי

שסן

פ"ד:

ודאי אינו ראוי לאכילה כלל - אינו חוזר מפני דמין ראוי לאכילה (2) וע' רכ"ף, ורבצ"ע ירבנ"ו, והנה מסברתא משמע בשמעא אילגא בשר, וחוזר דשבית אף (1)
דנא - אלו נקטי לרבותא דאע"ג שאינו לעשות מעשה בנטור מאלו ומה
לו נחשב חצי לאכילה וכ"ש חי דצריך מעשה בך

רש"י אליה השה - כמובו דא לנוש שאסור לשחוט אלית הצנ

גמ' הכג נא"א בפרס לחל - ולפיכ לג דרך יופי דרי לעקולו ואלו צהו
סדרת הדת

יש לו לפי האמת חילוק מסברתא דלכלי לינו איסורא בשר משמי
ומה שלא הזכיר כאן משמע דשם יש איסורא בשר ויש לו
דלבאורה כאן מקרי יותר לה לאכילה מיון כמו לו שסה דה השמא

דעת א' שאכל מה שהוציא
לאוכל

(1) ובדברי הראב"ד

(2) ע' בשפ"א – ואף אפי' בפשטי' דקרא איכא דמה שאוכלין לאוכל לא תשררו
עבור הנאות
הכי דרש בפשטן נמי שיהי' חיי עושין מלאכה אלא החלק שאינן
עומד לאכילה כלל מותר לו לעשות – ובמגיד צבא גם סברת הדינא
בד כהן לית הי' מאוז שיע

שס"ז

<u>תוד"ה נאכלים</u> בי"ב; היכי אתי האי עשה ודחי ל"ת הא דומיא במותיר
לאו בשבירת עצם לא מקיים עשה באכילה ונ"ל דפסקי תוס' אף א"א
לקיים עשה דה"א לא דמיא דומיא במותיר דאו לקיים עשה
ונ"ל טעמא חגיגה (ד' ב"ה ליתא) כיון בלא לקיים עשה באכילת המוח אלא שישרף

<u>שאין עליו</u> - פי' בעק הברייתא הנו בלי עליו בכל דתנכו כ"מ מפשי' ולא
מלשון הגמ'

<u>רש"י ומה</u> - דבא מתלפיך משמע באסור מפ"צ דאו כבלא וישלם מפני אי
לקיים ע', אמירה לפרנ"ש ונ"ל קו"ש פסחים אות פ"ב שיש חיוב במשמע
שלו שדר שו"ר דשו"ת רבו מה"ג ס' קל"ד שמשמע מניפוי ומחשב
באמת קצה דמשום דליבו נשפי

ויש לומר עוד שאין דו כזית מוח לבורר והוא מחויב לשורפו לקיים מצות
אכילת הפסח ולא אף יש לו הרבה עצמות כבר בלא לומר
כזית והוא מחויב לשורפן כדי לאכול מבושל כזית

<u>מתני' ורבינא</u> - ע' תוס' חולין על שחותך דסכין רחמה שמפסקת הסכין דין מים שמאחד
לזמה שיפסיק ואין נגיעי צד רם

<u>גמ' וירושלמי</u> - שחותך הפסול פחות מכזית דכל פורץ שווי לטמא, ולבורה צ"ל שחותך
מאחורי הפסול ומשייר פחות מכזית של פסול המחובר להכשר אך לא כן
מלשון נו"י בס' כיון שלא לבטל ע"כ חותך משהו מפרש

<u>אלא דיוצא דפסח לא"מ</u> - ע' שפ"א משום הוי נותר ומלבד דבעיא ועוד מהרו"ק בשי'
פסול מיוחד לפסח לא גמבו אלא שלא יצאו ונראה בנידון דשאר קדשים אמו. ע"פ וגזרו
וכו' דהש"ס ורואות הוי"ל דיוצא בקדשים ונ"ל דגם בשאר הכי, ולפי
דברין מתורץ קושיית הצל"ח על המתני' פ"ה; במהרית לשון המשנה משמע
דאין חילוק דין האשר של פסח או שאר קדשים והנה הסיפא איירו שיוחר

(1) עצם המשיבון בשיחה נמי הכשל מבוגר ומקול המשבה ותשב - ובמר גיסו הגמוס
שבעו צעקו שאלו רבות לקיום המשבה בלי הרשם גם
(2) ויש לו אי אלו בשולים בגלל טו נימו ישלכו דרכם כון בלבו
דר תינשא ובין דרכיו יש שלמה דבר

שיצא הי׳ פתוח מבשימור טומאה, והרישא איירי אף שפי׳ שימור טומאה
דלפי הנ״ל א״ש דבמעון איירי שיצא חוץ למחיצתו כמ״ש רש״י פ״ג;
ד״ה אשר, ותוס׳ פ״ה, ד״ה שם – וכמש״כ אאמו״ש דאיירי שהוציאו
מחוץ לעזרה דבעי הגוף ומין הנוח והבא מאויר לרשות
הפנימי אבל ע׳ בשם רי״ג, רי״ה, רי״ו, רי״ז שפלפל רבא את הפסוק
אגב באיסור הוצאה

רש"י וכן לתפלה חוץ לפתח - לכאורה קשה הא גם מן האגף ולחוץ
אינו מצטרף, וכן לא פי' מהו ההלכה דמקום האגף גופא, וצ"ע מנין
שמפרש חוץ לפתח לאו דוקא וכוונתו דמקום עובי הדלת

רש"י אינם מפסקת שאין הפסק לפני המקום - ואין סתימה לפניו - כ' ט"ה.
המ"ר בפירקין איירי דין יחוס להקצה ואינו בנין על כחו להצטרף
לט' הנמצאים בחדש - ואולי כוונתו דבלאו הקצה לא נחשב כמחובר
מפט' כיון שעומד להצטרף עמהם, ואולי יש לראות יותר בזה נימא
שמקום האגף היינו מקום הדלת נחשב כחוץ כיון משום במקום זה מיועד
להיות נפתח מהחדר ואינו נחשב משימוש החדש, ע"כ משני ההלכה שאין
סתימה לפניו בלאו הקצה אין הדלת או מקום הדלת נחשב סתימה
ונחשב כחלק מהחדר אבל אם א' עושה חוץ לחדר גם רש"י מודה שאינו
מצטרף ולפי"ז אפשר שלך קושית האגף בפשוט עומד חוץ מקטנם דחדר אחרת

רש"י הן מקודש בפני כתיב והשורש - פי' במה בפניו ושפכו קאי על
המוצאות בשלו אותן הלכות של השורש

גמ' דעגרון כל שיש לו תוך - אינו מובן לענ"ד כוונת רש"י וע' דמה שהוא בי"ג.
בגם או ג'ורר כל הכיס ונשארו השרצים משפניו ג"כ פטור - ולכאורה
עיקר כוונת הגמ' בא' למושבו דפניו ומשום כורך הפרים

גמ' התבנה ע' משנ"ב דה' לשרש גשן (א) ואם אפי' באיסור אל ומציא הוא
מה שמוציאו מתשות שפוי מונח של וכפורות השפה, נאמנים באל קא קתו
ההבואה לרשות הרבים

מן האגף - ע' יד אפרים או"ח סי' נ"ה סע' י"ג

גמ' וכן ולחון שופר - הא בע"ב דלא יצא מאי להרא"ה ראי' ממאן דאפ'
עפמ"ש דורך השלחן עי' סס"י ט' בענין הפסקת הכשות לר"א לר"ע
כאו"ש ור' רשב"ג כהני לדבר דבעינן בעינן כר"ר שאין לו מקף במומם
דגת-יחזינן במה ששורש הרי"א נמצא דרשות אחרת חשובין
שהרי"א הנמצא דרשות בו מוחד מפורש וא"כ אפי' בע"ב
במיחשב בקול שמוחזר מהשופר, והמגילה

גמ' יבמות ב: צ"ב בה הקשו שיקדש שור הנקבר ויתכ"ס יצו לשור נקבר
ופי' רש"י באין נס לפני בי' דלא הוי באור העזרה ואין נראה דאי הוי
קדוש בקדושת עזרה הוי שור לפני בי' ואומר כו' דעשו רז"ל תקנת
מעורבות שיהיו של שער עזרה הוא מפני האמה ועי' מפרשים

גמ' וכן למנין להתנות עי' מג"ז סי' נ"ה ס"ק ס' שאין שישבה הל רמ"א שזה
שהי' רוצה ואז אפי' מעלה של רגל אינם מפסקת דין ס'
מי שעומד לצאת עצמו על אשין שאין השכן רגע אלו המעשה - וכן
לשיטת הגמ' ק"ק לשון וכן להתפלה בצבור היא לפי מ"ש אבה"ר
וקדושה בעינן עני' של צבור דעמוד שהם ועי' מפרשים

רש"י עומדין ומניא דהקומץ - עי' רש"י פ"ג מה' ביאת מקדש הל' ט'

שע"א

שאני היכל - לכאורה יש לעי' דא"כ שמוכרח להיות עליות מה"ט שיש בהם קדושת העזרה ולכאורה צ"ל דכיון שהוי חלק הבית מהה"ב אינו חולק רשות בפ"ע ויש לו קדושת הה"ב, אבל לפי"ז קשה דבגגי לשכות העזרה עד ג"כ נכלל בהל דבגג צ"ע סוכה נ"א: שמקשה הגמ' היאך היתה לעשות גזוזטרא הא הכל דבגג משמע דלא נכנס שלו דבם דל גלוי הקרא וע' דאגרות משה ח"א צ"ח צ"ה ודבי שמתבם דבם נ' רק דעזרת נשים ולא בחיל ושאר הר הבית - אבל לשכות העזרה כמשו הן נכללין בהכל דבגג - (2) וע' דמהרש"א דה"א ואינו מובן לפי"ז משום דכיון פסק דבכל דבגג - וע"ע דבם', ולגבי הלשכות סדי"ז מוכח דבך הלשכות הוו דבגג, ובמשנה היינו לא פליגי - שי"ר צגג שתורות ובו, צ"ה וטמאי (וכב הב"ל) שחולקו דין גגין לעליות דעלי' גופא לא נתקדשה אלא משנה דבגג והתם לא כתי' אלא עליות (1) - ולפי"ז יש לעי' משום הולכין הגמ' להביא הכל דבגג - כיון דבגגין הוי ג"כ דבגג - ויש לעי' עליות שאמת בם אלו נתקדשו או איירי דעליות העזרה ג"כ וע' דצל"ח דפשטות הגמ' איירי רק מעליות ההיכל ואולי דהפסוק מיירי רק מהאולם והלן ולא מהעזרה

כשי' כי אתפה - דפתחות להר הבית - וע' כשי' אמ"ד כ"ב אין פתחין להר הבית לא נתקדשו כלל אפי' דקדושת הר הבית, וע' דבש"ס ר"ל צ"ה אמנם - ולפי"ז מובן מש"כ כשי' מכן חול בקדושת הר הבית דבהם איירי אחת דקודש

רש"י ותוס' - אמנה כאדם - אולי צ"ל יקרה וכב דמנחות צ"ח.

כשי' השמש - והבנים כ"ג למק פ"ו - יש לעי' דלפי' טובלין ע' מש"כ שע"ב

כשי' אין פקח - דאין יזמנו משה שם לו יותר - יש לעי' דאמו לשיטת המגל ס"ו: צ"ע אימה בחבטה דל' תאורות על פסח א' א"ש אבל לשיטת כשי' פ"ה: דבבקר דל' פסח"ל קשה - וכל' ט"ה. ו' ג"ו צ"ל ימי"צתם נעקר השם חזרה וקריעות מכאן ושוב דאינם מקום שאכל נחשב כל מקומות דבק אין נשארו אתפים לשם נחשב כאות קריעה

(1) ועיין הערמ"פ נ' פי' במש"כ הכא דקרא זהו מקום המקדש ואינו חולק רש"א
דפע משא"כ עמון אינו בכוונתו הי' בכדי למקדש אלא אינו נעלה המקום
המקדש

(2) ועיין פי' בהא לאור מפורש הי' יותם תמורה - והנה אינו מוכן אלא
במקום המקדש וכו' הנה כיון שלא נחשב למקום המקדש לענין השכינה
השכינה שם

(שע״ג)

משנתנו לה דבשנו לקרקע העזרה - ע״ש תוס׳, ועי׳ רמב״ם אל המתן
חלונות שהחומה ירושלים - כי דבה דשאינן עזרה, יותר מקרקע הבית
שאלו כן הר הבית ועזרת שהיתה לא נתקדשו לאכילת קדשים
א״כ הם נמוכין כשאר קרקע ההר - וע״ש שמפרש דבחומה נמוכים מקרקע
העזרה (וע״ש אם יש חילוק בין העזרה) ואולי סתרה דמוכיח שגוף
ירושלים מגורה העזרה דבה הי׳ המקום היותר גבוה שבירושלים
וכל שאינו גבוה ממנה אינו חלק משום לעצמו (ועי׳ רש״י ונראה הדרכה
ז״ל י״ב שנמוך כ״ג אמה ממנו מעלה) והנה לפי דברי המאירי כמבו׳
יש לפרש הא במשנתנו מצד פלא׳ שמרפין אותן על גגותיהן - ואולי
באירי דגגות השוות להעזרה

רש״י השמש והכניס כנ״ג למקום פון - דכריתות אית שאלה ור׳ ט״ה.
נ׳ המר שהכניסו לצרך טהרה ושם הוא ויש ב׳ ביאור (ר׳ סמ״ך)
בשלב א׳ אבל כנ״ג אי צריך לדרך - ובי״ר הב׳ (בצת המ״ל) שלפני
לדרך - ושם היינו ששם הרופא וגם הגרי״פ פי׳ שלו רק לקרוע
מקום אכילתם כאן אלא על ששם הכניס למקום פון
רש״י שני להיות נראין - ואפי׳ נראין - דהיינו בפשוט דבעון ד׳ חרורות
קודם לכן והאי הוא דליכא חסרון של נראין - ואולי בנראין
משמעו כי דאיתו ונמשך דבלה האי הוא אצו שאוכלת עמהן
ע׳ הפיכת בפנים נושה ד׳ חרורות - ואולי דפשוי ע״כ סיל כמאמל
פו׳ באמת כלה לא נחשבה כב׳ מקומות דכיון שאוכלת עמהן
נחשב הכל כמקום א׳ אצו שנחשב לד׳ חרורות

(ש"ג)

בעל הבית - עי' לקמן דעל פורת יוסף - מי שהוא מוסמך נקרא בר, ונגבל מנס
הנה מי שקנה בבי' ונגבל מבהן שמו כמו הלל, שמאי, - ושאלתי ה'
משנה ואם רב הונא שהוא כאן יקרא להציג שהוא מוסמך - דאמר
אנכי מן אותם שקורין אותן רבנן וכבי שהו להתפאר אמשתו שקורין אותי
רב הונא

ומיקרו לך אירגא - א"ר דגן וכו' טיה, ני' בשם לוים באמש לו שיש להפסיק
אם עשה שינוי היינו במעלה סלק ושער פרס אם תקן המסרון
בא' מעמונות - וכן להיפך אם מעלה פרס ושער סלק אם
תקן המסרון בא' מקורות.

רש"י מפני - עי' לקמן על משנת עי' שמסתפין דהתבור מפני שהיו כלם
ומורש להסתכל דהבשי' אם להסתכל דה נמי כשהמאכל דפיה

יהבו לי כסא - הרש"ש מפרש דלש כאן כל מה שאמש רק דאמירה ולא דפשטה,
המהרש"א מפרש דאין מסדרין הוא משנה דבא, ועי' הרש"ש שמחבר דכתב למה
אלהו עז, ועי' בו שהמושב על הי' הרעה"ג

ניחא מר אפוריא - במבוי כונתו הי' דאמר כן או משום סמיכות, או משום
כבוד אבין, או משום היכרא דבפנינו אורחיה עי' רש"י דבראשית (י"ט, ב) הנה
נא אדוני לך אומר שעברתם עלי - אבל מה סדרו שהוא יסבר כבוד בם
ומפני הנימוס - בעל"כ לכן חושא דכל מה שאמש אלא אין כונתו דאמת כן

אזיל מלא - עי' לדל הפלא מפרש דבו יושב שור דבש מלאו דריבו של דעה"ג
חוץ ממה שמשין שבתנו להבאת

אמאי - עי' אות דבאמת סדר על ישיבת פוריא - והא ד"ע זבהו משום על מה שיאות

① הגענו עם הספר אל הכפר רינלו

② ויער המגמגן

דמ״עבשי״ת
פ״ז,

פרק האשה

רש״י מתני׳ דשאינה רצופה - כמדו׳ דה״ה לשון דהרישא איירי ברגל שני, ודסיפא ברגל ראשון - ולפ״ז אינו מובן דבמן שהיא דרך הילוך דאפי׳ הלכה ג״כ אורגת ואולי דרך הילוך הינו שאינה רצופה הינו שאינה רגילה להיות רצופה דרך אשה

אמר כאן אורג - פי׳ דאליבא דבשי׳ יש סוגיות של נשים דבלא הוו רצופות ואליבא דבגמ׳ כל נשים רצופות (ברגל ראשון) ומתני׳ איירי דאורגן דבלא הוו רצופות מצד המצב

יש דרירה - דמרובע דוגת שמיטה על איש קרקע שמשפט רגע אבילה ודי שפשון (רש״ל) ומ״מ מתני׳ איננו באמשינן נבבל הפריש פסח עד לו עשה ולו כלו באמין באת הבא

כמוצאות שלו - רש״י דשה״ש מפרש כבלה המצאות שלמה ומוצאות שלו דרך הילה ומפרש המפרש״א דפי׳ המשנה - דבשלו׳ לשון שלמה ולשון שלו ומוצאות מלשון מציאה שנמצאות שלמה, ומוצאות שלו שדרכות רגלה לדרך אשה

בו עולם - ע׳ קידושין מ״ט: ידין גזות ירבה לחוץ ט׳ נטלה מהן נשי לגסות עניות דמגכה

אני חומה בו כנסי׳ - ומגשין עצמן מלומר דמדרי כורש

כעורות - מתגאות מאוד - ע׳ ר״ן דשאונה פרקין פו׳ מי שמתאוה לעדירות ונכשל עליהם כמו יומם יומם שלו מאשם לא יגאוה עליהן עד שאמשו שבא שיהי הנפש יותר חשש ואם תבי׳ יותר תשוקה לעדירות ומבטלה הנחמה יותר ואמשו כל הגבול מתגירו, שפוך כמרא אמרא, יותר מגש שבבן לבו להיות הנפש מתאוה לעדירות׳ לא יאמר אבל א׳ לעוא אן העדירה אולו אפשו ועם אעשה אלי שבשמים גבם עלי

כאלו נבנה היכל דיהיבל - דבל מקום שאתה מוצא גדב ערוה אתה מוצא קדושה ועי׳ קרינגי דאגרגאי עי׳ דבמן שבשבל הוא גמגל מאווים

(ד) מצרי בארגון, שלא זכור [illegible]

[illegible]

ומתעקר עליו לפי שהתורה אוסרתו אז ממשיך עליו אור קדושה נורא
ואיום שאין לשער

<u>נקנה היטב דימכן</u> - עי' אוצר ישראל פרשת נח דף א' - שנשיא האלשיך הק'
שמפרש מאמר חז"ל כל מי שלא ניצל ריבוא דימין כאילו נתחייב דימין שמפני
מהאלשיך הק' מישבו לתקן מעשיו ויתן לדעת הקנה לגאלה - ומזו נקנה היטב
דימכן

כמו ולדי <u>צניעין</u> שנולדו לך אגיד צניעין ד' רמ"ל דף כו דמלות כפי
צחן, ועי' אסתן היינו ס' ג' סעי' ט"ו בדפנים דיוש לו מכין אל כשדמלא

שמעתי שהגאון מסכתא מפרש בפני באיתא דיומא שהאשה היו
יושבין רישרה משום בפניו נוהרה בהן והמר דאינן משגשגי בפני
יושב רישרה ומתהפך בפנין באשל עולם כמ"ש אמות לנו <u>קטנה</u>
אי מפרי צקן על בפני יושב רישרה

ר' י' רבן נ' המר בהלש חתמה גוזם להושע כיון בצתבם ①
מבוגר עלו נאסרה מעשו סוטה

(1) דבריו נקראו אצל מנהיג - לא בבניה אלא בהמונים והרבותם
כמו המלך

שוי

פ"צ;

פסי בגליל - בוטה בת בוטה - תשובה בת תשובה - ולפי"ז בגליל הוי של אמת
ואמת א. שורט בפני יתעה רק לוח בלל יחוס אש

דרעת רחל מצרור - ע' מפרשי שלא הכשיר דאיור לשון כרס ולבו לשון
אלה

אדון יקלל - שמייסנו, ואין שמשגב כמוהו לא יזורק

כסף מלבוש - ומשה מקרי שאלה בלבוש אגם

מפני מה נשא יכריע - בזמן הב' מולכים היו הררה מלכי ישראל וזולתם אלא
אלוה

כי ששת חדשים ישב שם יואב וכל ישראל עד הכרית כל זכר באדום

גנבת בשומי - ע' רמב"ן היו מקנים אותו הכוהנים רמבם של הוי ותחת החלפו
את ילד ז' לפי - הפגה משא כוממות וחגורה ומגעונים ורמזים ורמזים
והממאגה של רמי

לפורק הפלה - ע' רמפרשין בפני גמרא כתב

מיד שאול - בפשטי בפני לשה גאולה ומושב כשאול ונמצא - והפליה עשה צבקה
ממני שנתפשט דדבל

אמונה פרטית - מפרש כתב נס רחוק נס ורחל יודע בזה שלא מחוק
האשון נשאש

גמ' ערכין ט"ז. - הר הבית הי' לתפלה היינו גמ"ח והיינו הר
והמזבח לקרבנות היינו עבודה היינו שבת, וקדש הקדשים של
הארון מונח והיינו ד"ת

רש"י יש דהרה שהוזהר שהיא נתפשה, משמע קצת דלמ"ד א"צ לא
שרבה נתפשה ובפני ספק אפשר שנתפשה דהאמר וכשיטת דחולין י"ב;
ועי' קה"ל גיטין ס' י"ח

אר"ז שה לו"ג - עי' שפת אמת שכתב ואינו בא' להימנות על שחיטה דאין נמנין
על ד' פסחים כא' מיהו לק"מ דסלק עצמו שאינו נוגע מאי שפיר מוציו
גיעלי דבזה אפי' אחר שחיטה אם דאין ברירה - משמע דבהו רק הלכה
דאכילה שאי' להיות מנוי - ויש לנו הריבו' של השחיטה והזריקה
של איזה קרבן עולה לו - ומשמע לא' שהכהן ששחטו יהי' לו
כמ"ש השפ"א סנ. ד"ה שם

רש"י ע"ז טו:; בגיא אונאה - כל שאור - חכמה משנאה דהלי מבואר בשכן
של ג"ח שמצטערין על לימוד התורה ואינו מסרבין דעביהם

גמ' על הכ"ו כ"ה ה"ל נעל ק"פ - מקשה על המ"ל משמע שיאכל
דמקום שבא יצבא ולפי דהמ"ל הא יכול לוכה גם מפסחים אחרים
ועי' דבאש מפ"ג (ד"ה סו"ה) דבפנים היכן שבחסרון הוא מחמת
קטנותו אז שייך מלתא חינוך דאי' הי' גדול הי' חל המינוי
ונשאר מקשה מאדם דעב"ה הי' באונס - ובן הקשה דחנו"ך
ואה הא דבקשה המ"ל מפ"ג דנפשות גם ל ח-י דדיון הקמ' הי' א"א
יכול להפריש קרבן חטאת על חטאו שלא משעת ע"ז תי' דאין ק"פ
קרב עליהם המגפת חטאה וממילא אינו נוגע לשאר קרבן חטאה

שעה

פח,

רש"י ד"ה - עליו להוציא - דהיינו הדברים בגט מצוה. ק"פ יש חיוב
באורייתא ונמצא דשאר הדר ר"ש פ' וגם באין בחינוך מפורש
אינו מחויב מדאורייתא ללמדו תורה כמו לבן משום דש

שם בשמעון עליו - דהיינו הדברים שמוטל על האב לבנו ויש לו
בכך וכל האב לבנו משום מה שאינו בנו - אלו בכלל חיוב המצות
הרוחני כמלבד נפסק מוטל על האב וכל לטמא שאינו מוטל
על הבן הוא משום שכל אלו נימוקין ויש לו דאורייתא הקדמה וכו'
מוטל עליו לבנו ור' ג' קלין ני' בכך בפני דעה לכאורה דגרמן
כך

תנא שם - חינוך מצוה על משה ב' דה' ר"ה ק"ח. אבל ב"ה גמ"א
אבל הבשלא אינו רוצה שהיה חוק מכל הסירון שהוא רוצה לעשות מצוה

אבל לישא - ע"י ב"ח שהמה שאינו מקיים מצות פו"ר דשפחה ומלבד בקושיא
שאבו ח"ש מב"ח - אבל יש לו איזה עשה יש אצלה וגם מצות משום ס"ק ד'
שעברה בשפחה מצוה דפו"ר
אבל שם משום דבכה - משמע שיש איסור על השפחה לקבל ב"ח - נ"י רש"ש ד"ה י"ג ②
אבל שם נהי וודע בשפחה - באיסור לבוא - ע"י מהרש"א ר"ל י"ג שמצוה במגוע ל"א
הטא משום משום ריבה ומתעסק בשפחה לבו משום מה כין שאינו מינים
אחרים ויש לו לפי הב"ח בושא חצי שפחה ונפל חירות יתירים אחשין ①
ויש לו לפי כב"ח מפו קושיא ואת ישא ח"ש - הבו כמה פ"ט קושיא
על זה

אבל שם את דמותו - דמות גנות - יש לו משום או לשמור לפגם וגו' שמהר"ל
ס"י כ"ו ומה"ש סק"ד וכמשל מספיקת לשון הגמ' משמע שיש איסור
באורייתא של גנות, על פגם אסור מדאורייתא והנה מה שמפורש
להו שישא שפחה בה היו מותרת בה' - אבל עכשיו פ"י במשל בה'
ליכא אופן של היתר

(1) ומשמע שיש קיום של פו"ר מעלשה בראשונה שיבתם

(2) צ"ב [illegible]

[illegible]

<u>אנן לאו נאכל</u> - עי' תוס' - דבשמעה גבי לחוד ניחא לי' דשליחותי' שלו יוצא ממצות ק"פ
אבל דשמעה גבי גדי וטלה שחטו לדחות דאינה מכוון שישבת שפיר יש להסתפק
דאינו מכוון לנאול - ולכאורה קשה מאי דפנאי בפשיטא ס"ל אין ברירה
לכאורה נאול לזכות דשחיטת הראשון דמשיטת לקיים מצות אכילה
ור' טיה, ני' דיאור דהוא קלות דבשני פי' דגם במכוון דגדו משול בגזל סמך
<u>גזל כופין</u> - עי' מהרש"א ועי' גמ' דר"ן, ב"ה שנא' - ונגיסו בק"פ דיאור כונתו
בשדה אינו משנה תוי"ט רק קיום דרמב"א משנה אין קטל שמשא

<u>רש"י והמניא</u> ורבו סמך עליו - הינו שהסכים לכל עשייתו וכיון
שעשה המניח על ד' פסחים דמנאי ככל עד רצון הראשון וכו' ע"ה נ'
כבר שהכל ונה המנה את רצון על ד' פסחים
<u>ד"ה והמניא</u> והתא ודאי לא יאכל מתניתין - מרהיטת לשון משמע דאכ"פ
יוצא דאי מכ"ל ור' טיה, ני' כבר בא' כונת דברירה וס"ל אין ברירה
ועי' בא"ש ב"ח מה שתירץ ~~מהרש"א~~
<u>תוס'</u> צ"ע להגיה כשמשמיעו עבדו על הפסח דהא אין עבד יכול לקבל
מתנה משלו דבא אין כאן זכיות ממון אלא שנעשה הדבר על הפסח
לקיים מצות פסח והא קי"ל דבא הוא העבד מקדיש לעצמו ועד כשם
דאלה דמדבר חולין - והקשה דוקדיש מרווה את הטלה דשל העבד
כיון שהוא מבעת - ואולי דקי"ל מלשון המשנה דמשמע שהעבד לעצמו
מקדיש ושם הקשה מצוע אי מקדיש דשלחת רבו דשוא שליח
לכל מה שיעשה עד שיהי' לו לרבו פסח כשר

רש"י והמניא - אלו כל ונה המנה (ט"ו. נ')
<u>רש"י שם</u> - כמשה רש"י לשיטתו דחולין ל"ג (ועי' דקה', גיטין ס"ו אמת) בלמ"ד אין
ברירה חלה על א' משלו אבל אינו מתפרש על איזו חלה וכו' בונה קליון
המד מלשון הגמ'. אנן לאו נאכל - דבעינן לאוכליה לא גזי - והנה יש לע
אדרבא בי"ך בא"ש בא' לא נודע דשחיטת בדיקה פסול מצוע כשם הרבה

① והיינו כל מה שעושה האדם רצה די, ובאופן שהאדם שחט ד' קרבנות ותולה ברצון האדם שיבחר נפשו על פי רצון האדם באיזה סוג והולך כיון דליכא קפידא יש נחת רוח על מה שעשה רצון לבעלים

ועי' רש"י דמתני' ד"ה ונפטרין דמשמע שלא פסק כלשי' ועי' רש"ש

רש"י דשמעתי' דבפ"ז ע' חת"ס סי' קנ"א, ורצ"ח

רש"י ד"ס - לשם אכילה, ודב"ה לא עוכלות דשם אישפיך - ע' חזו"א ע"מ, שאמרו שנפל
כבדם דלא כר"ן ועי' דשאן שמסתפק אי יש מניעה אחריה בית לשפוך
ולאורה אורא בפדק הוי כחורה טני ושם לא זה רצא למשלה
רש"י מאן דמתני ולא נראה נריקה שלהן - ושור טהר והדם ניתן לזריקה
כמש"כ כוונתו שקרבן פסול יש איסור לשפוך את הדם ויש סברא נוספת
שלא נפטרו מפסח שני

תוס' ד"ה קמי' פי' ולא פסול כ"כ - כמש"כ דבכא דביכין לחשוש שפנוי קרבן פסול
וממילא מ"מ מפרי קרבן פסול משא"כ הכא ושליחתו הי' קמש דלא מפרי
תני עוכלה כיון שבא אי עולה ועי' דאל הושמא

שפ"א

פ"ט,

הרע"ב פ"ח מ"ג, אלו אות שילה ראשון יעשה ראשון - אינו משון בלבורה ע"ב
גבי דרדרה - והנה משל רש"י שיצבו לו אולי כונת דבוי בגבם תנאי אל
אל יקרבו מקומו - שהר שמעתי שנחלק קול הרמב"ם והשוטנים לכוב דבונת רש"י
רש"י ונתו - שהכי נם פסי יצבו - פר' ט"ה. נ' המיר בגלפי' לו יצבו הפך
שייך למשנת עדכשיו מותם הפסח

תוס' ד"ה האי ונית כהן קטן - כתבו' שלא הביא פסח ראשון ע' רמב"ם ג' תוס' הרשב"א

ואי בי"ד גם - ע' חת"ס שעשו משערים הלוו לו יכול לשחוט העלמות ולהוציא
בממו עשרה ספק שמא פסח ונמצא שואו ליכי נותן - ומתמד החתו' בוכל
לשחור עשמי. אורח כשר. ואינו בעצו עשמי הוא ספק בשדנן בפלמא הל
שלמים - או בגפשם קטלה דן הי' ימים דלגו כנגד מה דולם

חנוא
אתי ונטרתו בעתם בפסח הנשאר דלא דולים שאו להמנות אחרים אלו הוא
משום בחשש ביאו ואינו חושש ונראה - בלפסחים לאחריות בזה הקריד א'
ל"ת חברו בשוי וקרד קנא ללמו שלמים אינו בשמת דולים לאחר חצות
כונה - דהפרים ד' לאחריות ל"ת בשוי סתו במקרא למותם אפרשנהו
הכ בל"ת בשוי למען להקריבו לפסח

נוי מותם פסח דמצות - ע' חת"ס שבשבו באפשר בהפרים ד' לאחריות
בתי' מפסח משאכל דמצות לא הו בין ביאו

במותם פסח נאכל ליום ולילה - ר' ט"ה נ' המיר בלפי כשפי התכב קנ"א
הג' ממעט מאכילת יום שזר שמשם המיר דשבאו דנם ומה שמלשבו באות
בפסח בכך לאכל כנת קדלה אבל המוקש עשם אינו נוהג דלם
משום - ונמצא שורל קדשל השבי' ע' בג"ש משנ' שהמיר בזמן שיפה דלב"י ולבורה
טעה דלם בפסב א"ריע דלש ובזמן שיפה דלון

(I) ועי' בחי' רבינו הקדוש גיטין (רי"ג) בסו"ד ספרו בשיטה על צורת המלוה
ראשון ועל מי שהרבה (הראשון) שיזכה בו, ועיש בדפו הגה'
הנביא מנכה אחין בתוך שהוא אומלין מתמת ידו באילו הוא מנכה אותו
ועי' דמי' הכין של שזכה שחלק הוא הפסח דין אחין בשמעתין
ממקרא עלי ונשי קלישנא כי האי משמעין דשמעו הוא ורשבתן
יש דבירה - שוב הזכיר ר' טו"ה, נ' בספר חמי' דגיטין כ"ה, ד"ה על
כיוצא על מי שעולה משל יהא נמנה עליו ואני מקנה לו חלקו
דשעת שחיטה - בשבה ל' דברים המנהו על הפסח והקנה לו חלק
[ויש לבאר בזה בגי' דשמא ד"ה הא קמ"ל דמשמע שיש ברור מינוי שאינו
מועיל לחלקים - ומאידך גיסא משמע פי' (II) המנהו אחשיב על חלקו
שיש חלקים דהפסח ויכול למנות על חלקו] ושוב כתב רש"י בשבת דחלקו
ונשחט פסח בזה עליו בזה חלק המינוי. ומנכה את אחין עמו למנות
דחלקו היינו בשעת דבירה בזה ג"כ דחלק מיוחד נקרא
ממנה את אחין עכשיו על חלקו ולא שוא הגה' בזאו למנות
אחר שחיטה וממילא מתפרש הגה' בשמעתין אחרון ממקרא
ו"ל שמה שאמש על מי שעולה מכל והיינו שמקנה לו חלק (וחוות
הפקנוה חלה ואח"כ כשאמר אינו צלי דדבירה כמש הגאון
ואולי אל בשמעין משלהן עניה דבזה אח"כ אחד מה יש לו בשתי אכילה
דחלקו נשו"ת) ומשה רש"י שישנו על יבא היינו דחלקו - ואולי בזו
ג"כ כוונת הרש"ז שיזכה דחלקו - והנה דבני מינוי ע'
דגה' הגרי"ז הל' ק"פ ד"ה בפרש ודברש

(II) והנה הרי"ט הכשר דרך מי שיש לו חלק יש לו כח המינוי אף כ"י, רבע נ'
המור מרש"י כנ"ט, ד"ה דלו דבני לוו בא"ב אז משלו הגה מזון קנו
ממוי אלו - משמע קצת דבא יכל למנות מעצמו פורט דאתן שפה לו
חלק

שפ"ד

תד"ה ונפרחו - ע' תוס' הרשב"א - שתי' כתב תירוצים א) דלא הקפידו אלא היכא שמגמגמין ומניחין אותו כמו שהוא והיו יכולין לימנות עליו אבל היכא דאין יכולין להמנות עליו כגון שאבד דלא פשעה ונמנו על אחר לא, והא דאיתא בגמ' המפריש פסחו ומת אין בנו נמנה עמו יקיאנו ואין שלמים איכא למימר שהוי נמנה כבר על פסח זה - אך איכא לאוקמא כגון שאבד קודם חצות ונמצא קודם חצות (משנה כתוב דא"כ כיון שהוי דלא מניח קודם חצות לא איכפת לן בדיעבד שלא הוי חזי לפסח) אך איכא למימר שנמצא לאחר שחיטת הפסח (משמע כיון שהוי אבוד לאחר חצות לא איכפת לן מה שלא הוי מונח עליו) ותי' קושיא של מהרש"א מחלק דין שלמים דעלמא ושלמים הבאים מחמת פסח

תד"ה שא כיון דאיכא - ע' שפ"א שאומרו שהקשו למותר פסח עיין היטב

תד"ה הא - ע' תוס' הרשב"א - הערה ותחלת השחיטה שוחט שלו כמצותה או שלא כמצותה - הכי הוא כמו ששוחט דאיסור והיינו אותו תכמי' שיבואו מילתא דברת דשא"ג

רש"י בזמן - שמא יבשו אליה הפסולים - משמע דבעלמא אין אנו קלקול דטומאה
ע"י זה לגרום שיתקלקלו

רש"י אף לא הושחטה - קצת משמע דמשכחינן לה כל הפסח בזמן מנויים
ועוד לקנות כלל - אבל מלשון הרא"ה משמע שאפי' דהפסח ישנה
בבני רק על הרבה, וכ"מ מלשון הקונ'

רשאין לחלק - ע' מלו המועד

רש"י ואל חגיגתו - שאף היא ראויה לכל המנויין - אינו משמע כוונתו אם צריך למנות
מנוי על החגיגה (1) ועוד יש לומר אי הקולי על פסח מפני גזל החגיגה שאר
דשם כפסול הגוף שבמנר רבה והנה אי הקנו מגלה בזמן לפי ש
אבל נשים ע' שפ"א דקשה בזולין לאנשו וכרבו - כמבו הוו"ל אין מותר
למכרו רק חלוק בגופו תחלת הדין

אבל שם - ע' תוס' בבעשה לן מרה דפסח שיכול להקדיש פסחו ולהפר
מה"ת דאין (וכמבו בזה גם אלו דהוינה בשיעור מתפרבת סמ"ב
כמ"ש החינוך ומה דהגהה דל"ב לבות למי הקדיש פרות הקדש

תניא בכת המכירה שיש ביד המוכר חשיב כמכירת הקרבן למנין
כמו במכירת חפץ נכאוין מיוחד להתפלל במכירה זו - אינו מובן
אם דמכירה דמין שיתפס קדושת המעות זה מיבי בבורה
המעות דעלים עוברת ללוקח ומן הוא יכול למכור - ואי נימא
דבעצם המקדיש יכול למכור אז יש תפיסת הקדושה דבר

(1) ד׳ עזרי בתגובה לב׳ לעזיבה נולדה ואח לשניים

[illegible]

דמחלוקת ככה ורכ"ז - דא' עפ"י אפי' לרבי אינו רשאי ליקח רק עפ"ש
ומכור הפאג יכולים לחלוק על ר' אושעיא

תנא אליבא דאביי מתמלת הקדשין הן קדושין להשתמש דאשמעינן חולין
ולקנות דהן כמו שקונין דמעות חולין - ויצאו לחולין ומשמע מיני
דאי דמקח יוצאין לחולין וכל דמאירי שעיר דקדשים להיות חולין
ד"ז מי שמתפס דפסחו - והנה עפ"י למ"ד מחשב לשיר לתתפ
מתנת חנם דחתנת חולין, והנה יפה לי ממעות חולין מתפס
משמע דפשיטור הי' מצלות למיתל - ועל כל מש"כ רש"י בבאי גדל
מתפס הן מפקד דבל הקרבן ודין מבלד מי שנתפס אינו מעשן
למזבח - דבלו עלם המיני הי' מצד של מתפס עם עתיד המיני
ליתן מתפס - ולכאורה גם עלם המיני י"ל אינו דגדר מתפס
דבאי רק דבורי דהקרבן - וכמו מתפס הוי ניתן משלו וצ' יאיר מיני

רש"י שמתין דאי עשה דפשלמים - אין דבר מדיא ר' מגריס ונסופות
ליכא איסורא דהשלמים תי' ר' ט.ה. ני' עמוש פסוש (ר"י ד"ה הבו)
דלתק אסור משפדתן מירה אלו שאר קרבנות דבאו דר הקטרה
ושום דשם ר' ט.ה. ני' דבוסש דבעא דחטאות הא דבמשער דבית הי'
הקטרה דשאר קרבנותיו לו דחטאות הא דבר שאר שפש קדמי דלי"ח
וי"ש מש"כ שם דעולת עול שפיר שיך איסור הקטרה ומשמע דלש לומר שיקטיר
נכ שפאה ע' תגל כ"ד שמחרר דבולי שאין שמתין אלבן דלל שמא יסתנו
ע' כאן תפשה

רש"י שמתין ליון - דמחוסר כיפורים דאי - לכאורה הול' בעשה דפסח דאי
ועי' שפאו שפולה דלו דפוטל שיקאו כפרתן דא"ל אפי' אם יקאו
אולי דדורה והנה ע' דשפאו ד' ד"ה ונדרו שמה שמקשה משנה
(דבמשה עבר מוכח דשמין הקרבה דפוטל) ויש שמעש כב לשיטת דעל י"ג

① [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

② [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

שפה

והנה יש לעי' בשמו דטרוי לאו אלוי דדכירה בודאי חזי לאוכלו קודם
ואי"כ לגזירה ע"י חזקה ג"כ דודאי חזי לאכלו, והנה ג"כ יש לנו בחזיון
בטרילה ג"כ מערב והטעם משני אדרבא בשולא

שפו

גמ' מחוסר אינו אלא משפדין - ומן האמרה יצא תורת הפסח (1), ומשנ וליש פגע
ד"למו פשע - פי' בתמיהן שיאכל הלילה ולא כן כוס רש"י פשע ולא טדל - ר' א.א. נ'

תוס' ע"ב - הר' א.א. נ' המר במשנע לו נימא שקונין דמעשר והכל הוי רק
במי תאלמין ואי מקדישין המות אש - נר' דהוי אירי שמקדישין המעט

והאמר רב - והנה אי מהלין דאמו שלו טרול איר משנע מפני חני ינאי אמרה
כמו שהגיע השפא בלו איבה לן דפוה אי טריל (הוא כעין כן ומין
מוקדם) כמשל איש - אינו לפוז תאנה כו סתרה רב א בלמו פשע

גמ' שמן לעשות ולשמות - ע' שפא שפמר עדל לשמות דסבין אתרפ
וכמשנ במפסוק משנה בפיוס אי לעשות - ודסבין אותרפה וכל
לשמות היום ע"כ

גמ' שמן - ע' שם רש"י המפרש

גמ' מחוסר - ע' לחם פו הל' ט' מפו"ק פ'

רש"י האומן - ע' תמיות שגמה על רש"י

גמ' האומן - ע' תוס' ב"א. ב"ה הא ודבריו שם

רש"י נסב - שקילת החמש - להוצאה כוונת דסוף השקילה והיינו בכבוד ע' כ"ס
תשע"ב

(1) אין באיס בלין משפחן אין מיכצור

(שפ"ג)

ב"א,

רש"י שוחטין ועל' פסח על המוכן דמקום כבר - והנה הגמ' אומר נפ"מ לגבי,
לגבי אכילת הפסח, ומפרש"י משמע דנפ"מ נמי לגבי שחיטת הפסח
ומשמע דאין שוחטין את הפסח אלא משמנין נצלו ופשיטא ולא קשה ב:
דה מחוסר - וכנ"ם ג"כ מלשון הגמ' שאומר דמקום כבר יש לעיין
כן - ותוס' דהגמ' מאיזה המשנה אכילה דבא מעלה שיש דין כבר
ועי' דית האוצר קל"ב אות ג, ה', שמביא סתירת בשיטת רש"י דמנין נפ
זה כולם אין שוחטין עליהן בפסוק משמע דבגמ' מהורה הקושיה מכולן ג"כ
אין שוחטין עליהן שג"ר שג"כ דמלובה שלהם

גמ' שפי' - עי' טז יו"ד של"ב ס"ק ה' ודנה"כ ורח' הראשוני שם, ורש"א
תוס' יו"ד ס' שמ"א דה ואל

רש"י ול"ש עי' רש"ש

רש"י ערפי - עי' מלונמו, מכומי שם, רש"ש, שפ"א - והנה מה שפירש המפרשי שם
מפשי' ס, דה שלא עורלין שלא יכולין לאכל כשר - לבורה אפי' שפונ (2)
אלא דית אסורין בישיבה - עי' מפרשי שם

גמ' עשבה - דרש"ש לפי שפוסל ס"ל כרבנן דאין שוחטין פסח
שיוכרח להיות נמנ - ואינו מוכן דלכאורה פי' דמנת דאין שוחטין
משום חשש שלא יבוא שום אוכל ולכן שיטתו הואיל וכו' - וכמשנ
הגמ' משמעון כרש"י שאין שוחטין דאולי שלא יבוא נמנו ועיין
ג"כ כונת המאמ'

רש"י מנין בדמת בשום דשבת איסור המנות לבו - כמש"כ - בצאל
כולם חייבין להקריב עליו וקשה השיטה של רש"י ועי' רמב"ן וצ"ע
שג"כ בשמת לבור יש לו בכורות מיוחדות ולכן כשלה והאמת דשבת
איסור המנות אינו להקריב רק בשבת שהוא במת בשום אל

(1) שאלה המיועד בשכיחות דרכי שלו יעמיד כבר על העדפה הגאוה

(2) שבה אינה יכולה לאחד כנ"ל מסקרנין ובכך הוא מופיע לאין דו
מניין אלה כן - משמע בפעולה לא יאהב מסקרנין כנ"ל

שפ״ז

בי״א

רש״י ד״ה ס״ב - ונראה שיכולה לאכלה - כמבו׳ אליבא דמשמע שאם
שפי׳ בשבת רש״י בזמן שיבא הפסח נאכל (עיי״ש הכ״ב) דדיוק
נראה כן גם דיו״ב - דאם כן אינו ראוי לאוכלן - אין הקרבן
ראוי להקרבה ולא אכילה דב׳ יכולים אפשר בשני הלכה דהשתא
בכל עשרא צריך להיות דר אכילה

דשעה שפ׳ ישראל פי׳ דשאני יומו השני שנאסרו להקריב על במות
עי״ש

רש״י וכתיב ופי׳ כמאן דכתיב נפש דקאי פי׳ משום דבמגדף כתיב ונכרתה הנפש - כאילו כתוב כאן ונכרתה הנפש או שכך הש״ס

משאת משה קידושין ס׳ ע״ה (קצ״ו: קכ״ח ד״ה ואמרי, וכדברינו) באשה דפסח אינה שייך דקרבן כלל ואין היא אלא מנוי לאכילת הפסח אף לא שהיא שייכת להקרבת הפסח לרצוי הקרבן - באמצעות נפשות מרבין שיכולה להמנות על אכילת הפסח וכל שהיא מנוי על הפסח לאכילה אך שאין הקרבת הפסח עליה כלל אפילו אין איסור לגוף - והשוחטין עליו אין שוחטין אלא למנוי לאכילה ולא לרצוי ועי״ש שהביא ירושלמי בשם ס׳ באשה דפר רשות ועושה פסח לעצמה ודפסח עושין אותה רק טפלה ואין שוחטין עליה ורבה בשם ס׳ דפסח רשות אך לענין הרצוי - ובאמת כ״מ מסוגין אי רשות אמאי דוחה את השבת במשמע בערבה יום ושמעו עליו - ולפ״ז מתורץ מה שהקשה רב״ש מפ״ג

במדבר (ט, י״ג) והאיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה וחדל לעשות הפסח ונכרתה הנפש ההוא מעמיה כי קרבן ה׳ לא הקריב במועדו חטאו ישא האיש ההוא

ויקרא (כ״ד, ט״ו) ואל בני ישראל תדבר לאמר איש איש כי יקלל אלהיו ונשא חטאו

במדבר (ט״ו, ל) והנפש אשר תעשה ביד רמה מן האזרח ומן הגר את ה׳ הוא מגדף ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמה

① גבי איש עי׳ מש״כ שם - והנה מה שהקשו האי איש פרט לקטן דהא על אם עי׳ דפליגא קידושין י״ט, ד״ה איקמא במשנה רבו הבא״ג בסב״א דאיכא לחיוב שבפני דיאמ ודומא במגדף ק״ואת שפיר ואריך משום שהקטן קמ״ל דבין דקטן הוא אינו בר עונשין אף בגדל ויש להרחיב הדברים בזה משום דברוש לשון הגדול תשנ״ב י״ג-3

(1) ועי"ש בתוס' רש"י והכי בשיטה דפרק מ' שם' אליבא בשני אין א'
קרבן ב' על הפריש – וכמבו' יותר טוב לקרוא כמש"כ בקמ' מאורות
אליבא דעולא – דבא מלשון הוי מחוסרין והנה בש' בב"ב ועמש

ש"ג

כ"א:

באיזה הסברים נ"ה: עולה איפה ורחמנא הוא בחס עלי - בפשיטות
שלא לחנם אלא נחשב כעושה איסור ויש דרבנן שמביא שיטת הרמב"ם
פ"ג ה"ז מהל' איסורי ביאה דין ט' שניה ויש א' שהוא על שפחה חרופה
היא לוקה והוא מביא קרבן - ומשאר שאין הקרבנות לחנם אלא לכפרה
וקטן נמי כפרה הוא - והנה מהל' מ"מ ס"ז בנפטר מחנם משום
חסרון דעת שאינו עושה דעת שלהם וכמו - אבל הראיות
בגל מתעסק ח"ב ס"ז שגם - ויש ע' בגל דמתעסק אתפטא
ג"כ יגמ"ב בגל מתעסק דאלדיל ח"ב ואלו בגלגל מכאן - אבל שו"ר
בכה"ג יש מ"מ מיוחד מאשה אשו, והוא על הנפש

<u>רש"י איש</u> צריך לאתויי דליקתו אל לקח משה - ואין קטן צריך כאין
נישה שלא חנינן מנפ בפשי' ס"ל בפשיטא לאו"ב גלוי דבשי שלאת
ונפו כמו הגמ' פ"ה הל"ג מהל' מלוה בסוף דינו באדם כנעני
הוא בנינות של נפ נחשב עוד תשכו ונכבי באימה מבין שלאות
ונפו שלא על דבני באדם כנעני ונפו בלו כהקבלת קב"ג סק ה'
קצה סק ט' נו' מש"כ דעשפיט' הא' לקידושין אש"מ בד פ"ט - ב

<u>אבל איש</u> - ע' רש"ש שפ"ש הנו דאישות מקובל כפשיני מפר וכמו
שכרשת קנו ומשרש מתעלם

<u>אבל אי</u> לכך נפקא - כמשה מבואר משמע בפי' להו מטא שלאות
ומשה גאו למיט צבי' לקטן מפרא בניקוי (בפירי דשלאות וכמה
יש למיט קטן משלאות) שו"ר דהמ' ב"ה איש שלאשת אמשו ע"ז מקוד
בפירוש מ"מ מיוחד פירשי' אלא ממש"כ של במהרא מורה שאין לו שלאות
וקשה שעפ"י קדושין שו"ר שאמר פ"מ המשנה רש

<u>רש"י רש</u> - הוא טפי משמע - יש ע"ז לשו"ז מבואר כמש למה בא. ב"ה ונפרכין
בדוד פירוש כגו הא'

ב"א:

(שב"א)

ובומה את השדה - כ' ח"י וולצר ני' פליר משו הקדמא ואלו בס"ל כרמב"ע וליא כבת דפ"ר א' לא הו' מנ"ב דפ"ש, ולפ"ז לי"א כבת בנשיג נס"ב באלו' בכת הבא' הנו משו' בפני עשה שיש בו כבת

גמ' שמא - ע' תוס' קדושין ע"א. והכ' אדרבה עד פי' לפי שבגרות דקיא"ן בעשות ומשקבון הם קשות הם לישראל באותו רק בקלה מגביר מונאיבל של ישרא כאן משום כלתו של משה וכבן משלו עד הבסבסי' - דאת אין להזכיר את אני וע' דלח של-אשה קשה באלו דקיא"ן ומשקבון משנה אין משום תורה - כבשו' כם כאן שאינן דני תורה ומשקבון

רש"י ד"ה ורש - ע' שפ"א - כמבו' קס"ב לו סדרו בגש פלוג על ק"פ רק על מצה ומרור ואין לחלק בין מצה ומרור

גמ' אי בלע מביך שלאת מא"ש לפי אכלו - ע' חי' הגרי"ז על הרמב"ם הל' ק"פ ב"ה נראים - בדהך קרא בתשובה נאמנו על בוני צבו' של קנין ממון וכמו' תבוסו מחשמיין המנונן וע' רשב"א בהני' ע' אחרים - ולפ מורה על נפ'

גמ' איש - בגעת אחרת מקום - כמבו' המעשה בפ' נעשה ע' הקטן (היינו המשכה ונפו) ובעת הקניה להאחרים הוי ע' המקום

רש"י אלא הך - מבר"יטא לשון משמע בנשתנה פי' בר"יטא עבשיו וכ"מ קבת מלשון הגמ' - שאינו משום בשמבו' רק בצבי ר"ש נשמתם

רש"י ד"ה ורש - ע' שפ"א - וכנם כמבו' לפי הס"ב על קא' ר"ש על פסח ונפל בחיובן דפסח ונכם אורא במצה הוי משום לצא בפסח ונ"ל שפיר קאמר רש"י בפסקש מרור ומצה

① רש"י אומן ואומי' טובי"ן על נשרר - יש לה היאך מוכח מהפסוקים בצון ראו נשרר לו משום אונס

① ועי' רש"י ויקרא (י, ג) שאין אותן אלא יום קטנה

ד"ה רש ס"י גב - נ"י מגאונים ואסור לוכל קדשים שהם ראוים ליאכל בשמחה
וגם כשהוא רואה אשיו שעל עפר ואפר חש לגוו דקרנו ובואג עליו
ואפי' לא נקברו לא גנזו חכמים להאסר עוג דקדשים כו"לה

רש"י וכן - אשת נאמו. ע' ס' ג"ג או טל שאר קרובים ועי' ש"ך שעלה ס"ק ח'

דבק על חי"ם מ' הפורש מן המלה כפורש מן הקבר כי הגוו ממש קבר
שמה שגורמת לה חשיבה שלא יגיע לה אור העליון ונקבאת כאלו היא
מתם ממש דקבר וזה סוד במחשבות הושיגני כמתי עולם

גמל אשו ע' יש סעם למשפם בחול אך שמת כיון שהפי' אפס בקדשים הנ"ל כוון
ומעוכ"ב

רש"י קטן אין דר כרת - ע' ר"ן פ"א הג' מהל' מילה - אפי' אינו חייב כרת עד שימות
והוא על דמצי"ב ועי' רכ"מ בעשות רבינו שאינו מחויב כרת דקיי"ל שניח
לפי שלא עד עדין זה המעשה שסרי דיבו למול עצמו עד שימות - ורכינ"ג
איתא - וכל יום עומד באיסור כרת ועי' רש"י דכתובות (י"ז, י"ג) ועי' בשר
אשה לא יומן - ונכרתם מש"גיע לכלל עונשין ונכרתם

ערל והטמא - ע' תי' רע"א מש שפסקה זה בסי' והמא מחשב במדרבנן יש
ק"ג לאו ואין עושה בנמה לג ועשה ועי' דתמא שנותן לו בן מחמה
שבינה וכ"מ מלשון רש"י והוסיפו זה קושיא דו דיוק ואמרו טהוי
לא יבנה לה - פי' לענין טהור נותני לו בן מחמה שבינה (אבל לא לענין
מחוב באו"כ כל שלשבע יאסר לענין דו

שד"ג

ד"ק:

רש"י ואין רש"י דחגיגה כ"ה: כותב אין סומכין על דבריהם וימתין ז' ימים ויזה ג' וז' ויטהר - וזה איש העומד בשבילם בעתו לא בין ד"ת הקדמת דאורייתא - אבל לשון רש"י הכא אמר הר' טהר לנו הקודש מפני העומדים רק פי' מה שצריך להתפלל וכמש"נ הדקדוק חסר

רש"י שנים - שקל להמתין - משמע דאי לא הי' רגל להמתין הוו מתירין גם דחשובים ולכך רש"י דחגיגה ד"ה ואין (כ"ה:) דאין זמן קדוש לאכילה - ומלשון הגמ' משמע דפתרו דפסח רק משום דאתא דשבת ולא משום דבאי טומאה עוברת

תוס' דוכתי הוי משום דאיכא נמי כרת דעשיית הפסח - אבל בבאי רק תשבא בפסח מ"מ כיון שצריך לחשוש שיש ל"ת אינם נאה נטמא דאמת תי"ב כרת וכמש השמעתתא לענין ווסתא בפסח

דונפשגת

(שצ"ד)

פרק מי שהי'

צ"ג:

רש"י שמטו - ולדרך ירא - לפמ"ש הרש"ש צ"ג דפני ט"ו מיל מהעזרה דיק לשון דרך ירא

רש"י אבל נשים ונאנוס - כמבו' לשיטת רש"י יש ד' פסוקים פסוק י"א שטמא ובדרך רחוקה ישנה פ"ש וכו פ"ש שמזיד ח"ר לעשות. הפ"ש של אנוס אינו מחויב כרת (י"ד) והפ"ש של מזיד מחויב כרת אף בלא עשאו (כמבו' בזה אש איתא בשמב"ל) והאחרון הכניס בדרך רחוקה דפ"ש של אנוס לקלות דבהן יש לה הדין אנוס (אינו דבר אפל לעשות ע' שלא ועי' רמב"ן עה"ת שפי' בפסוק ראשון שאינו מחויב לעשות פר ע' שלא - והמשנה אומרת שהוא לקלות שאינו חייב כרת ע' הזדון הבאות הפ"ש - ולפי פשוטו משמע כפשטי הרמב"ן דבהא פסוק י"א אינו מעשה

① אבל זה הן - ולמל הוי מצי למימר - ע' תמוא זה אבל צ"ח, צ"ה הא וכו' וכו' כמבו' א' ס"ל דאונס אינו משלא קרבנותיו אלו משמעון וקרא לאחמנא או פסל בעת קודש תלמת כיון דלא רמי עלי' עדיין חיובא דפסח כלמיד בשפיכל ואלו האירו אינו' לולה

רש"י ותימא אמאי לא אונס רן - ע' דצל"ח שאינו קשה לרש"י דהוא ס"ל אליהו בפש"י, כמש אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ

צ"ג.

רש"י שבנגבין במאורו שורות - אלו דבולין ונבו שנמצבו כמו גר שנתגייר ועכ"ב שבנגבין ע' במיתת השורות - ולפי"ז מסתבר לומר דבשורות הוי סדה לגבלות

רש"י אף גאלומין - כמבו' זה קאי אף הקריב, ותקנתא אף שוג

① מחוורא בשבת רק מחינוך הראה, וכן המשנה והברייתא אין
משמען מחינוך עונש אלא על הראיה רק מחינוך הראת פ״ש

④ ור׳ טובה, נ׳ הראו. בשני הרגל ג׳, כיון שלא עשה הראשון נסתלקה
חובת הראשון ונתחייב בשני ולהלן אינו חייב אלא על השני

(שצ"ה) ב"ע

תד"ה כל - ע' משנה איתן

תד"ה בא מ"ב הוכחה אסיקנא למה - ע' רש"ש ואינו מובן לענ"ד דהא בפשוט
כיון דבעי כ"ש ס"ל דשוגג על טמא

צד"ה של פריך הא אי דמי למזיד - פי' דאי דמי דהא אי דמי

בא"ד אלא ונראה לפרש - ע' דקדוקי ראש - כמש"כ לפי"ז קושית הגמ' הי
על קרא השני ואינו מובן דהיות ושאר הקרא שמחייב שפל חיוב
דפש ומשנה על דרך והזכרת החיוב דכ"ר וצ"ל דקושיא זו הוי
כמ"ש דבלא למזיד כיון דבלא תנא דכ"ר הוי כעין שנאמר - ונה
לא תנא רק משום א' של הפסוק השני

ד' רש"י ח"ר דבעי קטלי דהוי עברא למה לה - משמע כהבלות ודבלו כמש"ש
ור' טרפון כאמר דהלה ודבל יש חיוב כרת על כל אחת וכמש"כ
יש דין קלה"מ על כל חיוב כרת (אף למ"ד דבלו חי"מ שוגגין פטורין אליבא
דבעינן) ועי' דרש"י ב"ע דברי הכל ח"ר חד כרת - וכמש"כ מבוא הוכחה
ה' רש"י לומר מה טעמא דבא ניחא דברי ח"ר חד עברא תשי כרת אי"ו
רש"י תאומין ומאן דבלו איתי - זה הטעם שגר אינו מאויב ומהו תמוהי - דבו
הטעם למשנה למה כן אומר ח"ר כרת על הראשון (בכל אופן) ופטור
על השני - דבו הטעם לבין הכ' של כן למה ועי' כונת רש"י ~~בדי~~
~~בכ' חיוב מעילות~~ דהא ליל חיורא דאנפה נפש וכמש"כ כונתו דבלו כמש
די' חיוב כרת דרך על מזיד נאמשה חיוב כרת על הראשון
רש"י תאומים - השני פוטרו מן הכרת - אינו מובן למה השני פוטרו דבפטור
אף אם לא היא ואולי כונתו שעגת או הראות השני פוטרו מן הכרת
וכמש"כ גבי מה תנ' יפטור מן כרת בראשון

(7) שו״ר שפ״ב דבריו קשה הלוי ואיפו
(8) בפר״ח ס״ל צ״ר כיון שיש מחלוקת אם ת״ר ת״כ או ד׳ כריתות

שלו

ב״ג:

ר׳ נתן סדר - כמשנ״ל רק למידין חיוב בתשלומין מפסוק י׳, ויש לומר
דפליג יבמות דיש חיוב תשלומין על מזיק, וכמש״כ תו דליכא כרת על
רשב״י (נלמד משאו דמנכיר הכתוב חיוב הכשר על הראשון לומר שכאן
המזיק חיוב הדאורייתא ווי דל״ח דקאי, דבמקום המפסיק הוא
אלא אין הרא פ״ש מ״מ ח״ר ככת משום שלא קרוב דווקא

רש״י נקוב למעט הכשר רק ע׳ קרבן העדה שאינה כמשמעה

מן המוציאין לרשות - ע׳ רש״ו שכוונתו להפרה וע׳ שפ״א

תוס׳ אלא - ע׳ שאג״א סי׳ יז, ורש״ש

תוס׳ ר״ו - ע׳ תוס׳ הרא״ש

רש״י לדידי - וטמאו, ומת, מתפלה פי׳ דפשק כחוקה פירש האחרון דפטור משום
הדבר עשי׳ משאו׳ דטמא כיון דלו פירש מקרבי אין לומר שיש חסרון דבר
ושוב דמוכח מקרא דמסכנון הבא משום הדבר אכילה ולא משום הכבשים
דשם קושית התוס׳

תוס׳ דפשק - לפי דבשיטת נמצא דבולא יכול לסדור שיש חסרון דבר דעות עשי׳
דבמקום משום דבאלו לשיטתו דש״ר על טמאו שפיר ולפי״ז לא צריך לסדור כבר
ולפי״ז יקשה דהלכה כסקינן כמותו וכבר (ולא משכ׳ הב״י פ״ו ה״ב
והבי״ז שבאו לומר נמן שמיטה המר ר׳ טיה דבמעש דיון הבאו
נתי׳ דבאו מאת השגיעה קודם לכפ״ב) שמר דבל צם חומא
דאי הי׳ סי׳ לומר דאין שבז על ט״ש אינו ופטעות בעשי׳ קאי ע״ב
אטמא

שלנו

ג'יד,

<u>ירי' לק</u> - פי' טלטל המסרק דפשתן, וצ"ר המסרק מה שאין לו לקיים המשנה

<u>עומד לפניו ואו'</u> - התוס' מורר דלא הוי אונס כיון שיכל לרוץ ומשרש
אליבא דעולא ויכל לרוץ דשיגר אפילו אין מתכוין לעשות שלח
ושמוט רמורו (ע"ר הודעה למשיכו עד א' הרומע אלו דהמק)
וע"ר רשפו, ורמבוח שבב, ורכח דאליבו בשבת איש אין גם
עושה פש דמשב, וע"ר רשפא שלבב אין בא דפבר:י והו עושה
אין פטור מן הכרת כיון <u>שפוי</u> דבשק המורק קודם תלוש
והתוס' הלכה באין ב'ילו אבל דרבליו, ע"ר התוס' דהפסיקו
נהר מן המוציו בחשב כב"ר בגם ' דבק הלכם ע'.
הקפה ועז לוגמיו בפני בשם אמר

<u>כשי' אמר</u> וכש שיש כוכבים יותר מה' אלפים פי' ויש כוכב
(הגדול אלף פרסה) לכל פרסה שאתם אומר שפנו הקף
המזל

405
<u>אבל כל נגד חשבון של ה' מאות שנה</u> - בזל פי חשבון המזל 394 מ
שנים ולא חמש מאות

כשי' תודתא - י"א - פי' ב-ש יז שעות שבהם נכחות וכל השנה
שבנה יותו מאלף פרסאות נכרתת שהם אמת

המזל 5,760,000,000 Five billion 760 million ואלף
3,650 בכבו השטח אלף 1000 sq ft 24,000 פרסה (דהם א' הולך
פרסה נמצא דעשך 6¼ שנה וכל הולך כל המזל
הבזק הולך 1,825,000 ב ה' מאות שנה DIVIDED BY
ויש פרסה כוכבים 1,825 comes out (לכל כוכב) ספרו,
יותר מנה

תוס' כ' - ע"ב ד"ה כשרא - משתקע משמע סוף שקיעתה כיון משנכנסה
לסוף החלון שהיא שקיעה ב' - ומשקיעת החמה - שהתחילה ליכנס בעובי
הרקיע - עד י"ח - משתשקע החמה

שכ״ט

כ״ד:

רש״י גלגל - הולך מצפון לדרום - החמה דימות החמה דצפון ודימות
הגשמים דדרום

רש״י הרובדין דעזרה - ע׳ שפ״א שהרובדה מלבד במחשבין גם דאותן הרובדין
דאחר הרובדין לכנס - שם מסתפק אי נימא שמשר נפסח הרובדין
דכ״ר אפי׳ שנעקרו אחר הכל מחשבין על הרובדין - ויש לעיין באם
שאם לא הורצפה הכל שייך כה״ג ע׳
רש״י אחור לנשיאה - ע׳ גול הנשא

גמ׳ ואין מינו - ע׳ תוס׳ הרמב״ם נ׳ פי׳ בפטור בכ״ר לא נאמרה אלא למי שראוי
לקיפה ונפסל בה לטהור ולא כן ב אינה מעכבת משום דל״ב
להקריב וע׳ בברוש
גמ׳ מה ואין שבת - ע׳ רש״ש - ואינו משום בלרש״י ולמד חוץ למקום אכילתם היינו
מן המוציאין

אחור משקוף ההיכל ע׳ שמ״ - דכבל״ח מפרש במשנה והוציאו שם ועיין על אכילתם

[ואבט הטעמי דאמרו דבר ים בין המדים ויעשו אמו]

ב"ה, על מצות ומרורים יאכלהו לא ישאירו ממנו עד בקר ועצם לא ישברו בו ככל חקת הפסח יעשו אתו

(ג)

<u>חמץ ונמצא עמו דבית</u> - אי נימא שמותם דשעת אכילה חמץ, אפי' שנפו כולו המשנה דבית - דשעת אכילתו - ועי' רש"י דמדבר ט', פסוק י' שאין איסור חמץ אלא עמו דאכילתו דהג"א שק שלוטא אמש שכל פסיק לאחר חמץ עי' מהדורה ב' סוף הל' ק"פ (נ"ג) ועי' רש"י סוכה מ"ז: ובכ"מ דבקר - כ"ש אינו אסור דחמץ אלא שטמן מצה למשנה ①

<u>גגו מה</u> - אלו דפס"ר אית ל' שה ק"ז כיון דבא דהנפיו ומשה לתא דבק"ז ט' מן דיקור כמו דאמג משא"כ דפ"ש ועי' דב"ש מש"כ ב"ה ונדמין שפשטא ק' דפ"ש ל"מ ק"ז כיון שלא דא דהנפיא

<u>רש"י מאי עד</u> - לא ישאירו - ר' טיה, נ"ה דאי נימא דאיסור ס"ל כר"ש דבנותר עד חצות ומה נעשה נותר דבקר מלא קדשים כמו"ש הגרי"ז ונפק"מ א"כ הוא בכל חקת הפסח אינו כל הלכות הדשות מלבו דפסח ולא שאר הל' קדשים דבא"ר י"ד ואלו דפוי שלמים ולא נעשה נותר דבקר

<u>רש"י שאין שמחטין</u> - עי' רש"ש ודב"ש ודתוס' על תגל ד"ה מיקמי

<u>דפרט'</u> דבוי נמי כמ"ע - ושן כמ"ע אינו משן ואולי לפמש דמנה מלבם ט' דלשטות רש"י מצות תשביתו אינו דקוע אלא דבעין להיות מושבת דחצות א"ש דלא הוו כשאר המצות דבוי דקוע - ואי נימא שיש דמצות תשביתו ל' ענין הא שבלו מושבת דחצות ויש עוד ענין דבלו נראה תשביתו הי' אפי' שום לא נתמעט ומשה מקרו ג' דפ"ש גלו דקוע (וכמו שבמר השפ"א)

<u>רש"י ל"ת דבותר</u> - דבשל גדי כשן - י"ש לו הי"ה יפרען שפרעשם נוהגת גם דפ"ש - וכה"פ דמש"כ התוס' ד"ה. ד"ה מידמי דת"פ מכבל חקת הפסח פי' ר' טיה, נ' דבאלו לשיטתו דדאמרת מצדינן כל עולי מכבל ורק ממעטינן ד"א מכל פרט - אבל ל"מ כן משמ'

סווט אגל א׳ג

[illegible]

גזל הנשיא - מלמד בדין כלל פרט וכלל, ויצא אחד מהראשון הוי כלל
קמא

ח"ג

ב"ה;

יוצא לו קצת ממעט - כשהוא משאיר בארוח רב קדשה התם משום דהא
בקרבן ע' משנ' רעבפ"ע דבשבה לשם תשנא ה', ו,
תוד' בסוה ע' מהרש"א

אין שורפה את הטומאה - ע' בגש שגם נחמד מקרא בפמווגו - ויש לע'
אם כאן נכלל הדין שנאמר ג"כ הטומאה ליה"ג כמו פ"ר הבא הטומאה
או שנשאר אותו אע"פ שלא תני לאוכלו וע' ריומא נ"א. ור"י אמר לך
כבל תקנת הפסח יוצא אותו ואפי' הטומאה ועל דהתם בזין לו ודין
דבעו גמרי משה"ל תקנת הפסח דבעינן ס"ל במו דפ"ר אין הא הטומאה (1)
היתה פה דבש, ור' ס"ל מה פ"ר אין דעל לגמרי גם פ"ש - משמע בסמ"ת
ביבור הוו טמאה' אבל אם היתה טמאה אין דעל אינו נשאר הטומאה
והיינו בסתם שנשאר כמו פ"ר ועד באוכלין אותו

רש"י בזבחים (ט"ז, ב) ופנית דבקר לבקרו של שני מומב שטמן לינה לול של
מוצאי יו"ט ועי' רש"י סוכה מ"ג ב"ה ולינה לילה של מוצאי יו"ט הראשון - ופנית
דבקר נהלכת לאהלך דיו"ט לך שבתי הוא יום (1) שאינו חכמין לדעת רוצה
כדי להביא עולת ראיה ואלו לומר נהלכת לאהלך אלא דתוסה ובקומשין
דבקר אלמא תי"ב ללון מוצאי יו"ט דתנן באחד - ור' טיה, נ' כבב שעי'
הכל מפרש שיש חיוב לינה מלבד לגו בקרבן פסח ונשו לילה הראשון (5)
רש"י אל מחוץ למחנה - היינו היכל שיש חיוב (4) לצאת מן ההיכל ומ' דקמ'
בפוס מאורות שפי' לו בבריתא כל היכא דבעינן ד"י ויצאו מן
המחנה קרינן ד' אל מחוץ למחנה תאמוה

בנגע ושבה טמן לינה - ע' דבהב שפא (על תוס' הרשב"א בב' ר"מ)
שמשא משנקה בקבלו באכילה משנה - ד' ימים היינו לנותר שבנו לאהלו
עי' א' בפורים

תוס' טמן - ע' דאופ מפרשי הגלמוד מ' סוכה מ"ז תשיט אות 90 שמשמע שבתוס' לינה
הוא משום לגו בקבלו ונפלגו אם סגי ביום א' או כל הרגל

(1) לשון המגלה אינה רמיזה בדור נפתה פר' אל"פ

(2) גירסא הרש"ש שאינה ליגוע רבועה

(4) בקשתו זו אל מחוץ למחנה (אירי דהיכי בצבע אלה אשר אני שמן ראוני)

(5) ול' המשך בזה על הא' קרא שמפרש שיש ל' אינגומים על הפסוק גם
בזמן האחרון הי' חיוב לינה מלבד הפסח והוא בגלל בקר בקר רש"י
ול' שלא רצה משום נפש

בירו;

(ג׳ג)

ש"מ רבא מקדש בגט - בבין לינה דקרבן משום בזיון שמשיא קרבן
חשיב כרכין ומשיא תוספות בגליא בגו וכנס ושוחט את פסחו
וינבו ומספיד את אשין - ואולי לפ"ז יש להבין קלה סברת
תלמידין בשאין בפגלות לא משהו כרכן

ויאזו מן הפתח - על שפה - כמשו' כונת באסורין בזין ומבזהין (1) בזו' גיטין
ממחנם ישראל ולהיו וכמשו' כונת רש"י בד"ב לו פונתו לצור של בזיין
משנו שלו כפס הקב"ה להתיר טומאת זבה וכן הוא כונת רש"י
רמבם

(1) וכן הוא הפשטות בעזרת השם שמלו דימשלו והדר הדיא א"ג רו' איפשא
בגמרא שהוא ולהו

ג"ב

צ"ו.

<u>רש"י בשוגג</u> דלמשמרת משמע דיקור ומקח - אלא כוונתו דמלבד ממעטינן מקח ומלמשמרת ממעטינן דיקור ואלו כוונתו כתב זה למעט.

רש"י ופסח בשעת דניחותו - אלא צ"ע הבכור ומעשר דהא אקשינן גם

תגל אותו - ע' רש"ש

אימורי פסח - ע' רש"ש צ"ו: שמביא תרגום שמות (י"ט, ג') ונטלית יתכון על עננין מן פילוסין ואובילית יתכון לות בית מקדשא למעבד תמן פסחא ובההוא לילא אתירית יתכון לפילוסין

<u>ומדבר את הגופים</u> - שיהו עדודות חבש כפ ע' אוצ' הל' פסחים בפי' ומדבר קרא יאפה (וכר רש"י על אתו) וע' מפרש"א על רש"י

<u>בן נכר</u> הרי זה כמותו אל נכר - מנין ביה ולא שמע מומר - משכחשינן דן דשעירות עבד ולא דפסול ולא בפשינן כן דבן נכר משמע בא דפסול נכרי

<u>אבל אתם שימשה</u> - ולקושיית הגמ' ע' מפרש"א שמורר במאור בפס"ש למען באלו ~~בגון זו עבד~~ ניש דו מנות ממ יש איסור שירכם

<u>רש"י בשוגג</u> בפני יום א' כמו פסח מצפים - אינו מובן למ"ד מפו הוא א' דאין איסור ממש על כל אפי' יום א' - ודכאן בין הדיקור הוא משני הקרבן (2) וכל קיפ כו יום א' - וע' דהגמ' שכתב משום לא מפרישין מכבר חוקת הפסח

<u>אגל וממעט</u> <u>ולא</u> למיעוט - במגד כתב

(1) ול"מ כן במשמרת משמע, וכמש' כונת הגמ' דכל דנין במקחו דעשר הוא דקדי
שיהא השם שעשה הופכו או העקבש. ופסח שיהא מעקר שני' דתנא ומסלש
שפי' כונת הש"ו במשמעות במשמרת ממעטין ע"ג מקח וע' דתנא (וצ"ע ניחא)
לרבותינו דגמ' בספור י"ל דאינו ממעט אלא דיקור, ודכונת הגמ' הי' כיון דאין
דיקור אין מקח וכל שאין מלשם לקחו דעשר ע"כ בשך להקרו דלמא
דע"מ הוא ואינו ראוי ללקיחה (וע' תוס' הרשב"א) ולש שנש יתשן אם דיקור
אינו מוכח אבל אם דיקור מוכח י"ל דהוה למעטי מכח אבל מלשם איא
(2) ולו משני תמר

ג"ה

ז"ו:

<u>ופסח דורות</u> נוהג כל ז' - ע' דרשה

<u>רש"י וכן בתמורתו</u> דהמת חולין אתחי כן - רהיטת לשונו משמע שלאחר שנשחט
הפסח מלהקריבה פטור - וחצינו שצריך תמורה דקשה"ג שנשחט מקריבה
והנה דבר באיגו משמע שאפרש שהמיר קודם שנשחטה השני ואמרינן
בשחיטת השני מקצה התמורה - ואולי כונתו מה שבא להוסיף על פסח
לא קרב - שבהו פסחט מש שפי' רש"י דמותר בתמורתו כיוצא דו - ע"ר שם
גם ליתא בתמורה לקמן הסוגין שיש ב' לשונות איכא בשרה אם נשחט התמורה (1)

<u>רש"י קודם</u> הואיל ונדחה להקריבו - כמש' כונתו כמש דצ"ח לשיטת ר'
זירא דלהלכה צריכין להקריב השני כיון שהראשון לא הי' נמצא
דחשוב. וכותב רש"י בשרה ס"ל במת כיון <u>שנשחט</u> אע"ג דלא בחי' וכמש דרב
וכי לא <u>אקרי בהי'</u> שום דצ"ח בח. אם רש"י בה שום שפולה בל"ג הוא (3)

<u>רש"י קודם חצות</u> - אין כאן קריעות אולי כונתו להקריבו

<u>רש"י לו</u> והשפקרה דילן עדיפא מיני - יש לו אם הי' עדיפא מה הי' דינו אולי בזו
הי' בתוך ה' שלמים רק פסח ושם לא הי' נקט

<u>כי קודם שחיטה</u> - השחיטה קודם שם הפסח ולא אתחינו וממילא נדחה הראשון
<u>מלהקודש</u> - אם שמשעו וידחו - יש לו משום גם לו בהי' דיניו - וע' דבש שמעיא (2)

<u>רש"י והמותר</u> במותר הפסח קרב שלמים - כמש' גם קאי על לא תמורת פסח קרבה
ויקרא שלמים - ע"ר שב"ב דמאן

<u>רש"י ויקרא ויקרב</u> - כמש' שגם בה חדש וכן הי' גירסת דמעתם, שלו דקא מאורות
שמותם ל' איברות ויקרא שלמים

<u>צתי קודם</u> והתוספתא פליגי - בתכמים ס"ל אינם משום שירצה יקרב, ורי
סובר משום ראשון, וע' רשב"א ואינו משום לענין בשאלו מתן איירי שנשחט
השני ונהו דוחו' בשאו דיניו

<u>כ"ז אמש</u> - מ דצ"א שפולה דנמצא אחר חצות. כיון דשחטו איתמו
תמולה לנוע מאלה השני ולמ בהי' דיניו ולא נהלכו חכמים. ורי
רק דנמצא קודם חצות דבי' ס"ל כיון דבולו ראשון להפרשה אע"ג
דלא איתמו אב מה יש לו בין קדשים

① אין המיר אחר השחיטה, ואפי' בפשוטי אבל לא בפסח (ואולי באמת גם לר"ב בפסח
וכוונת המשנה אחרי כן - היינו לאחר ששחט השני - ומש"כ רש"י בקמא בד"א
ואפי' המיר - בפנינו, בס"ד באפי' האופן יש לו נבחה בלוח על המוות של
פסח רק של שלמים וממילא לא נבחה אי"ר בדמסקנא נבחה ל"ג ומשוה
כו' רש"י מגון אליבה בפלוגתא

② מהמקדש דנן דכשנמנה לפנין וראוי להתכפר בו ולא נתכפר בו בתי' - אלא
דמשנו - שעשה את עצמו אינו מנוי ולא שחטה את הפסח (22) אבל יש לו
בו' שחיטתו השני לאותה נמלך מנוי מן הראשון ושוב אין הראשון
ראוי ליקרב משום בל"ה בו מנוי - ע' בא"ש ד"ה אינו

(22) וע' תפארא (כ"י; ד"ה ורוב י"י) שתמיה כאי משנה התם שצריך לימשך ממנו
על הקנים אז

③ דיחוי דיצים ולרבה לא הוו דיחוי דיצים וכו' שהלכו לע בעל המאמר
ויש לו לשון רש"י (ד"ה ל"ש) במש"כ אלו נמצא קודם שחיטה שהוא עצמו
נבחה א"ש בז"א דיחוי דיצים אבל מש"כ אחר אפי' שתמורתו לא נבחית
דיצים אינו משום באין הפסח לא נחשב דחוי דיצים כיון שהשני עומד
ליקרב כ"ש התמורה ואולי נדחית דיצים אין טעם דבתי' דיצים בנדחית
הוי לשון נפלה רק כוונת דיצים היינו לו שחיטתו אבל יש לו
לשון רש"י דמתן (ד"ה הפסח) ונמצא הראשון קודם שחיטת השני (והיינו כרבה
וכו' שאין הקריבו בתמו דיצים וצ"ע

ג"ו

ב"ו

גמ' קמא הואיל ודאיסור הקדש (ע' רב"ע ח"ש פ"ל תמורה שמסר על ר' יאשיה עי' יתלמדנו (ולא ימיר) ואלא כוונ' התוס' בע"ז דהי' קושיא על הרי"ף בד"ה ה"ז מבו' ק"פ שפיוש שיש ד' עניני דהקרבת ק"פ א' מצות הפסח וקיום המצוה בפ"ל ב' דין הקרבת קרבן וי"ש שפיוש בקטן ששחטו עליו דראשון ונתגדל אע"ג אינו חייב בשני כיון דכשר הוי קרבן ועלה הקרבת לזבו אע"ג דלבו הפסח שהקריבו עליו דין קיום מצוה בלו - וא"כ אפי' דבתמורה אע"ג דכשר הקרבה ורוצה אף אינו מקיים בו מצות הפסח דבטל מצוה הנאה דעבירה (בשביל לא נעשה מגעת דנחשב כמבטל) מ"מ כיון דהוא לא ושחטה לשם פסח (משום כך) א"כ כיון שאינו עומד להקרב (אע"ג דכשר להקרבה) ל"מ נדבה מהקרבה (ואולי דהפסח יש לו דין קטן בל"ג רהו רק דין הקרבה לא הוי שייך סדר זה)

גמ' שם שלפי האמת ראוי לקרבן - ע' רבנ"ש שמחדד האי כשר באימוני ומשיא משתמשא בגדר תמורה הוא חלק מקרבן הראשון ויש לו לקרבן עוד בזה ואימורין והדין מינוי מתפשט על התמורה ורבנ"ש מקשה דבשר במינוי הוי מצוות ממון והיאך יכול להתפשט וכמשה בגמרא לשיטתו בש"ד דתמורה למה פ"ח (ב"ה דקמה לשם שוה) ונ"ל דבהא אין כאן מצות ממון אלא שנעשה ראוי על הפסח לקיום מצות פסח - והנה מפורש בר"פ ק"פ ב"ה בהמ"ר (דף נ"ו) שפוש בעיקר הדין של מינוי האמור דפסח הוא שיהא לו חלק דהקרבן דקנין ממון - דפסח מלבד הדין ראוי של בכרת זמין ג"כ שיהא שלו דקנין ממון שיהא הוא ראוי שלו דמין אמאי יתחרר קושית הרבנ"ש

גמ' שם וכו' מפרש - מתפלה שלנו הוא ע' רבנ"ש שמחדד כלפי האמת קשה משום נדבה וע"י דתמורה שמשום שסיבת הפסח בקח הדיבור חל על הפסח הראשון שנדחה מתפשטת גם על התמורה אבל עיש שמקשה דבה

① לא הבאתי שנעשה בכוונה

[illegible]

ג׳ ז

ב״ו

<u>תמורת הפסח אחר הפסח</u> - ע׳ בכ״ש מה״ת אחר שחיטת הפסח

<u>רש״י ושלמים</u> מותר הפסח כגון תמורתו - כמשמעו כגון ששחט הפסח ונשאר התמורה, א״כ מוכח מרש״י שאינו נקרב התמורה ע׳ שחיטת הפסח (1) וע׳ בתוס׳ (ד״ה שנמצא) וצ״ל ונראה דתמורת הפסח לחולין קרבה שלמים אפי׳ לרבה דאמר שחיטה קובעת - כמשמע בפי׳ מהרש״א דרש״י, וכן מהרש״ל דמהרש״א ב״ז, ד״ה ותלא

<u>רש״י ואת</u> שהרי ממקום שהכליות יוצאות הוא נטלית - ע׳ ברמב״ן עה״ת (ויקרא ג, ט) שנתקשה ב"חלבו האליה תמימה" טעם <u>השומן</u> שאינו נפרד מן הבשר, והוא חם ולח, <u>והחלב</u> נפרד מן הבשר והוא קר ולח והכתוב שאמר חלבו האליה תמימה פי׳ שיקריב ממנו חלבו דאליה תמימה כי כאשר יסיר האליה תמימה עד העצה יוסר עמה חלב כל אשר הוא מחובר בה דבק הפנימי - וא״כ מובן בפי׳ רש״י באפי׳ שהעיקר הוא החלב המחובר להאליה ולא איכא גם דנ

<u>אשר כנה</u> לש-פי׳ בן תמורתו י״ל שהמיר אחר השחיטה אבל נמצא הראשון קודם שחיטה

<u>כשב לרבות את הפסח לאחר</u> - פי׳ בעלת כשב מיותר ולא קאי על הפרשה שמדובר דמין שלמים אלא יש כשב (אחרינא בג״כ טמן אחר), ומה אם מברה בומי׳ דכשב באיזי דפסח - והנה למ״ד בלו הבא בכשב באחר רק בכשב בתמורת פסח קרבה שלמים נותפק רש״י א׳ בפ״ש מאות או מכשב בפוצן קאי על הא״מור דהפרשה שיש בו דין שלמים

① וכב' לקמן ב"ז. בד"ה ת"ל לאו תמורת ההוא בדבר קא ממעט שור
דמאן שפי' לבאר כשו הוא ואינו משן כונה

צ״ח

רש״י ד״ה שנמצא (הפסח) לפני פסח

רש״י ד״ה הוא - פסח הוא (1) (הפסח הראשון) דהוא הוי מידע
דלפעמים התמורה אינה קריבה רק הפסח הראשון

הוא קרב ואין תמורת פסח קרבה - עי׳ חי׳ הגרי״ז (על תמורה מ״ח, מ״ט)
דאין שייך שיחול הפסול דיחוי על התמורה דהתפסת התמורה
ל״ש אלא לקדושת הקרבן וקיי״ל דהוא קרב ואין תמורתו קריבה
צ״ל דין מיוחד כמו דינו לתמורת בכור ומעשר - עי׳ רמב״ם פ״ג
ה״א מהל׳ תמורה תמורת הבכור אינה קריבה למזבח שנא׳
דהבכור לד׳ הוא, הוא קרב ואין תמורתו קריבה, ועי׳ בג״ש
שאמרו מלך דבריה תמורתו מכח קדושה דחוי קא אתי משמע
שאינו מתפיס אלא מצד הנדר ועיי״ש שהעלה שנחלקו בזה
ב׳ הלשונות - ולכאורה אפי׳ דל״ק ס״ל דנמצא קודם שחיטה
כיון שבשעת הקבעה שהי׳ קודם חצות לא חלה אלא קדושת
הקרבה ובשעה שנמצא כיון שכבר הפריש השני וחלה דיני
הקרבה על השני שוב כאשר נמצא נקבע עצם הקדושה של
הפסח שדחוי ע״כ לא חלה אלא קדושת הקרבה ודמי לשיטת
דקודם שחיטה שנינו ודמקום שעצם הקדושה נקבעה שייך
שהדין תמורה ע״כ יהא דחוי וכמ״ש הגרי״ז דלצדדין יש שני
ב׳ מיני דיחוי, א׳ שעצם הקדושה דחוי והב׳ שחל רק פסול
דיחוי דהקרבה - ואולי הל״ב ס״ל דלא נקבע עצם הקדושה
רק חלה בו פסול דיחוי שו״ר שכ״כ דג״ש אות ב׳

גמ׳ אלא עי׳ חזו״א תמורה (ל״ה ס״ק ט׳) דל״ק ס״ל דשפיר איצטריך קרא
דנמצא קודם שחיטה והמיר בו קודם שחיטה דבתמורה ל״ש דו״כ
דחוי וע׳ משנה למלך ח״ג דסוף הזמן דכמבוא צ״ע אילו הקרא דהפסול
הקרבה חלה על התמורה דנמשך כחלק מהמקור שנדחה

(1) כמשל זבח פסוק פסח הוא ורא למעט גמורגי פסח

רש"י פסולא - קרא מיהא לא איצטריך פי' בגמ' שיש סברא מוטעה
באין האמורה נדבה ולא צריך המשנה לגלות שאינו כן
אבל גילוי הקרא צ"ע דבין בהסברא האמיתית הוא
ששייך בגווני דגמורה אי צ"ל גילוי קרא צ"ע (ע' תוס' ד"ה ד; צ"ב אבל

רש"י ונפל שהחטאות רועה - ע' רמב"ן

גמ' וכולא - ע' מפרש"א וכתוב דהגה' דדפוס מאורות בלישנא דר"ש
בחטאות המתות - דנשין גמורה ומסוגיא משמע כן ושפיר הקשה
הגמ' ול"ע הרש"ש

רש"י כאילו שאין כאן נכנס שם לשחיטה - ק"ק בשחיטה כשרה דבש

גמ' רואין ל"א בגווני כמו מתה או נתכפרו - בשא נפקע החיוב חטאת
משא"כ הכא דבין יש חיוב חטאת רק א"א להקריב צ"ב קצת חילוקו

גמ' ומיזה ואין עד שלא כיפרו - שלא רצה להתכפר באחרת

אבודה בשעת הפרשה - ונמצא לאחר הפרשה קודם כפרה

רש"י כי קאמר שמואל כל שבחטאות מתה אלא אכיפרו בעלי' - ע' אקוד - בל"מ
ד' רועה אלא אכפרו בעלי' - כמשז כוונה במתה משמעה ע' כיפור
ע' אקוד - ורועה (ומשמ' רש"י) משמעו ע' כפרו גריבא כמ"ש ב"ב; ע' שהפרש ד'
לאחריות - ואמתא דעלי' לא קאי בל"מ ד' רועה - והנה הגמ' המרן
בל"מ דמתה דעלי' בפרה שלמים דבפסח נדבה וכב רש"י ב"ב; ד"ה קמ"ל
ואז פסח מת דעלו אתם תלמוד מודה וקמ"ל מלתא

אלא שמא כבר - משמע מרש"י משמע שלפשוט אמרינן דשמא אימר דכיפרו בעלי
ורבה דהמאת כולן מתמת - ש"ר בפשוט מוש דאין לך אשם דחטאת ואין לך
אשם דפסח וכו' דל כן דפא נמצא (כל) קודם חטאת רועה לשמא - ומ"מ קשה לא
כשי מתה מ"מ - הא לכם שבה הוי דבר שמא (ואפי' בגון כה"ג
אמש רק הכי רק סדרו שבפו רק חצי דאפין כל שלחטאת -
במשמע דכל שהחטאת רועה, אינו נקרב - ובמשל בהו הרמב"ן
דאיך דאמינן דשחטאת כולן (שכיפרו) מתמת, דפסח כולן שכיפרו
נקרבות, ש"ר דמאן דמפרש דמה קא כיפרו בעלי מ"מ, עש"ש

מאי הפריש עתנא (דף כ' אות ג') אין כוונת ר' דאין דמקדיש אין מתני' דבעי
כמ"ש - אלא דבל שפוי חד קטן וכו' להפריש לאחרת כמה קרבנות
דינו להפריש אחרת ולהתכפר בה - דאין הפרשות הראשונות שייכים
באו דר חינוא

אלו שמא כבר ס"ל - כמבו' דמאחרית, יש קושיא כפולה הא דאמינן שש
קרב שלמים אינן דבודאי דר דחטאת אינם מתה (ומ' רש"י ד"צ ד"ה סי"ג כו -
וקרב שלמים אלו כוודאי דר דחטאת מתה) ועד מתפצין דשמא כבר ס"ל
(לשון רש"י אינו מובן כה"ג לפ"ז) ועי' דבום משמע שמא דבל המתרק
של כ"ש הנו שוין קושיא בשמא

לפי המוב קשה דאשם לאחר חטאת דרועה קו לשמא עתה ר"ג ד"צ
ד"צ ומ"ק, ובמש אדרבא דפש אשר לילה גבי מתה (וכו' במשל ד"ה אבן)

תני אלא ונשרף משפט - והשתא דמשני - אלא אדרבא דבפרשת אין שפוי
יכול להשיב הקושיא מפרש לאמנות דשמא אימר דאשמון אשל לא
רבה דפשוט כיון שבה שינוי בגירא

① ועד חינוך 3.1.1 בבמיה

[illegible]

גי"א

גמ' בזה אלא ורש"י מפרש - לפי דשוין גוף מעות דמיו איכא חד
דבר אף מעות המותר דפסח קודש תמורה שנקרבו שלמים
(1) רש"י בקדושת הגוף - דהא זה של פסח שנדחה מתורת הקרבה ודיחוי גם
גמ' ורבא - ואולי - כמבואר כוונת דקדושת פסח פקיע ד' קדושת שלמים
אף הקדושת שלמים נתפס רק משעה שמקדישו לפסח וכיון דבמצוי נקרב
לקדושת שלמים נתפס עליו קדושת הגוף - ועכשיו קדושת הגוף דבקדוש
להקרבה ונשו קדוש להקרבת דמיו

בגמ' שם אפי' מקדיש נקבה לאשמו ע' מש"כ בשטמ"ק מיגו דנחתי עליה קדו"ג
נחתי עליה קדוה"ג, דכיון דבמצי' ע"ד לזה לקרב נחתי עלי' קדושת
הגוף אף היא דר קדוה"ג ועי' בתוס' ג"כ מיגו על גמ' בזה גמרו
בי"ש סברא לומר אף הכא דר קדושה"ג דהיינו שיכל להקדישה לשלמים
ועיי' דהקדיש תמי' ס"ל להגמ' בג"כ נחתי עלה קדוה"ג

בגמ' שם - ואפי' לר"ש דבעלי סברת מיגו הוא ע"כ דבקדושת פסח פקיע ד'
קדושת שלמים - וכמבו' כוונת בגמ' או רש"י ס"ל דאית ד' בין דאי הוי כאן
בין רמי, ולפי האמת ס"ל לר"ש דלא אין וקרבה שלמים כמש"כ בשו"ב.
ע"כ דבשנה האחר הוא בקודש הפסח קמ רמי כיון דפקיע דקדושת
פסח קדושת הגוף של שלמים עכ"פ חלה קדושת קדוה"ג להקרבת דמיו
ואי לא הומו יקרב שלמים ואי הומו יקרב דמיו פסח, וחשוב מנם
באמ"ג בענין להיות שלמים מ"מ ליכא איסורא לרעות עד שיסתאב
(מפסק דכל זה אינו חידוש דאינו עושה מום ונעשה ממילא), ועי' דברי
שירושלמי איתא בקודש פסח נמכרת בלא מום ולאחר הפסח אמשינן מיגו דנחתא
פנים רמת איתא ויפלו דמיו לשלמים וזה רואי אינו כר"ש אלא קודש
הפסח שהעלו הגמ' ביו"ט דבעינן פסח זה יל כו"ם

המפרש נקוה - ר' ט.ה. ני' המר דבשלם מ"ו. א' ה' קודש תמורה הטלבו

① לשאר את חוש שבאו לשלום

בין ביאתו ואי לאחר תבוא אליבא דפליגנא הא ליכא תבואת קודש
ואולי לפי ביאור של הצל"ח דדינא דבל בשאר ממקומו לזבח ביאתו איש
במשכנתו ס"ל דבעי ביאתו שיר דתנא (צ"ע: צ"ה והיא) בנכנסה קדש
תבואת לו ביאתו בעשה דמתו המלך שאל עליו קדושה מילא
דשוות הקדשה לגבי פסח והילכך שפיר מיעטינן מפסח לשלמים אשם
בשני מעשה אי הוי ביאתו כיון דבלא חלה עליו קדושת הקרבה
כלל אל קודש תבואת חשיב ביאתו והיינו דבעי המפרש
שקדם לפסחו עליו חיילא דין קודש או אחר תבואה (וי"ל אליבא
דדינא מצוה הביאתו של מה אינו משפט והביאתו על שקה משפט
אי נימא כהצל"ח)

רש"י שם ומרישא נמי שמעינן לה - ע' רע"א דכתב אליבא דרבה דלא נחשב
כביאה דידיה

רש"י ושם - וגמירא לי׳ ע' מהרש"א בא"ד - וכו' כתוב מהמהרש"א משמע
דרש"י ס"ל שנבעה הבעול מפסח אבל מ"מ מביאו לאכול אבל מהמאירי משמע דלשיטת ①
גמ' שם - ויל דין - אולי כוונתו דלאו מצות נחשב שמעולם לא הי' ראוי
אל מצוה וכמו מחוסר זמן וכמ"ש רש"י דסוכה ל"ג מגא"כ הכא שסדר
נפסל קדושתו ונדחה מהקרבה - וע' גמ' יומא ס"ג, משרה שהקריבם היום
באוי

גמ' שם - ונימא ממתוך - כתוב כוונתו אל אי הקדישה קודם יום ח'

רש"י אי נימא הא אנינות - חיובא בפסח להביאו - אינו חושש לזה בפני הוי
דין לכתחילה שאין שוחטין מחשבא שטמא ומהו גלוי חלות אנינות או חיובא
בפסח

רש"י בשמת אגב - משום תורת פסח דבעל אלוי מתקבל - כמבד כוונתו חשש אכילה
דבעי דעת שעיטה לא נטמאו ואסרו לשחוט עליו דיחדי שמא יטמא אח"כ

רש"י שם דמת יום או יומים קודם - פי' דבשום לא הוי אונן ונו' דהי' כולא
שנאמר בא"כ משום משיא שאמר ט"ז יראוני י"ג, והכא רש"י לא
נחית דלשון זה לסברת שלא נחה חסרון באונן הכא משום חשש
טומאה ומשום אי אוקמי שמת ונקבר קודם חצות דבשש ליכא חששא
בטומאה

רש"י לשה פס - אם לא עשה את הראשון מפני אנינות - משמע מרש"י בעומק הדין
וכו' להביא פ"ר אבל אינו מחויב להביא פ"ר ואולי בא"כ לשיטתו דרבנא

① אין משיאו לשמות ג״כ ולפני - אין מען קשר רש

יז: דאונן פטור מן המצות אבל מותר לעשות, ואולי זהו כוונת דאם מת אחר
חצות כשם חלה עליו חובת אכילה ומיושב אבל אי מת קודם חצות
לא חלה עליו חובת אכילה ואינו נדחה ואולי בזה כוונת רש"י
לא חל עליו חיוב בפסח היינו חיוב אכילה להביא דפטר-פי שיוכל להביא
לפטר

תשובת רע"ק סי' קכ"ב: אות ה משיא מהמלבושי יו"ט דבעל אינו יורש
את הפסח מאשתו - דאין מינוי קנין ממון אלא כמו שהניחה אשה לבעל
הפסח - ויורש אינו צריך דם המינוי כיון שאינו נעשה בעלים
על קרבן אשתו, וירושה לא מינוי מן הפסח שאין ירושה מינוי אלא מיני
ממון ליד היורש

רש"י מת: ואשמעינן מינה כמאן דס"ל דקאי על מת קודם חצות ושמעו במתין
רש"י לפרשו עכשיו

לשון פסח שני: יש לעי' מכל הסוגיא דהלכה כו', ודפריך לשיטת רש"י
שיש דיוק של יאונן דשוחטין עליו דיחידי מכל הסוגיא דפ"ש

רש"י נאמרה הדבורות - ע' רש"ש

דבר שאינו פסקא שם ד"ה אך - יש לעי' דאפי' לפמ"ש דיומא ס"ג, דמיא
לצדק נו היא שאיטמא אפי' בע"ב נחשב כקדם הפסול לקדושת הקרבן

רש"י שם - עי' משכ' בחי' ליומא (קפ"ח, תגל וריתא)

(תטו)

ג"ח:

<u>רש"י והא</u> ושורפו (לנמש עד דקר) שלו כפין היינו שאינו אוכלו ריוח מהר

<u>והא קא מ"ל</u> - ע' שפ"א שמחזר שעוזר על עשה בפשלמה (3) וע' תוס' יומא כ"ט: ולמען שאירת עלם ע' חמא (כ"ט, ד"ה ואי)

<u>רש"י ואם</u> שפרי חנוו דהן מן האשה ומשפו (1) יביהן ממנו - אינו מובן לשון כפל הלשון (4) והנה תנינן בכל משיכת יביהן הא על שאיטת פסחיהן (2) ומה שאינו ונמנו על פסח אחרת ל"מ משיכת ידיו מן פסח הראשון ועי' דאוש פ"א מפלי מקואות אות י"א שפיאש שפון שנשאו שליח על נושלה בגילוי דעת ולגיבא

<u>רש"י ושלהן</u> ואין נמנין על השני - מהרש"א משמע שלגו נמנו על הין קודם השחיטה, ורש"י לעל כתב שלי להימנות - וכהיות הדברים שכ"ל שהם מנויין על הראשון אלא לימנות על השני ועי' שחיטת השני מושכין מן הראשון וכ"מ מפלאירי <u>או שנשחטו שניהם כא'</u> - ע' מהרש"א (5) בא"א לצמצם בא' נימא אפשר לצמצם שנשחטו כא' הכל יוצאין דפסח זה והרי אין נמנין על שני פסחים כא' - והנה יש לנו או מושכין ע' שחיטתן מבעוד קודם שמנים על ב' פסחים

<u>עשל ופטורין</u> - ע' מהרש"א שנתקשה מבעו אינו דומה להרגל בדשות בריבה שלו חצי לעולה ועי' דב"ח שמפרש דכיון בפסח א' חצי לאפולה אילג שוי עולו מקרי בפי' בריקה לאכול הקשו ואפין דכיור הב' מידים דר"ש - וכמשו הכו פטורין מפ"ש מספק שמא שלו נשחט ראשון והנה רש"י ד"ה נזל כוגש ופטורין מפ"ש

<u>עו אומר להן</u> ע' תוי"ט שמשיא מפרש אלפי שפי' דלגן שיאמרו כא מפלי על תאירו או שפיו רמימות ונשפים שאומרין הבנת דהן שפ"א שימשבו ישמה על תאירו

(1) ומי המוצא כ״ו, דבזה ונתן שהעצם יכולין לשמשך ועיהם מקרבין גם משל מינוי
חדש

(2) כמ״ש דבזה נהן שמא שלהן נשפט ראשון ונמשך מנהג

(3) ודתפא׳ אות לזה כמש ע״ב במשנה ששנתפין קרבן הקרבות הראשונ

(4) שג״ו במנבו המו דכתן ומשך הו׳ הלמישם ומשנה אותן משלם

(5) וכ״כ המא״י

ז״ג:

(תלג)

והגויים כמו שגם מתאים לדעתי הגוי שפה שלהם ולא

כו אדר א׳ תשמ״ו

דעבפשוט

(א) תו״ב

פרק ערבי פסחים

צ״ט:

אמר׳ ערב - ערב שמותטין בו הרבה פסחים - ע׳ לקמן ק״ב, דנסתפק הגמ׳ דטעמא
באיסור אי משום דלמא אתי לאמנועי מלמיכל פסחא ואירי במנחה גדולה או משום
אכילת מצה ואירי במנחה - וכפם נקט המשנה אש שמולין הערב דשחיטת הפסחים
אף נקט הכי בגמ׳ (1)

גמ׳ עד ומצה ומרור איתקש לפסח - מיכל בשעה דהרב אמלו מלות - ואיך בסמשו
דמשכ׳ אחר רשן, הר׳ יוחא בראש ליכו מיבשא משום המותק בשנתיו ובהג לא
קודני ממצה - אל עדן קשה מדוע בסיטן לרדיא ראי׳ ממתק הו קבו מפורש -
ואכל את הבשר בלילה הזה), הרי ה׳ דבר יהודה משמע שבא לחדש דהפסח אינו נאכל
עד הלילה נ״ב קשה כיש קבו מפורש ע׳, ומ״מ באפי׳ נימא שהפסח נאכלת
קודם הלילה - האיך ס״ד במצה נ״ב נאכלת קודם הלילה ואפי׳ באכלן בבוקר
לפסח - ולפ״ז אפי׳ דבזמן דאיכא פסח ס״ד דזמן מצה תלי׳ בזמן פסח
אף דפ״נ יש זמן אחר של הערב מאטו מלות ולפ״ז מתורץ מה שהקשתי
לעיל בערב שמותטין בו פסחים נ״ב לא אכל עד שתחשך

המרצפי ואפי׳ המתפרנס מן התמחוי - ימכור מלבושיו - כיון דמחייב בד׳ כוסות מה׳
דשיר נמה לי עני - לפמש׳ דהגהת רע״א (בפוס׳ המדאצי) תשע״א סעי׳ א׳ דמחירת כסות
גרע משל״ש נפסין שאינו מחויב רק ד׳ כוסות אל השאש מלות אוי בזה התשוב׳
וכן הוא דעת הישנ׳ דל״ק ט׳ דמי שמחויב פטור אפי׳ ממצה ומרור ולשיטת

גמ׳ לא יאכל - אף מצה עשירה לשיטת אירי על מים באיכ׳ הוי מיני תשקימא
אדרא בתוך ק״צו ואי״ כ קשה דבתורה מים ישלו מיד ונ״ב בל באירי
רמי בוציו בסיל ל״ת דל״א מי פירות כמש הגהל לה׳, ב״ה ומי פירות

(3) (5) גמ׳ שם ד׳ מפרשא בקבר ולמו בבלקנא של עבוץ אסורות משום דשיל טמא מצה והמאירי
וסתם ר״ב מתירין - ומקשינן משום מותו דלילה שלא דלקות של עבוץ וע׳ רשא״ת
משום רב״ו, ב״ה אולי שמחשב באירי דלית רק ב״ית מצה וכו׳ דבפש (ר״ן ב״ה ונראה
בלפמיש) וכבי לקי׳ המצוה שנאמר על השפע מעידין על מלות אכילה לתיאבון

ג"ע

א

(1) ואולי באמת לרבותא בעלמא נקטי יו"ט, וס"ד במועד יו"ט אסור למנות עצמו מפני השמא בראשון וע' ביאור הלכה תקכ"ט סע' א' דיו"ט וע' בשו"ר שמנה קרבן תודה ל' שבת. שו"מ בשער המ"ר השמא דנפ - ואולי אפי' בשא לממט' (11)

(2) שו"ר דמשאת משפ ס"ק מ"ג (פמ"ג ד"ה ונראה) דנדרך יו"ט מו' שמח ולמולה

(11) פסח שני ע' שמא, ומשאת משה - ומשנ"ק לענין המרדכי עדך שמחלוקין בו הרוה בפתיל - ושו"ר בראשונה קלת מוזה כן ממשאות משפ ד' ר"כ ד"ה אולם ונלך רכא' ד"ה ודתם והנה החולק דין כ"ר לפ"ש ע' משאת משפ שלבש לומן שגלוי מפנו עיקר המשנה ז"א דעיקר המשנה הנו אכילת הפסח עכ"פ הפ"ש רק שמתנאי המשנה שאכל על מצות ומרורים לגת ד' משנה גופו לראשון ולא בגין הפ"ש יש משנה מיוחדת גופו משנה והפסח הוי מתנאי דחובי אכילה או לבשר לומן או האיסור הנא משום אביוה פסח ממש (ע' רכ"ן) א"כ לבא חילוק דין כראשון לשני (111) - בשנה המשנה אין נראה אלא או האיסור הוא משום שלא נאכל לראשון א"כ אפי' בלא אינפא לו דראשון של משנה כיון דבלא הוי משנה מקרית

(3) דמשאת משפ רכ"ד, ד"ה ולפי"ז אי' עמוש דספר נשר יצחק במשוך בשני בכל מצות ומרורים יאכלוהו שלו דמזן שמורה א"כ אסור משנא ואם בו דלקות של ערוב

(111) והנה אי נימא בסתם סדרי כרכן באסור משרן אכילה אפי' פה, שפיר משנה שבנשר מתלקות של ערוב ולבאורה לק מש שפשוטה תגים ב"ש ב"נה בנאוס על רבונו

חג ס' רוא

(5) והנה בג' של מברכא ע' דמוצה ובמנין, שלבש בשוי קצירה שמוידא גופו משנה שמורה ויש לעשות קלה סמוכין לגם מרמאי ס' תעא סע' ד' ב"ש מחמירין שלא לפרר או לשוור המצות דעכ"פ שלו לבא גופו משנה וע' דמ"ר ס"ק י"ב באין לחוש (כיון שאין רגיל גופו משנה) ולפי"ז אפי' בקצירה מז שריבת - ונלו"ז אפי' באיסורא בכל הוא הוא שירקש שעל חבש דשואת אכילה וכיון מש באותו תעא סי"ל שם ונראה שלא לגמרי חשבת ערב פסח וע' ביאור הגר"א אוכ"ל לא שבמשו למצה והיינו כנ"ל, וע' גאונים הרשב"א שמותבר א' דלקות שאינן משומשה ממנו וע' זמנה אם לא ממשנה שגב המסבים תולאוו מטי, וע' הח' הגרע"א ני' אשל"א חג ס' כ"ס אורן ס' ש"פ

(ד) (גוח) צ״ט;

רש״י ואפי׳ עני דמטה ועל השלחן - ופירש׳ כיון דאין לו אלא מה לפסח, ועי׳ דמשמע
דאין לו כרים וכסתות אלא ספסל וכ״ז דלא כתב הרמב״ם - ורבינו [illegible] נשמע
דבשו״ע משמע דבעי להיסב ליקח מטה להסב עליו - והנה לשיטת הרמב״ם [illegible]

מלא עשרה
תוס׳ עד שתחשך - ר׳ שמא שרי שלא לאכול סמוך לחשיכה ולא חיישינן שיבוא [illegible]
והנה יש לעיין דהי׳ לפסחים [illegible] דבר כל שהו (על כל [illegible]) [illegible]
איסור גדולה דאכל מלא עשרה אם מעוט ואכל הכמה [illegible]

תוס׳ שם ורבינו [illegible] ג׳ אפי׳ דמין עד שתחשך - היינו שהוא הוא רק למין שסעודה
מתקבלת - אבל דלגבי מצוה לסעודה דמין עוד [illegible]
אך אבל שכר שאין [illegible] כן [illegible] כשם הרא״ש שלא יבוא [illegible] עד שתחשך
דמה שכר - משמע דבין [illegible] מפני שאינו מתקבל על קלתו - והנה
תנינן [illegible] דלא נעשה היו״ט לגבי מצות היום
[illegible] עד דמצוות אכילת הפסח (ולמוה לה׳ אכילת מצה) [illegible]
יום [illegible] דבר [illegible] - ואפשר להמתיק אפי׳ בשאר המצות [illegible]
(ביו״ט, [illegible]) במצות אכילה [illegible] תלוי דין [illegible]
[illegible] אפי׳ דאינו [illegible] דיו״ט של פסח - ואפי׳ עוד בשאר [illegible] יום
3 [illegible] דמאור [illegible] ס״ז [illegible] אכילת הפסח ומצה
ואפי׳ מן התמחוי כמשנ״ת יש ג׳ שיטות - שיטת הרשב״ם דמפרש ואפי׳ מתפרנס
מן התמחוי ואין לו של ממון מחויב למכור כסותו וכמבו׳ שם׳ הגמ׳ קי״ב,
[illegible] מחויב למכור כסותו (וכמו שפסקו [illegible]
שהמרדכי [illegible] כשיטת הרמב״ם פרק ז׳ [illegible])
והגמ׳ ג׳ דאמר [illegible] והיינו [illegible] במצות מפני שאינם
מן התורה אינו מחויב להכא [illegible] לקיים ר׳ [illegible] הרי״ף
פ׳ [illegible] ואינו חייב להכא לעצמו - כי להרבות [illegible] (ועי׳ דר״מ
ס״ד [illegible] ודברי הגר״א של שמות [illegible] כהרשב״ם)
ועי׳ דמועדים וזמנים ח״ג ס׳ קנ״ג שמביא דברי הטור ס׳ תפ״ג מי שאין לו יין

(1) הנה באמת בהדבק חררה אינו מקפיד אם צריך מעשה הסירה וא"כ
אפי' בשבת ג"כ להתיר הסירה אבל בכ"ג אינו מקפיד אין של חוצצת
ודבר כלשון – ואף בשבת סתר בכה"ג לא מקפיד הסירה ומשום שצריך
ליקח מטה והיינו כלשון ועי' באה"ל (נאו יהודה) שלפעמים לתי שני
של הסתר ליכא חיוב הסירה לזה.
(2) ומסתמא שמוררים כבביאור הלכה ס' תשנ"ו
(3) ג"כ מקפידות נשים

צריך למכור מה שיש לו כמו שאנו צריך למכור את לולב ואתרוג

ד) שיטת הרדב"ז יו"א הורא דמרבה דבעי חידוש דבעלמא יש לו מן
הגמרות וכמבו בס"ט דנותן מן המגמרות דבקא דצריך קנה ולא
דצריך ראוי וקמ"ל דאין דיש לו ד' סעודות ואין לו כסות ליטול
מן התמחוי מ"מ הפשיל ב' כוסות נוטל, וכמבו דין דבר הוא כמ"ש רש"י
שבת קי"ח. ולא יטול לא אתריה כאיל שמתנו - ואולי הקיה שבקשה (2)
גו שבת הרי יו"א הרא דפילג שמפרש אל אין לו אלא מזון ב' סעודות
ימכרם ויקח מהם אורז כוסות (3) ואולי שצריך אתה ליטול מן התמחוי
וכמבו בזה גם כולן הגמל דסנין (וזהו דלא כהמהרש"א וד' רמשומ' שבת)

אמנם לא ימכרו כמשמע לקמן אפי' חניא להוא סבא - לפי מה שלפנ"ב
הפרי"ג (1) בדקתי של יוה צריך טוקא לשמור ין אם לכו הוכחה

רש"י שיהא קידוש וסעודת שבת חדיר אלו - ולמ"ל כגם שיאכל מלא לגמרו מוזן המנור
שלמה - ואפי' במקום דבעי לחם עוני יש הפנור מצוה לאכול לגמרי - אבל דסעודת
שבת וקידוש דבעי בשביל מטעמי' (4) יש חיוב של חידוש ואולי דבהו לסיבור מזון
שבת

מ"ש ערבי פסחים - ע' קרבן נתנא את ד' - ולכאורה יו"ט טוריי כולל סוכות, ודסוכות
ק"ב אסור להתחיל קודם הלילה (ע' סי' תרל"ט סע' ג' ובמג"א) ואם חזינן
בכה"ג דסוכות שצריך אכילת מגמלת דלילה מ"מ לא פליג ואסרו לאכול
ממועט למחרת - אבל לכאורה יש להקשות דאיך קבע דבעינן אכילה בפסח
יותר מאוחר מצות הכוסות דבהא דהכרח להקדים הקבע והוליא קודש
אכילת המצה - ולשיטת הראשונים שמצה חובה (אבל) זה השיעור הוא
יותר מאוחר

(1) ד׳ קודה של הדיסק (בינו:) אמ׳ ו׳ת

(2) פשיטא הי׳ סובר דבפו כמי שהגן לו מזון ק׳ סמפגא. דבפא חסר
זו הי׳ הנצרך דפסולפם נפוכיח מכ״ע דבריו מאצלן אינו נחשדים
כאלו מן פסולפם

(3) ולפי״ז קושיא פשיטא כמו במחנים אף׳ לפוה נצרך לדחות דבעי קיום
המצוה ומוכאין מכל דאין צריך לפוה. נצרך דבעי קיום המצוה
אבל לפי״ז קשה מה בפשיטא ק׳ לפעם דדק ט׳ דאינו מחויב ליתן שלש
מנפשו דכד מצוה. הכו פ׳ בופו אדרא בפל

(4) ואיתא דשקלה בי׳ כוותא דסימא שבית

צ"ט: פרק ערבי פסחים

(ג"כ)

רש"י ארבע כוסות - עי' מרדכי לירו' ארבע לתמיד - ימ' כנגד ד' כוסות האמורים
לישועה מנת חלקי וכוסי, כוסי רויה כוס ישועות במשמע תשו'

תנו לו - עי' כ"מ פי' המשניות מניחו לפי הכרה משאר מאכלים ועל הרמב"ם
פ"ו ה"ד אפי' אוכל הוא שתי פירות או ירקות ולא ימלא כריסו מהם
מ"מ ראיה בגמ' שרבה מחלק קליות המל

כשרים משום - שלא תשא נאכלת על השובע - יש לעי' לשיטת הרשב"ם קי"ט:
ד"ה אין שלאחר אכל מצה קמשו סלודא בשביל מצה כאכילת על הפסח
דכרוכה ונמ הא מצה הבאה שאינו אוכלין באחרונה לשם חובה
ולכ' אינו מברכין על אכילת מצה דראשונה אע"פ שאינה לשם חובה שי"ר (1)
שאמר המר הבאה רבה ומ' דמשמע משום ר"א; ר"ג, ד"ה אף שכונת הרשב"ם
רש"י ואפי' עני עד שיסב כדרך בני חורין דמטה ועל השלחן בשביל חירות
והנה במרדכי איתא דעני אין לו כרים וכסתות אלא ספסל ונ"ל דאין ח"ב (4)
להסב דאין דרך חירות בכך - אבל מרש"י משמע שיש לו מטה ושלחן ונ"ל
דמכוין עניותו לאו יסב - ומ' דהנה יפות בהשת רשא"ח (ד"ה כי) עיין הסידה
שאפי' עני שבישראל יאמר דבחונו אל ד' ויהי' שמח דדרך הסידה המורה
על החירות והרווחה מאי חסר כלל - ואולי כוונת כמ"ש המשומי שנם
בדרך עני לאו למיכל דהסיבה ופטור מהסידה

כשרים ולא יפחתו - אלא אורחא במילתא נקט שנותנין לו - אינו מונע מה אותם
לני המשנה דנם אם יש חיוב על גבאי הצדקה ליתן לו בכלל כלל
דכלל די שמסורכו אינו דלא הוי בדרך גמור א"כ אין בם גדם של אורחא
במילתא, ואי אשמעינן שנותנין ליתן לו ג"כ אינו מובן כ"כ ואולי כיון שנותנין
אמדינן בדעתו של המתנדבין ליתן גם לזה אינו דלא הוי דאגם בעצם
והנה לדעת הרבינו יונה דמעככי אם דמי שיש לו מתן ד' כוסות
ואם לא בשביל ד' כוסות אלו הוי נצרך ליקח מן האמתוי

ודרשיו ק"צ

(1) כיון הוא אליבא דר' ורבנן שאפי' אכילה גסה ממש ול"ש, דלענ'
פסח ל"ת אכילה גסה ולענ' מצה אינה אכילה גסה משום שאינו
(11) מצות מוטעם ולפ"ז יוצא משום עו"ס כרי והוצא דפוקא שיש גם
כשר (4) ואולי בזה עוסקו הכהנים יחי"א ומפרש בכבוש למטה ושאין
לקיים מצות הסדר
(11) אכילת פת בעופל דכיון דשני בזה מוטעם על התמיד

(רשב"א)

גמ' לא <u>יפחתו</u> ומשום תינוק - משמע ברשב"ם פי' דאיירי דלא הגיע
לחינוך ופשיטא הפוסק דנתן ס"ל דבפשט כדי להאכילו וכו' ס"ל
בספרו סי' קליות ואגוזים - והנה לפי הנ"ל פי' הגמ' דאיירי
דהגיע לחינוך והדין הוא אי עבדינן משום הפרסום ואף
אפי' בקטן דבכלל הפסוק דליכא חינוך שבא על ידי דינא
אבל מ"מ צ"ע דמשמע בפשטות שיש חיוב שתי על הד' כוסות - דכשם
מצינו שיש הלכות שתי של חירות, ודין הסדר ועוד
רק בגמ' נתחדשו אופנים דהלכות - אולי לא נאמרו אלא על
דין הפסח, ואולי נחלקו בזה בהמשך סי' אלא דקטן ומשום
לא הוי רק שתי אלא אכ"פ יש אין חינוך על אמירת ההגדה
(או אולי בפי' דקטן הוי רק שתי) וכו' לפי' כיון דלא הוו
רק שתי אין מוטל לתנוי דהלכות של הד' כוסות אלו.

ר״א נין תשמ״ה

דרעשטעט

(א) (תבנ״ב)

ערבי פסחים

צ״ט: __כשהגיע__ אפי׳ ערבי שבתות שיבא קידוש וסעודה שבת חביב עליו (ובעלי כרחי שבת
אלא תבא על השולחן - ובדבר נמשכת הגירסא דמשנה שלא תבא (אכילת על
השולחן והגירסא דמשנה הוזה - כמשל שרוצה לבאר מפני סוחר ר׳ יוסי בגמרא
דעלם אסור ומשנה פי׳ (דמשני) משנה אסרה בה׳ שיגין שיאכלנו על השלחן (2) והיינו
אכילה גסה (עי׳ רמ״י רבינו בגוף והכל על המשנה) ולא יקדש מלתא אכילה
שחוזה עליו (1) מאכל דשבת בחיובו משום עונג וע׳ ס׳ רכה סמ׳ ב׳ בד״א אבל
שמנין לו האכילה בא׳ עונג הוא לו שלא גומל לא יאכל, נמצא בזה
יהי׳ שבת לא חיוב עליו גומל משנה פי׳ בכל המקלים היא משום היוצר
(כ״ש יתען עונג בשבת חביב עליו) ורש״י בלא נחית לזה (ד) אולי דפליג על
הר״א ולפי׳ בדרכו אבל בגירסא בעונג הוי רק משנה קבלה והגירסא במשנה
הי׳ בגוריא עי׳ ביאור הלכה רמח סמ׳ א׳ אסור להתענות בהלכו בלמאי.
(3) דזמן נבוך - והכל עוד נחלקו הרשב״ם ורש״י בפשט הדבור רק סעודת שבת
והרשב״ם הזכיר קידוש - ואולי אבל בגלוי גם דזמן בפשוטו שמפרש שיאכלנה
על השולחן כל בגמרא דסעודת שבת שיש חיוב עונג על קביעא בגמרא
משנה דין של קידוש שבגמרא רש״י דמרבין מי׳ בלבא חיוב אמשרך
שיאחר בזה כי שני אחרונים בגמ׳ הוא לכוס של ברכה שלא יכנס ממנו
אבל לאתם עם - ולהרשב״ם שפיר משום חביבות אבל במה יש עונג
של חביבות דשבת או אפל שסוחר שיש חיוב שתיית כוס של קידוש
עי׳ נזיר ג, ודשיטת המפרש שם

ק׳: __רש״י ואלו הר״א__ אין מאין את השלחן דערב אפי׳ מאמצ יום אמר קידוש - ~~מהרגלת~~ ~~לשון משמע~~
עי׳ דמאירי מלחמות ובעל ה״ג

ק׳: תנוי ידי קידוש - עי׳ דמרדכי ודראש אות ה׳ - והכל מפורשות לשון דוסל בפשוט
בתשובות שלו לשמוע למה תנאי ילכו מפני תנאי משמע דלכו יש גם עונג של
קידוש דמקום סעודה ולו תנאי חשב כמקום סעודה ועי׳ דראש אות ב׳ שכתב
~~באין לפני~~ (במשנה) כאן דפשכת הבדלה פוטרת בפשט של כ״ש קידוש שלו דמקום סעודה ? (2)

⑪

① שום שבח דהי' רבינו בנש ורבה שביעית לבהמ, ושום שבח דמאת מעשר רבאי; ב"ה אך

② ולפ"ז מתרץ גם שבקעה דבעי שמינה בשמינית, סוכר ב"ק וב"ב. משום כיון שלא

דבעינן אחריות - דבאינו בעמון על השורש אבל אכילה גופה אסור

③ ונפקא מינה לענין שבח לא מהני אלא משום דכן מועיל כמו שמהני

דאכילת מעשר

⑪ וכך דהי' מהם

④ שכר בעינן מפורש במשנה רש"י כאן על השורש שמשא אכילה גופה ונפקא בפשוט לדינא קצת

ב"ה ונשרף שלא מפרש שיהיה לה השבח דאוכל - ואולי דבעינן רש"י שפסק דמשנה

עונש ולא הוכשר לעשות עונש ונהנין בשבח בפשוט לאו עונש אלא נאמר

מדין תאשון חסר קצת דמעשה באכילה או צריך יש היבט את אותן

לתאבון משום דמותלי שרק המלוטמין - ~~[illegible]~~ מעשה אכילה ואולי כונת רש"י

שבאכילה דמאכלין

(3) אפ"ג

ג' ט'; דערב פסח אפי' סמוך למנחה נמי אסור ובע"ש סמוך למנחה שרי - אך
אפי' (נסתפקו כאן איתא בתו' תוס' ד"ה סמוך) ביסוד ההלכה של סמוך למנחה
(ומשום דמן תפלת מנחה דאסור להתחיל סעודה קטנה בי שלה
קודם מנחה יגרום מזה שלא היה דלא אתי לאימשוכי ובערב פסח אמנו
שהלכה זו נוסגת אף אין הרחקת מנחה (נמצא דאין זו דעת הגמ')
מאי' דע"ש אסור מן המנחה ולמעלה זה דעת המחבר שאלו דאגילה
שמאכל ובזו ובזה דיבוק סוף מן המנחה

ק' (2) א' משמע דלהרב לא דיינן דמשום סעודה ונעל עצם הפקירה ע' דברים שמוא
ול אכל (דא"ב אף בין דב"ה ועכ"פ)

גופי' יני' דא"ב אך יש להביא ראי' ע' מ"א ס' קע"ג סק ה' שיש מקום לחלק בין
דבר שאינו רק אלא לבשל מצוה ואינו לבשל הסעודה

צור שוב דסול דבסירה וכו' צריך לעיין אחרון דרכם ממון ג' - ע' קרבן
נתנאל אות ס' ובמ"ד דביאור הלכה סי' קע"ג סע' ז'

(3) גרי״ד

גמ׳ ר׳ יוסי אומר קופה - לפי מה שאמרו המפרשים (עי׳ גליון הש״ס צ״ט:) בשיעור ג׳ ברכות קודם אכילת מצה א״כ קשה היאך מותרין לאכול מצה של מצוה קודם הג׳ ברכות - וגם מצה של מצוה בעינן לתיאבון דהיינו עי׳ אמ״ז (5)

גמ׳ אין מפסיקין - מנהג ר׳ יוסי באמפסיקין הבה״ח פי׳ משתמשין והיינו כמש״כ מ״ז - והנה לפי דברי הבה״ח יש לנו מקור צריך להפסיק דלגמרה נעשה סעודה של (5)
גמ׳ מבדיל בשבת פי׳ ר׳ יוסי אפי׳ להתחיל - אבל בשונה כמש״כ הרב ישמי מטראני הורא דברא״ש בפסחים (6) והגה״ל שם (ולא ח״ש ליתן בשלוא תאב) א״כ כ״ש שיכול להמשיך סעודתו - והנה אם מתקיים סעודה שבת דהמשבתה דודאי הוי קושיא גדולה והי׳ אפל בדם קופא מה באתי לאשמעינן בס״ד באינו נקרא סעודה קודש דלי עדת שלחן, והי׳ אבל באינו שהגיע דזמן היום להתחיל ולא חיש לאכילה לתיאבון אבל רשות קופא שהגר חלה עליו חיובא בשבת שבת אסור (ועיין ביאור הגר״א על הרמ״א שיי) (2) ועי׳ דרכי משה או״ח סי׳ רע״ט אות ב׳ ועי׳ רע״א סק״ד ובביאור הלכה סי׳ רע״ט (3) ב״ה ודוקא - והנה מצאתי בגליון הש״ס הדין דכוונת התוס׳ בר׳ יוסי עכשיו מותר להתחיל ועי׳ בהגהות הגר״א הורוויץ וכמש״כ כוונתו שיש מחלוקת נוספת בין ר׳ יהודה ור׳ יוסי - דר׳ יוסי סובר אוכל והולך עד שגומר והיינו דאת הכוס (D) ולר׳ יהודה מפסיקין מקדש היום והיינו עכשיו קודם דין השלמה (ועי׳ במלחמות (כ״א: בדפי הרי״ף) ור׳ יהודה קידוש היום ומשנה) וכמש״כ שגלו׳ דמחלוקת דידה ל״ז; דר׳ יהודה ס״ל ג׳ ברכות מי הוי דין השלמה (1)

נשים אומר לו השמש - ע׳ דרא״ש שמדבר בענין הפסקה שהוא משום כבוד שבת ויו״ט (שיהא ניכר שבאו סעודה שבת) אין טעם לחלק בין ערב פסח לערב שבת ואולי אפשר שסברת ר׳ יוסי הוא שלא אטריחוהו לעקור השלחן ומעיקר הדין נחשב כסעודת שבת ויו״ט אלא דהוי המשך מסעודה חול אבל דפסח ד״ש חיוב מיוחד לעקור השלחן משום היכרא בתינוקות כמבואר קט״ו: א״כ דיש פסקינן כר׳ יהודה ודו״ק

① ולפ"ז משקדש היום הוי דין השמשות שיש אחר לגמר אף ר' יוסי
סובר דפסק כהרב"ל עין ונמצא דסוגיין דהשמ"ש של ר' יהודה ה"ז יום
קמור לר' יוסי ומותר לאכול

② שו"ר דאפי' דבעינן הכא"ש דפריך עקירת השלחן משום כבוד שבת נקרא
סעודת שבת ואינו גלוי דדיני איסור של אכילת שבת

③ ונפ"מ משו"ה דר' יוסי הלכה דעקירה בעי משמע דלא נתנו לחלק דין זה
לשבת גופא - אפי' שכל דבריו למין אכילה גופה - אבל אין אנו
דז"ל הה מחסר לו הבדלות כמו דקאמרי ㉝ - ונפ"מ ביום דיאור דבשו"ע
ר' יוסי איכא ב' חידושים הא' דא"צ להפסיק כדי להשוותו לסעודת שבת
אבל איכא עוד חידוש שכל המשך סעודה ולאוכל קידוש וכו' ולא חייבין
לאכול פת מיד וגם ה' קשה לרבנן יהא דבעי סודר כהדרני משום

㉝ ואולי דסברינן יהא סודר שלפיך לעשות עוד סעודה לכבוד שבת דבעל הוכח
זה מקשינן עם לו להמתין ואולי סודר כדחוי הפוס' - וזה עדין ביותר
אפי' דאין מפסיקין משמע דאסור להפסיק ודשמא אין מקי"ל סעודת
שבת עושין באכילתו אחת להפסיק בפורס דרבה טא"צ אף לאפ'
הוי אז להפסיק - וזהו כוונת הגמ'

⑤ פסח - ואפי' כשמשלם מעט [illegible] עם הקידוש וגו' אפי' מלפני ל' ב' דרבנן
אינו מותר רק משום ב' וא' דבריו דהיינו - ואולי דבעינן דהיינו הכא
שכבר הגמ' דסעודת אין דמשלם על מטעם עדיין לא הגמ' לאכול

⑥ וז' לשון הגמ' ר"ה מהו (ד"ה הלכה) דהשוו להגמ' מלפני מתור עד שמחשיך
כיון שאז הגמ' אינו פוסק

⑦ וכמבו' הרשב"א דד"ה דתניא כשמחשיך ומקדש היום, וקדש היום שמחשיך
פליג ע"ז ר' יוסי דבכל הני זמן א'

אבי"ם ה

ד'

תוס' ד"ה ולמא - אתיא כרבנן - משמע דלכ"ע אתי מתני' אפי' כר' יוסי, ולכאורה קשה דפשיטא
דקתני בתרי יו"ט אינו הולך עד שיאכל האי לא קאי אלא פסח ומשום
שני דלק דבפסח הוכא' לא קאי בשאר פסח ס"ל דשבן בשעתו
מן המנחה ולמעלה ויש להמתיק בסברתו איכי מלא חיוב
ירונו ושמחם של סדר יו"ט ומתני' איירי מלא חיוב אכילת
מצה שאינו משום לא בו"ט בכל דלא שייך להרחיק

אב"ן

גמ' ר' ואחריו מרור - חי' קשה תינח הכא דאפשר במרור אחר החזרה ולא אכלינן לה' ביחד עם המצה דבזה מקר מצותו על מצתו ומרורו, ועוד יש לה' הפק עניינן דעירוב זה דעשה ביש מצה ומרור מוחמיר - ואולי דבשש מוחמר אלא שלא אכלינן (אלא אין מעשה במצה זו שאין אוכלין) ואולי משלה משירין המרור לקיים דעירוב זה ועוד יש לה' הפק עניינן להל שמתן אלו דבעין הסדר

כשיטת אין דבי' אפי' להאמי ד' מתנשא

גמ' מכלל עוד נכנס - ד' דעגב' הורוניץ

גמ' אין מכלל דבתחילה - יש לה' הא למ' הוכח ר' יח"א באירי דורך פסח - והנה התוס' ר"ב הר"א כאי' מדפסק ר' יוחנן כר' יוסי דערב שבת למין הפסקה ואש (1) בפלוגי דהפסקה - ויש לה' לפי"ז מדוע אמר ר' ירמי' הלכה דערב פסח וערב שבת - דבה מחלוקת הוא השבת אי צריך להפסיק או יכול לגמור

גמ' מפסיקין כאשן אומר אלו קידוש היום - יש לה' הפק יוצאין קידוש דמקום סעודה והנה אם העקדם מפסק לא דהכהנ' לשיטת הגאונים יוצאין דכוס זה דמקום סעודה (עי' תוס' ל"א), עי' מ"ז רע"א סי' ל"ב

כתוס' אלא פורס מפה על השלחן, ודהשיטה פורס מפה על הפת - וכמבו' כונת התוס' שצריכין שיהא מפה על השלחן דמוצאת שבת ועי' קדש' כסי' ניהי' שלחן ערוך בו יום השבת ועי' מ"ז סי' ב' דיש נוהגין להיות ב' מפות על השלחן שכשעוקרין את המפה נמצא השלחן מגולה ועי' דבמשך אלו כסי' סי' ד' שמשיא ראי' מסוף דברי התוס' ק' ד"ה שאין

① אבל לשון הרי"ף דסבנו עמצא לומר

(1) תפ"ז

רשב"ם ה"ג ולאחר שיצאו משיח הכניסה החשיך - א"י מה כוונתו להוסיף בזה - מהרש"א
משמע בפשטות תפלה עדיין לא החשיך וע' דרכות ד: משמע שהוא נכנסין לאכל פתן קודם

רשב"ם ושוין אפה היכא דנטל ידיו - הלשון אינו מובן כ"כ דיש צריכין שיטול ידיו
ואח"כ אין מביאין השלחן עד לאחר קידוש

(1)
רש"י ואין מביא אפי' מבעוד יום אח"כ קדש - כוונת הרשב"ם משמע שיכול לקדש מאחר
עם עקירה בלא כבמחבר תע"ב סע' א' לא יאכל קידוש עד שמחשיך - וע' דברינו ימנע
מאוכל קט', חוץ מזה - אלא תי' דכאן הכוונה הי כולם שיכולין לאכול
עמה משמע קצת שרוצין הרבה קודם צ"ב - ובמאירי מפרש אח"כ
קדש היום

לא למפה דמרדכי מבואר בדעת שני דמפה ופריסת צריך עקירת השלחן
והי' מי שלמדו ני' כמו מפה המלון - והי' מי דלוו ני' גי' בפריסת..
צריך לעשות עקירת שלחן והרמב"ם דבפי' שולי לומר רבה דרמב"ם
בזו יורדן על שלחנו יפסיק הפריסה כמה - מכאן דורך שהוא
אינו מעוקל הדרכה המחון שלו ע' שמקדש וממשיך אכילתו במוסף כלה
ופי' מי שלמדו ני' המר דאח"כ מה יהא הדין אם ערך שהוא
הנח כה או יו"ט האם הגל פורסין ג"כ מפה ומקדשין (ולכאורה אין
יקדש ג"כ יפסיק ההבכרה של יום הראשון וצ"ע

רשב"ם ה"ג איתא גמא לקמי' הביאו את הפת על השלחן - ע' בתשובות שבה ובק'
מה שמביא הרשב"ם ומטעם נפקא לפרוס מפה כלום - דבאי לן לבוא שלא
להביא את הלחם דכלל

רשב"ם ידי קידוש אפי' טלו שם דקי"ל המקדש צריך שיטעום - דבעי דטעימת המקדש
וי"ל טעימת כל המסובין ...ם כמש (שאם לא טעם אלא א' מהן - דבעינן דבעי
אל טעימת א' מן המסובין ואפי' טלו קדש

① וכבקי' מגיה, 3ביוני בה שרגשם [illegible]

[illegible]

רש"י כאן - ומשכחת לה דהיינו אפילו עד שישמש אפי' לר' יהודה ולקמן ק"ב. כתוס' ד"ה סוף באפי' לר' יוסי דאסור להתפלל דבעת לגמרי לאחר ט' בשעות לאחר אחר זמן איסורו בעי והשתא דשבין דהוא תרצא פק א' - וצ"ל דשבו מיירי שהתחיל על באת לפסוק ואינו שנמשך והתם איירי דבינון לאפוקי מנחה ט' ובו"ק וע' דמרדכי דסימן דדה כאן קודם ט' בסימן איירי בהתחיל סמוך לסוף ט' ויודע שלא יגמור סמוכה קודם ט' ומה מנחה אפי' לר' יהודה וכן הוי בסימן וצ"ע

הרא"ש סי' ה' דה"ג באבי למיטל ונפיק מינה חורבא באמן בעי סדר שיש קידוש שלו דמקום סמוכה שלא יחלה על זה כוונה להוציא את מי שאינו יודע דהיינו שהוי אין אבל סומך על זה הקידוש והכל מקדשין דהיינו - ואינו מובן להנ"ל בעי אין סומכין על הקידוש א"כ אפי' יש קידוש שלו דמקום סמוכה ג"כ לא יקדשו בשבת אין כוונה לצאת עדיין ואלו במקדשין דרך האנשים שאין אוכלין אותה הלילה וצע"ק

גמ' יבי קידוש - ע' בל"ח (ד"ה יבי קידוש) שמעולה הוצרכו להקדמה בו שלא נימא בלהר רק הבי"ד מבין ומשוה שם לבא כאי' מרדה וע' ק"א, ד"ה בימן בעי אפל דקידושא דהבא עד נפקיות (אין כוונה לצאת דקידושו בשבת)

גמ' שם ויקדש - הב"ח (ק"א. ד"ה ואל רב הונא) והמג"א בשם כדלב סדר כהירושלמי בשמואל יכל לסדור כרב אבל רב לא בשמואל קמיה וע' דבש והכא מלשון התם (ד"ה יבי) שבאו בלא שייך קידוש למחרת לי"מ כהרא"ש

גמ' שם והא דקאמר - ע' בל"ח ק"א, שפליר משמואל דנפ"ת מאגרא לארעא והכא מקדש - מבוא לא קדש דאגרא עד לאתו דארעא (וע' הגהות הגרע"א הוראות שהובא מנה דלא כוונה אל ממקום למקום) וגי' בעשני רק דבי"ד ובאשה סוכה עינה חשובה כבי"ד עש

גמ' שם כתב רשא רב נטרונאי[1] - ע' רמב"ה הרשב"א ח"א סי' שע"ג שהטעם שאין יבי קידוש

① בקשר השאלה מעמ״א שתקן ונתן אותו ונתן הכנסה נופל עצמו. בתור מתנה על פי
בזמן הרבנים של הכנסה פ׳ ג״כ ונתן אותו כשל פוועל פס״ק גופם לזה

ק"י

לא יצא אסור לשתות - ואף אפי' דבאיסור טעימה לפני קידוש נדרש מקרא
וקראת לשבת עונג דבזמן של שבת בעי קריאה של קדושה להתירו
ע' משאת משה סי' קמ"ה דאריכות וע"ע דדרגת ארחיך (קס' ד"ה שמא)
א"כ אפי' כיון שכותב רה נטרונאי דהדבור טעון מדכוס משום רפואה
אין זה הכל מתן שבת שצריכין קריאה של קידוש להתירו, ודקיצור
אפשר שסובר שטעימה של רפואה מותר לפני קידוש

תוס' ידי אך יש להקשות ראי' - ע' רמ"א סי' קע"ד סק ה' דיין הבדלה שאינו
בא אלא לצורך מצוה שאינו צורך סעודה יש ספק שאינו פוטר וע' רע"ב
ודמאירש מרדכי שאומר דקידוש צ"ל כיון דבזמן דמקום סעודה ומשו"ה פוטר
יין שבתוך הסעודה - אבל יש לומר דבשאר מותר מפני דיין פוטר אע"ג
שאינו צורך סעודה - ואף יין שלפני המזון נפטר ע"י שתי' של מצוה אבל
יין של אחר המזון עדיף טפי ודבר יש לחלק יין קידוש להבדלה (דבסוגיין
מותר רק דקידוש יכל לפטור יין שלפני המזון וע' רע"י חת"ס א"ח פרק ע"פ
ד"ה לא וכו'

תוס' שאין ניתן צבר לזמן - יש לו הכל מפרשין ואיך הוא פורס מפה - דבמשמע שאין לו
הרבה אלא ולשתות צבר לזמן כשבי דהל אופן צריך לפרוס מפה

א-(ד) (ג״ל) קי״א

רש״י ד״ה והלכה – והמקדש במקרה חוץ מדינת נ״ל – לכאורה צ״ע דכבר
מבואר בסוגיין דלמ״ד מקדש השליח דשליח האורח – ואפי׳ בכהן שמכל
אשה אל ידי קידוש לא יצאו – משמע דשוקו מ״מ כבר בד״ה לא
יצא וצ״ע מה כיון שאסור לטעום מקודם קידוש לשתות (ע״ע תוס׳ ד״ה
ור״י) והמרדכי הוכיח מזה דמותר השליח לטעום מכוס של קידוש
אע״פ שאינו יוצא מצוות קידוש – והיינו (1) אפי׳ דאיירי (2) שמעל
כרי״א ואליבא דגאונים חשיב כמקום סעודה ולמ״ד אפי׳
דהכא אל ידי קידוש לא יצאו היינו אנשי בית הכנסת והש״ץ
יצא מיהא יצא – נמצא דליכא הוכחה מסוגיין דבאמת אינו טועם כלום
שהוא מקדש רק אחרים – וצ״ע דאכן הוכחה לפי רש״י היאך הוכחה
מסוגיין רשב״ם דגאונים

קי״א תוס׳ ד״ה רשב״ם – והי׳ לו טורח ליטול ידיו – ע׳ ביאור הלכה סי׳ קע״ח סע׳ א׳
ד״ה המודיע

תוס׳ שם שמא ישפו מלהמר – ומיהו אי יצאו ולא בירכו למפרע כשישבו
על ידרכו רק ברכת המוציא – הרי מגמ׳ קידוש נ׳ הרי דבשין בפסח
בדעתו מאכילה הראשונה אז אין כשיאכל שוב כשעה אם היאך
יצא לברך בהמ״ז על אכילה הראשונה משיתחיל כלאורה
אכילה הבאה לחם היינו הבצעה חשובה באכילה חדשה שאין צריך
(3) לומר ברכו המשך מאכילה ראשונה וע׳ בה״ל סי׳ קפ״ד ס״ק י״א
וע׳ דשער הציון קע״ח ס״ק ג׳ שכתב דבהיית הבצעה חשיב סעודה
אחת (4) – ואולי דבקא מתנות סדר המ״ז דס״ק י״א דלמ״א אפי׳
פת מפני כיון דלמ״א חשיב סעודה אחת וצ״ע ואולי אפי׳ בבאשר מסיח
דעת מיהו מלאכל אומרים לו לברך מיהו משום חששא דשמא ירצה ולא
כמדרך קודם שאוכל דהא הסיח דעתו ויצטרך לברך אבשלה ירכך מיהו
משום חשש כמדון אבל בשהתה ומיהו רוצה שוב דבהמ״ז לא חשיב כקריבה
שא״צ ואסור לו לברך מחשש (4) וע׳ ביאור הלכה קע״ח סע׳ ג׳ ד״ה כל זורבא

① ועי' תוס' רע"א (ק"א. ד"ה לאפוקי) שלפי ק"נ אליבא דקאונין דא"רי שמעפם
שהם ש"ש שפאוי לדוך אחרין דרכם אחרונים

② אבל לפי"ז יש לנו כתמצא בשמואל על דבר תוספתא דבא שהם דבר שצריך
לדוך עליו בעומו ונפו כל הוכחת האשון הווה סי"כ ולפי"ז יקשה ק"נ
על רע"א

③ אין אמר אכילת הראשונה הסית דעתו מוגבל עוד ושמע אנך
מספר מיני נמנוע ומאחר אלו הדברים אני כאן, אבל מאחר האכילה
הראשונה הי' כבר שיאמר להאכל לא יכול לדוך עוד דרהמ"ז
שצריך כזית אותו אכילה - אבל אי הי' הכל רמשך לסעודה אחת
יוכל לדוך לסוף דרהמ"ז כיון דמשך משך גם אותן פחדבות
וכסנין ושמגן הכל סעודה אחת וכולו נאכל ממזון הראשון
דמי

④ ~~אבל שוני מקום המשך כל סעודה~~

⑤ ואהן דא"רי שיודע שלו יאכל המזון דאין יאכל כזית פשוט
שצריך לדוך (אי נימא שאינו מצטרף)

(ג) (גל׳ א) קי״א,

<u>תוס׳ ד״ה באכלו</u> - ע׳ תוי׳ ר״ח בזה, וע׳ רבינו מרדכי אות ס״ק י״א סע׳ א׳ ואין אוכלין וע׳ ראש הל׳ עם סופי כ״ג וע׳ ראש נשמה ~~~~ תו׳ ס״ק ע״ג והנה המדבר הגהה אינו מוכח בס׳ בסעודת שבת אלא הוי סעודה מצוה באכל בס׳ במשמעות הגה׳ באכלו ושתו ועין קאי על כל ימות השבוע ולכן מאוד וצ״ל דהרא מיירי בסעודת שבת שהוא סעודת מצוה ולהכי מותר באכילה דקדק המשפט

<u>תוס׳ אבל</u> ומיהו יש - אליבא ד״ס קשה מפני לגבי קידוש לא משנה לפניהם מקום סעודה וממנו לא שינוי מקום, ומ״ך הגהה מוכח מכר אין במפנים לפניה ג״כ לא במקום סעודה וע׳ דהרן (על הרי״ף כ.) ב״ה סדור מיני (2) ודב״ה אבל - וע׳ דבי אור הלכה ס׳ קעח (פ״א. ד״ה רבית. א׳)

<u>תוס׳ ש״מ</u> ומיהו שני מקומות כ׳ טוב. נ׳ המר בלבוש צריך לחלוק ומיהו וכ״כ רבנו בס׳ <u>דילמא מתעקרא</u> ולא באכלו ואפי׳ אכלו הולכין - ע׳ ראש הל׳ עט ס״ק כ״ג שמפרש ל״מ אין תפסו לאכול שלא אכלו לאכול ואפי׳ אם הולכין לישן בלא אכילה דקידוש בפנא על נפקיתא (3) והיינו כ׳ חידושים הא באת אוכל דעין הקידוש במקום הסעודה להאחר האכילה, ובמקום מורה מקי׳ שיבא לאכול שלא במקום נר רק א׳ לקדש שלא במקום נר וע׳ דמשפטי דסוגין (1), ואפי׳ אם לא אכלו ואז ס״ב בלא נאמרה בינה במקום אחר לב דבזמן שאוכל שהקידוש יהא נאמר של אם אין אוכל דהיינו, ס״ב שיכל לקדש. יצא אידוש הכי בקי אינה נאמרת אלא במקום אחר - וע׳ תוספ״ב ס׳ כ״ג ודאור הפנא כעין סע׳ ב׳ שמתאר שכתב והשלך סוגיה שיצאין קידוש אלא נר וצ״ע,

<u>תוס׳ טעמו</u> - הב״י סי׳ רע״ג (לגי׳ ד״ה כתב) הגהה באבל במקום בס׳ כבראשונה עוד הגהה מפלפלין דעין חוה סעודה (ד) והבפ״ל מוקשין משום נתפסן כאן ומשום הוצפה לומר בטעמו מיני (בעינן רק לענין קידוש) איכי לאחר וע׳ בגש

(1) ע' דף קסט: ד"ה ושמעון

(2) וצ"ל דבין במשנה דהיא לר"ג אלמא אין הקדירות תלוי בד"א אלא במקום פיתום ומעתה אפי' משפה לפנים - וע' במשנה הלוואה דלמן קידוש דמן מקום (רב)

(3) כמש"כ כוונת פשוט דבאו מותן דחושך וכמו דלג

(ד) כמש"כ אם דמרפא, משמע שיש דמיא שלא יאכלו ועז"כ אומר לשל טרמן

ע"ש

(22) כלומר ממש ומקום פירו גביה לכך אפי' משפה לפנים אסור אלא למן שני מקום דעקירה גמורה תלוי מלוא ומשפה לפנים לא הוי עקירה

קנ״א

(תל״ד) (ט)

<u>גמ' באבות</u> - ולפי מה שפירשתי - אינו בהבל"א כלל בזה מכל, רק הב' לבד
ע"ש שכתב באחרונים כב' לבד במה שאין להם מן המשנה - ולפמ"ש הביאור
הלכה רעג סעי' ז בספר הקדימות דר' חבריה אולי צריך לעשות
הקיבוץ המשנה א' ולכוון לאבל המשנה אחרת

<u>ווייך ר' לומר לר' יהודה</u> בריה דר' - משמע מתחלה לא הי' בעת [illegible] שם, וסומכים לפרשו דזה משנת חכמים שהסכים למסור דבר לנשא ר' אברהם המחבר דין של המעיד מחבריהם דרבא, שלא יבקשו ממנו לבוא אל המקום דשי שלא ישאל מלמודו אל קצר ועי' כתובות ר' חנני' בן חכינאי. הוי קאזיל לבי רב דשלהי הלוך בפסקי אין איירא לו עד באתי הדבר לא איירא לו ועי' שיחות הקדש תשל"ו נ"ג, ועי' דרשות שבזמן הי' לגמור סוחבת שם

(3)

<u>כשרים</u> אף ע"י קידוש - מסתמא זו היו שרשות סוחבה דוקא בפשוט - משמע בשיטת <u>שתי'א</u> היו מצב משרה קידוש, ולפי"ז משי"ר הכשרים לקמן בהמשכה לאחרים חוץ משינו אג"ז לסוחר שם - אבל לבאורה דמיון (1) שפל ישום היו

(2) דרך אכילים אשר - כמש"ל מוכח בל"ל ביותו דשתי"א הכוס קופא דמקום סירובה

<u>כדי להוציא את נפשו דיעה</u> - עי' ליקוטי פרח כב"א (הובא בהון הש"ס דרכות) בפני היעה היינו אשתו - ולפי"ז מוכח שיש בו עבדות להוציא נפשו דקידוש אינו שמחה יבו, והרבמ"ר ס"י כעא זו המא סק ב' נסתפק דבר

<u>תנו"ת מאיגרא לארעא</u> - עי' דברים הורעה שפי' יורד קודם קידוש בבין בעת ל"מ

<u>ואיתעקרא לי' שמעא</u> - עי' שבת כ"ה: הדלקת נר דשבת חובה ופי' הגמ' דמקום סוחבה בחובה הוא שיסוד דמקום הנר משום עונג - ורש"י פי' כבוד שבת הוא שאין סוחבה תשובה אלא דמקום אור כמו יומא - ולפי"ז לשיטת הגמ' לא הי' מרויח כלום ואבל שם מידי בל"מ קבלה דמקום עונג - אבל לשיטת רש"י יש לו בפסול ואבל מידי דחושש ושאר יגמור סוחבת אבל דין ואולי לפי הר' של הכשרים בשיטת יון שרשות סוחבה דמקום שיקרא סוחבת שם - אבל ל"מ כן ממה שאמו הגמ' וקדיש וטעים מידי

<u>אגב באבלו</u> עי' דאו"ז הל' ע"ש ו: דבבא מירי דסוחבת שבת שהוא סוחבת מצוה ולהכי מותר לאופה בדיהבן - ברהיטת הדפשים שהגמ' פי' באבלו עגוני גם

(1) ועי׳ תי׳ רע״א בד״ה לגופיה. שלפ״ז ג״כ שפיר המקדשין ולפיכך לשתות

(2) דאינו מסתבר שנעשה המלא לעצמו חשוב י׳, ששתה עד רביעית או עוד רביעית
בכוס דמלא יין של סעודה ממש

(3) ע׳ משנ״ב לקמן אות רצ״ו ק״י

צל"ד

קי"א

דאמצא השדור - ואולי דבהגל ס"ן דנגע אכלה של מצוה הינו שמושין
צב לצורך מצוה אחריא ונטפל לאותה מצוה והכל נחשב כמשיא
במצוה - אבל אין כל האכילה הוי רק לצורך מצות אכילה גם
נכלל דאיסורא דאין אוכלין וכו' וע' רבות תורה ס' קנ"א שמשיא
במשיא דיבורים מותשים לזון דבית הכנסת

גמ' שם - ע' ביאור הלכה ס' רע"ג סע' ז' שגמר דבריו שיקדשו יחד, ומלבד
דבין שנמצאין השומע לצאת מגרי קידוש

גמ' ורי ומירי שישנו בבית הכנסת ע' מ"א ס' רע"ג ס"ק ה' שהוכיח
בשיטת הגאונים לענ' דמקום סעודה אצל שתה רביעית

גמ' מתירין ותפא המצוה עליו - כמבו לא דמקום [1] לי מצות אלא יש מצוה
מפורסם

גמ' שני דין בשעת סעודה ע' בית הלוי עה"ת סוף פרשת (צ"ו ואשם)
שלכבד כיון שכבר נחשב דאכילות הפת לצרך הטוב והמטיב אבל
שבר מומשו יא היין בכרכה ונוש שמשיא מסייני קלותנים דאבל לפרק
דבלל דרכת הטוב והמטיב קודם שתי ולכאי פשוטא לי דאבל לפרק
דמש המצוה

גמ' שם לפי שלא הי' מבירכון - ע' גמ' דרכות נ"ט; ולפרשיים יחמידו בדמאסף
אף באמרון טלר ומספק הי' מברך על כל א' שמצא משמח הוא - ואולי כונת
כו"ש הב"ח סוסי' כ"ט - דרכת שמחינו שמאה על שמחה לבו של כל
יכול לברך אימו שאינו נבאו, דבעי לברך דאינו מצא על לא אשה אלא בנו שמח
ומשנך לו יצאה

(1) [illegible]

גוף

רשב"ם אבל מברך שהכל - ק"ק הא מוכח מהכא דצ' המוציא צריכין ברכה ראשונה
והב' יינות מתוקים נ' דבש ולוש דמשקאות (1) דבשול הצריכין ברכה ואח"כ דבשול
המיקר וגלי דהרכבה ולא דבשו קיאב ונע' שהוא לברות ברכה מעין ג'
במבו הרבותא דכל מיני פת דבעיקר הוי במברכין ראשונה ונע' דבא לברות
כל הבשול שמברכין עליהן מעין ג'

גמ' אלא יעל לשתות יין - אינו דין לא נפטר מברכת המוציא וברכת הגפן
לא הוי מברכין הצריכין ברכה ראשונה צ"ל כיון דבהוי חלק מסעודה
והסעודה לא נגמרה לכא צורך לברך ברכה אחרונה וע' דקצות
השולחן סי' נ"ב סק ה' שנסתפק שלו דאכלת פת וצריך ברכה ראשונה (2)
גמ' כשהן - והי' לו טורח לטלן ודו - ע' מ"א סי' קע"ט ס"ק ל' ד"ה משמע שה"ה
בכל שהסיח דעת מלאכול מסעודה לא נפטר משאירת ידיו

גמ' שם שמא ישנו מלהגיע עד שיעקרו - ע' תו' ד"ה מאיר על אות ס' קל"ח
שגמרו במגדל אידא בפת לא חיישינן לכל, ומתני' מיירי ק"ב דדבשול שאין טעונין
ברכה ראשונה חיישינן וכו' בפשטא בשמא ישבה נגלה אלו שאיני מקום חשש
היסח הדעת ואידך בפת בלו הוי היסח הדעת מפני שנם מיקר הדין צריך
ברכה ראשונה ויוצא נם ולהכי כשעמד ואינו משפך לא הסיח דעתו כלל אלא
אדעתא דלחזור לסעודה עומד או דמקום אחר או לאמר למקום זה רק
ל"ג שמא ישבה כיון בתגלה עד סוף אך לחזור לסעודת דעתו (ולפי דבריו
אפשר שיתיישב קצת דברי הרשב"ם ק' ד"ה יצי יין שעקרו ממקומן בשביל היסח
הדעת, והדל קי"א הנ"ל ורי אמר שצריך לו הסיח דעתו - דמצד עקירת
המקום הוי פעולה של היסח הדעת וכמ"ש הרשב"ם קא' - כגון שמיבאת
צו הא למר סעודה - ורי' ס"ל כיון דבפועל לא הסיח דעתו ל"ה היסח הדעת
ור"ח סובר כיון דהדין מחייבו להמשיך סעודתו ואינו מצב דחירתא
הפשית לגבי שם לא חשוב היסח הדעת.

גמ' שם - ע' משנ"ב דמשק (ק)-א - ד"ה שמא

סי' כ"ע

① שום ראשון כלום, שצריך ע"כ מלשון בשני

② אחרונים ויש שכתבו בשמו דין בפני חלק מספרים ונפטרה
דדרכו המאן של הספרים תשיגין אבלה ע"כ דהוי עדיין
באמצע הספרים משום דכשמוך לשם דהל' ד' דרכו
אחרונות לא מיגרר א' לצד תשמי עש

תמו

ק״א

(1) הכשר״ם חשוה דכל הולך בדרכין דמקומן - ועי׳ הגר״ח פאלאגי ני׳ בזה
לומר דבזה דרכה חשובה לשמפה בשם הנאכל גבי הדרכה והוי דרכה
זו מעשה אכילתו ושאר דרכה כלל הוי דרכה שפה. שלפי״ן לדרך
כשאוכל אשר לזו הוי זו אכילתו דפרטות ואפל בזבז מאוד דמקומו ע׳
לדוש קפ״ב שהבאי ניכר שמעדך לשי זו מפ טאמ שז

כשר״ם לקידוי ע׳ אשן המנה ס״ כלג מפ שאי זו קושיא הכשר״ם לשיטת הנאוני״ם

מה אהו ליג לשתות יין - מרהיטת לשון משמע בגרסינן לשתות
ותמוה דמשמע לו להעביר לשתות כיון שכל הדין הוא לענין
ה׳ מינים ונראה לומר שבוונתו שהסדר לשתות דרוב הפעמים
וכמו שסיימו האגל - ודפשוטו אפל שמותקין הו׳ תירות ועי׳ דתמ
הכ״פ שפכי גרס לי׳ ומקשה בא״כ לוי הוי משפטים שלד״ז ומחשל (2)
אגל השפן אין יבוו ולא רהב - עי׳ דמאל הכ״פ בכל אינו הדרכה כמוצאן
הוא משום עכפ טעם

מגל שם - אלא בפיך שפעין דרכמ״ל - אוה בפ״ל דשינוי מקום משפו
(4) מקום סמוכה ונשא הלה עוד חיוש לדרך על סמוכה בו ואפיר
זה להרתיי סמוכה אחרת ודהך ר״פ דרכמ״ל

(1) בבב כן א' נימא בשיטת הרשב"ץ דפסק היין שמפרט הבעלים הנאכלת
והנה כותל דבר לא פי' דפסק

(2) במירי הסמדה של פת - וסמדה של פת משכי על של היין - דמשום מין

(3) וכן הוא לשון הרשב"ץ וע' שו"ת קע"ח ס"ק ג'

גל'ז

קדי,

<u>רשי'מ להולצ'ק</u> - 7 עמ'

<u>ז'לק דריכן או דריהמז</u> - ה' גדל הנינן מפעל בא"מ לו פסיח בלתו מלשמה

דמעוקות המפרש והמהרש"א - ע' משנ"ב בלשונות דה' לכיצד משכחת (ב', ח, ד"ה וכו')

עוף וגבינה - ע' דרכי תשובה (סע"פ - ש"פ) ולפי אפי' בהכרח יו"ד איזו
שבהו מוכרח לפעמים משום שלא יבוא הבשר בגבלה

גמ' תניא ואילך במשנה פי' ר' טוה, ו', דבעל משום דשמעיתא
אירי שמעו למקומן ורבה פי' שאל לרשב"ם וכ"ה אירי שאוכל במקום
אחד ושמעו הרא"ש ועי"ג שיוצא ממקומו הוי גוש אכילתו וממילא
ה"ה חתן ה' צריך לברך אי לאו משום דמפני דשמעו הט"ז

רשב"ם ד"ה גבר והבשי מ"ד אמש דאין דרבמ"ל ומפסק - כמשנ' מנא
בסוכה דרבמ"ל עוקר השלחן וכמ"ש מהרש"א קד: ד"ה ולימסינן
באילה לר' יהודה כיון דמפסיקין וצריך עקירת שלחן צריך ד' כוסות
ונראה כאנדי ה'. ד"ה מפסיקין דעוקר השלחן קודם קידוש ועי' תוס'
קד:, ד"ה כגון - ומש"כ הרשב"ם כיון שהגיע זמן קידוש צריך לקדש
וגבולה - היינו משום דבעינן לטעום כמש"כ התוס' ק', ק"ד:

רש"י ד"ה ר' יוסי - אוכלין והולכין עד שיגיעו סמוכין וכמש"כ אוכלין
היינו מעמידי והולכין היינו ממשיכין ואיפכא הוי דברים משמעות
מפרש הולכין ואוכלין דהיינו ממשיכין ואוכלין דהיינו משמעות ממשך
אכילתו שהתחיל מעמי

(צ'ט)

<u>קי"ד.</u> לפי בעקבם והבם משמע דהרמב"ן יש לו איך נקרא קידום
דמקום סחבם כיון דבעינן ראשון הוי סחורה חז"ל ואי נוטל
ידו מ"ד אחרון לבורה דברי להתפלל ערבית ואי מתפלל
(1) דאמר שהוא דהרמב"ן יש לו משום קרי דמקום סחבם - שו"ר
בעצמאר דמאירי במשנה המ"ב מ"ד אחר דהרמב"ן ומשו"ה הוי דמקום
סחורה ומשום דין מרב ב' במתפלל קודם שמקבם ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ דכן משמע דגמרא הוצא דגם קי"ו ד"ה ראשון

(ט) וכ׳מ מתגל קד׳ן, ב׳ה ו(נימסינס)

(ג"מ)

קד:

גמ' שאין - כיון שבדר דרך על כוס דרכת המזון ע"ד אין הודר סי' סק"ה ומנהג שלנו שאל יהי' נראה כמברכין דפה"ג לצורך דרהמ"ז ולוו שתי דרכות

גמ' שם - ע' מהרש"א, רש"ש

גמ' מניחו - ע' מהרש"א

רשב"ם בא"ד ד' - לא יפתחנו לו מבי' כוסות - אינו מושן בפא צריך אותם לברכה לומר הקצם וכבר על הכוס שו"ר שפסק גמרון ע"ז דהמל וכמבו שהרשב"ם חולק על יסודם, ועי' לקמן קי"ב: ראוי שיעשה בן מלכים, ואם יאמר הבדלה על כוס ד' ג"כ נעשה בן מלכים

רשב"ם זה וכו'

אין אומרים ב' קדושות מ"ט לפי שאין עושין - כמבו הבו לימ מצות חבילות כמו שאין משקין ב' סוטות כאחת בפרק דושם ב' מצות באחת והכא הוו דבא"ב אם ע"י בפסו ע"י כוס אחת בושם לחבילות ע' רש"י דרכות מ"ט.

רשב"ם משרך - כב"ש - ע' דרכות נ"ג: בנשים אפוקי, יומא מאשפטין הבדלה לפה"ג ולתת הדרכות קבלנות נמפרו הרשב"ם סברת אחר

הפשם - אין לו - אולי בשם לבו נראה כמשוי - או בזמנו כבא לבדל המלות דעקרו שאין לו וצריך על הנרלה כמשוי - והמקשה הי' סבר שבבאי משות משנה אחת כתקונה

גמ' מניחו וקשה בלשון הנכנס - כמבו הר' נפיל פי' בפוי דרשת אחרית והוא טויה כתב ואם אין לו אלא כוס א' (ונמצא דאמצע סעודתו מקוי) מניחו עמד המזון (1)

רשב"ם רב קדושת היום עדיפא - כמבו אין בשבים דאי על היום (וכשיטת הרשב"ם) וכן הסברא שב' מקדים לבדר על דאי שבת ושנה יבדר על קדושת יו"ט משוהו כמשוי

(1) בבאמת מנין מאן בבב שאני ואל בבני דדא אתמיני ובמוש- והריטו
אושש בבלכנס דמגע כיגו דמו"ש דכל אופן (אינ לא אין לו אלא כנס א')
משבו

(גמ'א)

<u>שמעתא</u> – אי ס"ל כברייתא דבשבלה קא על השבת איש טלחא שור שבב דבשם

<u>אמר רב</u> – בשעת יוה"כ ל' שאלה ס' ס"א בשבתם איגו מציאת שעמם
יו"ל יום ראשון – ויש הזן, ול' בש"ו רש"י שפא

<u>אמר יקנ"ה</u> – כמבו' מפרש"י כרמב"ן משמע דס"ל כתו' ד"ה מאיר כל עלמא דמברכין הפסק
גם את השימוש של יין שמברכין אותו דהבדלה ממש"כ רש"י בפסחים ולכן
דבעינן לי' יין שרוצה להבדלה – והיינו דבעי' נ"ל שמשום הכי מברכין קודם
דהבדלה – ולפ"ז יקשה מדוע מברכין אותו דהבדלה ולא משום דאהבדלה
הוי הפסק ובעינן לברך את השתי' ואח"כ מפו הבדלה לברך קודם דהבדלה
ולא משום השימוש של היין – וכן ממה שסיים שאם יברך קודם
יצטרך לברך שנית – משמע שבלא"ה יש צורך לברך קודם גם
אלא כיון שיצטרך לברך שנית אמר משום זה דבעי המוציא כל
הברכה למעשה דהבדלה (ודק מש"כ התו' והשתא הכוס כמבו'
בגמ' ואזיל בפשטא) ובא מה שהקשו ד"ג דבעי הפסק אף זה מה
שהכוס קיים

(3)

תמ"ג

קנ: רשד"ם אסור לכו למישתי - אפי' בפשרא ס"ל באיסור דין השם במשקה דאו'
דנוטל המים מהן מונע מ"ל שרבות שקורא דרכה ולמן ה' יוקול לומו
שטען דרכה מותרין דבמו שדרכה המוציא אינו פוטר דפרך
ה"ה בזרהמ"ג לא יפטר ממין ז' ועל כרם הי' בן לו עפ"ר ממין
ז' - משא"כ הלאוה הא אינו נפטר דלא הוי בשפי' הדא"ל מחמת
הסעודה, ומש אפי' עפמ"ש דגבי' הרווחא בין סוגי ונפטר ע' דרהמ"ג (1)

קד: רש"י קידוש והבדלה בתפוה מש"ו קדושת יו"ט - וכ"כ הרשב"ם הו"ל הבשפי' משמע
שסתרו ההראשו ע' תי"ן פכ"ט הל' יב (3) מבל שבת וה"ה של בהבדלה
עיקרו על זמן ההוא לאחר שבת ולא על זמן הולד והבדלו כשיוצא
ויוצ"ב
הרי"ן של, וכשיוצא הספר המצות (2) (ד) מצוה קי"ה - ואולי בפרי"ן מפרש סוגין
כמו הממשכין המוצאי ע"ש - קדושא ואבדלתא ח"מ באי' צל"ג באי אלפני
שדתא מיום יומא טבא משא"כ דקידוש והבדלה בלוו הא דהא תלין כלן
תתי' בא"ת וקשה - ע' דא' חת"ס, והצל"ח

רשב"ם רב אמש ינק"ה ס"ל קדושת הוא עצימא - ע' בפמ שמוא' - וע'
דמרדכי שפורו בפין שפגיע הכאן לקדש מקדשין מ"ד וע' דמ"ר ס' רע"א
ס"ק א'

קנ"ג: תוס' ד"ה כיון - ע' דבר"י הרווחא - ודאוז ס' קל"ג הל' סעודה ורדית מאיר
דא' על דרכות מ"ח, ודריאור הלכה ריש ס' קע"ט משיא בשמ'
בו יש דא' לשעת הדרינו יונה דבפ לן ונדון לה הפסק דגבי' אכילה

(4) רשב"ם טעמו רב יקנה - ע' דרכה אברהם דיאור נפקי על שיטת רש"י ורשב"ם -
וביאר הרב צונדא קדין ע' בשי' אפי' בסוף תבא חמרא - היינו בסוף
תשובה כמעט אחד וכמו הרשב"ם לעיל ק"ד; ד"ה קידושא, וממילא לא
דעין ד' כוסות - ועל כרם הרשב"ם בשון בהבדלה הקמ' בטעמו בשם
דרהמ"ג אינו מושל מעבה אחריתי - א"כ שוב אפי' במצוה אחריתי
מחייב כוס אחריתי וע' בא"ש ס' כ"ב דפירקין

① מצאנו הראיה

② בברכתו הידיעה שהיא על חלק מכירת שדה ומתנת מטלטלי - ורפה
נזכיר דה מעלתו והבדלו משאר הימים הקודמים ממנו והמאוחרים אחריו

③ וכל ממשל לקיים קיום כל נר

④ בעלי סברא, בהכרח בדעת מופלגת הרמב"ם כיון שלפניו יהיו
לחזק עוד הספק

קי״ג

(גמ׳)

רשב״ם ק״ג אין - ולפ״ז לא ס״ל סברא דצריך לסמוך היין להבדלה - ומשו״ה
מקדימין היין משום חביב

רשב״ם ורבה - ממה שנהגו דמפסיקין בכרך ומקדימין הבדלה כשמואל

רשב״ם ק״ג אבל קדוש אפי׳ על הפת יכול לקדש פי׳ דאע״ג שמברכין ברישא
מקידוש לא איכפת לן מה שמברכים שמקדש רק אין כיון שסועד
מ״מ אחר הקידוש - והנה יש לו הפסק טובא רבה - הלא אומר דכוס
דשעת הבדלה וכמבו׳ דבו עיקר הבדלה על הכוס - ואדרבה
דשעת הקידוש אינו אומר הלחם - ומהרי״ט הכפות משמע דבשעת
הכוס ואכילת הפת משהו בקידוש על היין או פת ועיין מ״מ
לעיל ע״ש דה רשב״ם אף

רשב״ם גומא שגמא ההבדלה - פי׳ מפוק, פסטי׳ של הגמ׳ ועכ״ב מן צפור
הוי הפסק בין הפת להבדלה

רב״ה על המזון - ע׳ דרבא אבהו שבוע בכשמשיך סעודתו נתחייב בהבדלה
ומתוך שבחו נתחייב דהרמב״ם מתחלה באכילת לבית ראשון ויש דין אין
מוחרין אות בקדשו מבו״ר רשב״ם - אבל כמבו׳ לשון הרשב״ם למען דבעין
(1) בגמר סעודתו דהבנו מחייב בכיסא - דרבה״ת לשון משמע דבזה פליג הרמב״ם
ספק מינה לן - ע׳ דרבא אברהם כשיש ספק דתחלת הדרבה - כ״ב שלא
נודע שיקדל עד אין הבנה דסתמא אלו על מה שלפנינו

רב״ה דמוציא את הוא - דאכיבו רשב״ם

רב״ה צו בסעודת מתן רמ - ע׳ דהגה ואמר נהי שונה דה דברי רמ דרבנ

(1) ועכשיו דשעת גמר סעודתו קודם הבדלה - וכמבו' בפנים בפשיטות
דהבו אתלון אלהנא דבי' ובנו ס"ל שצריך להפסיק קודם הבדלה
ע' וגם קי"ז, ד"ה מניחו - וכמו שפי' דבקדוש אין הוא צריך
להפסיק והיינו בין השמשות הה' קודם הבדלה, ונמצא דפשוט
בגוונא דרהמ"ג לא קודם הבדלה

גאי״ד

קי״ט

ואישתו - יש לעי מאי קמ״ל - והוי אפי׳ באירי שאמרו דהוא הוליה ואח״כ
שהיה חולה עליו תיכף הבדלה מה שהוא משום בס״ל דהרמב״ם טעמא כמש״כ ע״ד ①
אבל מלשון הרשב״ם שאמר סוגיא שהיא דיוק, ולשון המגיד שהוא אפשר
קמא של קידוש - לא הכי

רבה אמרא לזמן כמו שאין מושן - כמשו׳ קונה שאי נפרש שצריך דהפי׳
קדש דהרמב״ם וכמו שהקשו המגלה קל״ו; קנ״ב

גמ׳ לא והוו מפרשין - ע׳ ס״י קכ״ב סע׳ ה׳ ובמג״א ס״ק י״ב - והנה הוי אפי׳
בכהנים ישעשיהו דרבות כאן בבונה בשומע כהנים חשיב כהספק ומי
דבל׳ה של בלשונות אם מסופק אם בירך לבד או לגמרי במשני להוציאו
בנמשך בברכה לגמרי עם נמצא בלא׳ לא׳ אבל יוצא לו המט
אמר לו לכוון לצאת דברכת המשך (אם עו שיצא), משוי אלו
דהדיבוה הבו שהלא כמבואר אם יצא לו) - ואולי פשטות המשמע
שאינו מן הראוי לכוון לצאת דברכה אם יצא לו (אם כי
לומ׳ בשרכה להלכה) ונצלה מזה חשש משרבת אשכבה
באין אבל מכוון שברכה יפטור רק מה שיצא דובאי
שיאכל

① [illegible]

[illegible]

צמ"ה

ע' לעיל ומ"ג

רשב"ם אסור - אלמא והכי נהיגין - כמבו' כונתו כאן למש בפסחים טעמא
דבפה לן ונדקן הא משום דתנו בפסחים - וגבו משנ' אלמא דרהמ"ג
אסורו בטעמו, וצריך לומר ולהקן שאם דרהמ"ג היינו כמש הגו'
למה קל יקנה והכי נהיגין ואין משגיחין דהבל קודם

רשב"ם שם ואיכא בשמעתין מהכא - פי' ג"ס הגה"ה פאמ"ש ע"י בסמוך ע"מ
ב-גן הכי אמרן בעניין לא כסי בעצם משהו עד אותו ענין
שגורת כוס של ברכה ואז מדקדק ממין גם הא כל מה ששתה
וכ"מ מפרא"ש ס"י ומש שכ"א מהני"ן עד לאחר דרהמ"ג ע' דמפרשא
ופי' ג"ס כונתו שצריך לברך על היין שלאחריו בעצמו

רשב"ם הוי יתוי - דסחבא בפול ב"ע דבונתו וע' דרכות מ"ד: במשנה
שם בפה בדיק על היין מלפני המזון פוטר את היין שלאחר המזון בפן
בעצא דשתות בפרוט סמבנו על היין - ויש לו אי הכא אירי מין
(1)
שבירך המזון, ומפרש ושין מה צטכו ונכא משום שלו דבו אלו דברב
גם לאחר המזון

רשב"ם כגלמ"ד דירך אין שבירך המזון - יש לו בבואה לשנות אינו
פוטר לשתות

מ"ן רב אשי - ע' רש"ש - וע' דבא"ש במיחש כמקום סמוכה בשמין לחם
שמוניו אלו בשני הכוס

מר בטבתי, רב אשי - יש לו מי הוי המזמן בא' דירך וא' לא דירך

הא מנחה שבקא - ע' מא רח"ב סק ב' - ור' ר. מאסקא[illegible] המו בגמוצאי יוה"כ
באי"ג לן נר ששבת שש לא מבדלין אאדוקה וראי להגהות מרדכי
וע' דנשען [illegible] ב"ן ר'או אות כ"ב שמשא משאת בנפשי בשמן אשוקה אולי (2)

אלפי רחל

(1) ויש דעות בארגון המנין פוסק ו׳ רבנים

(2) מסקנות הפוסקים של מכ

(גמ')

<u>גמ' עינינו</u> - דייקנו עצמם אסורים להסתכל אפי' דהוי כבכתיב אל תפנו אל האלילים ושמא דצורתא דצנעא דשקל לראות דה אסור ל"ש דה דפנים ושאר הפיטלאו שדת קמ"ט. אל תתבוננו למה שעשו ועשה וגם מחלל דרכו שאין כאן להסתכל ואלו דמיושב השי"ת. כדי להכיר נפלאותו - כי אראה שמיך מעשה אצבעותיך

דנשק אומו אחת - אולי משום גודל צפירותו[1] ואז הי' צריך להבדיר ההבדל בין אור לחשך וישראל לעמים - ולדידן כדי להכיר ההבדל מש"אין צורך הבדלים

<u>אבא בשר</u> - ע' דהגרי"ז הורוויץ

<u>רבה מקדש ישראל</u> - שיטא תמימה על רמב"ם - כמשל שעשו הזמן לאחר ג' ימי דחשיבת, והנה משב"ל קידוש אלו שבת אלא כמו דקדושת כל הדברים אלי דשבה - וכמו שאמרו בשמונה א' כמו שרה קודש ואמינא שבת, ואולי הוי דין יום השביעי ממין חגימם - בשבו רמזן ועשו רמזים

<u>גמ' מיתיבי</u> - כ' ט"ה, נ' בפרשה גם אלדגא בפי' כתשה דין אור לחשך גב, אבל מ"מ קשה קושיית הגמ' דהוי פחות מג'

<u>גמ' דין</u> שקדשו הקדה דמלתא ונתן לנו את השבת - הא דבי הוו בה' צורי של שבת בה דא להו ע' שקדשו דמלתא, וכמשל בהו נוסח ההרכה קידוש אשר קדשנו במצותיו - ושבת קדשו הנחילנו - ומי דהגמ' הכל בשקדש ישראל היינו שמקדשין שבתות ששומרין אותה ומשמרין אותה כמשל כנגד כמ"ש האור"ח הק' (ו, ג) מציאות השבת דמולם הוא קיומו שמשימין אותה כי אם אין מקיימין אין שבת ועי' שמקיים[2]

<u>כב"ה אפ</u> אין בשם אלוה - מרכה"ט ושאר משמע שהוצא שם לאוי אבל אין מעכבין בו - וכמש"כ כל המושג של הבדלה ל"ש כיון שנ"מ קדושה תמיד

(1) הכיר מאז ההבדל בין קודש לחול
(2) ושמע קדושתו ש שבת

(גמ')

אמטי' לי כלכלה דפרי - ע' המפרש הלאוה - בפ"ס לראות הישן מפני
כדי שאכלו

גמ' כן אלא שוא ושלה ע' בש"ס

בא"ד תימא שמעתי מפומי כמבו תינוק מנה חי נגעל במה שלא מגיד
הנפגה של אחר מפני ג"כ שמעתי מפומי בשפחותן בתשובות דקדוק
וכ' טיה. ני' המר בדבשין ג"כ אומצין מפומי שלי' יצחק אמש רש"ג
אדמו הישן שפבני עולא - כ' י' דרעב ני' המר במשמע במשום
לגמ בפיקוד אך לא הי' טוען עלי כיון ששלח שליח, והמדידה
נודע לאשין

גמ' חוץ ולא רפנתה השני - לשיטתו בהתיומם של הכנסה פוטרת

גמ' א"ל והרי הוא כמו לעצמם - פי' שאינה מדרכת הביון ברוצירה באשונה
של ה' נקבה - והוי דרכם נכרבת משרכת הביון

ה

גמ"ח

קד: רשב"ם אבל לא דמוכח יו"ט - ע' ממק דרכה ס"ב אות ב' ולכאורה
הרשב"ם סותר את קה. דשמע שם שסיום כהרשב"ם

קה. רש"י כשם שקובעת למעשר - אלמא מחשבה הוי חשובה סעודת שבת.
מהרש"א: לשון מוכח שאסור לטעום מסעודת שבת קודם קידוש
והנה ר' יהודה שסובר דצריך לעקירה שלאו דיאו הדבש קי'
שסובר דלא נעשה סעודת שבת בלי עקירה שלחן ואם קשה
משום דצריך להפסיק אכילת חול - ואפי' דלר' דצריך להפסיק
משום משום קידוש ואי לא סברה הגמ' דהיינו (וכמו קב"ה
משפשי הר"ן (על הרי"ף ב. ד"ה ומיהו קמ"ל טעות) שמוכיח מדברי ר'
יוסי שיש דין של הגמ' דהיינו ולא נמשך אשמעינן ס' רמא סק"ו
והגהות רע"א שם - ודאמת אליבא דר' יהודה אכילת אסור וטועמם
מותרת כאיסורו אל חול רק על סעודת שבת. וכמו שכתב
רש"י - והר"ן כאן לפי דבכן - ולפי מימרא דכך כשם שבת
קובעת למעשר לאסור אכילת אפילו רק קודם לקידוש שאסור
לטעום וכמו דבעא אליבא דכך - ודאמר רב הונא הלכה ופליג
על ר' יוסי ור' יהודה מ"מ שמוא' קי' שאינו פוסק מפת
פי' הרשב"ם דכבר רק משום חומרא דעלמא
① עיין ר' יעקב נ"י התוס' ד"ה דהא בטעימה אסור לפני קידוש
כמו שנראה משום דיש לו חשיבות קידוש וכמו עיקר מימכא
דהא בטעימה אסור משום דבעינן קידוש ומזה הוכיח רש"י דבעינן
כסעודת שבת. (ועפ"ז אפי' קושית רע"א - כוונה דבעינן
לגבי חלק דין קידוש ליכא רק משום דבעינן טעימה דקודם)
ורש"י התוס' ד"ה קידוש דאימר אכילה משהו כסעודה
אחרת והיינו דבעי מקום למען דבעינן עקירת שלחן אינו
בעינן סעודת שבת

① אבל יש לנו לעיין מצוה טעימה אסור לפני הבדלה וע' שוע"ר
פרק ס' רצ"ט שאסור טעימה לפני הבדלה וטעמא דמילתא ע' משנ"ב
ס"ק ב' בשם פמ"ג ט' (אבל ע"פ אין זה כמו דאיסור טעימה הוא משום
דמשיך קדוש) וע' בלשון הרמב"ם פכ"ט ה"ה מהל' שבת דמשמע
קצת דטעימה אסורה דוקא לפני הבדלה ולא לפני קידוש
וע' בליקוטים - ולענין קדוש סוס"י רע"ג דפ"ג שלא דייק הכ"ל
קדושת השבת עדיין עליו הי' אפל דבזמן זה אסור לו
אכילה ודאי בטל דמשך קדוש והק' דמה"ט אסור לטעום
קודם הבדלה אבל ע' קדוש ע"ג סע"א שכתב דכיון דקדוש
בקדוש שבת ומשך השבת על קריאה אבל אם הי' יושב
ושותה קודם אכילה דבין להפסיק (ומשמע קצת דאז לו
נמשך השבת כיון דלא הי' קריאה ושוב יקשה מצוה טעימה
אסורה ודבלן דבשבי קדוש אינו מוסכם ע' קע"ז סנ"ו
כס"ג. שוב דרכתי אברהם שלפני דמש כן ומוכר מהבדלה
וע' דמשאת משה סי' קמ"ה ומש"כ של רבינו - והנה לפי דברינו אפי'
דטעימה אסור רק לפני קדוש דמשיך במוצ"ש שנוסכה קריאה
של שבת אם לפי הס"ג דבהבדלה קדושת ונעשה סעודת חול ממילא
נאסר לאכול קודם הבדלה דאמת אז רק אכילה אסורה ולא טעימה
וכמו מפרשים דה"ה רק אסור לאכול עד שיבדיל - שיציאת שבת
מוסכמת דאכילה - והנה כ"ז התוס' שיש איסור טעימה קודם שיבדיל
זהו איסור אחרת שיהא גרון שאינו משום לתא דאכילה - ונחלקו
אם מיד כלול דאיסור זה והתוס' הוסיף דמשום כבוד שבת
יש איסור זה (וע' ט"ה המ"ר משום כ"ז כיון כ"כ משום אסור לטעום כלום
קודם שיבדיל וע' רה"ג פו ה"ג מהל' תפילה אסור לטעום)

גזל והנ"מ ודקשי האיך עוד יוה"כ - עי' מהרש"א - י"ל דפי' משום נקט
ט"ז שאל לדינא דשבת - ועי' דהעבות גזל הכ"פ בשבת הוא אלא כפתני'
נראה מ"מ אופן סותר המפסקת לאותם המנהג - והרי מ"מ
כגון דרך הקבוע שיש איסורים, ואולי עוד יוה"כ הוי כו"ש ואסור
לשמור רגלן יכולין הכניסה וכו'

רשב"ם כאן - ולא קי"ל כר"א - א"נ ס"ל כהמוא ר"א שינוין דאפשר ועי' המ"ן הי'
כבוקן אש, ועי' כבר אפשר בגין כניסה הוי כשוק

(1) וכן כאן דגול רב יקיר [illegible]

[illegible]

[illegible]

(גג)

ק"ה,

רצ"ה ומי אמשינן - אי דרכם יש לו מהו הגרימתו בשבכם, ול' הדרכה אברהם שאמר שפלק חינן משין רשותה הקבעת שמת - ומחשל בצאנם קובץ אבילה

רצ"ה עיולי יומא - לינקטו עילוון הייא (מהרה)

(3) רצ"ה אפוקי יומא - עלה משמע דמאי עלה יש הלכה של מלבם הבאו לעסק - ואולי

רצ"ה וסבענו - לפי כשאן הוי הוספה שמוכח ששמועותיו נכוחות בפא מסבבן לפני הבותין - וכמשה הפי הסף שנקט לעמו מקלבע א' לוחר כדי להורות ועבוע

בה כיון בפו רק מקלבע א' וגו' כיון להורות הי' יכל להפו

רצ"ה ושמ - מתמלת בארו משמע דלו אבפג לן אל אתם יטרח, ושוב משמע בפה מפן, רק הביאתו כמבו בלפין שיטתו קאי על המשך לתפילה - והנה משי יבאו כולם

(1) משמע גם בהשגה הוי חלק עקרי מהבדלה וכמוש לעיל קאי - והנה מס שס"ו והרהמ"ב

רשב"ם לידוק על ל' בענין - משמע כהביא מאיר דבאמת יש לבסף להפרין אל כל שתי אגר

(2) שכבר הומר רצה הביא מאיר דהל' מילה - ויש לעי הפק מפרשין הקה דרכה נ"ו, ונה

עגל שמ וכן מוכח דמשפש שנת"ט - ע' ילקוט שמני קפיטל ג'

רצ"ה ושמ טלא משבן עד למחש קובץ אבילה בה מתוה מגוב אין הבדלה בכל קובץ המזון ע' בא"ש

עגל שמ מכוס שיש בו רביעית - אולי כוונת במחקר הבין לפין לשתות הכוס א' רביעית ומשני רק משין רובו כבולו - אבל ע' ריה"ל רמא סי' י"ג שמשיו מפשק התייר בדצה קטן אל מבו לטעמין דיבי כמות משעו רביעית, גם סי' בשתם שני משנה (6) והר"ל מספפק בשיעור רוב כוס - ואליבא דפסק האחרונים כמבו דין בשיעור שני משנה משיעור חשוב

עגל שמ - ע' סי' רמא סי' י"א ורמא סק כ"ב, ורמתלת השגל שם

(1) בשרגא ויתום – כמש"כ כוונתו באות שאנ"ב לשמוע. אבל משמע איפו לשון ובזין
עם באו"ח דס׳ כ"א ס"ק י"ג משמע מן המהדורא שיטתו כולם
(2) אוש עם המשך פרק שלמין – דבוק הוא הוי דרך קטן
(3) במאמרין ק"ד לאמר סוגיא חיל בדם אינו נאמן
(4) שאין לפני איש משלם ואפי׳ בשרגא ישמע שגם הינו בביון שנזכרין ע׳ ישמעאל
ס"ב שיפה דר תורא כמותו (444) ומשית מאי׳ משמע הוי מילה בדרי דתימא שאו בקנין לחיות (44)
(5) ועש שלפני שתי הגמ׳ הוא שאו נימא כרואה
(44) ועם דורבי׳ אמר שאו בקנין לאותן ~~דאין נימא בשמע בעיני לך אמרו~~
~~הוא בקנין גם~~ – וע"ע בשו"ע הרב ק"ג סע׳ ד׳ כל בשם הטעם כוס
לא כי באמירת הכוס לקדוש דשבת אמירה אותו בשם שנים אינו מוכ
כלל דבדיעבד אלא עיקר מה שמלמד כוס הוא לשמוע ממנו אחד
אמירת אותו בשם שלפני אותו אומרם כאן שירה הלאומית על הין
שמוסכין על המנהג שהוא שתיית המנהג אלו כאן תחלה לאומית
שירה על שתיית היין ואין שתי תשובה למה שירה אא"כ שאינם שוחו הראוי
לישב בזמנו של אחד – שהוי שתי לא הנהגה ודמות ממנו גם שאו ק"ל
שלמות הכוס כלל
(6) וכב בשו"ע הרב ק"ג את ס׳ שישמור מלא לעולם הוא דבל אשו לפי מה שהוא – וקטן לפי
קטנו
(4444) ועי׳ שו"ע הרב (ק"ג, 3) אנפי שבתינוק אינו מחוייב דבשם אין דרך כלום לפי שבח
על המשנה שזה חל האיש כלל שלא חיובו אלו לומר שירה על היין שישתה
ממני אינם אבל מישראל שהוא שתי שהוא תשובה הגינה לו (וצ"ע יש לחלוק ע׳
נפה"ח שער א׳ פ"ג (18 בהגה) הובא מרן הקדוש – דוגמת ותשובה המשכן
והמקדש וכל כלין – וד׳ חלילואה ז"א. ואח"כ דרכי הכהנים לנסך מן על מזבח ימים
ארונו של צ"א יין אלהים אישו אקרא ועי׳ דרשו לשון אשה – שעל – במלת תמה
באמרו נעשה כמצוות הלא כה בשמי כאש נאם ה׳ ותמה פעולת על
השאין (עי׳ מפרשא)

(1) תנא

ק"ה: גמ' ש"מ - מהא דהא משמע קצת דבכה"ג מותר להמשיך אכילתו, ונחלו דקשה ר' נ'
לגמ' רבוי דצריך להפסיק - (1) והנה אי צריך להפסיק מהו החידוש
שעבר רשות הא אני אומר אלו משפך מיד דרבה - וא' ר' נ'
דנה ונפה שמעתי ... דרבה ואינו משבל מיד חסר ד'
חידא שעבר רשות (2) (ובפשטי שו"ע הרב ס' רצ"א את ט' דעיקר
שעבר הבדלה סמוך לצאת נש) אבל לפ"ז אין הפשט מאורייתא
דבעינן לו ד' כוסות משמע שצריך להבדיל קודם דרבא ועל
דין חידות אז לפי האמת להבדיל דמתני אב קשה משמע
לא חידא שעבר רשות רק כשיש לו כוס א'

גמ' הכי נמי - ומכאן יש להוכיח ויש לו היאך נישה כוסות המבדיל
כוס של הבדלה - ולכאורה צ"ל היאך מפרשין דינא דשומע כאן דא?
ויוצאין דקידוש של המקדש היאך מצה כוס המזון כוס של קידוש (5)
עמ' ס' רע"א סק ג' אות ד' ובדה"ל ד"ה דאיפש מה שתמיה
מרע"א ועי' דמא ס' רע"א סק ל"ב ובמחה"ש ש"ח - ועל המא
(6) כיון שקדש על היין וטעם אע"פ שלא טעם מאוצר הכוס יצא דבעא כשיש כוסות
קו: אגל מקדש אריפתא - ומ' הא' קידוש הפסק - מרה יש לשון משמע שלא אמש
ויכולו (ד) והקידוש הוא דלא הפסק - אבל מפרשין משמע שאמש ויכולו
ע' ד"ה דבחידוא ועי' רבינו אשר שלבש למש דגבל כיון דלא הוי אלא
קריאת פסוקים לא הוי היסח הדעת

קז. רשב"ן שמות מינה דבפשיטא דבעין דאין יין אחר דמיו - משמע ויבדל כו' - עי' רשב"ן קו:
ד"ה דבחידא - ומי שאין לו כוסות די לו הבדלה דתפלה - ובמש"ב ד"ה דבא רגול
דרבנן. ע"ה ד"ה מניחו - שיהי' לו כוס למחר - או מאחר עד הי' - ע' הגאון
סודר דבעין למחר יהי' לו יין חשוב כא"ה יהי' יש לו יין מונח (ואפי' שסגור
דין ראשון חשוב כמוצאי ש"ק (ע' כן היינו דסוגיא טעו משבל כלהון
כולן) ואסור לו לאכול וגם המבדיל דתפלה צריך להבדיל על הכוס, ולשנא [illegible]

(1) ע' מהרש"א ,רש"ש ועכ"פ אדרבא במהרש"א ק' קשה מפני החידוש מ"מ
דשאנא בפשטא מותר שלא לגמרה אפי' דיש לו ב' כוסות
שאני בקל הפסד בטול להדיא ועוד צ"ע ע"ש בב' בזמנין

(ב) ואולי באמת לשיטתו דרכות כאן צ"ע בל"ח של רמ"ן שתשכח דאות
שמור לשמור קדושה דאמר שמור - וצ"ע דר"ש שאין כאיל כאילו כ"א
קדוש על כוסו.

(ג) אמרינן לפני המסורין א"ב לשתות משום המקדש א"כ הוי עצמו וכ'
בה הכוס אחד ובמתקדש בהל' בזמן האור בזמן שמור ממנו נחשב
(66)
כאילו אמרו קידוש על כוסות אחד וה"ש שאה"נ המגן הי' אם היו כוסותם
פגומים

(66) וכן הלא לשון הרא"ש שאנו חוששין כאילו כא קדש על כוסן

(ד) ואולי זה מקור לדבריהם ק', צ"ע בכרכרהו בריבה לא מלאנו על הכוס - והנה
כוונת האגל של שכימו ולא ניתקן על הכוס אלא להוציאן דבינו ובז"ג משמע
קצת כלפי האמת יש תקנה על הכוס - ואולי אין זה מנהג, ובי טוב, החדר
באמרינן ונשנה מותר להעיד על כוסו דאין שמחה - במשמע שיש
ענין להעיד פה גם על הכוס ואולי בזמן שיטת המשנה

מ״ב

קה:

<u>גמ׳ ושמ</u> - אפי׳ אמשפו, משפך - והנה לשמש הרשב״א דרכות נ״ב.
בסדרת ראש הוא כבי שו׳ שנ״ית משי׳ ושהות - יש די תי׳ פצול
באפי׳ דפתות משריות ואול שימר מלא לומיו סגי לשהות
וזהו הוי ול״כ בפתל מפרש שכל לשהות - ומה שסיימו שאין לו אלא אי
ד׳ מפרש״א - וכמשו׳ בפתי׳ הני׳ שמורש לשהות ארוך שלו יהא לו כוס
מלו לדרהמ״ג וכמובן ב״מ מפרש״א דרכות נ״י ב״ה תשי שיומ שפר דמש

תוס' קפיד ומיהו - יש לה לפרש דבש"ס ק"ה: דאמרינן תרתי מבטלא חדא(?)
דאמרינן שיקדש על היין ואח"כ יקדש על כיסנין(?) ולפיכך הכוס לומר
ויהי לו קידוש של יום, וכבוד יום - ואח"כ ה"נ אמרינן שהדמיון(?)
על הכוס עדיף מאכילה קודם הבדלה ויורק על כוס שאינו פגום)

תוס' זכרהו אלא להוציא בניו - יש לה אין הנ"מ שאינו תפלה משום דא
כמתפללו, והיינו לא הנ"מ משום לפי להוציאן - ואולי דלידו חיוב חינוך
על מצוות דבשו רשות - וכמ"ש קצת ממה שהיו קטנים או נשים וחייבין בתפלה
שוב דבאמת אין חיוב ויכולו מחויבי תפלה רק קידוש דתפלה, ודוקא אומרי אמן ①
תוס' שם ומצ - ע' גרי"ז הגרע"ק(?)

רש"י ואח"כ קידוש גדול ע' גרי"ז החרוץ(?) ודבש"ס והנה לשון הרשב"ם כמוכן
משמע כהנ"ל - ומ סי' מ"ו סע' ד' שאין דרכו להניחן לעולם כח וע' ביאור
הגר"א ענין מקור הלשון(?)

תוס' קפ"ד - ומיהו ע' נתיב חיים על המג"א סי' ס' כ"ד במשמע מינה דבעינן
דלולי דפשיטא לא פליג ונפל דלידו חסרון דפגום

בש"ס קה: דבשר שמן הרוב(?) סי' קנ"ד סע' ד' מתני' חכמים הל' שירה הנאמרת
על היין יסדו ואמו אבל דרכה היין שהוא מקור שירה המיוחדת לזה(?)

רש"י קמלא(?)
הא כן עינו דבשו - דאמלת הדבש מסתכל מה יהא דטופה - וכמ"ש הדין שיורד
להתפכר לו - ומנע מלשתות בשבת דאולי יהי' חולה הא ע"ז רמז דבשו.
פתיגות לכבוד התורה(?)

כד"ה
אמר ר' - לחלק דין מצה שאם למצה הל' - יש לה מדרכות מש, דרק על היין קודם(?)
ופרש' ניהגין הוו לפניו קודם אכילתם כוס יין לשתות - והנה דאמו הרי"ף דבשו אומ"ת(?)
כל השבוע לומר דרכה הוונ' - וכמש"ל לא כן

(1) אמר תפלה אב אבל שלא הגיע לגיל חינוך תפלה אבל מה מתנגדים דוקא
(הגיע, כנה)
וכמו מש״כ רש״י הס בהגיע לחינוך דקידוש שהגיעו לזמן לשמור המצוות
שאוחזים על הכוסות כגון שהן יודעין מקדשת יום, ועי׳ משנ״ב אות דטנה
בהגיל תנ״א אות (ד)

תנ"ג

קו.

אלו הנה - בעקבי המוצא - כמעט כוונה בלא נתפס של דרכם להוציא עד שיאכל
הוא בלא דין בן עדות - ולדעתי מיאן כאן משמעותו בעקב הדרכה הפנים לומ

(גנ״ו)

ק״ו:

גמ׳ מקדש וכו׳ - יש מפרשים דרבא אורחיה, וכוונתו כמה דבאין לומר
בא׳ הרי הפסק שיש לה בהבדלה מתחיל דרבא המוצאי

גמ׳ שם כבאושפיזא לחד - דהיינו א׳ ניחא דנקטו כסעודה שבת משתמש
(ושוה דבעי לקדש) ולא נקט כסעודה חול משתמש רק המשמש
של סעודה שבת כמשמע׳ אינו מוכח שיש חיוב דהבדלה מקידוש, וכמשמע׳
דבגמ׳ מפרשין דבאושפיזא קידוש עושה איסור לאכול ולא חיוב הבדלה

גמ׳ שם כיון שמשנה לסעוד סעוד - ולהאורח לפי׳ הגי׳ לסי׳ דלישנא (2)
משנה לסעוד סעודה חול, וגם לפי׳ מוצ״ש ליכא טפי יו׳ הבדלה על הכוס
ומסוף בשיטה דבהבדלה אין ענין לפי מעשה דבעי סדרא דמפטיק

גמ׳ הר״ב ומקדש כדי לשתות חמשה ואין דעתו לאכול

גמ׳ שם אבי יקנהו על הפת - אינו מאן בשקלא הי׳ רב ק״ד דנידרו ד׳ כוסות דפליא
משנה דבר ה״ב משמע א״י לקדש על הפת להבדיל על השכר (1)
תוס׳ ד״ה - יש מפרשים וכו׳ ראה אות רעא סי׳ ג׳, ורבינו גם אותו דלפי׳
דיוק משנת קידוש לא קיום אלא מה טעמא של כוס של קידוש
אינו מושו מקדש

גמ׳ מקדש ואח״כ לפרוס נמלך - לשון הגמ׳ אינו משמע כך - וכו׳ ט״ב נ׳
בשם באור מפרשין דכתב זימון בשעירא של ריפתא מקדש אריפתא - דפשיטא
לה עיקרא הי׳ זימון דקדש אריפתא בלפרוס נמלך

תוס׳ שם - משמע שאין מקדשין על הפת - כמשמע׳ הראי׳ הנו אלא בשמא׳ שמקדשין
דהיינו משום האומרין - וכיון שאומרין של משמע אי לקדש על הפת
אלא אמרא כשם - מפ״א שיש פת דהיינו - ודבלל אומרין דריגא

(1) והנה כוונת המהרש"א אפי' לפי מה שכתבנו דהיכא שאמרה בגוף העד
קודם קידוש כיון שעשה אמר לו לקדש זה להושיט אצלה דלוקח
א"כ שפיר הקשה המהרש"א דאפי' שאינו מקדש זה לשמה אלא מה הוי וכל
לשמה יין כשהוא בא אל ביתה אי אלו משום דאין ידי יין לה וכו'
(2) ומה שהקשה לקמן דמוכיח ליה אי מעכבין אל הפת מתנה דמסתבר פשיטא
אין מעכבין

גנ״ז

ולפי״ז אינו מחוי׳ לענ״ז בשני הברכות. מיימוניות פכ״ט מה׳ שבת אות ס׳ שכתב בשם רבינו שמחה דלא אמרי׳ אלא בקידוש שעושין דהבדלה להוציא אורחים וכו׳ - ולפיכך היכא שאין יין אלא לקדש דהבדלה בדאיך יקדש על הפת הלא אין שם אלא שיטה בין עוה״ל לאותו הדרך דהבדלה - במשמע בשלהן בשם יש כאן ועי׳ משנ״ב אות ב׳ בשמו אינו מחוי׳ לענ״ז בשם מפשטות הלכותיו ומה ומפו׳ כוונת ולהבדיל דהבדלה וצ״ע

<u>תוס׳ שם</u> נראה דהבדלה טפלה לה - אלא יש להבין מה משנ״ב קו״ב: קידוש והבדלה הבא מלמד בשמשין קדושת היום (לענ׳ שם ימים טובים) ומזכירין קדושת קדושת לענ׳ שבת

<u>תוס׳ איכא בינייהו</u> - שבאמת מחוי׳ - עי׳ בשם ספר ... ז׳ בה ומש שלפני משמע שאינו מתכוין,

<u>תוס׳ ט״ל</u> ד׳ מה שכתב - וכתב שאמת משום דלך בפני אחד שמא הוא בטלת אינו מקדש

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(5) (תנ"ח) קז:

המשך מדף (תנ"א)

אחרינא סודר בעכ"פ אמימר האמר והחשיב יין א' כבל א' ובפו משכ' הסוגיין בפוך היינו בעכ"פ לדל א' צריך להבדיל כיון שהי' לו כוס יין א' — הרשב"ם לעיל איירי שלא יהי' לו כוס הבדלה ממילא יוצא בתפלה

הרשב"ם של - בפשטות כיון שאין יין אחר - אלו נחלקו ר' תירוצין דקדש של חמש מדינה - לר' סודר באפי' משקה שאינו משכר מפני ונפו תי' בעמן וצ"ל שמי' ולישנא נמ סודר באמון בעבי משקה המשכר שאין יין אחר (2) ועי' לישנא (1) בפ' סכ"ט הל"ט מהל' שבת שינה שכר ודקדוקת אחרהי - ונפו פשטא בסוגי דין גרוע (שכר) מאלא ידבו כלל - ועי' הרשב"א ורבינו דעם שפי' סוגין אחר

אמר רב יוסף אבור דבריו אמר רבא - כמוהו לא איירי למתן קידוש רק הבדלה למתן שבת שכר בפוי בשם גרוע והורא דסוגין ללמוד מנה בפ"ש שאפשר לקדש או להבדיל עליו ודוק - ועי' אות ח"א הל' ע"ש ס"י כ"ה בפנים בעשא רשב"ם שלהי

קז: רשב"ם סוס - באפי' ר' יוסי - הנה משכ' הרשב"ם מוכח מסוגיא שבעומש הא מטא לה זמן אימרא אבל נפו תי' קבלו מאז שלא נאמשה פי' תרא בפתחי דהיום אם יודע שימשך הסעודה לזמן איסור עכ"ל

קח. רש"י ד' כוסות - ע' הקדמי יש"ר על המפרשים לזי אות ד' ואולי אפשר במחלקות הפוסקים דדרבנות פו משמע בפשי ס"מ בפשפוקין לכל מה שבזמן גרמא ולפ"ז קשה משום בעין למאי שכן הן דאורייתא (4) - ואפי' בע' הכוונת תמה פרק בא כלן שמביא בגמ' שאמר ד' כוסות תשעה ושמונה דפסוקים לפי במשנה אפשרו קמ"ל - ומשה טין פי' רשו המקור של ד' כוסות טעם דקדוקי עכ"ל

(1) הנה עם כל אלה בשו״ע והגמ״ב כשט

(2) ודו״ק כעת אעפ״י שאינו יין - והנה ע׳ מג״א לעיל ד״ה חמר אין יין אחר דמר
משמע בא״ר דשם המשנה - וממשנה אפי׳ מ״מ לא איכא חמר מדינה
משמע דלא דמי משנה המשנה - וכעת אין יש להכניס אלו הדברים
דבשו״ע הנ״ל שסתם מאד

(3) וכדר הקשה דמאי ר״ח כן מסיעין ומתקנה שדא כ״ג, ואפי׳ בשנה ס״ג
כיון דיסודו (דאורי׳) הוא על פי של מועדם, ונשים שאין רק מועדם נ״נ
ורי׳ בשמע גילוי בתכונות בתבואות הי׳ גב״ע על הקבלה - וכן אפי׳ הרב
באו״ח שסיים הנשים בנאלה - אך דיבוב הי׳ הכל ע״פ הקבלה ובתלמוד וה
ויש להוסיף בזה דהקבלה על פי של משנה (לו) בגדר שתית הד׳ כוסות
הגאון שנשאלו בעת וזה המשנה הי׳ פרדה אותיות הערך
ובפו המכוון דנשים שאין מוזן דבשעת אלו הם ע״פ הקבלה

(גט״ן)

רד״ה מפני לקדושי - ע' רש״ש וחידושי וקרני, ראה - והנה לשמ״ע פקקני
ראו בפרשה איזה דהמש משנה א״כ יקשה בכ״מ ס״ל באין משנין מ״ל ②
מייסן ומשי - ע' רשב״ם ורמ״ה - והנה לשון משי״ס לאין קידוש אלא בכה״ג אינו ①
חושן כהנ״צ - ע' רברבו ל״ו, קמחא בשערה המוליך וקשה לדוקיאני שלו לשקף אל
(וכמו שכתבו המיל)
צבי ושמ - כשנ' יותר קשה אי עסיקן אמיש פרק - ואמיש רלבב ס״ל בחוקה כל היום

רשב״ם תיבות שקיותה שלו יוכל לקנות יין - מרהיטת בעבין משמע שבלו קלם
יין שם לו יוכל לקנות - משמע בא״ר שיש יין דמר

רד״ה משנה אשיבשא - ע' ברש״י שס״ל לרשב״ם שמשנין דמשי, ודאמר י' תבות
בשיעור תה״ר רמש שהי' משתכר בו

רב אושעי׳ כ״ה - פי' בכ״פ אושעא לבר

אגב אין ונקט שעשו רמ רב״ית ע' בע״ש מה שמשיא משמע״ב מ״ל
הרמ פ״ב הל״ ט משל אומ

① קמ"ל כיון דאית לי' הנאה מיני' - ואפי' בלאו דרכו הנאתן
כיון דאית ביה הנאה לבטל אסור ליהנות אף דרכה אלא הוא מל
להרשיע במאי דעבד סוגה לדי, ואימא היינו דשפי דשפי נינהו
ומיירי את הדין דאז חנין
② הא דתנן משנה והיינו הרבה דנין מה ינוקא ומה קשיא אזי, ועי' בגמ'
שפאי'ש משנה שפשוט משנה באיר דתנן משנה

ג"ס

רצ"ב מנחה גדולה - מה שתלוי דתמיד - והוי ח"ש סמוך לשחיטת התמיד
אולי בזמן רק לאחר הזמן במנחה גדולה - בתפלת כמנז גמ"ג ותקן
ודע"פ שאל להיות דלוש את ~~הקריבה~~ שחטו את התמיד - אם כמצב
עיקר איסור אכילה נראה ממה באנו דבשלמא הוי ג"כ זמן שחיטת הפסח
וכמ"ש מגא ה. בד"ה לא, וכ"כ רח' ר"ז בהאי זמן שחיטת הפסח

משנ"ב (ח' ט') ושם משמע קצת שיש חומר דתמ"ב

יש לומר לשיטת הפרמ"ג, שלא גזרו על דיחוי מלאכת ערב פסח - משום איסור אכילה
מחשש דיחוי מלאכת פסח

(צב א')

רד"ה או והפסק אחרון מיד - וכשר נשחט הפסח - צ"ע דהיו ג' כתות
ובה"ל הדברים משמע דגמר הפסחים כשנשחטו דכתב הכשנה

רד"ה רדאי - ויאמתם ולו יאכל - קשה משמע דצריך להמתין או ימשך
סעודה קטנה או יאכל פירות

תד"ה עשו בתיאה - ע"ש - ואולי אבל במש"כ הכשי"ש ד"ה סוף ובמתני'
לאבן אחר זמן איסרו בו ואסור - כוונה דבאמת לא אסרו אלא
הגמרא אכילה ולא הושבת אכילה ודעת הגמרא אין בזה
להמשיך (כיון שמ"מ יהי' קלקול דאכילת מצה) נתנו לו דין מתני'
וגא דרינב כיון שלא קלקל לא נתנו בו דין מתני'

רד"ה דירקא ושי שאינו משי"ע - משמע קצת שחולק על ר' אסי (וכן הנו דעת הר"ן)
ודעת הר' אינו חושש כלל ומשמע ר' יוחנן ואולי בפי' הבשן ס"ל דחולקין
אי יכול לאכול בשר במשי"ע א' עדיר ג"כ (וכמו שמבואר החפציל)

ונימו מצה טפי - ע' משל"כ דאי על מה דרכות כולם משנכין י'

(תוס׳ר)

רשב״ם ד״ה בנקטה כמוסיף ע׳ דרכה אורחין בכוסות הראשונות אינו
בגמ׳ נראה כמוסיף אבל משום מילה בעלמא הוא, ועי׳ בגרמ״פ
בכסף בשמן שיש סדר של גרירה [illegible] נראה כמוסיף כיון שאגב
הוא משום אחד - ומש״כ דאמרה ירושלמי ע׳ ביאור הגר״א ובמג״א ס״ק ח׳
בשם בלא מפסק מדין אם לא משום בלא בשם לשתות כ״כ
שיעור - אך מה שאני בשם משום יש מקום לחוש שיפסוק אי לאו
בגמ׳ ועי׳ לקמן תוס׳ ומש״כ רשב״ם

בשם מתנא - פי׳ בסוף ח׳רכות שייך רק להבדיל כהבדלה ומאי מן
הבדלות (כגון האור מן החושך) ועי׳ תוס׳ בשם ר׳ דתנאי בלא מעשים
הבדלות - ונחלקו הראשונים בעיקר סוגיא ~~[illegible]~~
~~של זמן [illegible] ע׳ דרכה אורחין [illegible] בשם הגר״ז פ״ב [illegible]~~
~~בשיטת הר״ן בשם [illegible] כו [illegible]~~

גמ׳ ר״ש לא ע׳ דעת מאורות בשם אור מיני תשמישא, ועי׳ מחלוקת הראשונים ע׳ מל״מ
כו משום כלי מעשה ה״ט בשם היא שמן, ה״נ (הקדחה) כל היום כל אותו היום
אסור דאורייתא ומשום מכה - ועי׳ גמ׳ דברים מלבד שפוי [illegible] קדמא

גמ׳ נימא - ע׳ בגו״ש

הגר״ז פ״ב ה״ג משום חום לשון הר״ן כשסובר דלה הכא בפרק [illegible]
ומוסיף - ואומר בשיטת הסוגיא דבעת אכילה כגון מלבד ושתיה
ב׳ כוסות ואחר אכילה ושתייה אף היכא דב׳ משמח - ומשאר בסוף בשם
מלבד רשב״ם שאכל ושתה - אבל בסתם קודם מלבד [illegible] אכילה הדגה
הרא״ש סוף בשם בין דקודם מלבד כ״כ, ועי׳ בינה בחמר ואוכל [illegible]

גפ"ג

קי"ז.

<u>מאי בעי</u> - ע' דרכה אהרן - בפינו היסירה נורע מפאי באיותא דפיק דכל בגר ובגר תיר אבל להביאת אע כאילו הוא דולמו יבא עתה משפרוד - שנא ואותו הוציא משם - לפיכך כשסוע אבן בפין גדול ולשמה והני מיבר

<u>אמר מאי</u> - ע' דרכה אשרהם - שני הראשון ס"ל כהר"ן - במצות הסדר להבות חירות אי עיקר מצוה בו ניכרת דמיקר הסדרבה ולכן לו סגי באו יהי דסתברה כל מאי אמנת ב' כוסות שמורין ג"כ על חירות ס"ג דב' כוסות הראשונות אי הבי ס"ל בגן מן ועל סדרבה מורין על חירות וסגי דנתיהן מקבלת הוראות חירות

אי הכי ס"ל בהסירה של מצה לו הוי מצוה למו בסדרבה אלו משום למו במצות מצה - ודבה יש לפלפל אי ס"ל כהבג"ש או כר"ן ומצוה בתם שמוסיפין כוס בבוי ג"כ דאפיקומן בו לפי משלך הכ

<u>תמי כולהו</u> ובי"ע - אם יגמור וישתם - ע' דרכה - אשרהם - וי"ל שמסתפקין אליבא דהלך הג' אם הוי תנאי באופן קיום המצוה, ושייך למשתו של דהיבור או בעי במן למצות הסירה וספר עדם, ואולי ספק פה הוא אי חוי לויכוחא כן משמע מפרג"ש (בעמא דליכא הוספה דלא קיל כוס ג' או בעי רק הידור (ואולי במוכח בס"ל בשין הידוש אוג שיעשר קיל גוף המצוה וע' אי' הגרי"ז הל' חנוכה פ"ג הל"א

והשתא באיותם - ע' דרך - ועי' ולא כ"א הל' י"א מע' מגילה שמשיא הרן בשמים המסופקות הול ספק של בשפיהם ונמצא פוטר רגיבל ורוצה ממנו רשעו. משבו מגילה לפיכך קורא דבשון ופוטר רשני - ותן ראשון במיתב שהוי המצוה לובו יקיימנה - ומגשה בספר דתקנ"ת - דבשונו יעקב הדגמים לקמשו. בפין לפאמיר רגיבל מאי רמגילה בשנת חמיל קימת

<u>מיסד אין לו מיסב לו</u> - ע' רכא"ש שמוכיח מנם בהם אבל דלגן היסירה לא יבגו

גט"ב

קנ"ו.

ועי' רמ' הפר"ש ב"נ ה"ל שכל חוט שמלבש בגדיו מבין מלמטה
הסירה בארץ אם כנ"ת מלפ כשמא מיד כדר ובאן י"ח מלמטה
הסורה אין שלו הידך רשאר הטודבם – אבל כמשו קין לשון לו
מיד לו – בשלמא אורה בשלש נבו הפורכמה בעגב מחויב
הסירה ביבן בוקא כשספר אבל אורה בשגמ"ע נבו פשוט
בשלא הידך לא ק"ן מלמטה הסירה וכשפסיד ק"ן – אבל בני"ו
אי מחויב לקיים

רצ"ה אשה – ע' רמ"ש בדף לבי גרושה ואלמנה, ועי' דרכ"ת אודות שנשא
מפגת שאמרו שיש יורש חיוב רק ומשו האיסור של אשה חשובה
והוא מרשם שיסודו משום שאין בזה רק

(ח) (גס"ה)

ק"ו. אלא שם מערה גזיר - עי' רמ"ה רבינו דוב והרבש שמואל שבאורו דבשלם
עוכה דגזיר אולי דרק אינו סרוב - ואולי אפשר למ לשיטת הרמב"ן
דסוגין דבסורתא סרוב אף על דברי דסוגיא דגזיר דאלכ
הינן נאבד הסוגיא הקושיא משתנית פורתא - עם אלרא כמסבר
דבסורתא סרוב עדיף טפא דלא ק"ל אש דבלים סרוב ולכ דבשגירה
גזי

קמ מאי דבשני הו, דאמרי מצית הכי - הרב חיים וולבר המר דיסוד של ב' כוסות
הנה כתוב ב' לשיטת של גאולה אין מצוה של תנאי הסדרה
ואולי אפשר דבהד' כוסות ~~[illegible]~~ נתקנו להראש על ב' דבשאין כוס דהיל (1)

~~ק"ו [illegible]~~

תוס' כולהו נמי דבעיני היסודה - לשון נמי אינו מובן - והנה מה שבעוספו
הרמב"ן קושיא שתי כוסות כונות ואלפקי מצוות המאירי דסוגין
שסודר דבקין הבשלים הנאמרים ג"ב לצי הסדרה וכל דבוש

תוס' מאי דבשנה - לפרש למה (ד"ה מאי) דבהכוסות נתקנו על
דבשלים הנאמרים וכון שסדר אמש גאל ושתה שם אבל לאמן
היסודה על כוס ג' וב' אף לכאורה ליק קושית הרמב"ן ממשום
דברגל הדין היסודה אלוי דאבילות משום ולא דבשלים הנאמרים
ודיאור דבשני הרמב"ן עי' דרכת אברהם דבשיל נפלאים - והנה משום
דלגבי הראשון הדין הסדרה אינו אלוי דרבנן על המצות ואפיקומן
הבשלים מסתפקים מאוד אם עי' במשפטי דלמ כן

ק"ו; כשאין ואחד תינוקות - עי' רמ"י רבינו דוד ובתוס' הרשב"ם מפרש באירי דתינוקות
שאין ראוים לחינוך - ועק סוד דאלים דתרלית מצות חינוך הוא להרגיל
המצווק עי' רשי סוטה בד, ד"ה מדברין - אבל הבא יש לסדר אחרת
המתירה והיינו שאין הוא מאלו, והיה מלכם סוד כהמות הרבינו דוב

סי' כג ממש עג

(1) המקדש כוס די על הלל - והנה אופן השתי' שייך להראות
על האמירה - והטעם אי באמירה כשותה עדיין ועדיי אין
לו לספר השעה שתיית' - וכן דאין מאי דשוי הוי

(ט) (אפן) ימי פורים האלה לא יעברו מתוך היהודים (משנה ונדחה שבת הוצלה) וזכרם לא יסוף מזרעם והיינו ספ' הקלף

קדו'
דליכא חיוב על בשבקי ומצויק לשון וכי מה תועלת בהינו בכל
חיוב חינוך אינו בגב בטהרה אבל יש תועלת שמתרגלין במצות
וכו' מש"כ הכן והרבינו בצד יסוען וועד במועבל וענין תר
ס' קי"ג אות א' ברהגה וועד בתוס' ב"ש, ב"ה לא יפתח - ואולי
כוונתו דברכת ד' כוסות היינו הברכות הנאמרות על הכוס (קידוש, גאל
ישראל) ובהגיעו לחינוך מיירי, ונחלקו אם מחויבין לשמוע מפי המסבה
הברכות הנאמרות על הכוס, או יוצאין באומרן בעצמן על כוס,
והיינו ביסוד מחלוקתם יל בבעלי הרבינו בצד ונחלקו אם בעינן
לצאת הדין אמירה על הכוס (עי' בינו בשומע כעונה) או אולי
בקטנים רבלי לא נתקן שברכות אלו יאמרו על הכוס - ויש לי בלגוורה
האם אף קטנים מחויבים לשמוע קידוש על היין ואולי בשו בין הנשמע מנברכו על היין ובמתלמדות
לבאור ד' כוס ומ דרבת מערבה (קמיצ) שלמש לומר אלו תקנו הברכות על יפש - ומסבר (5)
קט - ונדר יוה"כ - ע' רפ"י ר' יהונתן מלוני - ור' אורי שרגא ני' פ' - במשוח
משנת חינוך המוטל על האב רא לדיתו לחנך בניו במצות
אכילות ערב יוה"כ (בשאלו אכילת עצמו הי' אפשר לערך דרית המשנה)
קיט; - ד' כוסי תקנו רבנן בפק חירות כל חד וחד - כמצוה כוונתו באורך בלל (1)
קי - בילמא חליו ואיתפח - בבב הבשפל ב"י בעלית ניתן רשות למזיקין
לדוא - אבל מ"מ אבל אית לי' מלאך ע' רש"י ב"ב ד' בקשה להזיק
אבל דמקום באיתפח (2) מבלל היינו ע' גשמים, או יוצאו לדרך, או רית
הכסא יש לחוש באיתגרו בי המזיקין ובאבל חשוב מסרי נפשייהו
להלחם עם המלאך השומר דבעי להזיק
(3) קט"ו - כוס של ברכה - ע' ביאור חדש - ונפו חי גדול כיון באהמ"ג הוי באורית כוס ב"ה ע"ן
קי: כשאין רבה ור' יוסף היו משילין בזוגות - משמע דליכא מחלוקת רק
בהילוך הצדרות שבה לא חשו למזיקין והיינו בשמירה כל בשו
סגי - והיינו בשצרות הקדומות היו צריכין שמירה של "שלו"
ואח"כ הי' סגי שמירה של יחוש ואח"כ שמירה של "ישמרך"
(7) אבל לפי"ז אינו מובן מפ קי' לרשלו רבה רבא - בזמן המשנה
הו' צריכין לחוש לזוגות ומשו"ה הוצרך רבא להשיב קושיא זו

בחמישי בשבת תשעה ועשרים יום לחדש תשרי
שנת חמשת אלפים ושבע מאות וחמשים וארבע

(1) כמו שתקנו רבנן בספק חירות ומבואר לפי דברי הגר"א במשנה
דינא דמתנות יש כאן של ד' מה כיון דכל חד וחד תקנו
שנה לא נשתכרו ולמען עניים, וע' דהני רבנן בזה (ועיין פי' הפנ"י [illegible])
ודרש"י ודרכה אחרת וז' כתב מגיה שהוא כמו שהוא בספק החירות
(2) וכמו שהוא במסקנא דכו' כנה ולא קנה היינו הילוך לדינא דפסקא
והיינו לא יחלק [illegible] ויקנה כמש"כ הגמ' ולמען ולא יעשה לבסוף
(עב) ומשום הכי משמע דבכל אין [illegible] ולא קנה - שו"ר דאתיא על הגמ' קי"ז
(3) מלוה [illegible] אי למען כשהוא אינו [illegible] חוזר כל [illegible] כוס של [illegible] וכו'
[illegible] מכן כוס של קידוש [illegible] בקידוש י"ל הוי [illegible] וע' [illegible]
[illegible] מדרש [illegible] בארבע ד' כסות והרי [illegible] וי' [illegible]
[illegible] הוי פסול [illegible] כיון דכל כוס [illegible] אותו [illegible]
[illegible] בקושיה רק מה' [illegible] דבמה יש [illegible] ד' וע' [illegible]
כו' [illegible] בסוגיין במוכח דלא נתנו [illegible] ו
(עב) שמוכיח מה' דכאן שיש [illegible] של [illegible] דר' [illegible] ויש [illegible]
(3) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (וכמו [illegible] [illegible])
[illegible] מעידין אותו [illegible] [illegible] [illegible]
(עבב) [illegible] מה שנתקשה בין קרוי [illegible] דידי [illegible] ע' [illegible] כ"ז [illegible]
שבפ"ר [illegible] דידי [illegible] - שו"ר בקושית התוס' היא מה [illegible]
דין כוסות לקידוש - ומה יש להבין מפני קנו כוסות ר' [illegible]
וע' ברש"י
(ד) שו"ר דהגמ' מגיה (קי"א ע"ה ודהכי שמתרץ כן קושית הרשב"ם)

והנה מה דלא חשש רבא לשפוך[1] דבש ונמצא בפומיה.
והנה הא דנענש רבה בר ליואי - ובהיות הבושת הי׳ משום הצנעה
היינו משום שאיכא מצוה טורח דהא בד״ש ליכא ושמירה בושת
לא הוי סגי לשמרו - אבל יש לו מצוה השקה אותו כיון שיצא
שם קטרוג עליו

קי״ז, <u>אל תשב בעזרה של עיר ונשאב</u> - וברש״י משום שלא הבור עוברין ושבין - אולי הוי
הוא בכ״ב בשבאי לשנות דעזרה של עיר להראות לו חשיבות האמת
ואולי ימשכו אחרי באין ילמוד דמקום סתם לו יוצא לגלות החשיבות
א׳ לימוד התורה ועל הציבור באזהרה יבטלו ממשנתן כן אבא ונון הי׳ לו
ילמדו - ושום אותו ואל תגבר לאו שמאשי ג״ח - דבזה איכא השמור (ו״ב)
המתעסק בדברי צבור משכח תלמודו - והנה אי ראש בור ג״ח - הינו עדין
ג״ח ולא שכח תלמודו עב באינו מתעסק בדברי הצבור

(1)

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

גס״ף

ק״ח:

ד״ה הן - ע׳ דרכה אשרפו במקר יב״א ה׳ ע׳ משם (1) פנים ע׳ משנב״ש
והניכם ע׳ מרתיבו ורבין אלו שאין בו דלל הצונמיך

<u>ד״ה שם</u> - ע׳ בב״ש שהמר (2) בלפי התוס׳ נשים יהו פטורות משום דאין משפרין
ושום הפור ב״ש לחייבן משום לחם עוני או משום ד׳ כוסות שהיו אף
הנס

<u>ד״ה שם</u> - ע׳ רש״א מגילה ד. - כונת התוס׳ דמייר בפורים במקרא משפרין
ממקרא כי נשים תקנו גם לנשים שהיו באותו אף דמצות בזמ״ג לא
נשים חלו חיוב לנשים

<u>ומ״ש שאין</u> בחי׳ קא׳ אכוס - וכן הוא בצורה עקר רעג; ויא חי הכוס שלם
ששביכתו בה היא מיגתו

ד״ה ידי יין - ד׳ כוסות - וכן בתוס׳ לעיל ק״ח. יין צריך הסיבה

<u>ד״ה ידי יין</u> - ע׳ דמשנב״ש ועי׳ דבב״ש ש״ב שמו דחוק דש״ד דמין דשר שלמים, ה״ה
דין דמין יין של ב״כ - ואולי בזאת אין נתפל שמחה יותר ע׳ שבת ול״ג
לדשם שלמים

ידי חירות לא יצא - ע׳ בב״ש שבא״ר מסירה - ומשום במניעה הוי כמסירה
דאור הסעודה ולא הוי לחירות כמו הסירה בשבת ב״כ (ואולי במסירה
הוי <u>להכאות</u> יותר מהי בא׳ מה הוא שותה)

<u>והנא בשתם כוגא בפסא</u> - נחלקו הבעש והגמל אם שתיה שניה מצטרפין
דקידוש הבו״ש של בה״מ והמשנא רע״א סי׳ י״ב משנה רא״י מסוים להבו״ש
והנו בשתם בהמשנש בסך לשתות רוב הכוס וביאר הגר״ז בצבו לשתות
הגמ׳ בב״כ חשובו כקידוש בנאמבה על הכוס

(1) אם תיבה הראשית (מ, יב) כבר מתפרקין א תלת כמו (מוסף, אחרון, מציין)
(2) וכן הדיבר מעברתי יונג

קי"ז

גס"ח

רב"ה אמר ר"י והשתא קס"ד במניחין כוס יפה ורשב"ם גריס לגירסה
ב"ל כבי הבייתא ע' רשב"ם ב"ה קתני, והנה ר' ט"ה פי' בשינוי
הלשון של שמואל הוא מלשון כוס יפה וכנ"ל מלשון הגמ' - ויש לנו לפי
האמת משום שנה שמואל לשונו מלשון הברייתא

שם - וקי"ל - והנה מלשון רש"י משמע בס"ד בשמואל הוי רשב"ם ברייתא בין כולם
ולהבבלי הוי הברייתא יין בין כולם וע' מפרשים זה אתה ואת

אבל נאמר אין קושיה ע' ברש"ש

שם והשל"ה נמי הקשה - ע' מפרשים וכמש"כ כותבין בבבלי ברייתא היינו
כמות הברייתא של משנה וי"ל דכל כוס הוי ברייתא של חי, או
רובו ברייתות של מזוג וע' רש"ש דעה שאין זה קושיא כמפרשין

שם - ע' מפרשים

אמר ר' יהודה - ע' רבינו דוד מקשה על המשנה שאע"פ שמגלה מאי הוי חוזר
לגבה, והכוונה שהרי מסתמא הוי ד' כוסות כדי לחנך כמו שמחנכין אותן
דאמר מצות ור' ס"ל דכיון שאין נהנין ושמחין ביין ואין להם צורך חירות
וכוונה לומר שאין הקיום לחינוך לפי שכל המצות זמן חינוך הוא כשהגיע
שיוכל לעשותם כמות שהיא

(גסט)

ק"ט,

<u>ע' גליון הש"ס</u> - הרי"ף כותב והאידנא אוכלין בשר ושותין יין
והב"י גורס שלו מסוגי' והגה"ש מחשב בפשיטות שאין שמחה אלא
בבשר בפסח שמחת יו"ט היו הקרבנות ולא נקרא הקרבנות לפיכך
לא טוב ושמחה רק אכילת בשר אלא בזמן שבהמ"ק קיים היו אוכלין
בשר שלמים והי' מספיק לשם שמחה גם אפי' הוי שותין מין דומה
הקרבנות אבל עכשיו שאין לנו שמחת שלמים והמקדש חרב ועדיין
כל שמחה אין שמחה אלא ביין ואגבדה רמב"ם אע"ג אין שמחה
ויש בה ריש"י לשמוח ולהטות רק שיתמרו ב' אינו

<u>ס' גו"ר סמ' א'</u> - משנה למבר צורך בשביל התינוקות שלא יישנו אבל לא
יאכל קודם עד שתחשך - ומפרש הגר"ז כל לצרך לעשות הסדר כדי שלא
יישנו התינוקות כשיבואו שלא יתחיל הסדר עד האכילה וממילא ישאלו
מה נשתנה ויש לבר לתת להם ויקוים מש"כ והגדת לבנך ועי' הצמח צדק
לומר שיגדלו בהגדה באותו האכילה הלא היתה נפשו מדלגים
בשביר יש למבר ולהגיע לידי מצוה מצה כדי שישאלו התינוקות
למה אוכלין מצה ובשבתן מסובין בשבא ולמה אוכלין מרור ובאריך כגון
עם נשתנה אין דרך פלפול באמת האכלה היו הרגע ששואל
המעשר דמינו

<u>ערבי פסחים</u> - דר"א ורכל לי' עד

<u>רש"י</u> חולפין נוי' לשמש - יש ע' את רש"י ה' מפרש כפוי הבי טל הרשע
או כגוני דבהוי ממש אלא מין שמתגלין מיד היו הרשעים בכליהם
לשמש אגב עצמו אבל לפי' רש"י על שימוש היה רק כמצק עצמו

<u>רע"ה חוטפין</u> - ויש גורסין <u>מצות</u>

(ג'ע)

קט:

<u>רבה בסיגין</u> - צריך שיהא הכלי מלא מים שיטרוף מן האדם - כמבו' לשון הכלי אינו
משפיך באין טפלון הכלים ע גבו יז; בה אלא - בשמעך הכל ובאי אסור לטהר
משאוריו, והנה ר' טיה, נ' המר במושון הדשים משמע בשומר הכלי עצמו
שמחזיק המים הוי אצבעים על אצבעים ברום אצבעים ותא, ומתני בה
ברום משמע שמפו רק כמות המים אלו בשם המחזיק ב' יותר עבה (1)
<u>שש</u> טפח ותצי א גבה - ג' אצבעות הוי הטפח - נמצא <u>18</u> טפחים
x 4 אצבעות הוי 72 אצבעות ÷ 16 = 4,5 = ובזה
טפח ותצי אצבע

שש טפח (4 אצבעות x 5 = 20 אצבעות)
חצי אצבע x 5 = 2 אצבע ותצי

$2\frac{3}{5}$ ד $\frac{1}{10}$ = $2\frac{6}{10}$ ד $\frac{1}{10}$ = $2\frac{5}{10}$ ד $\frac{2}{10}$

$2\frac{1}{2} = \frac{5}{2} \times 5 = \frac{25}{10} \times \frac{3}{5} = \frac{15}{10} = 1\frac{1}{2}$

1 סאה = לוגין 24
$1\frac{1}{2}$ סאה = " 36

<u>גבל אמתא</u> - ע' גליון הש"ס ויש ד' קושיות - האי שיכל להניח הגומה
באגלסון - והכ' א' אמה באמתא יצגו - יש לעשות מקוה אונה
ותצי רומו ואורכה ד' אמות ברוחב אמה ... 648^2 טפחים
ועי בגרים הורחב, ודרי"ש רע"ב ודבעו אמה על אמה ותצי
ברום אמתים ונו' שבקשה ביכל לעשות אמה ומשהו על
אמה ותצי ומשהו ברום אמתים פחות משהו והמים נגדהים
ע' השלחן

<u>אגל אדמה</u> יוצאין, ומקדשין ומשרכין - תמוה על מה שמפרש מקדשין טהר
באמש שיוצאין ב' כוסות (4) ועוד תמוה שמוסיף שמשרכין עליו הפסוק - ואולי כס"ד
בבול כרחש מצינה. בכאן לקדש עליו אלא מה אין לברך עליו הפסק
בבול כבא שנולד חי ובשש משלו אך עצוע אינו משפך עליו דרכה
פרס.

(ו) ווי בצ׳ם בצאת הכשר׳ם בגוורה האבל את הבוש מוי ג׳ אמות

(ע) ווי בצ׳ם שאמרר בבאמצר סי׳ כ״ב משיל ר׳ בעוא א׳ מעבשין את ין מגושל
נרסי׳ אלכ סי׳ ר׳ הלה בעשבשין

קטו;

ד"ה רבא ורבה - ע' רשב"ם ד"ה רבא - ותוס' - משמע דגם אינו
אונס גופו של תשמיש - דבעינן לא לכשיוף הבא מפני לכשיוף

גמ'א

ד"ה הכי - דילמא חליש - דענוג קאי מחשב מצד - החלישות כהא דבש
טרחי ועוד מצד ע' רש"י שבת נג: ממשיך מליף ליה - ולא חלישות טרחי משום
מצד אחר משום דבענוג פורש דהמלה דאיטש ע' ואולי צ"ע
המין של אדם חשוב דבמיוד מתגרים השבח להזיק ולכן תמיד מצד אלימו
אף דהוא לא - יש לו לפוג עם הי' קושיא קט' - ואולי חשיב מצד אחר
דמשום שינוי, או לצאת ההר"ב או לשם חשוב

ד"ה מלבה - ואין מלטרפין - דהוו כשני מיני פירות ומין ענוגה הוי
מין של מדור ע' ד"ה

ד"ה אי שוי ואפי' קל אדל דאמש די - דהיות לשון משמע דלא אתי

(1) להלכה ועי' רש"י ברכות נ"ג: ד"ה כביכול שיצאו מן המניקין חולה חי, אבל
שבורא מעלה לפיכך הכל מתגאה בו - וכמש"כ בפו"ת ר"ן לפיכן
שמשמש מן המניקין שכל על אשר לן מפני כאילו מעל - וכן ביה"כ
הובא בסוף מס' ברכות כהיו בו מניקין, אבל ע' ברש"י הלא פו. צ"ב דשק'
שכל המחוזי על הכוונה מניקין את הגוף לגוף ועי' רשב"ם קו:
צ"ב שעומ'

(גע"ד)

ק"י:

גמרו דיני אשפי - ע' תוס' ד"ה וכתבו יש טעות דבגמ' ובזה"ל אין מזיק
יש כאן משום זוגות - ועש שמחלק בין שלום ושניים ועי' תוס' שמשפה
מקיימת ומתעב - בבא אנוסים אין אומרים הלא אי יש כאן משום
זוגות, ופרש"י שמעשיו של אשמ' היו מזוגות

רבה חנות - כשני כוסות במי - יש לנו אין כוונה ששתה תבי כוס
דכל חנות נ"ב בשביל כל כוסות (וכהאור המגא) או בשתיה דבוטל
ד' כוסות ואמרינן בהו מצטרפי

אוכל תורמוס - ע' ב"ש ש"ב דב"ב אוכל תורמוס לפני היסורה

רבה כל המחורה בתוך מפלה"ט ע' משנה ד' פכ"ב המפלה ועי'
שו"ר שמשמש הלכה להם ול גליון רש"י,

תוס' אמשו - ע' ב"ש

(תשג)

קיא,

אבל חמימי לא חמימי - כמשה בא יומא חד ומחדש כדי לאתנן - מה כיון שנפקר חמיו לא מעשי

רש"י ד"ה אבל - צ"ל רשות להניק שאין לו לגזול - פרש הרי"ף וסי' דגזל, ועי' ברכות ע"ז בדבריו לא מניק ורמשומן מנקי

תוס' ד"ה האי התם יאוש הוי שינוי - כמבואר כונתם כמו דמבאר על מתני' בפ' בן קסמא ושינוי ד' אשף א' ונתן לו שלוש בשירות לא הכירו ולא יצא ממנו ורק הוא שינוי די - אבל כיון דה' יאוש ולא שינוי דנפשיה כלל ועל זה הק' ע' בא"ש שמשמע שמהני גם לגזלן

נפל טעות בדברי הלוי-פי' טיה שעמד זה ולמעלה שיש לזה מהו למחרי

רש"י ד"ה וזה - שאין לו בעד לעשות - קיק סתם תשב בא ולמה אינו באנפיה אף יש לו בא לאו לן

גע"ז

קואי,

כי מצלי - ע' ברכות יג: כשהוא מוטה על צדו מיט

וקטיל לביני - בין הכותים, ואולי בלו הימים כל לשיבת וע' ע' וקטל עורק וקטיל
לביני כמשו וקטל הוי לשון עתיד
מכרו משא - ע' רד"ק דמשא משרץ שני לאיון חפיון הוה וישא גו
קוצין הרבה

טיהרא - צהריים

בלו יצא דמן - אולי יצא סוגי סוג ב' לדבריו - הבררה עטר ישתד
רתשארם - בחינת תשובת עוצמו והוא על אותה עטרה

מנמכו - אולי לשון מנע

תחלי - garden cress

דעו - ומיתני כרבא ומיתנא כקרנא בריצא והדס קי פי נפוא (PAN)

אגזו ואזזי מלצבר - פי' לו שאחורין לאמרי ולא שוה לו אלא שאחורין
מן הלב

מבאן ואילך - ע' פרת מינין שמורר ממשמש איפה וע' סוף ס' תענ"א סע' יח

פארי דריגי - או אל כונתו שמוציאין אותו או טונה ומרת

רבה נקיד - לשון נקיות לפי' - ג'ירסי הערמ"ב הוא מבו הקשר בין נקיות
לונדסון

(תש״ה)

קו״א:

סי' רמ"א סע' א' ומה שאמרו המשתין ערום לפני מטתו מביא לידי עניות
וע' מ"ב סק' ה' לידי עניות. באחרונים רש"פ בשתן בעמידה [illegible] שמי'
ואסור לשתות המים מיאוס - שהכל לזה אש - וע' רמב"ן בספרו ג"כ המין
שאינו ומצוי דבר

(גע"ו)

קו"ה,

פלניא בר פלניתא - ע' ר' שקורא לתשרו בשמו

שבראשי אג"ח - ע' שמור ו' ז' כי המושג יפול תכף המתעסק בלשון
צבור משפה תלמוד - ועכ"א אף הוא אג"ח ע"כ אינו מסק בב"ב וו'
משנ (גס"ו) [ב]
ריבק - ע' פרש מניו

רו"ר שורה עליהן - ע' דגוח שדוות ט': ב"ב שפוא ע' אי' לבקשה אלו
לפי שנשמעו של אבל טהורה הי' - והמניקין דורהון מונן אם בשרה שפוא ישן
יש להם שלא משעוקן בו המניקין - ולפי שפשיטא א' מט' במיתה בנשמעו יוצא
ורוח מסאבה שביא עליו - ולשבהו מאפיל בשעת שלפני על הגוף
הרי הן כאילו הן באהל המת - ולפי"ז יש לנו דמה שלבש להקל
באב נברכו ת"ב ס' ע"ב - שמיקל במת אמו ודועקף

אינו מתמשך - ר' ט"ה נ' המר על משלן של כל בדרכות סא: - ועי' בע"ב יא: סא:
ומה דמקום חינוכו אנו מתיסרין דמקום מיגעון עאכו"כ - ועי' מפרשא דברכות
ומוסרך למלכות - בע"ג איזה היתה יש לה ע"כ - ועי' רמון יעקב שסיל כיון שמוניה
מלבמלז מותם למוסרו בא"ו הסנהדרין המונע בה מוסרין אותם כברה
ועי' מפרשא שמוסרין למלכות בעבור טפי
אפי' באמנה - אלו בגרושה עבי"ן תוספת אומות קולה הגואף בא' רמון
יעקב שמעגשת בעל משום באמנה - בהמת משפשת מן הלב עין שבב
בב',

ס"א: שפמ"ר שמעון מסר ר"ע את להריגה אף דיבור תורה ומגדף ג' תירוצים - קשות
המגיכה, דפרהסיא, או שפתמיד ע"ע ועי' דני' הודו' קכ"מ אבל עגמן וחסיד
וירש - כשאי לקדש את השם - ואלו בששי' לו הי' דפרהסיא, או שכל
שהי' דאומה משעבדים לא ר"ע אלא לכל ישראל עם תי"ל רשעי' ואלו אפל
בכל כרחרן גרבין שלום מן השמים ירחמו - שמעון על רחמי שמים - או במעשים
בפעם הי' נותן להמשנה תורה בבל ישעה משאלה דקשת רשעי' הי'
של בששים דובבים (בדבר רואים מה שלמטה) ואוץ ר"ע לא הספיק
לגמרי ללמוד תורה דהכ"א ואומר הי' בששים דלפי פשוטו אינו
צ"ג - אבל דמרבך כמוס בששים מגולים וכמו הנפלא בדעת
סופרי תורה שתוך דאגדות חז"ל - ועי' בדי' קידו! שפמ"ר
שמעון לא הקשה כמו לצוואר כרי, ושגם על מטה ארמית
ולכן בספר לא ידע שטבו גם כמה כדי ורק לאחר
המעשה הכיר שבם הי' טמון דבונא

תע״ז

קי״ד:

משנתא בעניה בפרשי דה דמשנה שניא אילן תיפוק ארעא בא דגא (להמונה)
כהן - בלו מאני אלו כלתה פירוש מאני

שאומרת דת מגולה - שבהו אשת עשו ע׳ מהרש״א ופתח עיני

רש״ב - תשני - ורש״י תבלע
ולו שפט - ע׳ בשש - ואולי בלו מקרי שבר המגלה או אגר נטר ועי׳ רש״י,
אגרות משה אבה״ע ח״א, א - מבצע שיש לו רגיל ויש מלבוש שאינו
מהדהד, יגול טהור אל מטומאה אונס ועי׳ דרוק מקיל מלבה קחו נשים (2)

ברכות ב: ה, אריז״ל אנפי שבתו תבא קיש דריהכן מלבש לקרוא על
מטה - אמר רבן אל גמ׳ אצ״ב שבקי דמשנה לאמר על קיבסם תמיד בין
דבר - וכתבו הא ח׳ רבי מתיר אתרינא בעל קיש נוהג מנהג ארמאין
נאולי במשנה של הנשא מאמש רבן להלבש ונשר המור הפתח הבקר (4)
ומשום לך דליקנותו - כתבו ח׳ נטלו בעל דניו של רבי קבר יכולין לימשך
גם לשון הרגל פיו מקום ביות ברק דריגו של אבד להיות נמשך דביאתו
ודמעשיו אחר רימן ותאירין ונוהג כמנהג אנשי מבינם
יאל אשריה - לגוררה דשום בלבו בינה באמונתא והמירו שפרש להפסד

קיסי הבגמ״פ בוחר בשבע נשו רות שפיתם גיורת ואלמנה

ניפשו בגרכו - ע׳ משך חכמה פרשת כי א על פסוק משנו וקחו ב״ה
ורבק. לשור כח התאוה יפה להתאורר דמאמש א׳ הרדף פנימי כמו הקנאה
כה התאוה מוציאין אם לעשר הבינות ולהצדיק המושכלות ע״ז יחשב ויתמבע דמנות (1)
רש״ה מאן - ואיבו דבו חוגא - יש לו אי הבשב על בעבו דם חיוגא

מעשה שפראו סי דבני רבק להרע רוב השוכנות ושיב נתבו בתמשו

① ומושבות שונות

② , גם נקי שמנקה עצמו מן החטא שנושא אשה שמקיים מצות עונה
ולו רגיל

④ משום דכסף ינן כפרא

גמ״ח

קו״ד:

ואז באמצע דבני בקר ערב - לבורה מאבטחי הצבאות צריך להיות צמיד
מכוסה - נראה דבגש אותו דרמא סוסי כ״ה נמצא לכסות הקטנים
(1) אבל יבוא עכשיו דבני הכנסת משוב דימי מלמם - ומי מה דבר או באסור
בכ״ה שמא תבחת - עם כשר דברכות ס. צ״ה מתמה חפורה שבמים נופלים
לתמרים ורבי אבא כמחלום על גבי הקרקע שעל אגדה

כשר דחקתי בשמונים דעתם דומה שאין צפק ר״א לצאת כמו בדלדי
כריעת ודלת שיומת ודשפתי חכמים משה המוכא אלנו

(1) משנה סתם ונכנס לחלק דין קטן לגדול, נחדש מחלק דין מלוג
גופו לו גופו

(גט"ט)

קי"ג:

ולא תיפוק דמלי - פי' מהרש"א - לא יעסוק הרבה בדבריו במתוק צב וכו' לניקוי פה
ומרבים מלא נקיל לנקלה ופי' דמין יוקר באות שנטמא דהנולם יותר
טוב משלמא דשפנין - או היפוך שפנין שהוא כן צדק - ולא יהא מזל טמאו
שפנין - ודלי מפרש לגנות עסק הפרסור שמלונתא דהוא מיל ואינו נקי
מן השקר ומגידת כאת בריות - וטוב לעסוק בעסק שיש בו ריוח ומיאוס כמו נבילה
ולא תעקר ככבא - פי' ארחות רבינו שמו דהבסטיפלער בצוקל לא עקר
אותיות אל דמעות דלקו ובאש וכן כזה עוד לעינא כן ונכפף ממש
הרשב"ם משנין חולי משמע באש כדי להסירו משני טוב אחת מותר - פי' כישפי (2)
סלקא לאיגרא - פי' בית אלקיה ה' ב"ה ומלות שמני - ונפש דהאל
ודרכותך בכל אשר תחשה

ולא תשתי סמא כמשנה פי' מושבים הו' פי' השני - ונ"ל לא תשתי סם של רפואות שמתוך
לשמור הרפואות שלא יחלו שום צלמו ולמען דבק אז לא תכל לפרוש מהם וממהלו (3)
ולא תסגן דחויא - פי' תסקוטטו פי' דרכות בכאל תסגן דמשי עלה (ועי' דבפנ"ו
המהרש"א)
אחרי אונתיהו - פי' ב"י - פעולת הכלי ושמירה צריך סיוע מלבד האדם שיפעם
עפעם אותו ויפתח פיו משאב פעולת השמירה - דמין צלמיד קטן משוגע (4)
מומ קרי דמלי - פי' רבינו השניים לך הוצאה דמלו ותסגף אותם שול אותה
תחת כנפיך שלו רוח אותם אותו והוא לך מן הרע
קיבלו מהונמר פי' ר'

עד כמה אינו מגן לנק - ואלו כונתו עד כמה צריך להוליך עד שיהא ג'ו
ג' סאים ושוב יכל לסמוך שיהא טוב וגו' יושב שם

רב"ה ומג"ה אין דהב קרן גדול - פי' בוין צריך לקרן גדול שמונח מלינו

סלקא לאיגרא שירותך דהדין - פי' לדל שישתדל הבודל להכין לו כבוד לפרנסה
דיבוו שלפניך לעלות מאיגרא היינו לאת בזה לפני אשני שדורשים - פי' דמתווג

(1) בל"ג סי' כ"י קאי נימא נפשי אם איתי לו תשלומי בלשכה אשה בסוי כאיר די"ז אלפי צוזי.

אומר דצוותאי קלילי וזוגתא רתיקתא קלי דנגז לפלגא בזמוני

(3) בפין הוצאות מעודות, ודפי הראשון מפרש אין כאן דלעוף השאלת מיחש

דאינם תוך לזו ומשבר לשמר. סוף בספקן חשב מלאכה אל החולה

ונראה תמלת הכל שאיגוד הכנת טלמות לשמור עליהם מן החולי יהן

מלבד אכילה, כן מלפ המנוחה ואולי יהי' גם עזר לרפואה שלמה.

STRENGTHEN RESISTANCE

(4) ירושלמי רפו בפסחים וגו' שהם שמש כ"ו דבית משפטה של ר"א ולהחשבון ר"א

ועו פירש השבה הבשנים שפשיר ר"ש לגאו ואין ר' לגאו הלו גם הגם

(5) שבת בלא כלי רפואה ידועה

(ג"פ)

קי"ג

אי לאו דשמאי שהוא על איסורי - יש לו מעשרי המעשר קדושת (קט"ז)
ויחשב כי הסבות תירו לו את זה והלשונות אלו ה' מג"ע ממנו ומשום
הסבה משולחני המסדרה - וכן רגל הממון שהגיע אלין דסבה יבואר אלו
היום נמצא הסבה ה' משיג אותם דסבה אחרת ומ"מ דלא רצה עין
אליהו בגמ' מה שאמרו כי ע"י עשית שהם היכל לעשות צדקה וחסד
בגה"ה כל אחד ואמנם - ע' הס' כתובות י"ג: לא הלכו כלום אלא כשנתן לו
לכשיצטרך ולוה לו ושם שיצא לו נכסיו מירושו אין ילכם אפי' למחר זמן

ג' מכריז ואומר בקב"ה - ע' מפרשים בגמרא הדברו דבר כמו
שהכריזו על רחב"ז - וע' מה יוסף יסוד ג' אלו שיש לפרש או ניסיון התורה,
או ניסיון הממון, או ניסיון הכבוד והתאוות ע"ש

בגין ומבעט - מספר פעם אחת משמו בשר לעצמי באותו רבו"מ (מט"י) ר"ל יחפץ עי'
בנינו אכילתו לסול איקר כיון אותו לעצמי בשר אין ראוי בשביל
בגין הר' ע' ואידך בשביל ניצם ובשביל אין דבר משום ממוסרי אמם

פרת עני - ר"פ הרמב"ם בלי קרן דבמת שהוא לו מילה ויזון לבשר בשמו
של אחרן ומש"ה נתפרש ובפי שלו להנאות

לשיר מין קידוש להבדלה - כמ"ש שמשיירין מעט מקדוש שיהא לדמות ההבדל
ועי' רש"י מה שהביא מן הפרישה ועי' ס' כעא דמ"ז סק נ"ג

שמרר ערב - ר' טי"ה נ' המר מאי שנר בלאו דבר ומחוץ - וכלם לשו בשבי הכיון
עיין כי דברי הר"ל באסור משום לצא בלו זמנו אש

קידושין

לא כגון מה - ע' רש"י שלא הי' רווח הדם דרך שהי' זב יום ולילה
דד"ה זב ונהו כדאמרי דמגיד משנה להבלא אי יש ע' בפנים
דתוך המר שנפל קודם ויתן הבלא שלא רא רפואה לחולה לחשוב
קידושין

ומומתיהו הכי - ע' רש"י - כאשה הם הוו משמיעים ה' משדימן דאי בקדמן
מצד ישראל והם עשרו קדושה אבל ע"ז לא חשבו שהם דרוחנית
קדושים (מעשה דבפ"ב אומר על הא"ח רבן וראו יושבים שדרש
שלא יגלה להחולים עצלות דמשכה אבל על שמא מחולים בו
דקש שלא חשב אר לקבוק) והמ"רי שהיו אלין כל קדושים
דעבות הרבים, ומה דבפשט להכן בגוש הת צ"ה ונ' (כ"ב) שאין ספק
שכאן שנאמין שלאמצאותם מצד המצות דבורים ישפט השפט על (1)
כמוך **על יקום** ע' דספר ת"ח דפתיחה בט' ורמא, ויש לו מקור הו'
לחקה אלוקי במקום דבמן שהי' סנהדרין הם ביל שאין ד' מעשם (2)
וע' ספר המצות לרס"ג ח"א של"א, א', שמקשה מכאן שבדין דלהון על
הסמך

שע"ת אות רט"ו אך ירצה איש כי עבר חרון על צ"ת דסאה ובאו גלה
על חטאותיו על שעד רת כרוז אשמו אשם ע"ז כי אוף המוצא הבוא ש
מערכו הרעה - ולא כוון להגלות שלא לחכם תנור אשם לו יספר
ליתם המון רק המאוק ירחיק מתדרגם עד אשם ונפר אלון כי שם
מערכו הרעה

אבל שראה וראיו מתוך כך לידי שנים גמורה ע' מעלית השכל קנ"ו סק"ז שאפי'
כאשר דומדה גאש הקנאש ילדן

והאדרים כוונתו פרס"ם הירוע ותול שדג יג"ל.

① המונים משני צדדים
② שיר שבו המר דבקים

נ"ב

קידושין

אבל ואין כבגדיהן דמשה - ע' רא"ש שפסק בתפילין מצוה ללבוש
דתפילין, וע' בתוס' שבת ל"ג: ד"ה דמן ציצית, ובדבשה ד"ת הל' צרוש י"א
במשמע בשגת ס"ל בפוי רק בשם טוב לקנות טלית דמצות שלו נשמו
ללבוש בגד של ד' כנפות

שאיר ללבוש בו סוך - ממפרש' בג"א משמע שאנשים ה' שנינא והי'
השליט את שאר השפים אבל אין תאוים שבשום נפג בו כבוד

ובאפ בו בשם אמה - מ"ש נתפשט יציאת איסרן בכל ישראל

מי שאין כוס - ע' ב"י בא"ר אפי' במאי במצוה - כוס הפנים ולא כוס

כולהו איתנהו בי - ע' ב' בסומא יום מעלין

ג' הקדה שונאן - ע' עיל שלא יחשוב הנהגתו משאו לשוה אסור למטה בלא יזנב
שלא ישנא - ולא יאוש עם אחרו, או לקני קנאה ג' בשקיות

(תשנ"ג)

ר"ג,

ומ"ש בפי' לשמיני הכתוב <u>לא תשנא</u> - ע' סה"מ לרס"ג ל"ת קל"ו שהביא ע"ז שיטה
הבה"ג שאיסור לא תשנא לא נאמרה רק על שנאה טמונה - דהיינו בשעה שבלב
לומר דבאמת הכל להגמ' להקשות משמעי המוקדמות כי תשנא שוה
איתא או תמרו ת"ע"ה השד השבעה לו ות' עפ"י דברי הפסיקתא - דל"
אינון אלו המפורסמים שאינן דפרהסיא כגון אמש אויב ארבעה וכל שונאיך
אלא שבסתר כגון לא תשנא את אחיך בלבבך - שבימים שנאה טמונה
בלבו - ומשביק קרי שונאו על אירי שטמונה בלבו

<u>צמיד תפי'</u> להיות בוטח בו בכל קורות ונולדות הראות לך - הלשון סתום
אולי כוונתו שיהי' בוטח שהכל ממנו או כוונתו במש"כ בהושענות חוכי
ישועות ומשפשפים הבוטחים בך ומצפים לישועת - וע' משך חכמה (רכ"ט)
משום שנכון לבו בטוח בה' שלא ירא מזו בשורה

אין שואלין ובלבד - ע' חי' הרמב"ן הנדפס מחדש ומה' הראשון המיוחסות פי' רס"ג

אבל לנפשו - עי׳ במנין יוסף בשפי התלמיד גדול ממנו חייב לנפשו או פטור
משום שלמד ממנו - נמצא בישל עתידות

רש״ה וכבר קידש במשקלו יין או מיצאת כותבין (1) - עי׳ רמא סי׳ רע״א סק ה׳
שפעלה בא״ם חיבם לקח שרה משמי ולקדש ונתכל ולהבדיל עדיות
דלילה רשאי ועי׳ המשנה בר את קיג שפעלה בתק א׳ מאפשל תפלה
ועי׳ רפעולת שביר בס׳ שאי לקח שרה עד עי׳ קידש ומשיו ראי משה
שסדר קדש היום ועצ״ן״ וא״ר ועיש בקן המא ס׳ כן ומשנ״ה בקבק
לומר לקח שרה משמי ולקדש ורק הגר״א חי׳ בזמן תפלה או שדנין
הגמ׳ קדו שרה עי׳ תפלה

① צפו לשון כפי דרבנא ז"א

ר"ח אדר ב' תשמ"ג

(א) (תפ"ס)

[illegible] פרק ערבי פסחים

ק"ד.

שהיום גורם ליין שיבא - הסבה שמביאין יין קודם הסעודה הוא קדושת היום וכיון שהוא סבה להבאתו צריך להקדימו

היין גורם לקידוש שתאמר - הסבה של הזכרת קדושת היום הוא היין וכיון שבלי [לולא] הזכרת קדושת היום צריכין להקדים הסבה לאמירתו והיינו היין - והנה לשיטת הסוברים קידוש על היין דאורייתא א"ש - ולמאן דאית ליה דבלי דברנן ע' תו' ר"ה מפורש ג' דינא מדאורייתא דהסבה מקדש השבת - ומשום לקדש על הכוס מדרבנן - אבל יש לו לפי מפ' (2)

דרכות היין תדירה - ע' שאג"א סי' כ"א שהעיר דנסתפק הגמ' דבחיוב כ"א. תדיר ומקודש איזה מהן קודם ומשמע דאי בשאני של היום וחטאת של היום בחטאת קודם - והא שאני תדירי ופרש"י שהן תדירין מחמת שאין דינם ונכנס ואמר הדא מעני קאמרת - מעני לא קאמרינן ומפרש רש"י שאין תדירתם חובה אלא שהוא מעני תמיד יום מחדירו (1) ומשאר השאג"א באו"ח באמר שנכנס הוי תדיר מ"מ דהוא דבר חובה אבלינן והואיל ואין חוב עליו ונכנס לאו תדיר מקרי. ושוב הקשה מסוגיין דברכת היין מקרי תדיר אף בא' דאי לא שתי יין ומ"מ ברכת היין מקרי תדיר משום דאין מקדשין ומבדילין אלא על היין (6) ולכן ברכת אי רוסי (3) ונשאר בצ"ע בא' קשה דהא (5) ברכת הלחם למ תדיר לגבי קידוש (אפי' נצטרך המוציא של מצה לליל סוכות) ואולי כיון דנוהגין ברכת הגפן של יין קודם ברכת היום שמה לא תלקו אבל לפ אני מסתפק בזה דלכאורה יש חיוב של תדיר על ברכת היום

(ד) דרכות היין תדירה - ע' מש"כ [illegible] דנסתפק לפסק הגבול אשר הגה"ת תפ"ס והרב תד"א - ע' שאג"א סי' כ"ב שהעיר דיש גלא דקידוש היום אם לא קידוש הוי דאורייתא וברכת היין הוי מדרבנן - ותדיר בשאלת תדיר הוי [illegible] דמצוה על חדרתה אבל דמיני בשמת ליל דה ובזמנין לענין הדאורייתא הוי כמיני בשעת (ד) ולפמ"ש דהי ר"ת מאיר הל' מילה ברכת הגפן

(1) ועי"ש רשב"א בשם בכל דבר בגמר לומר מתמיד של שחר ותמיד של שחר
הוי תדיר של חובה שאם אין להם שיש עולה דתדיר של רשות
(2) שבגמ' הדבש (שנ"ג - ב"ה ור' דודי יוחנן סי' ר"ג) שמביא מחלוקת האחרונים בא'
שבתפלה אם יקדש בלי "י" האל מפרשין גמ' ב"ז
(3) ואף אפשר בפתח"ס הקשה בדרשתא לגבי סברא בהוי"ז אורך לאין שתבוא
ונפל ובלא לא דלמען תשוו - וכו' אינו מוכן בכוורה אכלת המיבה
כמ"ג מחללת היום - ואלו בקדוש הוא מפאת קדושת היום ושם
הא מפאת מלאכת היום - ומשום בקדושת היום אינה סרה לפסקת
הכמ - שי"ר דמועדי' ומנה' חז"ל סי' רס"א דקגה שמביא משמעון יחזקאל במשנה (33)
אינו גלוי דקדושת היום רק דלולב ומשנה לא מהגל
(5) ובג' שהיו ב' בסוגיא פ' המתפלל דכל שהוא קלי תדיר
(6) ועי' ר' פאלק ני' הדר במשנה קמי ברכת אירוסין יותר חיוב מנחם
בא"ל ועושה אירוסין שמעיד דחלה - ואלו במחדיר ומשוא אירוסין
(7) אין עולה מקודש אלא דמשום של חדתם אבל לא לגבי בשם הראוי
ונאמן בא' סוכרי קלין משל תורה הוי נגד ד"מ דבשם פסוקי הלבק א' מעביר
ב"ס הקלין ולא תורה אין כאן צלותא בפול רמקבין בשם השני
ובל דבתוני בפרטן כמין באורה: דליקבין תדיר בבקניהם ושאינו תדיר
של תורה כיון דאין כאן צלותא לכת - ועי"ש שבעולה דספה"מ ודרהמ"ג
דשדה הוי דרהמ"ג תדיר של חובה ודחוו י"ל מה שיכתב
(33) אינו גלוי דקדושת היום ומשנה אינו נוהג בגמל
(8) שו"מ כמין משל דספר ני"ד מנחם סי' ט'

(2) (תפו)

קי"ד.

(הי' בארי"א לקמן אבל דאמת בזה האי פשטא לי' בכלי בארייתא)

תוס' ד"ה בארור אלא בקש מחדדי טפי - עי' דרכה אברהם שהביר בזמן הי' הספק קודם דה"א דסנהדרין הלכה אחר הרוב אפי' כנגד המחודדין - ואולי אפי' בסנהדרין שאינו צריכין ללכת אחרי בעת רוב הסנהדרין והם מצטרפין להסנהדרין - משא"כ הכא הי' כל דהי בינייהו כמבואר ביבמות י"ד. - ולגבי הכרעת הלכה לכל ישרא' צריכין ללכת אחרי בעת רוב חכמי ישרא' והם סגרו בין כהל היו סוג אחרת בחדדי אין לחשוב ריחב על לה - אבל לפי"ז י"ל דבנימא קו לומר רא בטול כל דהי בינייהו ומה"ת שנימא בספק הי' כנגד רוב

תוס' מטבל וזה בחזרת צריך להטביל בחרוסת משום קפא - והרא"ש מביא דינו יונה דבגלילן בל השנה שאוכלין חזרת בלא חרוסת ואינן חוששין - אבל טיבול שני שהוא של מצוה הצריכו חכמים שלא יהא לו חשש סכנה ואולי ביאור בדבריו בזה שיש בו חשש רחוק של סכנה סומכין על שומר פתאים ה' (עי' שו"ת אחיעזר ח"א סי' כ"ג אות ד') אבל מה שנעשה ע"י תקנת חז"ל א"א להקרא מעשה פתאים וצ"ל משום מפל היזק וזה דהתוס' בטיבול ראשון כיון שלא תקנו צוה דחזרת חשיב כבל השנה

(4) (3) (1)

ונלא כבר"י ט"ו - עי' חי' הגר"ח - ואלו באלו דחקירה אי הטבל נפטר דדרכה המיקר ואז אם ג' התוס' בעיון קושית דהרב הראשון שיהא הטבל של או בלא דמין ברכה על הטבל בל עיקר ולמנן שלא הרי"ף ע' משי"כ דבעשה לשית הגדול תשו' דנצחיות

רש"י ע"ב שמגיע - שהוא משקע לי' על אכילת מרור - לכאורה קשה בהא איירי שאכל חזרת מתחלה ואלהכי בעי משקע אב על אכילת מרור גו'

רשב"ם מטבל בחזרת שבל מאכלם ע"י טיבול - ושום כתב וטיבול ראשון שאין בני אדם רגילין לאכל ירק קודם הסעודה - נמצא בעיקר ההיכר הי' האכילה (2)

(1) כמבואר דיעבד עד ח' המפורש שם

(2) לא הטיבו (וע' דבר מה שהביא דגל רש"י) אך לפי"ז ק"ק משום הדבר
המנא הטיבו ומה איכפת לן אופן אכילתו - ואפי' באכילת קבע
שלכן הוי לו טיבול - אבל באופן שאוכלו לאכל בפת אינו מקפיד
שיטבול - ולכן באופן השני ליכא היכר - דבכל הדיבור הוא ע"י שאוכל
דאכילת קבע קובע הסעודה ומה שנראה רק ע"י שאוכל דטיבול
ומשו"ה דעתו גם דבפ"צ לטיבול דבכן הוי גמרות הדבר

(3) הב' רפא' ראשון פאלק ני' דאמר באפי' נימא דברכת העיקר פוטר
הטפל מה איכפת לן אם הטפל הראשון הוא חרוסת או מי מלח
בשני שנפטר הטפל הראשון ע"י ברכת דהפה"א ה"ה הטפל הב' - ואפשר
באופן והו"ל סגי בכל טעמא דבפנים טיבול דבעל הטיבול
הראשון הוא דכדי לפטור הטפל השני והוא אותו טפל
(חרוסת) ואולי באמת דיפטר גם ע"י שאותו טפל

(4) ולכן ע' באפיקי מגדים ס' ר"ג את א' באו אוכל רפואות בלב
לברך עליו ואוכל טפל עמו צריך לברך על הטפל כיון שאין מברך
על העיקר וע' דמשנה ברורה ח"ג שמביא מספר נ"ל דבר
באוכל רפואה ממתקה ובירך המתיקות דאלה מן הטפל
אינו לברך כלל

ג תפז

קי"ז.

גמ' ז"ל הביאו ואין נראה - ונראה כפי' - והנה מש"כ הגמ' הביאו לפניו
ע"כ אין זה רק להורות היכי תימצא שיוכל לאכול הירקות -
אלא ע"כ להורות לן הלכה דסדר - ולכן לשיטת הרשב"ם אפי'
בזמנו דהביאו לפניו ירקות דא להורות כמש"ש הרמ"א סי' תע"ג סע'
א דבזה"ב לא ימתין דעצמו - ודא שממתין דאפי' בכה"ג דלא רק
משום היכר דבריך שיביאו לך - וע"ז הקשה הגמ' דכול למנוי לפרט
שיש חוב הבאה על הירקות כמש"ש דסיפא - ומשו"ה פי' דמתני' אתי
לאשמועינן שיש חוב על הבאת השלחן מיד לאחר קידוש
וכמש"כ אפי' דאתי לשיטת דהנהו הגמ' דז"ל מטבל - מש"א דברש"י
הוכיח ממתני' דליכא דין טיבול דחרוסת משלא הזכירו במתני' - וזה א"ש לשיטתו
דהמשנה הזכיר הבאת הירקות והשמיטו החרוסת - והגמ' דבו
דשיו דכשא קתני הבא חזרת וכמש"כ כוונת להקשות דבמתני'
הזכיר טיבול החזרת משלו להזכיר הבאתו ונפל לשיטתו דבמתני'
הזכיר רק הבאת השלחן ודו"ק

גמ' ז"ל מטבל כו' אוכל החזרת - פי' דבריית' בלשון משמע שהחזרת הוא
הדבר שטובלין בו וכן זבוק משמע שטובלין דבוק - והוא דהיינו שמניחו
הבוק כמנ"ל

גמ' אמי' עד דמפרש"א הי' דהרכת אמרב' - ואולי אפי' דלראב"ז כיון דתקנו
(2) שהמרור יתאכל על המצה (הו/נוסח) ונפל הדבר ושלמות דמצה מפור כבין
פשוט דאין משאל מצה מפור כיון שבא לסיוע ולהשלימו והגמ' חידשו
דאל אי מטבל מאן קפא דבריוג הי' רק דבשו לבסי. מ"מ אינו מבטל
יבואו לפרש כמש"ש מהר"ז רנסבורג בלראב"ז סק' דטיבול דפרט לשיטת
הג"ל שיש הלכה של אכילה לראשון דחרוסת אליבא דראב"ז - ועי'
מגמוא משנב"ר סי' תע"ה ס"ק ה ז"ה אמנם שהביא דהמפר"ל הי' מהר"ר שלא
(1) להשבות המרור דחרוסת וגם לנעור שלא ישאר עליו חרוסת אחכ - והרי"ש לא

וגם ויתן למסובין הרבה חרוסת על המצוה - ואלו שאוכל כרשב"ג ד"ש
מצות אפילו ע"פ צד' בהגדה משנה ראשונה
(2) ע' תוס' ד"ה (שב"א דף ע"ב) אין - עיין מבואר שאף היו שלמים
ויש בזמנם ופסח כין שאינן מצוין בא"י - מן המובחר למשנו
שאכלתי חלקו. בזה עוד בא' - ולפ"ז אפי' שנפו בונת
הס"ז ק' לפסקות על הראש בשב"ג יש חיוב לגוף
מצות מצה (שאינה דבכת) על הפסח ומרור הוקש
למצה בפ
(78) ד.

מפרשים הלימוד בגמ' ד"ו מפרשן דבי' היקש מצה לאמר ונראין
כמו שבאיסור חמץ אינו חייב על כל ה"ה בגמ' מצה א'
להקפיד דלא ושנו גם אוכפת לא היו כל כבען - והמפשם
מפרש בגבש הלימוד הו' בכל מצה שאפשר לאו עליו איסור
חמץ מקיימין בו מצות מצה

רבה בו׳למא ועדי היכרא טורא - כרהיטת הבעש"ם שיהיו השני תוי
ג"כ היכר ויש לו בפרשרא ק"ב, פי׳ שאין בני אדם רגילין לאכול ירק
קודם הסעודה א"כ מפני ההיכר דאמצע הסעודה ומשום הטיבול
ליכא היכרא בכל מאכלים דטיבול שור שהם המרורים דשם וע׳ משנ"ב תפ"ט
ד"ה לשיטת הרשב"ם - והנה צ"ע תמיה שיש ענין של שאלה דטיבול ?

סה"מ לרס"ג ח"א קפ"ב. קפ"ג - עיקר המצוה באורית אינו אלא להשיב
על שאלת הבן להד - משמע א"כ חושא שפר ד"ב"מ גם דב"ש
שאלה אלא ממ כמו באורית הבא, בתקן כל השאלות כדי שיעורר
הבן וישאל בה"ג ומפי המצוה באורית - ויש שמפני המפרשי
בכפי שלפעמים אין תנועות דשעת אכילת מצה ומרור שישאל, תקנו
לעקור השלחן דבוד שני הסעודה מסעי - וביאר בשל סיבור ובי"מ שקודם
אכילת מצה ומרור משמעון הוא במשאורית לימד מצוה אלא
דשעת אכילת מצה ומרור כשיאמר הבן מה אכילתן יותם משבל רבה

אבל בזמן אלא אכלו לבנות דבופה"א - הנה לפי דברי ר' יוסף טוב
עלם לקמן קט"ו ב"ה ומצה למה שם ירקות דאין תכלה לפטור
חזרת משבכה ראוי לה

אם חזרת לחוד זו היא דעולו - לשיטת הרשב"ם, הי׳ אפשר בפ"ב כיון שאין יכולין
שיהא דטיבול שני משום מרור לגו ענין של היכר אז (וכמש"כ ר' ירוחם בשם
בעיקר המצוה הוא בשעת אכילת מרור) קמ"ל כיון שאוכל אז מרור
מתחיל היכר עוד הפעם - אבל הרשב"ם לא פי׳ כן

היכא דאיכא שאר ירקי - ר' טיה, וי"ג דבדאיכא דמין לאכול על שאר
ירקי (ועיין בזה כתבתי אות כ"ה) ואולי מטעם הרמא אלא יש נפקא
שאם יאכל חזרת קודם כדי שיאכל מרור לראשון ונהנה חידוש בזה אתא
הוי במקום - היינו בל"ל שאר ירקי והי׳ משום דהנאה נפו רק משום
שלומנו

(2) והנה יש עוד סברא דיש היכר בזו דמאירי להמר התינוקות שמגישין קמיהו
הטירולים שאינו דומה מקר הסעודה

(17) ויש לעשות קצת בעיון מאתמול דהווה ס' רמא סק ג' - כיון דקידוש
באורייתא גם יין שלו קודם לכל - והכל כל היכר הוי
חלק מסעודת פסח לו
קי"ד:

(3)

(כפי)

(8)

תוס' ד"ה בשאר אין לו לברך אחר שאר ירקות - משמע דליכא חיובא
(6) לאכול מרור לתיאבון ע' רמא תעג-ד' - ולכאורה בשו"ע בלא כרת שאמר

בשיטת הרשב"ם - א' ס' מצות ד' כוסות חנינן ד' חיובים - הא
דכבר לותא על קיום מצות מרור דרבנן (דבעינן אחר שבע)
דכי לעשות ראוי היכירא (1) ואז (2) משום בעמרור בשבעין וכו'
היכירא הוא משום עיקר מצות היום (5) את פסח לו שנא'
ומוז חנינן במשובלין דהיכירא על דמות הסעודה ו' דתנאי שאמר מכן
ההיכר - ונוכח יש מחה פעם לבעלי שוד הדין תאל ד' בעיקר שאם האונך
דסומא בכל ע' לקמן ונ' הוא דשאת הסעודה ויש ועי' לקמן ד"ה הנו
תוס' ד"ה בשאר - הכל לאכבתו אשאר ירקות - ואחר שלש דטיבול שני יאכל
(7) מרור - לכאורה קשה לשון סגנ' והא טבול ע' תנא בימנא - ואפי' דקושת הגמ'

של כדי לאכל מרור כמצוה ומשום היכירא - דבעינן דטיבול ראשון
אינו היכירא - וצ"ע דכוונת כדי לאכל מרור כמצוה ע' דמצוה
השני הוא לאחר המצוה (18) עיקר המצוה וכוונתם - לרמוז כתוספות
ומה - בא דכוונתם ונו' התנא דבבא תנן תנן באוג בשר נפיק
דטבול ראשון דבין לאכל עוד הפעם מרור אחר שלש

(4) מה בע"ז שיכון אלו לצאת דאכלה כוונתם - התנא כתב במרור לא
ולא יצבחו - עמוד אות ס' כח ועוד בכל דכוונות סודר ביוכל מפני
דמשום דראויה לא יכפר לו

תנו אלין במאי - כמשו סקת הבתי בשבשה דלא תכלל עליו חמץ הו
עלי' דהמבטא של טבל פסול למצה ומשה שיך לומר כל בתיקון כגון
וממילא דבמאי במנין במי לתני אל הוי רק אינם עוברין ולא אסור
חמצו וממילא כשר למצה ומרור - דינם דיאור ע' מתמשא לה; דלשבעי רש"י יגבאין
(78) דבדל בשבון משום הבשבה ורק משום מהלך א"י ואפי' בבלוי הגוף גי'

(188) משנה ב"מ הא קידה ר' יוסי מלאות א"ר כונה – א"ר מאי מלאה – ב"ד פו
המאירי אש טלפו
(88) בראשם סימנה נפסר

(1) שונר בגם לתו בבא' הרשב"ץ כתב להדיא מן המורה – ומ"ד שפט בגאוני (11)
(2) ומ' רבינו בגם בבל פלוג עד בא"ו, רבא' למעט על המלבם דס"בגם דש"ל בם (22)
(11) הרשב"ץ לאו בגא משום דהבל בשקען
(4) ויש להזיר מגבהי התלמ' סוכה י"ל, ב"ה ומוח בעל א אשון בבא באחרון ומה
לעשות דלוה הינו שיעשון שלא לבאת דו עד אחר הברכה
(5) עי' חי' רב (שפה) כבאי – כבי שיכיר איצק ושאל ויקיר מלאות
הסיבור על שאלת הבניין במשנה ובמתפם – ואני רוצה שיש בו
עכשיו כשבמתן לספר דיבר'ים
(22) ואולי אפשר בבל ס"ל ב"ל מלאות ושאלת דשאר מלו בסיכה כחלקת אגונה
ועקירת השלחן דבשע' – ובקם הר' ש. רלומינגה. רל שיטת הר"ן במשלחן
בבכה דתרומת משום היכרה ונסמוכת הש"ע תאג שבם מוקם על טירה
הר' בג"י על הי' מכבה אכילה ואעג בא"ל יופסק אכילת תרומת
לתאבון – כה מוכה מסוגין במשום מיל בסיכר רבא' למעט על היכר
מלבם והכי אכילה לתאבון – ואולי אפשר בכפית סוגה דרבא לו
דומין היכר על טירול שני בבא' משיטת הרשב"ץ דסוגין מוכח
בטירול שני גופא הוי היכר ומשה"כ שפיר הקשה בגין התרומת
לתאבון
(6) על הר"ן דבעינן אכילת תרומת לתאבון – ואולי יש לבחות באכילה לתאבון
שייך רק דמיל באומצע ולא דמפור
(7) הנה באמת באיגא דמגן יבא דטירול כאשן – ועיקר הקושיא קומן
שלא ישתמש לכתחילה דחגבה וכמוש בתאט' – ולמן הגמ' אח"כ ב"ל
בשק בא"י תפי טירול ל"ל הינו משום דמין טירול הראשון כוגמ'
דטירה הי וא"ל תי משום ההיכא – ואולי יש לדחות במשל הגמ' ב' טירול ל"ל הו' (דד)
(8) ובמ מקנה קטן, באחא דהי בשרא משכבם אשאו ודק לא פנוי נפשי מפלוגתא
משום דמאל בם אין עפשם ור' טוה, ני הכלה לגמ' ב"ט: ב"ה סמוך (88)
(18) אפשר בסל בשיך לבא כתיקון אע"ג שבפם יבו דבעד דראשו
ואולי בבו ג"כ דמקיאות במומבם אע"ג שבפם וגם דמיוסד – שו"ר במאוה (188)

ה תי"ג קי"ז:

גדר אכילה ובשיעורים משום ואפכן יכא זמנו - ע' גליוני הש"ס מאורה
משמרת שתאוה לטעמ' דלא קדשו רבנן דלמ"ק

אכלן לתיאבון יצא ונולד שלא ישבע - ע' ביאור הגר"א תע"ה סע' א
צריך לאכול לכתחילה כל הכזית ביחד - כמ"ש אכלן לתיאבון יצא דבעינן
ביחד ובכ' דט"ג סק' י"א - וע' מ"א סק' ז' שמביא בשם חזון קדוש חלקו
משהו ממנו - וכתב בשי' לכזית אשר מן התי נחלק לב' קודם שיאכלנו לאחר
כין ואכל זה לבדו ואח"כ אכלו השני - מכו מי מצטרפי. להודי' כל שאר
איסורין דקי"ל דמצטרפי לשיעורין לתיאבון דחתם כא"פ או בלמא כיון
דאי הוא דבפא גידין ועצמות דעלמא לא מיחייב עליהו אימא אין לך
בו אלא חי' וכי אכל לי' דלא מיחייב דפסול אכילה דלא משמעו
אכל לתיאבון לד' - ולפי"ז נלמד דלכתחילה יש לאכול כולו דלא
וע' דמא שמביא מפרי"ח - דבמצה יכל לאכול מעט מעט ונולד שלא ישהא
דאכילת יותר מכא"פ - ואולי לא קשה עליו מסוגין דאתי עיקר חי'
הוא במרור דבעינן להרגיש טעם מרור וע' החילוק מתבטל (1) - או שמפרש
כוונת של, או שמחלק בין מצות עשה לל"ת. ע' משנ"ב דהי' לדרכות [?]

מ. וע' בלשון המחבר תע"ה סע' ו' ובמ"א סק' טו, וע"ע דבעת תורה
שם, ובסי' תע"ה דהגה, וע"ע לשון המאירי כל שאין דין חצי זית צף לתשעה [?]
יותר מכא"פ יצא כל אי הי' דיניהן יותר מכן לא יצא - וע"ע ספר
האלף שמתשב לרבי המפרי"ל באבות ד' איירי שאוכל ח"צ ומפסיק ושב ובאי
אין נכון לכתחילה אם כשאוכל כצופים היכן מקום שלפני לאכול כולו
כא (וכעסי' כן כונת השגון אלו תע"ה אות א, וכ"כ רמזודיל ונמוק חג סי' כ"ט
ג"ה וכה)

המהר"ל דהגדה (מו) מביא ראי' מסוגין לשיטת הר"ן דבעינן כזית דאכילה
כרכת ונפקא לפמ"ש לעיל ד' אות (2) מוכן מעוז דמין כזית דבעינן
ואולי אפשר שיטת הרא"ש דסוגין שהולה דלא דמין כזית - דסודר כגון [?]
עטמת מרור שלא דמין כזית היכן מהזח דברב - נמצאו דאי אכל כחות

① וכן קשה משמעות הרשב"ם דראיתן הזכרון כאן והמשנה מיירי

(דף) ד:

הנה לשיטתו הינו ר' קושיות דקושיא הראשונה הי' דמשנה ראיה
טירוף הראשון כיון שלא מפסיד המלוה משועבד ועל זה גזל הינו
ושנה הקשה א' הני לישמעון שאת יכולת היינו משנה נקט
מתני' אופן שנפלו רק המלוה דאופן אחר הוא לשמעון האופן לגמרי
ועל זה באופן דלכתחילה אין לגבות כאן אם מתני' אשמעינן באופן לו
שאת יכול, צ"ל כסדר המשנה

③ והנה ו, אמשנתו הניר באא למשנה לשיטת המפרש דבה כאן
דהבא והלה שלא שכבו דאכילתו יותר מחצה - משמע בשמא איבו
ג' ששמשא באכילת פרס דאכילתו - ואף אפי' דאכילתו דאמשנה אכילות וכו'

(1) רצ"א

ק"ד:

מכנ"ת מרור דשעת אכילת כרפס כבר קי"ל שצריך מרור ועיין שלא
דרך שוב לא איכפת לן

<u>השאג"א</u> סי' ק' אף שאמרו קאי רק על הפסח אבל מנ"ל דבעינן תאכלו
מצות קאי על זמן הבא או לטמא ודרך רחוקה אולי דא לגלות דבמצה
דיינן שיעור מצה (ואולי דפשיטא לן דבשעת אכילת הפסח המצה ומרור
הוי טפל לק"פ והעיקר הוא הק"פ ומשו"ה לא דיינן שיעור כזית (1) ורק
למי שאינו אוכל פסח (או דבזה"ז או לטמא דבזה"ז) אפשר דאז עיקר
האכילה הוא המצה ודיינן כזית)
שוב הקשה דבזה הוקשה מרור למצה ע' תוס' אבל צע"ג.
וכן לענין דינא דצ"ל נאכל דרך מושבות - ולכאורה עדין אפשר דמרור
הנאכל על הפסח הוקשה למצה להגדיר החפצא
ולכאורה הי' מפרש מתוך ומצטרפין לכזית לפי הרהב"ם דלא כרש"י של
שוב הקשה מפני תקנו נוסח של אכילה, ולא לשון אשר קדשנו במצותיו
וצונו על אכילת מרור - וליתא דאנו מצווה על אכילת מרור, וזה קשה
מלשון הגמ' וצונו ולהדר שלא יהיה משמע דאז שהם לא וצונו - ולענין המצה
הא כבר וצונו ולענין הרחבה כו כבר הפסיק ההרחב (ואולי דלפי הרחב לא
לדולה כיון שכבר היתה א"ש של. המצה וכמו השאג"א דהוי אחרא דנפשי
אחרא דפסח)

<u>דשמעינן דבמצות דביאת כופה</u> - ולישמעינן דבעי ירקי - אפשר לשיטת הראב"ד
דבמקשן הי' סובר דלא כל חי' דאפשר לקי"ל מצוה דהיינו לאחר
קיום המצוה (4) ולפי"ז הקשה שפיר משום נקט שאר ירקי, והתרצן
הי' דס"ד דלא יקח חזרת (משום סברת הגר"א בספרים דהריבוי) ומה
כבר דרבי לעשות הכרח אבל לשיטת הגמ' צ"ל הי' מפרש דבעי
המשנה כמו דלכאורה יכול ליקח חזרת (ומה וזהו כו' הוי דאז
דבספרים כהגר"א מ"מ לא איכפת לן) ושוב הקשה דבעינן היאך ומתרץ (2)

① ועי' לשון הר"מ פ"ב הל' י"ג מפני חיוב אכילת מרור אינה מעכבת מ"מ דבעי
אלא הגמ' היא דאכילת הפסח שמע אחת לגבי דשר הפסח על מצות
ומרורים – ועי' תו' הגר"א על הש"ס דף ל"ג, ל"ג ועי' לעיל ע' אות ②

② לנמצא והכל לנהוג לחינוך האופן לכתחילה – ואי דא משמעין
בכלל כפיק לקח חנוכה משום היכר צם גם פשוט, ותי'
בס"ד בקול דבי אליהו יושב על היכר הכושן

④ וכמצד נפל שיטת רש"י והטור הנוצא דאי הגר"ז לשמותם כיון שאין מעכבין
למרבה בי' משום היכר מצוה – שאר באות סימן גבי אחד דבעי מצוה כתיקונה
ועי' ב' המנין השלם ח"ב דף ק"ה אות י"א מי שמצא דיקה שלא יבדק
ערבית אי' לענין כתיקונה טלה שאחר המצוה

תצ"ז

5

קונ'

והא דבעינן ב' טיבולי כי היכי דתהוי היכרא לתינוקות - מכאן משמע
כרשב"ם דבטיבול הב' הוי ג"כ משום היכרא ודלא כהנ"ל

ר' אשי דסגי ב' מיני רשו - ולשיטת הנ"ל דשניהם מצוה יש לו משום
דבעינן ב' מיני רשו - ולר"ח אפי' דבעי' כוונה ב' אופני [illegible]
ועיין הגרמ"ס דבעי בעינן א' אינו ניכר שהוא לרמז על ר' קרונא
הגה"ה אכלין דלא - ואיתקש משום למצה - מפיק הנ"ל מלא תאכל עליו חמץ -
ראיה דמעצין נעמי'ד (תו"ס ס' קפ"ה ד"ה והאון) שמרא דמל הדבר ילמד
דבינו דבל שאסור משום בל תאכל חמץ יצא ידי טלו ורבוי - דבו דנופא
דבין [illegible] של דבר שאכלו את המצה שנאמר משום נטפל
לקרבן פסח לית ה' דבעינן אלו - ורוח מאגל דבן מורה להיפך [illegible]
במסור שנ' נאכל משום נטפל לק"פ יש לו דינים אלו

והא דבעינן תרי טיבולי כי היכי דתהוי היכרא לתינוקות - הרבן
ניתנין טעם על טיבול השני ומשום דבעי משום היכרא ודלא
כהנ"ל

(תשל"ג)

אבל מתקיף - משום דלענין אכילה לא דמיין כולה חדא - כמש"כ כותב
כמ"ש הכ"מ פ"ח הל"ז מה' שכתב דאם הכין בזמנם ובו שכן נהגו
בזמנינו המנהג הזה ודרות ח"ב שכן נהגו - ושם כתב וכיון שנהגו (1)
ולדעת אכול אכילת מצה - הלשון אינו משמע כל כך משמע קצת במקום שאוכל
מרור אז ובשעת הבדל אבל לא דבתל ב"ה והדב, ודל"ו בא"ג להו גירסא
אחרינא

אבל מתקיף - לא מש"כ דבשעת שדה הגדול תשל"ג
אבל והדב - לא מפרש"י ובשעה כתב דבמה שאין להם קפ"ו ר"א, מכאן
שבמקום אשר מאלך אפשר לשמור. והוי כמו דרמב"ז ובמש"כ כותב דבשאין
שיש אפשר לשמור (נפ"ה עמוד) הו"ל כפילוג מאכילה הקדומה (ומש"כ
דפוגבש נהלכו בני הפסק אינו משמע כל הלשון בשמגד פתלי דאשו
מאלך מש"כ דדרכת המצות

דסוגיא במצות מרוקה - לא מה הכן ובשעה כתב דאזכרו דבפלוג מצה מיוחד
מצות הפסח, אבל הפסח אינו מיוחד מצה, והנה משא דמצה אינו
משום הפסח לגבי הורתה דבאין מקילין דבוי מצותו דכך אף
הכבוי הוא מפא דהפסח אינו משום המצה דבמי מצה דכל
וכ"י פי' הרדב"ז יכל יהא כורכן - היינו שהמצה יורך הפסח, והפסח
לא ידעל המצה אבל יאכלהו וכיון דמצות לא נפיק חיובא דבשיכה, ממילא
נפיק לן שאסור לכרכן שמצות משולת

ר' טיה, ני' דבש לומר דבשם דבאמשין נשר לפסח כהלל ומשום לא
כן אילהאי דבזמן והנה לא מש"כ לעיל (קכ"ט, ד"ה מצה) מחלוקת
א' טעמא ח"ב במשור ולבש לומר דבאי ח"ב מ"מ אילהאי דבפלוג לן
הי' מחויב מן התורה לכרוך - דבל מצות כריכה הנו דבקא דשמת
אכילת הפסח יאכלוהו - ואז אפילו במצות מרור דנה"ג הוי
מצה דבזמן שאינו בלי דכריכה וכמו דטמאי ועל דזמן הזה - דרך
אילהאי דבפלוג ויש מצוה דבר למקדש באשר הוי כרכם על הפסח - ולפו"ג (2)

① בהלכות ל"מ מתעסק - ואולי אפי' עושה המעשה בע"י בברכת שמואל
קידושין סי' כ' שמבאר שיש ב' מיני עבירות - עבירה שכל איסורו הוא
מעשה בידי' ועבירה שאיסורו צלו' בהנאת גופו - והמשל לזה אם
באדם ישליך שמנון על גופו והרגו אותו שנשאו מפעל שמנון לא מיחשב
שמנון כהלכה רק באוכל בפיו מעשה בידי' משא"כ אם באוכל
ימשו שמנון לגמוע חלב בגרונו באופן בל"מ לאהנאתו חייב שמנון
בפא נפש מצערת - והנה ע' ברש"י בראשית (ד, כג) כי איש
הרגתי לפצעי וילד לחבורתי - וכי אני פצעתיו (מזיד) שיהא הפצע
קרוי על שמי - וילד לחבורתי ע"י חבורתי דמי. לא בפו פצעו ומי
בפו חבורתי חייב במעשה בלי כונה (בפי' מתעסק להרוג
חי והרג קין (והרגה כל זה בל והרג את קין) ל"מ מעשה
וכן אפי' אבל מצות (ע"י הרב המתעסק דחשיבות שאפר להתלמד
בי"ש מעשה מצוה לשמוע חלק שאפר והוא עוסק להתלמד ל"מ
שהוא עושה מצוה (להפ"ל נשמו בגדו כונה אינו בל"מ מעשה
המצוה בלי כונה רק לא מיחשב כאילו הוא עושה מצוה כיון שאינו
מתכוין לעשות מצוה ועי' בא"ר ר' שלמה ר"ה סי' א) והנה באכילה
ל"מ מתעסק והיינו אם העבירה או המצוה היא מידי באכילה דלא
דמינן שום עשי' מעשה הכל להנאה בגופא דמידי בעשי' אם
לא מתכוין לעשות ומתעסק דבזה אתה ל"מ כעשיית ובה"ר
② בהבכורה לא מצי מצות משום עתשון אירבו בפלו בהרב"ה לא עש'
מאכל וטמא רק יש עוד מצוה נוספת צבר למקדש [בזמן שאוכלו הפסח]
להפ"ל אולי בלאו קשה כל כך מה שאמרו הדיה"ל סי' ג' סע' א' מהפסק
באמירה בעצם יש לו קיום על מצות משום דמה שאוכל לדבר

קטו.

תשי"ג

תנא דאני ישיבה סדרי דמפרשי חדא אלפי - דאלפי גם דפה
מפורש דלי' הרבוע וכיון דמתפרש כן אמשיך דורך גם דפה

שמ-ע כת משקעות משור' דבין נ'ט' - כמשנ' משקראו הלכה גו כוון או
משקריאו קמן טירול ראשון וטירול ד' דבין נ'ט'

תגו כן השמאט ולא לבו מפו דב ע ספר המלמד לכרך א"ג ס"ט.
צ"ה /ע"ב

קט"ו.

(מצ"ה)

(א) לאחר שמלא כרסו - מצינו ב' ביאורים בהא דמפרש במתני' כי חובא שיברך (5)

גמ' והדבר ליתא בכהא משום היכרא דאין - (ד) ואולי הקושיא לרש"י משום
דהרי דספק משום היכרא - (ב) וליש כאן חבילות אלא בב' מילי
אלו בחלוק דבגדי דרכות הספק אי הוי בגדי מתיר - או בגליון מקדש
הללו"י ב"ש תיוב להלל בכל הני שם יש ב' משום חבילות (4)

ומה בכה משפך שתיכן אחזרת - לכאורה אפ' דפשטות בכה איתא
לולי קדו' אין לו שאני ואלו בכל בכה למ אין לו כיון בשעה יכל
לברך על טבול ב' על אכילת מצה - וסדרת חבילות עכ"ל מפרת
כ"ה לאחר שמלא כריסו - ואלו אפ' לשמוש דא' לדרכות תשמג' ד.
על כפל הודו. אלא דלא דרכה לפניו ולאחריו - ונהניתי דלו דרכה
בודוי הראשון הוא על ביאור ההילל ווידוי האחרון הוא על איסור
הנאה והחיוב הילל הוי בשמא דרבנן עש - ואכ' אפ' בר"ש
מפרש דהכרכם הי' פרות מבנית וממילא יש רק חיובא באיסור דהנות
ושוב ליכא בין בחבילות ודוק

אתי בפסח ומבטל ל' דאורייתא - מכאן מוכח דאזיל בשיטת הר"ן (עי' ספר
המצות (שרש א ג; דרמב"ן) ב"ש מ"ע על פי הערה אשר יורוק
(6) לשמוע דתקנת חז"ל ומה אנו קרוי חפצא של מצוה - והנה הא באיתא

ומבטל ל"ע תגלי בחמץ ע"ח, ב"ה אלא בגופיק המשירות מבטל טעם
מצה ועוש דגליון הש"ס וכמנחת מצוה ה' שבשמו מחזל דמוגן בבמצה בפסח
עכ"ל מבטל מצוה - ועי' דמאירי ומכן ביאור מצוה לאו ביטול טעם שברי
אין הטעם דבל דבר אלו שחמור מצוה מבפנים שלא לבד טעם אכם עמו
(3) אבל הא טעם מצה שבאותם ועי' דמ' ר"ג - ועי' דא' אמ"ס שבשם מצות אין מבטלין

תגלי אלא והדבר מצה ומרור - יש לו לשמוש בתגלי לזה (1) בברי' דר' נפיק
כי לא כרכן אבל כאן קיום מצות מצה באכילה ראשונה ולאו בזה
שבא לקיים מצות כריכה ומכזוע קרי מצה דכריכה מצוה

ב"ה

(1) וע' חזו"א ז"ה א"ה ההכרא בדבי"דה עי"ק

(2) וע' חי' הגר"ס בזה מבואר אבל מלשון הפר"ח שמשמע דבעינן ד' מצות דרבנן, וצ"ע והא (בש)

(3) לשון דמינו

(ב) ל"מ בפשוט

(4) והנה ע' לשון הרשב"ץ ק"ו, דבעינן שיש לו שאר ירקות הכי שפיר טפי שיברך דפה"א ויפטור את המרור - והנה הט"ז לשונו משמע דעדיף לברך דפה"א על שאר ירקות ולא על מרור אפי' לר"ה כדי לפטור המרור מבפה"א ולכאורה טעמו משום חלילות וע' בגליוני הש"ס בסוגין מה שהביא משו"ת מספר הפרדס - והנה אין זה כוונת רבינו דצריך לחלילות אלא משום הדין קודם דבאו מתחיל באכילת ירקות וע'

(5) ועי' לאחר שמלא כרסו. להבין עיקר החסרון לברך על טיבול ב' אחר שמלא כרסו והתיקון לזה הוא שיכוון לצאת דאכילה ראשונה - והנה השאג"א סי' ק' מראה אין נכון לאכל דטבול ראשון דלא דרבה חשיב מזה דלמעשה הגמרא גופא מתיר דרכה - ומשו"ה לשיטת הגמ' מספק אזיל בא' מצות מרור דאורייתא וע' משנ"ב דדרשה לשיטת הגדול אשמ"א

(6) בסוגין דמעלה בפשוט מבטל מרור מפסחין חנינן דלכה"פ מפסחין קרוי חכמא של מצוה

(ד) והר' מונטל קלוין נ' ז' דבעמ' מפרש מצוה משיאן הירקות קודם הסעודה וגם משום הכרת, והר' ט"ז מפרש משום דבזה דבעינן לאכל ירקות תחלה (היינו קודם המרור) דבעינן משום טעמא דפירכא היו משיאין ירקות לאחר דרכת המוציא קודם אכילת מרור למנוע משינה בשלימות

(ט) (תצין)

קטן,

בזבחים - דשלמא אי לא יצא דבעינן איש במדבר לא קיל מצות מצה
שם דהתנא צ"ה אמו עלו בפאמת דפ"ג יש ד' מצות - מצה בזמנה
גאולת מצות - ומצוה בזה מצות ומרור שתלי דק"פ - ולדינן
כל מצות מרור הוא משום זכר למקדש ומצוה בזכר מצות דיתב על מצה
ואיכ אפי' כנ"ל אם אכל מרור לחוד עדיין מוטל עליו לקיים מצות
על מצות ומרורים יאכלוהו אבל לדינן בזמנין שניהם דוקא לחם עוני
אל קיום ואכילת שניהם יחד הוי רק זכר למה שעשה הלל[1] אבל
דעדיין אין מקיימין של בזמן דאכילתו - ולפ"ז הי' מיושב קושיית הביאור
הלכה גמ"ה סי' א' ואמר זכר למקדש בזמנין אינו מקיים של מצה
דאכילתם - אבל זה אינו מספיק לפמ"ש השו"ע הרב סי' י"ח שמשמע
דהלל לא יצא דאכילה ראשונה[2] וכמ"ש מפורש סי' ...[3] ורמב"א
ונראה לשון השו"ע (צ"ה ומ"ש וכו') דבזמנין של גאולה הדרכה הינו
למעוד זכר למקדש ממש אבל גם להלל יוצא י"ח דמצה ומרור לאחר
ולפ"ז יוצא גם במך האמירה דכל האכילה אינו רק זכר למקדש

גזל כו ויבא אחר ושחטו ופסלו את קרבנו - יש לו דבר מפורש דמחלק
בדין מ"ה דבמשכן פוסלין דדיבור ואומרין דהנ"ל פרס (ר"ל ומחלק אי' ל' דנ"ז)
ואי מה"ת שיתא כבר - שום שמעה להוד דבר דבעש ורפאו מפרשים באופן אחר
ח"ם ועי' דספ"מ לרסב"ם ח"ב סי' ט', ד' מה שפרא מהרדב"ז

רשב"ם כב שמירתו למשכה אין דמומל - מובא בחומש הרי גם מז המשכן
וב"כ דבאה"ט קנ"ח סק ז' באומל דבל יין - ועי' דעת תורה סי' קנ"ח
(ע"ז דהגה צ"ה. שם שמפרש באריו שמתעורר האומל דמין)

(4) כו שמירתו למשכה - ע' תוס' ברכות מ"א, עיקר נט"י הותקנו על הפת
גזל כל שמירתו ומאי נפ"מ אפי' לא נגע - ע' ביאור הגר"א או"ח קנ"ח את י"א
בכ"ב בלא מגדרו אחר נגע דמקום המשכה - ואולי כוונת בטעם שתקנו
נטילה דפת איתא דאולין ק"ו, מפני סרך תרומה שמקיל אוכלי
תרומה לטהר ידיהם הנהיגוה דחולין - ואפי' כיון דבה דקדקו

(1) ובמגדה משכ כאמל למאל קידש; לאבל מכה כמשתה וכמוס המוצא

(2) ולא כמו שאמרו בשם למקדש

(3) והנזכרת שמשון משיא מאמל דיבן דיבור אז לא אמן דיעו וולר דהי דית
מאיר פי גאלה משי דסמן

(4) שאלה דיגיל שבטלה הוא משיל פי. ורוב תשובות הן מהפכת
אבל לפירות א'ב נט"י שאין תשובות מה"ג אלא דיגיל לומר
שנושפים - שלא משנים תשובה אלא רק בשפיל בבאיר כאמור
באמת מהושן - אם משכין כיון שאין נאמן דיגיל - אבל שודם לו
הפי, לא הוא צריכין נטילה מן הדין אלא משום שמשכין
שאלין יורש לקט - ונמשך הנשיא - הפוך האמירה דהל והצריכן
לה בשם שטרות המשכין נט"י
ומי לשון הריב פו הלא משל דרכוא כל האוכל פת שמברכין עליו המוציא
צריך נט"י אבל הרוצה שבאו פת חולין ואוכל אין צריך מחלוקות
ומי לשבול לומאה לא יוכל ע שטה ליזון וכן לו בשם שטרות
המשכין צריך נט"י

קטו.

ומג"ז (1)

הוי משום גזירה - א"כ משנ"ה אסרו גם אוכל מחמת מאכל ורבו
משא"כ הכא בלחודו נטילה דמה שמטמא למשקה א"כ דאופן שאינו
מטמא לא גזרו (2) - ועוד דבאמת נטילה דאתה על קרא דוהתקדשתם
והיו נאכל דטהרה אף שעכשיו אין טהרה גזרה הראשונה קיימת
כמו דלהכי אף שאין טהרה משום עכשיו
וסוגיה הו' דבעינן נטילה לאחר שהסרו מפרש הגר"א (ועי' רח"י על
דרכ..) דבאמת לשיטת התוס' קשה לשון הגמ' אעפ"י שב"א באגדתא
ב"ט משום שלא נטל אלא ידו אחת משום נקיות ועוד שמפרש
דבעינן נטילה משום שני ובזמן שאינו קובע את לשני צריך רק ידו אחת
ובשנירו דמנן ר' יצ"ל משום שלא נגע ידיו בו רק - והנה לשיטת התוס' (3)

אמר ר"א - כל שטיבולו - אמש ר"פ ש"מ - ורהיטת הדברים שלא קאי על המרור
מטבל דחזרת וכ"כ רשב"ם קטו. דבעי דקאי על טיבול ראשון - ולפ"ז מוכח
דמרור א"כ דבטיבול ראשון הי' דחרוסת וכנו בלא כרפס דמרור - וכן
הכריע רבינו יונה הורא דהנוש כמש דבטיבול ראשון אינו בכלל דחזרת.
וז לקמא א"כ גאונים מסוגיין ונאוה אפי' במשפט כהמלחמות דבטיבול
ראשון משאינן לקיום מצות מכח אלירא דבעי ושני דבין טיבול - אם
שני בלא לוסש כן אלירא דבעינן יונה ע' דכן את ס - ועי' דמא"כו (רמ"ה) (1)

ונפ' אלא ומשטל מרור דבעינן מה שבקשו הגליון הש"ס בארוך עת ומנחת
חינוך ס' י' ע' מצוה על ה' והר"ן שפי' את לשני דבכרפס יחסר
לו טעם מרור דשלמות והמשנה טעם מפור דמין - ולפ"ז ארוח לן
ליישב דברי האגור הורא דמאש מרדכי ג"ה ס"ק ז' הכרעה י' לטבל
החזרת בחרוסת ולאכלו עם חרוסת אך דאכלת מרור יטבול בחרוסת
וינער החזרת מן החרוסת שלא יבטל טעמו ועוד שהביא גם מהמרדכי
שאוכל כזית חרוסת ואפי' לדידן דמסתפקינן אי מצות מצוות
משנ"ה דבעי לנער ועי' הר"ן (כ"ה ד"ה הכי) דבטבול דשלמא ולא חשש שבפרק אכילתו
דרך

(1) זה נוגע בסוגיא קא״י על טיבול שני - בפירקות האות רש״י אין דהוי טיבול וגם שאמרו נוטל ידו לטיבול ראשון כל שכן ידיו מלוכלכות

(2) וכיון סברת ר״ה בפנים שתקנו דקדוק על הספק האמיתי - שזה כמ״ש דדרבנן אחרת

(3) שאין דין נטילה לשם טהרה ונטילה לשם קדושה אפי׳ בנטילה כלאחר מהרקדשתא היינו

(וא) (תשל״ח)

קט״ו

תוס׳ ד״ה כל נוטל ידו אחת - שלא יטמא היד ויפסל קודש

ובאמת ד׳ כתבו דאפי׳ שנטילה הראשונה לא היתה לשם קדושה - סרך - דליכא

למיגזר - הכ׳. דבטוחר ל׳ הו״ד כיון דאמינן דבל שמי׳ גזרו דבעי

כן אינו אלא לענין (ואפי׳ באמת פסקינן קנ״ח סע׳ ד דבעי ליטול

ידיו מהמ׳ ע׳ דמ״ה סק׳ כ״ג א״כ פ״ש לענין דבעי׳ הידים

דבעינן לומר ע׳ רמ״א קנ״ח סע׳ ד׳ - ולכאורה אפי׳ באמת ליתן

① לשיטת רש שמותר בחולין שלא קנ״ח א״כ מדוע בעינן ליטול

ידיו מפעו ל׳ - ולכאורה שאפי׳ כמ״ש גזל בהגהות מ״ג שנוטל משום נקיות

(ואפי׳ נטילה משום נקיות חסר בו הל׳ נט״י ומשנ״ה בעינן ליטול ידיו

עוד הפעם - ויש לו רבים לפמ״ש ומאירו דסוגין (רמ״א ק״ה ו״מ) דלשיטת

בה״ג המחבר נוטל ידיו בטיבול ראשון משום שהוי ידיו מלוכלכות וממ

נפשה הכא מדוע למנין טיבול ב׳ ובן פי׳ רש בפאו״ר רק ומה

פי׳ טעמא דנטילה משום טהרות לפי האמת שסוברים דבעי טהרה

איכו למיגזר כבמוכח דסוגין דילמא את לתקנה דתרומה)

והנה לשיטת האגר״ז דבעינן נטילת יד א׳ לשתי׳ ע״כ יאמר

קושית הגמ׳ (קנ״ח סק׳ יב) מדוע בעינן נטילת ל׳ ידים

דטיבול ראשון הא כבר נטל יד א׳ קודם קידוש

(1) ר' משה יק, ד"ה אסותי

(יד) (תצט) קטו:

<u>גמ' בפק</u> ע' סי' ד' דבלא שיטת הרוקח - על אבילות מצבה
שפנו ויצא דבית א"צ נטילה בלא פתות מבדילה א"צ נטילה (1)
(3)
ועי' במאמר ס"ק ה' בדבשר שטיבולו במשקה עיקר חיוב הנטילה משום
המשקה - והנה נחלקו המ"א קנ"ח ס"ק ג' דהתם פליגי על הרוקח
והגר"א הלה בפאק ל' לגבי לומר דבאיר' שאוכל כגית מלגמעין
בסעודה

<u>גמ' אסותי מסה</u> - ע' ביאור הגר"א קנ"ח ס"ק ז' בס"ב בחולין לא בעי כוונה
אבל גמ' דברכות ס"ל דבעינן כוונה והתשבץ ח"ג ל' לפי כונת המקשה
ונחלקו בחולין ל"א. נדה שנאנסה וטבלה דלר' נתן טהורה לביתה
ולר' סובר אל לביתה אינה טהורה והתוס' פוסקין כר'

<u>וקשא מרחא מית</u> - יש לע' לשיטת הר"ח דקשה כל גאולת כולן דירקות
מדוע אינו מחויב משום נטילה גשמה וע' מ"ר ס' שט"ב ס"ק מא המלמד
הנגלה דפירות דמחוסר יש בהן איסור דאורייתא להוכן במשרו שפל צמח
ואולי לפמ"ש התוס' ד"ה קשה ד"ש לסמוך על רוב לענין איסור בחולין דלרבא
גאולה ד"ה ד"ש לסמוך על איסור חילול שבת (והרי אולא שמעתא ה' בשוט מותר להמית משום דינא כמאתים - דקשה המת
נטילות נשמה לחבר אבל נפש - אבל קשה דא"ב דשבת ומא איסור

הר"ן פ"ק ד"ה <u>מפל אשת הטמאה</u> - הכותב כ"ג מקשה נפילות הלח
הטהור דאנפת וכיוצא בו ונראה אפי' שלו מגע דגזונית ר"ג טמא
ככן דסיד ונראה ר"ג טהור ומפרש דכל משנה דשין במגעת
מין מאכל מין במינו אינו חוצץ משא"כ בסיד - ויש לע' לפמ"ש
התוס' דנזיר ? ד"ה אחד היה מקלת פני אינו למימר טפי
(2)
דמינו אינו חוצץ - וכמש"כ מפרשין הא דאיתא דירמות ע"א
בנכרית שנתגיירה כולה חוצץ - והנה ה' הר' באחות חשוב כאינו
מינו - לכאורה ה"ה לחנג - ואולי שהתוס' מפרשין כמו הר"ן דסומכין
דבכן דסיד אין בכן אפילו דק ולכן משום מבשי חוצצה (4)

(1) ועי' במרדכי ל"ו, אות כא

(2) ועי' תוס' הגה"א על הש"ס מס' יבמות ע"א, (ע"ב, דספרו דמלא הגר"ז)
בפרוזדור כיון דבעינן גופו דא דמין מיקרי דיש כאן ריאת מין טעם הבשר
ורק משום חשיבה אמרינן ולא דמבטלה כוסמת - אבל הכא
דאסור כאן ריאת מין של מקרי לא בטל - דבעי חשיבה

(3) וכמו קרבת מלשון (הפמ"ג קט"ו, ב"ק כ"ו) אבל משקה המטורף - וישנו קרבה
עם שאגתו קומץ הול הנך פירות כמו נפ"מא

(4) והנה לשון השו"ע - מן הא נעמי דגרונה שבמשור תוצף דינוף - משמע
דבאמת יש ענין של חשיבה ואעפ"כ אינו מספיקין מחמרת אכילה
ודבזה כרכן כורך לא הי' ממש דפין לא זה ולא זה - וכמשו משמע
דהציור של מצה ומרור סגי כיון דעכ"פ המרור הי' דפין אמנם
שע"י הי' חשיבה דין המצה להבין מ"מ של אכילה יש ולא
אבל כיון שנעשה לא הוי דפין שם אין זה רק חשיבה
אולי כוונתו אשן לחמה ורהיטת הדעשו כמשנ' שפסק המצה
המשור והמרור דסיב ומשנה למ"ו ולפ"ז יתורץ קושית
הרש"ש

ח״ק י״ג

קט״ו:

<u>אמר רב שימי ובו׳</u> ע׳ מועדים וזמנים ח״ג ס׳ רנו שמביא בפלוגתא
הרא״ה ורמב״ם לקידוש שלא אומר על הכוס והוא כאילו כולל שמחה על הכוס
או הלכה כהא דקיום מצות. הקושיה שלפניך מצה ומרור לפניך - ועי׳ לשון
המכילתא לא אמרתי אלא בשעה שמצה ומרור מונחין לפניך על שלחנך

(1) <u>תוס׳ מצה לפני כא</u> ע׳ דהקושיה מועדים וזמנים ג-א - שמבאר בשיטת
התוספות אומר בדעתן שיסמוך המצוה תכף ומיד להברכה
ועושה סימן לזה מדברי הרמב״ם פ״א הל׳ ז׳ משל ברכות ולמה לא יענה
אמן - אחר ברכה שמברכין לפני קריאת מגילה - למען לא יפסיק באמן
בין ברכה ובין הדבר שבירך עליו ובהל׳ י״א ולמה לא יענה אמן
אחר ברכת הפירות מפני שהיא ברכה אחת ואין עונין אמן אלא
אחר ברכה אחרונה ועי׳ בהגהות הראש״ז ומה בין ברכת הפירות
לברכת המצות - וכמו כן שמעתי מפוסקי קמאי. אלא בשעת המצות
אנו מוציאין פסול בעוד בעודו — ועי׳ קט״ו סי׳ ט״ו דהגה אבל מותר
למה לכא חלק קודם שאכל הוא והל׳ ימתין עד שיאכל
ועי׳ש שאינה לא סודר שלא יגמור לכא קערה דבר והוא מחלק
מצה לכל שיאכל סמוך לברכה

<u>בשו״ע דלא מצה</u> - ועיין לבאולה שלא מצה בזמן - אפשר בכל כמו הגליוני
הש״ס בא״ח בא׳ המצה שיצאו משום דאין מצה בזמן מה או לא
דאו יוצאין משום דבא בכל הכוי ליליה - ובני בכל הראוי הוא
טעמו דבזמנו אבל לבאולה צריך לעשות ביום

① עי' ב"ק קמא סי' יט בונה הכותל אינו בגדר השולח ממונו זר שיזיק
לו הקוצים בכותל המוציא הבו נזקין מאליהן לפני רבא
כדי שיטלוה תירצו ומיד דל הפסק כלל

② ויש להמתיק קצת שיש סברא קצת, דכמו פטור מלוש הקדש
משום מיעוטא דבאור גם דצריך להיות יכול ליתר דבעי אלו ור' מאיר
דמו אדם דברי תלמוד נמסר לפניו ויכל לשוב ולהגביהו

גמ'

קט"ו:

רד"ה צריך כשמשקע את המרור בחרוסת - ע' רשב"ם דמשמע דגם המצה בעיא

רד"ה אבל חזרת טעינן בה משמוש - דקמ"ל איכא חזרת בתחילה, והרא"ש איתא חזרת בחרוסת

רד"ה לקיום מצות - של שאר ירקות - יש לעיין אמאי בכה"ג שהוצרך בטבילה
לשנות באכילה לאו דמי לטבילה אלא דשאר ירקות מהני באכילה נטילה ואחר
(1) אפי' בשאר ירקות צריך לעיין אמאי דבעי שיטבול בכה"ג שיעור כזית
יטול ידיו - ע' שיטה הלקט הובא בדבריו ועוד אין צריך לו שיעור כזית
ולא נתן דברי הקדוש אי בעינן בעניין המטבילין את הידיים א"כ
לחוש ולומר - והכא מה שהרמב"ם ועוד הרא"ש בשם טבול - יש לעיין
היכא מותר לחוש הבציעה וכו' - ור"ת כתב בעינן באכילה ג"כ
(2) באכילה ולא לאומר שיעור שיאכל המרור בפני עצמו וא"כ באכילה נמי דוקא
רד"ה נאין וכו' הגפרים חזרת - ע' רשב"ם קט', חוטפין וכו'

גמ' ידי - ע' מהרש"א ומ' בשם (שו"ב את ר') מתוך שמשבח טעם מרור
הרי טעם המצה נשאר בפיו ואתה אומר מצוה מצות דבעינן מאן
דליכא וכן כתב מספיק את מיעוט טעם המצה לכן יש לנו כאן מצה
בלא טעם ומשך בין דיבור המיעוט כמו שכתבו (וכן דבין מצה אין
מבטלות) - דאוכל של דיבור הוי כמצה מבושלת - ודבריו הם בשם
התוס' ע"ש (שם) ב"ה כתבו בשבועא דהלל ע' לעיל, חשש כמחלוקת
ונשאר בין בין הדבר

רד"ה נאין עוקר - שמצה הוי לעקור את השלחן - ע' לעיל קי"ד א"כ מאי
משנה

גמ' כבי - ע' דאורייתא על הגדה (י"ג) כי אותה השאלה על סדר אותם חז"ל

(1) ורק דטיהור חשוב בפני רק טיהור מצד הלכה יש מקום לומר כיון דלפני מ"ת מהותו ליה שישקיענו כולו - ש"ר בפני מ"ת טיהור באש שאז ירק במ"ד דנטילה מצד דינא ועי' בט"ז קנ"ט ס"ק ז':

(2) פסול אף להרבה אפי' הכי בפק אסח דעתו ולא ובאי. נמ"ל פסול מעילה ורשע להרבה

תש״ג

קטנו

וכי שמה חולים וזקנים נשמע מה נשתנה ואם אם להניח יודע מתן יצ״מ
אמנם השאלה מה נשתנה - שאין אין צריך ותינוקות לשאול את נער
ויש יחפו נושאין ונותנין בדבר

לחם עוני - יש לו הרבה דורשין בפשטות אלו שעונים עליו מצה הנאכלת
ליל טו והפסוק אומר שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני

תקי"ג

קט"ז,

אף כאן הוא מסיק - ע' דמשמע מלשון רש"י כ' הא דאין בטל מעשה
ומסביר מאריכין עד שיגיע הזמן ואופן הזמן - משום עסק מצוה

רד"ה בשכר של עני - קודם שיגיע ע' ממש קודם שיגיע הזמן מנומן
ולפיכך כשהוא מסיק אשה מוסקת דאפי' הינו מוסקת דמסק שיגיע מנומן
ואפי'

גמ' מה כדי שיהא ניכר - כתוב בספר משום שלא בלחם משנה בפיסקא
בפיק להדגיש על א' משתלמות וע' משנ"ב דה' להרבות ס, ב"ה רש"י

גמ' שם ולכך - אולי הי' קשה להם מבוע אין עושין כריכה על הפרוסה
ביסוד הוי משום לצא בעמבה

(דעו את ס"ב)
גמ' בפיק משום בד - אולי אפי' בעי דל"ש היו ישתמשו מעושין את
הקש דמשקא ודומין דחומש ודקה הי' נעקר את עקירתם והבל מתבוססים
דאומר

ואפי' ר' א"ח - יש לנו מפי הרמב"ם דסם ואיך בפרקים דבל
הציורים שלפני עם יוצאין דשאלה אחת והבו יש הלכה שואלין
בא"ז וע' דהגדה מועט בין ס' את ה' שמעלה כן ושמע הוא
שוע הפרשה (תוך את ה) שהוא א' מעל את תשובה מה נשתנה
ואח"כ מרמזי שנבל עבדים היינו ואין השני בין מה נשתנה
ובאותי דהגדה על פי הגר"א ז"ל, שבעלך השאלה הוא לשבך דאמר (2)
שאומרים דהל' הפסח - והנה רשב"ם דהל' פסח יש מחלוקת
ע"כ לעסוק בהל' הפסח בע' דמכילתא סוף פרשת בא (קכ"ב)
מה העדות ר' אליעזר אומר מנין אתה אומר שאם היתה חבורה
של חכמים או של תלמידים שצריכין לעסוק בהל' פסח עד חצות

(2) התשובה ול' ג'ח מסתמא השאלות יותר עמוקות. ושם הוא בסוף
סוג יש חינוך נוסף של שאלה כדי שיו"ב יתברר התשובה יותר

(אמ"ד)

לכן נאמר מה העבדות - והנה תמוה בשאלת החכם הוי על
ההלכות ואף אתה אמור לו כהל' הפסח והנה יש לעיין אם
יש חיוב שאלה גם על זה לפי א"ח באלו כן שאפשר לשאל
לשאול שמעידין לשאול - והנה דפי' הגר"א על מה נשתנה כמשך
(1) מתחיל שיש חיוב שאלה על ההלכות בזה הי' עלה הקושיא ממנו קודם
תינוק לבדו - יש לו' בגלגל תעתק ואין אין טעות דבר אחר
מלמעלה - ופי' המאירי להקשות דמין ולשאול - הפול את פתח לו
לבו אינו - שאין בקושית הקמ' הנה אמרנו אינו תירוץ בשאלה על האפיקורס
ונמצא אינו תירוץ שאר שכר דממון וכו'
רבה ושאל הבן שואל - כאן תמיהת הכוס - מה נשתנה - אלו
בזמנו שיש סדר ג' שינוים בכוס, עקירת השלחן, ומזיגת הכוס
שוב תמיהת שיש סדר שונה לכל השינוים מה נשתנה פעולה הבא
וקושיות הנוספות הן נוספות על השאלה שעשה שאל ולא רק פי'
על דברו מינה, וכן דפי' הגר"א מוכח דבוי שאלות נוספות
ולא פי'

י״ג   גק״ה   קט״ז.

א״ר אמי משום קפרא - ע׳ מפומי שפה קי״ז שכתר דא״כ לית חמימא
ואינו מובן למ״ז. דמוכח מרש״י דצריך אלו הי׳ רפואה אין כפה
זה ורש״ל קט״ו. משמע דצ״ל מחוסר ית האדם

הלכך צריך לקהוי וצריך לסמוכי - אפי׳ דבטיט והצבע הי׳ נראה
למנין משום דמין שצריך הטיט יהא נראה דהחרוסת משא״כ
דהמשל של קנים ישרא דרובן לא ראו הישמה רק הרגיש
שצריך לראות דב׳ ומשום מרגישין טעם התפוח - דבלי חמצת
אפי׳ בא״ע דבל אין התפוח אינו נראה מין חמצה

הכי קתני אין אנו מטבילין אפי׳ פ״א - קי״ק דבפו״כ הרשב״ם קי״ז, שגם
מאכיל ע״י טיבול - ור׳ דמאירי כאן שמפרש אין אנו מטבילין אפי׳ פ״א
קודם הסעודה - ולפי״ז אינו מובן מה שנוגע הלילה הזה כ״א כולו
① כבא טיבול הב׳ הי׳ דתוך הסעודה - ולכאורה יש הוכחה גדולה לשיטת

רשב״ם פתח ואמר שאלת הבן ⑧ עומד הגדה בשתי וכלבאים ע״ט
מרה דבשל״ה הי׳ גורס הטרתי ואלו נתגבה ⑫ ע״י דבו אדב׳ שיש חיוב
הודאה ולא סיפור גרידא וע׳ בע״ק דספר המטבח מלתו קי״ג
ויאריך הדשפיר - והודאה לו יתנכה על כל טבי שגמלנו - ואולי דתבלת
④ הסיפור הוא הודאה כן ישב לנו - וע׳ בצש שמוא (נוטה זה ולהשי)
וע׳ בלבל בזה חמצת ולפשר שמפרש דפליג רב ושמואל רק דמה
להתחיל - ונפקי דהם דגאולת משפיל הי׳ בג׳ דהינוב גאולת הנפש וגאולת
הגוף - ורב סובר שצריך להתחיל מתחלה עובדי ע״ז כי גאולת הנפש עיקר
(ויש להעתיק דבבוי הר״ן כ״א סוף פל״ג מפלו ע״ז ובמשט קט״ה הי׳ המקום
שבגל אחרים נעקר והוציאו לו יעקב לטובת האלה ומאחז ומאפיא
אותנו ומשאלם את השאלה ולא״א עשה משפו הדין הבן אל כל הכ״א ואל השלחן)
③ ושמואל סובר במתחילין דגאולת הגוף במקושל כי יותר ועוד יאמון

(יו)

① הרשב"ם ק"ז: וכ"ש היכא גבי דטיפול השני - וע' דף ע' אור יצחק שאינו
טיפול קודם הסעודה הוא להמשיך באותה אכילה דסעודה (וכן הוא
עניני טיפול דאמצע הסעודה וכמוש"כ תוס' ק"ז, הדיאן) דיום הי' דברים
.אבל מיני טיפול להמשיך כח האכילה דסעודה אבל דרך בזו
הן קודם סעודה ואף דלפעמים איש שיש לו שאלה הכ זה לו טיפול
והכ על עוד דבשביל משלמת היום גדירת התאוה - ואכילת משום
וכן שלמת היום רצה שיתברר זו שאלה ומשנה

דב'ינו דגן יו
אני משתמש
דשאו ירקות
לגדירת התאוה
אך קר ושנן
שרם הם הולך

② וכ"מ מהמאירי שאוכלי ולשתות קמי מיד פעם ואוש
③ על גאולת הנפש - והעדה אינה דרי לאוכל ולדחות - הנראה הם על
דברים גשמיים - עד ג' לפניו להודות - ושמח חנה על דברים רחמים
ישובה שוב - ומשנה פרה נאמן עדות הינו
④ שמכר משפי לו. שמקומות על את הלל - ואף יש לו חלקים דהלל חלק הראשון
הוא המוסף על גאולת מצרים וחלק ב' אחרי הגאולה העתידה - ומקומות ההלל
של יציאת מצרים ודבר
⑤ וע' דרכה אברהם לפניך אותן חידוש לפעמים
⑥ והנה לשון הרשב"ם מתחילין פ"א טיפול ירקות דתוך הסעודה חוזרת גם
שלא הן מתחילין גבי דתוך הסעודה - שיהי' דבר טעמו דבהו קא. על ההוא דאינסטן אנו מתחילין
⑦ וע' שאלי הפקט דלא גולה אני אוכל הירקות בתוך הסעודה
ומתחשבין לפני הסעודה - ובאמת טיפול הם היי ג"כ לפני עיקר הסעודה וכמש"כ המאירי
⑧ דיוק דאזה קבע דבהו דאיתא דאמרי' ומשום דבזה הי' אפי' שיהיו יש כלל
ושתה ומצוה עדה' וגם יש שיש חוץ לשתח לעסקה שיר שני דאמין
⑨ והנה לשיטת ר' יוסף טוב דבריו דבתל קטן, דלא הוי מפרפרת הפת
אבל בפסח דאיכא היכרא דאכילת - וע' בדרכי לרבנן הא קבלו; דעיקר
חיובה דאולה הוא דשתה אכילת מצה ומרור ומשום לפני חיוב היכרא
אך
⑩ וע' מגולה ואמבג בזה פסח דלמצוק של מי מצוה ושומו הפי' שטעם הקלה
לשבת דבין לשתה

ט"ו [illegible] קט"ז.

הפטרתן מלומר מה נשתנה - מדברי הר"ן אבהע"ז ללמוד קצת ביאור דבר

דבנך דכל ה"א כותב מ"ע של תורה לספר בנסים ונפלאות שנעשו

לאבותינו - ואפי' שאין לו בן - אפי' חכמים גדולים חייבים לספר

וכל המאריך בדברים שאירעו ושבוו ה"ז משובח - והל' ז' כותב מצוה

להודיע לבנים ואפי' לא שאלו שנא' והגדת לבנך (ע"י קושיא מובנים

שלא קאמר והשיבות) ⓑ לפי דעת של בן אשר מלמדו כיצד אם הי'

קטן או טפש אומר לו בני כולנו היינו עבדים כמו שפחה זו או כמו

עבד זה במצרים ובלילה הזה פדה אותנו - ואם הי' הבן גדול וחכם

מודיעו מה אירע לנו במצרים ונסים שנעשו לנו ע"י משה רבינו

והנה מרהיטת לשונו מוכח שיש ב' מצות - סיפור וזי' המעשה

נסים מעשה דה"א שבוו מספרים - שבשבו וחקרו על כל פרט ופרט

אנה [illegible] שלוה הי' בו - ושיחה כח דבורה ההיא להעיר עד סוף

כל הדורות - ובהו על דברים שאירעו לפי שנעשו לו נסים ובמש דהל' ז'

ואחר באבל לשיטתו כו הל' ה' וכן המספיד כאוא מאותן המצרים

והמרבים לשנא' איך לא רצה להרל בהל הרשות [illegible] שלא גבר

על אש [illegible] נמצא בעשיית הי' בסק מקרה ע' לשון הר"ן דא"ה

ממנה האלו אירע לנו - נקרה נקרא)

ויש עוד מצוה הודאה ובהו הדברים הפשוטים הנלמדים מקרא

והגדת לבנך

והל' ז' כותב וצריך להראות דגנות ולסיים בשבח כיצד מתחיל

ומספר שבתחלה היו אבותינו וכו' מתחיל ומודיע שעבדים - והיינו

כנל במאמר סיפור צריך להאריך על הגאולה רוחניות ומשום חיוב הודאה

צריך לאמר הגאולה הגשמי

והנה דיני הודאה נאמנו ע"י ב' אופנים או ע"י שאלה כי ישאלך

בנך או ע"י והגדת - ואפי' בהיותו והגדת כתיב והגדת לבנך ביום

ההוא לאמר בעבור זה עשה ד' לי בצאתי ממצרים ומאמר הרמב"ן ע"ג

בעבור זה שעשה ד' לי אני עובד את העבודה הנעשה

(1) והנה דפסוק (י"ג-ח) דכלל אינו נזכר שאלה

(2) וכמו כן פי' הה"ג מתן ואז אין בעת הדין אשר מלמדו הה"ן דלי' שאלה

וכמו קצת משמעותו דשאלה לו נאמרה רק על אופני

ט"ז

תקל

קט"ז.

והנה בתינוק זה הינו כמורה דאסור (עי' הגהת אור שמח (ני, יפו))
ועי' בלשון הרמב"ן זה שאתה מאש רמנק - נמצא דזה הוי כשיעור
לפתח זה ואין מתקיים שלא עי' שאלה גו"א - אבל הדשא אינו שורוו ②

<u>מתחיל דגנות</u> עי' אוה"ח הק' שמזכיר עלשון והגהת (במשנת בשפת קטן רבינו)
לאמר (אמירה רכה) דנכו מקור להתחיל דגנות ומסיק דפסח ועי'
דהגהת אור שמח שמביא בשמות י"ז נחלקו דתלמוד בבלי הלל דפורים
דבן סדר קריאתם זה הלל ① וורא סדר דתלמוד דפסח אומרין עשרה ב'
ועל ורבי פרשה אלו הם אותו עשרה אחשורוש אין - דבבלי סדר בלל
הוקבע הלל לדורות אלו על דבר שנעשה לנו לבעמות אבל על דבר שנעשה
דהיינו לא נקבע - גאולת מצרים נעשה לדורות דבמשנה אין עדה
ד' - מאי מקודש הוי גוי וקמה גוי מאיר דפורים דלא נעשה דבר לדורות
וכן סדר דגן על תשועה הראוי לשירה ראוי לקבוע הלל לדורות
וכן סדר שמואל דסוגיין ודבה נחלקו אם יש חיוב הלל על מה שנעשה
השלמות אינן בוכין לשבע

<u>אמש לך רני</u> - פי' שאלו את אבותינו עשה לך ר' דבפסח הודאה מודבק
ונעימת רכוש מה צריך להקדים - ואין דהרבוזה מודבק
ונפו גם הכי דקרבנו המקום צבו דחינת נעימות רכוש
ידוע והנה ממשיך הרשב"ם דפסח והודאה מורכב בלא
כהלל ועי' דומק דרבה קכ"ג - דהילל ושבח על גאולת
הגאון והודאה הוא על הטובה שקדם - והנה ריב"מ
יש באמת שבח והודאה על גאולה הובאה (עי' רש"י ר"ש
יתבו, ויש זמן הודאה על הטוב שקדלנו אבל השאלה לדבר
יש לנו מבו המין של שבח הבא

① עוד דבר שקורה בסראטוגה באמריקן מתחלפים וורד גם היו אקווריון
② בשאו הרים כל הגן כותב וצפין לחשוב שלו כבר - ובשאלה
בכל משמר שים מה שיאלו אל מגוע

(י"ז) (תיקון) קט"ז,

מצה זו שאנו אוכלים - עד דנצ"ב על הבצה מצה על שום שנגאלו

שמברכים בבה"מ מין קרבן ומצה דבטלון ג' להוד מצוה ול"ד מתפרש הלאווה. (4)

קטרי. מצה דבפ"ב בכורן תוס' מגילה י"ט: ד"ה וכי הקשו בכתה הוי ל'
בכורן מצה סומא ויצאו מעשר בכורן - ותי' בסומא עז"ל מקטן שבפי
נגמר כבר משאורה. משא"כ דקטן - כמו כונת בכורן בסומא היה דמצוה
משבכורן כשנתגדל לו נפקא מינה חיובי בכורן נראה כ"ג. ד"ה מי
ת' בכורן שמצה גדול והר דבה עז"ל טפי מקטן

תוס' ונאמר - וכן נודה לך שיר חדש - עי' עמק דרכה (קכ"ג ד"ה המגלה)
משאר דלבן שירה על כוס דמין משם הכלל דגאולות ב', וגם
הלדות ג' - ודגאולה האמתית השירה נקודות ג' ויב אומרים
שיר חשוק הלדות ג' שמשירה הלוויתם וזה ונודה לך

דג"א עד אם הבנים שמחה וקה"א עד חלמיש למעינו מים - עי' עמק דרכה
קכ"ה שמשמי מפעלת בשירה אין אומרים לאחר השתיה ... ואני דתמבע
רטראתי - אשירה לה' כי גאה. והנה איתא דירושלמי. דב"ש אומרים
ובי ובא ממדבר שבלא מצרים יצ"מ . וב"ה סוברים שכבר שבתורה
דמשלב אומרים לו מעון - ומשאם של בש"ש סוברים בפרק א'
שמגיע בו הללו עבדי ה' ולו עבדי פרעה ראוי לומר עליו שבח
כיון שכבר השעבוד עבד הלל - אבל יצ"מ בא הי' הלילה,
וב"ה סוברים כיון שבתורה

(3)

ב"ש טמא את ה' - מאחר שאין שייך לצאת שומע כעונה במצות
סיפור - לכאורה (1) א' שומע כעונה הוי גבה שיחוד אש דלבונה
עיין דקריאה מתוך הכתב ג"כ דין כן - ולפ"ז אפי' להפך ב"ש היכור
לצאת דשומע כעונה דבעינן אצ [illegible] מצות סיפור ולאפוקי אם כא אומר

ולא יבוא להתעצלות להחמיץ עיסתו מוכרח הוא לאכול מצה בפסח

① ועי' קה"י ברכות סי' י"א - מהא שמשמע דשמירה למצוה מ"ע בין מצה
מ"מ יל"ס ציווי השמירה על חיובו גם להשומר (II) אלא לפעמים רחוק (I)

② שוב נ"ל דמצוה דפסח משום אכילה אבל הולך לשם ולמצה היא
מוכרח דעשיית מצה ואין נעשה אלא הכרחי אכילה פסח בשעה
וכן שם בגמ' הכל דבר זה שנשאל - ועי' דרכי ודאורייתא ועי'
דבזה דיכוין טעם הלכה דבזה הוי אסור דאכילת חמץ אלא ערב
פסח והלל טעם ועי' ועוד טעם עיין בספרי המפרשים

③ ויש שמשיג מנ"ח מצוה כ"א בחלוק מצות סיפור יצ"מ בליל פסח
מהמשכת יצ"מ בשאר ימות השנה מצות המשכה הוא רק דין לכאו
ומשא"כ בליל פסח בתפקיד מוכרחת לדבר ויקר מצות לספר בזמנו
(II) חנ"ס סי' ט' כיון ששומר ומכוון לדברי שמירת אכילה הוה כמוצא
דשמרו ממש וכאלו נעשית המצוה דגופו של דבר ויש שמעדר
גם לענין מצות אמירת הגדה ועי' בליל א' בשמנה

יח

מקט

קטנ׳

<u>רשות לכה</u> - או איסורי מנהג - שאני מתן בו״כ מביא הנפק לומר רסי

ומה הגדה של פסח עם פי׳ הגר״א ז״ל ר

<u>הרין מצה</u> - ע׳ דגמ׳ וט, ודתגהות ר׳ יהודה דבק - והנה משנהות
משמע במצות הי׳ מותר ביום ראשון ומה אני מבין בו פרשת ראה
פי״ג - פסוק ט״ז, י״ז ודרשו ושמרתם את המצות. והנה משמע
הרין הי׳ אפי׳ שלשה המצות יום ראשון והיו רוצים להחמיץ
והיינו להשהות והי׳ אפי׳ בזמן הלישה הוי מותר משום הואיל
אבל ע׳ דמכילתא (שמות י״ב פסוק י״ז) שמרתם ונחו שמרתם ואפו
את הבצק עוגות מצות כי לא חמץ כי גורשו במשמע שאלו לא גורשו
היו אופין אותו חמץ ולא רבי לעולם ביום טוב אלא לעולם לאחר
יום טוב - ואפי׳ בו אופין דינם הם יום טוב א׳ שהם בשעת רש״י בתענית
מותר הוא בזמנו לבשל חול היינו משום איסור הנאה ואפשר באז עכין לא
נתבטל איסורם
<u>קסברי מצה בפסח</u> - ע׳ דמכילתא מגילה (י״ג: תשלח שמואל יכול להוציא
דקידוש דני דירת משום באפשט שיתפקח וחייב משפחה ועי׳ קו״ש ח״ג
סי׳ ל׳ את ל׳ בארוכה שמביא דר חורא דולין המצה ושמביא ח״ג דפוזל
ומ״מ בפסח קרוי חיוב דפוזל בח״ג מדאורייתא לשמור בפסח
איך קשה משום אי להוציא, ולק בזמן סוף הגמ׳ בגין משפחה
פטור ובאמת תי׳ קסברי מצה דפסח משפחה היינו בזמנו תקנו
שיאכל משפחה אבל ע׳ ודבש אות ה׳ מש״ב בשלבים

אמש רב אחא דר יעקב - ע׳ משך חכמה דף ג, ב״ה ורבא (נ״ז)

(תק״ו)

כל בשעון רדען - כבר הי' באותו פרק לוש דועשה שמקרו משאורית רק דועשה שמצשו הרבנן ע' גבל ק"א, ב"ה הי' - והיו באמשין

רב"ה הבכור ע' אגון עצא שמביא רש"י מרינוס בבכור בב הי' כאוי להיות היפך בב הבכור

ב"ש רשא הטוא - כמעט דס"ב סדרו מבהוא כאשי רק קרא ולא דרבנן שנפטר אל משפחת סדרו בעכם מבפחת מאי"ר וזהו סברת ר' ור"ש בבין במשפחת מעיר וכל לפוצא דרבנן, ושם הקשה האמ' בשאלו, וגבאי ס"ל דרבנן הי' בפחת, ועוד באין לצייך מלשונו במ"ר משפחת בבל בשע כל בעלון רדען - ועל הרשב"ן שעיר הקשה הטוא' בבין במצות משגמ' בשחוב הגבה עדין משנשה למלבה במשנה מ"ר דהגבה משום במלבה דרבנן בפחת את הקישור לגבי פטורי הגבהה וג' צריך לימשך ומפות שסומא ימ"ר דרבנן

רב"ה לכה מאי - כבר ט"ה. נ' המר א' מוסיף משום אמש כסי ואולי כמו שאמר אומש בכסי תנא ה"ר מרתשו והנה כל ספק האמ' אי נימא בל"ח מרתשי תשי

רב"ה על כל רגל - כב דרשה, ודמאן ולפי"ז א"ש דל"א תקנה שמשו דכ"ת רק לרגלים ומש"כ הרשב"ן לדו' אין הלל בשח - מי תקנו זה אינו על חיוב אמירתו רק על נוסח האמירה

רב"ה אפשר - מיבאר מלפני - אבל פסח הראשון לו הי' שירה אפי' משום שפו' הפתח מ"ט כמו שאמש משה ולא יסקלנו והוי כב"ה שאין אומרים בו שירה ומ"ז אפי' בפסח שני הי' על שפסח ולא מבד שירה אלא הם שונה הי' קורבן שפסח - ואבבדה עי' שבכחו זכו שיפסח ע' ב"ח

(1) וכן מוכח מזכירין שמיני מקודש לחג

ו"ט תקוא קי"ז י

אפשר ישראל שחטו את פסחיהן - הר"ן דפס"מ שבת א' כו"ם (ג) תש"ג

משנה נאמרו למשה מסיני - והיאך נמנה קריאת ההלל שאמרו בו דוד ע"ה את הקל יה שלמה בן משה - והרמב"ן (שם) כ' כמ"ש הר"ן כ"א עפ"י תפלה מ"ע להתפלל בכל יום - ועזרא וב"ד אמרו ותקנו י"ח ברכות כדי שיהו ערוכות בפי הכל - א"כ למה יתבאר על ההלל שנאמר למשה בסיני שאמרו שירה באמצעות לקל שהוציאם ממצרים וקרע להם את הים והפליאו לעשות בו נבא דוד ותקן להם את ההלל כדי שיאמרו בו ושם כתב והנה לדעת ר' אלעזר היא למשה על צפרדע על פרעה ולבשרי מכתוב לא על צרה ידועה של פרעה אלא היא שירה לכל הפרקים והצרות מתקנת וקראו שהוסיפו. והיינו משה ואהרן ושאר אמרו בני ישראל נפי תקנתם שיאמרו להם השיר הזה

והנה דרשו בערכין בפסוק השיר יהי' לכם כליל התקדש חג לילה המקודש לחג טעון שירה שאינו מקודש לחג אינו טעון שירה - אמת הכא כי ישירו לקל המושיע אותם מיד מלחיר כאשר הם מעוררים בליל התקדש חג והיינו ליל אכילת פסח שהיו מעוררים בקול גדול

ועוד אף הוא משמע להם יענה ר' יוסי אפשר שחטו את פסחיהן ונטלו לולביהן ולא אמרו הלל והלא דוד אמרו כבשעי הרב והוא וב"ד תקנוהו - והכוונה משמע שמהו מן התורה. ויהי בלמא או שמא דבלל השמחה שנצטוינו בה כמ"ש והיית שמח במועדיך - ותקנות התכוונות - כי עיקר השירה דפה ופה לדבורי קלא ונצטוינו בשמחת השיר על הקרבן ושמו בשעת הקרבן בכלל השמחה - ואיתא בערכין מנין לעיקר שירה מן התורה - תחת אשר לא עבדת את ד' אלקיך בשמחה ובטוב לבב הוי אומר זו שירה א"כ אפשר שבזמן דקט שנתחדשו מיני שמחות שתהא השירה מבלען

קי"ז.

<u>ופליגא דידי' אדידי'</u> ע' הגהות הב"ח

<u>מהרש"א</u> פסח של מילה הי' רק – וע' ע"ש יותר שלא הי' זמן ערבית מאז
דזמן בוקר והוי כמקלין את

<u>מהרש"א ד"ה</u> שפתותיו ששונים מודיר המערכת והלימה ממנו
נכאוי שנאינם שמגמתו
<u>הלל זה מי אמר</u> – ע' רש"י דקאי על הלל של כוס ב'
דהא אי הוה
<u>לא לנו</u> – ע' רבי' הגאונים דלו – לא לנו לא דשאלנו, אך לא לנו תמן
ישען דינו בגאולה נימוס הישועה לבאוו ומצד ידנו כי לעשה גם
כבוד, וזה הי' על טענת משה רבינו ב' ילחם לכם ואתם תחרישון
וכן עיין רש"י ב' למען למען אשר כאשר בשעבוד ודא ישבא
את בית המגולה אשר עשה בו – והנה יל בדהמן על הי' הנס
מפורסם ע' דמשה"ג תשע דפורים הנס מפורסם וניכר לכל דהלה
ההוא כמה נסים – שלא היכה על הטבע דשום עין – ומי מין
ידך לא לנו דשאל ישבא לא לנו דשאל משה

<u>רד"ה יהושע</u> שפרי תקנוהו נקראים לכך – אינו מאן בגדול כמו באומנים
אותו על גאולתן ואף הכו אמשו דגאת בפרק, וע' רמון יקר ולכ
בשה ואפשר על הבשה ממש קאמר לומר הלל כי בשם ששבנין רכו
כל מה בארץ רחמנא לטר עליך, ועי' דפי' מרשה נסים אודך פי' דין
כי ענני דין רשעה ותפו' לישועה הקבוצה שבם כי היסוד
קן תכלית הטובה – אף למ כן משפטיו לנו

רד"ה <u>נאה למימר</u> ממן פי' החכמים

<u>אגל שיוצפים</u> – ע' מהרש"א הגהת יעב"ץ

<u>דכל בשה</u> – ע' שמ שמעיו מספר חיים שאל בפסו בקא אשמעה לכלל
ישבא ודבו כהמאירי ואף מהמאירי, משמע דלו דרכם

תקי״ג

קי״ז:

רצ"ה מאי זאו למענו מ"ו וכו' לפ' ממן

רצ"ה צפיך שיבעיר דין דמוס דין דתפלה של שבת ע' דגמל ר"ג
שגמה שאין מזכירין דתפלה וע' דשם שמשיא מפארתא ת"ו, ודל גו
ויש מוסיפין דבר למעשה דראשית וליציאת מצרים (ישמחו)
וע' דאור הלכה רע"א, וע' דמשנה ברורה וע' דבוש שלפשו דלתם המיטו
דרבי שיקיים המצוה דאורית על הכוס
רצ"ה צפיך שיבעיר - ודשאר מועדין דמה מפסח - פי' גיס הגרמה
בחיוב הזכרת יצ"מ דקידוש של פסח ולמצה בלמידין למען תזכור
מצבר שיש חיוב לקדשו כמשה לפ"ז צ"ל מפני, וע' רשאן הרן ניוה
יפיון קי' משבת - וע' דמשפשא שפקשה מטוע אא ללמוד שבת מפסח - ומפוי (1)
בפרדיס איתא מקדש ישראל - אבל עכמיש דשמות אך את שבתותי
תשמרו כי אות היא ביני וביניכם לדעת כי אני
ה' מקדשכם - משמע ששבת ממנו אל קדושת ישראל וע' דהגרי"ז
עה"ת פרשת כי תשא דבשם ליציאת מצרים היא יסוד לבחירת
וקדושת ישראל - המצוה אתכם מארץ מצרים - והייתם קדושים כי קדוש אני
ואולי זפו כונת המגול בה"ג למען לך קרא זכר ליצ"מ - פי' קדם שבת שמחני (2)
רצ"ה באפטרא - ע' השש

רצ"ה כשף אבל בגז - אינו משון למ"ד מה קל אי לאו שניהן במשמע
והי' דרכה דק חומין בבני מיעוט בפק דו חוגמין

רצ"ה קידוש דרדין - דבית הכנסת יש לנו איבא בשמנא בפק
האורחין יוצאין דקידוש מפני שנחשב שנאמשה דרדין

צ"ל רשב יל' קוט גרשוני - ואאגדה שוש - ע"ש אלקי אברהם עד כו אומות
נאילו היו אומות אלקי ישבח הי' צ"ל אלקי אברהם

① הנ"ל איש בלא כאיה קידוש הפסח, ור' רדרש שמספר בלמון הששנו
קא'. על קידוש של פסח
② על קדושה ישנה בצוו בשם לציא שלי נוקדשו ודוק

(תקי"ד)

קידוש:

מהרש"א - והא דצריך למיתני גדול - אלקי אברהם הכא אלקי, שמשמע שהוא גדול
גדול יותר שהוא הוא ושמו גדול ואמרינן - הכא אלקי של רחבה
נעשה דיבשם ויורד אלקים את יבשם, ואגדלה שמך - יוקר על שם עצם
ושלמות - ויגדל שמו כי אם ישמע יהי שמו

<u>כ"ה דין הטעות</u> - ע' רש"י ק"א, וכמש"כ לשון דין הטעות משמע כמו
הרשב"א כאן שזו דעת המשנ"ב כ"ה דין ג' לג', והאמת קשה לשון המחבר
שמזכיר היתר דין ד' לג' - אימתי דין ג' לג' והרשב"א משיג היתר
דין כשאין לשני מעלה המזכיר אימתי, ואח"כ מעלה הולך המותר להתיר
דין ד' לג' - ומה לשמוע התוס' ב"ט; כ"ה סומך בדעת המחבר אבל
נראה אכ"ה הולך מוכח ממותר בדין א-לה מותר - בעושה שהוא שאינו
נהנה אסור, ואין לדבר מג' וב' בהדיא איכא איפשא אחיינא של שבת
ור' טוה, ני' פי' בדין שני לשלשה עיקר החיבור התם משום מיעוט סרוב
וכו' הראשון של התוס' ב"ט: בדעת אא לעשר גם דעת המחבר, וכיון
הוא למען אכלו אפיקומן בסוף עיקר הדין כמו רש"י ק"ט:, ומ"מ
דומה לעשות ולמען דלפני המחבר ג"כ מיגרר גריר אבל יש שאלה אחרת
באחד משום ועוד יש קורתם בשגגא מן ג' וב' משום ולא דין א-לה
(1) בדין ד' לג' מלה היתר בגריר ומה נלמד ג"כ מא-לה - ומג' לב' נלמד באיפשא בשבוע

<u>נרדוף ד' מצות</u> כלו שיושב בו מצוה - כמש"כ נרדף הוא על הגמרא כמו
דקידוש בכבודו על היין שהוא בוכבו על היין משמע אי לא טעים
כוס מן היין שיושב בו מצוה, וכמו מה שכתוב רסי' תרס"ד סעי'
ט' ברמא ונראה להצניע ההושענות לאפית מצות כדי לעשות
בה מצוה ור' טוה ני' כבוד עצמו דדווקא כגון ק"ה; באפי'
אינו טועם כוס יש מצוה לעמוד על הכוס, ואם אין מחשבון אחרון
ואחד בכבוד החולק דין נרדף שלעוך לעשות כן אי יעשה ומה שמסיק
אין הכוס <u>דכו</u> - פי' חיוב הבאת אינו משום דרהמנ

(1) נעם קן אז

[illegible]

(גקט״ז)

קי״ח

רצ״ה יהללוך כלו׳ דרגת השבח - פי׳ בנפשו מטבע של הדרגה מפולת ותשבחות
וכמו השיר והשבח לאי הדולמיך

רצ״ה ורי׳ אנוש והיינו באנוש-ע׳ מהרש״א בהיינו דוסגא הרגבם

גמ׳ מאי הא בנקא דימיה אבל הלילה א״צ לזכר - אלי כוונת לפי בשפי
רה״ג הפשא דכן כו׳, שאין אנו קוראין אותו דאמרת קורין אנו דאמרת
אנוש שרה (וכ׳ מגילה כו׳ כל היום כשר לקריאת ההלל (בפלל
שנאמשה דיום (נאמרה דאמרת קריאה) לפיכך אין הא אנו לחשך
משופין אותו - ודרכת יהללוך אינם דאם לא קריאת הלל לאחפין
כדי שנאמר שטמנם לפניו אלא על כוס כדי״מ דאם והט״ו בשרי ל׳
הא דרכת השיר - אבל הא דרכת הכוס היא ולפיכך שינו שום
וקראוה דרכת השיר כלו׳ שאינם דרכה לא קריאת הלל אלא
דרכת השבח הוא

רצ״ה ב׳ רוני - על שם המזון - ואולי הלילה הזו שהמוקדש לשיר השיר
יהי׳ לכו כולל התקדש חג יש חיוך נופל בדרכו יום מדרכין על
המזון והנה יש דו חיוב שיר ק״כ אליך מנמור לדוד וע׳ דמהרש״א
שבפו הלל הגדול שנפו בזר גדול שב׳ רוני שלפו משגיח ונתן את כל החוק גו אני
אגל מהרש״א ורנני - כמשו׳ כמו דמהרש״א אשבנד שאומרים בו נמש הלל
הגדול

מהרש״א שלו נותן הארץ דיז שפי׳ מעלה אבל הוא דלעמו משגיח דארץ
ליתן לכל דרכי׳ שפלה

הודו לה׳ כי טוב - במשו יש לנו אמרה שז׳ ניתן במקום המזון
הי׳ נימן דחסד

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(אקטן)

קי"ח,

אמר ר' קשה מזונותיו יותר מן הגאולה - אפילו בקרבת הגלות המלאך מכל רעה
כוי בגדו נבק חד - שבגד בגדי מן החוץ רוצה להצילו אף
גבר פרנסה הוי כמו גבירא בגבלי פרנסה א"א לחיות

רשב"ם דקריעת ים סוף נס גדול עושה לו הקב"ה - ולפ"ז יוצן לכן מה באמצעין
ג' בגמרא דכל יום על נסיך שבכל יום עמנו

רשב"ם קשין - כשבוא עבור - ע' ספר בבין עה: שמתגאים ושל באמצעיהו ר"ג למות
ואחר נתפלא הוי כנגד של תחית המתים בתוך מעשה המכה חשוב
כרוצה ורק רחמו עליו מן השמים והוי כתחית המתים - וה"ה כשא
עבור בתוך הבלוע שנו א"א לחיות והוי כהצלה ממיתה ונס גדול מקריעת
ים סוף

מהרש"א הול הודו - כי טוב ב' - מיד

עד יוסף - הלידה מורכבת משמחה מצבית הרגיל ועצב מכאב הלידה, ועניין
תמידית - אם קשי הפרנסה הוא רק מטריד הלב דאין שמחה, ותמיד
ועצב ניתנו טפי בתוך טפי (יוסף בזה יוסף מכאב, ואיהו גופו פונה

דקרים - עד יוסף הול להרבות דברים המשפט דרמז על זולת למשה
השמים לרוקע הוא אלא כלו דוחה

ולשבנו אח ומשנו - עון יעקב לפני תה שלא הון לפינן לגירת כב

מתן תורה - פ"ר טוב. בג"ת דע"ב כה: בפסקה בזהמתן, ועוד הי' הרבות
ממלאך המות, ושיעבוד מלכיות (חרות על הלוחות)

תקט"ז

קי"א.

חילוץ נפשות של צדיקים מגיהנם - ע' משלי (יא, ח) אפי' צדיק גמור צריך לילך לדרך גיהנם אך מלאכיו פודים אותו ומשלמים לו את גיהנם - ואולי זה מפני שגבולם גו'

[illegible] אמרו - ע' מני שמאי

תקו״ב

קי״ח,

עי' דרמק נט - כ' ט"ה. פי' דבראש הפנימי יותר חזק מהראש החיצוני ולכן נענשה דהיפך

עמק ד' עולם ר' ט"ה. ביאר דביש רק אמת אחת דעולם ובזה נאמר ד' לעולם - והיינו דבכל המצבים אינם אמת גמור שצריך להחליף רק יש אמת אחת ובזה כל הנו דרכים כא מצד יסודי התורה הללו, ד' שבכל המצבים צריכין לה והנה דרך כא א"צ להם ולא זה מצד לפיכך אין אמונת כאמיתת אלוה מצד הנו שהקב"ה אומר וד' אלקים אמת כהנו לזה האמת ואין לאחר אמת כאמיתתו - ולכן נאמרה כאש ושתפם היינו האש שבפנימי נסתרה והחיצונה נראית - וטעם שאין כזה הפי' דלעולם דבזה הי' צריך לטעון שום לפצלן אבל המה במעשה למטה והנה הבעש"א מיוחד מצוה דקש של רבו כיון שאש הבא והולה שלא יצא

מקטני אמנה - עי' מכתבי אור ס"ג: גדלות האמונה דשלמות להאמין בד' גם בדברים שהם נגד דרכי השכל - בזה קטני אמנה - לא יאמינו רק מה שהאמונה מתאים על דרכי השכל - דכי ישראל דמצבים היו דמעשה נמורה מאד וכמאמרם הללו עובדי ע"ז וגו', והי' אצלם נגד דרכי השכל כי הקב"ה יאבד הגדולים אותם שלהם ומשה לא האמינו מה שאמר להם משה כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם - עד וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ד' דמצרים - ויאמינו בד'

יש עוד שמעתי את רבו - מדוע בפוריא הי' מאמין דבאמת ד' דרכי עצה והפשטו, אבל שרבא נוטלים ממנו ויש רק הבטחה שיחזירנו ויש להוסיף בזמן שורש התאוה, שלום מן היום וקשה מאד כאשר נוטלים מעט דאוה

רבה שנשבע הקב"ה לאדם שלא תעשו זו קרובתו - אבל שרואים שנענשה

(1) מן הדרשה, אבל עדין יקשה משנה ה' בפ"א בפרק למען, ווידמשמעא
עוד שבמר משנה לא דא' שם של הרב דמן אשדוד
(ב) מי טמא ישאן ויבלק. אמש לחומר מיבלק

תקוה

קיו"ם

אשר פצתה את פיה לקחת את דמי אחיך מידך (בראשית ד, יא)
והנה רש"י (נח ט, כג) כותב ויפת זכה ליתן קבורה לבניו שנא'
אתן לגוג מקום שם קבר, ומשמע שזה שכר של חסד דווקא לא חיל
לזכות לקבורה אעפ"כ ניתן לקבורה דבשות שאמרו כי ד' נלחם
להם דמצרים ופרש"י דמצרים - דאופן של מפורסם וכל את מתנה
מצרים הכירו שפעל מעשה ד' וגם בגוג שמיו היפך מי ד' אשר
אשמע דקולו ולכן זכו לקבורה

מהרש"א בגש משפטים. וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים
דרך ארץ ראו וכיבדו שסדרו קבר לכן שזכו

עקבת הרית - גהות הרי"ט דמקום השפל (1), ועי' דית אלקים שער המעלות
פרק י"א מה יעשו גדולי הדור נגד הדור ניזונים אלו אחרי כמו עש
ועי' רבי יוסף במושבי על הרנים שמחה זכו לאחר שנה מקיים מספר בד

אפרתי כי ישמע - ע' מהרש"א ועוד יעקב בפני פשטו הם בחירות שכך
את אונו להקב"ה - ואימתי אני אבודה כאלו מתפלל בקן תחנונים,
ורצוי למעתה חיה

ותשחות
אידגש בפגל עהת ה"ג: יש דרכות שגמשו דשלו קלות הטהרה
דרכת הגוים, אשה לא נס ויש עוד דרכות שנאמשו לא עבודת
עושה מעשה דראשית, כחו ועבודתם מלא מלך ומשני קדמות הראי'
אין כגאולה הי' דוי ולנו עדין את מוטל רק על ישראל - ומתפלל
(2) כי גבר אתי דבר העבודה ולמען חסדו על שנים ועי' דמהרש"א שמעורר

בלותי אעפי שהוא אני לא אני ולא נאה להשיב ומפרש הרשב"ם
שפרי ישראל יתברך ויש עוד הרבה כמ מפורש דפסוק ואפלו בלשון ולי

(1) ע' ראשה דוק דע' חלדה לשון הטמנה ול נקראת חולדה לשון זה שמטמנת את עצמה בארץ

(2) מהאי טעמא בעיר ההדיוט בשעה למיתה בעיר הקדש ונראה דבק אגדות ונפלאות שעשה האומות כמו המלכות ומ' הקדושה אלו עבה"ק לו, בה להם בהמונים הראו על אומות העולם הן באמת בשעת גמל לפני בא נתגדל ונתקדש שמו ית' דווקא - כלל ישראל מעידין בכל הפלגת העם כ"ע ה' אחד עתי יבוא לידי ואקימנה - ועוד יכירו האומות בכל הפלגת הגם שנעשו לעשות על זה וע' האמת לעד כל, וכן הוא גם קדושת לוי קלנ באית הנפלאות ב"ו: משני דניאל של סיסרא למשה דוד ירושלים משני דניאל של סנחריב למשה דוד ומאז נינים שמה נשלוו משני דניאל של המן למשה מתה בגלי דרך - והיינו בשו לעשות גמל כלה ומאורע כשמו ראייתו ב' א' שמע נאי מעיד דחילה ב' באיני עלי הגבולה רק רוב נפלא הה לפנים וכן שלו. נתקדש שם בשו שיהלו חליהל יה' גבולי מעלה

גפ"ט

קי"א:

שבת

דתנן ר' משמע ר' בשעת הקשה ושעה, ולי היינו כלל ישראל, מיחדין
ב' ומשנה נאה לבושר ויש להוסיף ע' ספר התניא פי"ח - ט' ישראל
אפי' הנשים ועמי הארץ מאמינים בה' שהאמונה היא למעלה מן הדעת
והשכל כי פתי יאמין לכל דבר, ולגבי הקב"ה שהוא למעלה מן
השכל והדעת ולית מחשבה תפיסא בי' כלל הכל כפתי אצלו ית'
ולכן אפי' קל שבקלים ופושעי ישראל מוסרים נפשם על קדושת ה' על הרוב
וסובלים עינויים קשים שלא לכפור בה' אחד (1) - ואף שהם ננעלו הפסוק
שמר פתאים ה' דלתי ולי יהושיע - שבהו מולתן כי פתי יאמין לכל דבר

קנה לך חבר - ע' מהרש"א כתב נקראו ישראל קנין בשביל על קניה
אשר קנה לך חבר שניה זמן הגאולה כמ"ש יוסיף ה' שנית ידו לקנות
שאר עמו - וכמאמר בקשה אחת היא שעשיו יהיו ביחד כלל ישראל
ועז"א אמר בדק שאר עמו יוסיף ה' לקנות ודו"ק

רמב"ם דין הקנין שבטא דה (ב"ב ג, ב)

מהרש"א שבזה דין הקנין - קנה לשון חזק לרמוז על הקנה א' שניתן לאריא
דין ועליו נבנה כרך גדול של רומי

ואין עושין רבון רועים - ע' מהרש"א שאין זה מפורש הכא וע' עד יוסף
רבן כל ולא רבן רועים - ובר' כתב בסדר כתיב שכתבו אשורים כעגלים
מדבר שספר ר' קאליבא שאנשים נתנו (הין דב) להם יום להוציאם מבית וורשא - ...(2)
קרבות ונתפכן ע' דמהרש"א שמלבד קרבות מלשון מלחמה בשעת...
ראשון אילו השלימו על נבוכדנצר, ובמקדש שני על טיטוס לא היו גולין

ש"ה מהרש"א בשעת מונם לחמה

① ואין מוסרין נפשו מחמת בזה והאופנים דז"ל אלא רק שלו בזה
והאופנים רק באלו הבא בזה שאני לכפור דז"ל אמנ רק שלו לפי כלל
② הוציאן הכן ד"ר

(תשי"ר)

קו"ט,

זה המעביר - זה מעין פלוני - כ' טיה, נ' זכרו דאולי דא להיות על היושבים ואינו מוסקין - ועל הפגסת אשר פיק דבר מי שצריך לקרות אפילו דרך כשירכם ישר מעט שמשערה מלבה דכתיב אשרי יושבי ביתך

יושבים לפני ה' - אבל לפי מעון פני תשובה - על משפט שלא קבעו אפילו מקום אלו יושבים לפני ה' ולא לפני אנשים אחרים שאומרים קדוש שראוי אחרים

למי שלבו דואג - ואינו מקל את כעסו

דף 76-77

טעמי גורה - אולי זה כמו דברי חז"ל פרקי דמשנה שדר"ב וכו' הכשרים ונתן רשות לגלות - ונלע"ד שגם זה דבר סוף מחר לגלות המטמוניות דגמ' נגלה ונעשינו ומה דבור"ך דהפלגה בעניין למוע כנין באורית על זה נפ גשוב - ועוד שמשמע מפיגרוס כי עם שנמצא דמסי דמדינת ידוע שלומדים לימוד חיצוניות או משגרמים לזה כי יש כאלה שלומדים אותם מאוד בפנים גמ' או תוס' ואינן יוצאין רק מקצר תוס' ואוד ויל אולי אי המתיקות משום סדר הקושיא ומה חידוש הגמ' ולהבדיל אולי הבדלות דהחיצוניות מעט המכוש שיש דבר כל מעורב הלכה ומקושר בעת גמ' כי דהל זולת שהיו נוסעות וכמו שמעתי משאצמור מסקווירא זצוק"ל שלקח לשירתו ראשי ישיבה הלומדים על הדרך הליטאי וביאר הוא דהליטאים" נשארים בלימוד אין זה משום שהם יותר ירא"ש אלא שיש להם מתיקות בתורה

למי שנוצחין אותו ושמח - על דסיפור רבינו שלמה ה"ר שמשון מגרמייזא [צ"א] מלך מלכי המלכים אין מנצחים אותו ישבח בתפילתו הנ' שמח - וכן הצגור דנצח פי' דניצוח עדיין ישבח שמנצחים לו דתפלה הוא עבודי גבורה (אינו משנן למנצח ואולי דכמו כונת הפיטן דנעילה אמונים גשו לנצח איום נצח כל היום

תקנ"א

קיט,

כשתבא - ע' תוס' הנפא דרכות שאין מזל בונה אלו לפני
שהיו שאר האומות נותנין מס למצרים ועכשיו שהיו שישא וצאו משם
לא יתנו להם עוד מס - מצרים קאי על הדור שעיקר אותם ממש שהיו
דף - כשתבא לשם

ג' מטמוניות - ע' מפרשים גדול אחרי דאולפנות המגולות

ושאול כמגלה - ע' בכ"ח דרכות ט: שאמרו שמריבן רא דינא היה
ומשה משני שנשאן מגלה רק בארץ רעמסס ודוד המלכה דקשר ארץ
מצרים עם היו של היהודים

בגלגי של מרכבתו של מר - קבא משאו שהאוצרות הוו נמצאות בגלגי, ומשה
הרשים ואומר הי' משני ג' מאות פרידות כמשה בשל דמנן מפתחות קטנות

ג' אש גנוזים כשפק מאותן - ע' ממן ודהכורם דף

כשרים אסרו חג - הוציאו נסחים ושלמים - אי משם נסחים - ומשה לשמוח אינו מוציא
אך גם כלל דהקרא אל טעמי בקנא

קי' ט'

אקב"ר

הל' כמנהג המדינה - יש לעי' מה מוסיף בזה - ואולי במפרש במה שלבסוף לנהוג
מנהג המקום בזו דוקא אין כל המדינה עושין כן
ל"ש אלו ואחרים - יש לו בזה משמע מלשון הריטב"א

עוד לעשירים - י"א מפרשי התלמוד סוגה שפא שעשו משפטו ועל שאמם לדקו
על המצות יותר לעשירים כפי שמקדש תפלה דדרכם (אשה קדשנו דתמונו) ויגלה
ויודיע שכבר מושם אותם מפני מצות השי"ת ועוד כי הדרכות מעוצבת הנפש ①
באר"י אחת שמואל - י"א שפא טובה לה, שעיר בגמ' רא' מ"ר אחת שמואל ז"ל בשמעא
ומצוה דמעשה תקנו דרכם לפני אבל הלל בגמ' רק שדג ל"ש דרכם
לפניו כמו ק"ש, תפלה, ודרבנן והגבה, ועוד המו באמת חי' בר' אחת שמואל ②③
התי' על צמן הדרכים - והנה י"ל דפי' מעשה נפיל דבתוכם להגבה
שאומר שכל בשם שתקנו דרכה דגזל המצוה לא תקנו על מצות עשי'
המצוה כי אינו דבר לתקן דרכם על דרכם והם מתוך תפלה,
דרבנן, וסיפור וצ"מ בפרו תקנו דרכת אשה גאלנו ועי' דאורייתא
פ' והטעם שאין מברכין על ק"ש כמו דבאר מצות מפני שתקנו הדרכות
כולם התי' קבל עול מ"ש כדאמרינן שכל דרכה שאין בה הזכרת השם
ומלכות אינה דרכה - שמע יש בו הזכרת השם וגם נחשב כמלכות
והרי הנו אשר כדרכם - ואולי בזו גם מה שאומר הריטב"א שמקדש תפלה
דדרכה נהו קבלת עול מ"ש
מלחמה ומגנה גבלו בו שלו יודע אפי' בבפיל שאין משוימן - והנה לפניו
בגמ' על השמע מגינה משום שירה עצה איש אבל לפניו המשיך בגמ' על
השובר משום בגמ' ולמשנה כתבו משמע שמשו מגינה .לפי' דדלית מ"ר
נדלו ההפרמו, הל צ"צ"ת

רב"ה אשא וכו' כשמואל ס"ל - ולפי"ז ק"ק לשון תנ"א כותי בפו, ודמלחמות
משמע שיש גם מחלוקת רין שמואל וכו'

(1) וראוי להקדים עבודת הנפש למעשה שהיא עבודת הגוף (ר' ט"ה, נ') לגבי עבודת הנפש ויהי האדם לנפש חי' לרוח ממללא

(2) כמבו' באו"ה הל' כל ברכת המצות – ומשאמר מצות משמע שבא לרבות כל מצות התורה – ולפמש"כ לא לאפוקי, מצות בתשובות כברכות

(3) כמבו' משנ"ו. האו"ה הל' ק"ש ס' כה משמע בפרט ק"ש נחשבת כברכת המצות

תקי"ג

קי"ט:

רד"ה אין בשם ומשם פנאבות דבריכם יש לך אודא בבמוני בלא קמ
כריכם מפבינו וע' דבמגן דמלחמה

גמ' אבל בא"ך ידרך לפניו ולא יתגל אחריו - ע' בפ"ש וכתבו טעמא
בא"ך שיך שיפלא ובלה לדרך לפניו ולא לאחריו, ומשום מינהג משכין
אחריו בדרכם של מינהג א"א להיות חתימם לדרכה של חיוב
וכמש המפרשים בדרכם הדיוו של דהמ"ג בפיך פתיחם בא"א להיות חתימם
משרש"א מה ילד ויגמל מיוגם כיון בבא"ר מיד אחריו ויעשה משתה דיוק
הגמל את יצחק - ילד קאי על כלל ישבה ילד שעשועים - בפיך להזכיר
דבית ועזרה וארץ ומלכות ד"א בעם דבונה ירושלים - ועיש שמשמע
שיבושו שלא בשם לגן לו בשם לבנות ירושלים ודהמ"ק, ר' ט"ה, נ'
בעם מי שאין לו בן מקרי הרוס, ואי לבנות

ע' גר"ם הרווק ויעש אברהם (ע"י סירגשו מלדק) באבל בגד כתב
ועשיאי לך של גבול כשם הגבולים ששנה "ה' גבול

ולדב שיאכל - פי' אבלו שפרשנו מילו כם מאור מילי אבל מה בפיך
לכאות שיאכל משם דאמוניף שמשם אבלה, ולא אבלה גסה

תוכ"פ אמש ע' תנוא בלע אמש עובל משם בר' מקומות דלמא יאכל
פסח בר' מקומות - בם אמש הפסח ולא קשה הפסא (ודהנך בם
משניך ממגת אין מפטירין אחר הפסח ומה שנסתפק באל קודם
אמש כמשמ בפי' אחר וה"ה קודם בתגא טמאה היא שמא יאכל על הפסח
בר' מקומות ומשי' אתא אינו משום - אבל בם מגאן ברגמן בלא פסח
ליש מגירה ולא הוי אמש עצמו - שש המר על הרשב"ם משו האיסור
דמשם בלומם כזית כבר יצא ולבס בב' מקומות ואכל הוא
דבל מקום לי - ונעשה משום לא יאכלו אלא אחבם הז - וכמשמ מש"כ
שם אודא בשס"ג היינו דכיון דבשי רק אסור דמשם משום בלומם לפסח לא

① רק משה עצמו אליו לו נעשו לעתה. איתבה לאכול רגל משומר
② לדורות הראשונות כיון שלא נהגו והוא עמם
④ כמבו כונתו שאין את הפסח דאורו מעון שאין ג"כ משה שם לכן מעון להצטרף
אחין שאין משה במאו קבע לזה

קי"ט:

תקכ"ב

בד"ה כגון אתם הפסח שנאכל כשר טמאין, ולפי שיטתו לגאל רסול על השמש כמבו׳
מפרש לפי ה׳ לשיטת דר׳ אמר שמואל אין נקרב אף דמלא, דללי"ק צ"ל
טמא משום הכשר טמא, ומש"כ ולפי שיטתו כמבו׳ כמו אי לפי שיטתו
והיינו לל"ג דאסור רק דפסח ולא דמלא

גמ׳ אמר רבי אמי - ר"ט היה נו׳ האמר על המשתה בא. אחר הפסח משום
כגון אדם הוה יתיב קמי דפרק - הא איתא למה ק"ח, דאדר-
הוי מיסך כאשר ה׳ אבל כדה - ויש לו לשיטת הגה׳ לר׳ אמי
אין דומין שמסובין יבא חלק מחבורה שאוכלים ובתר המסובין ותמהו
סדרת הברכות הנה כיון ששאר האוכלים יכולים לקבוע ומבא יחד
לומר שמגיע להמרי מהאוכלים - אבל א׳ דאמי"ה לא דמיון שאר אוכלים
היינו משום זה למדנו שי"כ דהמ"א דפוס׳ מפרשין דר׳ יוסי קאי
על ישנו כולן דמתמנו לא כישנו